

પ્રસ્તાવના.

સંવત ૧૯૩૬ની સાલમાં ગોંડલમાં મહાપુરુષ શ્રી ૭ જ્યેષ્ઠ સ્વામીનું ચતુર્માસું થવાથી શ્રી જીવાબીગમ સત્રની પ્રત ૧ તેમના તરફથી મને વાંચવા મળી જે પ્રત પોતે કન્ઠમાંથી લાવેલ હતા; તે પ્રત મેં વાંચી તે ઉપરથી તેનું ગુજરાતીમાં પ્રતોત્તરરૂપે આપ્યા સત્રનું ભાષાંતર કરવાથી સાધારણ વર્ગના આવક ભાષ્યોને ઉપયોગી થાય એમ જણાવાથી તેમ કરવા માફ મન ઉઠ્યુંક થયું. જેથી સંવત ૧૯૩૮ની સાલમાં તેનું રજૂ કરવામાં આવ્યું.

સાર બાદ ગોંડલ સંઘાઝના પટોધર પૂજ્ય સોદેશ શ્રી ૭ દેવજી સ્વામીની પોતાની તેમજ તેમના જાંઘરના પુસ્તકોની સાદાપથી સંવત ૧૯૪૦ ની સાલમાં રજૂ ઉપરથી ફેર કરવામાં આવ્યું એકે તે પુસ્તક તરતમાં છપાવવાનો વિચાર હતો; પણ કેટલાએક સંયોગોને લીધે અભાવે મુધી જેમનું તેમ પડતર રહ્યું હતું.

સંવત ૧૯૬૮ની સાલનું ચતુર્માસું ગોંડલ સંઘાઝના મુ સાધુ મહામુનિ જીવજી સ્વામી સાથે તેમના મુ સિપ્પ મહાપુરુષ નાનચંદજી સ્વામી તથા મહાપુરુષ પુરુષોત્તમજી સ્વામી તથા મહાપુરુષ સવજી સ્વામી (મહાપુરુષ જ્યેષ્ઠજી સ્વામીના સિપ્પ) નું ગોંડલમાં થતાં કેટલાએક આવક ભાષ્યો દરમ્યાન શ્રી જીવાબીગમ સત્ર વિષે ચર્ચા થતાં તેમનો અભિપ્રાય ને આમદ છપાવી બહાર પાડવાનો થયો. લાંબી મુદત થવાં પડતર રહેવાથી ફરી સંશોધન કરવા મહાપુરુષ શ્રી ૭ જીવજી સ્વામીને વિનંતિ કરવામાં આવી, તે હાથે સાથે સ્વીકારતાં પોતાના મુ સિપ્પ મહાપુરુષ પુરુષોત્તમજી સાથે થણા ખંત, ઉત્સાહ ને અમથી સંશોધન કરી ધણે ઉપકાર કર્યો છે તેને માટે તેમને ધન્યવાદ ધટે છે.

આવી રીતે બીજા મહાત્મા પુરુષો તે મહાત્માનો ધરો લઈ ઉલમી થઈ પોતાના વખતનો સદ્ ઉપયોગ કરે તો ધર્મ પ્રસન્નનિય ને જ્ઞાન જ્ઞાના કારણ બની ધણે ઉપકાર કરી શકે.

ધણા આવક મુદરથો લાલ લઈ શકે એ હેતુથી એકે ગુજરાતીમાં કરવામાં આવ્યું છે, પણ મૂળ સત્ર સાથે મેળવતાં મુગમતાથી મેળવી શકાય તેટલા માટે ભાષાનો મોટો ફેરફાર કરવામાં આવ્યો નથી. એટલે કે મુદ્દ ગુજરાતી હાલની સંસ્કૃતમાં કરવાથી મૂળ સિદ્ધાંત સાથે મુકાબલો કરવામાં ફેરફાર લાગે નહીં તેટલા માટે સિદ્ધાંતરૂપે કાચમ રાખવામાં આવી છે, તે એકે આજના જમાનાવાગ્યાને ધડીઝર ઉપરક લાગવા સંભવ માનીએ તોપણ મૂળમાં રિશ્ત ન આવે તે તરફ ખાસ ખાન રાખવામાં આવ્યું છે.

જગી જીવાબીગમજી સત્રમાં ત્યાં ત્યાં શ્રી પત્રવજાજી સત્રની ભગામણ આવવામાં આવી છે ત્યાં ત્યાં જરૂર જણાતી બાબતો સાચી ઉમેરવામાં આવી છે, એટલુંજ નહીં પણ બની શકતા કમના વિષયોનો બીજા સિદ્ધાંતો વિનંતેના આશયથી ઉમેરો કરવામાં આવ્યો છે.

ભગવતે શાસ્ત્રોને વિષે ત્રણ પ્રકારના આગમ (સિદ્ધાંત) ક્યા છે. મૃતાગમે, અયા-
ગમે, તદુભયાગમે. સુનાગમે તે મૂળપાઠ અધ્યાગમે તે મૂળપાઠનો અર્થ અને તદુભયાગમે
તે મૂળ પાઠ અર્થ સાથે “અથ શ્રી શ્રવાભીયમશ્ચ સૂત્રં સંપૂર્ણં ભાષાંતર પ્રત્યોત્તર રપે”
એ અધ્યાગમે કહેવાય એ સૂત્રસાખ સમજાવી.

વળી કેટલાએક કહે છે કે—આવક સૂત્ર વાંચે તો અનંત સંસારી થાય. આવકને
સૂત્ર વાંચનાનો અધિકાર નથી. આવકને તો “લઘ્વઠા, ગ્રહીયઠા, પુઠીયઠા” એટલે
લાઘા છે. અર્થ જેને. ઘણા છે અર્થ જેને ને પુણ્યા છે અર્થ જેને. એટલે મતસજ કે
આવક અર્થરૂપે ગ્રહી થકે, પણ મુળપાઠ વાંચી થકે નહીં વિગેરે વિગેરે કહે છે, પણ તે
સર્વે ખોટું કહે છે. કારણ કે નિર્ધરક પરમાત્માની વાણી અર્થરૂપે કહો કે પાઠરૂપે કહો કે
અર્થપાઠ બન્ને રૂપે કહો એ બધું સિદ્ધાંતજ છે તેમાં ભેદ પાડવો તે ભરમાવવા જેવું છે
માટે તાત્પર્ય તો એટલોજ છે કે તે તિર્થંકરની વાણી માટે ચારે નિર્ધ, સાધુ, સાધવી,
આવક ને શ્રવિકા હકાર છે. કોઈને પણ વાંચનાનો કોઈપણ સિદ્ધાંતમાં પ્રતિષેધ ભગ-
વતે કરેલ નથી.

વળી ભગવંત નિર્ધરકની વાણી કહેવી છે! અમીય સમાણી (અમૃત સરખી) અનંત
અનંત, ભાવ, ભેદ, નય, નિષેધની ભરેલી સકળ જગતને તારવાવાળી, સકળ જગતને
હીતકારી, સકળ મોહને દાળવા વાળી, ભવાધિધને તારવા વાળી, મેક્ષને આપવા વાળી,
શંકામને દરવાવાળી, જેવું આપ કોઈથી ઘટ થકે નહીં, જેવું આપ કરતાં પોતાની ભુદિ
મપામ એવી, જેને કાંઈ ઉપમા આપી સકાય નહીં જેના વખાણુ દળરેા શ્રીમ વડે ઘટ
થકે નહિ. અહાહા !!! એવી વાણી વાંચતાં અનંત સંસારી થાય !!! શું ભુદિ !!! શું સમ-
જણુ !!! અમૃત ખાતાં કોઈને એર ચાકું સાંભળ્યું છે! કહી કોઈ કારણે અમૃત ખાતાં એર
ચડે પણ નિરસીકારી તિર્થંકરની વાણી વાંચતાં અનંત સસારી થાય !!! એતો અગ્રજ બાહિ-
રની વાત જણાય છે. ત્યારે તેમ કહેનારનો હેતુ શું હોવો જોઈએ—તેનો ઉત્તર એટલોજ
કે કહેનારનો અ.મય આવક વર્ગને અદાનતા રાખવામા કાઠક પણ મોટો હેતુ હોવો જોઈએ
તે જેમ શ્રી રાતા સૂત્ર નયમે અધ્યયને રમણુ દેવીએ જનરક્ષને જનપાળને દક્ષણના વનમાં
જવાની મનાઈ કરી તેમ! (મતસજ જનરક્ષ ને જનપાળ દક્ષણના વનમાં જાય તો
રમણુ દેવીના હાથમાં ન રહે ને હડીકત પણ એવીજ બની કે જનરક્ષ ને જનપાળ
દક્ષણના વનમાં ગયા છે સળાયે પરોવેલ સપસને જોયો છે તેની હડીકતથી ને સીસંગ
જક્ષની સાહાયથી રમણુ દેવીથી છુટા થયા છે એ ઉપનય પણ સમજવા જેવો છે.)
એમ સમજાય છે. એ બાજતની ચચાં ઘણી છે. પણ આ કેકાણે ને વિવધમાં ઉતરવા પ્રસંગ
નથી. આંહી તો ફક્ત એટલુંજ કહેવું બસ છે કે એમ માનનારાને પણ આ પ્રત્યોત્તર
રૂપે ભાષાંતર વાંચવાથી અનંત સંસારી થવાની ભ.તી (બીડ) તેમની સમજણુ પ્રમાણે
નથી, જેથી તેમને પણ જો ઉપયોગી ઘટ પડશે તો કૃતાર્થ થવા જેવું છે.

શ્રી શ્રવાભીયમશ્ચ સૂત્રના વિષયો જોવાને અનુક્રમ પડે અને વાંચક વર્ગને કંટાળો

(3)

(3)

ન ઉપજો તેટલા મારે- તેને જુદા જુદા હેતુઓમાં ગોઠવવામાં આવ્યા છે, તો પણ તે
 મળવા તુરક કરવામાં આવી નથી (હેતુઓના કારણો એક સરખી હકીકત નજરે આવે
 આ પુરાતક વાંચક વર્ગને ઉપરોચી થશે તો સંધિમાં અમ ઉપયોગી નથી હું મ
 સોનાને કૃતાર્થ માનીય વળી ઉપયોગી થવાની ખાતરી તેમના અમ ઉપરથી નજારી.
 આ પુરાતક કદમાં ને સોનામાં ધાર્ય કરનાં વિશેષ કરવામાં
 થીમત જેમની તેમ કામ રાખવામાં

આ પ્રસંગ કદમાં ને સોભામાં ધાર્યા કરનાં વિશેષ કરવામાં આવ્યું છે. છતાં તેની કીમત જેમની તેમ કાચમ રાખવામાં આવી છે તો આશા છે કે ને રૂપિયાની રાખેલી કીમત વાંચક વર્ગને વધારે નહીં સાચવ સદુ તેને સાલ સદુ સકશે.

આ મારો પ્રથમ પ્રયાસ છે જેથી તેમાં ખામી અને ભૂલ ને દૂર કર. પણ વાંચક
સુચકવામાં આવશે તે વખતે બીજી આદિત કાદવાનો પ્રસંગ આવશે તો ઉપકાર સાથે
સુચક વાંચક વર્ગમાં જાણે છે કે હમેશાં આ

સુત વાંચક વર્ગમાં જાણે છે કે હમેશાં કામ કરવું ને બૂલ કાઢવી એ બેમાં મલો તફાવત રહેશે છે. બૂલની ક્ષીએ જોવાય તો બૂલ નીકળેજ, પણ જો બુલમાલી અને અબોની ક્ષીથી જોવાય તોજ અતુલ પડવું થયા સંભવ થાય. સ્વામિ સ્વામિને મલો એવો નિશ્ચય છે તે અજ્ઞ બુલથી બુલને મલો ને કુચુંબી કુચુંબુને મલો. અબોની બુલથી મિત્ર નથી, તેમ બુલથી બુલ મિત્ર નથી. એ બુલ અને બુલ જાને એકજ છે દાખલા તરીકે સાકર અને સાકરની મીઠાઈ મિત્ર નથી ને તેથી કડી કેવળતાન ઉપજે છે ત્યારે મીઠાઈને હોય મદબુ થવો નથી તેટલાજ કુચુંબી આચાર્ય પદવી કેવળતાન ઉપજે છે ત્યારે અપાય છે. મારે વાંચક વર્ગે પોતાનું બુલમાલીવાલું નવી ઉદય આપેલા છે.

[Faint handwritten notes or bleed-through from another page.]

[Faint handwritten notes in Devanagari script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

વાંચવાને ખાસ વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે—

સ્થાનકતાશીમાંથી લાગ્યેજ મોટાં પુસ્તકો બહાર પડે છે તેનું કારણ રૂઝા પ્રમાણ અને ઉત્તેજનની ખામી છે. તે જાને ખામી એવી છે કે તેની જેમ જેમ ઉઠી જડ પડતી જાય તેમ તેમ અસ્ત થતો જાય ને નીકળી જાય તો ઉઠ્ય થતો જાય માટે ઉઠ્ય ને અસ્ત એમાં સમાજો છે એમ માફ માનવું છે. માટે તે ખામી દૂર થતા જરૂર છે.

વિરોધ વિનંતિ કે શ્રી પત્રવજ્રાજ સત્ર જે શ્રી સમગ્રવંશ સૂત્ર ચોથું ભાગ તેનું ચોથું ઉપાંગ છે તે સૂત્ર ધણું મોટું અને ધખીજ ખારીક સમગ્રજીવાળું છે જેમાં ધણાં જોડયાથના થોડાં સમાજો છે તે સૂત્ર લાગ્યેજ પર્વદામાં (આખ્યાનમાં) વંચાય છે. એટલેજ નહીં ધણું તેના જીજ્ઞાસાળા ને પોતાની સમગ્રજીવી વાંચી જાણી શકે એવા મૃદસ્થ અભિજ્ઞોને ટેરવે મર્યાદાનીકળશે. એવા ખારીક કહ્યું સમગ્રજીવાળા અને જ્ઞાનના અભનારપ સૂત્રનું સંપૂર્ણ ભાષાંતર સરળ ગુજરાતીમાં સદુ સમજી શકે એવી સદેલી ભાષામાં થાય તો ધણાને ઉપયોગી થાય એવા હેતુથી તેનું આ છવાભિગમ સૂત્ર જેનું પ્રસ્નોત્તર રૂપે ભાષાંતર કરવું શરૂ કરેલ છે તો જો આ છવાભિગમ સૂત્ર પ્રસ્નોત્તર રૂપે વાંચક વર્ગને અનુકૂળ પડશે તો શ્રી પત્રવજ્રાજ સૂત્રનું સંપૂર્ણ ભાષાંતર પ્રસ્નોત્તર રૂપે વિસ્તારવાળું કોઈ નિકાન મુનિ મહાત્મા પાસે તપાસાવી શુદ્ધ કરાવ્યા બાદ ૭૫૫વી બહાર પાડી આવક લાઘવોની સેવામાં મુકવા વિચાર છે. એજ વિનંતિ.

વીર સંવત ૨૪૯૯. વિક્રમ સંવત ૧૯૧૬ના
માગસર શુદ્ધ ૧૦ વાર શુક્રવાર.
તારીખ ૧૮-૧૨-૧૨, મોડંજી.

હું છું મુખીજનોનો દાસ,
નીમચંદ હીરાચંદ કોઠારી.
પ્રસ્નોત્તર રૂપે ભાષાંતર કરનાર.

નંબર.	આખત.	પૃષ્ઠ.
૨૯	સીવેદનો બધે અને તેનો વિષય...	૫૯
૩૦	પુરાવેદ (તિર્થંચ, મનુષ્ય ને દેવતા) નો અધિકાર...	૫૯
૩૧	પુરાવેદ (તિર્થંચ, મનુષ્ય ને દેવતા) ની ભવસ્થિતિ, કાવસ્થિતિ, ત્રિરહકાળ ને અંદાજ, બહુત્વનો અધિકાર...	૫૯
૩૨	પુરાવેદનો બધે અને તેનો વિષય...	૬૪
૩૩	નપુંસકવેદ (નારકી, તિર્થંચ ને મનુષ્ય) નો અધિકાર...	૬૫
૩૪	નપુંસકવેદ (નારકી, તિર્થંચ ને મનુષ્ય) ની ભવસ્થિતિ, કાવસ્થિતિ, ત્રિરહકાળ ને અંદાજ, બહુત્વનો અધિકાર...	૬૫
૩૫	નપુંસકવેદનો બધે અને વિષય...	૭૧
૩૬	સ્ત્રી, પુરુષ ને નપુંસક એ ત્રણે વેદનો બેળો અંદાજ, બહુત્વ...	૭૧
૩૭	ત્રણ વેદની સ્થિતિ, અધિકતા ને સંગ્રહ...	૭૬
૩૮	આર પ્રકારના સંસારી જીવનો અધિકાર...	૭૭
૩૯	નારકીનો પ્રથમ ઉદ્દેશો...	૭૭
૪૦	નારકીનો બીજો ઉદ્દેશો...	૮૮
૪૦	પાંચ મહા પુરુષોની કથા...	૯૭
"	૧-૪ કરશુસમ તથા સુભૂમની કથા...	૯૭
"	૨ દ્વાપર (પીતૃ) નામ દત્ત ની કથા...	૧૦૧
"	૩ વસુ રાજની કથા...	૧૦૩
"	૪ અક્ષર તથા ચક્રવર્તીની કથા...	૧૦૪
૪૧	નારકીને ઉચ્ચ તથા સીત વેદના...	૧૦૭
૪૨	નારકીનો ત્રીજો ઉદ્દેશો...	૧૧૩
૪૩	તિર્થંચનો પહેલો ઉદ્દેશો...	૧૧૪
૪૪	તિર્થંચનો બીજો ઉદ્દેશો...	૧૨૧
૪૫	મનુષ્યનો અધિકાર...	૧૨૪
૪૬	હવન અંતર દીપના મનુષ્યનો અધિકાર...	૧૨૬
૪૭	દસ જાતના કપરકાળોનો અધિકાર...	૧૨૮
૪૮	એકરૂ દીપના મનુષ્યનો અધિકાર...	૧૩૨
૪૯	ત્રીસ કર્મભૂમિ મનુષ્યનો અધિકાર...	૧૪૪
૫૦	પંદર કર્મભૂમિ મનુષ્યનો અધિકાર...	૧૪૪
૫૧	દેવતાનો અધિકાર...	૧૪૨
૫૨	ભવનપતિ દેવતાનો અધિકાર...	૧૪૨
૫૩	વાયુવંતર દેવતાનો અધિકાર...	૧૪૬
૫૪	જ્યોતિષ દેવતાનો અધિકાર...	૧૪૭

[illegible]

નંબર.	બાબત.						પૃષ્ઠ.
૮૮	ધુતોદ્ધી સમુદ્ર છડો.	૨૭૧
૮૯	ધુતુવર દ્વીપ સાનમો.	૨૭૨
૯૦	ધુતુવર સમુદ્ર સાનમો.	૨૭૨
૯૧	નંદીયર દ્વીપ આમો.	૨૭૩
૯૨	ચાર અંગનગીરી પર્વતનો અધિકાર.	૨૭૩
૯૩	દ્વીપ સમુદ્રના નામ, વિષભ, ને પરિધિપણાની સમગ્રતી.	૨૭૧
૯૪	નંદીયર સમુદ્ર આમો.	૨૭૮
૯૫	આણુદ્વીપ નવમો.	૨૭૮
૯૬	આણુદ્વીપ સમુદ્ર નવમો.	૨૭૬
૯૭	આણુવર દ્વીપ દશમો.	૨૭૬
૯૮	આણુવરદ્વીપ સમુદ્ર દશમો.	૨૭૬
૯૯	આણુવરદ્વીપ ભાસ દ્વીપ અગ્રમો.	૨૭૬
૧૦૦	આણુવરદ્વીપ ભાસ સમુદ્ર અગ્રમો.	૨૭૬
૧૦૧	કુંડમ દ્વીપ બારમો.	૨૭૬
૧૦૨	કુંડમોદ્ધી સમુદ્ર બારમો.	૨૭૬
૧૦૩	કુંડમવર દ્વીપ ત્રેસમો.	૨૭૬
૧૦૪	કુંડમવર સમુદ્ર ત્રેસમો.	૨૮૦
૧૦૫	કુંડમવરદ્વીપ ભાસ દ્વીપ ચૌદમો.	૨૮૦
૧૦૬	કુંડમવરદ્વીપ ભાસ સમુદ્ર ચૌદમો.	૨૮૦
૧૦૭	ચક્ર દ્વીપ પંદરમો.	૨૮૦
૧૦૮	ચક્રોદ્ધી સમુદ્ર પંદરમો.	૨૮૦
૧૦૯	ચક્રવર દ્વીપ ષોડશમો.	૨૮૦
૧૧૦	ચક્રવરદ્વીપ સમુદ્ર ષોડશમો.	૨૮૦
૧૧૧	ચક્રવરદ્વીપ ભાસ દ્વીપ સત્તરમો.	૨૮૧
૧૧૨	ચક્રવરદ્વીપ ભાસ સમુદ્ર સત્તરમો.	૨૮૧
૧૧૩	હારદ્વીપ અઠારમો.	૨૮૧
૧૧૪	હાર સમુદ્ર અઠારમો.	૨૮૧
૧૧૫	હારવર દ્વીપ એકાદશમો.	૨૮૧
૧૧૬	હારવર સમુદ્ર એકાદશમો.	૨૮૧
૧૧૭	હારવરદ્વીપ ભાસ દ્વીપ વીસમો.	૨૮૧
૧૧૮	હારવરદ્વીપ સમુદ્ર વીસમો.	૨૮૧
૧૧૯	દેવ દ્વીપ ઉદ્દેશી પાંચમો.	૨૮૧
૧૨૦	દેવોદ્ધી સમુદ્ર ઉદ્દેશી પાંચમો સમુદ્ર.	૨૮૨

નંબર.

બાબત.

પૃષ્ઠ.

૧૨૧	સ્વયંભૂરમણ સમુદ્ર સદુ છેલો.	૨૮૨
૧૨૨	સર્વ દીપ, સમુદ્ર આથી અધિકાર.	૨૮૨
૧૨૩	હૃદયનો વિષ અને દેવ સત્યા.	૨૮૪
૧૨૪	જ્યોતિષ દેવતાનો અધિકાર આપુ.	૨૮૮
૧૨૫	વૈમાનિક દેવતાનો અધિકારનો પહેલો ઉદ્દેશ.	૨૯૭
૧૨૬	વૈમાનિક દેવતાનો અધિકારનો બીજો ઉદ્દેશ.	૩૦૧
૧૨૭	ચારે તરફની ભવસ્થિતિ, કાવસ્થિતિ, અજાણ કાળ અને અસ્પ, જડુત્વનો અધિકાર.	૩૧૧
૧૨૮	પાંચ પ્રકારે સંસારી હવ તેમાં તેની ભવસ્થિતિ, કાવસ્થિતિ, અંતર ને અસ્પ, જડુત્વનો અધિકાર.	૩૧૨
૧૨૯	છ પ્રકારે સંસારી હવ તેમાં તેની ભવસ્થિતિ, કાવસ્થિતિ, અંતર અને અસ્પ, જડુત્વનો અધિકાર.	૩૧૪
૧૩૦	સુદમ હવની ભવસ્થિતિ, કાવસ્થિતિ, અંતર ને અસ્પ, જડુત્વનો અધિકાર.	૩૧૮
૧૩૧	બાદર હવની ભવસ્થિતિ, કાવસ્થિતિ, અંતર ને અસ્પ, જડુત્વનો અધિકાર.	૩૧૯
૧૩૨	સુદમ, બાદર હવનો બેલો અસ્પ, જડુત્વ સાથે.	૩૨૨
૧૩૩	નિર્ગોળનો અધિકાર અસ્પ, જડુત્વ સાથે.	૩૨૪
૧૩૪	સાત પ્રકારના સંસારી હવ તેમાં તેની ભવસ્થિતિ, કાવસ્થિતિ, અંતર ને અસ્પ, જડુત્વનો અધિકાર.	૩૨૮
૧૩૫	આઠ પ્રકારે સંસારી હવ તેમાં તેની ભવસ્થિતિ, કાવસ્થિતિ, અંતર ને અસ્પ, જડુત્વનો અધિકાર.	૩૩૪
૧૩૬	નવ પ્રકારે સંસારી હવ તેમાં તેની ભવસ્થિતિ, કાવસ્થિતિ, અંતર ને અસ્પ, જડુત્વનો અધિકાર.	૩૩૬
૧૩૭	દસ પ્રકારે સંસારી હવ તેમાં તેની ભવસ્થિતિ, કાવસ્થિતિ, અંતર ને અસ્પ, જડુત્વનો અધિકાર.	૩૪૦
૧૩૮	સર્વે હવનો અધિકાર.	૩૪૨
૧૩૯	બે બે સંસારી હવ તેમાં તેની ભવસ્થિતિ, કાવસ્થિતિ, અંતર ને અસ્પ, જડુત્વનો અધિકાર.	૩૪૪
૧૪૦	બે બે સંસારી હવ તેમાં તેની ભવસ્થિતિ, કાવસ્થિતિ, અંતર ને અસ્પ, જડુત્વનો અધિકાર.	૩૪૬

સંખ્યા.	આવૃત્તિ.	પૃષ્ઠ.
૧૦૩	૧૦૩૦ જે સર્વે જનના અગાધ બે તેમાં તેની કાવચિત્તિ, અંતર જે અગાધ, અગાધ જે અગાધ... .. ૩૫૬	૩૫૬
૧૦૪	૧૦૪૦ જે સર્વે જનના અગાધ બે તેમાં તેની કાવચિત્તિ, અંતર જે અગાધ, અગાધ જે અગાધ... .. ૩૫૮	૩૫૮
૧૦૫	૧૦૫૦ જે સર્વે જનના અગાધ બે તેમાં તેની કાવચિત્તિ, અંતર જે અગાધ, અગાધ જે અગાધ... .. ૩૬૦	૩૬૦
૧૦૬	૧૦૬૦ જે સર્વે જનના અગાધ બે, તેમાં તેની કાવચિત્તિ, અંતર જે અગાધ, અગાધ જે અગાધ... .. ૩૬૩	૩૬૩
૧૦૭	૧૦૭૦ જે સર્વે જનના અગાધ બે, તેમાં તેની કાવચિત્તિ, અંતર જે અગાધ, અગાધ જે અગાધ... .. ૩૬૭	૩૬૭
૧૦૮	૧૦૮૦ જે સર્વે જનના અગાધ બે, તેમાં તેની કાવચિત્તિ, અંતર જે અગાધ, અગાધ જે અગાધ... .. ૩૭૬	૩૭૬

1950. 10. 10. 10. 10.

જાનકી કાવ્યકાવ્ય નામકાવ્ય

જાનકી કાવ્યકાવ્ય નામકાવ્ય

જાનકી કાવ્યકાવ્ય નામકાવ્ય

જાનકી કાવ્યકાવ્ય નામકાવ્ય

જાનકી કાવ્યકાવ્ય નામકાવ્ય

જાનકી કાવ્યકાવ્ય નામકાવ્ય

જાનકી કાવ્યકાવ્ય નામકાવ્ય

प्रश्नोत्तर रूपे.

प्रथम पीढ़ी (भंगजायरण).

શ્રી હનાય નમઃ નમો અરિહંતાણુ—સમગ્ર પૈરીના હજુનાર તથા જેણે ચાર
મર્મ (તાનાવર્ણિત હસનાવર્ણિત મોહની, અને અંતરાય) દાખ કર્યા તથા કોઈ વદન
નથી તથા એવિસ અનિસય કરી સદીવ પાવિસ પ્રકારની વાણીએ બીરાજમાન
અરિહંત દેવને નમસ્કાર કરેણું નમો સિદ્ધાણુ—નમસ્કાર દો સિદ્ધાણુ—સકલ
આત્મા કમં ખમાવી પચમ ગુણિને પ્રાપ્ત થયા, અને એકવિસ યુગે કરી સંપુર્ણ
સેદ ભવવાનને નમસ્કાર કરેણું નમો આપરિયાણુ—પોને પાંચ આચાર પાળે,
પગાવે, આઠ સપાળે કરી બીરાજમાન એવા આચાર્યજીને નમસ્કાર કરેણું.
વજ્રાયાણુ—જે દુષ્ટ ભવય ભાવે ભણાવે ન. જાણના કપમ એ કરી બીરાજમાન
કૃષ્ણ વજ્રને નમસ્કાર કરેણું નમો સોમ સંવત સાધુણુ—સર્વ મનુષ્ય માંકને
દેવે નમસ્કાર કરેણું.

[Faint handwritten notes in Devanagari script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

૧. જવાબીગમ તે શું?

પ્રશ્ન—સ્વામી જવાબીગમ તે શું કહીએ?

ઉત્તર—હે સિધ્ધ જવાબીગમના બે ભેદ કલા છે, પ્રથમ જીવની હકીકત જાનરૂપ અને બીજી અજીવની હકીકત જાનરૂપ.

૨. અજીવનો અધીકાર.

પ્રશ્ન—સ્વામી અજીવની હકીકત તે શું છે?

ઉત્તર—હે સિધ્ધ અજીવની હકીકત તેહના વળી બે ભેદ છે, એક રૂપીઅજીવની હકીકત અને બીજી અરૂપી અજીવની હકીકત.

પ્રશ્ન—સ્વામી અરૂપી અજીવની હકીકતના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે સિધ્ધ અરૂપી અજીવની હકીકતના દસ ભેદ છે તે કહે છે. ધર્માસ્તિકાય (અર્થ ૧ દેશર પ્રદેશક, અધર્માસ્તિકાય અર્થ ૧ દેશર-પ્રદેશક, આકાસ્તિકાય અર્થ ૧ દેશર પ્રદેશક, એમ નવં અને કાળ ૧૦ એ અધિકાર પત્રવણી સુવર્ણી જાણવો).

હવે ઉપરના દસ ભેદનો વિવરણ કહે છે—ધર્માસ્તિકાય દ્રવ્યથી એક ૧, ક્ષેત્રથી લોક પ્રમાણે ૨, કાળથી આઠ, અંત રહિત ૩, ભાવથી વર્ષ ૪, રસ, સ્પર્શ રહીત (અરૂપી) ૫, ને શુભ્રથી ચક્રન સદાચ (આજવામાં સાદાન્ય આપે જગ મિતરત) ૫.

અધર્માસ્તિકાય દ્રવ્યથી એક ૧, ક્ષેત્રથી લોક પ્રમાણે ૨, કાળથી આઠ, અંત રહિત ૩, ભાવથી અરૂપી ૪, ને શુભ્રથી રિધર શુભ્ર ૫ (રિધર રહેવામાં સાદાન્ય આપે જાક પંથી ને ન્યાયે).

... આકાસ્તિકાય દ્રવ્યથી એક ૧, ક્ષેત્રથી લોકલોક પ્રમાણે ૨, કાળથી આઠ, અંત રહિત ૩, ભાવથી અરૂપી ૪, ને શુભ્રથી અવકાશ શુભ્ર ૫ (મારમ આપવાને સાદાન્ય આપે ભોન ખીસી ને ન્યાયે).

કાળ દ્રવ્યથી અનેક (અનેક વસ્તુ ઉપર મતે માટે) ૧ ક્ષેત્રથી અદીદીપ પ્રમાણે ૨ (અદી દીપમાંજ સર્વવસ્તુ ફરતુ છે તેથી લાજ દિવસ ગતની મહાતરી છે અર્થે દેશલે કાળની મહાતરી અદી દીપનીજ લેવાય તે માટે) કાળથી આઠ અંત રહિત ૩ ભાવથી અરૂપી ૪ અને શુભ્રથી વર્ણના લક્ષણ (નવાને જુના કરે ને જુનાને નવા કરે).

એટલે એ ચાર અજીવ અરૂપિ દ્રવ્યના ત્રીસ ભેદ થયા ને ઉપરના દસ ભેદ મળી ૩૦ ભેદ અરૂપિ અજીવના થાય. એટલે અરૂપિ અજીવની હકીકત પુરી થઈ. હવે રૂપી અજીવની હકીકત કહે છે.

પ્રશ્ન—સ્વામી રૂપી અજીવની હકીકતના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે સિધ્ધ, રૂપી અજીવની હકીકત ચાર ભેદ કહી છે, પુદ્ગલસારનીકાયનો અર્થ ૧ અધનો દેશ અધનો પ્રદેશક અને પરમ.લુનાજ એમ ચાર ભેદ વળી ને પુદ્ગલસારનીકાયના

પાંચ ભેદ હતા છે તે કહેલે.

પાંચ વસ્તુ હરી પ્રભુમીન, બે ત્રણે હરી, પાંચ રસે હરી, આઠ રસે હરી, ને પાંચ સંસ્થાને હરી, હવેનિક પ્રભુમીન તેવો નિશ્ચયથી વર્ણન કરે છે.

(૧) વર્ણવેલે રહેલા છે તે પાંચ પ્રકારે—કાંચ, લીંચ, રાંચ, પાંચ, ને સ્વેત્રવર્ણ પ્રભુમીન.

ત્રણ વસ્તુ રહેલા છે તે બે પ્રકારે મુજબ ને દુર્ભવવસ્તુ પરભુમીન.

રસપાંચને જે રહેલા છે તે પાંચ પ્રકારે. તીખો, કાંચો, કાંચાવસ્તુ, (કાચાવસ્તુ), ખાસો, ને મીઠો.

સ્વેત્રવર્ણને જે રહેલા છે તે બે પ્રકારે. કાંચ, (ખરચડ), મુંદાવસ્તુ (લીંચો) ભારે, દગવો, દાંચ, હાંચ, કાંચાવસ્તુ ને કુખો.

સાંચુ (ખાંચુ) વસ્તુ જે રહેલા છે તે પાંચ પ્રકારે. પરિમંદ્ય (મુદીવસ્તુ), રંગ (મીઠા વસ્તુ), તાંચ (મળુપુષ્પીય), ચારચ (ચારપુષ્પીય), ને આપન (સાંચીવસ્તુ).

દેવે ભાંડાં એક કાંચો વર્ણ દોષ તાં તેમાં બીજી વીસ ભેદ દોષ તે કહે છે. ૨ મધ, ૪ રસ, ૮ રસે તે ૪ સરસ્થાન એ ૨૦ જેમ કાંચા વર્ણમાં કાંચ, તેમ ૨૦ નીલામાં, ૨૦ રાત્રમાં, ૨૦ પીળામાં ને ૨૦ કાંચામાં એમ ૧૦૦ ભેદ પાંચ વર્ણના થાય.

એક દુર્ભવવસ્તુમાં ૨૩ ભેદ દોષ. તે ૪ વર્ણ, ૪ રસ, ૮ રસે તે ૪ સાંચુ, એમ ૨૩ ભાંડાં દુર્ભવ દોષ તાં સુભવ ન દોષ ને ભાંડાં સુભવ દોષ તાં દુર્ભવ એકાંબીવના પ્રતિપક્ષી ન દોષ) એક રીતે સુભવના વસ્તુ ૨૩ ભેદ મળી ૪૬ ભેદ ને મેળના થાય.

એક નીલા રસમાં, ૪ વર્ણ, ૨ મધ, ૮ રસે તે ૪ સાંચુ, મળી ૨૦ ભેદ થાય. એક રીતે પાંચે રસના મળને ૧૦૦ ભેદ થાય.

એક કાંચ રસમાં, ૪ વર્ણ, ૨ મધ, ૪ રસ, ૮ રસે, (૭ રસે કહેવાઈ કાંચુ ૩ એક કાંચ નહીં તેમ ભાંડાં કાંચ દોષ તાં તેનો પ્રતિપક્ષી મુંદાવસ્તુ દોષ નહીં, એમ રીતમાં જેને ને તેનો પ્રતિપક્ષી કુદી દોષ) ને ૪ સરસ્થાન. એમ ૨૩ ભેદ ભાંડાં રસેના મળનાં ભાંડાં કાંચે ૧૮૪ ભેદ થાય.

એક પરિમંદ્ય સરસ્થાન તેમાં ૪ વર્ણ, ૨ મધ, ૪ રસ, ને ૮ રસે એ ૨૦ ભેદ દોષ. એમ ૪ સરસ્થાનના મળી ૧૦૦ ભેદ થાય.

દુર્ભવ પ્રકારે ૪ વર્ણના ૧૦૦, ૨ મધના ૪૬ ૪ રસના ૧૦૦, ૮ રસેના ૧૮૪ ને ૪ સરસ્થાનના ૧૦૦, મળી ૪૩૦ ભેદ કાંચી અનુવ્રત્તો થી વગરના સરના પેલા ૪૪૩ (મળના) એકે ૨૪૩ અનુવ્રત્તી હાજીન પુરી થાય. દેવે અનુવ્રત્તી હાજીન છે તે

૩ અનુવ્રત્તો અધિકાર.

પ્રકાર—૨૪૩ અનુવ્રત્તી હાજીન ને થાય

ઉત્તર—હે શીખ, જીવની હકીકતના બે બેદ છે, પ્રથમ સંસારી જીવની હકીકત અને બીજા અસંસારી તે સિદ્ધ તેડની હકીકત.

૪ અસંસારી જીવનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—સ્વામી! અસંસારી જીવના કેટલા બેદ કલા છે?

ઉત્તર—હે શીખ! અસંસારી જીવ તે સિદ્ધ, તેના બે બેદ કલા છે, એક અનંતરસિદ્ધ અસંસારી જીવ અને બીજા પરંપરા સિદ્ધ અસંસારી જીવ.

પ્રશ્ન—સ્વામી! અનંતરસિદ્ધ અસંસારી જીવ તેના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે શીખ અનંતર સિદ્ધ અસંસારી જીવના પંદર બેદ છે.

૧ શ્રી તિર્થંકર વિદ્યમાન જાતાં જે સંસારને તરીને મુક્તિને પામ્યા છે તે ચતુર્વિધ સંધ અથવા પ્રવચનવક્તા પ્રથમ મહુધરાદિક જાણુવા.

॥યદુક્તં સિદ્ધાંતિ॥ તિથં થંતે તિથં તિથંકરે તિથં ગોયમા, અરહા તાવ નિયમા તિથંકરે તિથં પુણો વા હવણો સમણ સંયો વટમ ગણહરોવા એવા રીતે નિર્ધારિત જાણુવા.

૨ જે તિર્થ ઉપના વિનાં તથા નિર્થનો નિષેદ થયા પછી મુક્તિને પામ્યા છે તે મરદેવી પ્રમુખ. શ્રી ચંદ્રપ્રભુ તથા શ્રી સુવિધનાથ સ્વામીના મધ્ય સમયને વિશે ધર્મ વિશેદ થયો. જતાં કેટલાએકે જાનિ રમખંધી દીક્ષા લીધી ને સિદ્ધ થયા તે અતિર્થસિદ્ધ જાણુવા.

૩ જે મોતીશ અનિરામ પાંત્રીશ વાણી મુલે નિર્ધરપદ બોલવાને સિદ્ધ થયા તે રાખદેવ જગવાન પ્રમુખ સર્વ નિર્ધર સિદ્ધ જાણુવા.

૪ જે તિર્થંકરપદ પામ્યા વિના સિદ્ધાવસ્થાને પામ્યા તે સામાન્ય કેવળી અનિર્ધરસિદ્ધ જાણુવા.

૫ જે જાનિ રમરજાદિકે બોધ પામીને મોક્ષ મવા. ને સ્વયંબુધસિદ્ધ જાણુવા.

૬ જે કોઈ જાણ પ્રત્યય (અમુક વસ્તુ) દેખીને ને નિમિત્તે બોલને પામીને મુક્ત થયા. તે પ્રત્યેકબુધસિદ્ધ જાણુવા.

આશા હા—ત્યારે સ્વયંબુધ અને પ્રત્યેક બુધમા વિચેતના શું છે ?

નિરાકરણ—બોધી, શુનિ, ડીંગ, તથા ઉપધી એ ચાર પ્રકારના બેદ છે. સ્વયંબુધ તે જાતીરમરણ કરી અથવા અવધીતાને કરી જાણ પ્રત્યય દીક્ષા વિના બોધને પામ્યા છે, તે જેમ નિર્ધર તથા અનિર્ધરમાં અનિરેકપણું છે ને અધિકાર આવીપણુ જાણી લેવો. (નિર્ધર સદાન ત્રીજે દામે કલા છે માટે) અને પ્રત્યેક બુધ તો જાણ કારણુ જાણ તથા દિધ્યગ્નિક દેખીને બોધ પામ્યા છે, પણ તે નિયમે એકાગ્રી ચિત્તરે છે, એ પ્રથમ પ્રત્યેક બોધી બેદ છે. અને સ્વયંબુધને પુર્વાધીન શુન હોય તો તેને દેવના લીંગ આપે અથવા ગુની સગીપે જાળને ડીંગ ધારણુ કરેછે. (ડીંગ તે સાતુવેપ રબ્બેદરણુ મુદપ-

છે—એક સર્વોત્કૃષ્ટ પદ દુઃખનું સ્થાનિક છે, અને બીજું સર્વોત્કૃષ્ટ પદ સુખનું સ્થાનિક છે. તેમાં સર્વોત્કૃષ્ટ દુઃખનું પદ સાતમી નરક પૃથ્વીની પ્રાપ્તિ છે, અને સર્વોત્કૃષ્ટ સુખ તે મેક્ષપદની પ્રાપ્તિ છે. તેમાં સમમ નરક પૃથ્વીનેલિંગે સ્ત્રીનું મમન થઈ રહે નહીં એમ સિદ્ધાંતમાં કહ્યું છે. અપારે એવું પાપ ઉપાર્જિત-વીર્ય સ્ત્રીને હોતું નથી ત્યારે મેક્ષપદનું ઉપાર્જન કરવા જેવું મનોદીર્ઘ તે સ્ત્રીને ક્યાંથી હોય! મારે સ્ત્રીને મોક્ષનો સંભવ નથી. વળી સ્ત્રીએ પુરવં ભવાંતરને વિશે માયા મેક્ષની કથનું ઉપાર્જન કર્યું હોયછે કે જેથી સ્ત્રીવેદ મળેછે મારે સ્ત્રી માયાવીજ હોયછે. તે કારણ-માટે તે સ્વભાવે કુરીલજ હોયછે. એવા ન્યાયે કરીને સ્ત્રીને ચારીત્રની પ્રાપ્તિ થાય નહીં, વળી સાધુ તો વનવાસી હોયછે. જ્યાં ધણા મનુષ્યાદિકને સંપદ હોય ત્યાં સાધુ રહે નહીં કેમકે ત્યાં શાન ધ્યાનનો વ્યાયામ થાયછે. અને સ્ત્રીથી તો એકાદી રહેવાતું નથી. જ્યાં વસતી હોય ત્યાંજ રહી શકાય છે. કેમકે સ્ત્રીને એકાદી વીયરતાં તેના શીશમાં વીધ પડેછે, ધણામાં રહેતાં પ્રતિજ્ઞ નડેછે, અને સમરૂપમાં પડેછે, મારે સ્ત્રીને ચારીત્ર પણ નહીં તો ચારીત્રના અભાવે મેક્ષ તે ક્યાંથીજ હોય!

નિશકરણ.—(સિદ્ધાંતી). સ્ત્રીને વસ્ત્રનો પરીગ્રહ કહેવો નહીં જેની ઉપર મુઠાં હોય છે તેજ પરીગ્રહ કહેવાય છે મુઠાં વિના પરીગ્રહ કહેવાય નહીં પ્રવૃત્તિ મુઠાં પરીગ્રહોષ્ણો, એમ શ્રી દસવિઠાલીક સિદ્ધાંતમાં કહ્યું છે તે કારણ મારેજ ભરત ચક્રવર્તિ ખટ (છે) ખડંગો બોક્ષા, બોક્ષા દગ્ગર અતેકરી સવીત દર્પણ સદનમાં બેઠે છતાં તથા સર્વ અશકારે કરી અશકૃત છતાં કેવળચાન પામ્યો છે. કેમકે, તે વસ્તુધર્મી મુઠાંથી રહીત હતો તે મારે જીવને મોટો પરીગ્રહ તો મમત્ત્વ ભાવ છે. અને જે મમત્ત્વ ભાવ થઈ રહીત છે તેને તો ધન્ય ધાન્યાદિ સપત્તિ પણ પાથ કરી શકીત નથી. જો એમ ન માનીએ તો સંસારને વિશે સર્વ કારીદ્રી મનુષ્યોને કેવળચાનની પ્રાપ્તિ થકને મેક્ષનો પ્રસંગ આવશે, કેમકે, તેની પાસે કોઈ સમયે એક કોડી માવનો પણ પરીગ્રહ હોતો નથી, તેમ છતાં તેના પ્રાણીઓ તો સંસારમાં ધણા રજગતા દોડામાં આવે છે, પણ તેઓની પાસે મુઠાંવિપ મોટો પરીગ્રહ હોય છે, મારે તેઓને શુભ દશા પ્રસદ થતી નથી વળા શ્રી વિષ્ણુને બે કાંધે કલા છે—એક જનકકાંધ ને બીજો રિષભકાંધ, તેમાં જનક-પત્ની સ્ત્રીને સંભવ નથી, પરંતુ રિષભર કાંધનો સંભવ છે.

પુરં પક્ષમાં કહ્યું છે કે, ઉચ્છેદનનું બાધક મનોભળ છે, તે સ્ત્રીને હોતું નથી, મારે જેમ સ્ત્રી સાનમી નરકે જતી નથી, તેમ તે મેક્ષને વિશે પણ ન જઈ શકે. એ પુરુષિ પણ મોક્ષ નથી, એવો પણ કાંઈ નિયમ નથી, કેમકે, કેટલાએક પુરુષાદિકને ક્ષેત્ર મેક્ષાનું સામર્થ્ય હોય છે, પણ સત્ત્વાભ્યાસ કરવાનું સામર્થ્ય નથી હોતું તેથી શું થયું! કોઈને કોઈ એક કથનની રચના ન થવાથી શું બીજા કથનની રચનાનો પણ અભાવ સમજવો કે? એમ છતાં જો હક કરી બેસકો તો બીજી ધણી વાતોમાં વિરોધ આવશે. જેમકે વધુમાં વધુ પાપ ઉપાર્જિતને જીવન સર્વ નીચે બીજી નરક મુખીજ મળે છે અને પક્ષીઓ વીજ

૬ જે પુણ્યના લીંગારે સિદ્ધિપાને પદેએ છે તે પુણ્યધોષ સિદ્ધ. તે લીંગ પળ પુરની પેઠે ત્રણ પ્રકારનાં છે.—વેદ, મુંગાર ને આકાર, તેમાં વેદ લાભ કરના યોગ્ય છે, કેમકે વેદ છતાં વિચે કરી મોક્ષની પ્રાપ્તિ થાય જ નહીં. મુંગાર છતાં કવચીન મુક્તિ થાય છે, ને કવચીન નથી પળ થતી, તથાપી મુંગાર અપ્રમાણ જ છે, અને આકાર છતાં મોક્ષ થાય છે, માટે તે પુણ્યધોષ સિદ્ધ કદીએ.

૧૦ જે નપુંસકધોષે સિદ્ધતા પામે છે તે નપુંસક સિદ્ધ; તે લીંગ પળ પૂર્વોત્તર રીતે ત્રણ પ્રકારનાં છે;—વેદ, મુંગાર ને આકાર, તેમાં વેદ અને મુંગાર ને લાભ કરના યોગ્ય છે અને આકારને વિશે મોક્ષ થાય છે, માટે પ્રદલ્ય કરના યોગ્ય છે. એવા કુનિમ નપુંસક લીંગે જે મોક્ષ થયા તે નપુંસકધોષ સિદ્ધ કહેવાય છે (જાણે પ્રમુખ કુનિમ નપુંસક).

૧૧ જે રજોદ્વરજી તથા મુખવચ્ચીના પ્રમુખ છતાં કેવળપદ પામે તે રજોધોષ મિદ્ધ કહેવાય છે.

૧૨ જે તાપસાદિક પ્રમુખ બીજા ચિન્દગ્ન છતાં લેહનર રિપત થયા છે તે અન્યધોષ સિદ્ધ જાણવા.

૧૩ જે મારેલા પ્રમુખ શુદ્ધ થયેલા છતાં સિદ્ધ થયા તે શુદ્ધધોષ સિદ્ધ જાણવા.

૧૪ જે એક સમયને વિશે એકલેજ સર્વોત્કૃષ્ટ સુખના પ્રાપ્તિ પામ્યા હોય તે એક સિદ્ધ જાણવા.

૧૫ જે એક સમયને વિશે અનેક જીવો સિદ્ધતા પામ્યા હોય તે અનેક મિદ્ધ જાણવા—એ અનંતર સિદ્ધતા પંદર બેદ કલા.

પ્રશ્ન—સ્વામી! પરપરા અસંસારી જીવના કેટલા બેદ છે.

ઉત્તર—હે શિષ્ય! તેના અનેક બેદ છે, પ્રથમ સમયના સિદ્ધ જે સમયના સિદ્ધ જાણતા સખે અનંત સમેસિદ્ધ. એટલે જેને મિદ્ધવસ્થા પામ્યાને એક સમયથી ઉપરાંત કાળ થઈ ગયો હોય તે પરપરાસિદ્ધ. એટલે પરપરા અસંસારી જીવ તેદની દીકરીત સંપૂર્ણ થઈ. એટલે અસંસારી તે સિદ્ધ તેદનો અધિકાર સંપૂર્ણ થયો હવે સંસારી જીવનો અધિકાર કહે છે.

૫ સંસારી જીવનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—સ્વામી! સંસારીના સંસારી જીવ તેદના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે શિષ્ય! સંસારી જીવને વિશે એદની નવ પ્રકારે વાનાં આચાર્ય કહે છે. એક આચાર્ય એમ કહે છે જે, જે પ્રકારે સંસારીના જીવ કલા છે. ૮મી એક આચાર્ય એમ કહે છે જે, તથા બેદ સંસારીના જીવ કલા છે. એક આચાર્ય એમ કહે છે. જે, ચાર બેદ સંસારીના જીવ કલા છે. એક આચાર્ય એમ કહે છે. જે, પાંચ બેદ સંસારીના જીવ કલા છે. એમ એણે અભિપ્રાયે ૭ બેદ, સાત બેદ, આઠ બેદ, નવ બેદ જાણતા હય બેદ સંસારી જીવ કલા છે.

સંસારી જીવની બીજ પ્રતિપત્તિ.

પ્રશ્ન—સ્વપ્ના જે અધ્યયન એમ કહે છે એ, તે પ્રકારે સંસારી જીવ તે કેવી રીતે કહે છે?
 ઉત્તર—જે સિવા તે એમ કહે છે એ, એક વસ્તુ અને બીજી સ્થાવર જીવ.

પ્રશ્ન—જાણી સ્વપ્ના જીવના કેટલા ભેદ હતા છે?
 ઉત્તર—જે સિવા તેના ત્રણ ભેદ હતા છે, પૃથ્વીશયન ૧. અવશયના ૨. અને
 જનમ્યમાન ૩ (અતીશય અને વ્યુત્ક્રમ એ બે તરીકેય કહ્યા છે, આરે તે આંતર
 તરીકે છે.)

પ્રશ્ન—જાણી પૃથ્વીશયન કેટલા ભેદ હતા છે?
 ઉત્તર—જે સિવા તેના બે ભેદ હતા છે, સ્વપ્નાશયન જીવ અને જાગર પૃથ્વીશયન
 જીવ તેમાં જાગર સ્વપ્નાશયન બે પ્રકાર હતા છે, સ્વપ્નાશયન અવશયના અને
 અવશયના પૃથ્વીશયન.

જે સ્વપ્નાશયન કહે છે —જાગરપ્રકાર—ચરિત્રો ગાહણ સંપવણ ॥ સંઘાણ
 કસાણ તરપણોનિ મલાઓ ॥ જેમિ દિય મકુચાણ ॥ મમ્મી વેણ્ય વત્તલિ ॥
 દિર્ઘાં દંમણ નાણે ॥ જાગુવડમે તત્ત કિયાહાણે ॥
 વવણ ગાં રાગાં વેવ ॥ ૨ ॥

સાત ૬, (વેદના ૧, કાળ ૨, મારજુનીક ૩, વૈક્રિય ૪, તેજસ ૫, આદરક ૬, અને કેવલ ૭) સંસારી (મનમયી) અસંસારી (મનરહીત) ૧૦. વેદ ત્રણ ૧૧. (ભી ૧, પુરુષ ૨, અને નપુંસક ૩), ૫માંથી ૭ ૧૨. (આદાર ૧, સરીર ૨, ઇંદ્રી ૩, આસોખાસ ૪, ભાગ ૫, અને મન ૬), કટ્ટીતણ ૧૩. (સમક્રિત ૧, મિશ્રાન ૨, અને મિથ ૩,) દર્શન ચાર ૧૪. (યજુ ૧, અયજુ ૨, અર્ય ૩, અને કેવલ ૪), જ્ઞાન પાંચ ૧૫. (મનિ ૧, બુદ્ધ ૨, અવધ ૩, મનપર્યવ ૪, અને કેવલ ૫), જ્ઞેય ત્રણ ૧૬. (મન ૧, વચન ૨, અને કાયા ૩), ઉપયોગ બે ૧૭ (આદાર ૧, અને અનાદાર ૨), તેમ જ્ઞેય આદાર કરે છે તે ૧૮ કષ્ઠ ગતિ મરિચી ઉપજે છે, તે ૧૯. આયુષ્ ૨૦. મારજુનીક સમુદયાન ૨૧. બે (સમોદીયા ૧, અને અસમોદીયા ૨), માત્ર ૨૨. કેટલી ગતિથી આવે ૨૩. (તે ગતી ચાર છે નારજી ૧, નિર્વચ ૨, મનુષ્ય ૩, અને દેવતા ૪), મરીને કેટલી અને ભાગ ૨૪.

એમ મોતીસાગર સુરમ પૃથ્વીકાવ પ્રમુખ સર્વે રચનાકે પુણ્યો તેમાં પ્રથમ સુરમ પુણ્યાવનો અભિષાર શ્રી મૈત્રમરણ્યો શ્રી મદાનિર રાગી પ્રભે પુણે છે.

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, મુરમ પૃથ્વીકાવના જીવને કેટલાં સરીર કલાં છે ?

ઉત્તર—દે મૈત્રમ, તેને ત્રણ સરીર કલાં છે ઉદારીક ૧, તેજસ ૨, અને કાર્મણ ૩, એમ ત્રણ સરીર છે.

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, મુરમ પૃથ્વીકાવના જીવને કેવલી મોરી સરીરની અવગાદના છે ?

ઉત્તર—દે મૈત્રમ, જ્ય-ય (નાદનામાં નાદની) અંશુવને અસંખ્યાતમે ભાગે અને તનુકી (ને.રામાં મોરી) જળ અંશુવને અમંખ્યાતમે ભાગે છે.

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, તે જીવના સરીર ૭ સંધવળમાં કયા સંધવળનાં છે ?

ઉત્તર—દે મૈત્રમ, તેના કિરકા સંધવળના સરીર છે.

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, તેના સરીર કયે સરથાને છે ?

ઉત્તર—દે મૈત્રમ, મનુન્દી દાળને આસપે ને જીવના સરથાન છે

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, તે જીવને કેટલા કાળ છે ?

ઉત્તર—દે મૈત્રમ, કા.પ ૧ માત્ર ૨ માત્ર ૩ જોગ ૪ બે ચાર કાળ સહીત છે.

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, તે જીવને કેટલી મજા છે ?

ઉત્તર—દે મૈત્રમ, અ.ક.કંઠા ૧, અવમંતા ૨, નૈવનમંતા ૩, અને પરીપ્રદમંતા ૪, એ ચાર કંઠા છે

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, તે જીવને કેટલી જોગ છે ?

ઉત્તર—દે મૈત્રમ, કા.પ ૧, કા.વ ૨, અને કા.પો.વ ૩, એ ત્રણ જોગ છે,

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, તે જીવને કેટલી દડા છે ?

ઉત્તર—દે મૈત્રમ, એક નવંદ દડા છે.

ਮੁਖ—ਹੇ ਭਵਾਨ, ਤੇ ਭਾਨੇ ਹੋਣਾ ਸਮੁਝਾਣ ਹੈ

ਉਤਰ—ਹੇ ਮੁਖ, ਤੇਨੇ ੩ ਅਧਿਆਇ ਹੋ ਤੇ ਬੋਲੀ ੧. ੨. ੩. ੪. ੫. ੬. ੭. ੮. ੯. ੧੦. ੧੧. ੧੨. ੧੩. ੧੪. ੧੫. ੧੬. ੧੭. ੧੮. ੧੯. ੨੦. ੨੧. ੨੨. ੨੩. ੨੪. ੨੫. ੨੬. ੨੭. ੨੮. ੨੯. ੩੦. ੩੧. ੩੨. ੩੩. ੩੪. ੩੫. ੩੬. ੩੭. ੩੮. ੩੯. ੪੦. ੪੧. ੪੨. ੪੩. ੪੪. ੪੫. ੪੬. ੪੭. ੪੮. ੪੯. ੫੦. ੫੧. ੫੨. ੫੩. ੫੪. ੫੫. ੫੬. ੫੭. ੫੮. ੫੯. ੬੦. ੬੧. ੬੨. ੬੩. ੬੪. ੬੫. ੬੬. ੬੭. ੬੮. ੬੯. ੭੦. ੭੧. ੭੨. ੭੩. ੭੪. ੭੫. ੭੬. ੭੭. ੭੮. ੭੯. ੮੦. ੮੧. ੮੨. ੮੩. ੮੪. ੮੫. ੮੬. ੮੭. ੮੮. ੮੯. ੯੦. ੯੧. ੯੨. ੯੩. ੯੪. ੯੫. ੯੬. ੯੭. ੯੮. ੯੯. ੧੦੦.

ਮੁਖ—ਹੇ ਭਵਾਨ ਤੇ ਭਾਨੇ ਹੋਣਾ ਸਮੁਝਾਣ ਹੈ (ਮਨ ਹੋਇ ਹੈ).

ਉਤਰ—ਹੇ ਮੁਖ ਆਵੇਹੀ ਨਹੀ, ਤੇਯ ਪੁਰਖੇਹੀ ਖਯ ਨਹੀ, ਭਵਾਨ ਆ ਨਪੁਰਖਾਵੇਹੀ ਹੈ

ਮੁਖ—ਹੇ ਭਵਾਨ, ਤੇ ਭਾਨੇ ਹੋਣੀ ਖਯਾਂ ਹੈ.

ਉਤਰ—ਹੇ ਮੁਖ ਆਵੇਹੀ ਨਹੀ, ਤੇਯ ਪੁਰਖੇਹੀ ਖਯ ਨਹੀ, ਭਵਾਨ ਆ ਨਪੁਰਖਾਵੇਹੀ ਹੈ

ਮੁਖ—ਹੇ ਭਵਾਨ, ਤੇ ਭਾਨੇ ਹੋਣੀ ਖਯਾਂ ਹੈ (ਖਯਾਂ ਖਯਾਂ ਨਹੀ ਤੇ ਭਾਵਾਂ ਨਹੀ)

ਉਤਰ—ਹੇ ਮੁਖ ਆਵੇਹੀ ਨਹੀ, ਤੇਯ ਪੁਰਖੇਹੀ ਖਯ ਨਹੀ, ਭਵਾਨ ਆ ਨਪੁਰਖਾਵੇਹੀ ਹੈ

ਮੁਖ—ਹੇ ਭਵਾਨ, ਤੇ ਭਾਨੇ ਹੋਣੀ ਖਯਾਂ ਹੈ (ਖਯਾਂ ਖਯਾਂ ਨਹੀ ਤੇ ਭਾਵਾਂ ਨਹੀ)

ਉਤਰ—ਹੇ ਮੁਖ ਆਵੇਹੀ ਨਹੀ, ਤੇਯ ਪੁਰਖੇਹੀ ਖਯ ਨਹੀ, ਭਵਾਨ ਆ ਨਪੁਰਖਾਵੇਹੀ ਹੈ

ਮੁਖ—ਹੇ ਭਵਾਨ, ਤੇ ਭਾਨੇ ਹੋਣੀ ਖਯਾਂ ਹੈ (ਖਯਾਂ ਖਯਾਂ ਨਹੀ ਤੇ ਭਾਵਾਂ ਨਹੀ)

ਉਤਰ—ਹੇ ਮੁਖ ਆਵੇਹੀ ਨਹੀ, ਤੇਯ ਪੁਰਖੇਹੀ ਖਯ ਨਹੀ, ਭਵਾਨ ਆ ਨਪੁਰਖਾਵੇਹੀ ਹੈ

ਮੁਖ—ਹੇ ਭਵਾਨ, ਤੇ ਭਾਨੇ ਹੋਣੀ ਖਯਾਂ ਹੈ (ਖਯਾਂ ਖਯਾਂ ਨਹੀ ਤੇ ਭਾਵਾਂ ਨਹੀ)

ਉਤਰ—ਹੇ ਮੁਖ ਆਵੇਹੀ ਨਹੀ, ਤੇਯ ਪੁਰਖੇਹੀ ਖਯ ਨਹੀ, ਭਵਾਨ ਆ ਨਪੁਰਖਾਵੇਹੀ ਹੈ

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, દ્રવ્યથી અનંત પ્રદેશી દ્રવ્ય, યેવથી અસંખ્યાના આકાસ પ્રદેશોગાર, કાગથી અનંતર કાળના, અને ભાવથી પાંચ વસ્તુવંત, બે ગર્ભવંત, પાંચ રસવંત, અને આઠ સ્પર્શવંત આદાર કરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જે ભાવથી વસ્તુવંત આદાર કરે છે, તે શું એક વસ્તુ દ્રવ્યનો આદાર કરે છે? કે બે વસ્તુ દ્રવ્યનો આદાર કરે છે? કે ત્રણ વસ્તુ દ્રવ્યનો આદાર કરે છે? કે ચાર વસ્તુ દ્રવ્યનો આદાર કરે છે? કે પાંચ વસ્તુ દ્રવ્યનો આદાર કરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સ્થાન માર્ગજ્ઞા આથી પુછીએ તો એક વસ્તુ, બે વસ્તુ, ત્રણ વસ્તુ ચાર વસ્તુ, પાંચ વસ્તુ પણ પુછગળનો આદાર કરે છે. અને વિધાન માર્ગજ્ઞા પડીવર્ગિ પુછીએ તો કાળા દ્રવ્યનો આદાર કરે છે એમ લીલા, પીત્તા, રાતા, જાવત્ ઉત્તજા દ્રવ્યનો પણ આદાર કરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જે વસ્તુથી કાળા દ્રવ્યનો આદાર કરે છે તે એક શુભ કાળા દ્રવ્યનો આદાર કરે છે? બે શુભ કાળા દ્રવ્ય ત્રણ શુભ કાળા દ્રવ્ય જાવત્ અનંત શુભ કાળા દ્રવ્યનો આદાર કરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એક શુભ કાળા દ્રવ્યનો પણ આદાર કરે છે. એમ જાવત્ અનંત શુભ કાળા દ્રવ્યનો પણ આદાર કરે છે. એમ પીત્તા, લીલા, રાતા જાવત્ શુભ વર્ણ સુધી એ રીતેજ જાણવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન જે ભાવથી ગર્ભવંત આદાર કરે છે. તે શું એકગર્ભી દ્રવ્યનો આદાર કરે છે? કે બે ગર્ભી દ્રવ્યનો આદાર કરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ સ્થાન માર્ગજ્ઞા પડીવર્ગિ પુછીએ તો એક ગર્ભ દ્રવ્યનો પણ આદાર કરે છે ને બે ગર્ભી દ્રવ્યનો પણ આદાર કરે છે. અને વિધાન માર્ગજ્ઞા પડીવર્ગિ પુછીએ તો સુગંધી દ્રવ્યનો પણ આદાર કરે છે, અને દુર્ગંધી દ્રવ્યનો પણ આદાર કરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત જે ગર્ભથી સુગંધી દ્રવ્યનો આદાર કરે છે, તે શું એક શુભ સુગંધી દ્રવ્યનો આદાર કરે છે? કે જાવત્ અનંત શુભ સુગંધી દ્રવ્યનો આદાર કરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ એક શુભ સુગંધી દ્રવ્યનો પણ આદાર કરે છે, અને જાવત્ અનંત શુભ સુગંધી દ્રવ્યનો પણ આદાર કરે છે. એવીજ રીતે જેમ સુગંધ તેમ દુર્ગંધ પણ જાણવી. અને પાંચ રસ તે જેમ પાંચ વર્ણ કળા તેમ જાણવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જે ભાવથી સ્પર્શવંત દ્રવ્યનો આદાર કરે છે, તે શું એક સ્પર્શ દ્રવ્યનો આદાર કરે છે? કે બે સ્પર્શ દ્રવ્યનો આદાર કરે છે? કે જાવત્ આઠ સ્પર્શ દ્રવ્યનો આદાર કરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ સ્થાન માર્ગજ્ઞા પડીવર્ગિ પુછીએ તો એક સ્પર્શ દ્રવ્યનો પણ આદાર નથી કરતા. તેમ બે સ્પર્શ દ્રવ્યનો પણ આદાર નથી કરતા, તેમ ત્રણ તથા ચાર સ્પર્શ દ્રવ્યનો પણ આદાર નથી કરતા, પણ પાંચ સ્પર્શ, છ સ્પર્શ, સાત

ઈ, ભરત, આ રૂપિં દ્રવ્યનો આધાર કરેછે. અને વિધાન માર્ગજી પડીવર્તી
ડીએ તો કંઈસ રૂપસંનો પણ આધાર કરેછે એમ કામગ, સીન, ઉંજી, હજીવો, ભારી,
પડવો, ભવત્ સુદા દ્રવ્યનો પણ આધાર કરેછે.

મ—હે ભગવંત, જે રૂપસંથી કંઈસ દ્રવ્યનો આધાર કરેછે, તે એક ગુણ કંઈસ દ્રવ્યનો
આધાર કરે છે કે એ ગુણ કંઈસ દ્રવ્યનો આધાર કરેછે? કે ભવત્ અનંત ગુણ કંઈસ
દ્રવ્યનો આધાર કરેછે.

તત્તર—હે જ્ઞાનમ, એક ગુણ કંઈસ દ્રવ્યનો પણ આધાર કરેછે. ભવત્ અનંત ગુણ
કંઈસ દ્રવ્યનો પણ આધાર કરેછે, એમ ભવત્ સુદા દ્રવ્ય સુધી જાણુ.

મ—હે ભગવંત, તે કય રૂપસં દ્રવ્યનો આધાર કરેછે? કે અણુરૂપસં દ્રવ્યનો
આધાર કરેછે?

તત્તર—હે જ્ઞાનમ, રૂપસં દ્રવ્યનો આધાર કરેછે, પણ અણુરૂપસં દ્રવ્યનો આધાર નથી
કરતા.

મ—હે ભગવંત, તે કય સરીગવગાદ પુદ્ગલનો આધાર કરે છે? કે સરીરને
ગવગાદ નથી એવા પુદ્ગલનો આધાર કરેછે?

તત્તર—હે જ્ઞાનમ, સરીરને અવગાદ પુદ્ગલનો આધાર કરેછે. પણ અણુરૂપગાદ પુદ્ગલનો
આધાર નથી કરતા.

મ—હે ભગવંત, તે કય સું અનંતરૂપગાદ પુદ્ગલનો આધાર કરેછે? કે પરંપરાવ-
ગાદ પુદ્ગલનો આધાર કરેછે?

તત્તર—હે જ્ઞાનમ, અનંતરૂપગાદ પુદ્ગલનો આધાર કરે છે, પણ પરંપરાવગાદ પુદ્ગલનો
આધાર નથી કરતા.

મ—હે ભગવંત, તે કય સું મુંદમ પુદ્ગલનો આધાર કરેછે? કે બાદર પુદ્ગલનો
આધાર કરે છે?

તત્તર—હે જ્ઞાનમ, મુંદમ પુદ્ગલનો પણ આધાર કરેછે, અને બાદર પુદ્ગલનો પણ
આધાર કરેછે.

મ—હે ભગવંત, તે કય ઉર્ધ્વદિશનો આધાર કરે છે? અથવા અધોદિશનો આધાર
કરે છે કે ત્રીજી દિશનો આધાર કરેછે?

તત્તર—હે જ્ઞાનમ, ઉર્ધ્વદિશનો પણ આધાર કરે છે અધોદિશનો પણ આધાર કરેછે અને
ત્રીજી દિશનો પણ આધાર કરે છે.

મ—હે ભગવંત, તે કય સું સરીરને આરે આધાર કરે છે? કે સરીરને મધ્ય પ્રદેશે
આધાર કરે છે? કે સરીરને અંતે આધાર કરે છે?

તત્તર—હે જ્ઞાનમ, સરીરને આરે પણ આધાર કરે છે. સરીરને મધ્યે પણ આધાર

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તેના ને બેઠ છે, મોઢ મુંઝાણ (મામળ) બાગ પૂરિયાવ (મનિા પ્રમુખ) અને બીજી કાણુ બાદર પૂરિયાવ (વીમ પ્રમુખ).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મુંઝાણ પૂરિયા કેટલા બેઠ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તેના સાત બેઠ છે, કાળા માત્રી ૧, સીની માત્રી ૨, મળી માત્રી ૩, પીળા માત્રી ૪, મોળા માત્રી ૫, પંડુ માત્રી ૬, (મોળામંદનાદિક) ને પળુમાત્રી ૭, (નજાવના કાંપરિક).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાણુ પૂરિયા કેટલા બેઠ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તેના અનેક બેઠ કલા છે તે કહેછે, ૧ પૂરી, ૨, કાંકરા, ૩ વેગુ, ૪ ઉપર કાંકરા મોઢ, ૫ સિયા પડા મોઢ, ૬ મોઢ તે મીઠું, ૭ ઉપર કેસ નિશાં, ૮ અધમોદનનિં ૬ ત્રાંચુ, ૧૬ ત્રાંચો ૧૧ સીમું, ૧૨ રપું, ૧૩ સોનું, ૧૪ વાજ હીરો, ૧૫ દરતા, ૧૬ હીમો, ૧૭ મળુમી, ૧૮ પારો, ૧૯ સુરમો, ૨૦ પરાવાળાં, ૨૧ અગરમ, ૨૨ અગરમ મીઠીનું વેગુ, એ બાદર પૂરી. દરે મળીના બેઠ કહેછે, ૧ ગોમેદમળી, ૨ રશ્મમળી, (અકરન, છત રન, રંડ રન, અગિરન, કાંચાગિરન, અર્ધ રન, રાપરના મરનકની મળી, મનુષ્યના મરનકની મળી, મનુષ્યના પેઠ માટેથી પર્મરી, મગરમળના કાં મરનકની મળી, સુપરના કાંતી મળી, હાળીના મરનકના મોતી, વાંસ માલીના મોતી, છાપના મોતી, એ સર્વ રમીન પૂરિયાવ છે, કેમકે પાણીના પિંડુથી ઉપજેછે, નસકાપના સંબેદે પાણીના જીવ પૂરી પડે પ્રભુમેછે તે મુખપાણીના) અંક રન ૩, રશ્મિક રન, ૪, ભોલીનાશ રન, ૫, મકંડ મળી રન, ૬, મસાગંસ ૭, જુગ મોચક રન, ૮, ઉદનિશ રન ૯, ચંદન રન, ૧૦, દારિક રન, ૧૧, દાંસ મર્મ, ૧૨, પુલીક રન, ૧૩, સામયિક રન, ૧૪, અંદ્રમ રન, ૧૫, વૈદ્ય રન, ૧૬, જસગંસ રન, ૧૭, સુવંકાન ૧૮, એ બાદર દેહને કાણુ પૂરી જાણી.

તે પૃથ્વિકાપના બેઠ જેમ મી પનવજાજી સમખે કલા છે, તેમ સચિત્તારપણે જાણવા. જાણતા તેના સંસ્થે બે બેઠ છે, એક ચાર પર્વાને પર્વાંતા હોય તે પર્વાંતા. અને બીજે બેઠ તે ચાર અપર્વાંતે અપર્વાંતા હોય તે અપર્વાંતા કહાંમ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બાદર પૂરિયાવા જીવને કેટલા ચરીર છે.

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તેને ત્રણ ચરીર છે, ઉદારીક ૧, તેજસ ૨, ને કામજું ૩, જેમ સુક્ષ્મ પૃથ્વિકાપને અધિકાર છે તેમ જાણવો, પણ એટલો નિશાં જે બાદર પૃથ્વિકાપને લેરવા ચાર છે તે કહે છે. રસ ૧, નીલ ૨, કાપોત ૩, અને તેજુ ૪, (કાપ દેવના તેજુ લેરવાવંત બાદર પૃથ્વિકાપને ઉપજે તેને ઉપજતી વેગાએ એટલે અપર્વાંતાપણે હોય ત્યાંસુધી તેજુ લેરવા હોય.) બીજે સર્વ જેમ સુદમ પૃથ્વિકાપને કહો તેમ જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ બાદર કેટલી દિસિનો લીએ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તેને બાદર નિશાં ૭ દિસિનો હોય. (કેમકે બાદર પૂરિયાવા જીવ

સેડને છે નથી રહ્યા એથી કરી બાધન ન દોષ તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેવું હવે જાર જાવીશવળે જાવી ઉપજે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, નિર્વ્ય, મનુષ્ય અને દેવતા આત્માને ઉપજે. તેમાં નિર્વ્ય, મનુષ્ય ભુવલોક વાંછને ઉપજે અને દેવતા તે પણ જગતપતિ, જાંતર, ભ્યોગિની, સુપર્મા દેવ-કે.કે, હજાર દેવલોક સુપરિત આત્માને ઉપજે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે હવેનું આવજીતું કેટલું છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જગત્પતિ જાંતરમુંદુરનું અને ઉપજીવળે જાતીલ હજાર વાસનું (પર પૂજીતું) છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે હવે આશ્ચર્યજનક સમુદાયને સમોદન મરે છે? કે અસમોદન મરે છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સમોદન પણ મરે છે. અને અસમોદન પણ મરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે હવે આંતરા રહીત મરીને કહ અને જાણ! કહ મનિમાં ઉપજે! શું નરણી મધ્યે ઉપજે! કે નિર્વ્ય, મનુષ્ય, દેવતા મધ્યે ઉપજે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ નરણી મધ્યે ઉપજે નહીં. નિર્વ્ય અને મનુષ્યમાં ઉપજે. પણ દેવતામાં ઉપજે નહીં. જેમ સરમ પૂજીતા હવે તેમ જ જાણ, મનુષ્ય, નિર્વ્ય મધ્યે ભુવલોક વાંછ ઉપજે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે હવેને કેટલી રત અને કેટલી આશન છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જે રત (મનુષ્ય, નિર્વ્ય) તે ત્રણ આશન છે (દેવતા, મનુષ્ય અને નિર્વ્ય)

જે હવે પ્રમેદ દરીર કહાં છે અને મહા સામલોક મધ્યે અસમોદન હવે છે. એટલે સર્વે માનુષ્યે 'એટલે જાર પૂજીતવળે અધિકાર કહો એટલે પૂજીતવળે અધિકાર સમું કરો-હવે અપક્રમનો અધિકાર કહે છે. ||

૬ મુદ્દમ, બાદર. અપક્રમ (પાણીને) અધિકાર

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપક્રમ (પાણીને) કેટલાં ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ તેમ જો છે એક જોડ સ્તમ અપક્રમ. અને બીજો ભેદ જાર અપક્રમ, તેમ જો તે ભેદ છે. પાણી અને અપક્રમ. તેમાં પ્રથમ મુદ્દમ અપક્રમનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મુદ્દમ અપક્રમ હવેને કેટલાં દરીર છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ તેમ ત્રણ દરીર છે ઉત્તરિક ૧. તેજસ ૨, અને કામલુ ૩.

દીપ અધિકાર જેમ મુદ્દમ પૂજીતવળે કહેવો તેમ જાણવો પણ એટલો વિરલ છે જે પાણીને હવે સમ્યક્ (અ.ક.ક.) પાણીને પદોદતને બાદરે છે. જાણ ને જાણ અને જે અપક્રમ, નિર્વ્ય, મનુષ્ય ' છે.

એ મુદ્ધ પાણીના જીવના પ્રત્યેક (લુદ્ધ જુદા) સરીર છે અને ચક્રિય રાજકોકમધ્યે અસંખ્યાતા જીવ છે. એટલે એ મુદ્ધ પાણીનો અધિકાર કહયો.

હવે બાદર અપકાષ (પાણી) નો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બાદર અપકાષ જીવના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના અનેક બેદ છે. દાર, હીમ, જલત્ત જે વર્ગી બીજા પણ પાણી તથાપ્રકારના તેડના સંસ્થેષથી બે બેદ છે. પર્વાત્તા અને અપર્વાત્તા. એમ સર્વ અધિકાર મુદ્ધમ પૃથ્વીકાવના સરખો જાણુવો પણ એટલો વિશેષ કે તેનું સંસ્થાન પાણીના પરપોટાને આધારે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને લેરયા કેટલી છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને ચાર લેરયા છે, કર્મ ૧, નીત્ર ૨, કાષોત ૩, અને તેજુ ૪, (દેવતા આત્મી ઉપજે તે આત્મી),

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ કેટલી દિશિનો આધાર કરે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, આધાર નિરમે છ દિશિનો કરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બાદર અપકાષપણે જીવ કઈ મનિયા આત્મી ઉપજે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, નિર્વચ, મનુષ્ય અને દેવતા મહિષી આત્મી ઉપજે. તે પણ મનુષ્ય નિર્વચ જીવતીયા વીરજી જે ઉપજે અને દેવતા તે પણ બીજા દેવસોક સુધીના ઉપજે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવનું આચરણ કેટલા કાળનું છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ જમન્યથી આંતરુંકતનું છે અને ઉનુદ્યપણે સાત દહાર વર્ષનું છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ મરીને કેટલી મનિયા જલ, અને કેટલી મતીના આવે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, બે અને જલ (મનુષ્ય, નિર્વચ.) અને વજ્ર મતના આવે. (મનુષ્ય, નિર્વચ અને દેવતા.)

કેવળ અધિકાર જેમ બાદર પૃથ્વીકાવનો કહયો તેમ જાણુવો. એ જીવ પ્રત્યેક સરીરના બની છે અને ચક્રિય રાજકોક મધ્યે અસંખ્યાતા જીવ છે અહો સાધુ માનનાયો! એટલે બાદર અપકાષનો અધિકાર કહયો એટલે અપકાષનો અધિકાર સંપૂર્ણ થયો. હવે વનરપતિ કાવ્યે અધિકાર કરે છે.

૧૭ મુદ્ધમ. બાદર અને સાધારણ વનરપતિકાવ્યનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત વનરપતિકાવ્યના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બે બેદ છે. એક મુદ્ધ તે ચક્રિય રાજકોક મધ્યે બર્ષા છે તે મુદ્ધ વનરપતિકાવ્ય અને બીજા બેદ બીજા મનુષ્ય તે બાદર વનરપતિકાવ્ય.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુદૃઢ વનસ્પતિના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તેના બે બેદ હતા છે. પૃથ્વીમાં સુદૃઢ વનસ્પતિશાસ્ત્ર અને અપર્ણમાં
સુદૃઢ વનસ્પતિશાસ્ત્ર, તેમાં દરેક સુદૃઢ વનસ્પતિશાસ્ત્રનો અધિકાર હશે છે.

સુદૃઢ વનસ્પતિશાસ્ત્રનો અધિકાર તે જેમ સુદૃઢ પ્રવૃત્તિશાસ્ત્રનો હોયો તેમજ જાન્યુવો
પણ એટલો વિદ્ય છે. તેના સંસ્કારના નાના પ્રકારના છે. જ્યારે બે મનિના આવે
(મનુષ્ય, નિર્મલ) અને તેજ બે મનિમાં જાય.

એ જવાબ પ્રશ્નને સરીર નથી, પણ સાધારણ (સદિવારા) સરીર છે. તે એક સરીર
અનંતા છે. 'વગ્ન સુદૃઢ વનસ્પતિ પ્રવૃત્તિ' એ સરીરે એમાં જીવો જૈસંદુ તેય

પતેયા: જ્ઞાતિ: (પ્ર-વેક લક્ષણ લેવાને દેખીએ તે બાહર અને ન દેખીએ તે સુદૃઢ જાન્યુવો).
જેમ અધિકાર જેમ પૃથ્વીશાસ્ત્રનો હશે તેમ જાન્યુવો, એટલે સુદૃઢ વનસ્પતિશાસ્ત્રનો
અધિકાર થયો. હવે બાહર વનસ્પતિશાસ્ત્રનો અધિકાર હશે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બાહર વનસ્પતિશાસ્ત્રના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તેના બે બેદ છે, પ્ર-વેક સરીર બાહર વનસ્પતિશાસ્ત્ર, અને સાધારણ
સરીર બાહર વનસ્પતિશાસ્ત્ર. (એક સરીર એક જવાબ છે તે પ્ર-વેક સરીર, અને એક સરીર
અનંતા છે તે પ્ર-વેક સરીર જાન્યુવો.

તેમ વનસ્પતિશાસ્ત્રનો અધિકાર તેમજ વનસ્પતિશાસ્ત્ર તેમજ બાહર બેદ છે તે હશે. ગાયા
રુચા ૧. ગુણ ૨. ગુમ્મા ૩. ન્યાય ૪. વલ્લિય ૫. પાવગા ચેવ ૬, તળ ૭,
વલ્લય ૮. રમિય ૯. ઉમરિ ૧૦. જલ્લત ૧૧. કુટણાય ૧૨.

અર્થ—૧૦.

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તે જ્ઞાના મુગમાં અસંખ્યાતા જીવ છે. એમ સ્કંધ મધ્યે, તત્ત્વા મધ્યે, શાખા, પર્યં, પ્રમુખે અસંખ્યાતા જીવ છે, ને પાન પાન દીઠ એકેકા જીવ છે, તેના પ્રુથ મધ્યે અનેક જીવ છે, અને કુળ મધ્યે એક બીજા એટલે એક જીવ છે, એટલે એ એકાસ્થિક જક્ષ કલ્યાં. હવે બહુ બીજા જક્ષ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બહુ બીજા વનસ્પતિપ્રકારના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના અનેક બેદ છે, અસ્થિક જક્ષ (બાળા વિશેષ), તંદુક મક્ષ, ઉખર, પીપલ પ્રમુખ કોઈ જક્ષ, આજાના જક્ષ, ફલુસનું મક્ષ, દાડીમ જક્ષ, વડજક્ષ, કાંદુબરી મક્ષ, તીસક મક્ષ, લીંછુના મક્ષ ઇલાદિક બીજાં પણ એ સરખાં મક્ષ હોય તે ભણવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ જક્ષના મુગમાં, સ્કંધ પ્રમુખમાં કેટલા જીવ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એકના મુગ, સ્કંધ પ્રમુખમાં અસંખ્યાતા જીવ છે. ભવત્ કુળ મધ્યે બહુ બીજા છે. એટલે બહુબીજનો વિચાર કરો. એટલે જક્ષનો અધિકાર કરો. એમ મી પનવણાજી સગ મધ્યે વનસ્પતિનો અધિકાર કરો છે તેમ ભણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ભવત્ કુલજ પ્રમુખ બેદનો અધિકાર શી રીતે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જેમ જક્ષનો કરો તેમ ભણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જક્ષના જીવના સંસ્થાન કેવે આકાર છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના નવ નવા પ્રકારના સંસ્થાન છે. જક્ષમાં એક જીવ, (પણ તેની મેંઘાએ બીજા અનેક જીવ હોય) અને પાનદીઠ એકેકા જીવ છે, સ્કંધમાં પણ એક જીવ છે. તાલજક્ષ, સરસ જક્ષ. નાભેરી પ્રમુખ મધ્યે ભણવું. હવે પ્રત્યેક વનસ્પતિના શરીર કેવી રીતે જીવ જીવ રહે છે તેના દષ્ટાંત દેખાડે છે. જેમ સર્વ સરસવનો ગોળ મીશ્રીન સાદવો વાગીએ, તે સાદવ મધ્યે જેમ સરસવ સર્વ પોત પોતાના શરીર જીવ જીવ રાખે, તેમ પ્રત્યેક શરીરી જીવના પણ જીવ જીવ શરીર છે. વળા જેમ તમની ગોળ મીશ્રીન તમસાંકળી કરીએ તે મધ્યે જેમ તમ પોત પોતાના શરીર જીવ જીવ રાખે તેમ પ્રત્યેક વનસ્પતિના જીવ પણ પોતાના શરીર જીવ જીવ રાખે છે. એટલે પ્રત્યેક બાદર વનસ્પતિ-કાષ્ઠનો અધિકાર કરવો. હવે સાધારણ શરીર જે આક શરીરને વિશે અનંતા જીવ તેનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સાધારણ શરીર બાદર વનસ્પતિકાષ્ઠના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના અનેક બેદ છે, આલુક, (દિશ નિદેશ) મુળા, આદુ, દીરગીનામે વનસ્પતિ, સીરલી નામે વનસ્પતિ, સિસ્તીરીલી, કિર્તિકાક્ષિરક, કિરીક નિટાલિકા, કરનકંદ, વાળકંદ, મુરજુકંદ, ખેડુક, તિવિએ.ય, લીલી હાદર, લોહરી નામે અપ્રસિદ્ધ. અરવકરણી, સોદ કરણી, સિકુડી, મુખુડી દરબદિક કોષ્ઠક દેશ વસીદ નામ અને કોષ્ઠક દેશ અપ્રસિદ્ધ નામ. તેના સંક્ષેપે બે બેદ છે, પર્ણાંજી જીવ વનસ્પતિકાષ્ઠા અને અપર્ણાંજી વનસ્પતિકાષ્ઠા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કેટલા શરીર છે?

દે પ્રાનમ, તજુ સરીર છે, ઉદારીક ૧, તેજસ ૨, અને કાર્મણ ૩. કૌં અધિ-
કાર પેરે, જેમ બાદર પૃથ્વીકાવનો દેસો તેમ જાણવો. પણ જે વિશેષ છે તે કહે છે.

જમવંત તે છવની અવધેણા કેવલી છે?

દે પ્રાનમ, જમવંથી અંગુષ્ઠને અસંખ્યાનમે જાતે અને ઉત્પૃષ્ઠજે એક દબાર
અધિક કામેરૂ કાણનું માન છે.

જમવંત તે છવના સરીરના સરથાન કેવે આકારે છે?

દે પ્રાનમ, વનરપનિકાયા છવના નવા નવા સરથાન છે.

જમવંત, તે છવનું કાવણું કેટલા કાણનું છે?

દે પ્રાનમ જમવંથી અંતઃસેદુનેનું છે, અને ઉત્પૃષ્ઠજે દસ દબાર વરસનું છે.

જમવંત, તે છવ કેટલી મનમાં મરીને જાય, અને કેટલી મનિમાંથી આવે ?

દે પ્રાનમ, જે મનિમાં જાય (મનુષ્ય નિર્વચ) અને તજુ મનના આવે (મનુષ્ય નિર્વચ,
જે છવ પ્રત્યેક સરીરના ધણી પણ છે, અને સાધારણ સરીરના ધણી પણ
અને મધ્યે અનંતા છવ કયા છે, એટલે જાદર વનરપનિકાવનો અધિકાર થયો
અને વનરપનિકાવનો અધિકાર થયો, એટલે સધાર છવનો અધિકાર પુરો થયો.
છવનો અધિકાર કહે છે.

૧૧ ત્રીજો છવનો અધિકાર.

જમવંત, તસ છવના કેટલા બેદ છે ?

દે પ્રાનમ, તેના તજુ બેદ છે. અટીકાવ, (મતીતસ) વાકીકાવ, (મતીતસ) અને
ક, (કેદાર મોહા તસ) એ તજુબેદ તસ છવના છે. તેમાં પ્રથમ અટીકાવ (મતી-
અધિકાર કહે છે.

૧૨ મુદમ. બાદર. અટીકાવનો અધિકાર.

જમવંત, અટીકાવના કેટલા બેદ છે?

દે પ્રાનમ, તેના બે બેદ છે, એક મુદમ અટીકાવ, અને બીજો બેદ બાદર અટી-
કાવ પ્રથમ મુદમ અટીકાવનો અધિકાર કહે છે.

મુદમ અટીકાવનો અધિકાર જેમ પુરો મુદમ પૃથ્વીકાવનો કયા છે તેમ જાણવો,
જે વિશેષ છે તે કહે છે. મુદમ અટીકાવના છવના સરથાન મુદમી અટી-
કાવ છે. જાદર એક મતી (નિર્વચ) મધ્યે જાય, અને જે મતી (મનુષ્ય નિર્વચ) મધ્યેથી
જે છવ પ્રત્યેક સરીરના ધણી છે, તે લોક મધ્યે અસંખ્યાનમા છવ છે.
અધિકાર સર્વ પુરોષ પેરે જાણવો, એટલે મુદમ અટીકાવનો અધિકાર થયો.
અને જાદર અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે જીવને કેટલાં શરીર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, તેને ત્રણ શરીર છે, ઉદારીક ૧, તેજસ ૨, ને કાર્મણ ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે જીવને કેટલી મોટી શરીરની અવગાદના છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, જ્ય-ય અગ્રુણને અસંખ્યાનમે ભાગે, અને ઉત્કૃષ્ટપણે બાર ભેગ-
નની છે. (વારસ જાયણ સંસ્થો) હનિ વચનાત્.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે જીવના શરીર કયા સંઘવળના છે,

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, તેના શરીર છેવટા સંઘવળના છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે જીવના શરીર કો સંસ્થાને છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, હુંક સંસ્થાને તેના શરીર છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તેને કેટલા કાયા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, કોષ ૧, માન ૨, માયા ૩, ને લોખ ૪, એ ચાર કાયા સહીત છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે જીવને કેટલી સંતા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, તેને ચાર સંતા છે, અક્ષર ૧, ભવ ૨, મૈયુન ૩, ને પરીપદ ૪.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે જીવને કેટલી ભેરવા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, તેને ત્રણ ભેરવા છે, કુસ્ન ૧, નીલ ૨, ને કાષ્ઠા ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત તે જીવને કેટલી દંડી છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, તેને બે દંડી છે, રપદંડી ૧, ને રમેંડી ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત તે જીવને કેટલી સમુદયાત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, ત્રણ સમુદયાત છે. વેદના સમુદયાત ૧, કાયા સમુદયાત ૨, ને માર-
ખાંતીક સમુદયાત ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે જીવ સુ સંગી છે (મન સહીત છે) કે અસંગી (મનવહીત) છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, અસંગી નથી, અસંગીજ છે (મન સહીત છે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે જીવને કેટલા વેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, તેને એક વપુસક વેદજ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે જીવને કેટલી રચનિ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, ૫.૪૫ રચનિ વાંધા છે, અને કાચક પાંચ અપવાંને અપવાંના
જુ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે જીવ સુ સન્નદ દટ્ટિ છે કે મિચ્છાદટ્ટિ છે કે નિચ્છદટ્ટિ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, સન્નદટ્ટિ જુ છે, (કેન્ન મનુષ્ય, નિચ્ચ ને દટ્ટિમાં કિચ્છે તે માટે).

મિત્રદણિ પણ છે, પણ મિત્રદણિ નથી. (તે કમળે મિત્ર પ્રજ્ઞામિથો ૧૦૧ મરી ઉપજે નહીં તે મારે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ શું ચક્રદર્શી છે? કે અચક્રદર્શી છે? કે અનપદર્શી છે? કે કેવલદર્શી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ચક્રદર્શી નથી, (આંખે દેખવા નથી). અચક્રદર્શીજ છે, (સ્પર્શી, સ્પર્શીએ કરી જાણે), પણ અનપદર્શી નથી, તેમ કેવલદર્શી પણ નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ શું જાની છે? કે અજાની છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જાની પણ છે (ઉપજાની વેગ, એ સચરેક અપર્માપણે દેવ તે મારે) અને અજાની પણ છે. તેમાં જે જાની છે તે નીચે બે જાનવા મળી છે, મનિજ્ઞાનવા મળી, અને જ્ઞાનજ્ઞાનવા મળી, અને જે અજાની છે તે નીચે બે અજાનવા મળી છે, મનિઅજ્ઞાન તે જ્ઞાનઅજ્ઞાન.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ શું મન જોતી છે? કે વચન જોતી છે? કે કાષ જોતી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, મન જોતી નથી, પણ વચન જોતી અને કાષ જોતી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ શું સાક્ષારોપયોતી છે? કે અનાક્ષારોપયોતી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સાક્ષારોપયોતી પણ છે અને અનાક્ષારોપયોતી પણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ કેટલી ટિલિંગે આદાર કરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ૭ ટિલિંગે નિચે આદાર કરે છે (એકને બાપાન નથી કેમકે જોડેને છે તે સહજ ૧૦૪ ન દોષ તે મારે).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ કયારી આતી ઉપજે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, નિર્વચ, મનુષ્યમાદેથી આતી ઉપજે, પણ નારકી, અને દેવતા, તેમજ જુગલીયા એટલામાદેથી ઉપજે નહીં.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવનું આવજુ કેટલા કાળનું છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જન્મ-મથી અંતમુંદતનું અને ઉન્મુદપણે બાર વરસનું છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ શું સમોદન મારણે મરે છે, કે અસમોદન મારણે મરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સમોદન પણ મરે છે, અને અસમોદન પણ મરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ મરીને ક્યાં જાય? ક્યાં ઉપજે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, નારકી, દેવતા અને જુગલીયા મધ્યે ઉપજે નહીં. ક્યાં ઉપજે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ કેટલી મતીમાદેથી આવે? અને કેટલી મતીમાદે જાય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, બે મતીમાદેથી આવે, અને મરી બે મતીમાદે જાય.

એ જીવ પ્રત્યેક શરીરના ધણી છે, અને અસંખ્યાતા જીવ છે એટલે બે ઈદિ જીવનો અધિકાર પુરો થયો. હવે તેંદિ જીવનો અધિકાર કહે છે.

૧૬. તેંદિનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તેંદિ જીવના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના અનેક બેદ છે, ઉપરીન, રોટ્લીક, દસ્તીશીક, ચાંચક, માંકક, વડું, લીખ, પ્રમુખ જે, વડી તથાપ્રકારના જીવ તેના સંક્ષેપે બે બેદ છે, પર્યાપ્તા અને અપર્યાપ્તા. તે જેમ પુર્વે બેંદિનો અધિકાર કલો છે તેમ જાણવો, પણ એટલો વિશેષ છે તે આગળ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવના શરીરની અવગ્રહના કેવડી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-ય આંધુલનો અસંખ્યાતમો ભાગ, અને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ માઉની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને દ્વંદ્વો કેટલી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રણ ઈદી છે. સ્પર્શદી ૧, રસદી ૨, ને ધાણેદી ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત તે જીવનું આવજુ કેટલા કાળનું છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-યથી અંતર્મુદ્તનું, અને ઉત્કૃષ્ટપણે એકમજુપચારા દિવસનું છે. શેષ અધિકાર સર્વે પુર્વથીપરે જાણવો. જાવત બે મનિમાંહે મરીને જામ, અને બે મનિમાંહેથી આવે. એ જીવ પ્રત્યેક શરીરના ધણી છે અને અસંખ્યાતા જીવ છે, એટલે તેંદિનો અધિકાર પુરો થયો, હવે ચૌરેદીનો કહે છે.

૧૭ ચૌરેદી જીવનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ચૌરેદી જીવના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના અનેક બેદ છે, અધિયા, પોતીયા, વીધુ, દંકજી, ભમરા, ભમરી, તીક, ડંસા, મંસા, કંસારી, પૂતિક, જાવત ઝાણામાંલીયા જીવ ઇલાદિક તે સરખા જીવ તેહના સંક્ષેપે બે બેદ છે, પર્યાપ્તા અને અપર્યાપ્તા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કેટલાં શરીર છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રણ શરીર કલાં છે, જાવત જેમ પુર્વે તેંદિનો અધિકાર કલો છે તેમ જાણવો. પણ એટલો વિશેષ છે. તે કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવના શરીરની અવગ્રહના કેવડી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-ય આંધુલનો અસંખ્યાતમો ભાગ, અને ઉત્કૃષ્ટપણે ચાર માઉની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને ઈદિ કેટલી છે.

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ચાર ઈદિ છે, સ્પર્શદિ ૧, રસદિ ૨, ધાણેદિ ૩, ને ચક્ષુદિ ૪.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને દસંન કેટલા છે?

પર્યેદિ જનને અધિકાર.

બી-તાર-હે જી.તમ, તેને બે દર્શન છે, ચમુદર્શન ૧, ને અચમુદર્શન ૨.
 પ્રશ્ન-હે લખવન, તે છાત્રુ આતમુ' કેટલા માત્રાં છે ?
 બી-તાર-હે જી.તમ, તેને બે દર્શન છે, ચમુદર્શન ૧, ને અચમુદર્શન ૨.

મિતર—દે મોનમ, જ્યનથી જ્યનપરે જોડા કાનું છે !

૭૮ પચેદ્રિ છવત્રે અધિકાર ૧, ને અધ્યક્ષ ૨.
 ૭૯ નાર-દે ગાયમ, જમ-પથી અત્યંતુરુતે અને ઉ-૧૫૫૫ ૭ માસનું છે.
 ૮૦ અધિકાર જેમ તેદ્રિનો દલો તેમ અધ્યક્ષે. જમત પ્રત્યેક સરી
 અસખ્યાના છવ છે. એટલે એટલેનો અધિકાર દલો, દલે પચેદ્રિનો દલો છે.
 ૮૧ પચેદ્રિ છવત્રે અધિકાર

૧૮ પચેદિ ઉવનો અપિકાર.

મરન—હે બચાવન, પચેદિં અતના જેઠા મેદ છે !
 બિનાર—હે મનમ, તેના આરોગ્યે મેદ છે !

ઉત્તર—દે મૈત્રમ, તેના ચાર ભેદ છે, નારણી ૧, નિર્ધમ ૨, મનુષ્ય ૩, અને દેવ
તેમાં પ્રથમ નારણીનો અધિષ્ઠાર હશે છે.

૧૬ નારકીના અધિકાર.

મરન—દે ભગવત, પારશીના યેથા બેા હે !
 ધીનર—દે નેનમ, વેથા બેા હે !

કોનર-હે તોયમ, તેના સાત બેડ છે. રતનના પુત્રીના નામની સાત સાતમી,
તમા પુત્રીના નામની. તેના સહેલે બે બેડ ક્યા છે, ■ પર્ણાને પર્ણાના, અરે
અર્ણાને અર્ણાના.

કિન્નર—હે નંદામ, તે જીવને જોઈયાં કરીર છે !

ડિ-નર-દે નામ. તે જાને જોવાં કરીર છે !
 પ્રશ્ન-દે જાનના ને જાન. કરીર છે. વૈધિ ૧, તેજસ ૨, ને કામ્ય ૩.
 ડિ-નર-દે નામ. તે જાને જોવાં કરીર છે !

[illegible]

ઉપરના બે જાણીતા સ્થાનોના નામો જાણવા માટે
 નીચેના કાર્ડમાં જવાબ લખો.

342 卷之二

निम्नलिखित

॥ ५५५ ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

44-2

1-74-2

सिद्धि

24 25 26

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છાત્રને કેટલી ક્ષાણ છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, તેને ચાર ક્ષાણ છે. કોષ ૧, માન ૨, માયા ૩, ને લોભ ૪.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છાત્રને કેટલી સંઘા છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, ચાર સંઘા છે. આદ્યાર સંઘા ૧, ભવ સંઘા ૨, મૈત્રુન સંઘા ૩, ને પરિમર સંઘા ૪.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છાત્રને કેટલી લેખા છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, તેને ત્રણ લેખા છે. કરન ૧, નીચ ૨, ને કષોત ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છાત્રને કેટલી હિદિ છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, તેને પાંચ હિદિ છે. સ્પર્શદિ ૧, રમેદિ ૨, માણેદિ ૩, અમુદિ ૪ ને મૈત્રિ ૫.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તેને કેટલી સમુદયાન છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, તેને ચાર સમુદયાન છે. (પ્રથમની).

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છાત્ર શું સંતી છે, કે અસંતી છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, સંતી પશુ છે અને અસંતી પશુ છે. (સંતી પચેદિ છાત્ર મરીને જે નાગરીમાં જતા છે તે સંતી કહીએ. અને જે સમુદાય એટલે અસંતી મરીને જે નાગરીમાં જતા છે તે અસંતી કહીએ એ ભાવ.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છાત્રને કેટલા વેદ છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, એક નામુચ વેદજ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છાત્રને કેટલી પર્ણાણિ છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, ૮ પર્ણાને પર્ણાણિ છે અને ૮ અપર્ણાને અપર્ણાણિ પશુ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છાત્રને કેટલી દષ્ટિ છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, ત્રણ દષ્ટિ છે. અમાત્રિય દષ્ટિ ૧ મિત્રાત્રાવ દષ્ટિ ૨, અને મિત્રદષ્ટિ ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છાત્રને કેટલા કલન છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, તેને ત્રણ કલન છે. અમુ કલન ૧, અમમુ કલન ૨, અને અત્રાની કલન ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છાત્ર ક્યા છે, કે અત્રાની છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, અત્રાની પશુ છે, અને અત્રાની પશુ છે. તેમાં જે કાળી છે, તે નામુચ પશુ કાળા પશુ છે તે કહેલે અત્રાની ૧, મુનત્રાની ૨, અને અત્રાણિ કાળી ૩ અને જે અત્રાની છે તેમાં કેટલાએક જે અત્રાની છે. (જે સમુદાય મત્રાણી નાગરીમાં જે કાળે તેમાં જે કાળે અત્રાણિ નામુચ જે અત્રાણિ નામુચ અને પર્ણાણિ

કયા પછી વીજળી જાળી જાય અને મર્જન માટેથી નારથી પણ ઉપર તેને નિર્ણય
 તબુ જાળી કાઢવા તબુ જાળી જાતે છે. જે એટલે જે જે જાળી કાઢે તે જાળી પાછો
 કાઢે (નિ.) અને જેટલાએ તબુ જાળી નાંધી હોય છે. તેમાં જે જે જાળી નાંધી
 તે નિર્ણય મનિ જાળી અને જાળી જાળી જાળી. અને જે તબુ જાળી નાંધી છે.
 તે નિર્ણય મનિ જાળી, જાળી જાળી અને વીજળી જાળી જાળી.

પ્રશ્ન—હે ભરત, તે જાળી જેટલા જાળી છે?

ઉત્તર—હે પ્રશ્ન. તેને તબુ જાળી છે. મન ૧, વચન ૨, અને કાચ ૩

પ્રશ્ન—હે ભરત તે જાળી જેટલા ઉપરોચ છે?

ઉત્તર—હે પ્રશ્ન. તેને ઉપરોચ જે છે. સાકારોપરોચ ૧, અને અનાસારોપરોચ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભરત તે જાળી જેટલી સિદ્ધિનો જાહેર કરો?

ઉત્તર—હે પ્રશ્ન ૭ સિદ્ધિનો જાહેર કરે છે. પુરં ૧, પશ્ચિમ ૨, ઉત્તર ૩, દક્ષિણ ૪.
 ઉચી ૫, ને નીચી ૬, એ ૭ સિદ્ધિનો જાહેર કરે છે, અને ઉત્તરોચ પશ્ચિમને વર્ણવી

પ્રશ્ન—હે ભરત તે જાળી જાળી જાળી ઉપરોચ?

ઉત્તર—હે પ્રશ્ન નિર્ણય અને મનુષ્ય મનુષ્ય ઉપરોચ (જુલોચીય વસ્તુઓ)

પ્રશ્ન—હે ભરત :

૨૩ સમૃદ્ધિમ પચેન્દ્રી તિર્યચનો અનિકાર.

પ્રશ્ન—હે જગત, સમુદ્ધિ પમેદી નિર્વચના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે માનમ, તેના ત્રણ ભેદ છે. જળચર તે જળ મધિ ચાલે ૧. શગચર તે રથા (મીની) ઉપર ચાલે ૨. અને ખેચર તે આકામે ચાલે ૩. એ ત્રણ ભેદ તેમાં પ્રથમ જળચર સર્વજિમ પચેલી નિર્ગમ્ભા અધિકાર કરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, જળચર સમુદ્ધિમનાં કેટલા બેઠ હો?

હિન્દુ-દે ગૌતમ, તેના પાંચ ભેદ છે. માઝ્ઝા ૧, અન્નકા ૨, મરમન્ન ૩, માદક (મુદ) ૪ સુમમાર ૫ (તે મધ્યે માઝ્ઝા વધેરેનો અધિમર જેમ પનવજાળ સૂવ મધ્યે ડાઘો છે તેમ ભજવે.) ભવન્ ને વળી જીભ તથા પ્રકારના માઝ્ઝાં તેના સંક્ષેપે ને ભેદ છે. એ ૫ પાંચાં અને જીભે ભેદ અપર્યામા.

પરન—તે બગાંત, તે યુગે કેટલાં સરીર છે.

ઉાનર-દે ગાનમ, તેને પ્રજા સરીર છે. હારીક ૧, તેજસ ૨ ને કાર્મણ ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છવના સરીરની અવમાદના કેવડી છે?

કોનર-હે માનવ, જ્ય-તથી અગુવતે અસંખ્યાતમે જાને અને ઉગુદપણે દુખાર
સંજન છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે જીવના સરીર ક્યા સંધાવવાનાં છે?

કેવર—તે નાનક, તેના મરીર છેલ્લા સપ્તવત્સ છે

પ્રશ્ન-૨: જાણતા, તે જાણના સગીર કોને સરખાવે છે

ਉਦਾਹਰਣ—੧. ਜਿਸ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੇਲ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸੰਗ—ਦੇ ਅਸਰ, ਤੇ ਇਹੀ ਕੇਸਰੀ ਕਵੀ

ઉત્તર-પૂર્વ દિશામાં, જેથી આ ૨૫.૭ સે. ૪ થી ૧ મીટર નીચેથી ૩. મીટર થી ૪.૫ મીટર.

५३०—६ १५३१, १ १५३१ १५३१ १५३१ १५३१

[illegible]

ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇ, ଏ ପ୍ରକାର ଲୋକ ନିହାୟକ

[illegible]

५२१—३ ५१११, १ ३३१ ३३५१ ६३१ ७१

[illegible]

५३१—५. क. १६१. ३. ५३१ ३३३. ५३३. ५३३. ५३३.

ઉત્તર—હે ક્રૌંતમ, તેને ત્રણ સમુદ્ધાન છે. વેત્તી ૧. કૃત્ત ૨, ને માર્ગગીત ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે કવચ શું સંજી છે, કે અશ્વજી છે!

ઉત્તર—હે ક્રૌંતમ, સંજી નથી, અશ્વજીય છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે કવચે કેટલા વેદ છે!

ઉત્તર—હે ક્રૌંતમ, એક નવુંસા વેદજ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે કવચે કેટલી પદ્યોળી છે!

ઉત્તર—હે ક્રૌંતમ, પાંચ પદ્યોળે પદ્યોળા છે, અને પાંચ અપર્વાળે અપર્વાળા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે કવચે કેટલી દષ્ટિ છે!

ઉત્તર—હે ક્રૌંતમ, બે દષ્ટિ છે. સમગ્નિ ૧, અને મિથ્યાન ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે કવચે કેટલા દંત છે!

ઉત્તર—હે ક્રૌંતમ, તેને બે દંત છે. અપુદ્યંત ૧, અને અમપુદ્યંત ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે કવચે કેટલા દાન છે!

ઉત્તર—હે ક્રૌંતમ, તેને બે દાન છે. મનિદાન ૧, અને કુનદાન ૨. (અપર્વાળા આથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે કવચે કેટલા અદાન છે!

ઉત્તર—હે ક્રૌંતમ, તેને બે અદાન છે. મનિઅદાન ૧, અને કુનઅદાન ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે કવચે કેટલા બ્લેચ છે!

ઉત્તર—હે ક્રૌંતમ, તેને બે બ્લેચ છે. વચનબ્લેચ ૧, ને કાપબ્લેચ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે કવચે કેટલા ઉપદેચ છે!

ઉત્તર—હે ક્રૌંતમ, તેને બે ઉપદેચ છે. સાક્ષરોપદેચ ૧, અને અનાક્ષરોપદેચ.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે કવચે કેટલી દિલિને આદાર કરે છે!

ઉત્તર—હે ક્રૌંતમ, તેને ૭ દિલિને આદાર છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે કવચે કાંથી મરીને ઉપર છે!

ઉત્તર—હે ક્રૌંતમ, નિર્વચ. મ્યુવ મખેધી (જુરેલીયા વર્ધિ) ઉપર, પણ નાચી, રેના ઉપર નહીં.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે કવચે કેટલા કાગળ આગુચ છે!

ઉત્તર—હે ક્રૌંતમ, કાગળ-પદી આગુદગળ અને ઉગુદગળે કેડ પુર્ણ આગુચ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે કવચે શું સમેદન મરે છે! કે અસમેદન મરે છે!

ઉત્તર—હે ક્રૌંતમ, સમેદન પણ મરે છે. અને અસમેદન પણ મરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે કવચે કાંથી મરીને કાંઈ પણ ઉપર છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, નારકી, નિર્વચ, મનુષ્ય અને દેવના મધ્યે ઉપજે. તેમાં નારકી મધ્યે એક પેલી રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ ઉપજે, પણ બીજી નરકે ઉપજે નહીં, અને નિર્વચ સર્વ સંખ્યાતા વરસના અને અસંખ્યાતા વરસના (જુગઝીવા) મધ્યે ઉપજે, તેમાં વળી અસંખ્યાતા વરસના જે જુગઝીવા, તેમાં પણ મનુષ્ય અને પશુ મધ્યે ઉપજે, અને મનુષ્યમાં સંખ્યાતા વરસના આવખાના ધણી તેમાં પણ ઉપજે, અને અસંખ્યાતા વરસના ધણી (જુગઝીવા) તેમાં પણ ઉપજે, પણ એટલું જ ત્રીસ અકર્મભૂમિ વર્ષિને ૭૫૫ અંતરદ્વીપ મધ્યે ઉપજે. વળી દેવના મધ્યે પણ ભવનપતિ, ભંતરમધ્યે ઉપજે. શેષ ન ઉપજે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ મરીને કેટલી ગતિમાં જાય, અને કેટલી ગતિમાંથી આવે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ચાર ગતિમાં મરીને જાય, અને બે ગતિમાંથી મરીને આવે.

એ જીવ પ્રત્યેક શરીરના ધણી અસંખ્યાતા છે, એ જળચર, સમુદ્ધિમ પચેદિ તિર્વચનો અધિકાર ધોયો; હવે યજ્ઞચર સમુદ્ધિમ પચેદિ નિર્વચનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, યજ્ઞચર સમુદ્ધિમ પચેદિ તિર્વચ તેહના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે ભેદ છે, એક મનુષ્યદ યજ્ઞચર સમુદ્ધિમ પચેદિ નિર્વચ, અને બીજો ભેદ પરીસર્પ સમુદ્ધિમ પચેદિ તિર્વચ, તેમાં પ્રથમ યજ્ઞચર, મનુષ્યદ સમુદ્ધિમ પચેદિ તિર્વચનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, યજ્ઞચર મનુષ્યદ સમુદ્ધિમ પચેદિ તિર્વચ તેના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ચાર ભેદ છે. એક ખુરા (એક ખુરી ડાગફાને આકારે) તે અશ્વ, રાસજ (ગધેડા) પ્રમુખ ૧, હો ખુરા તે (બે ખરીવાળા) ગાય, બેસ, બળપ, બકરી, પ્રમુખ ૨, મંદીપદ તે (એરણુને આકારે સુંદાળા પચે) હરતી જેડા પ્રમુખ ૩, અને સનપડા (નારવાળા) તે સોહ, ચીત્રા, કુતરા, મીનદા પ્રમુખ ૪. જે વળી બીજા તમા પ્રકારના જીવ તેહના સંક્ષેપે બે ભેદ છે. એક પર્વાપ્તા અને બીજો ભેદ અપર્વાપ્તા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કેટલાં શરીર છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ. તેને ત્રણ શરીર છે. ઉદારીક ૧, તેજસ ૨, ને કર્મણુ ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવના શરીરની અવગાહના કેવડી હે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્મથી આંત્રુવને અસંખ્યાતમે ભાગે અને ઉત્કૃષ્ટપણે માઉ પ્રયત્ન (તે બેથી નવ સુધી).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવનું કેટલું આવખું છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્મથી અંતર્મુદુર્તનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે ચેતારસી દળાર વરસનું છે.

શેષ અધિકાર જેમ જળચરનો કબો તેમ જળુવો. જાવત્ મરીને ચાર ગતિમાં જાય અને બે ગતિમાંથી આવે. એ જીવ પ્રત્યેક શરીરના ધણી અસંખ્યાતા છે. એટલે

યજ્ઞચર મનુષ્ય સમુર્ધિમ નિર્વચ પચેદિનો અધિકાર પુરો થયો. હવે યજ્ઞચર પરીસર્પ સમુર્ધિમનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પરીસર્પ યજ્ઞચર સમુર્ધિમ નિર્વચ પચેદિ તેના કેટલા ભેદ છે ?

હિન્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બે ભેદ છે. એક ઉરપર સર્પ સમુર્ધિમ, અને બીજા બૂજ-પર સર્પ સમુર્ધિમ તેમાં પ્રથમ ઉરપર સર્પ સમુર્ધિમનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉરપર સર્પ સમુર્ધિમના કેટલા ભેદ છે ?

હિન્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના ચાર ભેદ છે, સર્પ ૧, અજ્ઞચર ૨, અશાળિયા ૩, અને મહો-રત ૪. તેમાં પ્રથમ સર્પનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સર્પના કેટલા ભેદ છે ?

હિન્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બે ભેદ છે. એક દર્વિર (ફણીપર) અને બીજા મયોલીય (ફણીપર રીત) તેમાં પ્રથમ દર્વિર સર્પ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દર્વિર સર્પના કેટલા ભેદ છે ?

હિન્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના અનેક ભેદ છે. આશિવિય ૧ (જેની દાઢમાં ઝેર હોય તે) ક્ષિત્રિય ૨ (જેની આંખમાં ઝેર હોય તે) ઉગ્રવિય ૩ (આકૃં જેવું વિય હોય તે) ભોગ્રવિય ૪ (જેના સરીમાં વિય હોય તે) ત્વચાવિય ૫ (તે જેની આંખમાં વિય હોય તે) ભાગવિય ૬ (તે જેની સાળમાં ઝેર હોય તે) નિરવાસવિય ૭ (તે જેની પૂંઠમાં ઝેર હોય તે) અને કાગાસર્પ ૮ પ્રમુખ અનેક જાણુચ. એટલે દર્વિરના બેદ કલા હવે મયોલીય (મકુલી) ના ભેદ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મયોલીય સર્પના કેટલા ભેદ છે ?

હિન્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના અનેક ભેદ છે. દીવ, માલુસ ક્ષણાદિક એટલે મયોલીય કલા એટલે સર્પનો અધિકાર થયો. હવે અજ્ઞચરનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અજ્ઞચરના કેટલા ભેદ છે ?

હિન્તર—હે જ્ઞાનમ, તેનો એક જ આકાર છે (અજ્ઞચર હોય તે માલુસને મળે) એ અજ્ઞચર કલા. હવે અશાળિયાનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અશાળિયાનો અધિકાર શી રીતે છે ?

હિન્તર—હે જ્ઞાનમ, તેનો અધિકાર જેમ થી પનવણી સુધી કહે છે તેમ જાણુવો. એ અશાળિયા સમુર્ધિમ, મનુષ્યસેવમાં ઉપજે. પણ મનુષ્યસેવથી જાહાર ન ઉપજે. તેમાં પણ સર્પ મનુષ્યસેવમાં ઉપજે નહીં. અશાળિયામાં ઉપજે જેમ કણું, પણ સમુદમાં ઉપજે નહીં. વળી નિર્બાધતપણે એટલે જાપાન રીતપણે ઉપજે તે પાંચ ભરત, પાંચ ઝેરવત ને વિં ઉપજે. પટેલા, બીજો, પાંચમો અને છોડો એ ચાર આરા તે જાપાન રીતે. તે જાપાન ન હોય ત્યારે પંદર કર્મજમિને વિં ઉપજે. અને જાપાન હોય ત્યારે

પાંચ મહાવિદેહ ક્ષેત્રને વિશેષ ઉપજે. મનસુખ કે અકર્મજૂમિને વિશે ઉપજ થાય નહીં. જે પાંચ કર્મજૂમિને વિશે તથા મહાવિદેહને વિશે ઉપજવાનું કશું તે સર્વ જગત્તે સમજવું નહીં. પણ જ્યાં ચક્રવર્તિ, વાસુદેવ, બલદેવ, મંડલીક, મહામંડલીકની સેનાનો જ્યાં ધણી મુદત પડાય હોય એવી જગત્તે ઉપજે. તેમ જામ નગરાદિકને હેતુએ અશાળીયો સમુર્જિત ઉપજે છે. જામ ૧ એટલે જુદ્ધિવાદિક મુણને ગમે, નાસ કરે, માટે જામ કહીએ, અથવા અતાર પ્રકારના કર લેવાને યાગ્ય તે જામ કહીએ. નગર ૨ જ્યાં કોઈ જનનો કર નહીં તે, નિગમ ૩ ધણ વાણીયા (વેપારી) જેમાં રહેતા હોય તે. ખેડ ૪ ચારે પાસે ધુડનો કોટ (મદ) મોટો હોય તે. કવચ ૫. નાના કોલાએ કરી વીટેલું તે. મંડપ ૬. અંદી ગાઉમાં જામ રહીત હોય તે. દોણુદ ૭. જળ રસ્તો તથા પથ રસ્તો હોય તે. પટ્ટણ ૮. જ્યાં વડાણ આગમોટથીજ જવાય પણ થોડે માટે ન જવાય તે. આચર ૯. જ્યાં ધાતુની ખાણો હોય તે. આસમ ૧૦. તાપસાદિકને રહેવાના ટેકાણાં તે, આશ્રમ. સંબાહ ૧૧. જ્યાં ધણ લોક ભેજા ચલા હોય તે. ચલકાણી ૧૨. જેમાં રાજા રહેતા હોય તે રાજ્યધાની કહીએ. એ સર્વનો વિનાયક જામ થયે હોય, ત્યારે તે જગત્તે અશાળીયો સમુર્જિત જીવ ઉપજ થાય છે. તેનું શરીર ઉપજ થતી વખતે જ્યન્ય (ત્રાને) આગળના અસંખ્યાતમે ભાગે ને ઉત્કૃષ્ટપણે (મોટો) બાર જોગન પ્રમાણે લાંબો પડેલો હોય તે ચક્રવર્તિ આદિકની સેનાની જૂમિમાં નીચે ઉપજે તે જૂમિ (ધરતી) ફાડીને નીકળે. તે અશાળીયો અસંજી છે (મન નથી). મિથ્યા દ્રષ્ટિ છે, અજ્ઞાની છે ને અતર્મુદતને (જે ધરીને) આવળે મરે છે. (એ અધિકાર શ્રી પત્રવણાજી સુવ પ્રથમ પદે છે).

એ અશાળીયાનો અધિકાર કલો. હવે મહોરમનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, મહોરમનો અધિકાર શી રીતે છે ?

ઉત્તર—હે જાનમ, તેનો પણ અધિકાર જેમ શ્રી પત્રવણા સુવમાં કલો છે તેમ જાણવો. એ મહોરમ અનેક પ્રકારના (અવગ્રાહના આશ્રી) છે તે કહે છે. કેટલાએક આંચુલના, કેટલાએક આંચુલ પૃથક્ત્વના (એથી માંડીને નવ સુધી તે પૃથક્ કહીએ) કેટલાએક વેંતના, પૃથક્ત્વ વેંતના; હાથના, પૃથક્ હાથના; કુક્ષી (એ હાથ)ના, પૃથક્ કુક્ષીના; ધનુષ્ય (ચાર હાથના,) પૃથક્ ધનુષ્યના; માઉના, પૃથક્ માઉના; જોજનના, પૃથક્ જોજનના; શો જોજનના, પૃથક્ શો જોજનના; ઉત્કૃષ્ટ હગર જોજનની શરીરની અવગ્રાહના (કાપા) વાળા થાય છે. તેમાં જે જમીન ઉપર ઉપજા હોય તે જમીન કોપર રહે અને જે જળને વાંધે ઉપજ થયા હોય તે જળમાં રહે. એ જીવ અટીકાપમાં નથી, પણ અટીકાપની બાહાર છે. આ દર્શકન સમુર્જિત અને અર્જન અનેને માટે જીવુતી. (એ અધિકાર શ્રી પત્રવણાજી સુવ પ્રથમ પદે છે)

એ મહોરમનો અધિકાર કલો. વળી જે તથાપ્રકારના ઉપર સર્વ જીવ તેના સંસેપે બે બેદ છે, એક પશીષા ને બીજો બેદ અપશીષા. શેષ અધિકાર પૂર્વની પદે જાણવો. પણ એટલો વિશેષ છે જે ઉપરઅર્પની અવગ્રાહના જગત્તે આંચુલને અસંખ્યાતમે ભાગે

વંધી ને તથા પ્રકારના જીવ તેના સંક્ષેપે બે બેદ કહ્યા છે. એક પર્ણાપ્તા અને બીજો બેદ અપર્ણાપ્તા. તેમાં એટલો વિશેષ ને ખેચરના સરીરની અવગાહના જઘન્ય આંત્રિકતા અસંખ્યાતમે ભાગે, અને ઉત્કૃષ્ટપણે ધનુષ પ્રથકત્વ. અને તેનું આચરુષ જઘન્યથી અંત-શુદ્ધિતનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે બહેતિર હઝાર વરસનું છે.

શેષ અધિકાર સર્વ જળચર સમુદ્ધમની પરે જાણુવો. જાવત્ મરીને ચારે મનિમાં જન્ય, અને બે મનિમાંથી આવે. એ જીવ પ્રત્યેક સરીરના ધણી અસંખ્યાતા છે. એ ખેચર સમુદ્ધિમ નિર્ધય, પચેદિ કહ્યા. એ સમુદ્ધિમ પચેદિ તિર્ધયનો સર્વ અધિકાર પુરો થયો.

૨૨ ગર્ભજ પચેદિ તિર્ધયનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ગર્ભજ પચેદિ તિર્ધય તેના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના ત્રણ બેદ છે. જળચર ૧, ધગચર ૨, ને ખેચર ૩. તેમાં પ્રથમ જળચર ગર્ભજ પચેદિ તિર્ધયનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જળચર ગર્ભજ નિર્ધય પચેદિના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના પાંચ બેદ છે. માછલાં ૧, કાચળા ૨, મગરમચ્છ ૩, માહકચ, અને મુસમાર ૫. એ સર્વના બેદ જેમ શી પનવણાજી સુત્રમાં કહ્યા છે તે આમજ કહેમ છે તેમ જાણુવા. જાવત્ વળી તે સરખા જીવ તેના સંક્ષેપે બે બેદ છે. પર્ણાપ્તા અને અપર્ણાપ્તા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કેટલાં સરીર છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને ચાર સરીર છે. ઉદારીક ૧, વૈક્રિય ૨, તેજસ ૩, અને કાર્મણુષં.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવના સરીરની અવગાહના કેવડી છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જઘન્યથી આંત્રિકતા અસંખ્યાતમે ભાગે, ને ઉત્કૃષ્ટપણે હઝાર જોજનની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કેટલા સંધયણ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને ૭ સંધયણ છે, વજ્રપલનારાય સંધયણ ૧, રખભનારાય ૨, નારાય ૩, અર્ધનારાય ૪. કીસક ૫, ને જંવડુ સંધયણ ૬. એ ૭ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કેટલા સંસ્થાન છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને ૭ સંસ્થાન છે, સમયગુરસ સંસ્થાન ૧, નમોષ પરિમકળ ૨, સાદિ ૩, કુચ્ચ ૪, વામન ૫, ને દુંદ ૬. સંસ્થાન એ ૭ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ જીવને કેટલી કયાય છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને ચાર કયાય છે, કોષ ૧, માન ૨, માયા ૩, ને લોલકયાય ૪.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કેટલી સંતા છે ?

ઉત્તર—દે મૌનમ, તેને બે ઉપયોગ છે. સાધારોપયોગ ૧. ને અનાધારોપયોગ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે હવ કેટલી દિસિનો આધાર લીએ છે?

ઉત્તર—દે મૌનમ, છ દિસિનો આધાર લીએ છે.

પ્રશ્ન—દે ભગવાંત, તે હવ ક્યાંથી આવી ઉપજે છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, નારજી, નિર્વંચ, મનુષ્ય ને દેવતામાંદેથી આવી ઉપજે. તેમાં નારજી પ્રદિગી ઉપજે તે ભવજ્ઞ સાતજી સુધીના આવી ઉપજે, અને નિર્વંચ જ્ઞેનિયા સર્વ, પણ જુગજ્ઞાના વરજ્ઞને ઉપજે, તેમજ મનુષ્યપ્રદિગી ઉપજે તે પણ જુગજ્ઞાના વરજ્ઞને શોષ ઉપજે, અને દેવતા તે પણ ભવનપતિ, જ્ઞાનર, જ્ઞેનીગી અને વૈમાનીક ને આક્રમા દેવલોક મુખીના મરીને ઉપજે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, તે હવ આપણું કેટલા કાળનું છે?

ઉત્તર—૦ મૌનમ, જગત્ત્રયગી અંતમુંદનનું અને ઉત્પુષ્ટપણે કોડ પ્રાંનું છે.

પ્રશ્ન—દે ભગવાંત, તે હવ શું, સમોદન મરણે મરે છે કે અસમોદન મરણે મરે છે?

ઉત્તર—દે મૌનમ, સમોદન મરણે પણ મરે છે, ને અસમોદન મરણે પણ મરે છે.

પ્રશ્ન—દે ભગવાંત, તે હવ મરીને ક્યાં જઈ ઉપજે?

ઉત્તર—દે મૌનમ, નારજી, નિર્વંચ, મનુષ્ય ને દેવતા મરણે ઉપજે. તેમાં નારજી ઉપજે તે પ્રથમ નારજી ને ભવજ્ઞ સાતજી નારજી મુખી ઉપજે, ને નિર્વંચ, મનુષ્ય, સર્વ મરણે ઉપજે, ને દેવતામા ભવજ્ઞ આક્રમા દેવલોક મુખી ઉપજે.

પ્રશ્ન—દે ભગવાંત, તે હવની કેટલી વર્તિ, અને કેટલી આવતિ કર્દી છે?

ઉત્તર—દે મૌનમ, ત્રી આન વર્તિ, ને ત્રાન આવતિ કર્દી.

બે હવ પ્રલોક સર્ગીના પાળી ૪ ભવ અસપ્પાના છે એટલે મર્મજ જગત્ત્રય પર્વદીન નિર્વંચને આપણને કલા હરે સર્વજન મર્મજ પર્વદી નિર્વંચને અધિકાર કરે છે.

પ્રશ્ન—દે ભગવાંત, ભગમરે મર્મજ નિર્વંચ ત્રાન ૭ હવના વરજા બેઠ છે?

ઉત્તર—દે મૌનમ, તેણે બે બેઠ છે એક મનુષ્ય ૧૬ ન વર્તિ અને તેમાં પ્રથમ મનુષ્ય ૭૫૦૦ અધિકાર કરે છે.

પ્રશ્ન—દે ભગવાંત, મનુષ્ય નિર્વંચના કેટલા નાદ કરે?

ઉત્તર—દે મૌનમ, તેણે ત્રાન બેઠ છે એક ત્રાન ભવ દાંડી ૫૦ અમલીમા કર્યા તેમ જગત્ત્રય ૫૦૦ ને ૫૦૦૦૦૦૦ હવ તેણે મનુષ્ય ૧૬ ને બેઠ ૭૦૦૦૦૦ ને આપણોમા.

પ્રશ્ન—દે ભગવાંત, તે હવને કેટલા સર્ગી છે?

ઉત્તર—દે મૌનમ, તેણે ૩૦૦ સર્ગી છે. ઉદગી ૧, વિદગી ૨, તેજગી ૩. ને કાર્ણવુ ૪.

પ્રશ્ન—દે ભગવાંત, તે હવના સર્ગીની અસાધના કેટલી છે?

પ્રયક્ત મનુષી છે. તેનું આત્મનું જ્ઞાનથી અંતર્મુકતનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે પદોપમના અસંખ્યાનમા ભાગનું (જુગલ આશ્રી) છે. ક્રોધ અધિકાર જેમ જગત્પરના ક્રોધો તેમ જાગૃતો. પણ એટલો વિશ્વેષ ને મરીને ત્રીજી નરક સુધી જાય. એ મર્મજ ખેચર પમેદિ નિર્વચ્ય જોતીયા કલા. એ નિર્વચ્યનો અધિકાર પુરો થયો.

૨૩ મનુષ્યનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્યના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બે બેદ છે. એક સમુર્જિમ મનુષ્ય ૧, ને બીજો બેદ મર્મજ મનુષ્ય ૨, એના બેદ જેમ શ્રી પતવજાજી સુત્રમાં કલા છે તેમ જાગૃતા (તેનો વિશ્વપર મનુરવિષ પ્રતિપતિમાં આવશે.) જાગૃત હદમત્તને કેવળી સુધી નિરવિગેષ જાગૃતા, તેના સંક્ષેપે બે બેદ છે. પર્ણિતા ને અપર્ણિતા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કેટલાં શરીર છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને પાંચ શરીર છે. આદારીક ૧. નંદીય ૨, આદારક ૩, તેજસ ૪, ને કાર્મજી શરીર ૫.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવના શરીરની અવગારના કેવડી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ઞાનથી આગ્રહને અસંખ્યાનમે ભાગે ને ઉત્કૃષ્ટપણે તબ્બ મારીતી (જુગલ આશ્રી).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કેટલા સંધયજી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ તેને ૭ સંધયજી છે. તે ૧૦૦ રૂપમનારાય સંધયજી ૧, રૂપમનારાય ૨, નારાય ૩, અર્ધ નારાય ૪, કીમક ૫, ને છેવડુ સંધયજી ૬ એ ૭.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કેટલા સંસ્થાન છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને ૭ સંસ્થાન છે, સમ ધારસ સંસ્થાન ૧ ન્યમૌધ પરિમંડલ ૨ સારિ ૩, વામન ૪, કુળજ ૫, ને કુંડ સંસ્થાન ૬.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ શું કોષ ક'ણ છે. માનક'ણ છે, માયા ક'ણ છે, કોષ ક'ણ છે કે અક'ણ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, કોષ ક'ણ છે, જાગૃત અક'ણ ૫જી છે. (દસમાગુજી સ્થાનક ઉપર અક'ણ).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને શું આદાર સંગ છે જા સંગ છે? મૈયુન સંગ છે? પરીમદ સંગ છે કે સંગ રહીત છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને આદાર સંગ, જાગૃત સંગ રહીત એ સંગ જોત છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ શું કુળ સેગી છે? નીવ સેગી છે? અપુન સેગી છે? તેજ સેગી છે? ૫૬મ સેગી છે? મુકતસેગી છે? કે અસેગી છે?

હિતાર—હે કૈનમ, તે છત્ર શું સેવી પણ છે, જ્યારે અસેવીએ સર્વ મોય છે.

પ્રશ્ન—હે ભરતં, તે છત્ર શું મોનેદિષા છે! મહુદિષા છે! પશ્ચેદિષા છે! મોદિષા છે! સ્વદેદિષા છે! કે નો દિષા છે!

હિતાર—હે કૈનમ, તે છત્ર મોનેદિષા પણ છે, જ્યારે દિષિયા તિસાર છત્ર માટે મોદેદિષા પણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભરતં, તે છત્રને કેટલી સમુદાય છે!

હિતાર—હે કૈનમ, તેને સાત સમુદાય છે. વેળા ૧. ૨. ૩. ૪. ૫. ૬. ૭. ૮. ૯. ૧૦. ૧૧. ૧૨. ૧૩. ૧૪. ૧૫. ૧૬. ૧૭. ૧૮. ૧૯. ૨૦. ૨૧. ૨૨. ૨૩. ૨૪. ૨૫. ૨૬. ૨૭. ૨૮. ૨૯. ૩૦. ૩૧. ૩૨. ૩૩. ૩૪. ૩૫. ૩૬. ૩૭. ૩૮. ૩૯. ૪૦. ૪૧. ૪૨. ૪૩. ૪૪. ૪૫. ૪૬. ૪૭. ૪૮. ૪૯. ૫૦. ૫૧. ૫૨. ૫૩. ૫૪. ૫૫. ૫૬. ૫૭. ૫૮. ૫૯. ૬૦. ૬૧. ૬૨. ૬૩. ૬૪. ૬૫. ૬૬. ૬૭. ૬૮. ૬૯. ૭૦. ૭૧. ૭૨. ૭૩. ૭૪. ૭૫. ૭૬. ૭૭. ૭૮. ૭૯. ૮૦. ૮૧. ૮૨. ૮૩. ૮૪. ૮૫. ૮૬. ૮૭. ૮૮. ૮૯. ૯૦. ૯૧. ૯૨. ૯૩. ૯૪. ૯૫. ૯૬. ૯૭. ૯૮. ૯૯. ૧૦૦.

પ્રશ્ન—હે ભરતં, તે છત્ર શું સંતી છે, કે અસંતી છે, કે નોસંતી નેઅસંતી છે!

હિતાર—હે કૈનમ, સંતી પણ છે, અસંતી પણ છે, ને નેસંતી નોઅસંતી પણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભરતં, તે છત્ર શું સંતી છે, પુણ્યસંતી છે, નપુણ્યસંતી છે, કે અસંતી છે!

હિતાર—હે કૈનમ, સંતી પણ છે, જ્યારે અસંતી પણ છે. (નમઃ શુભાશુભા ઉપર અસંતી).

પ્રશ્ન—હે ભરતં, તે છત્ર શું પર્વત છે કે અપર્વત છે!

હિતાર—હે કૈનમ, પર્વત પર્વતે પર્વત છે, ને એ પર્વત અપર્વતે અપર્વત છે, (પર્વત ને મન સેતુ સુધે મારે) પણ પર્વતે જ્યારે સ્વદેશ.

પ્રશ્ન—હે ભરતં, તે છત્રને કેટલી સ્ત્રી છે!

હિતાર—હે કૈનમ, તેને પણ સ્ત્રી છે. સમસ્ત ૧, મિધાન ૨ અને મિથ ૩ સ્ત્રી છે.

પ્રશ્ન—હે ભરતં, તે છત્રને કેટલાં સંત છે!

હિતાર—હે કૈનમ, તેને સાર સંત છે, મધુ ૧, અમધુ ૨, અર્ધી ૩, ને કેનસંત ૪.

પ્રશ્ન—હે ભરતં, તે છત્ર શું સ્ત્રી છે, કે અસ્ત્રી છે!

હિતાર—હે કૈનમ, સ્ત્રી છે, ને અસ્ત્રી પણ છે. તેમાં જે સ્ત્રી છે તે કેટલોકો ને સ્ત્રી પણ છે, કેટલોકો પણ સ્ત્રી પણ છે, કેટલોકો સાર સ્ત્રી પણ છે. ને કેટલોકો સાર સ્ત્રી પણ છે, તેમાં જે ને સ્ત્રી પણ છે તે નિમ્ને મનિસત્રી ને કુનસત્રી છે, અને જે પણ સ્ત્રી પણ છે, તે મનિસત્રી, કુનસત્રી ને અર્ધીસત્રી છે, અર્ધા મનિસત્રી, કુનસત્રી ને અર્ધર્ધસત્રી પણ છે, ને જે સાર સ્ત્રી પણ છે તે નિમ્ને મનિસત્રી, કુનસત્રી, અર્ધર્ધસત્રી ને અર્ધર્ધસત્રી છે. ને જે સાર સ્ત્રી પણ છે. તે નિમ્ને કેટલોકો છે. એકાદ અસ્ત્રી પણ જ્યારે તેમાં કેટલોકો ને અસ્ત્રી પણ છે. તે મનિસત્રી ને કુનસત્રી ને કેટલોકો પણ અસ્ત્રી પણ છે તે મનિસત્રી, કુનસત્રી, ને અર્ધર્ધસત્રી.

પ્રશ્ન—હે ભરતં, તે છત્ર શું સંત્રી છે! સંત્રી છે! સંત્રી છે! કે અસંત્રી છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, મનઝેગી પણ છે, વચનઝેગી પણ છે, કાપઝેગી પણ છે ને અન્નેગી પણ છે. (ચક્રમાં ચુકુરચાતકના મળી અન્નેગી જાણવા.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કેટલા ઉપયોગ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને બે ઉપયોગ છે. સાકારોપયોગ ને અનાકારોપયોગ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ કેટલી દિશિનો આધાર કરે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે ૭ દિશિનો આધાર કરે છે. (નિર્ગાપાનપણ્ય મારે).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ મધ્યે કાણ આવી ઉપરે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, નારકી, નિર્વચ, મનુષ્ય ને દેવતા આવી ઉપરે. તેમાં નારકી ૭ઠી નરક સુધીના ને નિર્વચઝેગીના તેડ, વાડ, ને અસંખ્યાના વરસના આયુષ્યના ધણી જુગળીયા નિર્વચ વડેને સર્વ ઉપરે. ને મનુષ્ય તે પણ ત્રીસ અકર્મજમિ, ૭૫૫ અંતર-દીપના જુગળીયા વર્ગ ઉપરે ને દેવતા સર્વ ઉપરે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવનું આવજી કેટલા કાળનું છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યાં-યથી અંતર્મુદ્ગતનું ને ઉન્નતપણે તબ પશ્યોપમનું છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ શું સમોદત મરણે મરે છે, કે અસમોદત મરણે મરે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સમોદત મરણે પણ મરે છે, ને અસમોદત મરણે પણ મરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ મરીને ક્યાં જાય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, નરક પ્રમુખથી લઈને સર્વાર્થસિદ્ધ સુધી જાય, ને કેટલાએક અંતર ને ક્ષપણ જાય.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કેટલી મતિ છે, ને કેટલી આચતિ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પાંચ મતિમા જાય. તે નરક, નિર્વચ, મનુષ્ય, દેવમતિ ને પાંચમી ગતિ તે મોક્ષની જાણી. ને આર મતિમાથી આવે

એ જીવ પ્રત્યેક સરીરના ધણી છે. મર્મજ સંખ્યાતા છે ને સમુર્ધિમ સદિનં અસંખ્યાતા જીવ છે. એ મનુષ્યનો અધિકાર પુરો થયો.

૨૪ દેવતાના અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવતાના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ચાર બેદ છે. ભવનપતિ ૧, વ્યંતર ૨, જ્ઞેતિથી ૩, ને દેમાનિક ૪. તેમાં ભવનપતિના દસ બેદ છે. વ્યંતરના આઠ બેદ, જ્ઞેતિથીના પાંચ બેદ, ને દેમાનિકના બે બેદ છે (॥ યથા: ॥ દસવિદ્યા ભવણા હવહ ॥ અઠવિદ્યા વાણમંતરા હોહ ॥ જોડસીયા પંચવિદ્યા ॥ દુવિદ્યા વિમાણિયા દેવા ॥ ૧ ॥)

તે કિરતારે પનવજા સુતથી કહે છે.

ઉત્તર—હે ભગવંત, તેના નવ બેદ ૩ તે કહેછે. બેદ ૧, મુઠદે ૨, સુખે ૩, સુમાખુને ૪, પ્રીતિસંજે ૫, મુદસંજે ૬, આગોદે ૭, સુપ્રીતિયુષે ૮, ને જસોધરે ૯.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અનુસર વિમાનના દેવતાના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના પાંચ બેદ છે. વિશ્વ ૧, વિશ્વંત ૨, જ્યંત ૩, અપરાજિત ૪ ને સર્વાધિ સિદ્ધ ૫.

એ કુલ ૬૬ જનના દેવતા થયા. તેના સંજોગે બે બેદ છે. પર્વાતા ને અપર્વાતા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કેટલાં શરીર છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ત્રણ શરીર છે. વૈદિય ૧, તેજસ ૨, ને કાર્મણ ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવના શરીરનની અવગાદના કેવડી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેની અવગાદના બે બેદ છે. એક ભવધારણીક ને બીજી ઉત્તરવૈદિય. તેમાં જે ભવધારણીક તે જ્યન્મથી આંત્રણને અસંખ્યાનમે ભામે (ઉપજતી વેળાએ) ને ઉત્પ્રજાને સાખ દાવતી છે. ને ઉત્તરવૈદિય તે જ્યન્મથી આંત્રણને સંખ્યાનમે ભામે ને ઉત્પ્રજાને સાખ જોગતી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવનાં શરીર કયા સંધયજીનાં છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેનાં શરીર ૭ સંધયજીથી રચીત છે. એટલે તેને સંધયજી નથી. તેમાં તેમાં કાઠ, કંઈક ને નસાગળ નથી તે કારણે સંધયજી નથી. ને જે પુદ્ગલ કદ, કાંત, મનોદર. તે તેના શરીરપણે પરણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવનાં શરીર કયા સંસ્થાને છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના શરીર બે પ્રકારનાં છે. એક ભવધારણીક (તે મુળ શરીર) ને બીજા ઉત્તરવૈદિય. (તે બીજું ૨૫ જનાવતી વખતનું) તેમાં જે ભવધારણીક શરીર છે તે સમયગુરસ સંસ્થાને છે. ને જે ઉત્તરવૈદિય શરીર છે તે નવનમે સંસ્થાને છે. (જેદવાં કરતાં દોષ તેવાં કરે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કયા, કયા, લેખ્યા, ઉદિ ને સરદયાત કેટલી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ચાર કયા, ચાર સગા ૭ લેખ્યા, પાંચ હદિ ને પાંચ સમુદયાત છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ શું સચી છે, કે અમચી ૭?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સચી પણ છે, ને અમચી પણ છે (અમુર્તિય નિર્વ્ય માંદેથી આતી જાતવતિ, જાતવ્યા ઉપજે છે તેને અપવાંમાં સમયઆથી અમચી જારી સર્વ સંગી મળજી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ શું આંવેદી છે, પૂરવેદી છે, કે નપુમકવેદી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સ્ત્રીવેદી પણ છે. (બીજા દેવગોક મુળી) પૂરવેદી પણ છે. પણ નપુમકવેદી નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે હવ શું પર્વામાં છે કે અપર્વામાં છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, પાંચ પર્વામાં પર્વામાં છે. ને પાંચ અપર્વામાં અપર્વામાં પણ છે, (ભાગ્ય ને મન એ બે પર્વા એક સમયે સમગ્રને બાધે તે માટે પાંચ પર્વામાં કહી છે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે હવને કેટલી દહિ છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, તેને ત્રણ દહિ છે. સમગ્ર ૧, મિધાન ૨, ને મિમદહિ ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે હવને કેટલાં દર્શન છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, તેને ત્રણ દર્શન છે. ચક્ષુ ૧, અચક્ષુ ૨, ને અવધિદર્શન ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે હવ શું ટાળી છે, કે અટાળી છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, ટાળી પણ છે ને અટાળી પણ છે. તેમાં જે ટાળી છે, તે નિસ્તે ત્રણ ટાળના ધણી છે. ને ત્રણ અટાળની ભગ્ના છે, કમો બે પણ હોય, ને ત્રણ પણ હોય. (જે સુપુરિષ્ટ હવ મરીને દેવતા થય તેને ઉપગતી વેગાએ અપર્વામાં મુખી મેળ અટાળ હોય તે માટે ત્રણની ભગ્ના કહી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે હવને કેટલા ઉપયોગ છે? ને કેટલા જ્ઞેય છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, તેને બે ઉપયોગ, ને ત્રણ જ્ઞેય છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે હવ કેટલી દિસિને બાહાર કરે છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, ૭ દિસિને બાહાર કરે છે. ને હસન કારણ પરીવર્તિને (મુખ ઉપસમાવશને કારણે બાહાર ભેગ બાંધે) વર્ણથી કાંઈ ભગવ પિતે બાહાર કરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કયા હવ આવી દેવતાપણે ઉપજે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, નિર્વચ પચેદિને મનુષ્ય મધ્યેથી આવી ઉપજે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે હવનું આગમું કેટલા કાગનું છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, જાન-વથી દશ દબાર વરસનું ને ઉપહવણે તેનીસ સામરોપમનું છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે હવ સમેદન મરણે મરે છે, કે અસમેદન મરે છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, સમેદન પણ મરે છે, અને અસમેદન પણ મરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે હવ મરીને ક્યાં જાય ઉપજે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, નારકી મધ્યે ઉપજે નહીં, પુણ્ય નિર્વચ ને મનુષ્ય મધ્યેજ ઉપજે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે હવને કેટલી મનિ છે, ને કેટલી આગનિ છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, તેને બે મનિ છે, ને બે આગનિ છે (મનુષ્ય નિર્વચની).

એ હવ પ્રત્યેક શરીરના ધણી છે ને અસમ્યક્તા હવ છે એ દેવતાને અધિકાર કહો. એ પચેદિને અધિકાર પુરો થયો. એ ઉત્તર તસ હવનો અધિકાર પુરો થયો. એ સર્વ તસ હવનો અધિકાર પુરો થયો.

૨૫. ત્રસ, સ્થાવર જીવની ભવસ્થિતિ, કાષ્ઠસ્થિતિ, વિરહકાળ અને
આદ્ય બહુત્વનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્રસ જીવ એક ભવે કેટલા કાળ સુધી રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્મ્યથી અંતર્બુદ્ધતં (સમુર્ઠિમ પ્રમુખ મધ્યે), ને ઉન્નુદ્ધપણે તેની સારોપમ સુધી રહે (સર્વાયંસિક્ક તથા સાનમી નરક મધ્યે).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સ્થાવર જીવ એક ભવે કેટલા કાળ સુધી રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્મ્યથી અંતર્બુદ્ધતં (સુદ્રમ મધ્યે), ને ઉન્નુદ્ધપણે બારીસ હનર વરસ રહે (પૃથ્વીકાષ મધ્યે).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્રસજીવ, ત્રસકાળનો ત્રસકાળપણે કેટલા કાળ સુધી રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્મ્યથી અંતર્બુદ્ધતં (સધુ ભવ આશી), ને ઉન્નુદ્ધપણે અસંખ્યાનો કાળ. તે પણ અસંખ્યાતી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી એ કાળથી રહે, ને ક્ષેત્રપટ્ટી અસંખ્યાના શોક મધ્યે જેટલા આકાશ, પ્રદેશ છે, તેટલી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી ત્રસનો ત્રસપણે રહે, પછી સ્થાવર થાય (અટી તથા વાયુ મતિવસ મળ્યા છે તે આશી એ કાળ નીલુવે). અન્યથા બેઈદિવાદિકાં તો બે હનર સારોપમ સુધીજ રહે એ ભાવ નીલુવે).

આકાસ પ્રદેસ સ્વરૂપા ॥ યયાનંદીઃ ॥ મુદુમાય હોય કાલો ॥ તત્તોમુદુમં હવં
સ્વત્તં ॥ અંગુલ સેદી મીતે ॥ ઉત્સર્પિણીઓ અસંસ્વંજા ॥૨॥

ભાષાર્થ—કાળ સુદ્રમ છે, પણ તેથી ક્ષેત્ર અસંખ્યાનમણું સુદ્રમ છે કેમકે અત્રિય માત્રની એક બેઈમીમાંથી સમય સમય એકેકા આકાસ પ્રદેશ હનરો અસંખ્યાની ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી કાળ જાય, મારે કાળથી ક્ષેત્ર અસંખ્યાતમણું સુદ્રમ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સ્થાવર જીવ સ્થાવરનો સ્થાવરપણે કેટલા કાળ સુધી રહે.

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્મ્યથી અંતર્બુદ્ધતં (અનનકાષ પ્રમુખમા) ને ઉન્નુદ્ધપણે અનંત કાળ. કાળથી અનંતી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી રહે ને કાળથી અનંત કાળના જેટલા આકાશ પ્રદેશ છે તેટલી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી રહે ને મધ્યે અસંખ્યાના પુદ્ગળ પરાવર્તન થાય. (એક આપલીકાના અસંખ્યાતમા ભાગમા જેટલા સમય તેટલા પુદ્ગળ પરાવર્ત રહે, તે પણ અસંખ્યાના પુદ્ગળ થાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્રસજીવ ફરી ત્રસપણે પામે તો ત્રસ કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્મ્યથી અંતર્બુદ્ધતં માત્ર ભવ કરી પાછો ત્રસ થાય, ને ઉન્નુદ્ધપણે અનંત કાળ સ્થાવર જીવની કાષ્ઠસ્થિતિ જેટલો અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સ્થાવર જીવ ફરી સ્થાવરપણે પામે તો વચ્ચે કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્મ્યથી અંતર્બુદ્ધતં માત્ર ભવ કરી પાછો સ્થાવર થાય, ને ઉન્નુદ્ધપણે જેટલી ત્રસ જીવની કાષ્ઠસ્થિતિ છે એટલો વચ્ચે વિરહ પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જૂજપર સર્પણીના કેટલા બેદ છે? -

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના ઘણેક બેદ છે. ગોઢણી, નકુલણી, સેદલી, કાપોડી, ભાગા, સાગા, ખાગા, પ્રવનાદિકા, ચતુષ્પદિકા, ઉદરડી, ખિસકોલી, ધરોળી, ગાધિકા, ચોધિકા, ક્ષીરવિગાધિકા, ઇન્દ્રાદિક જૂજપર સર્પણી જાણવી. હવે ખેચરી કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ખેચરીના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના ચાર બેદ છે. ચર્મપક્ષિણી પ્રમુખ જલત્ત પુર્વથી પડે જાણવા. એ ખેચરની સ્ત્રી કહી. એ નિર્વચનોનીની સ્ત્રીનો અધિકાર પુરો થયો. હવે મનુષ્યની સ્ત્રીનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્યની સ્ત્રીના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના ત્રણ બેદ છે. કર્મજૂમિની ઉપની ૧, અકર્મજૂમિની ઉપની ૨, ને અંતરદ્વીપની ઉપની ૩. તેમાં પ્રથમ અંતરદ્વીપની સ્ત્રી કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અંતરદ્વીપની સ્ત્રીના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના આઠાવીસ બેદ છે. આઠાવીસ અંતરદ્વીપ સુતરીમવંતની પુણ્યમાં સર્વજ સમુદમાં અંતરોદક છે, ને આઠાવીસ તેજ દ્વીપના નામે જીભ સિખરી પર્વતનીપુણ્યમાં સર્વજ સમુદમાં અંતરોદક છે. એમ છપન અંતરદ્વીપ છે. વળી એકાદ્વીપ, આઠાવીદ્વીપ, જલત્ત સુધિકંતદ્વીપ, એ અંતરદ્વીપની સ્ત્રી કહી. હવે અકર્મજૂમિની સ્ત્રી કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અકર્મજૂમિની ઉપની સ્ત્રીના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના ત્રીસ બેદ છે. પાંચ હેમવચ્ચેય, પાંચ અંરપ્પવચ્ચેય, પાંચ હરીવચ્ચેય, પાંચ રમ્મચ્ચેય, પાંચ દેવકુર ને પાંચ ઉત્તરકુર, એમ ત્રીસ અકર્મજૂમિના જુગલિક સ્ત્રેય તીર્થાંત્રી સ્ત્રી કહી. હવે કર્મજૂમિની કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કર્મજૂમિની ઉપની સ્ત્રીના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના પંદર બેદ છે. પાંચ જરનચ્ચેય, પાંચ અંત્યનચ્ચેય ને પાંચ મહાનિરેદચ્ચેય, એમ પંદર કર્મજૂમિની સ્ત્રી કહી. એ મનુષ્યની સ્ત્રીનો અધિકાર થયો. હવે દેવતાની સ્ત્રીનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવતાની સ્ત્રીના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બાર બેદ છે. જગતપતિની દેવાળા ૧, જગતીકની દેવાળા ૨, જગતિની દેવાળા ૩, ને વેદાનીકની દેવાળા ૪, તેમાં પ્રથમ જગતપતિની કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જગતપતિની દેવાળાના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના દસ બેદ છે. અમુર કુમાર જગતપતિની દેવાળા ૧, જલત્ત રમ્મનિ કુમાર જગતપતિની દેવાળા ૨ ને જગતપતિની દેવાળાને અધિકાર કહેવા હવે જગતિની દેવાળા કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બ્યંતરીકની દેવાંતાના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના આઠ ભેદ છે. પીસાચ બ્યંતરીકની દેવાંતા ૧, બૂતની દેવાંતા ૨, મશાની ૩, રાક્ષસની ૪, કિમરની ૫, કિપુરૂપની ૬, મહોદરની ૭, ને ગધર્વની ૮ એ બ્યંતરીક દેવાંતા કહી. હવે બ્યોનિધી દેવાંતા કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બ્યોનિધીની દેવાંતાના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના પાંચ ભેદ છે, અંદ બેતિરીની દેવાંતા, સર્વની. પ્રહરી, નક્ષત્રની ને તારા બ્યોનિધીની દેવાંતા. એ બ્યોનિધીની દેવાંતા કહી, હવે વૈમાનિકની દેવાંતા કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વૈમાનિકની દેવાંતાના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના એ ભેદ છે. સુધર્મા દેવલોકવાસી દેવાંતા અને હસાન કસ્પવાસી દેવાંતા. એ વૈમાનિક દેવાંતા કહી, એ દેવતાની આનો અધિકાર થયો.

૬૮ શ્રીવેદ (તિર્થચણી, મનુષ્યણી, ને દેવાંણા) ની ભવસ્થિતિ,
કાંધસ્થિતિ, વિરહકાલ, ને અદ્ય બહુતવનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, શ્રીવેદે એકભવે કેટલા કાળ સુધી જીવ રહે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એક પ્રકારે જન્મ-મૃતી અંતર્મુદુર્ત (નિર્વચ, મનુષ્ય મય્યે.) ને ઉત્કૃષ્ટપણે પચાવન પચોપમ (તે એમ જે બીજા હસાન દેવલોકે અપરીમહીન દેવીનું એટલું આયુષ્ય છે તે ભણી કયું) વગા એક પ્રકારે જન્મ-મૃતી અંતર્મુદુર્ત (તે પુરંવી પરી) ને ઉત્કૃષ્ટપણે નવ પચોપમ ૨ (તે એમ જે બીજા હસાન દેવલોકે પરીમહીન દેવીનું એટલું આયુષ્ય છે તે ભણી) વગા એક પ્રકારે જન્મ-મૃતી અંતર્મુદુર્ત (તે પુરંવી રીતે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે સાન પચોપમ ૩ (તે પ્રથમ ક્ષાધર્મા દેવલોકે પરીમહીન દેવીનું એટલું આયુષ્ય છે તે માટે) વગા એક પ્રકારે જન્મ-મૃતી અંતર્મુદુર્ત (તે પુરંવી રીતે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે પચાસ પચોપમ ૪ (તે પ્રથમ ક્ષાધર્મા દેવલોકે અપરીમહીન દેવીનું એટલું આયુષ્ય છે તે માટે) એ સમયે શ્રીવેદની ભવસ્થિતિ કહી. હવે વીવરીને કહે છે તેમાં પ્રથમ નિર્વચગ્નેનીની સ્ત્રીની ભવસ્થિતિ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિર્વચગ્નેનીની સ્ત્રી એકભવે કેટલા કાળસુધી રહે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જન્મ-મૃતી અંતર્મુદુર્ત (સુપુત્ર આશી) ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પચોપમ. (ભુગણી આશી) એ નિર્વચગ્નેની સમયે ભવસ્થિતિ કહી. હવે નિર્વચગ્નેની વીવરીને ભવસ્થિતિ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જન્મચર નિર્વચગ્નેનું એકભવે કેટલા કાળસુધી આયુષ્ય છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જન્મ-મૃતી અંતર્મુદુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોટપુરંવ (જન્મચર જુમળ ન હોય).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુ-પદ જન્મચર નિર્વચગ્નેનું એક ભવે કેટલું આયુષ્ય છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જેમ સમયે નિર્વચગ્નેનું કયું તેમ જન્મચર (જુમળ મ.ટ ત્રણ પચોપમ.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉપર સર્વ યજ્ઞર નિર્વ્યણીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાતમથી અંતર્મુદુર્તનું, ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોડ પૂર્વનું (તેમાં શુભગ ન હોય.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બ્રહ્મર સર્વણીનું કેટલા કાળનું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ ઉપર સર્વણીનું કશું તેમ જાણું (તેમાં પણ શુભગાયા હોય નહીં.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જેમ નિર્વ્યણીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાતમથી અંતર્મુદુર્ત અને ઉત્કૃષ્ટપણે પશ્યોપમનો અસંખ્યાતમો ભાગ જાણવો. (શુભગ માટે).

એ નિર્વ્યણીની ભવસ્થિતિ વિવરીને કહી. હવે મનુષ્યણીની ભવસ્થિતિ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્યની સ્ત્રીની એક ભવે કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ભરતાદિક ક્ષેત્ર આશ્રિત જ્ઞાતમથી અંતર્મુદુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેવકર પ્રમુખ આશ્રિતે ત્રણ પશ્યોપમ. ને વિરતિ સહીન પુછીએ તો જ્ઞાતમથી અંતર્મુદુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશી ગિણા કોડપૂર્વે સુધી ચારીત્ર પ્રમુખ ધર્મ કરે (કોડપૂર્વે ઉપર જેનું આયુષ્ય હોય તેને ધર્મ ઉદે આવે નહીં કેમકે તે શુભગ કહેવાય). એ મનુષ્યણીની સમયે ભવસ્થિતિ કહી. હવે તેની વિવરીને ભવસ્થિતિ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કર્મજૂમીની મનુષ્યની સ્ત્રીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ભરતાદિક ક્ષેત્ર આશ્રિતે જ્ઞાતમથી અંતર્મુદુર્તનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પશ્યોપમનું. (પહેલે સુખમાસુખમ આરે શુભગાયાને હતું તે માટે કહ્યું.) ને ધર્મચરણ આશ્રિતે જ્ઞાતમથી અંતર્મુદુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશીગિણા કોડ પૂર્વનું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પાંચ ભરત ને પાંચ અંરવત એ દસ ક્ષેત્રના કર્મજૂમીની મનુષ્યની સ્ત્રીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાતમથી અંતર્મુદુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પશ્યોપમનું (પ્રથમ આરે શુભગાયાને હોય માટે) ને ધર્મચરણ આશ્રિતે જ્ઞાતમથી અંતર્મુદુર્તનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશી ગિણા કોડ પૂર્વનું જાણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૂર્વ મહાવિદેહ ને પશ્ચિમ મહાવિદેહ કર્મજૂમી મનુષ્યની સ્ત્રીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાતમથી અંતર્મુદુર્તનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોડ પૂર્વનું છે. (ત્યાં સદાય સરખો કાળ માટે) ને ધર્મચરણ આશ્રિતે જ્ઞાતમથી અંતર્મુદુર્તનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશી ગિણા કોડ પૂર્વનું. (દેશી ગિણા તે નવ વરસ ગિણા જાણવા.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અકર્મજૂમીના મનુષ્યની સ્ત્રીનું આયુષ્ય કેટલું છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાતમ આશ્રિતે પુછીએ તો જ્ઞાતમથી દેશી ગિણા પશ્યોપમ (તે પણ

અસંખ્યાનમે ભામે ન્યુન જન્યુ). ને ઉત્પદ્યમે ત્રણ પચોપમનું છે. અને સંહરણ આત્રિને પુછીએ તો (જાન પ્રમુખના મનુષ્યને કોઈક દેવના ઉપાદીને અકર્મભૂમિમાં ખુડે તે આત્રિ.) જન્યુથી અતમુંદુર્ન ને ઉત્પદ્યમે દેશી ગણા પૂર્વે કોઠ. (પદ્યથી ઉપાદે તે કામે તે મનુષ્યને જોડતાં વરસ સર્વા દેશ તેડતા વરસે કોણા કોઠ પૂર્વે તાં ને મનુષ્ય એવે તે માટે દેશી કોણા કોઠા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પાંચ દેશવચ ને પાંચ રમ્યવચ એ દસ ક્ષેત્રના અકર્મભૂમિના મનુષ્યની સ્ત્રીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, ત્યાં જેનો જનમ છે તે આત્રિ પુછીએ તો જન્યુથી દેશી કોણા પચોપમનું (ને પણ પચોપમને ભામે ભામે ગણું એમ રીતાર કહે છે), અસંખ્યાનમે ભામે કોણા જન્યુનું ને ઉત્પદ્યમે એક પચોપમ પૂર્વે જન્યુનું. પણ કોઈકર્મભૂમિના મનુષ્યને દેવના સંહરે તો સંહરણ આત્રિ તેડને જન્યુથી અતમુંદુર્નનું ને ઉત્પદ્યમે દેશી કોણા કોઠ પૂર્વેનું જન્યુનું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પાંચ દરીદ્રા ને પાંચ રમ્યવચ એ દસ ક્ષેત્રના અકર્મભૂમિ મનુષ્યની સ્ત્રીનું આયુષ્ય કેટલું છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જનમ આત્રિ પુછીએ તો જન્યુથી દેશી કોણા મે પચોપમનું ને પણ પચોપમને અસંખ્યાનમે ભામે કોણા ને ઉત્પદ્યમે ને પચોપમ પૂર્વેનું છે. ને સંહરણ આત્રિને પુછીએ તો જન્યુથી અતમુંદુર્નનું ને ઉત્પદ્યમે દેશી કોણા કોઠ પૂર્વેનું છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પાંચ દેવકુ ને પાંચ ઉતારકુ, એ દસ ક્ષેત્રના અકર્મભૂમિના મનુષ્યની સ્ત્રીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જનમ આત્રિ પુછીએ તો જન્યુથી દેશી કોણા ત્રણ પચોપમ, ને પણ પચોપમને અસંખ્યાનમે ભામે કોણા જન્યુનું. ને ઉત્પદ્યમે ત્રણ પચોપમ પૂર્વે જન્યુનું. ને સંહરણ આત્રિ પુછીએ તો જન્યુથી અતમુંદુર્નનું ને ઉત્પદ્યમે દેશી કોણા કોઠ પૂર્વેનું જન્યુનું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઇષન અંતરદીપ અકર્મભૂમિના મનુષ્યની સ્ત્રીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જનમ આત્રિ પુછીએ તો જન્યુથી દેશી ઉપોપચોપમને અસંખ્યાનમે ભામે ભામે અસંખ્યાનમે ભામે કોણા જન્યુનું. (અસંખ્યાનના અસંખ્યાના બેડ છે તે માટે સિદ્ધ નહીં) ને ઉત્પદ્યમે પચોપમને અસંખ્યાનમે ભામે સપુર્ણ જન્યુનું. ને સંહરણ આત્રિ પુછીએ તો જન્યુથી અતમુંદુર્નનું ને ઉત્પદ્યમે દેશી કોણા કોઠ પૂર્વેનું જન્યુનું.

એ મનુષ્યની સ્ત્રીની ભવરિચનિ કહી દેવે દેવનાની સ્ત્રીની ભવરિચનિ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવંદુનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, (સમુદાયપદ્ય) જન્યુથી દેશી હગ્ગર વરસનું (ભવનપનિ, અંતરારિક

મધ્યે.) ને ઉત્કૃષ્ટપણે પંચોપમનું (દેશાન દેવલોકે અપરીમનીય દેવીનું છે.) એ દેવાંગીની સમગ્રે ભવસ્થિતિ કહી. હવે તેની વીવરીને ભવસ્થિતિ કહેછે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ભવનપતિની દેવાંગીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી દસ દળર વરસનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે સામાન્ય પંચોપમનું છે.

એમ અમુરકુમારની દેવાંગીનું પણ આયુષ્ય સામાન્ય પંચોપમનું જાણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નામકુમાર ભવનપતિની દેવાંગીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી દસદળર વરસનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે દસે ઉજ્જા પંચોપમનું એમ સેવ નવનિકાયની દેવીને પણ જાણું. એમ જનવૃદ્ધિનિ કુમાર સુધી જાણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વ્યંતરિકની દેવાંગીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી દસદળર વરસનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પંચોપમનું છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જ્યોતિષીની દેવાંગીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી પંચોપમનો આઠમો ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પંચોપમ તે પણ પચાસ દળર વરસે અધિક જાણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ચંદ્ર વિમાને જ્યોતિષીની દેવાંગીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી પંચોપમનો એકો ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પંચોપમ તે પણ પચાસ દળર વરસે અધિક છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૂર્ય વિમાને જ્યોતિષીની દેવાંગીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી પંચોપમનો એકો ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પંચોપમ, પાંચસે વરસે અધિક.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, શુક્રાદિક ગ્રહ વિમાને જ્યોતિષીની દેવાંગીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્ય પા પંચનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પંચનું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નક્ષત્ર વિમાને જ્યોતિષીની દેવાંગીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી પંચોપમનો એકો ભાગ સંપૂર્ણ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પંચોપમનો એકો ભાગ જાણેરાનું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તારા વિમાને જ્યોતિષીની દેવાંગીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી પંચોપમનો આઠમો ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પંચોપમનો આઠમો ભાગ કાંઈક અધિક. એ જ્યોતિષી દેવાંગીનું કહ્યું. હવે વૈમાનિક દેવાંગીનું કહેછે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વૈમાનિક દેવાંગીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

૧૩૦ એક પ્રકારે જન્મનાથી એક સમય. (તે પૂર્વેથી રીતે) ને જન્મીએ પડ્યોયમ પ્રયત્નને કોડપૂર્વે પ્રયત્નને અધીક જાણું. (તે એમને સાત ભવ નિર્મયની સ્ત્રીએ પૂર્વે કોડના આત્માના કરે ને આડમા ભવને વિષે દેવકુર, ઉત્તરકુર, દ્વેત્રે તથા પશ્ચિમના આત્મે જુમળીપદ્મે ઉપરે લાંબી કાળ કરીને સૌધર્મ દેવલોકે જન્મ્ય રિયનિએ ઉપરે એ પ્રકારે પ્રયત્ન પડ્યોયમ ને પ્રયત્ન પૂર્વેકો અધીક થાય. તથા ૧૩૦ એમ ને આડ ભવ મનુષ્ય નિર્મયના, કોડપૂર્વે આત્મે ઉપરે અસુરકુમાર ભવનપતિની દેવીપદ્મે સાદા-આર પડ્યને આરમે ઉપરે, લાંબી ચી પુનગી (૧૩૦) સ્ત્રીવે મનુષ્ય નિર્મય મધે ઉપર પૂર્વેકોડીનું આયુષ્ય પગ્ગને ફરી અસુરકુમાર મધે સાદાઆર પડ્યને આયુષ્ય સ્ત્રીપદ્મે ઉપરે એ આપારે જાણું. એ પાંચમે પ્રકાર. એ સમયે સ્ત્રીની કાવચિયનિ કવી. ફરી પીપરીને (પિપ્પાગીને જુડી જુડી) કહે છે.

૫૩—દે ભગવંત, નિર્વચ્યજ્ઞેની નિર્વચ્યજ્ઞેનીમાં સ્થિતે કેટલો કાળ ગયો?

કીલક—દે જ્ઞાનમ, જ્ઞાનમથી અંતમુંડ નં (મંત્ર પ્રમુખ મધ્યે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે તમ પત્ની-
 વમ હોઃ પૂર્વ પ્રયત્નને અપીક. (ને એમ જે પૂર્વ માત્ર જન હોઃપરના નિયંત્રણમાં કરીને
 એઃ જન જુગલ નિયંત્રણીનો કરે તે આરે) એ સમયે નિયંત્રણીનું કળું દબે નિતારીને
 જુડું જુડું કરે છે.

પ્રશ્ન—કે બનવાનું, જગત્સરનો જગત્સર મધ્યે હવે સ્થિત? કેટલો કાળ રહ્યો?

કે-૧૨-૨ મિત્ર, જમણી બાજુનાં. (સમુચ્ચ આશિ) ને જરૂરપાત્ર કોડમાં મધ્ય
કે-૩. (આડ ભાગ જમણીના જમણાં મધ્ય કોડમાંથી કોડ ને માત્ર)

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।
 श्रीकृष्णार्चनम् ॥

५५—इति च तत्रैव विष्णुः प्रकृत्या भूतं सृष्ट्वा पश्यन् ।

উদ্দেশ্য: এই নথি হলো একটি প্রকল্পের বিবরণ।

2월—(해제) 7 개월간 해방된 후의 3월 9일

[illegible]

— ११५—

[illegible]

ઉત્તર-૩ મે. ૧૯૫૬. દેવ ભાગ્યેઈ અંશે જયભર્ય. અત્યંતનં તે કૃપાળે રમ

મનુષ્યજીની કાચરિયતિ

પત્નોપમ કોડ પુર્વ પ્રયત્નને અધિક (તે એમ ને પુર્વે સાન ભવ મહાવિદેહ પ્રમુખના પુર્વના કરીને તે ઉપર આપમે ભવે દેવકુર પ્રમુખ સેવમાં ત્રણ પદ્યને આવળે ઉપન માટે.) ને ધર્મચરણ આપિ પુછીએ તો જ્ઞાન્યથી એક સમય (પણામ આપિ) ને પછે દેશેડણા કોડ પુર્વ (તે એમ ને નર વરસ ઉપરાંત દિક્ષા દોષ માટે તે દેશેડણા

એ સમયે હતું. દવે વિસ્તારથી મનુષ્યજીની કાચરિયતિ કહે છે.

એમ અર્થમિ ભરત, અંરવન સેવના મનુષ્યની સ્ત્રીનું આપુલ જાણતું પણ એ વિશેષ ને સેવે સમય આપિને પ્રથમ સુખમાં સુખમ આરે જ્ઞાન્યથી અંતર્મુદ્તને ને પછે ત્રણ પત્નોપમ દેશેડણા કોડ પુર્વ અધિક (તે એમ ને પુર્વે માહાવિદેહ પ્રમુખના દેવના સદેર (દરણ કરે) તે ભરતસેવે પહેલા આરાત્મા મનુષ્ય મધ્યે મુકે તેના દેશેડણા કોડ પુર્વે તીહાં ટવે, પછી તીહાં શુભ ખ્યાનના ભેગે મરીને ફરી તીહાંજ વેરે જુમજણી ત્રણ પદ્યને આવળે થાય તે માટે હતું.) ને ધર્મચરણ આપિને પુછીએ તો જ્ઞાન્યથી એક સમય (તે પુર્વે ૫૨), ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશેડણા કોડ પુર્વે ચારિત્ર પ્રશન—હે ભગવંત, પુર્વે માહાવિદેહ, પશિમ માહાવિદેહની સ્ત્રીની કાચરિયતિ કાગની છે?

ઉત્તર—હે યાત્રમ, સેવ આપિને જ્ઞાન્યથી અંતર્મુદ્તને ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોડ પુર્વે પ્રશન (તે એમ ને આઠ ભવ કોડ પુર્વના સાંના સાંજ ઉત્કૃષ્ટ કરે માટે) ને ધર્મચરણ આપિને પુછીએ તો જ્ઞાન્યથી એક સમય, ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશેડણા કોડ પુર્વે ચારિત્ર પાતે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અર્ધમર્મિ મનુષ્યની સ્ત્રીની કાચરિયતિ કેટલા કાગની છે?

ઉત્તર—હે યાત્રમ, જનમ આપિને જ્ઞાન્યથી દેશેડણા પત્નોપમ, તે પણ પત્નોપમ સંખ્યાનમે ભાગે ઉલ્લ (દિમવંત પ્રમુખે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પત્નોપમ. (દેવકુર પ્રશન ને સંદરણ આપિ પુછીએ તો જ્ઞાન્યથી અંતર્મુદ્તને ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પત્નોપમ દેશેડણા કોડ પુર્વે અધિક (તે એમ ને માહાવિદેહ પ્રમુખના મનુષ્ય ને દેવના સંદરી દેવકુર સેવમાં મુકે તીહાં જ્ઞાન્યપણે અંતર્મુદ્તને મરે, ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશેડણા કોડ પુર્વે મરે શુભખ્યાને મરી ફરી સાંજ વગી સ્ત્રીવેદ ત્રણ પત્નોપમને આવળે ઉપનમે ભાગાયે ભવ એ અર્ધમર્મિ સમયે કાચરિયતિ કહી. દવે વીચરીને કહે છે.

પ્રશન—હે ભગવંત, પાંચ દેમવચ, પાંચ અંરજુવચ, અર્ધમર્મિની સ્ત્રીની કાચરિયતિ કેટલી છે?

ઉત્તર—હે યાત્રમ, જનમ આપિને પુછીએ તો જ્ઞાન્યથી દેશેડણા પત્નોપમ. તે પત્નોપમને અસંખ્યાનમે ભાગે ઉલ્લ જાણતું ને ઉત્કૃષ્ટપણે પત્નોપમ પુર્વે, ને સંદરણ આપિ પુછીએ તો જ્ઞાન્યથી અંતર્મુદ્તને (તે પુર્વની રીતે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે એક પત્નોપમ દેશેડણા કોડ પુર્વે અધિક. (તે પણ પુર્વની રીતે).

પ્રશન—હે ભગવંત, પાંચ દરીરં, પાંચ રમ્પકવાસ, અર્ધમર્મિના મનુષ્યની સ્ત્રીની કાચરિયતિ કેટલી છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જનમ આશિને જ્ય-નથી દેશે ઊંજા બે પચોપમ. તે પળ પચોપમને અસંખ્યાતમે ભાગે ઊંજા જાળુયા, ને ઉત્કૃષ્ટજે બે પચોપમ સંપાદ્ય. ને સંદરજી આશિ ને પુત્રીએ તો જ્ય-નથી અંતર્મુદ્ગને ને ઉત્કૃષ્ટજે બે પચોપમ દેશે જાજા કોઃ પુરં અધિક (એવની ભાવના (દકીકન) પુરંવત.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પાંચ દેવકુર, પાંચ ઉત્તરકુશની સ્ત્રીને કાયસ્થિતિ કેટલા કાળની છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જનમ આશિને જ્ય-નથી દેશે જાજા ત્રણ પચોપમ ને ઉત્કૃષ્ટજે ત્રણ પચોપમ પુરા. ને સંદરજી આશિને પુત્રીએ તો જ્ય-નથી અંતર્મુદ્ગને ને ઉત્કૃષ્ટજે ત્રણ પચોપમ દેશે જાજા કોઃ પુરં અધિક. (એની ભાવના પુરંવત.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જીવન અંતરકીપના અર્ધમૂળી મનુષ્યની સ્ત્રીને કેટલા કાળની કાયસ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જનમ આશિને પુત્રીએ તો જ્ય-નથી દેશે જાજા પચોપમનો અસંખ્યાતમે ભાગ તે પળ પચોપમને અસંખ્યાતમે ભાગે ઊંજા ને ઉત્કૃષ્ટજે પચોપમને અસંખ્યાતમે ભાગ. ને સંદરજી આશિ પુત્રીએ તો જ્ય-નથી અંતર્મુદ્ગને ને ઉત્કૃષ્ટજે પચોપમનો અસંખ્યાતમે ભાગ ને દેશે જાજા કોઃપુરં અધિક (ભાવના પુરંવત).

એ અર્ધમૂળી મનુષ્યની સ્ત્રીની કાયસ્થિતિ કવી. દવે દેવાંગની કાયસ્થિતિ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવાંગ દેવાંગ ખજે કેટલા કાળ સુધી રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેની જે જે ભવ સ્થિતિ છે તેજ તેની કાયસ્થિતિ જાળુની. કેમકે (દેવાંગ મરી ફરી આંતરા રહીત દેવાંગ થાય નહિ) એ દેવાંગની કાયસ્થિતિ કવી.

એ સ્ત્રીવેદની કાયસ્થિતિ કવી. દવે સ્ત્રીવેદનો વિરદકાળ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સ્ત્રીવેદ જાંડી ફરી સ્ત્રીવેદ કેટલે કાળે પામે, ને વિદે કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ય-નથી અંતર્મુદ્ગને. (વચ્ચે એકજ સમુદય પુરંવ કે નપુંસકનો કરી પાછી સ્ત્રી થાય તે માટે.) ને ઉત્કૃષ્ટજે અનતો કાળ અસંખ્યાતા પુરંવગ પરાવર્તનનો (વનરપનિમાં જાય તો અનંતી ઉરસર્પિણી અવસર્પિણી કાળથી. ને શેત્રથી અનંતો લોક અસંખ્યાતા પુરંવગ પરાવર્તન આવગકાને અમખ્યાતમે ભાગે જેટલા સમય આગે તેટલા પુરંવગ પરાવર્તન.)

એ સ્ત્રીવેદનો સમયે વિરદ કાળ કલો. દવે વિરદારે કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિર્વચની સ્ત્રીને કેટલો વિરદ પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પૂર્વેથીયરે ઉત્કૃષ્ટજે અનતો કાળ જાળુવે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્યની સ્ત્રીને વચ્ચે કેટલો વિરદ પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, શેત્ર આશિને જ્ય-નથી અંતર્મુદ્ગને ને ઉત્કૃષ્ટજે વનરપનિને

(અનનો) કાળ જાણવો ને ધર્મચરણ આપિ પુત્રીએ તો જન્મથી એક સમય. (તે એમ જો હાથ સી ઉપસમ એવી ચનાં અનીયારમે શુભાણે એક સમય સ્ત્રીવેદ ઉપ-
સમતી અવેલી યાને પાટી પડે તેવારે સ્ત્રીવેદ ઉપ પ્રમ થાય એ પુત્રીએ એક
સમય થાય) ને ઉત્પત્તિએ અનનો કાળ. અર્થ અર્થ પુરુષગ પતનર દેશેવળાં. (તે
એમ જો સમગ્રિન વચ્ચા પાડી કાને કરી સમગ્રિન થાને ને કારણે અર્થ પુરુષગ પતનર હવું

॥યપા॥ એતો મુદ્ધાપિત્તંપિ॥ કાસિયં દુઃ જેદિં સમચં॥ તેસિં

અવદ્ધ પુગલ્લા પરિયટ્ટો ચેવ સંસારો॥૧॥

એમ જાવન કમંજમિની: બરન, અંરન, પુરં માદારિરેદ, પશિમ માદારિરેદે પજ
એમજ જાણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અકમંજમિના મનુષ્યની સ્ત્રીને કેટલા કાળનો વિરહ પડે?

ઉત્તર—હે નૈતમ, જનમ પડી વરણને જન્મથી દસ દાતર. વરણને અંતમુદ્ગને અધિક
(તે એમ જો નિચે એક ભવ દેવળો ને એક ભવ મનુષ્ય, નિર્વચનો ભવ કરી કરી ભા
સ્ત્રીવેદ ઉપણે તે માટે કહ્યું) ને ઉત્પત્તિએ વનરપનિનો (અનનો) કાળ અંતર પડે. અને
સંહારજી અધિને જન્મ અંતમુદ્ગને અને ઉત્પત્તિએ વનરપનિ કાળ પ્રમાણે જાણું. એમ
જાવન અંતરૂપની સ્ત્રીને પજ જાણું. દવે દેવજાનું કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવજાની સર્વ સ્ત્રીને કેટલા કાળનો વચ્ચે વિરહ પડે?

ઉત્તર—હે નૈતમ, જન્મથી અંતમુદ્ગને (તે એમ જો નિર્વચ મધ્યે ઉપણે તેવામાં
ગુપ અધ્યયસ:પથો કરી કરીને દેવી થાય તે માટે) ને ઉત્પત્તિએ વનરપનિનો (અનનો)
કાળ જાણવો.

તે પ્રમાણે જાનુર કુમારની દેવજાની માંડિને બીજા દશાન દેવજાની દેવજા મુખી
જાણું.

દવે સ્ત્રીવેદનો વચ્ચ જાણું કહે છે.—ને અધ્ય જાણું પાંચ પ્રકારનો છે,
પ્રથમ સામાન્ય અધ્યજનુત ૧, બીજો વજ પ્રકારની નિર્વચનો અધ્યજનુત ૨, ત્રીજો
વજ પ્રકારની મનુષ્યની સંજ્ઞાથી અધ્યજનુત ૩, ચોથો ચાક પ્રકારની દેવજા સંજ્ઞાથી
અધ્યજનુત ૪, અને પાંચમો મિત્ર (નિર્વચ, મનુષ્ય ને દેવજાની) સ્ત્રીએ અધ્યજનુત ૫.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જે નિર્વચનો મનુષ્યની ને દેવજા મધ્યે કેમ જાણવાથી થોડી છે,
અથવા ઝડપી છે, અથવા સરખી છે, અથવા વિરેચયિક છે?

ઉત્તર—હે નૈતમ, સંજ્ઞાથી કેડી મનુષ્યની ના ૧. (રહ આકે સંજ્ઞાથી છે એ-
મનુષ્યની આકે સંજ્ઞાથી મનુષ્ય છે માટે તે થઈ નિર્વચનો વચ્ચ અધ્ય જાણી પડતી છે ૨,
તેથી દેવજા વચ્ચ અધ્યજનુત કહ્યું છે ૩ ॥૧॥

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જે નિર્વચનો જાણવા, ધણવા ને બેચગીમાં જાણ જાણવાથી
થોડી છે? ૧, જાવન વિરેચયિક છે? ૪

ઉત્તર—હે માનમ, સર્વથી થોડી ખેચર તિર્વચ્છેનીની સ્ત્રી ૧, તેથી થગચર નિર્વચ્છી સંખ્યાન ગુણી છે ૨, તેથી જગચર નિર્વચ્છી સંખ્યાન ગુણી છે ૩. ॥૨॥

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્યની સ્ત્રી, તેમાં કર્મજૂમિની, અકર્મજૂમિની ને અંતર દોષની મધ્યે કોણકોણ થકી થોડી છે? ૧, જનન વિશેષાધિક છે? ૪.

હીન્નર—હે માનમ, સર્વથી થોડી ઇપન અંતરદોષ મનુષ્યની સ્ત્રી ૧, તેથી દેવકુર, ઉત્તરકુર અકર્મજૂમિ મનુષ્યની સ્ત્રી એ બે સરખી પણ ઇપન અંતરદોષના મનુષ્યની સ્ત્રીથી સંખ્યાન ગુણી વધતી છે ૨, તેથી દરીવર, રમ્યકવર ક્ષેત્રના ભુગણાવાની સ્ત્રી એ બે સરખી પણ દેવકુર, ઉત્તરકુરનાથી સંખ્યાન ગુણી વધતી છે ૩, તેથી હેમવંત, ઔરવંત અકર્મજૂમિની મનુષ્યની એ બે સરખી પણ દરીવર, રમ્યકવર ક્ષેત્રથી સંખ્યાન ગુણી વધતી છે ૪, તેથી ભરત, ઔરવત ક્ષેત્રના કર્મજૂમિ મનુષ્યની સ્ત્રી એ બે ક્ષેત્રની સરખી પણ હેમવંત, ઔરવંત ક્ષેત્રનાથી સંખ્યાન ગુણી વધતી છે. ૫. તેથી પુરંમદા-નિરેદ, પશિમ માદાનિરેદ એ બે ક્ષેત્રની સ્ત્રી સરખી, પણ ભરત, ઔરવત ક્ષેત્રનાથી સંખ્યાન ગુણી વધતી છે ૬. ॥૩॥

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ભગવપતિની દેવાંતા, જ્યેત્રિકની દેવાંતા, જ્યોતિર્ગીની દેવાંતા ને વિમાનિકની દેવાંતા મધ્યે કોણ કોણથકી થોડી છે? ૧, જનન વિશેષાધિક છે? ૪.

ઉત્તર—હે માનમ, સર્વથી થોડી વિમાનિકની દેવાંતા ૧, તેથી ભગવપતિની દેવાંતા અ-સંખ્યાન ગુણી છે ૨, તેથી જ્યેત્રિકની દેવાંતા અસંખ્યાન ગુણી છે ૩, તેથી જ્યોતિર્ગીની દેવાંતા સંખ્યાનગુણી વધતી છે. ૪. ॥૪॥

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિર્વચ્છીમાં જગચરી, થગચરી, ને ખેચરીમાં મનુષ્યગીમાં કર્મ-જૂમિની, અકર્મજૂમિની ને ઇપન અંતરદોષનીમા. દેવાંતામાં ભગવપતિની દેવાંતા, જ્યેત્રીકની દેવાંતા, જ્યોતિર્ગીની દેવાંતા ને વિમાનિકની દેવાંતામાં કોઈથી મધ્યે કોણ કોણથકી થોડી છે? ૧, જનન વિશેષાધિક છે? ૮

ઉત્તર—હે માનમ, સર્વથી થોડી ઇપન અંતરદોષના મનુષ્યની સ્ત્રી છે ૧. તેથી દેવ-કુર, નવરકુર અકર્મજૂમિ એ બે ક્ષેત્રની સ્ત્રી સરખી પણ ઇપન અંતરદોષના મનુષ્યની સ્ત્રીથી સંખ્યાન ગુણી વધતી છે ૨. તેથી દરીવર, રમ્યકવર એ બે ક્ષેત્રના અકર્મજૂમીની સ્ત્રી સરખી પણ દેવકુર, નવરકુરના મનુષ્યની સ્ત્રીથી સંખ્યાન ગુણી વધતી છે ૩. તેથી હેમવંત, ઔરવંત એ બે ક્ષેત્રના અકર્મજૂમિની સ્ત્રી સરખી પણ દરીવર, રમ્યકવર ક્ષેત્રની સ્ત્રીથી સંખ્યાનગુણી વધતી છે ૪. તેથી ભરત, ઔરવત એ બે કર્મજૂમિની સ્ત્રી સરખી પણ હેમવંત, ઔરવંત ક્ષેત્રની સ્ત્રીથી સંખ્યાનગુણી વધતી છે ૫. તેથી પુરંમદા-નિરેદ, પશિમ માદાનિરેદ એ બે ક્ષેત્રની સ્ત્રી સરખી પણ ભરત, ઔરવત ક્ષેત્રની સ્ત્રીથી સંખ્યાન ગુણી વધતી છે ૬. તેથી વિમાનિક દેવાંતા અસંખ્યાન ગુણી વધતી છે ૭. (તે એમ બે મનુષ્યની સ્ત્રી સંખ્યાની છે અને વિમાનિકની દેવાંતા અસંખ્યાની છે તે મટે.) તેથી ભગવપતિની દેવાંતા અસંખ્યાન ગુણી વધતી છે ૮. તેથી ખેચર નિર્વચ્છી અસંખ્યાન

સાગરોપમની (સર્વાર્થ સિદ્ધતા દેવપુરુષ આશ્રિ) એ સમયે રિચિતિ કરી. હવે વિસ્તારે કહેજે.
પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિર્વચ્યનેનીયા પુરુષની એકસમે કેટલા કાળની રિચિતિ છે ?

ઉત્તર—હે જાનમ, સર્વ નિર્વચ્ય સ્ત્રીના આયુષ્યની પેરે જાણી. એટલે સમયે નિર્વચ્ય પુરુષની જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટી ત્રણ પદ્યોપમની ૧ જગચર પુરુષની જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે પુર્વકોડની ૨ આપદ યગચર પુરુષની જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પદ્યોપમની ૩ ઉપર પરિસર્પ યગચર પુરુષની જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોડપુર્વની ૪, જૂજપર સર્પની જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે પુર્વકોડની ૫, ખેચર પુરુષની જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે પદ્યોપમનો અસંખ્યાતમો ભાગ ૧. એ નિર્વચ્ય પુરુષની રિચિતિ કરી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્ય પુરુષની કેટલા કાળની રિચિતિ છે ?

ઉત્તર—હે જાનમ, તેની રિચિતિ પણ તેની સ્ત્રીની પેરે સર્વજ જાણી. એટલે સમયે મનુષ્યની જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પદ્યોપમની.—ધર્માચરણ પડીતરજને જયન્થથી અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોડપુર્વે દેશે ઉજાની (મર્થના સહિત નવ વરસે ઉજા) ૧, કર્મજૂમિ મનુષ્ય પુરુષની જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટી ત્રણ પદ્યોપમની.—ધર્માચરણ આશ્રિને જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશે ઉજા પુર્વકોડની ૨, ભરા, ઔરવત ક્ષેત્ર આશ્રિ મનુષ્ય પુરુષની જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પદ્યોપમની (પહેલા આરા આશ્રિ)—ધર્માચરણ આશ્રિને જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટી દેશે ઉજા પુર્વકોડની ૩, પુર્વ માહાવિરેદ ને પશ્ચિમ માહાવિરેદ ક્ષેત્રના મનુષ્ય પુરુષ આશ્રિ જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટી પુર્વકોડની.—ધર્માચરણ આશ્રિને જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટી દેશે ઉજા પુર્વકોડની ૪, સમયે અકર્મજૂમિના મનુષ્ય પુરુષની જનમ આશ્રિ જયન્થ એક પદ્યોપમ તેમાં એક પદ્યોપમના અસંખ્યાતમા ભાગ ઉજાની ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પદ્યોપમની.—સંહરણ આશ્રિ જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશે ઉજા પુર્વકોડની ૫, હેમવય, ઔરણવય અકર્મજૂમિના મનુષ્ય પુરુષની જનમ આશ્રિ જયન્થ એક પદ્યોપમ તેમાં પદ્યનો અસંખ્યાતમા ભાગ ઉજાની ને ઉત્કૃષ્ટપણે એક પદ્યોપમની.—સંહરણ આશ્રિ જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશે ઉજા કોડપુર્વની ૬, હરિવાસ, રમ્યવાસ અકર્મજૂમિના મનુષ્ય પુરુષની જનમ આશ્રિ જયન્થ એ પદ્યોપમ તેમાં પદ્યનો અસંખ્યાતમો ભાગ ઉજાની ને ઉત્કૃષ્ટપણે એ પદ્યોપમ પુરાની—સંહરણ આશ્રિ જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશે ઉજા કોડપુર્વની ૭, દેવકુર, ઉત્તરકુર અકર્મજૂમિના મનુષ્ય પુરુષની જનમ આશ્રિ જયન્થ ત્રણ પદ્યોપમ, તેમાં પદ્યોપમના અસંખ્યાતમા ભાગ ઉજાની ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પદ્યોપમ પુરાની. સંહરણ આશ્રિ જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશે ઉજા પુર્વ કોડની ૮. ઇષન અંતરહીપાના અકર્મજૂમિ મનુષ્ય પુરુષની જનમ આશ્રિ જયન્થ દેશે ઉજા પદ્યોપમના અસંખ્યાતમા ભાગની ને ઉત્કૃષ્ટપણે પદ્યોપમના અસંખ્યાતમા ભાગની.—સંહરણ આશ્રિ જયન્થ અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશે ઉજા કોડપુર્વની ૯. એ મનુષ્ય પુરુષની રિચિતિ કરી.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવ પુરુષની કેટલા કાળની રચના છે!

ઉત્તર—હે પ્રાણમ, અત્યંત સર્વાધિક્ષિત પર્વત જેમ સ્ત્રી પત્રવસ્ત્રાદિ સજવે વિશે રચાયેલી હોય છે તેમ નિરવિરોધ જાણુથી તે એમકે સમયે દેવપુરુષની જન્મ-વ દસ દળાર વરસની ને ઉત્પત્તિ ૩૩ સામરોપમની ૧-અથવા કુમાર દેવ પુરુષની જન્મ-વ દસ દળાર વરસની ને ઉત્પત્તિ એક સામરોપમ જાહેરાતી ૧-નામકુમાર ૧, સ્વલોકકુમાર ૨, વિદ્યુતકુમાર ૩, અતીકુમાર ૪, દીપકુમાર ૫, ઉદયકુમાર ૬, દિશાકુમાર ૭, પદ્મકુમાર ૮, ને રથનિન કુમાર ૯, એ નવનિરૂપના દેવપુરુષની જન્મ-વ દસ દળાર વરસની ને ઉત્પત્તિ દેશે ઉલ્લાસે પામ્યોપમની ૨-અલ્પજ્વલાર દેવ પુરુષની જન્મ-વ દસ દળાર વરસની ને ઉત્પત્તિ એક પામ્યોપમની ૩-અભોનિધિ દેવપુરુષની જન્મ-વ પામ્યોપમના આદિમા લાગતી ને ઉત્પત્તિ એક એક પામ્યોપમને એક માત્ર વરસની ૪-વૈમાનિક દેવમાં પહેલે દેવએકે દેવપુરુષની જન્મ-વ એક એક પામ્યોપમની ને ઉત્પત્તિ એ સામરોપમની-ગીત્રે દેવએકે દેવપુરુષની જન્મ-વ એક પામ્યોપમ જાહેરાતી ને ઉત્પત્તિ એ સામરોપમ જાહેરાતી-ગીત્રે દેવએકે દેવપુરુષની જન્મ-વ ૨ સામરોપમની ને ઉત્પત્તિ ૭ સામરોપમની-ગીત્રે દેવએકે દેવપુરુષની જન્મ-વ ૨ સામરોપમ જાહેરાતી ને ઉત્પત્તિ ૭ સામરોપમ જાહેરાતી-પાંચમે દેવએકે દેવપુરુષની જન્મ-વ ૭ સામરોપમની ને ઉત્પત્તિ ૧૦ સામરોપમની-૭મે દેવએકે દેવપુરુષની જન્મ-વ ૧૦ સામરોપમની ને ઉત્પત્તિ ૧૨ સામરોપમની-સાતમે દેવએકે દેવપુરુષની જન્મ-વ ૧૨ સામરોપમની ને ઉત્પત્તિ ૧૩ સામરોપમની-આઠમે દેવએકે દેવપુરુષની જન્મ-વ ૧૩ સામરોપમની ને ઉત્પત્તિ ૧૪ સામરોપમની-નવમે દેવએકે દેવપુરુષની જન્મ-વ ૧૪ સામરોપમની ને ઉત્પત્તિ ૧૫ સામરોપમની-દશમે દેવએકે દેવપુરુષની જન્મ-વ ૧૫ સામરોપમની ને ઉત્પત્તિ ૧૬ સામરોપમની-અગત્યને

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, પુરાવેદનો પુરાવેદપત્રે એ કેટલા કાળ સુધી રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જપન્મયી અંતર્મુદત્ત (તંદુષ મહાદિકમાં) ને ઉન્નૃદ્રપત્રે પ્રથમ સો સામયોષ આગ્રેરી (તે મનુષ્ય, નિર્વેગ ને દેવતા મધ્યે પુરાવેદે ભવ કરે.) એ સમયે કાવરિયતિ કરી. હવે વીચરીને કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, નિર્વેગ્યેનીમાં પુરાવેદનો પુરાવેદે એ કેટલા કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જપન્મયી અંતર્મુદત્ત (તંદુષ મહાદિકમાં) ને ઉન્નૃદ્રપત્રે ત્રણ પામે-પમ પ્રથમ કોડપૂર્વે અપીક રહે. (તે એમ જે સાનતમ પુરોહિતના આધુવના પુરાવેદે ભગવાંતે આડમે ભવ જુગમ પુરાવેદે ત્રણ પત્રને આપમે ભગવે. એ ભાગ્યે જાણવો.) એમ જે રિપતિનો કાળ જેમ ત્રીનો કસો છે તેમ ખેગર નિર્વેગ સુધી પુરાવેદો પણ જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, મનુષ્યમાં પુરાવેદો પુરાવેદે એ કેટલા કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, મનુષ્યોએ આમ જપન્મયી અંતર્મુદત્ત (તે એમ જે માતાના ઉત્તર (પેડ)માં આવીને અંતર્મુદત્તે મરે.) ને ઉન્નૃદ્રપત્રે ત્રણ પામે-પમ પ્રથમ કોડ પૂર્વે અપીક. (તે એમ જે સાન ભવ કોડ પૂર્વે આપમે પુરાવેદે ભગવાંતે આડમે ભવ ત્રણ પ્રથમ પત્રને આપમે દેહકર પ્રમુખ મધ્યે જુગમ પુરાવેદે ભવ કરે, એ ભાગ્યે.) ને ધર્મમંજુ અપિ પુત્રીએ તે જપન્મયી અંતર્મુદત્ત (ચારીય લેતા વેળાએ જન્મ પામે તે માટે.) ને ઉન્નૃદ્રપત્રે દેહ કોડ પૂર્વે. એમ સર્વે ભગવ, ઐરાવ જાવત્ પૂર્વે મહાવિદેહ. પમિમ મરિદેદે પણ આપ આપના કંઈની જીની કાવરિયતિ કરી છે તેમજ જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, અકર્મજનિતા પુરાવ, પુરાવેદે કેટલા કાળ સુધી રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જેમ અકર્મજનિ મનુષ્યાનીની રિપતિ કરી છે તેમ જાણવો. મનુષ્ય અંતર્મુદત્તે પણ તેની જીની વરે જાણવું. એ મનુષ્ય પુરાવની કાવરિયતિ કરી.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, દેવતા મધ્યે પુરાવનો પુરાવેદે એ કેટલા કાળ સુધી રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, દેવતા જ મહાદિકા છે તટવીજ કાવરિયતિ છે (કેમકે દેવતા મરી દેવતા જાવ તટી.) એ દેવતાના કાવાવાદ કરી એ પુરાવેદનો કાવરિયતિ કરી, હવે પુરાવેદે વિદેહ મ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, પુરાવેદે કી વાળા કરી કેટલે કાળે પુરાવેદે પામે ને વચ્ચે કેટલા વિદેહ પામે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જપન્મયી અંતર્મુદત્તે સમય ન એમ જ કહે એ ઉપસમયેની એક સમય ભગેડી મરતે વચ્ચે પામે એમ જ કહે એ ઉન્નૃદ્રપત્રે કાવરિયતિ (અનંત) કાળ. (તે એમ જે ભગવાંતના મળે તે અનંતે હવે પુરાવેદે પામે.) એ સમયે કહ્યું.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, નિર્વેગ્યેનીમાં પુરાવેદે કેટલા કાળે ભગવે પત્રે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જપન્મયી અંતર્મુદત્ત ને ઉન્નૃદ્રપત્રે રતરપત્રે (અનંત) કાળ. એમ મનુષ્ય મળે ભગવાંતે દેહકર પ્રમુખ જાણવું એ નિર્વેગ્યે કહેલ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્ય પુરુષને કેટલા કાળનો વિરહ પડે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જ્યન્યથી અંતર્મુદ્ગતને તે ઉનૂદપણે અનંત (વન-
રપનિનો) કાળ અંતર પડે. તે ધર્મચરણ અધિ પુરુષને તે જ્યન્યથી એક સમય (તે
પુરુષી રીતે) ને ઉનૂદપણે અનંત કાળ, તે પનુ અનંતી ઉન્નર્પણી, અવર્ષિની ભગ્ન
અર્થે પુરુષના પાત્રનંન જેણે ઉત્તુ અંતર પડે. (સમયના પાત્રના પાત્રી એટલું સંસારમાં રહી
એક જાણ) એમ કર્મભૂમિના ભરત, અંતરને ને આદારિદેવના મનુષ્યને પણ એમજ
અંતર સ્ત્રીની પેરે કહેવો. ને મર્મઅધિ જ્યન્ય એક સમય (અવેરી શુભાને યાત્રી ને
પછે પડનાં એક સમય કહે છે) તેમજ સ્ત્રીની પેરે કહેવું. તેમજ અર્ધભૂમિના ને અંતર
દીપના પુરુષને પણ તેની સ્ત્રીને પુરે કહે છે તેમ અંતર કહેવો. એ મનુષ્ય પુરુષનો
વિરહકાળ કહેા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવ પુરુષને વચ્ચે કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જ્યન્યથી અંતર્મુદ્ગતને (તે એમ જે દેવતા યાત્રીને નિર્વચ મધ્યે
માતાના ઉદરમાં આવી ઉપજે ત્યાં અંતર્મુદ્ગત મધ્યે સાથ અધ્યસાધકથી મરીને પાછો
હરી દેવતા પુરુષવેદે કહ્ય તે માટે) ને ઉનૂદપણે અનંત કાળ. (વનરપનિ મધ્યે) એમ
ભગવંત, અંતર, દેવિતી ને સદસાર આકાશ દેવેશક શુધી અંતર જ્યન્યથી અંતર્મુદ્ગત
ને ઉનૂદપણે વનરપનિનો કાળ જાણવેા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નવમા આબુત દેવેશકના દેવતાને કેટલા કાળનો વિરહ પડે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જ્યન્યથી વરસ પ્રથમ (તે એમ જે નવ વરસની અંતર વૃત્ત ઉદય
આવે નહીં તે માટે નવ વરસનો કદ જય કદને નવમા દેવેશક પ્રમુખે ઉપજે) ને ઉનૂ-
દપણે વનરપનિનો કાળ અંતર પડે એમ જ્યન્ય નવમા કહેવક પડે જાણવેા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પાંચ અનુતરવામી દેવપુરુષને કેટલો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જ્યન્યથી વરસ પ્રથમ (તે પુરુષને) ને ઉનૂદપણે સખ્યા સામરો-
પમ મરેણને અંતર પડે. એ દેવપુરુષને અંતર કહેા. એ પુરુષવેદનો વિરહકાળ કહેા.
હવે પુરુષવેદનો અધ્યયનકાળ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિર્વચપુરુષ, મનુષ્યપુરુષ ને દેવપુરુષ મધ્યે કોણ કોણથી થોડા છે? ૧,
નવનુ વિશેષાધિક છે? ૪.

ઉત્તર—હે યાત્રી, જેમ તેમની સ્વામિમા અધ્યયનકાળ કહેા છે તેમજ જાણવેા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિર્વચમાં ને મનુષ્યમાં એ સદુ સદુમાં અધ્યયનકાળ સી રીતે છે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જેમ પુરે તેની સ્વામિને કહેા છે તેમજ જાણવેા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવતામાં ભગવંત ૧, અંતર ૨, અધિવિતી ૩, ને વૈમાનિકમાં કોણ
કોણથી થોડા છે? ૧, જ્યન્ય વિશેષાધિક છે? ૪.

ઉત્તર—હે યાત્રી, સર્વથી થોડા વૈમાનિક દેવતા પુરુષવેદે છે ૧ તે યાત્રી ભગવંત દેવતા

પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૨, તેથી બંતર દેવતા પુરુષવેદે અસંખ્યાત ગુણ છે ૩, તેથી જ્યોતિર્થી દેવતા પુરુષવેદે સંખ્યાન ગુણ છે ૪.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તિર્થ જ્યોતિષ પુરુષમાં જગચર, યજ્ઞચર, ને ખેચર. મનુષ્ય પુરુષ મધ્યે કર્મભૂમિના, અકર્મભૂમિના ને અંતરદીપના, દેવપુરુષમાં ભવનપતિ, બંતર, જ્યોતિર્થી ને વૈમાનિક સાધર્મા દેવલોક જાવત સર્વાર્થે સિદ્ધના દેવતા એટલા મધ્યે કાષ્ઠ કાષ્ઠયદી થોડા છે ૧, જાવત વિશેષાધિક છે ૪.

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વથી થોડા જાવન અંતરદીપના મનુષ્ય પુરુષવેદે છે ૧, તેથી દેવકુર, ઉત્તરકુર અકર્મભૂમિના મનુષ્ય પુરુષવેદે એ બે ક્ષેત્રના સરખા પણ જાવન અંતરદીપનાથી સંખ્યાન ગુણ છે ૨, તેથી હરિવર્ષ, રમ્યકર્ષ, એ બે ક્ષેત્રના મનુષ્ય સરખા પણ દેવકુર, ઉત્તરકુરનાથી સંખ્યાન ગુણ છે ૩, તેથી હેમવંત, અંરજુવંત એ બે ક્ષેત્રના જામગ સરખા પણ હરિવર્ષ, રમ્યકર્ષ ક્ષેત્રથી સંખ્યાન ગુણ છે ૪, તેથી ભરત, અંરવત એ બે ક્ષેત્રના પુરુષ સરખા પણ હેમવંત, અંરજુવંતથી સંખ્યાન ગુણ છે ૫, તેથી પુરં માહાવિદેહ, પશ્ચિમ માહાવિદેહ એ બે ક્ષેત્રના પુરુષ સરખા પણ ભરત, અંરવતનાથી સંખ્યાન ગુણ છે ૬, તેથી પાંચ અનુત્તર વૈમાનના દેવતા પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૭, તેથી ઉપરની ત્રણ ઐવેષકના દેવતા સંખ્યાન ગુણ ૮, તેથી મધ્યમ (વચસી) ત્રણ ઐવેષકના દેવતા સંખ્યાત ગુણ ૯, તેથી હેડલી ત્રણ ઐવેષકના દેવતા સંખ્યાત ગુણ ૧૦, તેથી અમ્યુત બારમા દેવલોકના દેવતા સંખ્યાન ગુણ ૧૧, તેથી અખ્યારમા દેવલોકના દેવતા સંખ્યાત ગુણ ૧૨, તેથી દસમા દેવલોકના દેવતા સંખ્યાન ગુણ ૧૩, તેથી નવમા દેવલોકના દેવતા સંખ્યાન ગુણ ૧૪, તેથી સહસાર આઠમા દેવલોકના દેવતા પુરુષવેદે અસંખ્યાત ગુણ છે (તિર્થ મરી આઠમા દેવલોક સુધી જાવ માટે) ૧૫, તેથી સાતમા માહાશુક દેવલોકના દેવતા પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૧૬, તેથી સાતક દેવલોકના દેવતા પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૧૭, તેથી પાંચમા દેવલોકના દેવતા પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૧૮, તેથી ચોથા દેવલોકના દેવતા પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૧૯, તેથી ત્રીજા સનંતકુમાર દેવલોકના દેવતા પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૨૦, તેથી બીજા દંડાન દેવલોકના દેવતા પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૨૧. તેમાં પેલા સુધર્મા દેવલોકના દેવતા પુરુષવેદે સંખ્યાન ગુણ છે ૨૨, તેમાં ભવનપતિ દેવતા પુરુષ વેદે અસંખ્યાત ગુણ છે ૨૩, તેમાં ખેચર તિર્થ પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૨૪, તેમાં યજ્ઞચર તિર્થ જ્યોતિષ પુરુષ સંખ્યાત ગુણ છે ૨૫, તેમાં જગચર તિર્થ જ્યોતિષ પુરુષ સંખ્યાન ગુણ ૨૬, તેમાં અંતરીક દેવતા પુરુષવેદે સંખ્યાન ગુણ છે ૨૭, તેમાં જ્યોતિર્થી દેવતા પુરુષવેદે સંખ્યાન ગુણ છે ૨૮. એ પુરુષવેદનો અરૂપજાત્ય થયા.

૩૨ પુરુષવેદનો અર્થ અને તેનો વિષય કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પુરુષવેદના અર્થની રિધિ કેટલા કાળની છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જાવનથી આઠ વરસની ને ઉપરના દસ ક્રોડાંક સાગરોપમની છે. તે મધ્યે એક દહાસ વરસનો અબાધકાળ છે. એ અબાધકાળે જાણીકર્મની રિધિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભરત, પ્રાચીન જે ઊંચ તેણે વિવેક વિહાર કેવો છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રવ, જન દસલી જાણ્ય સમાન એકલો વિવેક છે. એ પુત્રનો અધિકાર પુરો થયો.

૩૩ નપુસકવેદ (નારડી, નિર્વચ ને મનુષ્ય) નો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભરત, નપુસકના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રવ, તેના ત્રણ ભેદ છે, નારડી નપુસક ૧, નિર્વચ જ્ઞેનીયા નપુસક ૨, ને મનુષ્ય નપુસક ૩.

પ્રશ્ન—હે ભરત, નારડી નપુસકના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રવ, તેના સાત ભેદ છે, રત્નપ્રજ્ઞા પૃથ્વીના નારડી નપુસક ૧, સારપ્રજ્ઞા ૨, વપુષપ્રજ્ઞા ૩, ધર્મપ્રજ્ઞા ૪, કુમપ્રજ્ઞા ૫, તપપ્રજ્ઞા ૬, ને તપવપ્રજ્ઞા પૃથ્વીના નારડી નપુસક ૭.

પ્રશ્ન—હે ભરત, નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુસકના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રવ, તેના ચાર ભેદ છે. એકિ નિર્વચ જ્ઞેનીયા નપુસક ૧, એમ નેકડી ૨, લેકડી ૩, ધડીકડી ૪, ને ધડીકડી નિર્વચ જ્ઞેનીયા નપુસક ૫.

પ્રશ્ન—હે ભરત, એકિ નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુસકના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રવ, તેના બેઠે ભેદ છે, (પૃથ્વી ૧, પદ્મી ૨, જાલી ૩, વાવ ૪, ને જાવળીયાના એકિ નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુસક ૫.)

પ્રશ્ન—હે ભરત, એકિ નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુસકના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રવ, તેના બેઠે ભેદ છે. તે પૂરે કલા છે તેમ જાણવા. એમ તેરકિ, મડીકિના ત્રણ પૂરે કલા છે તેમ જાણવા.

પ્રશ્ન—હે ભરત, એકિ નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુસકના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રવ, તેના ત્રણ ભેદ છે. જાગર ૧, જાગર ૨, ને જાગર ૩. એ જાગર ૩ મનુષ્યના એ એમ પૂરે કલા છે તેમ જાણવા. અલગીયા સહીત કલા.

પ્રશ્ન—હે ભરત, મનુષ્ય નપુસકના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રવ, તેના ત્રણ ભેદ છે. કમંડુલિ ૧, અકમંડુલિ ૨, ને જાગરકાળના ૩, એક ભેદ એમ પૂરે કલા છે તેમ જાણવા એ નપુસકના ભેદ કલા.

૩૪ નપુસક વેદ (નારડી, નિર્વચ ને મનુષ્ય) ની ભવસ્થિતિ.

ભવસ્થિતિ. ચિત્તકાળ ને અવધાનુવચનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભરત, નપુસકનો એકાદ કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રવ, જાગરકાળી જાગરકાળ (જાગરકાળી જાગરકાળી) ને કાગરકાળી તેરક કાગરકાળી (જાગરકાળી નારડી નારડી) એ એકાદ જાગરકાળી કાગરકાળી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નારજી નપુંસકની કેટલા કાળની રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી દસ હજાર વરસની (પ્રથમ નરકને પ્રથમ પાડે), ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેવિય સામૌપમની (સાનથી નરકે છે.) એ સર્વ નારજીની રિધિને જાણી. (એક, ત્રણ, સાત, દસ, સત્તર, બાવીસ ને તેવિય સાચરની ઉત્કૃષ્ટી રિધિ.) એ નારજી નપુંસકની ભવરિધિ કહી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તિવંચળેનીયા નપુંસકની કેટલા કાળની રિધિ છે?

ઉત્તર—હે ભગવંત, જ્યન્યથી અંતર્મુદુત્તં (સુદ્રમ પ્રમુખ મધ્યે), ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોડપુરંની (સમુર્જિમ પ્રમુખને.) એ તિવંચ નપુંસકની સમયે ભવરિધિ કહી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકદિ તિવંચળેનીયા નપુંસકની કેટલી રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અંતર્મુદુત્તંની (સુદ્રમ મધ્યે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે બાવીસ હજાર વરસની (પર-કાંણુ પૃથ્વી મધ્યે). એ એકદિ તિવંચ નપુંસકની સમયે કહી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃથ્વીકામ એકદિ તિવંચળેનીયા નપુંસકની કેટલા કાળની રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અંતર્મુદુત્તંની (સુદ્રમ પૃથ્વી પ્રમુખ મધ્યે,) ને ઉત્કૃષ્ટપણે બાવીસ હજાર વરસની. (પર પૃથ્વી મધ્યે) એમ સર્વ પૃથ્વીકામ નપુંસકનું આપુખ્ય જોઈ જોનું છે તેટલું તેનું કહેવું. એ એકદિ નપુંસક કલા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બેઠદિ તિવંચ નપુંસકનું આપુખ્ય કેટલા કાળનું છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેનું બાર વરસનું છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તેઠદિ તિવંચ નપુંસકની રિધિ કેટલી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેની રિધિને આગણપચાસ દીવસની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ચારેદિ તિવંચ નપુંસકની એક ભવે કેટલી રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેની ૭ મહિનાની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પચેદિ તિવંચ નપુંસકની કેટલી રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અંતર્મુદુત્તં ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોડપુરંની છે. એમ જળચર, મનુષ્યદ ચળચર, ઉરપરસર્પ, બજપરસર્પ ને ખેચર તિવંચ. એ સર્વ નપુંસકની જ્યન્ય રિધિને અંતર્મુદુત્તંની ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોડપુરંની. એ તિવંચ નપુંસકની ભવરિધિ કહી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્ય નપુંસકની એક ભવે કેટલા કાળની રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સંજઆશ્રિને જ્યન્યથી અંતર્મુદુત્તંની (સમુર્જિમ મનુષ્ય પ્રમુખને.) ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોડપુરંની, ને પર્માચરણ આશ્રિ પુટીએ તો જ્યન્યથી અંતર્મુદુત્તંની ને ઉત્કૃષ્ટપણે રોહિણી કોડપુરં સુધી ધમ ચારિત્ર્ય રહે. એ મનુષ્યની સમયે ભવરિધિ કહી. હવે તેની વિચારીને કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કમંજુમિ, અરન, બંદન, પુત્ર ખાદ્યારિદ, ને પશિમ ખાદ્યારિદના નપુંસકની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે ઝાનમ, જપ-વથી અંતમુંદુતં ને ઉત્પદ્યજે કોટપુત્રી, ને ધર્માવરજ આપિ પુત્રીએ તો જપ-વથી અંતમુંદુતં ને ઉત્પદ્યજે દેહકોટા કોટપુત્રી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અકમંજુમિના નપુંસકને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે ઝાનમ, જપ-વ આપિ પુત્રીએ તો જપ-વથી અંતમુંદુતં ને ઉત્પદ્યજે પખ અંતમુંદુતંની છે (અકમંજુમિ મધ્યે મનંજ મનુષ્ય નપુંસક નથી, ને મારે સમુદિમની સ્થિતિ કહી) ને સંદરજ આપિ પુત્રીએ તો જપ-વથી અંતમુંદુતં ને ઉત્પદ્યજે દેહકોટા કોટપુત્રી. એવો વિચાર પુરો કરો છે તેમ જાણવો. એમ જાનવ અંતરદીપના મનુષ્ય નપુંસકને પખ જાણું. હવે નપુંસક વેદની કાવસ્થિતિ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નપુંસકવેદનો નપુંસકવેદ્યજે શ્રવ કેટલા કાળ મુખી રહે?

ઉત્તર—હે ઝાનમ, જપ-વથી એક સમય (ઉપસમ ભંખીઆપિ) ને ઉત્પદ્યજે અનંતો કાળ રહે. (વનરપતિ મધ્યે) એ નપુંસકવેદની સમયે કાવસ્થિતિ કહી. હવે વિદ્યવથી કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નારકી નપુંસક નારકી નપુંસકવેદ કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ઝાનમ, જપ-વથી દસ હજાર વરસ, ને ઉત્પદ્યજે તેવિધ સામરોપમ રહે. (તે નારકીને જે ભવસ્થિતિ છે તેજ કાવસ્થિતિ જાણવી, જેમો નારકી મરી નારકી થાય નહીં મારે) એ નારકીની સમયે કાવસ્થિતિ કહી. એમ જે પગા સાને નરો જે જે નારકીને તેવી જે ભવસ્થિતિ છે તેજ તેવી કાવસ્થિતિ કહેવી. હવે નિવંચની કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિવંચનેનીયા શ્રવ નપુંસકવેદના નપુંસકવેદ કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ઝાનમ, જપ-વથી અંતમુંદુતં ને ઉત્પદ્યજે અનંતો કાળ. એ સમયે કહ્યું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકેદિ નિવંચનેનીયા નપુંસક નપુંસકવેદ કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ઝાનમ, જેમ નિવંચ નપુંસકની સમુદાયવેદ કાવસ્થિતિ કહી છે તેમ જાણવી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃથ્વી, પાણી, વ્યાપી ને વાયુકાય એકેદિ નપુંસક નપુંસકવેદ કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ઝાનમ, જપ-વથી અંતમુંદુતં ને ઉત્પદ્યજે અસંખ્યતો કાળ રહે, તે પખ અસંખ્યતો ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી રહે. ને સ્વતથી અસંખ્યાતા સૌક મધ્યે જેટલા વ્યાકાસ પ્રદિ છે તેટલી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી પ્રચ્યાદિક મધ્યે રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વનરપતિશય એકેદિ નિવંચ નપુંસક નપુંસકવેદ કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ઝાનમ, જપ-વથી અંતમુંદુતં ને ઉત્પદ્યજે અનંતો કાળ. જેમ સમયે કહ્યું છે. તેમ જાણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બેદદિ, તેદદિ ને વ્યારેદિ નપુંસક નપુંસકવેદ કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી અંતર્મુદુત્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે સંખ્યાતો કાળ રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પચેદિ તિર્થ નપુંસકવેદનો નપુંસકવેદ કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી અંતર્મુદુત્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોડપૂર્વ પ્રયત્ન. (આઠ ભવ કોડપૂર્વના યદને.) એ સમયે પચેદિ નિર્વચ્ચ કચું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જળચર, મનુષ્ય ધન્યચર, ઉપરસર્પ ને જૂઝપરસર્પ નપુંસકવેદી નપુંસકવેદપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી અંતર્મુદુત્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોડપૂર્વ પ્રયત્ન સુધી રહે. એ તિર્થ નપુંસક વેદની કાવરિયતિ કહી. હવે મનુષ્ય નપુંસકની કાવરિયતિ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્ય નપુંસકવેદનો નપુંસકવેદપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હોજ આશિને જ્ઞાન્યથી અંતર્મુદુત્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોડપૂર્વ પ્રયત્ન ને ધર્મોચરણ આશિ પુછીએ તો જ્ઞાન્યથી એક સમય. (તે એમ જે નપુંસક મનુષ્ય અભ્યારમાં શુદ્ધ રથાનક સુધીમાં અવેદી યદને યાછે પાતો એક સમય નપુંસકવેદ અનુભવીને લાથી મરીને દેવગતીમાં જવ લાં પુણવેદ પામે એટલે એક સમય નપુંસક વેદપણે રહે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશી ઉણા કોડપૂર્વ રહે. એ સમયે કચું.

તેમજ કર્મજૂમિ ભરત, અંરવન, પુર્વ માહાવિદેહ ને પશ્ચિમ માહાવિદેહે પણ જાણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અકર્મજૂમિયા મનુષ્ય નપુંસકને નપુંસકપણે કેટલી કાવરિયતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી અંતર્મુદુત્ત (સમુર્ધિમ છે માટે), ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અંતર્મુદુત્ત પ્રયત્નથી (તે એમ જે તીહાંજ ફરી સમુર્ધિમ મનુષ્યના આઠ ભવ કરે તે માટે. ગર્ભજ મનુષ્ય નપુંસક તો લાં હોય નહીં માટે સમુર્ધિમનું કચું. એ ભાવ જાણવો). ને સંહરણઆશિ પુછીએ તો જ્ઞાન્યથી અંતર્મુદુત્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશીઉણા કોડ પુર્વની રિયતિ છે. એ સમયે કચું. તેમજ સર્વ અકર્મજૂમિનું. જવત્ત હપન અંતરદ્વિપ સુધીનું જાણું. એ મનુષ્ય નપુંસકની કાવરિયતિ કહી. એ નપુંસકવેદની કાવરિયતિ કહી. હવે નપુંસકવેદનો વિરહકાળ કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નપુંસકવેદ છેદાને ફરી નપુંસકવેદ કેટલે કાળે પામે ને વચ્ચે કેટલો વિરહ પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી અંતર્મુદુત્ત (લઘુભવ આશિ) ને ઉત્કૃષ્ટપણે પ્રયત્ન સો સાચર અગેરનો (તે સાચરોપમ સન પ્રયત્ન એટલે નવસો સાચરોપમ ઉપરાંત સી કે પુણ વેદમાં રહે નહીં તે માટે.) એ સમયે કચું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નારજીનપુંસક નારજીપણે કેટલે કાળે ઉપજે, ને વચ્ચે કેટલો વિરહ પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી અંતર્મુદુત્ત (તંદુલ મચ્છ પ્રયત્નમાં) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ. (વનરપતિ મચ્છ) એ સમયે નારજીનો કલો. હવે જુદાં જુદો કહે છે,

- પ્રશ્ન—હે ભગવાન, રત્નપ્રથા પૂજીના તારથી નપુસકને કેટલા કાળનો વિરોધ થયે?
- ઉત્તર—હે ઝાનમ, જપ્તનથી જાનમુંદુનું (નંદુસ મહાદેવ) ને ઉત્પદ્યજે જાનવો કાળ. (વનરપતિ પ્રશ્ન). એમ જાણ સારથી નરક પર્વત વિરોધાજ્ઞ જાણવો. દવે નિર્વગ્યો વિરોધાજ્ઞ કહે છે.
- પ્રશ્ન—હે ભગવાન, નિર્વગ્યનીથી નપુસકને વચ્ચે કેટલો વિરોધ થયે?
- ઉત્તર—હે ઝાનમ, જપ્તનથી જાનમુંદુનું ને ઉત્પદ્યજે પ્રથમ મો સાચગણમ ગામંડાનો.
- પ્રશ્ન—હે ભગવાન, કોઈદિ નિર્વગ્ય નપુસકને કેટલો વચ્ચે વિરોધ થયે?
- ઉત્તર—હે ઝાનમ, જપ્તનથી જાનમુંદુનું ને ઉત્પદ્યજે ને દત્ત સાચગણમ ને સંખ્યાન વચ્ચે અધિક. એ સમયે કોઈ કિન્નુ કયું.
- પ્રશ્ન—હે ભગવાન, કોઈદિ પૂજી, પાંડી, જામી ને વાણસા નપુસકને વચ્ચે કેટલો વિરોધ થયે?
- ઉત્તર—હે ઝાનમ, જપ્તનથી જાનમુંદુનું ને ઉત્પદ્યજે જાનવો કાળ.
- પ્રશ્ન—હે ભગવાન, વનરપતિશાયા નપુસકને વચ્ચે કેટલા કાળનો વિરોધ થયે?
- ઉત્તર—હે ઝાનમ, જપ્તનથી જાનમુંદુનું ને ઉત્પદ્યજે જાસંખ્યાનો કાળ જાણવો કેટલા જાસંખ્યાના લેકા આશ્રય પ્રેરે છે તેટલા નાસર્પિશી, અવસર્પિશીનો અવર જાણવો વનરપતિ વર્ણિ જામી સર્વે જીવમ એકતર અવગણાન છે માટે.)
- પ્રશ્ન—હે ભગવાન, પાંડી નાની બેચર પર્વત નપુસકને કેટલા કાળનો વિરોધ થયે?
- ઉત્તર—હે ઝાનમ, જપ્તનથી જાનમુંદુનું ને ઉત્પદ્યજે જાનવો કાળ. (વનરપતિ પ્રશ્ન). એ જાણવો કાળનો વિરોધ થયે.
- પ્રશ્ન—હે ભગવાન, જાનમુંદુનું ને ઉત્પદ્યજે જાનવો કાળ. (વનરપતિ પ્રશ્ન). એ જાણવો કાળનો વિરોધ થયે.

એમ ૧૭૫૧ અંતરિક્ષે પણ જાણું. એ મનુષ્ય નયુસનો વિદ્યાર્થી છે. એ નયુસ વેદનો નિરવ આગ કલે. દ્વે નયુસ વેદનો અગ્ર વારુત કહે છે.

પ્રશ્ન—દે અત્રાં, નારજી નપુંસ ૧ નિર્વચ નપુંસ ૨ ને મનુષ્ય નપુંસ ૩ એટલા
મરે કોણ કોણથી થોડા છે ? ૧, બાવુ વિગેરેમાં છે ? ૪.

ડીપ્લો—૧ નૌતમ, સર્વેશી યોગ મનુષ્ય નપુંસક છે ૧ તેથી નારણી નપુંસક અમર્યાન મુજબ છે. ૨ તેથી નિર્વગ્નેનીયા નપુંસક અનનં મુજબ છે. ૩ (વનરપતિ કાવ સાથે જાગ્યો છે.)

૪૨૧—હે જયજીત, રતનપ્રભા પૂર્ણિમા તારણી નવુંમક. જ્યારે સાતમી તમતપ્રભા પૂર્ણિમા
જાતી નવુંમક તે મારે માણ જાણીથી થોડા છે? ૧, જ્યારે વિશેષાધિક છે? ૪.

જિનકે—દે નેત્રમ, ભાગી મોડા સાતમી પૂતીના નારજી નપુંસક છે ૧. તેમી બડી નરકના નારજી નપુંસક અમજ્યાન મુખા છે ૨. તેમી પાંચમી નરકના નારજી નપુંસક અસં-
ખ્યાનમુખ ૩. તેમી ચાપી નરકના નારજી નપુંસક અમજ્યાન મુખા છે ૪. તેમી ત્રીજી નરકના નારજી નપુંસક અમજ્યાન મુખા છે ૫. તેમી બીજી નરકના નારજી નપુંસક અસં-
ખ્યાન મુખા છે ૬ તેમી રેનમજા પૂતીના નારજી નપુંસક અમજ્યાન મુખા છે. ૭.

૧૫-૬ જાન્યારી, ત્રિવેંચ જેનીયાં ન્યુમકર્મ તેમાં એકદા ત્રિવેંચ જેનીયાં ન્યુમકર્મમાં.
૭-૧૩.૧ જાન્યારી પત્તનપતિનાય એકદા ત્રિવેંચ જેનીયાં ન્યુમકર્મમાં, એકદા ન્યુમકર્મમાં, તેકદા
ન્યુમકર્મમાં, તેકદા ન્યુમકર્મમાં, પત્તનપતિનાય એકદા ત્રિવેંચ જેનીયાં ન્યુમકર્મમાં, જાન્યારી, જાન્યારી તે
એકદા એકદા ન્યુમકર્મમાં, પત્તનપતિનાય એકદા ત્રિવેંચ જેનીયાં ન્યુમકર્મમાં, જાન્યારી, જાન્યારી તે

[illegible][illegible][illegible]

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નારહી નપુંસકમાં. રનપ્રમા પૃથીના નારહી નપુંસક જનરુ જનમી નારહી નારહી નપુંસકમાં નિર્વચ્યતેનીયા નપુંસકમાં, તેમાં વગા એકદિ નિર્વચ્યતેનીયામાં. પૃથીના એકદિ નિર્વચ્યતેનીયા નપુંસક એમ અપકાચ, અલીકાચ, વાકુકાચ ને વનરપનિ કાચમાં, વગા ભેદદિ, તેદદિ, ચારેદિ, અને પચેદિ નિર્વચ્યતેનીયા નપુંસકમાં. જળચર, ઘનચર, ને બેચરમાં વગા મનુષ્ય નપુંસક મપે. કર્ધેનુમિ, અકર્ધેનુમિ ને અનરહીપમાં. એટલામાંયે રેખા રેખાચરી યોગા છે? ૧, જનરુ વિશેષાધિક છે? ૪.

ઉત્તર—હે પ્રાગમ, સર્વેથી યોગા સાતમી નરકના નારહી નપુંસક છે ૧, તેથી ૯ની નરકના નારહી નપુંસક અસંખ્યાન ગુણા ૨, તેથી પાંચમી નરકના નારહી નપુંસક અસંખ્યાન ગુણા છે ૩, તેથી ચોથી નરકના નારહી નપુંસક અસંખ્યાન ગુણા છે ૪, તેથી ત્રીજી નરકના નારહી નપુંસક અસંખ્યાન ગુણા છે ૫, તેથી બીજી નરકના નારહી નપુંસકયેરે અસંખ્યાન ગુણા છે ૬, તેથી ૧૫૫૫ અનરહીપના સમુત્તિમ મનુષ્ય નપુંસક અસંખ્યાન ગુણા છે ૭, તેથી દેવકુર ઉત્તરકુરના સમુત્તિમ મનુષ્ય નપુંસક સંખ્યાન ગુણા છે. ૮, એમ જનરુ પુર્વનીપરે જનનુજ. પૂર્વે મહાવિદેદ પશ્ચિમ મહાવિદેદના મનુષ્ય નપુંસક સમુત્તિમ સંખ્યાન ગુણા છે ૧૭, તેથી રનપ્રમા પૃથીના નારહી નપુંસક અસંખ્યાન ગુણા છે. ૧૩, તેથી બેચર પચેદિ નિર્વચ્યતેનીયા નપુંસક અસંખ્યાનગુણા ૧૪, તેથી ઘનચર નિર્વચ્ય નપુંસક સંખ્યાનગુણા ૧૫, તેથી જળચર નિર્વચ્યતેનીયા નપુંસક સંખ્યાનગુણા ૧૬, તેથી ચારેદિ નિર્વચ્યતેનીયા નપુંસક વિશેષાધિક ૧૭, તેથી તેદદિ વિશેષાધિક છે. ૧૮, તેથી ભેદદિ વિશેષાધિક. ૧૯, તેથી અલીકાચ એકેદી અસંખ્યાનગુણા ૨૦. તેથી પૃથીના એકદિ ૨૧ વિશેષાધિક. ૨૧, તેથી અપકાચ (પાણી)ના ૨૨ વિશેષાધિક. ૨૨, તેથી વાકુકાચના ૨૩ વિશેષાધિક ૨૩, તેથી વનરપનિશાયા એકેદિ નિર્વચ્યતેનીયા નપુંસક અનંતગુણા છે. ૨૪, એ નપુંસક વેદનો અધ્યયનદુત્ય કલો.

૩૫ નપુંસક વેદનો અધ્ય અને તેનો વિવચ કહો છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નપુંસકવેદનો કેટલા કાળનો જાય કલો છે?

ઉત્તર—હે પ્રાગમ, જન્ય-નપણે સામશીપમના સાત ભાગ કરીએ એટલા બે ભાગનો તે પણ પારોપમને અસંખ્યાનયે ભાગે ઉણા એટલે જન્ય-નપણના અને ઉત્કૃષ્ટમણે પીયા કોપકોડ સામશીપમની જાય વિચિત્ર છે. તે મધ્યે બે હજાર વરસનો અગાપાકાગ છે. એ અગાપાએ ઉણી કર્મની રિચિત્ર જાણવી

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નપુંસકવેદનો કેવો વિવચ વિહાર છે?

ઉત્તર—હે પ્રાગમ, મોટા નયના ૧૮ સમાન તેનો વિવચ છે એટલે નપુંસકવેદનો અધિહાર પુરા થયો

૩૬ સી, પુરુષ, ને નપુંસક એ ત્રણ વેદનો બેળો અધ્યયનદુત્ય.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સીવેદી પુરુષવેદી ને નપુંસકવેદી એટલામાં કાળ કાળચરી યોગા છે? ૧, જનરુ વિશેષાધિક છે? ૮

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વથી થોડા પુરપવેદી જીવ છે ૧, તેથી સ્ત્રીવેદી જીવ સંખ્યાનગુણી છે. ૨, ને તેથી નપુંસકવેદી જીવ અનંતગુણી છે. ૩, એ સમયે કલ્પે. દવે નિર્વચનો કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિર્વચ મધ્યે નિર્વચજ્ઞેની સ્ત્રી, નિર્વચજ્ઞેનીયા પુરુષ, ને નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુંસક. એટલામધ્યે કાણ કાણુયછી થોડા છે? ૧, જીવત્ વિશેષાધિક છે? ૪.

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વથી થોડા નિર્વચજ્ઞેનીયા પુરુષ છે ૧, તેથી નિર્વચજ્ઞેની સ્ત્રી સંખ્યાનગુણી છે ૨, (સીમણી આઝેરી.) તેથી નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુંસક અનંતગુણી છે. ૩, (એકદિ અનંતા માટે.) એ નિર્વચનો કલ્પે. દવે મનુષ્યનો કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્યમાં. મનુષ્ય સ્ત્રી, મનુષ્ય પુરુષ ને મનુષ્ય નપુંસક. એટલામધ્યે કાણ કાણુયછી થોડા છે? ૧, જીવત્ વિશેષાધિક છે? ૪.

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વથી થોડા મનુષ્ય પુરુષવેદી છે. ૧, તેથી મનુષ્ય સ્ત્રી સંખ્યાન ગુણી છે. ૨, (સનાથીય ગુણી આઝેરી.) તેથી મનુષ્ય નપુંસક અસંખ્યાન ગુણી છે. ૩, (સમુર્ધિમ અસંખ્યાન ગુણી છે તે બેળા માટે.) એ મનુષ્યનો કલ્પે. દવે દેવનાનો કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવતા, દેવપુરુષ ને નારકી નપુંસક. એટલા મધ્યે કાણ કાણુયછી થોડા છે? ૧, જીવત્ વિશેષાધિક છે? ૪.

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વથી થોડા નારકી નપુંસક છે. ૧. તેથી દેવતા પુરુષ અસંખ્યાન ગુણી છે. ૨, તેથી દેવતા સંખ્યાનગુણી છે. (દેવપુરુષથી દેવતા જતીસ ગુણી છે માટે) ૩. એ દેવનાનો કલ્પે. દવે આરે જતીનો કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિર્વચજ્ઞેની સ્ત્રી, નિર્વચજ્ઞેની પુરુષ ને નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુંસકમાં. મનુષ્ય સ્ત્રી. મનુષ્ય પુરુષ ને મનુષ્ય નપુંસકમાં. દેવતા દેવપુરુષ ને નારકી નપુંસક એટલા મધ્યે કાણ કાણુયછી થોડા છે? ૧, જીવત્ વિશેષાધિક છે? ૪

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વથી થોડા મનુષ્ય પુરુષ છે. ૧, તેથી મનુષ્ય સ્ત્રી સંખ્યાન ગુણી છે. ૨ તેથી મનુષ્ય નપુંસક અસંખ્યાન ગુણી છે, (સમુર્ધિમ મનુષ્ય નપુંસક બેળા માટે) ૩. તેથી નારકી નપુંસક અસંખ્યાન ગુણી છે, ૪. તેથી નિર્વચજ્ઞેનીયા પુરુષ અસંખ્યાન ગુણી છે, ૫ તેથી નિર્વચજ્ઞેની સ્ત્રી સંખ્યાનગુણી છે. ૬, તેથી દેવતા પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણી છે. ૭, તેથી દેવતાની સ્ત્રી સંખ્યાનગુણી છે. ૮, તેથી નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુંસક અનંત ગુણી છે. ૯. એ આરે જતીનો અવગણવું કલ્પે. દવે નિર્વચનો વિસ્તારીને કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિર્વચજ્ઞેનીની સ્ત્રીમાં. જગચરી, યજગચરી, ને ખેચરી, નિર્વચજ્ઞેનીયા પુરુષમાં. જગચર, યજગચર, ને ખેચર. નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુંસકમાં. એકેડી નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુંસકમાં. ૫૪કીય એકેડી નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુંસક, એમ થાળી, અગી, વાપુ ને વનસ્પતિ ૩૫ એકેડી નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુંસકમાં. એકેડી નિર્વચજ્ઞેનીયા, નપુંસકમાં, એમ તેડી,

મોરેડી જાત ત્ર્યેકી નિર્વચણીના નપુસકમાં. જગચર, યગચર ને ખેચર એટલા પ્રાપ્ત થાજે જાણણી થોડા છે. ૧. જાત ત્ર્યેકી નિર્વચણી છે. ૨.

હિતર—હે યૌન, સર્વેથી થોડા ખેચર નિર્વચણીના પ્રાપ્ત છે. તેથી ખેચર નિર્વચણી સૌ સંખ્યાનુકૂળ છે. ૨. તેથી જગચર નિર્વચણી પ્રાપ્ત સંખ્યાનુકૂળ છે. ૩. તેથી જગચર નિર્વચણીની સૌ સંખ્યાનુકૂળ છે. ૪. તેથી જગચર નિર્વચણીના પ્રાપ્ત સંખ્યાનુકૂળ છે. ૫. તેથી જગચર નિર્વચણીની સૌ સંખ્યાનુકૂળ છે. ૬. તેથી ખેચર નિર્વચણી ત્ર્યેકી નપુસક અસંખ્યાનુકૂળ છે. ૭. તેથી જગચર નિર્વચણી ત્ર્યેકી નપુસક સંખ્યાનુકૂળ છે. ૮. તેથી જગચર ત્ર્યેકી નિર્વચણી નપુસક સંખ્યાનુકૂળ છે. ૯. તેથી મોરેડી નિર્વચણી નિર્વચણી છે. ૧૦. તેથી તેડી નિર્વચણી ૧૧. તેથી નેડી નપુસક નિર્વચણી ૧૨. તેથી જાણણી જોડી નિર્વચણીના નપુસક અસંખ્યાનુકૂળ છે. ૧૩. તેથી પૃથ્વીના નપુસક નિર્વચણી છે. ૧૪. તેથી જાણણી (પૃથ્વી)ના જગ નિર્વચણી છે. ૧૫. તેથી જાણણીના જગ નિર્વચણી છે. ૧૬. તેથી જગચરના જગ નપુસકો અનંત થતા છે. ૧૭. એ નિર્વચણી વિચારથી કદા હવે મનુષ્યો વિચારીને કહે છે.

પ્રશ્ન—હે જગચર, કમંચર, અકમંચર, ને ઉપન જાનકીના, મનુષ્યની સ્ત્રીઓ. કમંચર, અકમંચર ને જાનકીના મનુષ્ય પ્રાપ્ત થાય; કમંચર, અકમંચર ને જાનકીના મનુષ્ય નપુસક થાય; એટલા પ્રાપ્ત. જાણ જાણણી થોડા છે. ૧ જાત ત્ર્યેકી નિર્વચણી છે. ૨.

હિતર—હે યૌન, ઉપન જાનકીના મનુષ્ય પ્રાપ્ત ને તેથી સૌ એ ને સરખા પણ સર્વેથી થોડા છે. ૧. તેથી દેવજા, ઉપનજા અકમંચરના મનુષ્ય પ્રાપ્ત ને તેથી સૌ એ ને સરખા પણ ઉપન જાનકીનાથી સંખ્યાનુકૂળ છે. ૨. તેથી દરીવાર, રમણચર જેવ અકમંચરના મનુષ્ય સૌ, પ્રાપ્ત એ ને સરખા પણ દેવજા, ઉપનજાનાથી સંખ્યાનુકૂળ છે. ૩. તેથી દેવજા, ઉપનજા અકમંચરના મનુષ્ય સૌ, પ્રાપ્ત એ ને સરખા પણ દરીવાર, રમણચર જેવાથી સંખ્યાનુકૂળ છે. ૪. તેથી જગ, જીવનના મનુષ્ય પ્રાપ્ત ને સંખ્યાનુકૂળ છે. ૫. તેથી જગ, જીવન કમંચરના મનુષ્યની સૌ સંખ્યાનુકૂળ છે. ૬. તેથી પુરુ મહાવિદેહ, પશ્ચિમ મહાવિદેહ કમંચરના મનુષ્ય પ્રાપ્ત સંખ્યાનુકૂળ છે. ૭. તેથી પુરુ મહાવિદેહ, પશ્ચિમ મહાવિદેહ મનુષ્યની સૌ સંખ્યાનુકૂળ છે. ૮. તેથી ઉપન જાનકીના કમંચરના મનુષ્ય નપુસક અસંખ્યાનુકૂળ છે. ૯. તેથી દેવજા, ઉપનજા, અકમંચરના કમંચરના મનુષ્ય નપુસક સંખ્યાનુકૂળ છે. ૧૦. એમ જગત પ્રાપ્ત થાય પુરુ મહાવિદેહ, પશ્ચિમ મહાવિદેહ કમંચરના મનુષ્ય નપુસકો સંખ્યાનુકૂળ છે. ૧૧. એ મનુષ્યો જાણ જાણ વિચારી કદા હવે જાણી દેવચર વિચારીને કહે છે.

પ્રશ્ન—હે જગચર, દેવજા કમંચર જગચરની, જગચરની, જાનકીની ને જાનકીની રીતે દેવજા પ્રાપ્ત થાય. જગચરની, જાણના, જાણના ને રમણચર, દેવજાના ને પ્રાપ્ત.

દેવલોકના દેવપુરુષથી. જાતે પાંચ અનુચર વિમાનના દેવપુરુષમાં ને નારકી નપુંસકમાં રત્નપ્રભાના જાતે સાતથી નરકના નારકી નપુંસક. એટલા મધ્યે. કાણુ કાણુથી થોડા છે? ૧, જાતે વિશેષાધિક છે? ૪

ઉત્તર—હે યાત્રી, સર્વથી થોડા પાંચ અનુચર વિમાનના દેવ પુરુષવેદે છે ૧, તેથી ઉપરી ત્રણ ઐવેયકના દેવ પુરુષવેદે સંખ્યાન ગુણ છે ૨, એમ જાતે પુરુષરે આરજીન નરમા દેવલોકના દેવ પુરુષવેદે સંખ્યાન ગુણ છે. ૮, તેથી સાતથી નરકના નારકી નપુંસક અસંખ્યાન ગુણ છે ૬, તેથી ૭થી નરકના નારકી અસંખ્યાન ગુણ છે ૧૦, તેથી સદસાર આક્રમા દેવલોકના દેવ પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૧૧, તેથી સાતમા મહાશુક દેવલોકના દેવ પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે. ૧૨, તેથી પાંચથી નરકના નારકી નપુંસક અસંખ્યાન ગુણ છે ૧૩, તેથી ૭ના સાંતક દેવલોકના દેવ પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૧૪, તેથી ચોથી નરકના નારકી અસંખ્યાન ગુણ છે ૧૫. તેથી પાંચમા જ્યદેવલોકના દેવ પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે. ૧૬, તેથી ત્રીજી નરકના નારકી અસંખ્યાન ગુણ છે ૧૭, તેથી ચોથા માર્દેદ દેવલોકના દેવ પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૧૮, તેથી ત્રીજા સનતકુમાર દેવલોકના દેવ પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૧૯, તેથી બીજી નરકના નારકી અસંખ્યાન ગુણ છે ૨૦, તેથી બીજા હયાન દેવલોકના દેવ પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૨૧, તેથી બીજા હયાન દેવલોકની દેવાંચ સંખ્યાન ગુણ છે ૨૨, તેથી પહેલા સૌપમાં દેવલોકના દેવ પુરુષવેદે સંખ્યાન ગુણ છે ૨૩, તેથી પહેલા સૌપમાં દેવલોકની દેવાંચ સંખ્યાન ગુણ છે ૨૪, તેથી ભવનપતિ દેવતા પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૨૫, તેથી ભવનપતિની દેવી સંખ્યાન ગુણ છે ૨૬, તેથી રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારકી અસંખ્યાન ગુણ છે ૨૭, તેથી વ્યંતરીક દેવતા પુરુષવેદે અસંખ્યાન ગુણ છે ૨૮, તેથી વ્યંતરીકની દેવાંચ સંખ્યાન ગુણ છે ૨૯, તેથી જ્યોતિર્ગી દેવ પુરુષવેદે સંખ્યાન ગુણ છે ૩૦, તેથી જ્યોતિર્ગી દેવતાની દેવાંચ સંખ્યાન ગુણ છે ૩૧, એ દેવતા નારકોના અસ્પષ્ટદુત વિસ્તારીને કહો. હવે આરે જાનો અસ્પષ્ટદુત વિસ્તારીને કહો છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તિર્વ્યજ્ઞેનીની સ્ત્રીમાં જળચર, યજ્ઞચર, ને ખેચર. તિર્વ્યજ્ઞેનીયા પુરુષમાં. જળચર, યજ્ઞચર, ને ખેચર. તિર્વ્યજ્ઞેનીયા નપુંસકમાં. તેમાં ૧થી એકેદિ તિર્વ્યજ્ઞેનીયા નપુંસકમાં પૃથ્વીકાયા, એકેદિ તિર્વ્યજ્ઞેનીયા નપુંસક, અપકાયા એકેદિ તિર્વ્યજ્ઞેનીયા નપુંસક, અહીં, વાય ને વનરપતિકા એકેદિ તિર્વ્યજ્ઞેનીયા નપુંસક, એકેદિ તિર્વ્યજ્ઞેનીયા નપુંસક, તેકેદિ તિર્વ્યજ્ઞેનીયા નપુંસક, ચારેદિ તિર્વ્યજ્ઞેનીયા નપુંસક ને પચેદિ તિર્વ્યજ્ઞેનીયા નપુંસકમાં. જળચર, યજ્ઞચર, ને ખેચર નપુંસક મનુષ્યની સ્ત્રીમાં. કર્મજૂમિની અકર્મજૂમિની ને ૭૫૫ અંતરદીપની સ્ત્રી, મનુષ્ય પુરુષમાં. કર્મજૂમિના, અકર્મજૂમિના ને ૭૫૫ અંતરદીપના, પુરુષ. મનુષ્ય, નપુંસકમાં. કર્મજૂમિના. અકર્મજૂમિના ને ૭૫૫ અંતરદીપના નપુંસક. દેવાંચમાં ભવનપતિની, વ્યંતરીકની, જ્યોતિર્ગીની, ને વૈમાનિકની દેવી. દેવ પુરુષમાં ભવનપતિના, વ્યંતરીકના, જ્યોતિર્ગીના ને વૈમાનિકના પુરુષ. તેમાં ૫૭૫ સૌપમાં દેવલોકના જાતે નવ ઐવેયક ને પાંચ અનુચર વિમાનના દેવપુરુષ. નારકી નપુંસકમાં રત્નપ્રભા પૃથ્વીના

નારહીનપુસ્ક. જ્યારે આખો નરહી નપુસ્ક. એટલામાં જો જોવાથી થોડા છે ૧, જ્યારે વિદેશિક છે ૪.

ઉત્તર—દે ક્રોમ, ઇપન અંતરંગીયના મનુષ્ય સી પ્રાપ્ત એ ને સરખા ને સરખી થોડા છે. ૧, તેથી દેવકુર, ઉત્તરકુર આરંભમિત મનુષ્ય સી, પ્રાપ્ત એ ને સરખા ને ઇપન અંતરંગીયના સંખ્યાન ગુણ છે ૨, તેથી દરીવર, રમણવરના મનુષ્ય સી, પ્રાપ્ત એ ને સરખા ને પુરંદરી સંખ્યાન ગુણ છે. ૩, તેથી દેમરંત, ઐરભૂત જેવના મનુષ્ય સી, પ્રાપ્ત એ ને સરખા ને દરીવર, રમણવરથી સંખ્યાન ગુણ છે. ૪, તેથી જગન, ઐરવત ક્રમમિત પ્રાપ્ત સંખ્યાન ગુણ છે ૫, તેથી જગન, ઐરવત. એ ને જેવની સી સંખ્યાન ગુણ છે ૬, તેથી પુરં મદરિદે, પશ્ચિમ મદરિદેના મનુષ્ય પ્રાપ્તવે સંખ્યાન ગુણ છે ૭, તેથી પુરં મદરિદે, પશ્ચિમ મદરિદે. એ ને જેવની મનુષ્ય સી સંખ્યાન ગુણ છે. ૮ તેથી પશ્ચિમ અનુરં વૈમાનસ દેવ પ્રાપ્તવે અસંખ્યાન ગુણ છે ૯, તેથી ઉપરી જગ મિલેવના દેવ પ્રાપ્તવે સંખ્યાન ગુણ છે. ૧૦, તેથી મધ્યની મિલેવના દેવ પ્રાપ્ત સંખ્યાન ગુણ છે. ૧૧, તેથી હોશી મિલેવના દેવ પ્રાપ્ત સંખ્યાન ગુણ છે ૧૨, તેથી જગના કુરુ દેવકોના દેવ પ્રાપ્ત સંખ્યાન ગુણ છે. ૧૩, તેથી અગ્રામા જાણ દેવકોના દેવ પ્રાપ્ત સંખ્યાન ગુણ છે. ૧૪, તેથી રમણ મધ્યત દેવકોના દેવ પ્રાપ્ત સંખ્યાન ગુણ છે. ૧૫, તેથી અધ્યતનના નરના દેવકોના દેવ પ્રાપ્તવે સંખ્યાન ગુણ છે. ૧૬, તેથી સાગી નરના નરહી નપુસ્ક અસંખ્યાન ગુણ છે. ૧૭, તેથી જગી નરના નરહી નપુસ્ક, અસંખ્યાન ગુણ છે. ૧૮, તેથી સદસાર જાણ દેવકોના દેવ પ્રાપ્તવે અસંખ્યાન ગુણ છે. ૧૯, તેથી મદાગુર જાણ દેવકોના દેવ પ્રાપ્તવે અસંખ્યાન ગુણ છે. ૨૦, તેથી પંદરી નરના નારહી નપુસ્ક અસંખ્યાન ગુણ છે. ૨૧, તેથી જગ સાંગ દેવકોના દેવ પ્રાપ્તવે અસંખ્યાન ગુણ છે. ૨૨, તેથી દેવકી નરના નરહી નપુસ્ક, અસંખ્યાન ગુણ છે. ૨૩, તેથી પશ્ચિમ જગદેવકોના દેવ પ્રાપ્તવે અસંખ્યાન ગુણ છે ૨૪, તેથી ત્રીજી નરના નરહી નપુસ્ક અસંખ્યાન ગુણ છે. ૨૫, તેથી મધ્ય મદે દેવકોના દેવ પ્રાપ્તવે અસંખ્યાન ગુણ છે. ૨૬, તેથી ત્રીજી જગદેવકોના દેવ પ્રાપ્તવે અસંખ્યાન ગુણ છે. ૨૭, તેથી બીજી નરના નારહી નપુસ્ક અસંખ્યાન ગુણ છે ૨૮, તેથી ઇપન અંતરંગીયના સમુદ્ધિ મનુષ્ય નપુસ્ક અસંખ્યાન ગુણ છે. ૨૯, તેથી દેવકુર ઉત્તરકુર આરંભમિત સમુદ્ધિ મનુષ્ય નપુસ્ક સંખ્યાન ગુણ છે. ૩૦, તેથી દરીવર, રમણવર જેવના સમુદ્ધિ મનુષ્ય નપુસ્ક સંખ્યાન ગુણ છે ૩૧, તેથી દેમરંત, ઐરવત જેવના સમુદ્ધિ મનુષ્ય નપુસ્ક સંખ્યાન ગુણ છે ૩૨, તેથી જગન, ઐરભૂતના મનુષ્ય નપુસ્ક સંખ્યાન ગુણ છે ૩૩, તેથી પુરં મદરિદે. પશ્ચિમ મદરિદે જેવના મનુષ્ય નપુસ્ક સંખ્યાન ગુણ છે. ૩૪, તેથી બીજી જગદેવકોના દેવ પ્રાપ્તવે અસંખ્યાન ગુણ છે ૩૫, તેથી બીજી જગદેવકોના દેવ પ્રાપ્ત સંખ્યાન ગુણ છે ૩૬, તેથી સાગી પંદરી દેવકોના દેવ પ્રાપ્તવે સંખ્યાન ગુણ છે. ૩૭, તેથી સાગી પંદરી દેવકોના દેવ પ્રાપ્ત સંખ્યાન ગુણ છે ૩૮,

તેથી ભવપતિના દેવતા પુરુષવેદે અસંખ્યાત ગુણ છે. ૩૯, તેથી ભવતપતિ દેવતાની દેવાંસા સંખ્યાત ગુણી છે. ૪૦, તેથી પેલી રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારકી નપુંસકવેદે અસંખ્યાત ગુણ છે. ૪૧, તેથી ખેચર તિર્વ્યજ્ઞેનીયા પુરુષ અસંખ્યાત ગુણ છે. ૪૨, તેથી ખેચર તિર્વ્યજ્ઞેની સ્ત્રી સંખ્યાત ગુણી છે. ૪૩, તેથી યજ્ઞચર તિર્વ્યજ્ઞેનીયા પુરુષ સંખ્યાત ગુણ છે. ૪૪, તેથી યજ્ઞચર તિર્વ્યજ્ઞેની સ્ત્રી સંખ્યાત ગુણી છે. ૪૫, તેથી જગચર તિર્વ્યજ્ઞ પુરુષવેદે સંખ્યાત ગુણ છે. ૪૬ તેથી જગચર તિર્વ્યજ્ઞેની સ્ત્રી સંખ્યાત ગુણી છે. ૪૭, તેથી વ્યંતરીક દેવતા પુરુષવેદે સંખ્યાત ગુણ છે. ૪૮, તેથી વ્યંતરીક દેવાંસા સંખ્યાત ગુણી છે. ૪૯, તેથી જ્યોતિર્ગી દેવતા પુરુષવેદે સંખ્યાત ગુણ છે. ૫૦, તેથી જ્યોતિર્ગી દેવાંસા સંખ્યાત ગુણી છે. ૫૧, તેથી ખેચર તિર્વ્યજ્ઞેનીયા નપુંસક અસંખ્યાત ગુણ છે. ૫૨, તેથી યજ્ઞચર નપુંસક સંખ્યાત ગુણ છે. ૫૩, તેથી જગચર તિર્વ્યજ્ઞેનીયા નપુંસક સંખ્યાત ગુણ છે. ૫૪, તેથી ચૌરેંદ્રી નપુંસક વિશેષાધિક છે. ૫૫, તેથી તેઈદ્રી નપુંસક વિશેષાધિક છે. ૫૬, તેથી બેઈદ્રી નપુંસક વિશેષાધિક છે. ૫૭, તેથી અસીકાયા એકેંદ્રી તિર્વ્યજ્ઞેનીયા નપુંસક અસંખ્યાત ગુણ છે. ૫૮, તેથી પૃથ્વીના જીવ વિશેષાધિક છે. ૫૯, તેથી અપકાય (પાણી) ના જીવ વિશેષાધિક છે. ૬૦, તેથી વાયુકાયના જીવ વિશેષાધિક છે. ૬૧, તેથી વનરપતિકાય એકેંદ્રી તિર્વ્યજ્ઞેનીયા નપુંસક અનંતગુણ છે. ૬૨, (અનંતકાય માટે). એ ચારે જાતોના અસ્પષ્ટબુદ્ધ હશે. એ ત્રણ વેદનો અસ્પષ્ટબુદ્ધ થશે.

૩૬. ત્રણ વેદની સ્થિતિ, અધિકતા ને સંપ્રહ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સ્ત્રીવેદની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એક પ્રકારે જન્મનથી અનંતબુદ્ધિ ઇલાદિક જેમ પુર્વે ૨૮ નંબરમાં સ્ત્રીવેદ (તિર્વ્યજ્ઞી, મનુષ્યી, અને દેવાંસા) ની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, નિરદકળ અને અસ્પષ્ટબુદ્ધિનો અધિકાર કલ્યા છે તેમ જાણવો. એમ પુરુષનો ને નપુંસકનો પણ કાળ જાણવો. વળી ત્રણ વેદનું આત્મ જેમ પુર્વે કહ્યું છે તેમ જાણવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તિર્વ્યજ્ઞેનીની સ્ત્રી તિર્વ્યજ્ઞેનીયા પુરુષયજ્ઞ કેટલી અધિક છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તિર્વ્યજ્ઞેનીયા પુરુષયજ્ઞ તિર્વ્યજ્ઞેનીની સ્ત્રી ત્રીગુણી ને ત્રણ અધિક છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્યની સ્ત્રી. મનુષ્ય પુરુષયજ્ઞ કેટલી અધિક છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, મનુષ્ય પુરુષયજ્ઞ, મનુષ્યની સ્ત્રી સત્તાવીસગુણી ને સત્તાવીસ અધિક છે?

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવતાની સ્ત્રી દેવતા પુરુષયજ્ઞ કેટલી અધિક છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, દેવતાની સ્ત્રી. દેવતા પુરુષયજ્ઞ બત્રીસગુણી ને બત્રીસ અધિક છે.

એ ત્રીજી પ્રકાશીમાં એટલા બેદ કલા—પ્રથમ જીવનું આવજી ૧, વેદની કાયસ્થિતિ ૨, વેદાંતર ૩, અસ્થ, બદ્ધત્વ. ૪, વેદના જન્મની સ્થિતિ ૫, ને વેદનો કેદવો વિષય ૬ તે. ૬. એ ૭ બોલના વિચાર કલ્યા. ૮ ઇતિશ્રી જીવાલીગમમુત્રે ત્રણ બેદ સંસારી જીવનો અધિકાર સંપૂર્ણ.

૩૭ ચાર પ્રકારે સંસારી જીવ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જે આચાર્ય એમ કહે છે જે ચાર પ્રકારે સંસારી જીવ તે શી રીતે કહે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, નારકી ૧, નિર્વચ્યજ્ઞેનીયા ૨, મનુષ્ય ૩, ને દેવતા ૪ એ ચાર પ્રકાર ભણ્યા.

૩૮ નારકીના પ્રથમ ઉદ્દેશી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નારકીના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના સ્થાન ભેદ છે. પહેલી પૃથ્વીના નારકી ૧, બીજી પૃથ્વીના નારકી ૨, ત્રીજી પૃથ્વીના નારકી ૩, ચોથી પૃથ્વીના નારકી ૪, પાંચમી પૃથ્વીના નારકી ૫, છઠી પૃથ્વીના નારકી ૬. ને સાતમી પૃથ્વીના નારકી ૭.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પહેલી પૃથ્વીનું શું નામ છે, અને શું તેનું યોગ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ધમા તેનું નામ છે, ને રત્નપ્રભા નામે યોગ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બીજી પૃથ્વીનું શું નામ છે, ને શું તેનું યોગ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, વસા તેનું નામ છે, ને રત્નપ્રભા નામે તેનું યોગ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્રીજી પૃથ્વીનું શું નામ છે, ને શું તેનું યોગ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એક નામ છે.

એ. ૩૮

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મોથી પંડપ્રભા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ ને વીસ હજાર જોગનની જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પાંચમી ધુમપ્રભા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ ને આઠ હજાર જોગનની જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, છઠી તમપ્રભા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ ને મોગ હજાર જોગનની જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સાતમી તમપ્રભા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ ને આઠ હજાર જોગનની જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના કેટલા કાંડ (ભાગ) છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના પચ્ચ ભાગ છે. ખરકાંડ (કંજીભાગ) ૧, પંકજદુષકાંડ (ધણ કાદવરૂપ) ૨, ને અપખદુષકાંડ (પાણીમય) ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો ખરકાંડ કેટલા પ્રકારનો છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સોગ પ્રકારનો છે. પ્રથમ રત્નનો ૧, વજ્ર ૨, ચંદ્ર ૩, ભોલીતાલ ૪, મહારગદ્ધ ૫, હંસગર્ભ ૬, પુષ્પક ૭, સોમધીક ૮, જોતીરસ ૯, અંજન ૧૦, અંજન પુષ્પક ૧૧, રજત (રૂપ) ૧૨, સુવર્ણ ૧૩, અંકરજ ૧૪, સ્ફટિક ૧૫, ને રીટ્ટરત્નનો કાંડ ૧૬.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ સોગ પ્રકારનો ખરકાંડ છે. તેમાં પહેલા રત્ન કાંડ કેટલા પ્રકારનો છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક પ્રકારનો છે. એમ જ્યત્ સોગમા રીટ્ટકાંડ સુધી સર્વ એકે પ્રકારના છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીમાં પંકજદુષકાંડના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેનો એકજ બેદ ધણ કાદવરૂપ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ અપખદુષકાંડના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેનો પચ્ચ એકજ બેદ ધણ પાણીરૂપ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બીજી શકરપ્રભા પૃથ્વી કેટલા પ્રકારની છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક પ્રકારની એકાકાર છે. એમ જ્યત્ સાતમી નરક સુધી સર્વ એક પ્રકારની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પહેલી નરક કેટલા નરકવાસી છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રીસલાખ નરકવાસી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બીજી નરક કેટલા નરકવાસી છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પચ્ચસીસ લાખ નરકવાસી છે,

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જાણ નરકે કેટલા નરકાવાસ છે?

હિન્તર—હે મનમ, પંદરજા નરકાવાસ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ કો નરકે કેટલા નરકાવાસ છે?

હિન્તર—હે મનમ, હજી સાત નરકાવાસ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જાણથી નરકે કેટલા નરકાવાસ છે?

હિન્તર—હે મનમ, ત્રણ સાત નરકાવાસ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, હજી નરકે કેટલા નરકાવાસ છે?

હિન્તર—હે મનમ, એક સાત નરકાવાસ તેમાં પાંચ મિત્ર છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સાતથી નરકે કેટલા નરકાવાસ છે?

હિન્તર—હે મનમ, પાંચ મિત્ર નરકાવાસ છે, તેના નામ કહે છે. કાળ ૧ મહાકાળ ૨, રોક ૩ મહારોક ૪ તે અપપાપ ૫.

એ સાત નરકના બધાને મિત્રથી સાત નરકાવાસ છે, તેની માથા કહે છે.

સીતાય પળાચિતા; વસરા દસેષ તિર્ણાય દર્શનિ

પંચુણ સય સદમ્ભો; પંચેષ અણુસરા નરમા ॥૧॥

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રમા પૃથ્વી દેહે ધનેશ્વરી, (નીચા વગરાય) ધનરત્ન, (નીચા-વાયર) ધનવાય, (મુઠ્ઠાવાયર) ને આકાશ પ્રમુખ છે?

હિન્તર—હે મનમ, હા ધનેશ્વરિ, ધનરત્ન, તત્તુરત્ન, ને આકાશ એ ચાર છે. એમ અત્યુ સાતથી નરક પર્વત વળજું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રમા પૃથ્વીનો અરકાં કેટલો વડપણ છે?

હિન્તર—હે મનમ, સોગ દહાર વેગળનો વડપણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રમા પૃથ્વીનો અરકાં સોગદહાર વેગળ વડપણ છે, તેમાં પ્રથમનો રત્નકાં કેટલો વડપણ છે?

હિન્તર—હે મનમ, એક દહાર વેગળનો છે એમ વડપણ સોગમાં રીટકાં પર્વત વળજું. (એટલે અરકાં સોગ દહાર વેગળનો તેમાં સોગ બેર પૃથ્વી દેહે બેર એક દહાર વેગળનો. સર્વ મળી એક દહાર વેગળ માય.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રમા પૃથ્વીનો પકાદુષકાં કેટલો વડપણ છે?

હિન્તર—હે મનમ, ચારાસી દહાર વેગળનો વડપણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રમા પૃથ્વીનો અપપાપકાં કેટલો વડપણ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એસીદગ્ધર જોજનનો જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વી હેડે ધનોદંધીનો પોંડ કેટલો જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, વીણ દગ્ધર જોજનનો જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વી હેડે ધનવાવનો પોંડ કેટલો જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અસંખ્યાતા દગ્ધર જોજનનો જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વી હેડે તનવાવનો પોંડ કેટલો જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એ પહેલી નરકના ધનવાવની નીચે અસંખ્યાતા દગ્ધર જોજનનો તનવાવ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીને હેડે આઝાસ કેટલો જોજનનો જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એ પહેલી નરકના તનવાવની નીચે અસંખ્યાતા દગ્ધર જોજનનો આઝાસ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, બીજી સકરપ્રભા પૃથ્વી હેડે ધનોદંધીનો પોંડ કેટલો જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, વીણ દગ્ધર જોજનનો જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, બીજી સકરપ્રભા પૃથ્વી હેડે ધનવાવ કેટલો જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અસંખ્યાતા દગ્ધર જોજનનો છે, એમ તનવાવ ને આઝાસ પણ અસંખ્યાતા દગ્ધર જોજનનો છે. એમ જાણતું સાતમી નરક પર્વત જાણતું.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીમાં એકસાથ ને એસીદગ્ધર જોજનનો પંડિમાલિ છે. હેન જુએ પ્રાર વિધાને હેનમેયો વર્જુયકો કળા, લીલા, રાગા, પીંગા ને ધાગા કલ છે. નધયકો કુલય, કુલેય કલ છે ને રમયકો તીજા, કટક, કસાવકો, ખાટો, મીઠો. એ વચ નય છે. રાગી નયયકો કાંતુ, કોમળ, બારી, દગુઓ, કાટો, ઉનો, મીચકો, કુલેય, એ જા. નય છે ને મરયનયકો પર્ગમ નય, દગ, તસ, અતુરસ, ને કળ. એ વચ સંયને રજીલિ ને મરદામાડે અન્યાઅન્ય બધાના છે. માદોમાડે રપટ છે. મરે.મરે અરવાડ છે. મરદ.માડે નય પ્રતિનય છે. માદોમાડે સનધપણે છે.

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, આ છે એમ પ્રવાનુ છે, એ સમયે કુલ કરી. દરે રીયરીને પુગ કો છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીમાં એકસાથ ને એસીદગ્ધર જોજનનો જાડપણે છે ને હેન હેન જુએ પ્રાર વિધાને હેનમેયો વર્જુયકો કળા રન જાણતું આડ રપતં પર્વત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, આ છે (એ નયા એક છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીને હેડે ન.જદગ્ધર જોજનનો અરકાસ. તેમાં પ્રથમ રનસ. એકદગ્ધર જોજનનો જાડપણે છે ને મળે છે. હેન જુએ હેનમેયો વર્જુયકો કળા રન જાણતું આડ રપતં પર્વત છે.

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, હા, છે. એમ ભવત્ સોગમો રીટકાં પર્વત ભણુનું.
 પ્રશ્ન—હે ભવત્, એ રત્નપ્રસા પૃથ્વીમહિ પંડિતદ્વારં જોતીસીદ્ધાન્ત ભોજનનો ભાગ
 પડે છે, તે મધ્યે ક્ષેત્ર ઉદન ગ્રુધ્ધે ઉદનેષો વધુંવળી કાગા દ્વય ભવત્ વ્યાઠ રપસં છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, હા છે. એમ અપગદ્વકાંડ એરીસીદ્ધાન્ત ભોજનને ભાગપણે છે, તેનું
 પણ એમજ પુરંચી રીતે કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભવત્, એ રત્નપ્રસા પૃથ્વી હેરે બનોદધી વીસ દહાર ભોજન ભાગપણે છે, તેમાં
 નેમાં ક્ષેત્ર ઉદનગ્રુધ્ધે ઉદનેષો વધું પ્રમુખ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, હા છે. (એમ જાણ બોધ કહેવા).

પ્રશ્ન—હે ભવત્, બનોદધીની હેરે બનચાવ અસંખ્યાના દહાર ભોજન ભાગપણે છે, તેમાં
 ક્ષેત્ર ઉદનગ્રુધ્ધે ઉદનેષો વધું પ્રમુખ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, હા છે. (એમ જાણ બોધ પુરંચી રીતે કહેવા)
 પ્રશ્ન—હે ભવત્, બનચાવ હેરે તનચાવ પણ અસંખ્યાના દહાર ભોજન ભાગપણે છે.
 તેમાં ક્ષેત્ર ઉદનગ્રુધ્ધે ઉદનેષો વધુંવળી કાગા દ્વય પ્રમુખ પુરંચીપરે છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, હા છે. (એમ જાણ બોધ પુરંચી રીતે કહેવા)
 પ્રશ્ન—હે ભવત્, તનચાવ હેરે આકાશ પણ અસંખ્યાના દહાર ભોજન ભાગપણે છે.
 તે માટે ક્ષેત્ર ઉદનગ્રુધ્ધે ઉદનેષો પુરંચીપરે વધુંવળી કાગા દ્વય પ્રમુખ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, હા છે. (એમ જાણ બોધ પુરંચી રીતે કહેવા)
 પ્રશ્ન—હે ભવત્, આકાશ પણ અસંખ્યાના દહાર ભોજન ભાગપણે છે.
 તે માટે ક્ષેત્ર ઉદનગ્રુધ્ધે ઉદનેષો પુરંચીપરે વધુંવળી કાગા દ્વય પ્રમુખ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, હા છે. (એમ જાણ બોધ પુરંચી રીતે કહેવા)
 પ્રશ્ન—હે ભવત્, આકાશ પણ અસંખ્યાના દહાર ભોજન ભાગપણે છે.
 તે માટે ક્ષેત્ર ઉદનગ્રુધ્ધે ઉદનેષો પુરંચીપરે વધુંવળી કાગા દ્વય પ્રમુખ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, હા છે. (એમ જાણ બોધ પુરંચી રીતે કહેવા)
 પ્રશ્ન—હે ભવત્, આકાશ પણ અસંખ્યાના દહાર ભોજન ભાગપણે છે.
 તે માટે ક્ષેત્ર ઉદનગ્રુધ્ધે ઉદનેષો પુરંચીપરે વધુંવળી કાગા દ્વય પ્રમુખ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, હા છે. (એમ જાણ બોધ પુરંચી રીતે કહેવા)
 પ્રશ્ન—હે ભવત્, આકાશ પણ અસંખ્યાના દહાર ભોજન ભાગપણે છે.
 તે માટે ક્ષેત્ર ઉદનગ્રુધ્ધે ઉદનેષો પુરંચીપરે વધુંવળી કાગા દ્વય પ્રમુખ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, હા છે. (એમ જાણ બોધ પુરંચી રીતે કહેવા)
 પ્રશ્ન—હે ભવત્, આકાશ પણ અસંખ્યાના દહાર ભોજન ભાગપણે છે.
 તે માટે ક્ષેત્ર ઉદનગ્રુધ્ધે ઉદનેષો પુરંચીપરે વધુંવળી કાગા દ્વય પ્રમુખ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, હા છે. (એમ જાણ બોધ પુરંચી રીતે કહેવા)
 પ્રશ્ન—હે ભવત્, આકાશ પણ અસંખ્યાના દહાર ભોજન ભાગપણે છે.
 તે માટે ક્ષેત્ર ઉદનગ્રુધ્ધે ઉદનેષો પુરંચીપરે વધુંવળી કાગા દ્વય પ્રમુખ છે!

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વી રથે આકારે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, આકારને આકારે (ગોળ) છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનું ખરકાંડ રથે આકારે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, આકારને આકારે (ગોળ) છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનું ખરકાંડનું પ્રથમ રત્નકાંડ રથે આકારે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, આકારને આકારે (ગોળ) છે. એમ જનવત્ સોળમા રીષ્ટકાંડ પર્વન જાણું. એમજ પંકગદુલકાંડ, અષ્ટગદુલકાંડ, ધનોદધી, ધનવાય, તનવાય, ને આકાસ. એ સર્વે આકારને આકારે (રૂત ગોળ) છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બીજી ચક્રપ્રભા પૃથ્વી રથે સરંચાને (આકારે) છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ચક્રપ્રભા, તેનો ધનોદધી, ધનવાય પ્રમુખ સર્વે આકારને આકારે છે. તે જેમ ચક્રપ્રભાની વ્યક્તિત્વા કડી. એમ જનવત્ સાતમી નરક પર્વન જાણી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના પુર્વજા છેડા થઈ કેટલો અગ્રાધાએ છેડે લોકનો અંત છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બાર જોગન અગ્રાધાએ લોકનો અંત છે (એટલે બાર જોગન છેડે અલોક છે.) એમ દક્ષીણથી, પશ્ચિમથી ને ઉત્તરથી પણ બાર જોગન છેડે અલોક છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બીજી ચક્રપ્રભા પૃથ્વીના પુર્વજા છેડાથી કેટલે છેડે અલોક છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક જોગનને ત્રીજે ભાગે ઉજ્જા તેર જોગન છેડે અલોક છે. એમ ચારે દિશાએ બાર જોગનને બે ત્રિત્યાંસ છેડે અલોક છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્રીજી વાણપ્રભા પૃથ્વીના પુર્વ દિશાના છેડાથી કેટલે છેડે અલોક છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક જોગનને ત્રીજે ભાગે અધિક તેર જોગન છેડે અલોક છે. એમ ચારે દિશાએ અગ્રાધા (છેડા) અલોક છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, રોપ ચારે નરકે ચારે દિશાથી અલોક કેટલે છેડે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ચાથી પંકપ્રભાથી ચક્રદ જોગન છેડે અલોક છે. પાંચમી પુમપ્રભાએ એક જોગનના ત્રીજા ભાગે ઉજ્જા પનર જોગન છેડે અલોક છે. છઠી તમપ્રભાએ એક જોગનના ત્રીજા ભાગે અધિક પનર જોગનને અલોક છે, અને સાતમી તમપ્રભા નરકે સોળ જોગન છેડે અલોક છે. એમ ચારે દિશાએ જાણું. (એમ દરેક નરકે એક જોગનના ત્રણ ભાગ કરીએ એવા બે બે ભાગ વચારતા જાણું.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીને છેડે પુર્વજા ચરીમાંત કેટલે બેડે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રણ બેડે છે. પ્રથમ ધનોદધીનો વળય, બીજો ધનવાયનો વળય, ને ત્રીજો તનવાયનો વળય. (ચાંદ્ર) છે.

મરન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો દક્ષિણ દિશાનો ચરીમાંન જેટલા ભેર છે
ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તે પણ તબુ ભેર છે. તે પૂર્વ દિશાની પરે ભગવાંત પ્રથમ ઉત્તર દિશા
પશુ એમજ જાણું. એમ સર્વ પૃથ્વીએ ભગવાંત સાનથી નરકે ઉત્તરદિશા પરંતુ પુરંપરે જાણું.
મરન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ ધનોદધીનું વગથ જેટલું જાણું છે
ઉત્તર—હે મૈત્રમ, હ જોજનનું જાણું છે.

મરન—હે ભગવાંત, બીજી રત્નપ્રભાએ ધનોદધીનું વગથ જેટલું જાણું છે! ભગવાંત સાનથી
તમમપ્રા પૃથ્વી સુધિ ધનોદધીનું વગથ જેટલું જાણું છે!
ઉત્તર—હે મૈત્રમ, રત્નપ્રભાએ એક જોજનના ત્રીજા ભાગ સહીત હ જોજન જાણું
છે, વાગુપ્રભાએ ધનોદધીનું વગથ એક જોજનના ત્રીજા ભાગે ડીખા સાન જોજન જાણું
છે. વૈષ્ણપ્રભાએ સાન જોજનનું. પુષ્પપ્રભાએ એક જોજનના ત્રીજા ભાગે ડીખા સાન જોજન
જોજનનું. તમમપ્રભાએ એક જોજનના ત્રીજા ભાગે ડીખા સાન જોજનનું, તમમપ્રા પૃથ્વીએ
જાણું જોજન પુરા ધનોદધીનું વગથ જાણું છે. (દરેક નરકે જોજનનો ત્રીજો ભાગ
વધારવો.)

મરન—હે ભગવાંત, પહેલી રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ ભગવાંત સાનથી તમમપ્રા પૃથ્વીએ બીજું
ધનવાણું વગથ જેટલું જાણું છે!
ઉત્તર—હે મૈત્રમ, રત્નપ્રભાએ સાનથી જોજનનું છે. રત્ન પ્રભાએ પેણાપાંચ જોજન-
નું, વાગુપ્રભાએ પાંચ જોજનનું. વૈષ્ણપ્રભાએ સાનપાંચ જોજનનું. પુષ્પપ્રભાએ સાનપાંચ
જોજનનું. તમમપ્રભાએ પેણા ૮ જોજન ને તમમપ્રા પૃથ્વીએ ૮ જોજનનું જાણું ધન-
વાણું વગથ છે. (૧૦:૧ નં. ૩ એ. ૩ એ. ૪ એ. ૫ એ. ૬ એ. ૭ એ. ૮ એ. ૯ એ. ૧૦ એ. ૧૧ એ. ૧૨ એ. ૧૩ એ. ૧૪ એ. ૧૫ એ. ૧૬ એ. ૧૭ એ. ૧૮ એ. ૧૯ એ. ૨૦ એ. ૨૧ એ. ૨૨ એ. ૨૩ એ. ૨૪ એ. ૨૫ એ. ૨૬ એ. ૨૭ એ. ૨૮ એ. ૨૯ એ. ૩૦ એ. ૩૧ એ. ૩૨ એ. ૩૩ એ. ૩૪ એ. ૩૫ એ. ૩૬ એ. ૩૭ એ. ૩૮ એ. ૩૯ એ. ૪૦ એ. ૪૧ એ. ૪૨ એ. ૪૩ એ. ૪૪ એ. ૪૫ એ. ૪૬ એ. ૪૭ એ. ૪૮ એ. ૪૯ એ. ૫૦ એ. ૫૧ એ. ૫૨ એ. ૫૩ એ. ૫૪ એ. ૫૫ એ. ૫૬ એ. ૫૭ એ. ૫૮ એ. ૫૯ એ. ૬૦ એ. ૬૧ એ. ૬૨ એ. ૬૩ એ. ૬૪ એ. ૬૫ એ. ૬૬ એ. ૬૭ એ. ૬૮ એ. ૬૯ એ. ૭૦ એ. ૭૧ એ. ૭૨ એ. ૭૩ એ. ૭૪ એ. ૭૫ એ. ૭૬ એ. ૭૭ એ. ૭૮ એ. ૭૯ એ. ૮૦ એ. ૮૧ એ. ૮૨ એ. ૮૩ એ. ૮૪ એ. ૮૫ એ. ૮૬ એ. ૮૭ એ. ૮૮ એ. ૮૯ એ. ૯૦ એ. ૯૧ એ. ૯૨ એ. ૯૩ એ. ૯૪ એ. ૯૫ એ. ૯૬ એ. ૯૭ એ. ૯૮ એ. ૯૯ એ. ૧૦૦ એ.)

મરન—હે ભગવાંત, પહેલાં તમમપ્રા પૃથ્વીએ ભગવાંત સાનથી તમમપ્રા પૃથ્વીએ ત્રીજું
ધનવાણું વગથ જેટલું જાણું છે.

ઉત્તર—હે મૌનમ, હા, એ સર્વ છે. એમ જાત્સ સાતમી નરક પર્વત જ્યાં જેટલું ધન-વાયનું જાડપણું છે. સાં તેટલું તેમજ કહેવું. એમ તનવાયનું વગવ જમ્બુ જાત્સ સર્વ સાતમી નરક પર્વત જ્યાં જેટલું જાડપણું છે. સાં તેટલું જાડપણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ સ્તમ્ભા પૃથ્વીનું ધનોદધી વગવનો કેવો આકાર છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, વટ વગવાકારે છે. (ચુડીને આકારે) એ સ્તમ્ભા પૃથ્વીને યોગ્યેર વીડી રચું છે. એમ જાત્સ સાતમી નરક પર્વત ધનોદધીનું વગવ જાડપણું. પણ એટલો નિશ્ચય ને પોતપોતાની નરક પૃથ્વી વીડી રહ્યા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ સ્તમ્ભા પૃથ્વીનું ધનવાયનું વગવ કેવો આકાર છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, વટ વગવાકારે છે. તેમજ જાત્સ જેલો સ્તમ્ભા પૃથ્વીનું ધનોદધી વગવ સર્વ વિશે યોગ્યેર વીડીને રચું છે. એમ જાત્સ સાતમી નરક પર્વત ધનવાયનું વગવ જાડપણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ સ્તમ્ભા પૃથ્વીનું તનવાયનું વગવ કેવો આકાર છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, વટ વગવાકારે છે. જાત્સ જેલો સ્તમ્ભા પૃથ્વીનું ધનવાયનું વગવ સર્વવિશે યોગ્યેર વીડી છે. એમ જાત્સ સાતમી નરક પર્વત તનવાય વગવાકારે જાડપણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ સ્તમ્ભા પૃથ્વી જેટલા જોજન સાંધાપણે, પડોળાપણે ને, જેટલા જોજન પરિવિષણે છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, અમરજાના દગ્ગર જોજન સાંધાપણે, પડોળાપણે છે. ને અમરજાના દગ્ગર જોજન પરિવિષણે છે. એમ જાત્સ સાતમી નરક પર્વત જાડપણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ સ્તમ્ભા પૃથ્વી અતિ ને મધ્યમાને સર્વવિશે જાડપણે સરખી છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, હા, સર્વ કામે સરખા છે. એમ જાત્સ સાતમી નરક પર્વત જાડપણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ સ્તમ્ભા પૃથ્વીએ પૂર્વે કાળને અનુક્રમે કરી સર્વ જીવ ઉપના છે, કે સમકાળે સર્વ જીવ ઉપના છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, એ સ્તમ્ભા પૃથ્વીએ સર્વ જીવ પૂર્વે કાળને અનુક્રમે કરી અનંતીયાર ઉપના છે. પણ સર્વ જીવ સમકાળે (એકી વખતે) ઉપના નથી (કેમકે નરક સિવાય જમ્બુ દ્વિપ જીવ છે માત્ર) એમ જાત્સ સાતમી નરક પર્વત જાડપણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ સ્તમ્ભા પૃથ્વી, પૂર્વે સર્વ જીવે કાળને અનુક્રમે કરી જાડી છે? કે સમકાળે સર્વ જીવે જાડી છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, એ સ્તમ્ભા પૃથ્વી, પૂર્વે સર્વ જીવે કાળને અનુક્રમે કરી અનંતીયાર જાડી છે. પણ સમકાળે સર્વ જીવે જાડી નથી (કેમકે જીવે તે નરક દ્વિપો અજાણ વગર) એમ જાત્સ સાતમી નરક પર્વત જાડપણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રજ્ઞા જુદાંએ સર્વ પુણ્ય પુરે કાળને અનુભવે કરી પેાં! એ!
તે સમાજને સર્વ પુણ્ય પેાં છે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, એ રત્નપ્રજ્ઞા જુદાંએ સર્વ પુણ્ય પુરે કાળને અનુભવે કરી અનાંતી
વાર પેાં! એ. પણ સમાજને સર્વ પુણ્ય પેાં નથી એમ ભગવ્ સાગ્યે નરક પર્વત ભણ્યું.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રજ્ઞા જુદી પુરે કાળને અનુભવે કરી સર્વ પુણ્યને છાંડી
છે! તે સમાજને સર્વ પુણ્ય છોડે છે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, એ રત્નપ્રજ્ઞા જુદી પુરે કાળ અનુભવે કરી સર્વ પુણ્યને અનાંતીવાર
છાંડી છે. પણ સમાજને સર્વ પુણ્યને છાંડી નથી (તેમો રેરજાએ પુણ્ય બદાર પણ છે)
એમ ભગવ્ સાગ્યે નરક પર્વત ભણ્યું.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રજ્ઞા જુદી યું અદ્યતન છે! તે અદ્યતન છે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, અદ્યતન પણ છે, ને અદ્યતન પણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, યું કાળથી એમ કહે છે! એ અદ્યતન પણ છે ને અદ્યતન પણ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, કાળથી અદ્યતન છે, અદ્યતન છે, ને પર્વતપુલે તે વર્ણ્ય પર્વત,
ત્રયપર્વત, રત્નપર્વત ને રત્નપર્વત પર્વતપુલે કરી અદ્યતન છે. તે કાળથી હે મૈત્ર્ય
એમ કરીએ છીએ એ અદ્યતન પણ છે ને અદ્યતન પણ છે. એમ ભગવ્ સાગ્યે
નરક પર્વત ભણ્યું.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રજ્ઞા જુદી કાળથી રેરજા કાળથી છે, ને રેરજા કાળ મુખી
રેરજા!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, રેરજા એ કાળી નથી, તેમ એ જુદી રેરજા કાળે કાળી નહીં એમ
પણ નથી, તેમ રેરજા કાળે એ જુદી નથી એમ પણ નથી, તેમ રેરજા કાળે એ જુદી નહીં
કાળ એમ પણ નથી એ જુદી અનાંતી કાળી છે, વર્ણ્યપ્રજ્ઞાને પણ છે, ને અદ્યતન
(અનાંતી) કાળે પણ કાળે, કાળ છે, નીચ છે, અદ્યતન છે. તેમ કાળથી પણ કાળ
નથી, કાળી, વર્ણ્ય નથી, અદ્યતન છે. એમ ભગવ્ સાગ્યે નરક પર્વત ભણ્યું.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રજ્ઞા જુદી ઉપરથી અદ્યતનપણે રેરજા અદ્યતન એ એ
વર્ણ્ય રેરજા અદ્યતન અદ્યતન છે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, એ કાળ ને એકી કાળ વર્ણ્યપ્રજ્ઞા છે (એ વર્ણ્ય વર્ણ્ય
પણ ભણ્યું)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રજ્ઞા જુદી ઉપરથી અદ્યતનપણે રેરજા અદ્યતન એ એ
વર્ણ્ય રેરજા વર્ણ્ય રેરજા અદ્યતન છે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, એ કાળ વર્ણ્ય વર્ણ્ય છે (અદ્યતન અદ્યતન ભણ્યું)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ઉપરલા ચરીમાંતથી રત્નકાંડનો હેડો ચરીમાંત, તે વચે કેટલો અગાધાઇ અંતર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક દહાર જોજનનો છે. (રત્નકાંડ એક દહાર જોજનનો છે તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ઉપરલા ચરીમાંતથી બીજો ને વજ્રકાંડ તેહનો પણ ઉપરલો ચરીમાંત, તે વચે કેટલો અગાધાઇ અંતર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક દહાર જોજનનો છે. (રત્નકાંડ આથી બહુતું.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ, ઉપરલા ચરીમાંતથી બીજો ને વજ્રકાંડ તેહનો હેડો ચરીમાંત, તે વચે કેટલો અગાધાઇ અંતર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ દહાર જોજનનો છે. (રત્નકાંડ ને વજ્રકાંડ બને ધધને.) એમ એણે અભીપ્રાયે. જાવત સોળમાં રીધકાંડનો ઉપરલો ચરીમાંતે પનર દહાર જોજનનો છે. ને હેડો ચરીમાંતે સોળ દહાર જોજનનો અંતર છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ઉપરલા ચરીમાંતથી પંકજનુસકાંડનો ઉપરલો ચરીમાંત, તે વચે કેટલો અગાધાઇ અંતર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સોળ દહાર જોજનનો છે. (ખરકાંડ આથી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ઉપરલા ચરીમાંતથી પંકજનુસકાંડનો હેડો ચરીમાંત, તે વચે કેટલો અગાધાઇ અંતર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ જોજનનો છે. (ખરકાંડ ને પંકજનુસકાંડ ધધને.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ઉપરલા ચરીમાંતથી અપખનુસકાંડનો ઉપરલો ચરીમાંત, તે વચે કેટલો અંતર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે પણ એક લાખ જોજનનો છે. (ખરકાંડ ને પંકજનુસકાંડ ધધને.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ઉપરલા ચરીમાંતથી અપખનુસકાંડનો હેડો ચરીમાંત, એ વચે કેટલો અગાધાઇ અંતર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ એસી દહાર જોજનનો છે. (તે એમને સોળ દહારનો ખરકાંડ, ચોરાસી દહારનો પંકજનુસકાંડ, ને એસી દહારનો અપખનુસકાંડ. એ સર્વ મળી એક લાખ એસી દહાર જોજન થાય તે આથી બહુતું.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો ઉપરલો ચરીમાંત ને રત્નપ્રભા પૃથ્વી હેડે ને ધનોદધી તેનો પણ ઉપરલો ચરીમાંત, તે વચે કેટલો અગાધાઇ અંતર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ એસી દહાર જોજનનો છે (તે પુર્વથી રીતે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો ઉપરલો ચરીમાંત ને ધનોદધીનો હેડો ચરીમાંત, તે વચે કેટલો અગાધાઇ અંતર છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, બે સાખ જોઈતી છે. (તે એમને એક દબરો ખરડાં, એકી દબરો પંખડુણાં, એકી દબરો અખડુણાં ને વાંસ દબર જોઈતી પનેરથી એમ બે સાખ જોઈતી જણાવે.)

પ્રશ્ન—હે ભરત, એ રત્નકા પૂર્વે ઉપરો ચરીમાં ને ને રો ધનદાને પણ ઉપરો ચરીમાં, તે વચે કેટલો અખડુ અંતર છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, બે સાખ જોઈતી છે. (તે પૂર્વે રીતે જણાવે.)

પ્રશ્ન—હે ભરત, એ રત્નકા પૂર્વે ઉપરો ચરીમાં ને ધનદાને રો ચરીમાં, તે વચે કેટલો અખડુ અંતર છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, અસખ્યા સાખ જોઈતી છે. (તે એમને પૂર્વે બે. સાખમાં અસખ્યા સાખ જોઈતી ધનદા અંગે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભરત, એ રત્નકા પૂર્વે ઉપરો ચરીમાં ને ને રો ધનદાને પણ ઉપરો ચરીમાં, તે વચે કેટલો અખડુ અંતર છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, પૂર્વે રીતે અસખ્યા સાખ જોઈતી છે.

પ્રશ્ન—હે ભરત, એ રત્નકા પૂર્વે ઉપરો ચરીમાં ને ધનદાને રો ચરીમાં, તે વચે કેટલો અખડુ અંતર છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, અસખ્યા સાખ જોઈતી છે. (પૂર્વેમાં અસખ્યા સાખ જોઈતી ધનદા એકરો અસખ્યામાં અસખ્યા કરે તે પણ અસખ્યા અપ રીતે અસખ્યા અસખ્યા એક છે. પ્રતે વીર નરે) એમ એને અભિપ્રાયે રો એ અસખ્યા સાખ જોઈતી, આશય છે, તેનું પણ તેમ રીતે અંતર જણાવું.

પ્રશ્ન—હે ભરત, બીજી દરકા પૂર્વે ઉપરો ચરીમાં ને તેને રો ચરીમાં, તે વચે કેટલો અખડુ અંતર છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, બીજી ને ભરીમ દબર જોઈતી છે. (બીજી નરો અસખ્યા રો.)

પ્રશ્ન—હે ભરત, બીજી દરકા પૂર્વે ઉપરો ચરીમાં ને પનેરથી રો ચરીમાં, તે વચે કેટલો અંતર છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, એક સાખને જાતન દબર જોઈતી છે. (વીરદબરો પનેરથી અંગે માટે) એમ પૂર્વે અભિપ્રાયે ધનદા અસખ્યા જોઈતી અખડુએ છે. એમને ધનદા ને આશય પર્વ જણાવું. વગી એક રીતે સાગી નરો પર્વ, પણ એકો રીતે ૧ જે જે નરો એક જણાવું છે તેમજ પનેરથી વીરદબર જોઈતી જણાવું એમિ તે દરકાને અનુસરે જણાવું.

રવે પનેરથી નરો વીર દબર પ્રમાણ રહે છે. અનુક્રમ વીર નરો, એક સાખ ને અસખ્યા દબર જોઈતી જણાવું છે. (તે એમ ને એક સાખ આશય)

હજાર વાણુપ્રભા નરકનો પોડ તેમાં વીસહજાર જોજનનો ધનોદધી બેળનાં એક સાખ અડાત્રીસ હજાર જોજનનું માન થાય. એણેજ અબીપ્રાચે.) પંડપ્રભા ચોથી નરકે એક સાખ ને ચાળીસ હજાર જોજનનું જાડપણું છે. પાંચમી ધુમપ્રભાએ એક સાખને આડત્રીસ હજાર જોજનનું જાડપણું છે. છઠી તમપ્રભાએ એક સાખ ને છત્રીસ હજાર જોજનનું જાડપણું છે. ને સાતમી તમતમા પૃથ્વીએ એક સાખ ને આઠવીસહજાર જોજનનું જાડપણું છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એમ જાવત્ સાતે નરક પૃથ્વીનો ઉપરસો ચરીમાંત ને તે હેં આકાસનો હેંહો ચરીમાંત, તે વચ્ચે કેટલા અખાધાઈ અંતર છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અસંખ્યાના સાખ જોજનનો અખાધાઈ અંતર છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પહેલી રત્નપ્રભા પૃથ્વી, બીજી નરકથી જાડપણે શું સરખી છે, કે વિશેષાધિક છે, કે સંખ્યાતગુણી છે? તેમ વિસ્તારપણે શું સરખી છે, કે વિશેષ નીબું છે, કે સંખ્યાતગુણુ હીણ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વી બીજી નરક આગ્રિને જાડપણે સરખી નથી, વિશેને અધિક છે, પણ સંખ્યાતગુણી નથી. તેમ વિસ્તારપણે સરખી નથી. વિશેષહીણ છે, પણ સંખ્યાતગુણે હીણ નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બીજી નરક, ત્રીજી નરક આગ્રિને જાડપણે સરખી છે? જાવત્ સંખ્યાત ગુણે હીણ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પુર્વપરે જાણ્યું. એમ ત્રીજી, ચોથી, પાંચમી, છઠી નરક પર્વત જાણ્યું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, છઠી નરક, સાતમી નરક આગ્રિને જાડપણે શું સરખી છે, કે વિશેષાધિક છે, કે સંખ્યાતગુણી છે? તેમ વિસ્તારપણે શું સરખી છે. જાવત્ સંખ્યાતગુણે હીણ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એમ સર્વ પુર્વપરે જાણ્યું.

ત્યારે શી મીનમ સ્થામી કહે છે, જે સ્થામી તમે કહેા છે તે પ્રમ.બુ. ॥ ૬૧૧ નારકીનો પહેનો ઉદેસા પુરો થયો.

૩૬ નારકીનો બીજો ઉદેસા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેટલી નરક પૃથ્વી છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સાત છે. રત્નપ્રભા જાવત્ સાતમી તમતમા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીમાં એક સાખ ને એસીહજાર જોજનના પોડમાં ઉપર કેટલા જોજન અવગ્રાહી જાડાએ ત્યારે, ને હેંડે કેટલા જોજન હાંડીએ ત્યારે મધ્યે કેટલા સાખ નરકાવાસ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો એક સાખ ને એસીહજાર જોજનનો પોડ

ઉત્તર—હે જાનમ, ને પ્રકારના છે. કોઈક નરકાવાસા સંખ્યાના જોજન વિસ્તારપણે છે, ને કોઈક અસંખ્યાના જોજન વિસ્તારપણે છે. તેમાં જે નરકાવાસા સંખ્યાના વિસ્તારપણે છે તે સંખ્યાના સાખ જોજનના સાંવપણે, પદોજપણે છે. ને સંખ્યાના સાખ જોજન હરતા પરિપિપણે છે. ને જે નરકાવાસા અસંખ્યાના જોજનના વિસ્તારપણે છે તે અસંખ્યાના સાખ જોજન સાંવપણે, પદોજપણે છે, ને અસંખ્યાના સાખ જોજન હરતા પરિપિપણે છે. એમ જાનવ જી તમા નરક પર્વન જાણજું.

પ્રશ્ન—હે જાનમ, સાનથી નરકના નરકાવાસા કેવડ સાંવપણે, પદોજપણે ને પરિપિપણે છે? ઉત્તર—હે જાનમ, તે નરકાવાસા ને પ્રકારે કયા છે. એક સંખ્યાના જોજનનો વિસ્તાર છે ને માર અસંખ્યાના જોજનના વિસ્તાર છે. તેમાં જે સંખ્યાના જોજનનો વિસ્તાર અપવાજી નામે નરકાવાસો છે તે એક સાખ જોજન સાંવપણે, પદોજપણે છે. ને ત્રણ સાખ સોજ દળર ખમે સનાળીજ જોજન ત્રણ માંડે એકસો આકાળીસ ધનુષ સાકારે આંશુષ કાંકર કામેગમે હરતો પરિપિપણે છે. ને તેમાં જે અસંખ્યાના જોજનના વિસ્તાર નરકાવાસો છે તે અસંખ્યાના સાખ જોજન સાંવપણે, પદોજપણે ને હરતા પરિપિપણે છે.

પ્રશ્ન—હે જાનમ, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નરકાવાસા કેવે ગળે (રંગ) છે?

ઉત્તર—હે જાનમ, કાળા ગળે છે. ગાળાજ પ્રભા છે. બધવંત, ચંબીર, રામ દર્પ તે રૂપીને કાળાં ઉર્ધ્વા ધાપ છે, બીદામજી છે, તાસાજ ઉપજાનજીદાર છે, ઉગ્રુષ્ટ કાળા છે. એમ જાનવ સાનથી નરક પર્વન જાણજું.

પ્રશ્ન—હે જાનમ, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નરકાવાસા કેવે ગળે છે?

ઉત્તર—હે જાનમ, તે યથાદ્રષ્ટિ જેદવા સર્પમૃત કસેર, ચના (આષ) મૃતક, રવાનમૃતક, બીસાગમૃતક, મનુષ્યકસેર, મલીષ (પાગ) ના કસેર, મૃતક (ઉદર) ના કસેર, અષ (ધોગ) ના કસેર, દરની (દારી) ના કસેર, સીદવા કસેર, વાપવા કસેર, ચીત્રાવા કસેર, દીપદાના કસેર, દલ્લાદિકના જેમ કોણા (સમા) વડવા માસ તે દુર્ભિમધપણું પ્રાખ્યા તે મધ્યે ક્રોડા મુખ ઉપના તેણે કરી સહીત છે તે મદા અખનિત કસમશાકવંત જાણવું કારણ બીદામજી જેનું દસંન છે એમ જાનવ તે કહું. ત્યારે જાનમ રવામી પુછે છે.

પ્રશ્ન—હે જાનમ, તે નરકનો એકલો ગધ છે?

ઉત્તર—હે જાનમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં, કેમકે એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નરકાવાસાનો એથી (અનંત શુભો) અનીહીત ગધ છે નિર્મે અમનોદર ગધ છે. નિર્મે અજુગમનો ગધ છે. એમ જાનવ સાનથી નરક પર્વન જાણજું.

પ્રશ્ન—હે જાનમ, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ નરકાવાસા કેવે રપસે છે?

ઉત્તર—હે જાનમ, તે યથાદ્રષ્ટિ કહે છે. જેવી ખડગની ધાર, હરપડા (સજ્જા) ની ધાર, કંદબીરીકા, (દાણ વિશેષ તણુ વિશેષ તેના પત્ર) ની ધાર, સસ્તની અણી, બરછીની અણી, તેમર (આધુ) ની અણી, નારાય (આધુ) ની અણી, સૂળીની અણી, લકુલ

५५-२ कसबं, जे तालुका ११०१ विंगुल ००० ए. २१.५० कसबं, ए. १० ६

અસંગીમાંથી ઉપજે? કે પંખીમાંથી ઉપજે? કે જૂઠપરસર્પમાંથી ઉપજે, કે પરીસર્પમાંથી ઉપજે, ચતુષ્પદમાંથી ઉપજે? કે સર્પમાંથી ઉપજે, કે સ્ત્રીમાંથી ઉપજે, કે માઝલા ને મનુષ્યમાંથી ઉપજે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, અસંગી તિર્યચમાંથી ઉપજે જાવત્ માઝલા ને મનુષ્યમહિથી પણ ઉપજે.

એમ એણે અબીપ્રાયે સાતે નરકે ઉપજવાની બે માથા છે તેના અર્થ કહે છે.

પદ્દેશી નરકે અસંગી નિર્વચ જાય. બીજી નરકે સુધી પરીસર્પ જૂઠપર સર્પ જાય. ત્રીજી નરકે સુધી પંખી જાય. ચોથી નરકે સુધી સૌંદ પ્રમુખ યજ્ઞચર જાય. પાંચમી નરકે સુધી ઉરપરસર્પ જાય. છઠી નરકે સુધી સ્ત્રી જાય. અને સાતમી નરકે સુધી મઠ જાગચર ને મનુષ્ય જાય.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીને વિષે એક સમયે કેટલા નારકી ઉપજે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, જયન્મથી એક, બે, ત્રણ. ને ઉત્કૃષ્ટ સંખ્યાના પણ ઉપજે ને અસંખ્યાના પણ ઉપજે. એમ જાવત્ સાતમી નરકે પર્વત જાણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારકી સમયે-સમયે એકેકે કાદનાંધકાં કેટલે કાળે કાદી રહીએ?

ઉત્તર—હે યૌનમ, એ રત્નપ્રભાના નારકી અસંખ્યાના છે. તે સમયે સમયે એકેકે કાદનાં ધકાં અસંખ્યાની ઉત્સર્પિણિ, અવસર્પિણિએ, કાદી ન રહીએ એટલા નારકી છે (એ અસત કાવના દેખાડી છે પણ કેણે અપદર્શા નથી.) એમ જાવત્ સાતમી પર્વત જાણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ નારકીના સરિરની કેવડી અવગાહના (ઉચ્ચામ) છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, તેના સરિરની અવગાહના બે પ્રકારની છે. એક ભવધારણીક સરિર ને બીજી ઉત્તર વૈદીય સરિર. તેમા ભવધારણીક સરિરની અવગાહના જયન્મથી આંચુલને અસંખ્યાનમે ભામે છે ને ઉત્કૃષ્ટ સાત ધનુષ ત્રણ દાથ ૭ આંચુલની છે. ને જે ઉત્તર વૈદીય સરિર તેની અવગાહના જયન્મથી આંચુલને સંખ્યાનમે ભામે ને ઉત્કૃષ્ટપણે પતર-ધનુષને અડી દાથની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બીજી નરકે નારકીના સરિરની અવગાહના કેવડી છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, તેના ભવધારણી સરિરની અવગાહના જયન્મથી આંચુલને અસંખ્યાનમે ભામે ને ઉત્કૃષ્ટપણે પતર ધનુષ ને અડી દાથની છે. ને ઉત્તર વૈદીય જયન્મ આંચુલને સંખ્યાનમે ભામે ને ઉત્કૃષ્ટપણે એકત્રીસ ધનુષ ને એક દાથની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્રીજી નરકના નારકીના સરિરની અવગાહના કેવડી છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, ભવધારણી સરિર જયન્મ આંચુલને અસંખ્યાનમે ભામે ને ઉત્કૃષ્ટપણે એકત્રીસ ધનુષ ને એક દાથ ને ઉત્તર વૈદીય બાસક ધનુષ ને બે દાથની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ચોથી નરકના નારકીના સરિરની અવગાહના કેવડી છે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, ભરખાડણી જયન્ત આંધ્રુએ અક્ષેષવાને ભાગે ને ઉત્કૃષ્ટને જાણા
ધનુ ને હાથ, ને ઉત્તર વૈશિ જયન્ત આંધ્રુએ સંજવાને ભાગે ને ઉત્કૃષ્ટને જાણા
પચ્ચિત ધનુની છે.

પ્રશ્ન—હે ભરખાં, પંચમી નરતી નરતીની સીરની ભરખાડના કેવી છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, ભરખાડણી જયન્ત આંધ્રુએ અક્ષેષવાને ભાગે ને ઉત્કૃષ્ટને જાણા
પચ્ચિત ધનુ, ને ઉત્તર વૈશિ જયન્ત આંધ્રુએ સંજવાને ભાગે ને ઉત્કૃષ્ટને જાણા ધનુની છે.

પ્રશ્ન—હે ભરખાં, છઠી નરતી નરતીની સીરની ભરખાડના કેવી છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, ભરખાડણી જયન્ત આંધ્રુએ અક્ષેષવાને ભાગે ને ઉત્કૃષ્ટને જાણા
જા ધનુ ને ઉત્તર વૈશિ જયન્ત આંધ્રુએ સંજવાને ભાગે ને ઉત્કૃષ્ટને જાણા ધનુની છે.

પ્રશ્ન—હે ભરખાં, સાતમી નરતી નરતીની સીરની ભરખાડના કેવી છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, ભરખાડણી સીરની ભરખાડના જયન્ત આંધ્રુએ અક્ષેષવાને
ભાગે (ઉપજી વેળાએ.) ને ઉત્કૃષ્ટને જાણા ધનુની ને ઉત્તર વૈશિ સીરની
ભરખાડના જયન્ત આંધ્રુએ સંજવાને ભાગે (કરતી વેળાએ.) ને ઉત્કૃષ્ટને જાણા
હનુ ધનુની છે.

પ્રશ્ન—હે ભરખાં, એ રમતેના જુદીના નરતીની સીર કયા સંજવાનું છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, હ સંજવાનું જીવ છે, એટલે અક્ષેષવાને છે. કેમો હાથ, રહી,
નસાળા નથી, ને કારણે સંજવા નથી. ને એ પુરતે અર્થે ભરખા અક્ષેષવા ને તેટલો
સીર સંજવાને જાણા છે. એમ ભરખા સાતમી નરતી પર્વત ભરખા.

પ્રશ્ન—હે ભરખાં, એ રમતેના જુદીના નરતીની સીર કયા સંજવાને છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તેના સીર ને કારણે છે. એ ભરખાડણી સીર, ને ભાગે ઉત્તર
વૈશિ સીર, તેમજ ભરખાડણી સીર તે દુઃકરે ને છે. ને ઉત્તર વૈશિ સીર તે જનુ
દુઃકરે ને છે એમ ભરખા સાતમી નરતી પર્વત ભરખા.

પ્રશ્ન—હે ભરખાં, એ રમતેના જુદીના નરતીની સીર કયા સંજવાને છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, કાંઈ છે કારણે કાંઈ છે ભરખા ઉપરે કારણે છે એમ ભરખા
સાતમી નરતી પર્વત ભરખા.

પ્રશ્ન—હે ભરખાં, એ રમતેના જુદીના નરતીની સીર કયા સંજવાને છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તે જા. રહીને કારણે છે ભરખા સંજવા એમ ભરખા પુરતો
નાસાળાની પુરતો કારણે ભરખા સંજવા એમ ભરખા સાતમી નરતી પર્વત ભરખા.

પ્રશ્ન—હે ભરખાં, એ રમતેના જુદીના નરતીની સીર કયા સંજવાને છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, કારણે સંજવા છે કારણે છે કારણે છે કારણે છે કારણે છે

જાને ૪૪ દેવ તેદની શરીરની આમડીનો સ્પર્શ છે. એમ જાણતુ આવખી નર ૫૬૧
જાણું

પ્રશ્ન-દે અચાંત, એ રત્નપ્રભા પૃષ્ઠીના નાચીને કેમ પુલકા સ્પાંસોસ્પાંસવમે
પાડમે છે?

ઉત્તર-દેવેનમ, જે પુસ્તક અનિષ્ટ જ્ઞાત્ર અમનોત છે, તે પુસ્તક નારકોને શામોશા
 ૫મે ૧૨જમે છે. એમ જ્ઞાત્ર સાતથી નરક ૧૫૦ જ્ઞાત્ર, વળી સાતે નરક આદારના
 પુસ્તક ૧૫ એમજ જ્ઞાત્રાં.

પ્રશ્ન—હે બપોલ, એ સ્વપ્નમાં પૂજીના નારજીને કેટલી મેલ્યા હા?

ઉત્તર—તે કાનખ, એક કાપોત સેવા છે. એમ સારપ્રવા બીજી નરો પાનુ એક કાપોત સેવા છે

પ્રશ્ન—તે બરાબર, તો જ સાગ્રપ્રભાએ કેટલી સેવ્યા છે

ઉત્તર—તે જાન્ય, બે સેવા છે. નીચ લેવા ૧. ને કાગળ સેવા ૨. તેમાં ને કાગળ સેવાના થવી નારજી ને જાતા છે ને નીચ સેવાના થવી નારજી તે થાડા છે.

પ્રશ્ન-૬૯ જમણાં, યોગી પદ્મજા નરકના નારજાને કેટલી ભેરવા છે

ઉત્તર-રૂં નૌતમ, આ નીચ મેળ્યા છે.

અનુ—૧. જગત્, પાંચમી પુનઃપ્રભા નરકના નારકાને કેટલી મેલ્યા છે।

કેન્દ્ર-નિર્માણ, તેના બે ભાગો છે. પ્રથમ ભાગ ૧, તે નીચે છે. ૨, તેમાં જે નીચે છે, તેના બાજુ નીચે તે બાજુ છે જે પ્રથમ ભાગના બાજુ નીચે તે બાજુ છે.

૩૪-૬ અતઃ, સ્ત્રી વમઃપ્રત્ય નરકના નાશીને કેટલી ભેળા છે

કેવલ—હે નાનવ, તારું કામ સેવ્યા છે, મેં સાનખી નરકે પરમ કામ કરવા છે.

[illegible]

કેન્દ્ર-૬ ને તમારે જાણવું જોઈએ કે, નિર્વાણ સ્થાં પહોંચી, જે સમમિધાન સ્થાં
પહોંચી તે જાન સ્વર્ગ ન જાય તો જોઈએ જોઈએ.

સાહેબજી, તમે જાણો કે આ બાબતે મને ખૂબ જ ગમી છે, કે અમારી છે!

[illegible]

નારકીના બીજ ઉદયો.

સમના ધણી છે, ને ને અડાની છે તે તથા અડાનના ધણી છે. (અંતી
કર્તા તેવું કારણ એ ને પદેથી નરક સુધીના અમરિય ને
તે આદે ભણવું).

મનુ-હે ભગવાન, એ સંખ્યયા પૃથ્વીના નારથી, શું મનભેથી છે! કે વચનભે
સાગથી નાર મનભેથી છે. જગતભેથી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રથા કૃષ્ણના નારણ થી સાકારીપથોથી છે, કે નહીં ?

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ સ્વપ્નમાં પુત્રીના નૃત્ય અવધાને કરી કેટલા મેઘ પાડે ?

[illegible]

[Faint handwritten notes in Devanagari script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

$$T = 2\pi \sqrt{\frac{m}{k}}$$

(પ્રદરણ વિશેષ) હળ, ગદા, મુસળ, ચક્ર, નારાય, (પ્રદરણ વિશેષ) ગરદી, તોમર, (પ્રદરણ વિશેષ) ત્રિશુળ, લાકડું, જવત બીડમાળ. (આયુષ વિશેષ) ઇલાદિ ૨૫ વૈકુંઠે. ને ધણી ૨૫ વૈકુંઠે થકી મુદગના ૨૫ વૈકુંઠે જવત બીડમાળ પ્રમુખના ૨૫ વૈકુંઠે. વળી તે પશુ સંખ્યાના ૨૫ વૈકુંઠે. પણ અસંખ્યાના ૨૫ વૈકુંઠે નહીં. તે પણ સંખ્યા કરે પણ અસંખ્યા કરે નહીં. તે પણ સરખાંજ કરે પણ અલુસરખાં કરે નહીં. એટલા ૨૫ વૈકુંઠે, વૈકુંઠીને મહોમાહિ એકગ્રીજની કાપાને વેદના ઉદરે. તે વેદના ઉગ્રવી, ધણીજ આકરી, કંઈસ, કડુક, બીડામણી, નિદુર, ચંક, નિત્ર દુખદાવ, દુર્ગમ, વિપ્રમ, દુખે અડીવાસવા (અમવા) જોગ્ય વેદના ઉદરે. એમ જવત પ્રમખા પાંચમી નરક પર્વત જલજું. (પ્રદરણ કૃત વેદના પાંચજ પૃથ્વી ભગે છે તે માટે.) ને છી, સાનખી નરકે, નારજી મહોમાહિ ધણીજ મોટે ૨૫ે લોહના કંચુવાના ૨૫ વજના મુખ છી જેના એટલા કંચુજા જેટલા ડાણા મધ્યે કીમ જાગે છે તે પ્રમાણે વૈકુંઠે, વૈકુંઠીને એકગ્રીજની કાપા મધ્યે મુકે ભારે તે કંચુજા સંરીરની ત્રયા (આમડી) વચેરે ભણજી કરનાં યકાં, પોતાને પ્રાપ્તે આશ્વતથકાં, નારજીના સરીરમધ્યે પ્રવેશ કરનાં યકાં. સરીરને વિષે ઉગ્રજા જવત દુખે અડીવાસવા જોગ્ય વેદના ઉદરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રજ્ઞા પૃથ્વીજ નારજી, શું સીતવેદના વેદ છે, કે ઉષ્ણવેદના વેદ છે, કે સીતોષ્ણ વેદના વેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સીતવેદના વેદના નથી. કેવળ એક ઉષ્ણવેદના વેદ છે, પણ સીતોષ્ણ વેદના વેદના નથી. (સીતોષ્ણ વેદના તો મુખાકારી છે. માટે તે નારજીને દોષ નહીં.) એમ જવત વાગુપ્રજ્ઞા ત્રીજી નરક મુખી ઉષ્ણવેદના જલજી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ચોથી પાંકમખાના નારજી સીત, ઉષ્ણ, ને સીતોષ્ણ. તેમાં કય વેદના વેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સીત વેદના પણ વેદ છે, ને ઉષ્ણવેદના પણ વેદ છે. પણ સીતોષ્ણ વેદના વેદના નથી. વળી તેમાં જે ઉષ્ણવેદના વેદ છે, તે આજ છે, ને જે સીતવેદના વેદ છે તે નારજી ચોડા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પાંચમી પ્રમખાએ નારજી, શું સીતવેદના વેદ છે, કે ઉષ્ણવેદના વેદ છે, કે સીતોષ્ણ વેદના વેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સીતવેદના પણ વેદ છે, ને ઉષ્ણવેદના પણ વેદ છે, પણ સીતોષ્ણ વેદના વેદના નથી. તેમાં જે સીતવેદના વેદ છે તે નારજી આજ છે ને જે ઉષ્ણવેદના વેદ છે તે નારજી ચોડા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, છી તમપ્રજ્ઞાએ નારજી કય વેદના વેદ છે ? (પુર્વજી રીતે પૃ૦૩.)

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એક સીતવેદના વેદ છે પણ ઉષ્ણ વેદના વેદના નથી. તેમ સીતોષ્ણ વેદના પણ વેદના નથી. એમ જવત સાનખી નરક પર્વત જલજું, પણ એટલો વિશેષ જે સાનખી નરકના નારજી પદમ સીતવેદના વેદ છે.

મેદની પરીક્ષા કરીએ. પછે તારા તાપમત્રની કસ્ટું. એમ કરી અનેક પ્રકારનાં મોખન પ્રખ્યા (રેનક્રિસ્ટી) દેખાડ્યા પણ તે બાવ સાધુએ જરા પણ મન ડગાડ્યું નહોતું અને સત્વરથી જગા પણ ચડ્યો નહીં. ત્યાર પછી મારમને વિષે એક જાણુ કરોડા દેડા પીચેરે છત વેંકુળા, અને બીજી જાણુ નિરાજુ અભિજ્ઞાણ વજ્ર જેવા કાંટા અને કાંકરા વેંકુળા. ત્યારે દેડાનો મારમ મુખીને તે બાવ સાધુ કાંટા મારિ આપવા શ્રાવ્ય. તેથી કાંકરાને કાંટા તેના પગમાં નાચાણી પગે લેતી નવેલા સાધુ. તેના ખભી પણ દેડાના ઉપર કરણા સારી પોને પાતાના મરીરે કુખ સદન કર્યું. પણ તે મારમે આજ્યા નહીં. ત્યાર પછી દેડાએ નિમિત્તિયાનું રૂપ કરી દાઘ જોડી રિતવ પુરક કડેલા શ્રગા જે, અંગેર સ્વામી નમે દેડા જોવા જાશે છે પણ દાણુ તમારે આપુન ધાનું છે, અને દમજાં જોનાન અરણ્ય છે મારે માર રૂપિ અપરા સ્ત્રોએ ભોગાને પછે રૂદાપણે દિશા લેતે. તે સાંભળી બાવ સાધુ મોખા જે નિમિત્તિયા માદરે આપુન ધાનું છે તો હું ધણાં વરમ ચારિત્ર પાળીશ જેથી મુજને ધણો લાભ થાશે, પણ જોના અરણ્ય એ ધર્મ કરણી બની શકે છે. મારે દમજાંનું મનિર મેં જાણુ છે, કેમરે રૂદ અરણ્યએ ધર્મ સાધન બનતું ધાનું કાણુ છે જેથી રિત્તી તે બાવ સાધુની દરતા દેખી દેવતાએ દર્શ પામી જેન સાસનની પ્રમંસા જોવી. ત્યાર પછી જેન દેડા કહે આજો નમાર તાપમત્રની પરીક્ષા કરીએ. એમ કરી અડધા જગ છે. આજનાં એક જુનો ધણુ હાવમણી વનમાંથી જરાધારી તપ તાપે બાવે રહે. વનમાં નાને તાપમ દીપા તેની પરીક્ષા કર્યા સાર દેવતાએ અડધા અડધીનું રૂપ કરી તેની દહી મોકે મળેલા ધાણો, પછે અડધા મનુષ્યની બાધાએ ભોળો અરે મારી નું અર્ધો નમે મેંરે દુ દિમરવ પંકજે વિષે જોને આપુ જુ ત્યારે અડધી ભોળી હું નમો અરણ્ય નહીં રહે કેમરે તમે કુર જગા જગ ત્યા કુખ આર ને પછી પાછા ન જાઓ ત્યારે મારી યી નરિ કાવ હું અરણ્યા જોડી કમ રૂદ નમારે રિત્તવ કેમ અમાવ માટે સ્વચ નહીં રહે ત્યારે અડધો ના તા હું ત્યા જાના દહ કરું છે, હું જાર વડેલા આ-કેન, ને જગ ન આપુ તા મુજને જ નહુ ૧, તાવ ૨, તાવકે ૩, અને ત્યા ૪. એ મારે દાણુ પાવ જ જગ નહીં જાતાં અમા તા હું માનુ નહીં કાનું જે નમે એવડા સોગવ અર કે જગ તમે જગ ન જાઓ તા જનન જનકની તારમનું પાવ થાય. એવા મોખન અરે, ને જગ રહે અરુ રમ્બન છ.અરે પમ તા તારમ બાવ મુકા, કોષ કરીને અ.ર. નહીં નહીં કરી કરેલા અ.ર. કે અર નહીં અરુ માડનમા રૂ પાવ છે ત્યારે અરે, ને હું રાજ-રૂ કરે ન જાવે. અરણ્ય દમજાંરે જુઓ. કર્યું છે જે—

अपश्यत्तु गतिर्नास्ति, स्वर्गोऽन्यत्र नैव च॥

मम्यन्तु वृषभृते हृष्टा, धर्मं गच्छन्ति मानसाः ॥१॥

[illegible]

તમારૂં પાપ ધણું છે, એ વાત તપસ્વીએ સલા કરી માની, ને તે દેવતા પોતાના સ્થાનકે ગયા. અને ત્રિપાત્રી દેવતા હતો તે પણ સમ્પન્ન પામી ગંતી થયો. હવે હાં જન્મકાલી તાપસ પામીના મુખની વાત સાંભળી માની મનમાંથી વિચાર્યું જે એક સ્ત્રી પદ્મી પુત્ર ઉપજાવું તો મુજને મન થાય. એમ સ્ત્રીનીને કાષ્ટ નવરને વિને છતસવુ રાગ છે તેની પાસે જાવીને કહે જે મુજને એક કન્યા આપો. ત્યારે રાગ કહે માહરે એકસો બેરીઓ છે તે મદિથી જે તમને છતે તેને લઈ આવ. એમ સાંભળી તાપસ રાગના અંતઃપુરમાં જઈ કન્યાઓ ભેળી છે ત્યાં ગયો; ત્યારે તેની જડા તથા મગમલીન શરીર દેખી સદગા કન્યાઓ મુંડી. તેથી તાપસને ઘણો ક્રોધ થયો તેથી તપને બંને સદગા કન્યાઓને કુખડી કરી રીસ થયી પાછો વળ્યો. એવામાં રાગના મહેલ પાસે એક કન્યા રમતી દીડી. તેને બીજો (૧૪) દેખાડ્યું તે લેવા તેણીએ લાંગો હાથ કર્યો. ત્યારે તાપસે રાગને કહ્યું આ કન્યા મુજને છતે છે એમ કહી ને કન્યાને લઈ આવ્યો. તે દેખી રાગ તેના શાપથી બીડીને તેને એકદમર ગયો તથા દાસદાસી સદિન તે કન્યા પરજાવી. ત્યારે તે તાપસે પેલી સો કન્યા જે કુખડી કરી હતી તેને શારી કાઢી. ત્યારપછી તે તાપસ પોતાના સપત્ને તપ મુખારીને તે રેલુકા નામની કન્યાને લેઈ વનમાંથી ગયો, ત્યાં અડવચેા કરી રહેા. અને ત્યાંજ તે બ્રાજકન્યાને પાગાપોથી ભેરી કરી. બેવન અવરથા પામી ત્યારે પ્રથમ ઋતુરનાને અવરથે તે કન્યાને કહે સમિત્ર, હું તને એક ચર મંત્રીને આપું તે બ્રાજે તેથી કરીને તારે એક બ્રાહ્મણ પુત્ર થશે! ત્યારે રેલુકા બોલી સ્વામી મને બે ચર મંત્રીને આપો કે જેથી કરી એક બ્રાહ્મણ પુત્ર થાય ને એક ક્ષત્રિય પુત્ર થાય. ૩મો એક ક્ષત્રીયાર મારી બેન અનંતસેના નામે છે તે હસ્તિનાપુરને વિને અનંતવિયં રાગને પરજાવી છે તેહને આપીશ. ત્યારે રેલુકાના કબાથી તાપસે બે ચર મંત્રી સાધીને આપ્યા. પછી રેલુકાએ વિચાર્યું જે માહરે કાચી મુરવીર પુત્ર થાય તો આ વનવાસમાંથી છુટું. માટે કાચી ચર (આંધ) દૂજ બાક. એમ વિચારી કાચીચર પોને આપ્યા અને બ્રાહ્મણ્યર હતો તે પોતાની બહેનને મોકલ્યો. તે અનંતસેનાએ આપ્યા. હવે અનંતસેનાને પુત્ર થયો. તેનું નામ કુનવીર્યં આપ્યું અને રેલુકાને પુત્ર થયો તેનું નામ રામ એહનું આપ્યું. અનુક્રમે યોવન અવરથા (રામ) પાડ્યો. હવે એકદા સમયે તેના અડવચાને વિને એક વિદ્યાધર અતિસાર નામના રાગથી પીડાયો થકો ત્યાં આવ્યો. રામે તેની સારસંભાળ કરી આંધપાદિકે સારો કર્યો. ત્યારે વિદ્યાધરે પ્રથમ થકને રામને હરમુ નામે વિદ્યા આપી. તે વિદ્યા રામે સાધી તેથી હરમી (કુદારો) પ્રમદ થક. તેથી હરમુરામ નામ પ્રસિદ્ધ થયું. હેર અધિષ્ઠિત કુદારાનું આપુદ લેહને પૃથ્વિમાદિ હેર પણ એને કાષ્ટ હતી સો નદો. એકદા સમયે તે હરમુરામની આ રેલુકા પોતાની બેનને મગચા સાર હસ્તિનાપુરે ગઈ. ત્યાં પોતાના બેનરી અનંતવિયં રાગ સાથે તેને સંબંધ થયો તેણે રેલુકાને બેગતી. તે થતી આપાનંદનું. અનુક્રમે પુત્ર જન્મયો. પછી તે રેલુકાને વમદગી નાપમે પુત્ર સદિન પોતાને આક્રમે આપ્તી તે વાન હરમુરામે બાહ્યી તેથી તે પુત્ર સદિન પોતાની માને મારી નાખી. તે વાન અનંતવિયં માનએ બાહ્યી તેથી ત્યાં આવી તેના અડવચા સાંભી

નાખ્યા. તેથી ફરશુરામને કોઈ મરણે. ત્યારે તેણે અનંતરિયેનું મરણ કાઠી નાખ્યું. ૫૪ી અનંતરિયે રાજાને પુત્ર જનરિયે રાજાચાલીએ ભોજા. તેણે પોતાના જાપનું પૈર સેવાને વમ-
દસી તાપસને આપેા. ત્યારે ફરશુરામને ફરશીને જાને કરી જનરિયેને મારી મજાનું રાજા
લીધું. એવેને જનરિયે રાજાની એક તારા નામે રાણી મજાની છે તેણે મરણ ફરશ
દીઠાં છે તે નારીને વનમાંડી કોઈ તાપસને મરણે જ્યાંની રહી. તાપસને કાજા આવી
તેથી તેણીને બોંવરામાંડી જાની રાજા અનુક્રમે બોંવરામાંડી તેણીએ પુત્ર પ્રમખ્યો. બોંવરા-
માંડી જનખ્યો. મારે સુખમ એનું નામ રીધું. તે જાગક બોંવરામાંડીજ મોડા થયા માખ્યો.
હદાં ફરશુરામને કાજો ઉપર મજો કોઈ જાખ્યો. તેણેકરી સાત વાર કાજો રહીન પૂજી
કરી. ત્યાં કાજીને દેખે ત્યાં મારે. અને તમામ કાજીની દાસ એકી કરી એક યાજ ભરી
મુખ્યો છે. એમ ફરશો ફરશો એકદા તે ફરશુરામ (ત્યાં મુખમ છે ત્યાં) તે તાપસના અદ્યયા
આયજ આખ્યો ત્યારે ફરશીમાંડી જાજ નીકળતા સાગી. તેથી કરી તાપસને પુછ્યું હદાં
કોઈ કાજ કાજ છે ? ખઈ જોમો ? માદરી ફરશીમાંડી અંગારા વરમે છે મારે હદાં કોઈ કાજ કાજ
છે ? ત્યારે તાપસ કહે અમેજ મુદરયામમા સર્વ કાજ દયા જીતે તો કોઈ નથી. એમ
સાંભળી તાપસ જાગી જીવતા મુકયા. ૫૪ી સર્વ કાજીને મારી ફરશુરામ મજાનું આવી
રાજા કરયા સાખ્યો. એકદા સમયે કોઈક નિમિત્તીયાને ફરશુરામને પુછ્યું કે મને મારનાર
કોણ થાશે ? ત્યારે નિમિત્તીયા જોમ્યો કે તમે જે કાજીની દાસને યાજ ભર્યો છે તે દાસ
જેના દેખવે કરીને ખીર ધારી, અને તે ખીર જે ખાશે તે તપાસે મારનારો થાશે. એનું
સાંભળીને ફરશુરામને પોતાના મારનારની કીધ કરયા સાથે દાનચાજા મંગારી ત્યાં કાજીની
દાસને યાજ પજી મુક્યો. ત્યારપછી વૈતાદય પવંતનો રહેવાર મેવનાદ નામે નિવાધર છે
તેણે નિમિત્તીયાને પુછ્યું કે માદરી પુત્રીને વર કોણ ધારી ? ત્યારે નિમિત્તીયાએ
કહ્યું કે સુખમ ધારી. ત્યારે તે નિવાધરે પોતાની ટીકરી સુખમને પરજાવી
અને પોતે પજી સુખમની સેવામાં રહ્યો. એકદા સમયે સુખમે પોતાની માતાને
પુછ્યું. કહેા માતાજી પૂજી આટલીજ છે ? એહનુ પુત્રનું વચન સાંભળી આંખે
આંસુ નાખતી મદરદ કહે તારાસણીએ સર્વ પાછલી વાત કરી સંજાણીને કહે જે
મારે પુત્ર તારા જાપદાદા અને સર્વ કાજાં મારી આપણુ નાજા ફરશુરામને કીધું છે અને
આપણે નારીને તાપસને મરણે રહ્યા છીએ. એવી રીતની સર્વ વાત પોતાની માતાના
મુખથી સાંભળીને એકદમ સુખમને ક્રોધ મડ્યો. ત્યારે બોંવરામાંડી બહાર નીકળી મેવ-
નાદ નિવાધરને સાથે લઈને જ્યાં મજાનું નજરે દાનચાજા છે ત્યાં આખ્યો. ત્યારે કાજીની
દાસને જે યાજ હતો તે ખીર યજ તેને સુખમ ખાતા સાખ્યો. એટલે તે વાતની ફર-
શુરામને ખબર યજ એટલે ફરશુરામ પજી સાચવેલ યજ જનજડયામાન અંગારા વરસતી
ફરશી લઈને બહાર આખ્યો. ત્યારે સુખમની નજર ફરશી ઉપર પડવાથી તેના પુન-
મ ભાવે કરીને ફરશી જુઝાઈ યજ ને કહી યજ યજ. ત્યારે સુખમે ખીર ખાઈને ફરશુરામના
ઉપર ખીરનો યાજ ફેક્યો, તે યાજ શીડીને એકદમવાર દેવતા અધિષ્ઠાપક એનું ચક્ર થયું. તે
ચક્રે કરી ફરશુરામનું મરણ છેદ્યું ને ફરશુરામ આત્મે, રદખ્યાને મરી સાતમી નરકે ગયો.

એખી કરાવી વિદ્યાર્થી બુદ્ધિ પણ રહેવા દીધું નહિ, ને સઘળી જગ્યાએ પુણ્ય પથના ને પોતે અંતઃપુરમાં રહ્યા. મરજીના ભયથી છ દિવસ સુધી અંતઃપુરમાં ભરાઈ રહ્યા. ઉન્મુક્તાથી છઠા દિવસને સાતમો દિવસ ગણી માઈ મરજી થયું નહિ, માટે દહે આચાર્યને વિદ્યબના કરી મારી નાંખી. એદવા ધરાવથી તે મહેલથી ધોડા ઉપર બેસી બહાર જવા નીકળ્યો. તે દિવસે બનાવ એવો બન્યો કે સરીયામ રસ્તા ઉપર થઈ પ્રાતઃકાળમાં એક છુટો માળી પુણ્ય લઇને જતો હતો. તેને રોમાદિ કારણથી ગ્રાહની દાજત થઈ ગઈ. તે રહી નહીં શકતાં તેણે સાંજ સરિયામ રસ્તા ઉપર દાજત પુરી કરી. તેના ઉપર કેટલાંક પુણ્ય લાંબા આક્રમો થયા. દહે દત્તાત્રય સાંજ ચઢીને નીકળ્યો. ધોડાના પથને યમગે જોઈથી વિદ્યા લોકેલા પુણ્ય ઉપર પડ્યો. અને તેમાંથી વિદ્યાનો છટો ઉડીને રાજના મોડામાં પડ્યો. જેવો વિદ્યાનો છટો રાજના મોડામાં પડ્યો તેવોજ રાજ એકદમ ચમક્યો અને પાછો ફરી બયનો માથે રાજ પોતાના મહેલમાં પોંડો. એ ખજાર સામનાદિકને પડતાં તેના અન્યાયથી કંટાળી ગયેલા સામંતોએ પુર્વના (પરેશાના) રાજને બંદીખાનામાંથી બહાર કાઢ્યો અને રાજ્યાસન ઉપર બેસાડ્યો. ડોપાપમાન થયેલા રાજ્યાસનપર બેઠેલા રાજએ હતને બાંધી મંજાવ્યો અને કુલિયાં નાંખી દેહા તાપ કરી કમળ કુતંગને તેનું સરીર ખવડાવ્યું. એ દત્ત મરજી પામી દેહ ખાનથી મરી સાવથી નરકે ગયો. એ બીજો મહાપુરુષ. ૨.

૩ વશુરાજની કથા.

એવી નામે દેશના શુક્તિમતી નામે શહેરમાં અભિયંદ્ર નામનો રાજા રાજ્ય કરતો હતો. તેને શુદ્ધિમાન વશુ નામનો કુમાર હતો. સ્ત્રીરક્તજ નામના ઉપાધ્યાય મૃદાંશ શુક્ર પામે વશુકુમાર, નારદ અને તે ડોપાધ્યાયનો પર્વતક નામનો પુત્ર એ ત્રણે સદાધ્યાયી પડે ભળતા હતા. એક દિવસે અગાશીમા સતેજા આ ત્રણે વિદ્યાર્થીઓને જોઈ આકાશ મર્મે બે ચારણ, મુનીઓ વાતો કરતા ચાલ્યા ગયા છે, તેમાંથી એક વિદ્યાધર મુનીએ બીજા મુનિને કહ્યું કે આ ત્રણમાંથી બે નરકગામી છે ને એક દેવલોક (સ્વર્ગ) ગામી છે. આ દરકીત મૃદાંશ ડોપાધ્યાયે સાંભળ્યા તેની પરીક્ષા કરતા માટે જૂના જૂના જોડાના ત્રણ કુર્કા બનાવીને ત્રણે સિંચવે દાંધા, અને કહ્યું કે જ્યાં કોઈ દેખે નહિ ત્યાં એકને મારી આરજો. આમ સામગી ત્રણે જગતમાં જુદા જુદા જગ્યાં ચાલ્યા, તેમાં વસુરાજ ને પર્વતક એ બે જાણુ તો જગતમાં જગ્યા કોઈ એકાંત જગ્યાએ કુકાનો વિનાશ કરીને ચાલ્યા, અને નારદ તો યજ્ઞા રચાતક જેવાં પશુ ક્યાંક કોઈ ન દેખે એવું સ્થાનક દીધું નહિ, ત્યારે કુકાને પાછો આવ્યો. ત્યારે ડોપાધ્યાયે પૂછ્યું કે કેમ પાછો લાવ્યો? ત્યારે નારદે કહ્યું કે—દેવ, યાગ, યાગી વિગેરે દેખી રજા છે તેમ મારો આત્મા પણ દેખતો હતો, માટે શી રીતે આપની આજ્ઞાને ભ્રમ કરી એકનો વિનાશ કર્યું? તે સાંભળી ડોપાધ્યાયે મિનઝુ કે એ સ્વર્ગગામી છે, ને પેલા બે નરકગામી છે. તે પદ્ધિમાં પોતાના પુત્રને નરકમાં જનાર જાણી પોતાના પ્રયત્નને નિર્થક ગણીને સંસાર વાઘનાથી વિરજા

સા' તેણે ત્યાં માંગેના સ્વીકાર કર્યો. તે સ્વપ્નને મુખ અધરણાને આધુન્ય પૂર્ણ કરી દેવચિત્તિ પામ્યો.

રાજ્ય મંદિરો સાથે જાદુ, રૂઝુ કષ્ટો, જનનક ક્રિયાઓના ૧૬ ઉપર આશ્રય
અને નાશક હોય તેવાં કષ્ટો સાથે.

વધુરામ સત્ત જોવાયે હયે અને સત્તવાદી નરિંક તેની દુનિયામાં પ્રખ્યાતિ થય
હતી. જે સ્વચ્છ સુદિક રાત્રી સિયાનું જાણન જાણી તેના ઉપર સિંદાસન સ્થાપન
કરી વધુરામ સખમાં તે પર બેસયે હયે લોકો. અને સ્વચ્છતાને લઈને તે આસનને
જોષ સખા નહોતા તેથી સત્તવા પ્રભાવે દેવો આ રાત્રનું સિંદાસન આકાશમાં અપર
ચયે છે જેની દુનિયામાં પ્રખ્યાતિને પામ્યો.

એક વિવિધ નારદ પરંવરને ઘેર આપ્યો. ત્યારે પરંવર વેદ સંબંધી સિંધો આમજા
આપ્યા કરીને કહે, તેમાં જ્યાં અજ સગદ આપ્યો ત્યારે પરંવરે જાણતી હોમના એવે
અર્થ કર્યો. ત્યારે નારદે કહ્યું આપ તારી જૂઠ યાજ છે. કેમકે ગુરુએ અજ સગદે નવ
વરસની જુની ડાંચર (કોમલ ગોદિ) કરી છે કેમકે “ન જાપને કૃતિમજઃ” એ વાતી
કરી ફરીવાર ઉમે નદિ તે અજ કહેવાય. અજનો અર્થ જાણે પણ યાજ છે છતાં આપી
તેને સંખ્ય અર્થ સેવતો છે. સુવ કિયેસક હન. સુનિયલુ ધર્મ કથન કરનારી છે તે
અજને અર્થ જાણે. સહ અવે અજર્થ કરી ગુરુ જાને સુનિયે નારે ફરિય કરી જોતી નથી.
એમ નારે કહ્યું તેથી ને રત. સ્વન કિય સિંધે એ અજનેની ધર્મે તેમ જાણી પરંવરે
સુગત થક કહ્યું કે—એ અર્થ રતે એ જાને ગુરુએ પણ સેવત કહ્યું છે. આપણે
તેનાં નિર્ણય કરીએ ને રત એ ને રત એ ને રત એ ને રત એ ને રત એ ને રત એ ને રત એ

છા. આટલે જ સત્ય હોય તેમ કહી આપી, આ વિવાદનો નિર્ણય કરી આપો. ત્યારે કુમનિષી પ્રેરણા દુર્ગુણિ ગણ્યો અર્થે અર્થે ગુરુએ જણાવે છે તેવી ખોલી સાક્ષી આપી. આ અસાધ્ય આપનાં જ નરકમાં રહેવા કોઈ જનર હોય તત્કાલ જમુગાળને વિંદા-સનપરથી નીચે પાડી નાંખ્યો અને પછાડીને મારી નાંખ્યો. તે દરખાસે મરી સાતમી નરકે ગયો. અમલ્ય મોવનારા પાંડીને તેનું પાપ ફગાવ્યું થયું. એમ કહી નારા ત્યાંથી જાયો ગયો. સખના સોજોએ ફિકકાર આપેલો પંતર જમુ ત્યાંથી આપેલો ગયો; અને અપ્પાઈ પંતર જુડી સદાસ આપનાર જમુગાળની અપરિણિત દુનિયામાં રેવાની રીતે એ પંતરે મ. ૧૫૩. એવા માતા પુરુષની કથા પ્રથમ સાથે આવેલ છે.

૫. અગદર અકૂલની કથા.

[illegible]

એક મોહર દક્ષણમાં મળે તેનું વચન માચું. રાત્રીએ તે સ્ત્રીકાર્યું. તેમાં પડેલો જન્મવાનો વારો અશ્વત્થ ગૃહસ્થિતિને પોતાનેજ ઘેર આવ્યો. રાત્રીએ ઘણી સારી રસોઇ જન્મવામાં પીરસાવી, પરંતુ જાહજો દહક લીધી કે જે બોજન તમે કરાડો તેજ બોજન અમને આપો. રાત્રીએ ઘણું સમજાવ્યો કે ગૃહસ્થિતિ બોજન ખીજીને પચે નહીં માટે તેનો આમદ તું ઇચ્છી દે. તે છતાં જાહજો તેનું કહેવું માન્યું નહીં ને ઉઠકું મેલ્યું માથું કે આટલું બોજન જે રાત્રી આપી શકતો નથી તે બીજું શું આપશે? એમ કહેવાથી રાત્રીએ નિરપાયે તેના કુકુંજને પોતાનું બોજન કરાવ્યું. આ બોજન કરવાથી તે જાહજોનું કુકુંજ વિવિધથી એટલું બધું વ્યાકુળ થઇ ગયું કે અધ્યાત્મવનો વિચાર પણ ન રહ્યો. વિવિધમાં સંપદ થઇ આપસ આપસમાં બેઠેન, પુત્રી અને માતા સાથે પણ અભિચાર કર્યો, અને તે બોજનના નિશ્ચ નિશામાં તેઓને પ્રાયઃ આખી રાત્રી વિટંબના થઇ.

પ્રાતાઃકાળ થયો, બોજનનો નિશો છાંત થયો, સારે જાહજો ધણે સરખાયો તે પોતાની જાતને ધિક્કારવા લાગ્યો. અકાર્યનો પશ્ચાત્તાપ કરવા લાગ્યો; અને લોકોને મુખ દેખાડવું કે કેમ તેની તેને ભારે ચિંતા થઇ. તેમાં તેને રાત્રી ઉપર વિશેષ ગુસ્સો થઇ આવ્યો. કે રાત્રીએ મને જન્મી જોઇનેજ આમ દેશન કર્યો છે, શાટે આ રાત્રીનું ઘેર હું મને તે પ્રકારે વાળું, એવા ધરાસથી તે સાંથી નીકળી જન્મમાં ગયો. સાં કોઇ બકરાં ચારનાર ભરવાડ મળ્યો; તે ભરવાડ સહવેળી હતો, બેઠાં બેઠાં જે પાંદડાંપર સહ કરી કાંકરી ફેંકતો તેને તે વીંધી નાખ્યો. આ ભરવાડને જોઇ પોતાના મનોર્થ સિદ્ધ થયા જાણી ભરવાડને ઘોઘાક પેસા આપવા કરી, રાત્રીની આંખો ફેડી નાંખવાનો તે જાહજો નિશ્ચય કર્યો. પછી ભરવાડને સાથે લઇ તે નગરમાં આવ્યો. રાત્રીની રવારી નીકળી એટલે ફરથી જાહજો રાત્રીને બતાવ્યો કે આની આંખો ફેડી નાંખ. તત્કાળ ભરવાડે સહ રાખી તેણે જોરથી બે કાંકરી સાથે ફેંકી તેથી રાત્રીની બંને આંખો પુડી ગઇ. રાત્રીના માણસોએ તે ભરવાડને પકડી લીધા અને માર મારી મનાવતાં જાહજોના ચિખવવાથી પોતે આ કાંબં કવું છે એમ તેણે માની દીધું. રાત્રીના કોષનો પાર રહ્યો નહીં. બહા! દુનિયામાં માણસો કેવા દુનસ છે. કે જેના ઉપર ઉપકાર કર્યો તેના તરફથીજ અપકાર કરાયો!! તેથી રાત્રીએ જાહજોના આખા કુકુંજને મારી નાંખાવ્યું પણ તેને કોષ છાંત થયો નહિ. તેથી અસાનથી અથે થયેલા તે રાત્રીને કોષ જાતી ઉપર ગયો. અને જાહજોની આંખો ફેડીને એક ઘાગ ભરી મને નિરંતર આપો કે જેને મોળી મજાગીને દૂં માફે ઘેર વાળી કોષ સમાવું.

એ પ્રમ.જે પ્રધાનોને કહ્યું. તેજ માફક યોગ્ય દિવસ તો આવ્યું પણ સમજી પ્રધાનોએ તેમ થવું અટકાવી સ્તેરમાનક નામનાં ફળો (મુંદા) મંગાવ્યા જે આંખના જેઘ સ્ત્રીકારવાળા અને આકારના હોય છે. તેને ઘાગ ભરી રાત્રીને નિરંતર આપવા લાગ્યા. રાત્રી તે મજાગીને પોતાને ફળાર્થે માનવા લાગ્યો. આવી રીતના ભવંકર શેઠ પરિણામમાં રાત્રીએ પોતાના આયુષ્યના અવશેષ ભોગ્ય વર્ષ પુરાં કર્યા. અને સર્વ સાનમે વર્ષનું આયુષ્ય પુર્ણ કરી ને ગૃહસ્થિતિ રાત્રી જાહજો મજાગી નરકે ગયે. એ પાંચમે મહાપુરુષ.

છે. તીર્થો ભગવાના સમુદ તે કમળ અને ભોગવતાં રહે છે. તે વાતનું જળ સ્વામી સંદિક વખે છે. નિર્મળ એટલું જળ તેજે કરી તે વાત પ્રતિષ્ઠા બરી છે. વળી તીર્થો પણ મન્દ્ર ને કાન્ધગા જળ મધ્યે બને છે. વળી અનેક જગ્યા તીર્થો મેલ કિડ કરે છે. સ્વદે કરી સદીન તીર્થો પંખીના મધુર સ્વાર છે. એટલી વાતપ્રત્યે તે દાંડી રહે. રૂબીને તે મધ્યે પ્રવેશ કરે. પ્રવેશ કરીને તે દાંડી ઉપર વેદના વિચારે. શાંત થાય, તૃપ્ત, ને મુખને, શાપન્તરને, અઘોશદને પણ વિચારે. શાંત થાય ત્યારે તે દાંડી નિંદા પામે, પ્રમથા નિંદા પામે, સાતા પામે, સુખ પામે, સંતોષ પામે, મતિ શુદ્ધિપ્રત્યે પામે. (સુખ પામવાથી આનંદ માને) ત્યારે તે દાંડી સીતળ થાય. સીતળીયુત કાચા થાય. જળમધ્યે સંક્રમીને સાતા ને સંતોષ બદુલ પામે. એ દૃષ્ટિ હે જ્ઞાનમ, અસત્ કમળાએ કોઇ ઉપર વેદના-વાળા નારકી નરક મધ્યેથી ઉપડે. ઉપડીને એ લોકે મનુષ્ય છેને અઘોશવના કામ ॥ તે કહે છે. સોહના આગર (બાંધે સોડું) કાઠવાની ખાળુ માળી ને સોહના રસ કરે તે તીવ્ર અઘોશની (કોળી) ત્રાંગાના આગર, તરવાના આગર, શીશાના આગર, રૂપાના આગર, સૂરજીના આગર, કુંભારના નિંભાગની અઘી, તુલ (હોદ પ્રમુખ)ની અઘી, ખડ પ્રમુખની અઘી, ઈંદના નિંભાગની અઘી, કવેચુના (નગીવાના) નિંભાગની અઘી, સોહારની કોળી અઘી, સેમડીના વાઘી (ગોળ પચાવવાની મુસતી) અઘી, દંડીકા અઘી, રાંધવાની અઘી, સોડીક અઘી (મદના અખાગની અઘી), તૃણ વિશેષ તેની અઘી, તલસરાની અઘી, નડનો (કાવાનગનો) અઘી, ત્રીકીના તુલની અઘી. બરી પ્રમુખની અઘી. દંત્યાદિક તાની (પત-પતની) અઘી, કુસા કેસુ સરખી રાતે વરલે. દળદોશમે કળીયા (તલખા)ને મુકતી થકી, દળદોશમે વ્યાગા મુકતી થકી, દળદોશમે ઈંદાળાના સદસ્ય વિખેરતીથકી, એટલી આગવ-માન અઘી હોય, તે એટલી અઘીને તે નારકી રહે. તે અઘીને રૂબીને જેમ ગીરમગતુના તાપ તૃણાએ વ્યાકુળ થએલ દાંડી સીતળ પાણીએ બરેલ સરોવર નેધ આનંદ પામી તેમાં પ્રવેશ કરે, તેમ તે નારકી નરકની ઉપર વેદનાએ પડિએલ તે અઘી નેધ આનંદ પામી તે મધ્યે પ્રવેશ કરે, ત્યારે તે નારકી ઉપર વેદનાને વિચારે (શાંત થાય). તૃણાને પણ વિચારે, મુખને પણ વિચારે, જ્વરને પણ વિચારે, કાઠવરને પણ વિચારે ત્યારે તે નારકી નિંદા પામે, પ્રમથા વિશેષ નિંદાપ પામે, સુખ પામે, સંતોષ પામે, રતી પામે, મતિ શુદ્ધિ પામે ઇ-વાદિક સુખ પામે. સીતળીયુત કાચા થાય. તે નારકી સાતા સુખ બદુલ પામે (જેમ તે દાંડી વાત પામી સુખ પામ્યા તેમ નારકી નરકની અનંત નિદાલુ અઘીના તાપ-થી તપ્ત થએલ આ સોડની અઘી નેધ તેને સીતળતા લામે, તેથી ઉપર કહેલ કામે નાંખ્યા સુખ પામે). એવી નરકને વિષે રહ્યા. નારકી ઉપર વેદનાવાળા સદાય ઉપર વેદના ભોગવતાયકા વિચરે (રહે) છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પુરે જે કહેલો છે તેને અઘી વર્ણવી તેની વેદના સરખી નરકે ઉપર વેદના છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. ઉપર વેદનાના ધણી નારકી નરકને વિષે એ અતીથકી અનીટપણે ભગવત ઉપર વેદના ભોગવતાયકા વિચરે છે. એ ઉપર વેદના કહી.

દેવે સીંગ વેદન કરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, સીંગ વેદનાના ધર્મી નારદી નરકને વિષે કેવી રીતે (કંઈ) વેદના એ ભગવાનના વિચારે છે?

ઉત્તર—હે સીંગ, તે વધુ કદાચે કોઈક કોઈકને પુત્ર જન્મ, મુખવંત, ભગવંત ભગવત પુત્રની પદે કદીકદીને વિષે નિષ્કળ ને ભાવનાર એક એકો દેવ પોતે પદ્મની વડેના નેત્રેથી જોયે એકને ભગવાનને નવે પદે બહે કરી કરે. (કેવું) એમ ભગવાનની એક દીવસ, એ દીવસ, ચલુ દીવસ. ઉત્કૃષ્ટ એક માત્ર પવન ઉત્કૃષ્ટ કરી ને બહે કરી કરે. ભગે ને લેલ ઉત્કૃષ્ટ જૂન કાવ. ને લેલને આંતરે કરી માંમે (ભગવત કાવન, એ ભગવત માટે ભગ) સાચું ભગને સીંગવેદના પાત્રી નરકમાં ને ભાવના એકો માટે. ને ભગવાનના મનમાં એકું સીંગવેદને દુઃખ ને દુઃખ ભાગના એવાનમંથ પાત્રી પદે. કદીક પુત્ર ને મ.થના વેદન ને લેલને એકો જુનું વધ ભગ. એમ ભગવત પુત્રીપર ને પુત્ર પ.કે કરી ને લેલના એકને કાલને ઉત્તમ કરી કો નહીં.

વળી બીજે કદાચે કેવું છે. તે વધુ કદાચે કોઈક ભગવાન દાસી તેમજ ભગવત પુત્રીપર ને વધુ કેવળે માત્ર મુખ વામને કોઈ વિચારે છે. એવું કદાચે હે સીંગ ભગવત કાવન એ કોઈ સીંગ વેદનને ધર્મી નારદી નરક મરેલી ઉપર, ઉપરને કદ મુખ્ય કોઈ સીંગના કામ કેવળું છે. ને રીમનાં કામ, રીમના પુત્રના કામ, દેમ.ગા પવન પ્રમુખ, રીમ પાસ પુત્રના કામ, ગુખ.ગના કામ, ગુખ.ગના પુત્રના કામ, દીમના કુલના કામ, દીમ કુલ પુત્રના કામ એટલે રીમ.ગના સીંગ, ભગવાન કાવ (મદા) માત્રની દા. ભગવાન ને નારદી કેવે કેવળે ને બધે પ્રવેશ કરે, પ્રવેશ કરીને ને નારદી સીંગને વિચારે, કુખને વિચારે, ભગને વિચારે, દા. ભગને પુત્ર વિચારે સાંચ કાવ. ભારે ને નારદી નીકા પ.મે પ્રમુખ નીકા વિચારે પામે. ભગવત (કંઈ- દા. ભગવાન) ગુખ ઉપજુ જન કાવ. ને નારદી સંક્રમ કરેના કોઈ સાચા ને મુખ જનુષપમે ભાવરે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ને નારદીને કદ લે.કની સીંગ સમાન સીંગ વેદના છે?

ઉત્તર—હે સીંગ, એ બધું સમર્થ નહીં સીંગ વેદનાના ધર્મી નારદી નરકને વિષે એકથી બનીકાર સીંગવેદના ભાગવાનના વિચારે (રહે) છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એ સ્વપ્રમુખ પુત્રીના નારદીની કેવળા કાવની વિધિન છે?

ઉત્તર—હે સીંગ ભગવાન કદા દા.ગ પાસની ને મે.કદાપમે એક સામરોપમની છે. (પદેથી નરકે તેર પ.કા છે મેની વિધિન કાવથી પાસારીને કદે છે પદેથી પ.કા ભગવાન કદા દા.ગ વરસની, ને ઉત્કૃષ્ટ નેતુદા.ગ વરસની બીજે પાસ ૧૦૦ નેતુદા.ગ વરસ, ને ઉ. નેતુકામ વરસની માટે પ.કા ૧૦૦ નેતુકામ વરસ, ને ઉ. પુત્રોકા વરસની. એવે પાસે ૧૦૦ પુત્રોકા વરસની, ને ઉ. એક સ.વરના કદા ભ.ગ કરીએ તેલ એક ભ.ગની પાસે પાસે ૧૦૦ કાવિયા એક ભ.ગ, ને ઉ. દીપીયા એ ભ.ગની ઉડે પાસે ૧૦૦ ને

ભાગની, ને ઉં ત્રણ ભાગની. સાતમે પાકે ૪૦ ત્રણ ભાગની, ને ઉં ચાર ભાગની. આઠમે પાકે ૪૦ ચાર ભાગની, ને ઉં પાંચ ભાગની. નવમે પાકે ૪૦ પાંચ ભાગની, ને ઉં છ ભાગની. દસમે પાકે ૪૦ છ ભાગની, ને ઉં સાત ભાગની. અગ્રારમે પાકે ૪૦ સાત ભાગની, ને ઉં આઠ ભાગની. બારમે પાકે ૪૦ આઠ ભાગની, ને ઉં નવ ભાગની. તેરમે પાકે ૪૦ નવ ભાગની, ને ઉં છ ભાગ એટલે એક સાગરોપમ પુરાની છે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બીજી શકરપ્રમા પૃથ્વીના નારકીની કેટલા કાગની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્ય એક સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટ ત્રણ સાગરોપમની છે.

(બીજી નરકે અગ્રાર પાક્યા છે તેની સ્થિતિ લીકાથી કહે છે. પહેલે પાકે ૪૦ એક સાગરોપમની ને ઉં એક સાગર ને એક સાગરના અગ્રાર ભાગ કરીએ તેવા બે ભાગની. બીજે પાકે ૪૦ એક સાગરને અગ્રીવારીયા બે ભાગની ને ઉં એક સાગર ને અગ્રીવારીયા ચાર ભાગની. ત્રીજે પાકે ૪૦ એક સાગર ને ચાર ભાગની, ને ઉં એક સાગર ને છ ભાગની. ચોથે પાકે ૪૦ એક સાગર ને છ ભાગની, ને ઉં એક સાગર ને આઠ ભાગની. પાંચમે પાકે ૪૦ એક સાગર ને આઠ ભાગની, ને ઉં એક સાગરને છ ભાગની. છઠે પાકે ૪૦ એક સાગર ને દસ ભાગની ને ઉં બે સાગર ને એક ભાગની. સાતમે પાકે ૪૦ બે સાગર ને એક ભાગની ને ઉં બે સાગર ને ત્રણ ભાગની. આઠમે પાકે ૪૦ બે સાગર ને ત્રણ ભાગની ને ઉં બે સાગર ને પાંચ ભાગની. નવમે પાકે ૪૦ બે સાગર ને પાંચ ભાગની ને ઉં બે સાગર ને સાત ભાગની. દસમે પાકે ૪૦ બે સાગર ને સાત ભાગની ને ઉં બે સાગર ને નવ ભાગની. અગ્રારમે પાકે ૪૦ બે સાગર ને નવ ભાગની ને ઉં બે સાગર ને અગ્રાર ભાગ એટલે ત્રણ સાગરોપમ પુરાની ભણુવી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્રીજી વાણુપ્રમા પૃથ્વીના નારકીની કેટલી સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્ય ત્રણ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટ સાત સાગરોપમની છે.

(ત્રીજી નરકે નવ પાક્યા ■ તેની સ્થિતિ લીકાથી કહે છે. પહેલે પાકે ૪૦ ત્રણ સાગરની ને ઉં ત્રણ સાગર ને એક સાગરના નવ ભાગ કરીએ તેવા ચાર ભાગની. બીજે પાકે ૪૦ ત્રણ સાગર ને (નવીયા) ચાર ભાગની ને ઉં ત્રણ સાગર ને આઠ ભાગની. ત્રીજે પાકે ૪૦ ત્રણ સાગર ને આઠ ભાગની ને ઉં ચાર સાગર ને ત્રણ ભાગની. ચોથે પાકે ૪૦ ચાર સાગર ને ત્રણ ભાગની ને ઉં ચાર સાગર ને સાત ભાગની. પાંચમે પાકે ૪૦ ચાર સાગર ને સાત ભાગની ને ઉં પાંચ સાગર ને બે ભાગની. છઠે પાકે ૪૦ પાંચ સાગર ને બે ભાગની ને ઉં પાંચ સાગર ને ■ ભાગની. સાતમે પાકે ૪૦ પાંચ સાગર ને છ ભાગની ને પંચ છ સાગર ને એક ભાગની. આઠમે પાકે ૪૦ છ સાગર ને એક ભાગની ને ઉં છ સાગર ને પાંચ ભાગની. નવમે પાકે ૪૦ છ સાગર ને પાંચ ભાગની ને ઉં છ સાગર ને નવ ભાગની. એટલે સાત સાગરોપમ પુરાની.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એથી પંચમથા પૃથ્વીના નારકીની કેટલી સિધ્ધિ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જ્યન સત્ત્વ સારથોષમની ને ઉત્તમી ક્ષા સારથોષમની છે.

(એથી નારકી સત્ત્વ પાડ્ય છે તેની સિધ્ધિ રીકાથી કહે છે. પહેલે પાડે ૪૦ સત્ત્વ સારની ને ઉં. સત્ત્વ સાર ને એક સારના સત્ત્વ ભાગ કરીએ તેમ ત્રણ ભાગની બીજે પાડે ૪૦ સત્ત્વ સાર ને (સાતીય) ત્રણ ભાગની ને ઉં. સત્ત્વ સાર ને ૭ ભાગની ત્રીજે પાડે ૪૦ સત્ત્વ સાર ને ૭ ભાગની ને ઉં. ચાર સાર ને બે ભાગની. એથે પાડે ૪૦ ચાર સાર ને બે ભાગની ને ઉં. ચાર સાર ને પાંચ ભાગની. પાંચમે પાડે ૪૦ ચાર સાર ને પાંચ ભાગની ને ઉં. નવ સાર ને એક ભાગની. છો પાડે ૪૦ નવ સાર ને એક ભાગની ને ઉં. નવ સાર ને ચાર ભાગની. સાતમે પાડે ૪૦ નવ સાર ને ચાર ભાગની ને ઉં. નવ સાર ને સત્ત્વ ભાગની. એટલે ક્ષા સારથોષમ પુરની.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પાંચમી ધૃમથા પૃથ્વીના નારકીની કેટલી સિધ્ધિ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જ્યન ક્ષા સારથોષમની ને ઉત્તમી સત્ત્વ સારથોષમની છે.

(પહેલો નારકી પાંચ પાડ્ય છે તેની સિધ્ધિ રીકાથી કહે છે. પહેલે પાડે ૪૦ ક્ષા સારની ને ઉં. જ્યાર સારને એક સારના પાંચ ભાગ કરીએ તેમ ને ભાગની બીજે પાડે ૪૦ જ્યાર સારને (પાંચમ) બે ભાગની ને ઉં. જ્યાર સારને ચાર ભાગની ત્રીજે પાડે ૪૦ જ્યાર સારને ચાર ભાગની ને ઉં. ચાર સારને એક ભાગની. એથે પાડે ૪૦ ચાર સારને એક ભાગની ને ઉં. પનર સાર ને ત્રણ ભાગની. પાંચમે પાડે ૪૦ પનર સારને ત્રણ ભાગની ને ઉં. એક સારને પાંચ ભાગની. એટલે સત્ત્વ સારથોષમ પુરની.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, છી તથાથ પૃથ્વીના નારકીની કેટલી સિધ્ધિ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જ્યન સત્ત્વ સારથોષમની ને ઉત્તમી જાતીય સારની છે.

(છીનરી ત્રણ પાડ્ય છે. તેની સિધ્ધિ રીકાથી કહે છે. પહેલે પાડે ૪૦ સત્ત્વ સારની ને ઉત્તમી જ્યાર સાર ને એક સારના ત્રણ ભાગ કરીએ તેમ ને ભાગની. બીજે પાડે ૪૦ જ્યાર સારને (ત્રીય) બે ભાગની ને ઉં. ત્રીય સારને એક ભાગની ત્રીજે પાડે ૪૦ ત્રીય સારને એક ભાગની ને ઉં. એક સારને ત્રણ ભાગની એટલે જાતીય સાર પુરની.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સત્ત્વ તથાથ પૃથ્વીના નારકીની કેટલી સિધ્ધિ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જ્યન જાતીય સારથોષમની ને ઉત્તમી ત્રીય સારથોષમની છે. (ત્રીય એક પાડ્ય છે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ તથાથ પૃથ્વીના નારકીની કેટલી સિધ્ધિ છે! ત્રીય સારને ૩૫ સિધ્ધિ છે. ત્રીય સારને ૩૫ સિધ્ધિ છે. ત્રીય સારને ૩૫ સિધ્ધિ છે. ત્રીય સારને ૩૫ સિધ્ધિ છે. ત્રીય સારને ૩૫ સિધ્ધિ છે.

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ ધનવણા સુઝે વ્યુત્કાંત પદે કહી છે. તેમ આંદી પણ કહેવી. એટલે નારકી. નારકી, દેવતા મધ્યે ઉપગે નહિ ફક્ત ગર્ભજ મનુષ્ય ને તિવંચ મધ્યેજ ઉપગે. એમ જાવત્ હકી નરક સુધી કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સાતમી તમનમા નરકના નારકી, ચર્ચીને ક્યાં ઉપગે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક ગર્ભજ તિવંચ મધ્યેજ ઉપગે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારકી કેવોક પૃથ્વીનો સ્પર્શ ભોજનના યાગ વિચરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અનીષ્ટ જાવત્ અમનોદ સ્પર્શ ભોજન છે. એમ જાવત્ સાતમી નરક પર્વત જાણવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારકી કેવોક પાણીનો સ્પર્શ ભોજનના યાગ વિચરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અનીષ્ટ જાવત્ અમનોદ એમ જાવત્ સાતમી નરક પર્વત જાણવું. એમ જાવત્, અઘી, વાયુ, ને વનસ્પતિ પર્વત અનીષ્ટ સ્પર્શ સાતમી નરક પર્વત જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વી બીજી નરક આગિને જાડપણે મોડી છે? કે જાંબ-પણે, પોહોળપણે સર્વથી લઘુ (નાની) છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વી બીજી નરક આગિને જાડપણે (ઉચ્ચપણે) સર્વ દિશે મોડી છે. અને જાંબપણે પોહોળપણે, નાની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બીજી નરક, ત્રીજી નરક, આગિને જાડપણે સર્વ દિશે મોડી છે? ને જાંબપણે, પોહોળપણે નાની છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બીજી નરક, ત્રીજી નરક આગિને જાડપણે સર્વ દિશે મોડી છે. ને જાંબ-પણે, પોહોળપણે નાની છે. એમ એણે અભિપ્રાયે જાવત્ હકી નરક, સાતમી નરક આગિ ને સર્વ દિશે જાડપણે મોડી છે. ને જાંબપણે, પોહોળપણે નાની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીને વિષે નરક મધ્યે જે પૃથ્વીકાયા જાવત્ વનસ્પતિ-કાયા, જીવ તે માહા કર્મના ધણી છે? માહા આશ્રવના ધણી છે? કે માહા કુષ્ટ વેદનાના ધણી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા છે. એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીને વિષે નરકાવાસાને વિષે જેમ છે તેમજ જાવત્ માહા વેદનાવંત છે. એમ જાવત્ સાતમી પૃથ્વીકાયા કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીને વિષે ત્રીસ લાખ નરકાવાસાને વિષે એકેકા નરકાવાસામાં સર્વ પ્રાણી, સર્વ જીવ, સર્વ જીવ, સર્વ સત્તા પૃથ્વીકાયાપણે જાવત્ વન-સ્પતિકાયાપણે ને નારકીપણે પુરે ઉપના છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા. અસંખ્ય વારંવાર એકેકા જીવ અનંતીયાર એકેકે હામે ઉપનો છે.

મહાજ્ઞ સાને નરકે નારકીના જીવ પોતપોતાના આત્મા પ્રમાણે નારકીને ભર હાડે છે. ૧૭૥૥ તેમાં કોઈક જીવ નારકીને વિશે ઉપજીને સાનાપણુ વેદ છે. તે એમ જે પુરંસા ભરતો દેવતા મિત્ર હોય તે નરક મધ્યે જઈને વેદના રાજે તે કારણે. અથવા સમકિતવંત નારકી તેને સુખ અધવસામે કરી અથવા પોતાના કર્મને સલાવે કરી હવુપાકર્મ પ્રમુખ અથવા તિર્યકરના પાંચ કલાણુ કે અંતર્મુદુર્ત માત્ર સાત વેદે એટલા કારણે નારકી મુદુર્ત માત્ર સાતા વેદે અન્યથા સદાષ્ઠ અસાનાજ છે. ૧૮૮૬ એ નારકીનું વૈક્ય શરીર મરણુ કાળે કેયું થાય છે, તેજસ કાર્મજુ શરીર, સુદમ નામ કર્મને ઉદયવાગાને સુદમ શરીર પર્યાપ્ત અપર્યાપ્તના મુક્તા માત્રમાજ જેમ દગ્ગરો બેદ થાય તેમ નારકીના શરીરના દગ્ગરો બેદ પામે છે, એટલે વેરાઈને ત્રીજા ત્રીજા પરમાણુ થાય છે ૥૬૬૥ નારકીનો ઉત્પાત (તે ઉછગજું) જ્યન્મથી માત્ર માત્ર ને ઉત્કૃષ્ટપણે પાંચમે જોગન પ્રમાણુ ઉછળે છે. નારકી દુખે કરી બીના છે. સદ્યમમે વેદના તેણે કરી સહીત છે. ૧૧૦૬ આંખ મીચીને ઉઘાડીએ એટલી વાર પછુ નારકીને જ્ઞાતા નથી. દુખ મધ્યેજ બંધાણુ છે. નરકને વિશે નારકી રાત દિવસ દુખ મધ્યેજ પડે છે. ૧૧૧૧ સીતવેદના વાગાને અની સીત, ઉંચુ વેદનાવાગાને અનિ ઉંચુ, અસંત તૃપ્ત, અસંત શુધા, અસંત ભવ ઇલાદિક નરકને વિશે નારકી દુખના સંકટ મમે નિશામા સ્વીન દુખ પ્રત્યે ભોગવે છે. ૧૧૨૧ આ ઉદેશાની એ જ્યાર માયા થઈ, તેનો અર્થ સંજોગથી એક માયામાં કહે છે. વૈદીય શરીરનો કાજ મુદુર્ત પ્રમાણુ. ૧. અસુખ પુરંચગનો આહાર ૨. અસાનાવેદની વેદે છે, ૩. ઉપપાત (તે ઉપજગજું) ૪. ને ઉત્પાત (તે ઉછગજું.) ૫. અને શરીર પ્રમુખ ઇલાદિક બીજે ઉદેશે કલા. ૧૧૩૧ એ નારકીનો તોજે ઉદેશ પુરો થયો. ૬૫૧ નારકીનો અધિકાર સંપૂર્ણ.

૪૩. તિર્યચ્છને પહેલો ઉદેશ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તિર્યચ્છનેનીયાના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના પાંચ બેદ છે. એકેદિ તિર્યચ્છનેનીયા ૧, એકેદિ ૨, તેકેદિ ૩, આરેદિ ૪, ને પચ્ચેદિ તિર્યચ્છનેનીયા ૫.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકેદિ તિર્યચ્છનેનીયાના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના પાંચ બેદ છે. પૃથ્વીકાચ એકેદિ તિર્યચ્છનેનીયા ૧, પાણી ૨, અતી ૩, વાયુ ૪ ને વનરપતિકાચ એકેદિ તિર્યચ્છનેનીયા ૫.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃથ્વીકાચ એકેદિ તિર્યચ્છનેનીયા તેના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે સુદમ પૃથ્વીકાચ એકેદિ તિર્યચ્છનેનીયા ૧, ને જાદર પૃથ્વીકાચ એકેદિ તિર્યચ્છનેનીયા ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુદમ પૃથ્વીકાચ એકેદિ તિર્યચ્છનેનીયા તેના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે. પર્વામાં સુદમ પૃથ્વીકાચ ૧, ને અપર્વામાં સુદમ પૃથ્વીકાચ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, જ્યારે પૃથ્વીકાયા એકેદિ નિર્વચનોનીયા તેના કેટલા બેદ છે ?
 ઉત્તર—હે પ્રાણ, તેના ચલુ બે બેદ છે. ૫ર્થમા જ્યારે પૃથ્વીકાયા ૧, ને અપર્થમા
 જ્યારે પૃથ્વીકાયા ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, અપર્થમા એકેદિ નિર્વચનોનીયા કેટલા બેદ છે ?
 ઉત્તર—હે પ્રાણ, તેના બે બેદ છે. તે એમ પૃથ્વીકાયાના બેદ કલા છે તેમ જાણવા.

એમ જાની, પણ ને વનસ્પતિકાયાના ચલુ બેદ જાને જાણવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, બેદેદિ નિર્વચનોનીયા કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે પ્રાણ, તેના બે બેદ છે. ૫ર્થમા બેદેદિ નિર્વચનોનીયા ૧ ને અપર્થમા બેદેદિ
 નિર્વચનોનીયા ૨ એ બેદેદિના બેદ કલા. એમ જાણવ નેદેદિ, ચારેદિ નિર્વચનોનીયા
 કુપી જાણવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ૫ર્થેદિ નિર્વચનોનીયા કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે પ્રાણ, તેના ચલુ બેદ છે જગત્તર ૫ર્થેદિ નિર્વચનોનીયા ૧, યગત્તર ૫ર્થેદિ
 નિર્વચનોનીયા ૨ ને બેથા ૫ર્થેદિ નિર્વચનોનીયા ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, જગત્તર ૫ર્થેદિ નિર્વચનોનીયા કેટલા બેદ છે ?
 ઉત્તર—

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ય, તેના બે ભેદ છે. એક ઉપર સર્વ યજ્ઞયર પચેદિ નિર્વ્ય જ્ઞેનીયા ને બીજા જૂજપર સર્વ યજ્ઞયર પચેદિ નિર્વ્ય જ્ઞેનીયા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉપર સર્વ યજ્ઞયર પચેદિ નિર્વ્ય જ્ઞેનીયાના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ય, તેના બે ભેદ છે. તે જેમ જળયરના કલા તેમ ઉપર સર્વના પજુ ચાર ભેદ જાણુવા. એમ જૂજપર સર્વના પજુ ચાર ભેદ જાણુવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બેયર પચેદિ નિર્વ્ય જ્ઞેનીયાના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ય, તેના બે ભેદ છે. એક સમુર્જિમ બેયર પચેદિ નિર્વ્ય જ્ઞેનીયા ને બીજા મર્ષજ બેયર પચેદિ નિર્વ્ય જ્ઞેનીયા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બેયર સમુર્જિમ પચેદિ, નિર્વ્ય જ્ઞેનીયા તેના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ય, તેના બે ભેદ છે. એક પર્વાપ્તા સમુર્જિમ બેયર પચેદિ નિર્વ્ય જ્ઞેનીયા ને બીજા અપર્વાપ્તા સમુર્જિમ બેયર પચેદિ નિર્વ્ય જ્ઞેનીયા. એમ મર્ષજ બેયર પજુ જાણુવા. જાત્વ પર્વાપ્તા મર્ષજ બેયર નિર્વ્ય. ને અપર્વાપ્તા બેયર મર્ષજ નિર્વ્ય પજુ જાણુવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બેયર પચેદિ નિર્વ્ય જ્ઞેનીયા તેને કેટલા પ્રકારનો જ્ઞેની સંપ્રદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ય, તેને ત્રણ પ્રકારનો જ્ઞેની સંપ્રદ (ઉપજ્ઞાતાં કેશણાં) છે. અંડજ (ઉદ્ગર્ધી ઉપજે ને મયુગાદિક.) પોતજ (ને વડગચોસ ૨,) ને સમુર્જિમ ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અંડજ જ્ઞેની સંપ્રદના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ય, તેના ત્રણ ભેદ છે. બી ૧, પુર ૨, ને તપુસક ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પોતજ જ્ઞેની સંપ્રદના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ય, તેના ત્રણ ત્રણ ભેદ છે. ત્વા ૧, પુર ૨, ને તપુસક ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સમુર્જિમ જ્ઞેની સંપ્રદના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ય, તે સંદેહ એક તપુસક વેદજ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કોણના કેટલી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ય, તેને ૮ ક્રોણ છે, તે કુળ જાવા ૧, જાત્વ કુલ ૨, જાવા ૩. પર્વ જાણુ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ શું સંભવતા દેહી છે, કે વિશ્વાન દેહી છે, કે સમવિશ્વાન દેહી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ય, સમવજ દેહી છે, વિશ્વાન દેહી છે, ને સમવિશ્વાન દેહી પજુ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવ શું જાતી છે કે અજાતી છે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જાની પણ છે, ને અજાની પણ છે. તેમાં જાન પણ કુધી દેવ ને અજાન પણની ભયના.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છત્ર સું મનભેથી છે, કે વચનભેથી છે, કે કાવભેથી છે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તમે જોય સહીત છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છત્ર સું સાદરોપોથી છે, કે અનસારોપોથી છે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, સાદરોપોથી પણ છે અને અનસારોપોથી પણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છત્ર કદ મનિમાંદેથી આવી ઉપજે? સું નારી મધેથી ઉપજે, કે નિર્વચ મધેથી ઉપજે, કે મનુષ્ય મધેથી ઉપજે કે દેવતા મધેથી ઉપજે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, અસંખ્ય વારના અવખાન પછી ત્રીસ અર્ધમુખિયા ને ૭૫૫ અનસારોપના મનુષ્ય, નિર્વચ કુલના ને આશ્રમા દેવતાની ઉપરના દેવતા વારના સેવ કરે ઉપજે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છત્રને કેટલા કદની રીધને છે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, અસંખ્ય અંતરુંદરને ને ઉત્પત્તિને વચોપમના અસંખ્યાના ભયની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છત્રને કેટલી સમુદાય છે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તેને પાંચ સમુદાય છે. વેદની સમુદાય કલ્પ સમુદાય, માનુષ્ય નિઃ સમુદાય, રીધ સમુદાય, ને તેજસ સમુદાય.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છત્ર મારજીવે સમુદાયને મું સમોદન મરે છે, કે અસમોદન મરે છે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, સમોદન પણ મરે છે ને અસમોદન પણ મરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે છત્ર અગાધ રીધ મરેને કદ મનિમાં ભવ, કદ મનિમાં ઉપજે? સું નારી મધે ઉપજે, કે નિર્વચ મધુખ કદ મનિમાં ઉપજે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જેમ બીજ પ્રતી (પ્રતિષ્ઠિ) ને રિપે ઉપજાવ કલ્પ છે તેમ ભજુવો, અથવા પત્રાજીને બુદ્ધિને પાને રિપે કલ્પ છે તેમ ભજુવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન તે છત્રની કેટલી ભાગી કુષોલી થાપ કદી છે? (કદાં ભાગી કુગ ભેદીનું ઉદ્દરણ કદે છે એ કદાં ભેદી મધે અનેક ભાગી કુગ દોષ જેમ પાણી વેલી મધે કદાંનું કુગ, કીમ્બુ કુગ, વીંછીનું કુગ છે. તે કદે એ કદાં ભેદી મધે અનેક ભાગીનું કુગ હોય તે એ કદાં ભેદી, કદે પચેકે પ્રમુખના દોષ તીલાં વેલી તે કદાં રચના (કુપ્પણ કુકલ) ને કુગ તે વેદના સરખા છત્ર દેવ તે અને ભાગી કુગ કદી કદી છે. તે ભાગ ભાગના છત્ર મારે) તથા જેમ નિર્વચની ભાગી છે ને તેનાં કુગ મુખિયા કીમ્બુ વીંછી પ્રમુખ એ કુગ છે તે વેલી પ્રમુખ કદાંએ એટલે એ કદાં ભેદીને રિપે અનેક કુગ થા.)

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જાર લાખ જ્ઞાતિ કુલ કોટીની પ્રમુખ લાખો છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જુગપર સર્વ યજ્ઞચર પચેદિ તિર્થ્ય જ્ઞેનીયને કેટલા પ્રકારની યોતી સંપ્રદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રણ પ્રકારની છે. તે કહે છે. અંકજ ૧, (યો પ્રમુખ) પોતજ ૨, (નકુલ પ્રમુખ.) ને સમુર્જિમ ૩, એ રીતે જેમ બેચરનો અધિકાર ક્લેષ તેમ જાણવો. પણ એટલો વિશેષ જે આયુષ્ય જ્ઞાનથી અંતર્મુદુર્નું ને ઉત્કૃષ્ટ કોલ પુર્વનું. અને તે મરીને બીજી નરક સુધી જાય. તેની નવજાખ જ્ઞાતિ કુલ કોટી અનેક લક્ષ યોતી પ્રમુખ છે. એમ અનંતે તિર્થકરે કન્યુ છે. શેષ અધિકાર પુર્વપરે જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉરપર સર્વ યજ્ઞચર પચેદિ તિર્થ્ય જ્ઞેનીયને કેટલા પ્રકારની યોતી સંપ્રદ છે.

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ જુગપરનો અધિકાર ક્લેષ તેમ જાણવો. પણ એટલો વિશેષ જે તેનું આયુષ્ય જ્ઞાનથી અંતર્મુદુર્નું ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોલ પુર્વનું છે. તે મરીને જાત પાંચમી નરક સુધી જાય. એટલી દસ લાખ કુળ કોટી જ્ઞાતિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ચતુષ્પદ યજ્ઞચર પચેદિ તિર્થ્ય જ્ઞેનીયને કેટલા પ્રકારની યોતી સંપ્રદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બે પ્રકારની છે. જરામુન (જોરથી ઉપજેલ આય પ્રમુખ) ૧ ને સમુર્જિમ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જરામુનના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ત્રણ ભેદ છે. સ્ત્રી ૧, પુરુષ ૨, ને નપુંસક ૩, તેમાં જે સમુર્જિમ છે તે સર્વ નપુંસક વેદ છે (ને ગર્ભજ ત્રણે વેદ છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે જીવને કેટલી લેશ્યા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ પહોળો અધિકાર ક્લેષ છે તેમ જાણવો. પણ એટલો વિશેષ જે તેનું આયુષ્ય જ્ઞાનથી અંતર્મુદુર્નું ને ઉત્કૃષ્ટ ત્રણ પચેષમનુ (ચતુષ્પદ આયુષ્ય) ને તે મરીને ચોથી નરક પર્વત જાય. તેની દસ લાખ જ્ઞાતિ કુલ કોટી જ્ઞાતિ જ્ઞેની પ્રમુખ કરી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જળચર પચેદિ તિર્થ્ય જ્ઞેનીયને કેટલા પ્રકારનો જ્ઞેની સંપ્રદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પુર્વે જેમ જુગપર સર્વનો અધિકાર ક્લેષ છે તેમ જાણવો. પણ એટલો વિશેષ જે મરીને જાત સાતમી નરક પર્વત જાય. તેની સાડી જાર લાખ જ્ઞાતિ કુળ કોટી જ્ઞેની પ્રમુખ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નૈરેદિતી કેટલી લાખ જ્ઞાતિ કુલ કોટી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, નવજાખ કુલ કોટી જ્ઞાતિ ને બે લાખ જ્ઞેની પ્રમુખ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તેદિની કેટલી લાખ વેલી કુલ જોડી છે?

હિતર—હે માનમ, તેની આઠ લાખ કુલ જોડી વેલી છે તે બે લાખ વેલી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બે હદિને કેટલી લાખ કુલ જોડી છે?

હિતર—હે માનમ, સાત લાખ કુલ જોડી વેલી તે બે લાખ વેલી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેટલા મધે કયા છે. તે કેટલા મધમાં સત કયા છે?

હિતર—હે માનમ, સાત મધે અને સાતમે મધના આઠ છે. મધ તથા મધમાં સત ૨૧૧૫ મધ દીકારે મધ.

મૂલતપકટ નિજાસ, પતપુષ્પ ફલમોય, ॥ ગંધંગા રણાદુત્તરમેષા, ગંધંગસપા
 મુણેવજ્ઞા ॥૧॥ અસ્યા વ્યાખ્યાનરૂપં ગાયાત્રયં, ॥ મુધાગુરુષણ્ણી, અગરવાલો
 તમાલપત્રં, તદ્વપ્તયંગુ જાર, ફલંચ જારિયગંધંગા ॥૨॥ ગુણનાપસત્તસયા,
 પંચદિવેનેદિ મુરભિગંધેણં, રમણગેજંતદ્વકામેદિ, ચત્તદિયમેનેદિ ॥૩॥

(જેહને પુણ થાય તે વેલી ને જેહને પુણ ન થાય તે લગા કદીએ) (લગાનો ને વેલીનો અધિકાર ક્યાંય દીકામાં પણ વિવર્થો નથી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેટલે બેદે દરીકાય ને કેટલા દરીકાયના સનક' (સો) કલા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ત્રણ બેદે દરીકાય કદી છે. જળજ ૧, (જળધરી ઉપના તે) યજ્ઞ ૨, (સ્થળ ધરી ઉપના તે.) ઉલ્લ ૩, (જળ યજ્ઞ બનેયજ્ઞ ઉપના તે) એમ એકેકાના સો બેદ થાય ત્યારે દરીકાયના ત્રણસે બેદ થાય નિર્દાં દગ્ગર વનસ્પતિના ૧૫ નિટગધ થાય, (કૃતાંક રીંગણ પ્રમુખ) ને દગ્ગર ૩૫ નાગગધ થાય છે (કમળ પ્રમુખ) એ સર્વે દરીકાયજ્ઞ જણુવા.

તે એમ સર્વે જીવને જાતસંતરે જણુતાં થકાં, એમ મુજને અનુસાર અવમાદનાં થકાં. એમ મુજને યાનસોચને જોનાં થકાં, એમ ભલે પ્રકારે મનમાં ચીનવનાં થકાં એ બે કાયમખે નિશ્ચે સર્વે સંસારી જીવ આવે. ત્રસકાય મધ્યે (જેદંદી પ્રમુખ) ૧ ને યાવર કાય મધ્યે (પૃથ્વી પ્રમુખ) ૨, એમ સર્વ સરસાણે સકળ સંસારી જીવમધ્યે ચોરાશી જાનિ કુલકાડી જોનીપ્રમુખ સત સદસ્ય હોય. એમ અનિત, અનાયત ને વર્તમાન અનંતા નિર્વ-કરતું વચન છે.

વળી નિર્વચ્ય પુન્યકરે તે મરી દેવતા થાય તે ભણી તથા કુલકોટિની વિચારખૂને વિને, વિશિષ્ઠ અધિકારથી, દેવતાના વૈમાનનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સ્વરિતકનામે ૧, સ્વરિતકપત્ત ૨, સ્વરિતકપ્રભ ૩, સ્વરિતકાંત ૪, સ્વરિતકચર્મ ૫, સ્વરિતકચેર ૬, સ્વરિતકધ્વજ ૭, સ્વરિતકચંચાર ૮, સ્વરિતકકુટ ૯, સ્વરિતકસિદ્ધ ૧૦, સ્વરિતકોત્તરાવનસક ૧૧, એ અગીયાર વૈમાન છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા. એ અગીયાર વૈમાન છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે વૈમાન કેવાં મોટાં છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જે વખતથી જંજુદોષ મધ્યે અબ્યંતર મંડળે સૂર્ય ઉદય કરે છે. તે તે સૂર્ય આધમે છે તે વચે જે હજારે જોજનને એક જોજનના સાક ભાગ કરીએ તેવા બેતાળીસ ભાગ એટલું ક્ષેત્ર થાય છે, તેને ત્રણમણું કરતા ૨૮૩૫૮૦ જોજનને સાકીયા છે. ભાગ થાય તેટલા જોજનને એકેકે કાગે દેવતા આને તે મંડામતી કદીએ. તે વિમને દેવતા તે ઉત્કૃષ્ટી ઉનાવળી જાવત દેવતાની ગતિએ ચાલતો થકો જાવત થકે એક દિવસ, બે દિવસ, ને ઉત્કૃષ્ટજે તે વૈમાન મધ્યે ૭ માસ પર્વન ચાલે ત્યારે કોઈક વૈમાનનો પાર આવે ને કેટલાએક વૈમાનનો પાર આવે નહીં. એવાં મોટાં વૈમાન છે. (એ વૈમાન પહેલે ચાર દેવલોક છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અર્ચિ ૧, અર્ચિરવત્ ૨, (અર્ચિરપ્રભ ૩, અર્ચિરકાંત ૪, અર્ચિર-વર્ષ ૫, અર્ચિરચેર ૬, અર્ચિરધ્વજ ૭, અર્ચિરચંચાર ૮, અર્ચિરકુટ ૯, અર્ચિર-સિદ્ધ ૧૦.) જાવત અગ્નિરમુ અગ્નિરવનસક વૈમાન છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, હા. એ અગ્રાર વૈમાન છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે વૈમાન કેવાં મોટાં છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તે જેમ સ્થિતિક પ્રમુખ કલા તેમ જાણવા. પણ એટલો વિશેષ જે સ્વર્ગ, અરન, ક્ષેત્રનું પાંચમણું એક અક્ષુ તે અપધારણ કદીએ તે અને ૭ માસ પર્વન માટે તારે કોઈક વૈમાનનો પાર આવે ને કોઈક વૈમાનનો પાર આવે પણ નહીં એવાં મોટાં વૈમાન છે. (એ વૈમાન મેંવેલો છે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કામ ૧, કામાવર્ત ૨, કામપ્રમ ૩, કામકાં ૪, કામવર્ણ ૫, કામ-દેવ ૬, કામપર ૭, કામધર્મા ૮, કામકુટ ૯, કામસિદ્ધ ૧૦) નવત્ અગ્રારમું કમો-તપુવર્ણક વૈમાન છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, હા. એ અગ્રાર વૈમાન છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે વૈમાન કેવાં મોટાં છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તે જેમ સ્થિતિક પ્રમુખ કલા તેમ જાણવા. પણ એટલો વિશેષ જે સામયો સ્વર્ગ કદીએ તેટલા જોઈનનું એક અક્ષુ તે જાણવાની કદીએ તે અને. કોઈ સર્વ પુર્વશીરિને કહેવું (એ વૈમાન નવ મેંવેલો છે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અનુતર વૈમાને વિષ્ણુ, વિષ્ણવંત, વ્યંત, અપરાધન વૈમાન છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, હા. એ આ વૈમાન છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે વૈમાન કેવાં મોટાં છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તે જેમ સ્થિતિક પ્રમુખ કલા તેમ જાણવા. પણ એટલો વિશેષ જે સર્વનું ઉત્તર, અરનકેવ તેને નવમણું કદીએ તેટલા જોઈનનું એક અક્ષુ તે વૈમાનની. તે અને ૭ માસ પર્વન દેવના મહે તારે કોઈક વૈમાનનો પાર આવે ને કોઈક વૈમાનનો ૫૨ પણ આવે નહિ, એવાં વૈમાનનાં મોટાં વૈમાન છે.

અર્થે સ.પો આપુનવતિ! એ નિર્વચ જોવીયાનો પદેમે ઉદેશે પૂરો કરે.

૪૪. નિર્વચનો બીજો ભાગ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેટલા પ્રકારના સંસારી જીવ છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, ૭ પ્રકારના છે પૃથ્વીકા ૧, નવત્ ૨, સહકાવના ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃથ્વીકાવના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તેના બે બેદ છે એક મદમ પૃથ્વીકા ને બીજા નાદર પૃથ્વીકા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સદમ પૃથ્વીકાવના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, તેના બે બેદ છે. એક પર્વતા ને બીજા અપર્વતા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નાદર પૃથ્વીકાવના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, તેના બે બેદ છે. એક પર્વામા ને બીજા અપર્વામા, દયાદિક જાવત્ પત્રવજા સંસ્કાર થકેલા થકેથી જાલસા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મુંદાળી પૃથ્વીના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, તેના સાત બેદ છે. કળીમાટી ૧. લીલી માટી ૨. શની માટી ૩. પીળી માટી ૪. પાંદડા માટી ૫. ધોળીમાટી ૬. ને રંગસ પ્રમુખ પાંદડા માટી ૭.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત ખર (કાંજી) પૃથ્વીના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, તેના અનેક બેદ કલા છે. જાવત્ જાવત્ પૃથ્વી મધ્યે અસંખ્યાના જીવ છે. એટલે પૃથ્વીકાલ કદી. એમ નિશ્ચય જેમ પત્રવજા મૃતના પ્રથમ પદમાં અધિકાર કલા છે (આજી સર્વો નિરંજન કલા છે, તેમ નિરંજીય વનરપતિના પર્વત જાલસા. એમ જાવત્ જાવત્ એક વનરપતિના જીવ સાંનિશ્ચય સંખ્યાના, અથવા અસંખ્યાના, અથવા અનંતા જીવ થજી પામીએ. એટલે વનરપતિના અધિકાર કલા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્રસકાષના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, તેના ચાર બેદ છે એટલે ૧. તેદિ ૨. નેરદિ ૩. ને પમેદિ ૪.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બેદિના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, તેના અનેક બેદ છે. દયાદિક અધિકાર જેમ પત્રવજાના પદમાં કલા
■ તેમ અહીંના નિરંજીય જાલસા જાવત્ જાવત્ સંખ્યાસિદ્ધના દેવના પર્વત જાલસા. એટલે અનુતરોપવાદના દેવના કલા. એ ત્રસકાષના અધિકાર થપો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેટલા પ્રકારની પૃથ્વી છે?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, ૭ પ્રકારની છે, મુજબ પૃથ્વી ૧. મુદ્દ પૃથ્વી (પર્વત મધ્યે) ૨. વેળુ પૃથ્વી (નદી પ્રમુખની), ૩. મહુસીય (હીંગળો પ્રમુખ) ૪. સંકેરા (કાંકેરા પ્રમુખ) ૫. ને ખર પૃથ્વી (પાંદડા પ્રમુખ) ૬.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મુંદાળી પૃથ્વીની કેટલા કાળની રિથિ છે?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, જય-વથી અતમુંદુત ને ઉત્કૃષ્ટપદ્મ એક દહ્વર વરસની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મુદ્દ પૃથ્વીની કેટલા કાળની રિથિ છે?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, જય-વથી અતમુંદુત ને ઉત્કૃષ્ટપદ્મ ચાર દહ્વર વરસની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વેળુ પૃથ્વીની કેટલા કાળની રિથિ છે?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, જય-વથી અતમુંદુત ને ઉત્કૃષ્ટપદ્મ ચક્ર દહ્વર વરસની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મહુસીય પૃથ્વીની કેટલા કાળની રિથિ છે?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, જય-વથી અતમુંદુત ને ઉત્કૃષ્ટપદ્મ મેળ દહ્વર વરસની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંકેરા (કાંકેરા) પૃથ્વીની કેટલા કાળની રિથિ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્યન-વધી વર્તનમુંદુર્ત ને ઉનુદપણે અતાર દહાર વરસતી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ખર (પાશાણ લીંગ પ્રમુખ) પૃથ્વીની ફેટણ કાગળી રિધતિ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્યન-વધી વર્તનમુંદુર્ત ને ઉનુદપણે જાતીય દહાર વરસતી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નરકાતી ફેટણ કાગળી રિધતિ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્યન-વધી રથ દહાર વરસ (પ્રથમ નરકને પ્રથમ પ્રયત્ન) ને ઉનુદ-પણે તેરીય સાચોપમની (સનથી નરક) રિધતિ છે. કદા કી પાશાણમુખનું રિધતિય સરં જાણું. જ્યન સરં સિદ્ધતા દેવતા પર્વત રિધતિ જાણુરી (આરત આવેય છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, છત્રને (ચેતના ઘસણ) છત્રપણે ફેટણ કાગળી રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સત્ત્વ સરં કાગળી પર્વત ને અનરિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃથ્વીપાથ અધે સામ-પાથે છત્ર ફેટણ કાગળી રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સત્ત્વ સર્વાંગ જાનકી અનંત. એમ જ્યન તમકાવ પર્વત જાણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વર્તમાન સમયે પૃથ્વીપાથ અધે જોટણ છત્ર ઉપના છે, ને છત્રને સમયે સમયે કોઠી કાઢી તે જોટણ કાગળી રહે તે છત્ર કાઢી રહીએ!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્યન-વધી અસંખ્યની ઉન્નરિષ્ટી, અવરિષ્ટીને ને છત્ર કાઢી રહીએ ને ઉનુદપણે જાણ અસંખ્યની ઉન્નરિષ્ટી, અવરિષ્ટીને ને છત્ર કાઢી રહીએ. (તેમાં જ્યન પાથી ઉનુદપણ અસંખ્ય નરક જાણું. અસંખ્યના અસંખ્યના ભેદ છે) એમ જ્યન વજ્રાવન છત્ર પર્વત જાણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વર્તમાન સમયે વજ્રાવન અધે જોટણ છત્ર ઉપના છે ને છત્રને સમયે સમયે કોઠી કાઢી તે જોટણ કાગળી રહે તે છત્ર કાઢી રહીએ!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્યન-વધી વર્તમાનને વજ્રાવન અધે અનંત છત્ર ઉપણે ને ઉનુદ-પણે જાણ અનંત છત્ર ઉપણે ને કાગળી વર્તમાન સમયના જાણ અનંત છત્ર કદા તેના જાણું કાગળી રહેતી નહીં.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વર્તમાન સમયે ફેટણ છત્ર તસાવા રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્યન-વધી સમયે-પમ છત્ર પ્રકાશ ને ઉનુદપણે જાણ સમયે-પમ છત્ર પ્રકાશ ને છત્ર સમયે સમયે કોઠી તમ કાઢી તે સમયે-પમ સત્ર પ્રકાશે એ સમયના ઉપના તસ છત્રને કાઢી રહે (જ્યન જ્યન-વધી રથ તેથી ઉનુદપણ રિધતિય જાણું)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અનુદ લેખ (પ્રમુખ) ને રહેના ને પાઠી સપ્ત વેનરિ સનુદપણે કાગળી રિધતિ ફેટણ કાગળી રહે તે કાગળી રિધતિ અનુદ લેખના પર્વતે દેવતા રહે તે કાગળી રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, એ અધે સમય ને જ્યન-વધી તેને જાણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, અશુદ્ધ ભેરવાનો ધણી સાધુ, વેદનાદિ સમુદ્ધાને કરી સદિત પોતાના આત્માએ કરી શુદ્ધ ભેરવા (તેજુ, ધમ, ને શુક્ર)ના ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જાનમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં ૨, (જાણે, દેખે નહીં.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, અશુદ્ધ ભેરવાનો ધણી સાધુ, વેદનાદિ સમુદ્ધાને કરી સંદિત પોતાના આત્માએ કરી અશુદ્ધ ભેરવાના ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જાનમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં ૩, (જાણે, દેખે નહીં.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, અશુદ્ધ ભેરવાનો ધણી સાધુ, વેદનાદિ સમુદ્ધાને કરી સદીત પોતાના આત્માએ કરી શુદ્ધ ભેરવાના ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જાનમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં ૪, (જાણે, દેખે નહીં.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, અશુદ્ધ ભેરવાનો ધણી સાધુ, વેદનાદિ સમુદ્ધાને કરી સદીત તથા રીત, પોતાના આત્માએ કરી અશુદ્ધ ભેરવાના ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જાનમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં ૫, (જાણે, દેખે નહીં.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, અશુદ્ધ ભેરવાનો ધણી સાધુ, વેદનાદિ સમુદ્ધાને કરી, સદીત તથા રીત પોતાના આત્માએ કરી શુદ્ધ ભેરવાના ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જાનમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં ૬, (જાણે, દેખે નહીં.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, શુદ્ધ ભેરવા (તેજુ, ધમ ને શુક્ર એ ત્રણ ભેરવા શુદ્ધ કરીએ) એવી શુદ્ધ ભેરવાઓ સાધુ, વેદનાદિ સમુદ્ધાને કરી સદીત પોતાના આત્માએ કરી અશુદ્ધ ભેરવા (ક્રોધ, મિત્ર ને કાપોત એ ત્રણ ભેરવા અશુદ્ધ કરીએ). એવી અશુદ્ધ ભેરવા-રત્ના દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જાનમ, હા, ૭ (જાણે દેખે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, શુદ્ધ ભેરવાનો ધણી સાધુ, વેદનાદિ સમુદ્ધાને કરી સદિત પોતાના આત્માએ કરી શુદ્ધ ભેરવાના ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જાનમ, હા, ૮ (જાણે દેખે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, શુદ્ધ ભેરવાનો ધણી સાધુ વેદનાદિ સમુદ્ધાને કરી સદિત પોતાના આત્માએ કરી અશુદ્ધ ભેરવાના ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જાનમ, હા, ૯ (જાણે દેખે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, શુદ્ધ ભેરવાનો ધણી સાધુ વેદનાદિ સમુદ્ધાને કરી સદિત પોતાના આત્માએ કરી શુદ્ધ ભેરવાનો ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જાનમ, હા, ૧૦ (જાણે દેખે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, શુદ્ધ ભેરવાનો ધણી સાધુ, વેદનાદિ સમુદ્ધાને કરી સદિત તથા રીત પોતાના આત્માએ કરી અશુદ્ધ ભેરવાનો ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે માનવ, હા, ૧૧. (જાણે દેખે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ગુરુ લેખના ધણી સાણ, વેદનદિ સમુદ્ધાને કરી સહિત તથા રહિત પોતાના આત્માએ કરી ગુરુ લેખના ધણી દેવના, દેવોને જાણે! દેખે!

ઉત્તર—હે માનવ, હા, ૧૨. (જાણે, દેખે.) એ બાર આગાયામાં ૭ અમુદ દેશાયાગા ન જાણે દેખે, ને ૭ શુદ્ધ સેવાયાગા જાણે દેખે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અન્વ દેવોની (માર્ગક, નંધ પ્રમુખ) એમ કહે છે, એમ બોલે છે, એમ પ્રતાપના કરે છે, એમ પાપણા કરે છે. ને એમ નિમ્ને એક છત્ર એક સમે ને કીધા કરે છે. એક સમ્બંધની કીધા ને બીજી મિધ્યાત્વની કીધા. ને સમે સમ્બંધની કીધા કરે તે સમે મિધ્યાત્વની કીધા કરે. ને ને સમે મિધ્યાત્વની કીધા કરે તે સમે સમ્બંધની કીધા કરે. સમ્બંધની કીધા કરેને થોડો મિધ્યાત્વની કીધા કરે, ને મિધ્યાત્વની કીધા કરેને થોડો સમ્બંધની કીધા કરે. એમ નિમ્ને એક છત્ર એક સમે ને કીધા કરે એક સમ્બંધની કીધા ને બીજી મિધ્યાત્વની કીધા. એમ ને અન્વ દેવોની કહે છે તે કેમ?

ઉત્તર—હે માનવ, ને અન્વ દેવોની એમ કહે છે, એમ બોલે છે, એમ પ્રતાપના દેખાડે છે, એમ પાપણા કરે છે. ને નિમ્ને એક છત્ર એક સમે ને કીધા કરે છે તેમજ ભગવંત સમ્બંધની કીધા ને મિધ્યાત્વની કીધા એમ ને અન્વ દેવોની કહે છે. તે સર્વ જોઈ છે. જ્યુ કું દે માનવ એમ કહું છું ભગવં પાપણા દેખાડું છું. એમ નિમ્ને એક છત્ર એક સમે એક જ કીધા કરે. સમ્બંધની કીધા અથવા મિધ્યાત્વની કીધા. ને સમે સમ્બંધની કીધા કરે તે સમે મિધ્યાત્વની કીધા કરે નહીં, ને ને સમે મિધ્યાત્વની કીધા કરે તે સમે સમ્બંધની કીધા કરે નહિ. સમ્બંધની કીધા કરેને થોડો મિધ્યાત્વની કીધા કરે નહિ ને મિધ્યાત્વની કીધા કરેને થોડો સમ્બંધની કીધા કરે નહિ. એમ નિમ્ને એક છત્ર એક સમે એક કીધા કરે. સમ્બંધની કીધા અથવા મિધ્યાત્વની કીધા. એ નિર્વચનોનીવાનો બીજો ઉદ્દેશ પુરો થયો. એ નિર્વચનો અધિકાર પુરો થયો.

૪૫. મનુષ્યનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્યના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે માનવ, તેના બે ભેદ છે. એક સમુર્જિત મનુષ્ય ને બીજા અર્ધજન મનુષ્ય.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સમુર્જિત મનુષ્યના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે માનવ, તે એક પ્રકારનાજ કદા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સમુર્જિત મનુષ્ય કયા ઉપજે?

ઉત્તર—હે માનવ, અહીં કીધા ને ને સદુઃ મનુષ્ય પદ્મવતી લાખ ભગવંત મનુષ્ય સંવ છે તે મધ્યે પદ્મ રૂપદ્રુમિ, ચોક્ક આર્ધદ્રુમિ ને છપન આત્મકીપના મનુષ્યના ચરિત્ર મનુષ્ય મધ્યે સમુર્જિત મનુષ્ય ઉપજે છે તેના નામ કહે છે ઉચ્ચદેવના ગિરિમાં ૧. ૧. સારણે સુદ પેલામાં ૨, ખેરેદુદ નામમાં ૩, સિધાનેનુદ નામના શીરમાં ૪,

વંતેમુવા વમનમાં ૫, પીતેમુવા લીલા, પીળા, પિત્તમાં ૬. પૂએમુવા ૫૧માં ૭, સેણીએ મુવા રૂધિરમાં ૮, સુકેમુવા વીરમાં ૯, મુક પુગળ પડીસાડીએમુવા વીરના મુકેલા પુદગળ પાછા લીલા થાય. તેમાં ૧૦ વિગલજીવ કહેવરેમુવા મુક શરીરમાં ૧૧. છપી, પુરેય સંજોગેમુવા સ્ત્રી પુરેયના સંજોગમાં ૧૨, નગરનિધમણેમુવા સદેરની ખાજમાં ૧૩, સન્ને સુએવ અસુદહાણેમુવા સર્વ મનુષ્ય સંગ્રામીના અમુગી, અપવિત્ર રથાનકમાં ૧૪, એ અહિં રથાનકે સમુર્ધિમ મનુષ્ય ઉપજે છે.

તેના શરીરની અવગાહના આંશુગના અસંખ્યાનમે ભાગે છે. તે જીવ અસંહી, મિથ્યાદષ્ટિ, અજ્ઞાની, અપર્વામાજપણે અંતર્મુદુત્ત ને આવાળે મરે છે. એ વિચાર મી પમવણુજી સૂત્રથી લખ્યો છે. એ સમુર્ધિમ મનુષ્યનો અધિકાર પુરો થયો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મર્જન મનુષ્યના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના ત્રણ ભેદ છે. કર્મજૂમિ ૧, અકર્મજૂમિ ૨, ને અંતરદ્વીપ ૩.

૪૪. છપન અંતરદ્વીપના મનુષ્યનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અંતરદ્વીપના મનુષ્યના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અંતરદ્વીપ તે લવણુ સમુદ્ર મધ્યે સુલ હેમવંત પર્વતની દાઘ ઉપર છે, તેના આઠવીસ ભેદ છે. એકરક ૧, આભાસિક ૨, વૈમાનિક ૩, નાંમુલીક ૪, હવકર્ણ ૫, ગજકર્ણ ૬, ગ્રાકર્ણ ૭, સતુલીકર્ણ ૮, આદરંમુખ ૯, આદિ મેંદામુખ ૧૦, આયોમુખ ૧૧, ગોમુખ ૧૨, અશ્વમુખ ૧૩, હસ્તિમુખ ૧૪, સીંહમુખ ૧૫, વ્યાધમુખ ૧૬, અશ્વકર્ણ ૧૭, સીંહકર્ણ ૧૮, અપકર્ણ ૧૯, કર્ણપ્રાચર્ણ ૨૦, ઉક્કમુખ ૨૧, મેધમુખ ૨૨, વિદ્યુત્કંઠ ૨૩, વિદ્યુતજીવા ૨૪, ધનકંઠ ૨૫, લટકંઠ ૨૬, ગુદકંઠ ૨૭, મુદકંઠ ૨૮, એમ આઠવીસ અંતરદ્વીપ સુલહેમવંત પર્વતની દાઘ ઉપર. તેમજ આઠવીસ અંતરદ્વીપ શીખરી પર્વતની દાઘ ઉપર લવણુ સમુદ્ર મધ્યે સરવાળે છપન અંતરદ્વીપ જાણવા. તેમાં પ્રથમ એકરક દ્વીપનો અધિકાર કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દલણુદિસનો એકરક મનુષ્યનો એકરક નામે દ્વીપ ક્યાં છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જલુદ્વીપ નામાદ્વીપ સાંના મેર પર્વતથી દલણુદેરી સુલહેમવંત પર્વત (સેતની હૃદયતાવનાર) પર્વતના ઉત્તર ને પુર્વદિસના છેડાથી એટલે દંશાનપણે લવણુ સમુદ્રમધ્યે ત્રણમે જોજન અવગાહી વ્ગદએ સાં સુલહેમવંત પર્વતની દાઘ ઉપર દક્ષિણ દિસના એકરક મનુષ્યનો એકરકદ્વીપ નામે દ્વીપ છે. તે ત્રણમે જોજન લાંબપણે ને પહોળપણે છે. ને નવમે આગણુપચાસ જોજન કાંકે હજી ફરતો પરિવિપણે તે દ્વીપ છે.

તે દ્વીપ એક પચ્ચર વેદીકા (વંડીકીકારક) ને એક વનખંડ તેલેકરી ચેતરક વિંટાળે છે. તે પચ્ચર વેદીકા અર્ધ જોજન ઉચપણે છે ને પાંચમે ધનુષ્ય પહોળપણે છે. ને લાંબપણે તે દ્વીપ પ્રમાણે ફરતી છે. તે પચ્ચર વેદીકાનો એકલે રૂપે વર્ણન કર્યો છે. વજ્રનનાં પત્રથીયાં છે. એમ વેદીકાનો વર્ણન એમ રાવપસેષ્ટી સત્રમાં છે તેમ

૪૧. ૬૨ જાનના કંઈપણનો અધિકાર.

૧ વળી એકરક દ્વીપે ત્યાં ત્યાં ધણાં મનંગનામે દુમ (૪૬)ના સમુદ છે. (મનંગ તે જેહના ૧૧ ખાપિ ચાપ થાય.) અહો સાધો આપખાવતો! જેમ તે ચંદ્રપ્રભા મદીરા ચંદ્રમાં સમાન ઉજળી, મણીસાકા મણી સમાન વર્ણે મદીરા, તથા ઉત્તમ સિંધુ, (મદીરા વિશેષ.) ઉત્તમ વારણી, (નામા મદીરા.) ભલે પ્રકારે ધાવડી પ્રમુખના ૧૧, ૫૫, ૬૯ તેહના રસ તે મધે ધણા દ્રવ્ય સંયુક્ત કેન મદ્યાદિકના તે પણ કાગ પ્રમાણે પ્રાપ્ત તેનો જેવો ચાપ તથા સ્વાદ, વળી મધુ તથા મેરક (મદીરા વિશેષ.) તે પણ અરીષ્ટ રત્ન વર્ણે જેની કાંતી છે. તેનો જેવો સ્વાદ તથા દુગ્ધ જનનો મદ્ય, તથા પ્રસન્ન નામા સરા, તથા નેકક નામા સરા, તેનો જેવો સ્વાદ, તથા ખજુર, કાખ પ્રમુખના સંજોગે કૃત મદ્ય તેહનો જેવો સ્વાદ, તથા કાપી સાયન (મદ્ય વિશેષ.) તથા ૫૩ કંથુરસ (પાકી શેષડીનો રસ) તેનો જેવો મદ્ય કૃત તથા પ્રધાન સરા (મદ્ય વિશેષ) હસારીક જેમ વર્ણ, રસ, ગંધ, સ્પર્શ કરી યુક્ત છે અને વળી બગવીરના પરીણામને વધારે. (મદીરા પ્રમુખની વીધી ધણા પ્રકારની છે.) તેમ તે મનંગનામે જ્ઞાના સમુદ પણ મદીરા પાનને ગુણે યુક્ત છે. સ્વભાવ થકીજ અનેક ધણી જનની મદીરા તેને પરીણામે પરણીત છે. તે જ્ઞ મદીરાને ગુણે પરણીત છે. ફળે કરી પરીપૂર્ણ છે. તે ૧૧ પદો છે ત્યારે મદીરા પ્રતે જરે છે, તે મહુડાની જાતના જ્ઞ છે. તે જ્ઞ જ્ઞાં પુર્યાં છે. તે જ્ઞના મુગ કુરા દર્ભ તણાદિક રહીત નિર્ભગ શુદ્ધ છે. જાવત એવી રીતે રહે છે. એ પ્રથમ મનંગનામા કંઈ જ્ઞ વર્ણુઓ. હવે બીજો જૂગારક નામે કંઈ જ્ઞ વર્ણુ છે.

૨ એકરક દ્વીપે તે તે જામે ધણાં જૂગારક (ભાજન-વાસણના) વામા જ્ઞના સમુદ કલાં છે. અહો સાધો આપખાવતો! જેમ હઠાં ધણ, કરવા, કળરા, કળસલી, પાત કાચનીકા, ઉદકવર્ધની નામા ભાજન વિશેષ, સુપ્રનિષ્ક (ભાજન વિશેષ,) વિષ્ટર નામા ભાજન, પારીવર્ધકનામા ભાજન, જૂગાર લોટા, કસોડીક, સરક, પ્રરકપાત્રી, (તે વાંસના પાત) થાળ, પત્રકનામા ભાજન, મપસકનામા ભાજન અપદનામા ભાજન, હકવારકનામા ભાજન (વિચિત્ર ભાજન) મણીપદકનામા ભાજન, શુક્તિકનામા ભાજન, ઘેર પિતક ભાજન, કમન મણી ભાજન, હસારીક મનોહર ભાજન છે. તે ભાજન મુવર્ણે મણી રત્ને કરી લાંતિ વિચીત્ર છે. એહવા આ સેત્રે જેમ ભાજન તેમ તે જૂગાર નામા જ્ઞના પણ સમુદ અનેક પ્રકારને ભાજને કરી સહીત છે. સ્વભાવે પરણીત છે. ફળે કરી પ્રતિ પુર્ણ છે. તે જ્ઞ એહવાયકાં જ્ઞના પુર્યાં જાવત મનોહરપણે રહે છે. એ બીજો જૂગારક નામા કંઈ જ્ઞ વર્ણુઓ. હવે ત્રીજો ત્રીતાંગ નામા કંઈ જ્ઞ વર્ણુ છે.

૩ એકરક નામા દ્વીપે ત્યાં ત્યાં ધણાં ત્રીતાંગ (વાજન) નામા જ્ઞના સમુદ કલા છે. અહો સાધો આપખાવતો! જેમ તે આશીચકનામા મેરક વાજન, લઘુમાદસ, પશુપનામા વાજન, પડહ, દદર, કરડી, કીડીમ, ભેરી, મોટી ભેર, કણીક, (વીણા વિશેષ) પરમુખી, મુરગ, (વાજન વિશેષ) સંખ, પરીલીત નામા વાજન વિશેષ, પરીતાપ સપત્રી વિણા,

વંશવિહારસંવિશેષ, સુધે.૫, વિષની નંદી, વિજ્ઞાનદેવી વિજ્ઞાવિશેષ, સનતની વીજા, રત્નસીમાનામા વીજા, દરનમક, ઇંડાની તાલ, તેજે કરી સહીન, એવવા વાહનના મેદ. વગ્ગ તેવને કૃષ્ણા શોધે સં રમે કુચગ તેજે વગ્ગના ત્રીકરણ સુધી આદી, મખ ને, અંતરણ તે જેમ એ જેવે વાહનની જાતી છે. તેમ તે ત્રીનામ નામા પણ દુમ (૫૬) ના સમુદ અનેક પણ પ્રકારના ગુણના વાહનના ચર બેદ છે. તાંત્રીજા પ્રમુખ ૧, માદક પ્રમુખ ચિત્ર ૨, તાલ પ્રમુખ ૩, અને સંખ પ્રમુખ ગુણી ૪, એમ ચાર પ્રકારના વાહનને મુજે કરી સહીન છે. તે રણ રહે કરી સહીન છે. કૃષ્ણા કૃષ્ણાધર્મ વર્ણુ રહે છે. તે રક્ષના મુગ સદ છે. એ ગોળે ગુણીનામ નામે કલ્પ રણ વર્ણુઓ. હવે એવો દીપથીઆ નામે કલ્પ રણ વર્ણુ છે.

૪. એકાદનામા દીપે ત્વાં ત્વાં પણા દીપથીઆ નામે રક્ષના સમુદ કવા છે. અહો સુધા આનખવતે! જેમ સખા કમચને રિંચે ચાર્દર્શિ નવ નિધનના ધણીને દીપીને ચાલગ પ્રવટ રહે, તે દીપી વર્ણવે છે. તે દીપી મખે પણી જાતી વાદ છે, ને તે વાદ વગ્ગ તેજે કરી પ્રતિપૂર્ણ છે. એવી દીપીને પ્રવટ કરે ત્યારે અધિકારનો નાસ થય. તેનો વર્ણ, કનાનો જેવો વર્ણ તે સમાજ વર્ણ છે. વગ્ગ તે દીપીના કચન, મણી રતનના નિર્ભગ જડ મુલ્ય રાજા સુવર્ણના દીપમાન મનોહર રહ છે. તે દીપી ઉત્તમ છે, એ દીપી સંમ- માને દીપવે, તેવનું રાચીને સમે રનેદવતે મનોહર દીપમાન તેજ થય નિર્ભગ પ્રદ ચંદમા પ્રમુખ તેવના સરખી ઇની થય, તેમ તેમ અધિકારને રાજકુદાર, સર્વ તેના કી- રણુ વર્ણાં તેવને જેવો ઉખેલ તેવો તે દીપીને જેને કરી સ્વેન પ્રદક્ષીન, વિસ્તારણે મનોહર દીપમાન તેજ થય તેમ તે દીપથીઆ નામે રક્ષના સમુદ પણ અનેક ધણાં નવનય પ્રકારનાં પરીક્ષમ ઉખેલ વિધિના તેજે કરી સહીન રહે કરી પ્રતિપૂર્ણ રૂપાં કૃષ્ણાધર્મ રહે છે. એ એવો દીપથીઆનામે કલ્પ રણ વર્ણુઓ. હવે પાંચમે બ્લેનીથીઆ નામા કલ્પ રણ રહે છે.

૫. એકાદ દીપે ત્વાં ત્વાં પણાં બ્લેનીથીઆનામા રક્ષના સમુદ કવા છે. અહો સુધા બાહુખવતે! જેમ તે ત-કારનો ઉખે, કારકારનો આરિવન, કાર્નિક માસનો સર્વ મંડગ જેમ સદસ કારકુને દીપવતે જેવો વીચ્છનો પ્રગ-કર, નિર્ધુમ અતી જગમ- માન અતીએ ધમ્મે નાનો સ્વર્ણ, કેમનું કૃષ્ણ અરિહ રણનું કૃષ્ણ, જામુ મણનું કૃષ્ણ, કૃષ્ણરિત વિશ્વર તેજ પુષ (વચઃ) અગ્ની ગ્ન રાજ વર્ણ તેના જેવા કીરણુ જનવતે દીપવે તેને સમુદ, (૫૭) તેના રણી અધિક રણ તેજ મુલું છે. તેમ તે બ્લેનીથીઆ નામે પણ રક્ષના સમુદ અનેક પ્રકારના ઉખેલના પરીક્ષાને ને ઉખેલની વિધિ તેજે કરી સહીન છે. મુલ દેખ છે. પ્રદ દેખ છે અનપના કન્નિકે સ્વચ્છાકિ પચ્છમન છે. કુચકારને સરચને સચિવન છે. અહોમહે લેખા (૫૮-૩૬)ના પ્રવટ અવગ છે. તે લેખને પ્રવે કરી સર્વ રિંચે ચરે તરફ લેખવે છે. ઉખેલ રહે છે. કન્નિક પધારે છે. એ રક્ષનાં કૃષ્ણાધર્મ રહે છે. એ પાંચમે બ્લેનીથીઆ નામે કલ્પ રણ વર્ણુઓ. હવે છઠો બ્લેનાં નામા કલ્પ રણ વર્ણવે છે.

૧ એકાદક દીપે લાં લાં ધણાં મિત્રાં નામે જ્ઞાનાં સમુદ કલાં છે. અહો સાર્યા આપુત્તરો! જેમ તે પેશ્વર જેવા યોગ્ય વિચીત્ર મનોહર ઉત્તમ દુષ્મની માળાએ સંપૂર્ણ રેડીપમાન વૈભવ છે. વિકરવર પાંચવર્ણ દુષ્મ તેના પુંગ તેજે કરી કરી સદિન છે. વીરવીર નિચિત્ર દુષ્મ તથા માળા તેને સમુદાયે કરી સદિન છે. તે કહે છે. પ્રયોમ ૧, (મૃત્યા) વેદીમ ૨, (દ્વારશય) પુરીમ ૩, (પુષ્પી) ને સંઘાતીમ ૪, (દુષ્મનો પુંગ) એમ આર પ્રકારના દુષ્મે કરી, નિપુણ પુરમે કારીગરે કરી વિલાસવરને રચીને સર્વથી સર્વદીપે સમનુષમે અતીરમપણે સંભાષમાન અંતર રવીન પંચવર્ણી કુસુમની માળા તેજે કરી શૌભાષમાન વનમાળાએ કરી તે ધરનું દાર શોભિન છે. તે ધર અલ્પન દીપે તેમ તે મિત્રાંજનામા વધાના સમુદ પણુ અનેક પ્રકારના દુષ્મને સમુદે કરી સ્વભાષિક પ્રભુભીન છે દુષ્મ તથા દુષ્મની માળા તેને શુભેકરી સદિન છે. તે વશ જ્ઞાત દુષ્માં દુષ્માં ઘડાં રહે છે. એ હો મિત્રાંજનામા કંપજ્ઞ વર્ણુએ, દવે સાતમે મિત્રરસનામા કંપજ્ઞ પર્ણુ છે.

૧૨ એકાદક દીપે લાં લાં ધણાં મિત્રરસનામા વધાના સમુદ કલાં છે. અહો સાર્યા આપુત્તરો! જેમ આ દેવે સુમધે ઉત્તમ કમલસલી નામે તંદુલ (મોખા) તે પદ્મ નિમુદ માપ પ્રમુખના દુષ્મનમે રોષેા એટલે ખીર કાંથી તે મધ્યે સુમધી શરણાગત્ પુન (શી) ને તેમાં મોગ, ખાંડ અથવા સાકર ધાલીએ તારે અલ્પત રસપત તે ખીર ઉત્તમ વર્ણ, મધ ને રમે કરી ધાપ. અથવા જેમ રાગ છ ખંડના ધણી અગ્નિ તેદને જેમ કાળા તુમીયાર રમેવા પ્રમુખ દોષ તેજે નીપત્તવેશ આર કાંથી રોષ નિરોધ રસ-વાંતી મોદન (મોખા) તેદને વર્ણુ છે. કમલસલીનામા ઉત્તમ તંદુલ તેદને કહે પ્રકારે રંધીન ખાંડ સહીન કોમળ ચતુક કાંઈકે પરીકર્મિન અનેક પ્રકારને મસાલે કરી સદીન એક તંદુલ પ્રમુખ, અથવા મેદક (સાડયા) પરીપૂર્ણ સર્વ દ્રવ્ય એકમી પ્રમુખે કરી પુર્ણ સ્વચ્છેાગ અટીએ કરી રંધીન તે ઉત્તમ વર્ણુ, ચંદ, રસ, સ્વતંત્ર મળ અને પીર્વે પરીપૂર્ણે પુષ્પ પાંચ દેડીનુ જળને વધાનાર, મરીરને પુષ્પ કનાર, કુષ્પ, ને તુષા તેના દાગજુદાર તે મેદક મધ્યે ઉત્તમ મોગ, ખાંડ અથવા સાકર તેજે કરી પુષ્પ. સીદ કેશરી નામા તે મેદક સ્વતંત્ર પુષ્પમાળ ને સુદમ દગ છે તે પદમ મીઠાન તારે દોષ. તેમ તે મીષ રચનાને જ્ઞાના સમુદ પણુ અનેક ધણા પ્રકારને સ્વભાષે કરી પરમુખીન ભોજન. ને ભોજનની વાંધીએ કરી સદીન એટલા ને જ્ઞા દુષ્માં દુષ્માં ઘડાં રહે છે. એ સાતમે મિત્રરસનામા કંપજ્ઞ વર્ણુએ, દવે આડમે મિત્રાંજનામા કંપજ્ઞ કહે છે.

૧૩ એકાદક દીપે લાં લાં ધણાં મિત્રાંજનામા વધાના સમુદ કલાં છે. અહો સાર્યા આપુત્તરો! જેમ તે દાર, અપદર, કિવરી, મુષક, કાંડ, વામેનક, દેમખન, મિત્ર-ભાગ, કનક ભજ, સુવક, દેવી, કંક, શયુ, એકાવળી, કાંડુવક, મરીશ, ઉરવ, કિવરક (કંકાવળ) એકાવળક અભન્ન, મુષકમિત્ર આજન્ન, કનાનિવક, દુષ, કંકર, (અભન્ન રિરેવ) કનકવળી, ચંદચક, સુવચક, સ્વમચક, તપમચક દેવકિ દેવે અભન્ન રિરેવ તુડીન, દન્નમચન, રિરેવ, રીનામાળીક, સંકમળીક

સંપ્રભાતીકા, દર્પક, ટોપુ, વીરવગ્ધ, લખાવમન મુખજા પ્રમુખ, આયુર્વીર પ્રમુખ, કાંપીકરી મેખળા, કમલ, પ્રવરક, પાટાજા, ધરીશ, કુપરમાળ, ગન્ડ જ્વળ, (આખરજી રિંગે) જરનાં ઝાંઝર, ચરજી મલીકા, (આખરજી રિંગે), સુવર્ણના સમુદની યાગા પ્રમુખ આખરજી ધણાં પ્રાસનાં તે સર્વે સુવર્ણ, ધણી ને રત્ને કરી ભાંજિ ચિત્રીય મનોદર છે. જેમ હતાં ભરતરિક છેવે ધણા પ્રાસનાં છે. તેમ અભિજાંવનમા દશના સમુદ ધણુ અનેક પ્રાસની નવનવી ભનીના આખરજી પ્રમુખીન, સ્વભાવેજ આખરજીની વધિ કરી સડીન તે મલ જાગરૂ રૂપાં ધુનાં યાં રહે છે. એ આખો અભિજાંવનમા કંપવૃક્ષ વર્ણવેલ હવે નવમે મુદાકારનામા કંપવૃક્ષ વર્ણવે છે.

૯. એકાક હોપે તાં તાં ધણાં મુદાકાર નામે કંપવૃક્ષના સમુદ ક્યાં છે. બટો સાપિ આયુર્જવતિ!! જેમ તે ચર, બટાળા, ચરીકદાર કાગપ્રાસાદ, આકાશના તે બટાણી, માંઘા, કોટકદા, બે દાદા, રણુ દાદા, ચારદાદા, રંગમુદ, વાંદી-મુદ, ચંચલજી, આસિક જૂની ચર, જગુખા, કોણ પ્રમુખ, ચીપુરુધિય ધર, ચેરકા ચાંપુરુધિય ધર, નાંજાગને આકાર, જેના તળાં પાંડર કિં એના મુંઝામ ધર, ધરમુદ, અર્ધમઃવધર, વિજયમુદ, સેલ આકારે મુદ, ચીખરને આકારે મુદ, સુરિષ કોટ તે બટા કોણરને આકારે ધર, અનેક ધર કરજી જવનપુષ્પ સરેજને, હાટ તથા વિરમ નામા જાગમધે મુદ, ચંદ નિમુંષમુદ, કોરણ, ચંદલગીરમુદ, કંલારિ પ્રાસનાં ભાંજી ચિત્રિય મનોદર મુદ. તે આ ભરતરીક છેવે જેમ અનેક ભનીનાં છે તેમ તે મુદાકાર દશના સમુદ ધણુ અનેક પ્રાસનાં મુદ ઝુલે કરી વિરેયા સ્વભાવે પાજીમીન છે. તે રૂઢ ઘરે સુમે ચરણ છે, સુમે ઉતરણ છે, સુમે તે રૂઢ મધ્યેથી નીસરણ છે, અને સુમે તે રૂઢમધ્યે પેસાણ છે. તે રૂઢે સ્વભાવેજ હારણાજ પચીયાં તેડે કરી સડીન છે, કોણાં સુખને રજન છે. સન્ધાસન રૂપે ગુલા મનોદર મુદની વીધીયે કરી ગુલા એમાં રૂઢ રૂપાં ધુલાંચાં જાગરૂ રહે છે. એ નવમે મુદાકાર કંપવૃક્ષ વર્ણવેલ. હવે રસમે જનમકાનામા કંપવૃક્ષ વર્ણવે છે.

૧૦ એકાક હોપે તાં તાં ધણાં જનમકા નામે દશના સમુદ ક્યાં છે. બટો સાપિ આયુર્જવતિ!! જેમ તે આકાશનાં કોટકે આમણ રૂપ વલ, કપાસ વલ, મુલુના વલ, કંજળ, પટકુળ, ત્રિસરીનજું નિખન તે કોસેવક, મુનચમ, કાગમરપટ ચમ રિંગે, અંકુક વિરેયા, આખરજી ચિત્રિય, સુકુમાળ, કલ્પાલુકાગી. ભીજકાવ રાની પદે લીકા, કાજગી પદે કાગ, કોજનાં જાદુવર્ણ રજા, પાંગા, ધ્યાગાં, મુનના રોમના વલ, સુવર્ણના, જ્વરકી (મીઠ-જ્વરી), કનના અનેક નવની ભાંજે કરી ચીજાન કલ્પારિક નાંજુએ કરી નીખનવેજ ભાંજી ચિત્રીય મનોદર. જેમ હતા વળી તે વલ મધ્યે જાદુ પ્રાસનાં જાનના નીખનવેજ વર્ણ, ને રજ સડીન તે વલ છે તેમ તે જનમકાનામા મળના સમુદ ધણુ અનેક પ્રાસને વિરેયા (સ્વભાવે) પરીજુએ વલરિયે સડીન રૂપા ધુલાં યાં જાગરૂ રહે છે. એ રસમે જનમકાનામા કંપવૃક્ષ વર્ણવેલ. એ રસ જનના કંપવૃક્ષ વર્ણવેલ.

૪૯. એકરૂઢ દ્વીપના મનુષ્યનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકરૂઢ દ્વીપે મનુષ્યનો કેવો આકાર ભાવ, સ્વભાવે છે?

ઉત્તર—હે યોગેશ્વર, તે મનુષ્યનાં અસંત સોમ્યકારી મનોહર રૂપ છે. બોધુત્તમ છે. મળતી પડે બોગને વિષે સમીક મનોહર છે. તેના અંગ સર્વ અન્નચે કરી મુંદર છે. મનોહર રૂઢ આકારે કાંચગાની પડે તેના પગ છે. રાના કમળની પડે સુકુમાળ પગનાં તળીયાં છે. તળી તે તળીયાં પર્વત, નગર, સમુદ્ર, મગરમચ્છ, ચક્ર, મૃગ હયાદિક લગણે કરી સહીન છે. અનુક્રમે આંતરા રહીત પગની આંચુળી છે. ઉચી પગની પાની છે. ને સ્ત્રીગદયા ઉચા ત્રાંખા વરણા તેના નખ છે. રહે આકારે પુષ્ટ અલુદીસની પગની ધુન્દી છે. હરિદ્વલીના શુદ્ધ શરીરની પડે અનુક્રમે વાટલી તેની જાંઘ છે. કાચગાના લાંકણની પડે સ્વભાવે શુદ્ધ તેના દીચણ છે. હસ્તીના સરખી ગનિ (ચાસ) છે. ને ભસા પ્રધાન તેના સાયળ છે. મહોન્મત દાથી તે સરખી દીપની વિશ્લેષ વિશ્વાસવંત તેની ગનિ (ચાસ) છે. જાનવંત અરવની પડે તે સરખા ગુણ દેસ છે. ગનિ વિશુદ્ધ આકર્ષ્ય ધોડાની પડે મળ રહીન ગુણ દેસ છે. (જેમ જાતીવંત ધોડાનો ગુણ દેસ ડાચ કરનાં જેમ ખરગ્રાવ નહીં તેમ તે જુગળીયાને મળ કરતાં ગુણ દેસ ખરગ્રાવ નહીં) પ્રમુદીન હાં સહીન પ્રધાન ધોડા તથા સ્ત્રીહ તેની કેડથી અધીક વર્તુળાકારે તેની કરી (કેડ) છે. એકરૂઢ જાંખો મુસળ તે સરખી અને તેજે આરીસો તથા નિર્મળ કાષિ પ્રધાન સુવર્ણ તથા ખાડગની શુદ્ધ સરીખો તથા પ્રધાન વાળની પડે દેદીપમાન ત્રીવલી મખભાજ છે. રણુ સર્વ પ્રમાણે કરી સહીન ઉત્તમ, જાનીવંત શુદ્ધ કુસન સ્ત્રીચ સોભાઅવંત મનોહર સુકુમાળ કોમળ રમણીક તેના શરીરની રામરાય છે. મંગાના આવર્તન અને દક્ષણાવર્ત સંખ ને તેજે સર્વ કારણ ઉદયમાન સમયે જેવું કમળ ચિકરવર હોય તે સરખી જાંબીર ચિકરવર ચિકટ તેની નાખી જાડી છે. મચ્છ અને પેખી તેના સરખી સુખત પુષ્ટ કુક્કી છે. જખ મચ્છના સરીખું ઉંડર છે. સુખી પવિત્ર શરીર છે પદ્મની પડે ચિકટ નાખી છે. લગારેક નીચા નમનાં પાસાં છે, નિરતર પાસાં છે, મનોહર પાસાં છે, ગુણુ રહીત, પરિમીત સ્ત્રીતમખ્યા વધેકા પ્રમાણુ મસેપુષ્ટ રમીન પાસાં છે. અદસ્ય પાસગી દીસે નહીં એકરૂઢ અને કનકે સરખું નિર્મળ કુનિપ્પન રાગ રહીન શરીર છે. ઉત્તમ જાત્રીસ વધેકાના પદ્મહાર છે. કનકે સી-લાતગની પડે ઉજ્જવલ પ્રકરન સમતળ અવિયમ સમાનગ વિસ્તીર્ણ પેદોગુ તેનું હલ્લ છે. શ્રીવંછ કરી શેલાન હલ્લ છે, નગરની પોળની બોગળ સમાન વર્તુળાકારે જૂળ છે. કમાડ ના બોગળ સરખી વિસ્તીર્ણ લાળી તેની જાડ છે. પુસરા સરખી પુષ્ટ રમણીક રહે સં-રથાને સરેયીન છે. શુસીચાટ મને હર વિસીટ નિવડ સુવધ ગુડ પર્વ હસ્તતળની જેની સંધ છે. રાનાં તળાં મજે સ્વદીન હુટ કુર્ણ ને ઉત્તમ લલ્લે સહીન છીદ્ર રહીન એદવાં હાથનાં તળાં છે. પુષ્ટ વાટલાને આકારે લલ્લાં પડે નીપની કોમળ અસંત પ્રધાન અસુધી છે. ત્રાંખા વરણાં નળીયાં આકારે ઉચા પડીન દીપના સ્ત્રીચા હાથના નખ છે. હરેગીમાં મંદમનો આકાર છે સર્વનો આકાર છે. દલખાવત સંખનો આકાર છે, અકટિનના ચક્ર રન્નો

[illegible][illegible]

કમળ તેના મધ્ય સરખો જાણીએ છીએ. અને મનોહર વદન છે. આદર્શ યુવતી ઉંચી કાયા છે. તે મનુષ્યને ચોક્કસ પાંચળી છે. અહો સાધિ આવખાવતો! તે મનુષ્ય પ્રતિ સ્વભાવે બહીકભાષી, સ્વભાવે વનીત, સ્વભાવે ઉપસાન ને સ્વભાવે કોપ, માન, માયા, સોજ પાતળાં છે. કામગના અને વનીતાઇ તેણે સહીત. માયાએ અધાપ નહીં. ભય કાપી, વનીત, પ્રેમ જામન રહીત, ધનાદિકને સંચયે રહીત. જરા મધેના રહેનાર. વાંછીત વસ્તુના પામનાર મનોવાચ્છીત સમ્પ્રદાઈક કામભોજને ભોજનપ્રયત્ન વીચરે છે, એવા તે મનુષ્યના ક્ષમુદ કલા છે. અહો સાધિ આવખાવતો!

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે મનુષ્યને કેટલે કાળે આકારની દૃષ્ટા હવશે છે?

ઉત્તર—હે મૌતમ, એકાંતર આકારની દૃષ્ટા હવશે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકાંક દ્વીપે જુગગની સ્ત્રીને કેવા આકારભાવ સ્વભાવ રસપ્રકરો છે?

ઉત્તર—હે મૌતમ, તે મનુષ્યની સ્ત્રી રહે આકાર છે. સર્વ અંશ મનોહર છે. પ્રધાન વૃત્તમ સ્ત્રીને શુભે કરી સહીત છે. અત્યંત મનોહર કમગનીપર સુકમાળ કાચગાનીપર સરથીત મુંદર પગ છે. સરળ, કામળ, પુષ્ટ; અંતર રહીત, માંમે સહીત એકદલી પમતી આંશુશી છે. ઉચા સુખદાઈ. વળીઆને આકારે ગ્રાંયા વરણા પતીત સીચદા નખ છે, રોમે રહીત, જતાકારે, ઉત્તમ વખાણવાળેમ સહણે સહીત એવું જાંધાનું જુગળ છે. રહે નમનાં અત્યંત રહે નમનાં કુદા, સુપ્ત બે કીચણ છે. માંમે કરી મુખધ સંધી છે. કેળના થંભથી અધિક આકારે, વર્ણ સહીત, સુકમામ, સુદુ-કુણી માહો માહો મળતી સખી સુનિષ્પન જનાકારે પુષ્ટ એવી જાંધ છે. અદ્યપદ છવ વિરોધ, તેને સંચાને વૃત્તમ વીચ્છીતું પહેળી તેની કરી છે. પ્રદેશ હરકાનું વદન તેણે દીર્ઘપક્ષે પોતાના મુખથી જમણે વિચ્છીતું માંમે પુષ્ટ મુખધ એવી હરકાની (શુભ પ્રદેશ) ધરણુદારી છે. વચ્ચની પરે મોલાયમાન પ્રરુદન સહણે સહીત કૌસીદરી (પેટ) છે ત્રીવળાએ કરી વળે પતળો નમતો ઉદરનો મખભાગ છે. સરપ સમ સહીત જ્વલતંત પાતળી કાળી સીચદી મનોહર રરણીક મુવિભક્ત જાંધી મનોહર મોલાયમાન રમણીક એવી શરીંગી રોમસય છે. મમાવર્તનને આકારે અથવા રક્ષણવર્ત સખને આકારે અથવા કસોલની પરે ગંબીર, સંપંના કીંચ્છ ઉદય સમયના તેદલી તેણે અને ત્રિસ્તર કમગના સરખી મળીર ગ્રીડી ત્રિકલ નબી છે. અનુમદને ઉત્તમ તે સમાન પુષ્ટ કુદાં છે નમવા પાસા છે સરખાં બે પાસાં છે. લસાજ પાસા છે. મીન માતાએ પુષ્ટ ચ્ચર (મનોહર) પાસાં છે અજુદીસનાં તેના દાઢ છે. સુવર્ણની કાન્તિ સમાન નિર્મળી સુનિષ્પન રોમ રહીત એવી કાપની ધરણુદાર છે. સોનાના કમલ સરખા પ્રમાણે સહીત બે સરખા સુનિષ્પન લટ કહીત મનોજ સ્વનના મુખ છે. સમ ક્ષેત્રે જોડે જુગળ જોળાકારે ઉચા મનોહર જુગળણીના સ્વન છે. સંપંની પરે અનુભમે પાતળી મ.વના પુંડ સમાન જતાકારે સમ સરખી રહીત નમતી લંબાયમાન કાળાવંત એવી પાંદ છે. ગ્રાંયા સરખા નખ છે માંમે કરી સહીત દાયાવા પાંજ છે. પુષ્ટ સોમળ

એકરૂઠી પના મનુષ્યનો અપિદાશ.

શાસ્ત્રપ્રમાણ મીઠી દાષની રેખા છે. અંદમા, સુર્વ, દક્ષિણવર્ત ઇ.અ. ચક્ર, શાસ્ત્રી બહે પ્રકારે રચીત દાષને ત્રિંચ રેખા છે. પુલ્લ ઉચી કુટિ, હલ્લ અને પ્રોચ પ્રતિબુદ્ધ છે. મસિ કરી પૂર્વ ચતુર્ અને માત્ર છે. ચાર આયુષ્ય પ્રમાણે સરખી પ્રોચ (કાઠ) છે. માસિ કરી સદીન બંને સરેશને દાગધી છે. શાસ્ત્રી સમાન રાત્રે વળે પુલ્લ બચા દેવ છે. મુંદર દેવ છે. દદી, પાપી, રપું, અંકુરનું દુષ, માધનીનું દુષ, અર્ધાશ રસનું દુષ એવે ધોતે વળે હાલ રદીન છે. રાત્રે કમળ નથા રાત્રે પદ્મ તે સરખી રાત્રે વળે મુંદરાળી કામ નથા તામ્ર નથા અરોહ રક્ષ તે સરખી સમી ઉચી સરજણે સાંખી એવી નામીશ છે. નીચના કમળ અથવા અંકરિશામી કમળ નથા નિશાનપદ્મ કમળ તેની પાંચ કક્ષને સદીન મનોદર એવા નવજ છે. સારવ્ય સદીન તે નવજન્ય ખુબી રાગ છે. નમાનું એવું ધનુષ્ય તે સરખી મનોદર કેમે કાળી સદીન સંમન રાત્રે વળે મીઠી અકુટિ છે. પ્રમાણે ગુલ એવા જાન છે. પુલ્લ મનોદર એવા માં આયુષ્ય પ્રમાણ વિશાળ સમું નિશાદ (કપાળ) છે. શાસ્ત્રીની પૂર્વમાના અંક નિર્ભળ પ્રતિબુદ્ધ મોઝ વાન છે. ઇચની પરી ઉચુ ઉનમાત્ર (માનક) છે. વા સાંચા રથમ વળે એવા માધાતા રક્ષ છે. ઇચ ૧, ૧૨૫ ૨, ૧૨૫ ૩, ૧૨૫ ૪, ૧૨૫ ૫, ૧૨૫ ૬, ૧૨૫ ૭, ૧૨૫ ૮, ૧૨૫ ૯, ૧૨૫ ૧૦, ૧૨૫ ૧૧, ૧૨૫ ૧૨, ૧૨૫ ૧૩, ૧૨૫ ૧૪, ૧૨૫ ૧૫, ૧૨૫ ૧૬, ૧૨૫ ૧૭, ૧૨૫ ૧૮, ૧૨૫ ૧૯, ૧૨૫ ૨૦, ૧૨૫ ૨૧, ૧૨૫ ૨૨, ૧૨૫ ૨૩, ૧૨૫ ૨૪, ૧૨૫ ૨૫, ૧૨૫ ૨૬, ૧૨૫ ૨૭, ૧૨૫ ૨૮, ૧૨૫ ૨૯, ૧૨૫ ૩૦, ૧૨૫ ૩૧, ૧૨૫ ૩૨, ૧૨૫ ૩૩, ૧૨૫ ૩૪, ૧૨૫ ૩૫, ૧૨૫ ૩૬, ૧૨૫ ૩૭, ૧૨૫ ૩૮, ૧૨૫ ૩૯, ૧૨૫ ૪૦, ૧૨૫ ૪૧, ૧૨૫ ૪૨, ૧૨૫ ૪૩, ૧૨૫ ૪૪, ૧૨૫ ૪૫, ૧૨૫ ૪૬, ૧૨૫ ૪૭, ૧૨૫ ૪૮, ૧૨૫ ૪૯, ૧૨૫ ૫૦, ૧૨૫ ૫૧, ૧૨૫ ૫૨, ૧૨૫ ૫૩, ૧૨૫ ૫૪, ૧૨૫ ૫૫, ૧૨૫ ૫૬, ૧૨૫ ૫૭, ૧૨૫ ૫૮, ૧૨૫ ૫૯, ૧૨૫ ૬૦, ૧૨૫ ૬૧, ૧૨૫ ૬૨, ૧૨૫ ૬૩, ૧૨૫ ૬૪, ૧૨૫ ૬૫, ૧૨૫ ૬૬, ૧૨૫ ૬૭, ૧૨૫ ૬૮, ૧૨૫ ૬૯, ૧૨૫ ૭૦, ૧૨૫ ૭૧, ૧૨૫ ૭૨, ૧૨૫ ૭૩, ૧૨૫ ૭૪, ૧૨૫ ૭૫, ૧૨૫ ૭૬, ૧૨૫ ૭૭, ૧૨૫ ૭૮, ૧૨૫ ૭૯, ૧૨૫ ૮૦, ૧૨૫ ૮૧, ૧૨૫ ૮૨, ૧૨૫ ૮૩, ૧૨૫ ૮૪, ૧૨૫ ૮૫, ૧૨૫ ૮૬, ૧૨૫ ૮૭, ૧૨૫ ૮૮, ૧૨૫ ૮૯, ૧૨૫ ૯૦, ૧૨૫ ૯૧, ૧૨૫ ૯૨, ૧૨૫ ૯૩, ૧૨૫ ૯૪, ૧૨૫ ૯૫, ૧૨૫ ૯૬, ૧૨૫ ૯૭, ૧૨૫ ૯૮, ૧૨૫ ૯૯, ૧૨૫ ૧૦૦.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે લુપ્તગતી આને કેટલે કાલે આદારની કાંડા ઉપજે છે.
 ઉત્તર—હે ભગવંત, તેને એકાંતરે આદારની કાંડા ઉપજે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે મનુષ્ય કોના આદાર કરે છે?

ઉત્તર—હે ભગવંત, પૃથ્વીના ઉપના દુષ ને રક્ષ તેને આદાર કરે છે. એવા સમુદ્ર રક્ષા છે. અહો શાંધા આયુષ્યનાં.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે પૃથ્વીનો કેવો રક્ષક છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે વથા દૃશ્યિ ગોળ, અથવા ખાંડ, અથવા સાકર, અથવા મદિરા, અથવા શિપાકંદ (દિશવિશેષ) અથવા પર્વત મેદક, પુષ્કાંતર, અથવા પદ્મોત્તર, આકેરીકા, વિજયાપાક, મદ્યવિજયાપાક, કોઠક મિથુન વિશેષ, અનોપમ ગાયનું દુધ, ચાર ગાયને પામને તેનું દુધ ગાય ગાયને પાવ તેનું દુધ બે ગાયને પાવ તેનું દુધ એક ગાયને પાવ તે ગાયનું ઉત્તમ દુધ. તે મધ્યે ગોળ, ખાંડ, સાકર પ્રમુખ નાખીને તેને મંદ અતીએ કરી પકવીએ, તે વણે કરી વર્ણવા જોય જવત્ સ્પર્શે કરી વર્ણવા જોય છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે પૃથ્વીનો સ્વાદ એવે વર્ણે જવત્ સ્પર્શે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં ને પૃથ્વીના એથી કષ્ટ જવત્ મનોત સ્વાદ કલો છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે પુષ્ક ફળનો કેવો સ્વાદ કલો છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે વથા દૃશ્યિ ચાર દીશના અંતનો કરવાવાળો ચક્રવર્તિ તેનો ૧૨મ કક્ષાણુ ભોજન. લાખ ગાયથી નીપનું ને ભોજન વણું કરી વર્ણવા જોય, મધે કરી વર્ણવા જોય, રસે કરી વર્ણવા જોય, સ્પર્શે કરી વર્ણવા જોય, આસ્વાદવા જોય, દીપાવવા જોય, કામ વધારવા જોય, સુખનું કારણ. સર્વ દિશિ ને ગાવ તેને મુખનું કારણ છે. એમ કોથકે જાતમ પુછે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે પુષ્ક ફળનો સ્વાદ એવે વર્ણે જવત્ સ્પર્શે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. તે પુષ્ક ફળનો એથી કષ્ટર (એથી અનિગે એટલે ચક્રવર્તિના ભોજનથી ઘણો મનોદર) જવત્ સ્વાદ કલો છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે મનુષ્ય આહાર કરી ક્યાં રહેછે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે મનુષ્યના ગણ ધરતી ઝડમાં વસેછે. અહો સ.પો આયુષ્યવનો!

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે ત્રણ કેવે આકારે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, કેટલાક શિખરને આકારે, રેશા (પુમટ) ધરને આકારે છે (જોવા જોય) ઇતરને આકારે છે. ૧૪મને આકારે, યુગને આકારે, તોરણને આકારે, ગોપુર (દરવાજો વેદિકા બેસવા જોય ભૂમિ મોપાજઝઃ ઉપર બેસવાનું સ્થાન) ને આકારે, દેવ તે દેવતાનાં ધરને આકારે, અટાકાને આકારે, મોટા અટાકાને આકારે, પ્રસાદને આકારે, ધનવંત વ્યવહારીયાના ધરને આકારે, જોખને આકારે, તળાવને રિને જળ ઉપર જે પ્રાસાદને આકારે. વણબી ધરનું ઢાકનું ઇન્દને આકારે, રસોડાને આકારે ત્રણ છે. ખીજાં પણ ત્યાં ધણે ત્રણ, બાળ, સજવા આસન ઉત્તમ તેને સરવાળે ત્રણ છે. ૭.લી ટ.ટી ઇંપાવંત તે ત્રણના સમુદ કલો છે. અહો સ.પો આયુષ્યવનો!

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકરક દૂધિ ધર અથવા મદવન છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. ત્રણર ધર છે એના તે મનુષ્યના સમુદ કલો છે. અહો આપો આયુષ્યવનો!

એકદંત દીપના મનુષ્યને અપિહાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એકદલ દીપે માત્ર એકવા નરે ભગવાન સનિવેશ મે
 ઉતાર—હે કૌતુભ, એ અર્થ સમર્થ નહી રહે-કાએ પણ એવો ભગવાન
 ને મનુષ્યના કમુદ રજા છે. કાદો સપો અનુભવે!
 પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એકદલ દીપે માત્ર એકવા નરે ભગવાન સનિવેશ મે
 ઉતાર—હે કૌતુભ, એ અર્થ સમર્થ નહી રહે-કાએ પણ એવો ભગવાન

સાહેબ—હે ભગવાન, એકદમ હોપે અમી (નગર) એ હવે ને મીયાદ મ
 (સાહેબે વખતું ને) એ હવે ને કમી, બેની કમી (એ હવે ને કમી)
 સે: હે: કમી હવે ને અમી વાહરી હે: હે: (એ હવે ને કમી)
 ઉત્તર—હે કમી, એ અમી સમી (એ હવે ને કમી)
 મુખ્ય—હે કમી, એ અમી સમી (એ હવે ને કમી)

[illegible]

પ્રશ્ન-દે ભગવાન, એકદલ દાણે રૂપે મુખને, શાંતિ, પત્ત, મદ્ય, મંદાંતરિ
ઉત્તર-દે મિત્ર, તે વરુ છે, રજુ તે મુખને નેરુર નિરુર

ઉત્તર-હે કોઈમ, તે વરુ છે, પણ તે કુખને તે કુખર નિન મનમન ઉપર
મન-હે ભવન, એક કાંઈ રાજ (રેલો: બધી) ગુરુભા (પાટી કુમાર)
નગરી, માંડીય, મનમ, એક કાંઈ ભવ બધી. એક મનમ, મનમ
કાંઈ બધી ભવન, એક કાંઈ ભવ બધી. એક મનમ, મનમ
ઉત્તર-હે કોઈમ, તે વરુ છે, પણ તે કુખને તે કુખર નિન મનમન ઉપર

૭૪૬- જે બંધુકે એ સ્થાનને મેળુ ન હોય. એટલે બંધુક, ભાવલકી, ના
 સાથે કાઢવાનું.
 ૭૪૭- જે બંધુકે એ સ્થાનને મેળુ ન હોય. એટલે બંધુક, ભાવલકી, ના
 સાથે કાઢવાનું.

2017-18

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities related to the project. It emphasizes the need for transparency and accountability in financial management.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions, both incoming and outgoing, to ensure transparency and accountability. It emphasizes the need for regular audits and the use of reliable accounting software to track financial performance over time.

237-
237-
237-

3437

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. તે મનુષ્ય પ્રેમજન્યને રહીત ક્યાં છે. અહો સાધો આયુષ્યવતો !

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકદંત દ્વીપે વિચાર મેળવવા, પરબ્રહ્મ, વાત કરવા, સચા, સંવત્સરી, જમખજાર, રસિયાની કિયા તે છે? જાગરને વચ્ચે પડેલાં આના, મુદ્ધમંડન સંસાર ઉપવપન મધુ મુંડવતું વિશેરે જોડાજવ, અપરબ્ધી, પુરંગના પીડ, નૈવેદ્યિક કાંઈ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. ત્યાં વિચાર મેળવવા, પરબ્રહ્મ, વાત, અપ, જમખજાર, વસ્ત્રોજવ, અપરબ્ધી. જ્ઞાત સચા પ્રમુખ કાર્ય રહીત તે મનુષ્યના સમુદ ક્યા છે. અહો સાધો આયુષ્યવતો !

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકદંત દ્વીપે દંડ મહેત્સવ, રાગી કાર્તિકનો મહેત્સવ, મહારોને મહેત્સવ, શીવનો મહેત્સવ, વૈષ્ણવનો મહેત્સવ, મુકુંદનો મહેત્સવ, નાગ મહેત્સવ, શક્તિનો મહેત્સવ, બુદ્ધિનો મહેત્સવ, કુવાળ મહેત્સવ, તમાળા મહેત્સવ, નીચા મહેત્સવ, દ્વંદ્વ મહેત્સવ, પર્વત મહેત્સવ, રક્ષાપક્ષ મહેત્સવ, નૈવેદ્ય મહેત્સવ, ધુમનો મહેત્સવ પ્રમુખ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. મદિમાદિક કરીને રહીત તે મનુષ્યના સમુદ છે. અહો સાધો આયુષ્યવતો !

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકદંત દ્વીપે નર તે ભગવા પ્રમુખ, જગદ્ગોષ્ટ વિશેષ, મરુતી રીડ મુરોજી પ્રમુખ, વેદાંત, (ભાંડ ભગવા) કથા કહેનાર, વાર્તાના કહેનાર, આશ્ચર્યના કહેનાર, સવમ તે કુદનાર, (નદી, તમાળ, કુચ કુદનાર) દારવનાં વચન કહેનાર, તથા બધા જુગાના) રાસના માનાર, વાંસના ઉપર ચઢી રમે તે, વીમિવરત સહ બીજા માને તે. વિજ્ઞાના વળગનાર, જુગલના વળગનાર, કળીત તે કાત્યાની રમત, માત્રા તે મનગી કહેનાર, રતોગના કહેનાર, તથા કવચના વહેનાર તે, આ સર્વ નાટક પ્રમુખ જોવાના છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. તે મનુષ્યને કોનુક ખ્યાલ નહીં ઉપજતો. અહો સાધો આયુષ્યવતો !

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકદંત દ્વીપે માયા, રથ, વેશ, પાસખી, મિત્રી પાસખી, મિત્રીપણ, પિત્રીપણ, વદાણ, જે મધ્યે જાળ દોષ તે સિદ્ધા (પાસખી) મંદ અભિષ, (મિત્રી વિશેષ) છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. તે મનુષ્યના મધુ પમે કરી વિહાર કરે છે. (યાને છે) અહો સાધો આયુષ્યવતો !

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકદંત દ્વીપે દાથી, ઘોડા, ઉટ, બજદ, પાડા, સસલ (મરિયા), જાડાં ભોડા છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, હા છે, પણ તે મનુષ્યને યડવા, ખેડવા ભોગપણે નથી આવતા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકદંત દ્વીપે માથ, બેસ, ઉટી, બારી, માડર પ્રમુખ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, હા છે, પણ તે મનુષ્યને કુપ પાત્ર નિમને બેઠાએ નથી આવતા.
પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એક દીપે સોઢ. ચપ. ચિત્રા. ચિત્રા. અન્નમાં હા, પરસ્પર.
નમઃ હા, તરુણમાં હા, ચિત્રામાં, કુતરાં, કેટલા (પુત્ર). સુદુરી, શાંતિનિર્મિત, શાંતિ

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, હા છે, પણ તે હા એક જાતને માટે માટે નથી ત્યાં મનુષ્યને
કેં પાત્ર, અન્નમાં, ભવ. ત્યાં ઉપજાવે નહીં અન્નમાં છે નહીં, કોઈ નહીં તે
પણે કોઈ સારા કહે છે અહીં સર્વ અનુષ્ઠાન!

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એક દીપે સાત જાતનાં, મરી. મરી. ભવ, તથા મેઘી પ્રમુખ છે!
ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, હા છે, પણ તે મનુષ્યને બેઠાએ નથી આવતા.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એક દીપે જાત, મરી. નિદમ્યી ભવ. ઉપજાવતા કામ,
ચિત્રામાં, ચિત્રામાં પ્રમુખ કુત્રા, વેળ, કમરે, રજા નિર્મિત છે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, એ અર્થ સમર્થ નહીં. એક દીપને ચિત્રે જુદા સમ મનેદર
જુમિ છે અહીં સર્વ અનુષ્ઠાન!

પ્રશ્ન—હે ભગવાન એક દીપે જાત કામ અનુષ્ઠાન કામ. જુમને કમરે, જાન
કને કમરે. અન્નમાં જાત પ્રમુખ કામ જાત અન્નમાં. (અન્નમાં) પ્રમુખ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય એ અર્થ સમર્થ નહીં. એક દીપને ચિત્રે જુદા સમ મનેદર
જુમને કમરે. અન્નમાં જાત પ્રમુખ કામ જાત અન્નમાં. (અન્નમાં) પ્રમુખ છે!

આકાશ ગોચરના નગર રિશે, દેવતાનાં ઘર, પ્રાચીન જોબીન આકાશમાં દેખાય તે, ગર્ભાશય, વીજળી, તદ્વા પડે તે ઉદકાપાન, (ઉલ્કાપાને મજાપીઠા, મૂર્કેષ મૂર્ખાનિશ્વર, અનાદૃષ્ટિ ચંદિદાઠે, દુર્મિત્ત ધૂમ્ની વર્ષણે ॥૧॥) દીપ્તિદાદ કાષ્ઠ દીપ્તિને નિષેનુષ વિના એજીની ગળા આકાશે દેખાય તે, નિર્ધાન વીજળી પડે તે, રંગેટ્ટિ, ભૂમિકંપ, મહા પ્રમુખનો રોપ, કુમ્ભ, ધુપર, કોરી રંગેટ્ટિ, ચંદ્રમદભૂ, સૂર્યમદભૂ, (ચંદ્ર સૂર્ય મદભૂ તે આનંદમ જાણાવવાનો હેતુ છે તેનો પણ જોવાનો નિષેધ છે, પણ દીપ્તિવિના રહેવાય નહિ, તે જાણીપના ચંદ્ર, સૂર્ય તે પ્રકાશક છે. ને મદભૂ થયે અંધકાર થાય; ત્યારે દીપ્તિ વિના આશે નહિ, તે માટે હંદાના ક્ષેત્રની પેઠે જીતે પણ સ્વરૂપી તે જોવાનો સંભવ છે માટે ત્યાંપણ તે ઉપરાંત દોષ અર્ધાન દાની કરે નહી.) ચંદ્રપરિવેષ તે ચંદ્રને પછવાડે મંડલાકારે થાય તે, સૂર્ય પરિવેષ તે સૂર્યને પછવાડે મંડલાકારે થાય તે, પ્રતિચંદ્ર તે બે ચંદ્ર દીપ્તિ, પ્રતિસૂર્ય તે બે સૂર્ય દીપ્તિ, ઉદ્ભવનુષ, ઉદકમજ, (પરસાદ મળે માંડમાં પડે) પુર્વ દીપ્તિનો પ્રતિકુળ વાવ, પશ્ચિમદિશીનો પ્રતિકુળ વાવ, જલત્વ શુદ્ધ વાવ, મામસાદ, નગરસાદ, જલત્વ સનિયેસાદ, પ્રાણીના શાવ, જનમેઝના શાવ, કુળના શાવ, ધનના શાવ, જ્યેષ્ઠ કટુમ્ભ અનર્થ માણે જોવા કુત્તાન છે?

ઉત્તર—હે જોનમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. (એ માલેશું કંઈ નહીં.)

પ્રશ્ન—હે જોનમ, એકરસંદોષે. ઇતિ પ્રમુખ દુષ્કાળ, મલિમલિ ક્ષેષ, ધણા મામ્મ મરે ને ભોવ, મલિમલિ ખાર, મલિ મલિ વેર, સળવા મલિ મલિ વિરોધ છે?

ઉત્તર—હે જોનમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. ત્યાં ઇતિ દુષ્કાળ, ક્ષેષ, ભોવ, ખાર, વેર, પ્રમુખ દુષ્કાળિકે વીન તે મનુષ્ય છે. અરો સાચો આયુષ્યવતિ!

પ્રશ્ન—હે જોનમ, એકરસંદોષે, મોટા જુદા, મોટા સંસાર, મોટા સાધનાં પાડવાં, મોટા પુરવતા પણ મનુષ્ય ધણા રસીગના પાડવા, નાચવામ જાણ, બે જાણ, (આકાશમાં) માયે તે નામમજાન. (અપકાર ૨૧) છે?

ઉત્તર—હે જોનમ એ અર્થ સમર્થ નહીં.

પ્રશ્ન—હે જોનમ આશિષ કંઈ, કુળ મળે રોમ, રામ મળે રોમ, નગર મળે રોમ, મહા રોમ ન થતી વેના, આખની વેના, કાનની વેના, નાકની વેના, હાંની વેના, નખની વેના જાની, નવ, આસ તાવ, દાદ જાવ, ખરજા, ખસ, કોટ, ડમરાળ, દાદ અદા જાવ દાદ, ખરજા, કુમારમદ, નામમદ, જોડામદ, જૂનામદ, ઉદેશ મદ, ધનુસ, એકરસંદોષ, ને આતરો નવ, ચિપાંતરો તાવ, એકાંતરો તાવ દાદ પુગ, મનુષ્ય, પાનુકુ કુળનુકુ, સામ મળે મંડા, જલત્વ સંદોષ મળે મંડા, તેજ કંઈ મંડાના દાવ, જલત્વ જલત્વ જલત્વ કિંતુ કટુર અનર્થ દેવ છે?

ઉત્તર—હે જોનમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. ત્યાં મનુષ્ય રોમ રવીન કના છે. અરો મંડા આયુષ્યવતિ!

પરંતુ દેશજી પ્રાંતીયનો ચરીમાં અતીથુલે જવજી સમુદ્રમધે ત્રણમેં જોજન અવગાદી જીએ તાં આઘાતિક દીપ છે. શેષ અધિકાર સર્વ એકરક દીપનીપરે જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, વૈભાગીક મનુષ્યનો વૈભાગીક નામાદીપ કયાં કયો છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જીવદીપનામા દીપે મેર પરંતુ દેશજીથી મુત્રદેમવાંત વાંપર પરંતુ દેશજી, પશ્ચિમનો ચરીમાં તે નૈઋત્ય જુલે જવજી સમુદ્રમધે ત્રણમેં જોજન અવગાદી જીએ તાં વૈભાગીક દીપ છે. તે એકરક દીપ સરખો સર્વ જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, દેશજીથી નામોલીક મનુષ્યનો નામોલીકનામા દીપ કયાં છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જીવદીપનામા દીપે મેર પરંતુ દેશજીથી મુત્રદીપમાં વાંપર પરંતુ ઉત્તર, ને પશ્ચિમનો ચરીમાં તે વાયવ્યજુલે જવજી સમુદ્રમધે ત્રણમેં જોજન અવગાદી જીએ તાં નામોલીક દીપ છે. તે એકરક દીપ સરખો જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, દેશજીથી દ્વયકર્ણ મનુષ્યનો દ્વયકર્ણનામા દીપ કયાં છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, એકરક દીપના દ્વયકર્ણના ચરીમાં ચણી જવજી સમુદ્રમધે ચારમેં જોજન અવગાદી જીએ તાં દ્વયકર્ણનામા દ્વયકર્ણ મનુષ્યનો દ્વયકર્ણ નામે દીપ ચારમેં જોજન જાણવો, પદોત્તરકર્ણ કયો છે. ને ચારમેં પાંચમેં જોજન કાંઈક કયો જાય છે. ને એક પચાસ વેડિકા ને વનપડે સહીત છે. શેષ અધિકાર જેમ એકરક દીપનો કયો તેમ જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, દેશજીથી મજકર્ણ નામાદીપ કયાં કયો છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, આઘાતિક દીપના અતીથુલા ચરીમાં ચણી જવજી સમુદ્રમધે ચારમેં જોજન જીએ તાં મજકર્ણ નામે દીપ છે તે દ્વયકર્ણ દીપ સરખો જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, દિશાજી દિન નોકર્ણનામા દીપ કયાં કયો છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, વૈભાગીક દીપને દિશાજી પશ્ચિમ દિમે નૈઋત્યજુલે જવજી સમુદ્ર મધે ચારમેં જોજન અવગાદી જીએ તાં નોકર્ણ નામે દીપ છે. તેજી દ્વયકર્ણ દીપ સરખો જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, સદુગીકર્ણ નામે દીપ કયાં કયો છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, નામોલીક દીપને વાયવ્યજુલે ચરીમાં ચણી જવજી સમુદ્ર મધે ચારમેં જોજન અવગાદી જીએ તાં સદુગીકર્ણ નામે દીપ છે. તે જી દ્વયકર્ણ દીપ સરખો જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, અદંતુષ નામે અદંતુષ કયાં કયો છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, દ્વયકર્ણ દીપને દ્વયકર્ણજી ચરીમાં ચણી જવજી સમુદ્ર મધે પાંચમેં જોજન અવગાદી જીએ તાં અદંતુષ નામે અદંતુષ મનુષ્યનો અદંતુષ નામે દીપ કયો છે તે વાયવ્ય જોજન દ્વયકર્ણ, પદોત્તરકર્ણ છે. હવે સહેલે વિચાર કરે છે.

આદ્યમુખ ૧, મેંદમુખ ૨, અભ્યમુખ ૩, મેંદમુખ ૪, એ આર દીપ પાંચમે
જોજનના લાંબા પડેલા છે.

અરવમુખ ૧, દસતીમુખ ૨, સોદમુખ ૩ ને અધ્યમુખ ૪, એ આર દીપ પાંચમે
જોજનના લાંબા પડેલા છે.

અરવમુખ ૧, સોદમુખ ૨, અરવમુખ ૩, ને કુલુમારમુખ ૪, એ આર દીપ સાતમે
જોજનના લાંબા પડેલા છે.

ઉશામુખ ૧, મેંદમુખ ૨, વીજમુખ ૩, ને વિજમુખ ૪, એ આર દીપ આઠમે
જોજનના લાંબા પડેલા છે.

ધનદં ૧, લજ્જદં ૨, ગુદદં ૩, ને શુદ્ધદં ૪, એ આર દીપ નવમે જોજનના
લાંબા પડેલા છે.

એકાદશિક પહેલે એકે આર દીપ નવમે એકમુખથી જોજન પરિધિપણે કરના છે.
બીજે એકે દશમુખિક આર દીપ નવમે પાંચક જોજન કરના પરિધિ પણે છે.

ત્રીજે એકે આદ્યમુખિક આર દીપ પંદરમે એકાદશી જોજન કાંઈક પ્રાચ્ય
પરિધિપણે છે.

ચોથે એકે અરવમુખિક આર દીપ અઠરમે સત્તાણું જોજન કાંઈક અધિકારી

એક અનુક્રમે એ એકે દીપ ૧૨૫૦ થકા ૫.૫૦ એકે અરવમુખિક આર દીપ
સાતમે જોજન કર પડે ૮ ને આઠમે ને જોજન કરના પરિધિપણે છે.

૫. એકે ૩૦૦૦ થકા ૩૦૦૦ થકા ૫.૫૦ આ ને જોજન કરના પડેલા છે ને
પરિધિપણે એકે અરવમુખિક જોજન કરના પરિધિપણે છે.

સાતમે એકે અરવમુખિક આર દીપ અઠરમે જોજન કરના પરિધિપણે છે
ને દસમે આ ને પાંચમી જોજન કરના પરિધિપણે છે.

૧. એકે ૩૦૦૦ થકા ૩૦૦૦ થકા ૫.૫૦ આ ને જોજન કરના પડેલા છે ને
પરિધિપણે એકે અરવમુખિક જોજન કરના પરિધિપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જીવન જીવી આપના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના છ બેદ છે. અવંશ નામે ૧, કર્ત્ત્વિ નામે ૨, વિદેહ નામે ૩. ચંદ્રગાય નામે ૪, દરિત નામે ૫ ને ચંતુનુ નામે ૬.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જીવન કુળ આપના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના છ બેદ છે. ઉમકુળ ૧, બોગકુળ ૨, રાગકુળ ૩, દક્ષાંકુળ ૪, જાનકુળ ૫, ને કારવકુળ ૬.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સાધ્યા કર્મ આપના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના અનેક બેદ છે. વસ્ત્રના વેપારી, મુનરના વેપારી, કપાસના વેપારી, મુક્તાદળ (મોતી)ના વેપારી, કરીયાણાના વેપારી, કાંઈ પ્રમુખ, (સોના, રૂપાના)ના વેપારી, નરવાણીકા (જનિ વિશેષ) ના વેપારી. એ આદ્ય દેહને ઘણા પ્રકારના આર્થ વેપારી તે કર્મ આર્થ કહીએ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, શાંતિમા સીધાઈ (કળા આપ)ના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના અનેક બેદ છે. તુનારાનું જ્ઞાન, વસ્ત્ર વણુસાનું જ્ઞાન, ફેલમી પટકુળ વણુસાનું જ્ઞાન, દર્પણ વિજ્ઞાન, કાષ્ઠના વિજ્ઞાન, ચાખડી પ્રમુખનું કરનું, વંશ કાષ્ઠ દિકનું જ્ઞાન (વિજ્ઞાનિકનું કરનું) મુંઝ પાકુકળ કરનાર, ચર્મકાશિક, જનકાર, ચીત્રકાર, હોદ્દાર કૌશલ્ય, પોથી લખવાનું જ્ઞાન, સંખનું જ્ઞાન, દાંનનું વિજ્ઞાન, ધર કરવાનું જ્ઞાન, કુંડે ભકારાદિકનું જ્ઞાન, સઘાટનું જ્ઞાન, ધરનું મણુનું, એ આદ્ય દેહને તથા પ્રકારનું જ્ઞાન. તે સીધાઈ કહીએ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, હાંકા ભાષા આપના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના ઘણા અનેક બેદ છે. જે મનુષ્ય અર્થે આશ્ચર્યભર્યા બોલે તે જાહી લીધી કહીએ. તેના આદ્ય બેદ છે. ખ.લી લીધી ૧, જરના લાપેર ૨, દોષા લીધી ૩, પુરકળી ૪, ખરોટી ૫, પુષ્કર શારિક ૬, ભોગવતિ ૭, પદારિ ૮, અનાંકરી ૯, અદાર પુટીમ ૧૦, નેવતિકા ૧૧, મહીકા ૧૨, આંક લીધી ૧૩, મણિત ૧૪, મધર્થ ૧૫, આદર્શ ૧૬, મહેમરિ ૧૭, ને દાવડી (પુકડી) ૧૮. એ ભાષા આર્થે કહીએ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સાનમા નાણું (જ્ઞાન) આપના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના પાંચ બેદ છે. મનિજ્ઞાન ૧, શ્રુતજ્ઞાન ૨, અવધિજ્ઞાન ૩, મન-પર્વ જ્ઞાન ૪, ને કેવળજ્ઞાન આર્થે ૫, ને નાણું આર્થે કહીએ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આદમા દસના આપના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના બે બેદ છે. સરાગદસના આર્થે (ઉપજાત કાવ્ય સહિત અમારમા મુખ્યજ્ઞાન મુખી) ૧, ને વીતગમ દસના આર્થે (શીલ કાવ્ય જાગમા મુખ્યજ્ઞાનકળી) ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સરાગદસના આપના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, તેના દસ બેઠ છે. નિઃશરૂઆતી ૧, ઉપરેશની ૨, આચારની ૩, સચાની ૪, બીજાની ૫, અભિજમની ૬, રિત્તાની ૭, કિયાની ૮, સંસેપની ૯, ને ધર્મની ૧૦.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નીસમંતની કોને કહીએ ?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, શુચ ૧, અશુચ ૨, પુન્ય ૩, પાપ ૪, આચર ૫, સંવર ૬, નિર્જા ૭, બપ ૮, ને મોસ ૯. એ નવ પદ્યનાં છતાં અર્થનું જાણુપાણું. જનિરમરજાદિક જાને કરી જાણીને ધયાતપ અર્થે તે સજાણુ. તેમજ જે વીનસને પદ્યાર્થ દીક્ષા તે સર્વે ભાવને કબી, સેવથી, કાગથી ને ભાવથી જાનિ રમરજાદિક જાને કરી ધયાતપ જાણીને આપું તે નિસમંતની કહીએ. ૧.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉપરેશની કોને કહીએ ?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, પુરોક્ત નવ પદ્યાર્થને કેવળી તથા ઉચરત ગુણાદિક ઉપરેશ આપે થી ધયાતપ અર્થે તે ઉપરેશની કહીએ. ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આચારની કોને કહીએ ?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, રામ, દેવ, મોહ, મિથ્યાત્વાદિક જેને મનેષા દોષ એવા પુણ્યની આત્માએ પુરોક્ત નવ પદ્યાર્થને કબી, અર્થે તે ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સચાની કોને કહીએ ?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, આચારગાદિક અંગ, ને અંગજાદિર તે ઉત્તરધર્મવાદિક સાત્ત્વ ભણે. ભણાવે ને સચાની કહીએ ૪.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બીજાની તે કોને કહીએ ?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, જેમ પાણીને વિષે તેજનું બીકું પિરનાર પામે, તથા જેમ એક બીજા માંથી ધણી બીજા થાય, તેમ એક શુદ્ધિક પદ્યાર્થ, એક દહાંગ, એક હેનુ, જાણુવે કરી ધણી પદ્યાર્થ, ધણી દહાંગ ને ધણી હેનુનું જાણુપણુ થાય તે બીજાની કહીએ. ૫.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અભિજમ રૂપી ને કોને કહીએ ?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, આચાર ગાદિક અન્વાર અંગ ને જાતનું દરિયાદ અંગ, પવના, કાગિ, ઉશાગિદિક સર્વ સિદ્ધાંતના અર્થ જેણે જાણ્યા છે તે અભિજમ રૂપી કહીએ ૬.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, રિત્તાની તે કોને કહીએ ?

ઉત્તર—હે ઝાતમ, ધર્મારિતગાદિક અન્વાર સવ ભવ અન્વારદિક સવ પ્રમાણના જાણુવે કરી તથા નૈયમાદિક જાન નવની નિષિએ કરી જેને મિદાનના જાણ જાણ્યા પ્રાપ્તે તે રિત્તાની કહીએ ૭.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કિયાની તે કોને કહીએ ?

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જીવન જાની આપના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ૭ બેદ છે. અવજ્ઞા નામે ૧, કર્ત્ત્વિજ્ઞા નામે ૨, વિદેહ નામે ૩. અવિદ્યા નામે ૪, દરિદ્ર નામે ૫ ને મંચુનુ નામે ૬.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રાણ કુળ આપના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ૭ બેદ છે. ઉદ્ભવકુળ ૧, આજકુળ ૨, સમકુળ ૩, હાસ્યકુળ ૪, માત્રકુળ ૫, ને કૌરવકુળ ૬.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આપા કર્મ આપના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના અનંક બેદ છે. વચ્ચના વેપારી, સુનરના વેપારી, કપાસના વેપારી, મુકામીના વેપારી, કરીવાળાના વેપારી, કાળી પ્રમુખ, (મોના, રપાનો)ના વેપારી, નરનાળીના (જનિ નિરોધ) ના વેપારી. એ આદ્ય કેરો વળા પ્રકારના આર્થ વેપારી તે કર્મ આપે કરીએ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પાંચમા સ્તીરપાંચ (કર્મ આપ)ના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના અનંક બેદ છે. જુનારાનું જ્ઞાન, વચ્ચ વાનુજી જ્ઞાન, કેળી પદકુળ વળુવાનું જ્ઞાન, દર્પેનું વિજ્ઞાન, કાટના વિજ્ઞાન, આપણી પ્રમુખનું કર્મ, વંસ કાટ દિકનું જ્ઞાન (વિજ્ઞાનિકનું કર્મ) મુજબ પાદુશાના કરનાર, અમેકારાદિક, હવકાર, સીવકાર, ૧૬૦૦૦૦ કૌશલ્ય, પાંચો લખવાનું જ્ઞાન, સખનું જ્ઞાન, દાનનું વિજ્ઞાન, પર કરવાનું જ્ઞાન, કુંભકારાદિકનું જ્ઞાન, સમારનું જ્ઞાન, પરનું મળનું. એ આદ્ય કેરો તથા પ્રકારનું જ્ઞાન. તે સ્તીરપાંચ કરીએ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ૭૬૦ જાણ આપના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના પાંચ અનંક બેદ છે. જે મનુષ્ય આપે સામધિઆપ બોલે તે આ છી લીધી કરીએ. તેના અસર બેદ છે. અલો લીધી ૧, જરના લોપી ૨, રોપા લીધી ૩, પૂરકાળી ૪, ખરેલી ૫, પૂરકર સારિક ૬, બેચરનિ ૭, પહારિ ૮, અપારોલી ૯, અક્ષર પૂરકા ૧૦, ગેવનિકા ૧૧, મલીકા ૧૨, આંક લીધી ૧૩, મળિત ૧૪, મળે ૧૫, આદ્યો ૧૬, મળેશ્વરિ ૧૭, ને જાણી (પુત્ર દી) ૧૮. એ જાણ આપે કરીએ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સાતમા નાજી (જ્ઞાન) આપના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના પાંચ બેદ છે. મનિજ્ઞાન ૧, જુતજ્ઞાન ૨, અવધિજ્ઞાન ૩, મન પર્વત જ્ઞાન ૪, ને કેટલાક ન આપે ૫, ને નાજી આપે કરીએ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આઠમા દ્વંડના આપના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે. સરગદશના આપે (ઉપસાંત કાલ સદિત અપારમા મળુજ્ઞાનક મુદ્ધી) ૧, ને જીવનમ દ્વંડના આપે (સીધું કાલ્ય આદ્ય મળુજ્ઞાનકાળી) ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સરગદશના આપના કેટલા બેદ છે?

૧૨—હે મનમ, તેના દસ બેઠ છે. નિસર્ગમાં ૧, ઉપરોક્તમાં ૨, આત્મમાં ૩, ભીષ્મમાં ૪, અભિજમમાં ૫, વિસ્તારમાં ૭, કિવામાં ૮, સંસ્કૃતમાં ૯, ધર્મમાં ૧૦.

૧૩—હે ભગવંત, નિસર્ગમાં કેને કહીએ ?

૧૪—હે મનમ, ઇષ ૧, અષ્ટ ૨, પુન્ય ૩, પાપ ૪, આશ્રય ૫, સંવર ૬, નિર્ભય ૭, ને મોક્ષ ૮. એ નવ પદ યોગી યના અર્થનું ભણુપણું. ભગિરમદણાદિક યાને તે ભણીને યથાનય અર્થે તે સમજી, તેમજ જે પીનયાને પદાર્થ દીક્ષા તે સર્વ ભારને યથી, ક્ષેત્રથી, કાળથી ને ભાગથી ભાગે સમજાવિક યાને કરી યથાનય ભણીને અર્થ નિસર્ગમાં કહીએ. ૧.

૧૫—હે ભગવંત, ઉપરોક્તમાં કેને કહીએ ?

૧૬—હે મનમ, પુર્વોક્ત નવ પદાર્થને કેવળી તથા ઉચ્ચત મુરવાદિક ઉપરોક્ત આપે તે યથાનય અર્થે તે ઉપરોક્તમાં કહીએ. ૨.

૧૭—હે ભગવંત, આત્મમાં કેને કહીએ ?

૧૮—હે મનમ, રામ, કેપ, એ ૮, મિથ્યાત્વાદિક જેને અગ્રા દોષ એવા પુરુષની આત્મને પોતા નવ પદાર્થને રૂપે, અર્થે તે ૩.

૧૯—હે ભગવંત, સ્વરમાં કેને કહીએ ?

૨૦—હે મનમ, આત્મારૂઢિક અર્થ, ને અર્થમદિક તે ઉપરોક્તમાં દિક યાને ભણે. ભણે તે સ્વરમાં કહીએ ૪.

૨૧—હે ભગવંત, ભીષ્મમાં તે કેને કહીએ ?

૨૨—હે મનમ, જેમ પાણીને વિષે તેમનું ઓડુ પિરનાર થાય, તથા જેમ એક ભીષ્મ. ધર્મ, ધર્મ, ભીષ્મ થાય, તેમ એક ઇચ્છાદિક પદાર્થ, એક દર્શન, એક હેતુ, ભણુવે કરી ભણુ પદાર્થ, ધર્મ દર્શન ને ધર્મ હેતુનું ભણુપણું થાય તે ભીષ્મમાં કહીએ. ૫.

૨૩—હે ભગવંત, અભિજમ ૩માં તે કેને કહીએ ?

૨૪—હે મનમ, આત્મારૂઢિક અર્થને અર્થ ને ભારમું દિકવાર અર્થ, પવના, કાગિર, કાગિરિક સર્વ સિદ્ધાંતના અર્થ જેણે ભણ્યા છે તે અભિજમ રમાં કહીએ ૬.

૨૫—હે ભગવંત, વિસ્તારમાં તે કેને કહીએ ?

૨૬—હે મનમ, ધર્મસ્ત્રીકાદિક ૭ યના સર્વ ભાગ પ્રવક્તાદિક સર્વ પ્રમાણના ભણુપણું કરી તથા નૈયમદિક આત નવની વિધિએ કરી જેને વિદ્યાના આત મળ્યા તથા તે વિદ્યામાં કહીએ ૭.

૨૭—હે ભગવંત, કિવામાં તે કેને કહીએ ?

ઉત્તર—હે જાનમ, જ્ઞાન, દર્શન, ચારીત્ર, તપ, વિનય, સત્યપ્રતિષ્ઠા, પાંચ સુખતિ, જન્યુ પ્રતિ હતાદિક શુદ્ધ પદાર્થને વિષે જાણથી કિયા કરે તે. ૮.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંસ્કૃતિથી તે જાને કહીએ ?

ઉત્તર—હે જાનમ, જ્ઞાનાભિપ્રતિષ્ઠા, પ્રિયવાદિ, પરમતિ, નિન્દન ને ભાવપ્રતિષ્ઠા મત જેણે જાણીયાર કર્યા નથી ને જ્ઞાન પ્રત્યક્ષ પ્રાપ્તિને વિષે અનિયુજ્ય છે, તેમજ અંધિયારાદિક મતને વિષે નિયુજ્ય નથી ને તેનો મત જન્યુ મદજ્ય કર્યો નથી (અર્થાત્ જ્ઞાનપ્રાપ્તિની મદા શુદ્ધ છે, જન્યુ વધારે જાણેયો નથી તે સંસ્કૃતિથી કહીએ. ૯.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ધર્મથી તે જાને કહીએ ?

ઉત્તર—હે જાનમ, અસ્તિત્વાત્ ધર્મ ૧, (અતઃ કલ્યાણ મુખ્ય પદાર્થ) જુતપદ ૨, (અર્થ ને અર્થપ્રતિષ્ઠા એવા સિદ્ધાંત) અસ્તિત્વપદ ૩, (સાધુના પદ્ય મદાદન, આર ત્રિમુખી પદિમા, પારાના આર જન, અગાર પદિમા) એ જન્યુ પ્રકારના ધર્મના રસપાને જ્ઞાન નિર્ધારે કહ્યું છે તેમ જાણે તે ધર્મથી કહીએ ૧૦, (એ દસ પ્રકારની જ્ઞાણી સમજાવતી પ્રાપ્તિ થાય છે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સમયસંગત આર્થ (સમજિત) તેની સદ્બલ્યાદ કદાચ ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જાનમ, તેના જન્યુ ભેદ છે. જ્ઞાતિક પદાર્થપર પરમાર્થ તેના રસપદના જાન્યુ થાને અવગણ કરે તથા રજુતિ કરે ૧, પરમાર્થના જન્યુ એવા આચાર્યદિકની સેવા કરે ૨, ને સમયસંગત ધર્મના તથા નિન્દાદિક બોલી મદાદાવાની સંચય તજે ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સમયસંગત આર્થના આચાર કદાચ છે ?

ઉત્તર—હે જાનમ, તેના આઠ આચાર છે. જ્ઞાન પ્રત્યક્ષ વિષે સંકલ રહિત ૧, અનવર્તનને વિષે મેઝાની સાધના દર્શન એવા જ્ઞાન રહિત ૨, ધર્મના જ્ઞાનના સંસય રહિત ૩, જન્યુ મત મદાન નિન્દાદિકના આદરજો દેખી તથા જુદા જુદા પરજન્યુ દેખીને કર્યા પ્રાપ્તિ એવા દર્શન એવા મુજાવ નદિ ને ૪, જ્ઞાનપદ પામીને તથા, અધ્યયનપદિત મુખ્ય આર્થને તેજ મુખ્યપદ કરે ૫, ધર્મજ્ઞાનને વિષે સિદ્ધાંત (દુષ્ટ પામતા) પ્રતિ પ્રુપ્તિ સાધના કરે, તથા જન્યુ પદાર્થને વિષય કરે ૬, રસપદિની અસ્તિ કરે તથા તેના હિતનો કરજ્યુ દાર ૭, વર્તિત્વની જાણ કરે તથા જાન્યુના રસન શુદ્ધ પદાર્થ ૮.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જિજ્ઞાસુ જ્ઞાનપદના કદાચ ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જાનમ, તેના જ નહીં છે. ઉપચાર કલપ (અન્યારમા જુદા રસપદકલપ) ૧ ને રસપદકલપ જાણીને જ્ઞાન પ્રત્યક્ષ (અન્યારમા જુદા રસપદકલપ) ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉત્તર ૧ કલપ જિજ્ઞાસુ જ્ઞાનપદના કદાચ ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જાનમ, તેના જ નહીં છે. પ્રથમ સમયના ઉપચાર કલપ ૧, ને એક સમય રસપદના કલપ ૨, કલપ, અર્થાત્ એવા અર્થના ઉપચાર કલપ અર્થાત્ એવા દેખાઈ દેખા અર્થના ઉપચાર ૩, કલપ.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, કૌણ કયણ પીતરાય દર્શાવેલા કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રય, તેના બે ભેદ છે. પ્રથમ ૧. ને દ્વિતીય ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, છઠમના કૌણ કયણ પીતરાય દર્શાવેલા કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રય, તેના બે ભેદ છે. પ્રથમ ૧. ને દ્વિતીય ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, રાજાનું કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રય, તેના બે ભેદ છે. પ્રથમ સમયના રાજાનું પ્રથમ છે તે ૧ ને બીજા સમયની મહારાજાને અને સમયે રાજાનું બીજા છે તે ૨. એમ ભગવાન ઉપદેશ કરેલા પીતરાયની પદે કહેવું ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ભુદ ભેદિયા કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રય, તેના બે ભેદ છે. પ્રથમ સમયના સમયભેદના ને ૧ ને બીજા સમયના સમયભેદના ને ૨. એમ ભગવાન ઉપદેશ કરેલા પદે કહેવું ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, કેટલા કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રય, તેના બે ભેદ છે. સમયે કેટલા (તેરલા મુખ સ્થાનકયા) ૧. ને બીજા કેટલા (મહારાજા મુખસ્થાનકયા) ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, સમયે કેટલા કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રય, તેના બે ભેદ છે. પ્રથમ સમયે કેટલા મુખ સ્થાનકયા ને ૧. ને બીજા સમયે કેટલા મુખ સ્થાનકયા ને ૨. એમ ભગવાન ઉપદેશ કરેલા પદે કહેવું ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, સમયે કેટલા કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રય, તેના બે ભેદ છે. પ્રથમ સમયે કેટલા મુખ સ્થાનકયા ને ૧. ને બીજા સમયે કેટલા મુખ સ્થાનકયા ને ૨. એમ ભગવાન ઉપદેશ કરેલા પદે કહેવું ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, સમયે કેટલા કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રય, તેના બે ભેદ છે. પ્રથમ સમયે કેટલા મુખ સ્થાનકયા ને ૧. ને બીજા સમયે કેટલા મુખ સ્થાનકયા ને ૨. એમ ભગવાન ઉપદેશ કરેલા પદે કહેવું ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, સમયે કેટલા કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રય, તેના બે ભેદ છે. પ્રથમ સમયે કેટલા મુખ સ્થાનકયા ને ૧. ને બીજા સમયે કેટલા મુખ સ્થાનકયા ને ૨. એમ ભગવાન ઉપદેશ કરેલા પદે કહેવું ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, સમયે કેટલા કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રય, તેના બે ભેદ છે. પ્રથમ સમયે કેટલા મુખ સ્થાનકયા ને ૧. ને બીજા સમયે કેટલા મુખ સ્થાનકયા ને ૨. એમ ભગવાન ઉપદેશ કરેલા પદે કહેવું ૨.

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન, દર્શન, ચારીત્ર, તપ, વિનય, સલામતિતા, પાંચ મુખતિ, ત્રણ મુખિ છલાદિક શુદ્ધ પદાર્થને વિષે ભગવતી કિયા કરે તે. ૮.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંસેપરશી તે કાને કહીએ ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અનાભિગ્રહિક, મિથ્યાદષ્ટિ, પરમતિ, નિન્દ્ય ને બાધમલાદિક મન જેણે અંગીકાર કર્યા નથી તે જીવ પ્રવચન માર્ગને વિષે અનિયુજ્ય છે, તેમજ કાંપિત્વદિક મતને વિષે નિયુજ્ય નથી ને તેણે મન પણ મદલ્ય કર્યા નથી (અર્થાત જૈનમાર્ગની શ્રદ્ધા શુદ્ધ છે, પણ વધારે ભલેશો નથી તે સંસેપરશી કહીએ. ૯.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ધર્મશ્રી તે કાને કહીએ ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અસ્તિત્વાય ધર્મ ૧, (ખટ ક્રમના ગુણ પર્વાય) યુતધર્મ ૨, (અંગ ને અંગ્યાદિર એવા સિદ્ધાંત) ચારિત્રધર્મ ૩, (સાધુના પંચ મહાદત, બાર મિશુની પદિમા, આવકના બાર દૃત, અગ્યાર પદિમા) એ ત્રણ પ્રકારના ધર્મના સ્વરૂપને જૈન નિર્ધારે કહ્યું છે તેમ શ્રદ્ધા તે ધર્મશ્રી કહીએ ૧૦, (એ દશ પ્રકારની શ્રીયથી સમ્યક્તની પ્રતિપાપ છે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સરગદર્શન આર્થ (જમનિત) તેની સદહજાન્ય કટલા બેઠ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ત્રણ બેઠ છે. જીવાદિક પદાર્થપર પરમાર્થ તેના સ્વરૂપના જાણવાનો અભ્યાસ કરે તથા સ્તુતિ કરે ૧, પરમાર્થના જાણવા એવા આચાર્યદિકની સેવા કરે ૨, ને સમ્યક્તવ વખેલા તથા નિન્દ્યાદિક બેઠી શ્રદ્ધાસાગની સંચન તરે ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સસગદર્શના આર્થના આચાર કેટલા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના આઠ આચાર છે. જૈન વચન વિષે સંકટ રહિત ૧, અન્યદર્શનને વિષે મોક્ષની સાધના દશે એવી વાંચી રહિત ૨, ધર્મના જાણના સંસય રહિત ૩, પણ મત મતાંતર મિથ્યાત્વનો આડંબર દેખી તથા જુદી જુદી પરંપરા દેખીને ક્યાં માર્ગ સમ દશે એમ મુંઝાવ નદિ તે ૪, જૈનધર્મ પામીને દયા, અદ્વયવાદિક ગુણ આરંભી તેના ગુણમામ કરે ૫, ધર્મીયુક્તિને વિષે સિદ્ધાંતા (દુઃખ પામતા) ધર્મિ પુરૂષને સાક્ષાત્ કરે, તથા ધર્મથી પગાને સ્થિર કરે ૬. સ્વધર્મિની ભક્તિ કરે તથા તેના દિનનો કરજ દાર ૭, સ્વનિર્ધની ઉન્નતિ કરે તથા વીતરાગનાં વચન શુદ્ધ પરંપે ૮.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વીતરાગ દર્શનાર્થના કેટલા બેઠ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેઠ છે. ઉપસાંત કપાપ (અગ્યારમા ગુણ સ્થાનકયાગ) ૧ ને કોણીકપાપ (બારથી ચક્રેમા ગુણ સ્થાનકયાગ) ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉપસાંત કપાપ વીતરાગ દર્શનાર્થના કેટલા બેઠ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેઠ છે. પ્રથમ સમયના ઉપસાંત કપાપ ૧, ને એક સમય ઉપસાંતના ઉપસાંત કપાપ, અથવા બેલા સમયના ઉપસાંત કપાપ અથવા બેલાથી હેલા સમયના ઉપસાંત કપાપ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ઉદ્યોગધાનનીય યાદિતના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે મનુષ્ય, તેના બે બેદ છે, અનિચાર સહીત, તે મુજબજી ઉત્તમુજીમાં દોષ લાગે ને બીજી દિશા આપે તે ૧, ને બીજી બેદ અનિચાર સહીત, તે ૨૧ પચ્ચાસમાં દોષ લાગે ન દોષ ને બીજી દિશા આપે તે એમ ધારણાથી સ્વામિના સાચનના સાધુને મદદીર સ્વામીએ બીજી દિશા આપી તેમ. તથા નવ દિશાને પદેથી દિશાએ સામાન્ય યાદિત આપી, પછી બીજી દિશા સાત દિશાએ, ચાર માથે કે ૭ માથે બીજી દિશા આપે તે ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, પરિહાર વિગત યાદિતના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે મનુષ્ય, તેના બે બેદ છે. તેમાં પદેથી જે ચાર જગ પરિહારવિગત યાદિતના વેદનામાં એ કષ્ટમાં પ્રવર્તેલાં દોષ તેનું યાદિત ને નિર્વિદ્યમાનસિક પરિહાર વિગત યાદિત જગતું. ૧. ને બીજી જે ચાર જગ તેના અનુચારી દોષ તેને નિર્વિદ્ય-માનસિક પરિહાર વિગત યાદિત જગતું. ૨. ને એવી રીતે કે નવ જગતો સ્વ-ઉદ્યોગ-નીતિ તે નિર્વિદ્ય માટે અલગ પૂરે એવે નિર્વિદ્ય પદેથી એ યાદિત અનુચારી દોષ દોષ તેની પામે એ યાદિત અનુચારી કરે. દ્વે તે નવ સાધુમાં ચાર જગ પરિહાર એટલે તપન કાયાધાન થાય તે નિર્વિદ્યમાનસિક જગતું અને ચાર તેના વૈધાન્યના કાયાધાન થાય તે નિર્વિદ્યમાનસિક જગતું. તથા એકને વાંચનાચારે યુગધાનને કાયાધાન પછી તે ચાર પરિહાર ૭ માસ સુધી તપ કરે, તેમાં ઉપજાને જગતુંથી એક ઉપજા, મધ્યમથી ૭ ને ઉપજાથી અઘમ તપ કરે, ને સિત્તાને જગતુંથી ૭, મધ્યમથી અઘમ ને ઉપજાથી ચાર ઉપજા. તથા વર્ષાને જગતુંથી અઘમ, મધ્યમથી ચાર ઉપજા ને ઉપજાથી પાંચ ઉપજા કરે. પાંચે આંતરિક કરે એમ ૭ અદિત તપ કરે, તે પછી ફરી ચાર તપરચના કાયાધાન તે વૈધાન્યના થાય ને વૈધાન્યના તપ કરનાર થાય તે જગ ૭ માસ કરે તપ કરે. ત્યારપછી યુગ વાચનાચાર ૭ માસ સુધી તપરચા કરે ને આઠ સાધુ યુગની વૈધાન્યના થાય કરે. એમ અઘર અને તપ સંપૂર્ણ થાય. ૨. તથા વળી બીજી પ્રકારે જગ બે બેદ—તે એક ઉપર પ્રમત્તે તપ પૂરે કર્ષ પછી સ્વ-ઉદ્યોગમાં આવે ૧. ને બીજી બેદ અઘમમાં આવે નહીં ને છન કષ્ટ આરંભે. ૨. (પરિહારવિગત યાદિત વર્ષાધાનનાય સંધ્યજીને. ૬૫, ત્રીજા વેદા આરંભે જગતું. જગતું તપના પુરેથી મોટા આચાર વધુને જગ દોષ તે આરંભે, તેમજ પદેથી ઉદ્યોગ કરનાર કરે દોષ.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, સુધ્ધિસંપન્ન યાદિતના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે મનુષ્ય, તેના બે બેદ છે. એક ઉપજા ૩ કષ્ટ એપ્પીએ યાદિત વિગત અનુચારી દોષ ૧, ને બીજી ઉપજા એપ્પીથી યાદિત સંકેતિત અનુચારી દોષ ૨, (૩૫ સંકેતિત એ યાદિત આખા સંસારમાં પાંચ વાર ને એક બરમા ને વાર આવે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, વૈધાન્ય યાદિતના કેટલા બેદ છે?

ચરિત્રના બે બેદ છે. સંજીવ સમાન (તે ઉપશમ શ્રેણીથી પડ્યા હોય તે) ૧ ને તિગુહ્ય માન (તે કાચક શ્રેણીએ ચડ્યા હોય તે) ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આદર સંપ્રસાદ ચરિત્રના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બે બેદ છે. તે જેમ મુદ્દમ સંપ્રસાદના કથા તેમ જાણ્યા ૨. તથા વળી આદર સંપ્રસાદ ચરિત્રના બે બેદ છે. પડ્યા ૧, ને અપડ્યા ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વીતરામ ચરિત્રના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બે બેદ છે. ઉપશાંત કાચ ૧, ને કીલ્મ કાચ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉપશાંત કાચ ચરિત્રના આર્યના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બે બેદ છે. જાવત્ દર્શનાઆર્યની પદ જાણ્યા. તેમાં એટલે વિષાળ જે મારીત્ર પાંચ પ્રકારના છે. સામાયિક ચરિત્ર-સમ અને આયિક એ બે શાંતો એક સામાયિક શાંત થયો છે. સમ એટલે ૨મ દેવરદિતપણાને માટે અમ એટલે મજા પ્રાપ્ત છે, જ્યાં તે સમ કદીએ, ને જ્યાં જપનું સામાયિક તે વળી સમ તે જાન, દર્શન, ચરિત્ર તેનું આયિક તે જાન જ્યાં થાય છે, એટલે રંગે કરી જાન, દર્શન, તથા ચરિત્ર એ મજેની પ્રાપ્તિ થાય તેને સર્વ સાવદ્ય ચોગ્ય ત્યારેય અને નિરવદ્ય પેશ મેનદાય સામાયિક કદીએ. એને સમયક ચરિત્ર પણ કહે છે. એ સામાયિક ચરિત્ર હવને પ્રમ થય વીતરામ જીવન ચરિત્રેનો સામ થાય નહીં. મારે એને આદ્યમાં કહ્યું છે. ૧. જીવન ઉત્પરધાપનીય ચરિત્ર-તે પ્રવૃત્તિ સર્વ વિરતિ સામાયિક ચરિત્રનેજ છેદાદિ વિશિષ્ટએ વિશિષ્ટએ ભારે શુદ્ધી તથા અધર્મી નાના પ્રકારપણુ બજે ભારે હંદોપરધાપનીય ચરિત્ર થય. છેદ એટલે પૂર્વ પર્વાવગો છેદ કવો અને ઉપન્યસ એટલે મુશ્કેલી આપેનું પદ મદાતકપણુ જે મદાતકને વિશે દેવ તે હંદોપ આપનીય ચરિત્ર કદીએ. ૨. જીવન પરિહાર વિગ્રહ ચરિત્ર તર વિશેષ તેજ કરી વિનુદિક એટલે કર્મની નિર્મળ જે ચરિત્રને વિશે દેવ તેને પરિહાર વિગ્રહ ચરિત્ર કદીએ. ૩. અનુ શરમ સંપરક ચરિત્ર મદમ એ કહાય જ્યાં તે જાનવનવનવ ચરિત્ર કદીએ તે ઉત્તમ શ્રેણીએ કર્મ ઉપશમાર્થમાં અથવા કાચક જેનું એક સમ વચરત નવ નાં વચરે મુનુરથને જે જાના સંજ્ઞાના પાંક કરી તેને ઉત્તમ શ્રેણીએ જા દેવ, તે જીવનમે તથા કાચકશ્રેણીએ દેવ તે જાવરે, તે જ જાવર જા. મદેર ૨૧ છે તે એક ખડ નંદે તેના અમજાવ મુદ્દમ ખડ કરીને જાન મુનુરથને ઉત્તમ તે અથવા કાચક દેવ તે અપરે, તે દર્શમાં મુનુરથનું જાન નવ મુનુરથ ને અને ચરિત્રનું જાન જાન જા. મદમ ૫૨.૫ જાણું. ૪. ૫. મદમ જાણ્યા એવું ને જ્યાં જ્યાં ૧૧૬ કરીને અડાવવાનું અથવા જ્યાં સંજ્ઞાનારિકે કરી સંજ્ઞા રદિતવણુ કરીને તે પદાવન ચરિત્ર જાણ્યું. ૫

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સામાયિક ચરિત્રના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બે બેદ છે. જે ૧. કીલ્મ (વિશિષ્ટપણુ) સામાયિક ચરિત્ર ૧. જે પડ્યા કીલ્મ (જા વિશિષ્ટપણુ) સામાયિક ચરિત્ર ૨.

૨૪—હે અચરંત, ઊંઘેપડથાપનીય ચારિત્રના પેટલા બેર છે!

ઉત્તર—દેવેનમ, તેના બે બેદ છે, અનિચાર સદીન, તે મૃગયુજ્જ ઉત્તરમુખમાં દેવ
હમે ને બીજી દિશા આપે તે ૧, ને બીજો બેદ અનિચાર રદીન, તે ૨૧ પચમ્યુજ્જમાં
દેવ હમેશ ન દેવ ને બીજી દિશા આપે તે જેમ પારવતીશ સ્વામિના સાસનના સાધુને
મદદરિત્તર આપ્યો બીજી દિશા આપી નેમ. નથા ના દિશિનને પદેલી દિશાએ સામા-
ન્ય આરિત્તર આપી, પડી બીજી દિશા સાન દિશમે, અર મમે ૩ ૭ મામે બીજી
દિશા આપે તે. ૨.

પ્રેરણ—તે બચત, શિક્ષણ વિગ્રહ સહિયતા જેવા બેર હે!

ઉત્તર—ને કૌતુહલ, તેના બે બેર છે. તેમાં પહેલું જે ચાર જણ પરિવારનિગૂઢ સ્થિતિના લોકોનાં એ ૧૧૫માં પ્રવર્તવાં જોવા નેનું સ્થિતિ તે નિર્વિદ્યમાનસિક પરિવાર નિગૂઢ સ્થિતિ જળજી. ૧. ને બીજું જે ચાર જણ તેના અનુચારી દોષ તેને નિર્વિદ્ય સ્થિતિ પરિવાર નિગૂઢ સ્થિતિ જળજી. ૨. ને એવી રીતે કે નવ જળજીના મન્ડલ જુદો નીચે તે નિર્વિદ્ય પાસે અથવા પૂર્વે જેને નિર્વિદ્ય પામેથી એ સ્થિતિ અન્વીષાર કરેલ દોષ તેની પાસે એ સ્થિતિ અન્વીષાર કરે. હવે તે નવ સાધુમાં ચાર જળ પરિવાર એટલે તપના કરનારા થાય તે નિર્વિદ્યમાનસિક જળજી. અને ચાર તેના વૈષ્ણવસ્થા કરનારા થાય. તે નિર્વિદ્યસિક જળજી. તથા એકને વાંચનારને પ્રારથના કરેલે પછી તે ચાર પરિવારો ઇ માસ સુધી તપ કરે, તેમાં ઉપજીને જળજીથી એક ઉપચય, અપચથી ઇ ને ઉપજીથી અપચ તપ કરે, ને કિનારે જળજીથી ઇ, અપચથી અપચ ને ઉપજીથી ચાર ઉપચય. તથા વર્ષાએ જળજીથી અપચ, અપચથી ચાર ઉપચય ને ઉપજીથી પાંચ ઉપચય કરે. ૫. જેને જાણીલ કરે એમ ઇ સ્થિતિ તપ કરે, તે પછી કરી ચાર તપચયના કરનાર ને વૈષ્ણવસ્થા થાય ને વૈષ્ણવસ્થા તપ કરનાર થાય તે જળ ઇ માસ કરે તપ કરે. ત્યારપછી આ વાચનારને ઇ માસ સુધી તપચય કરે ને જાણ સધુ મુત્તી વૈષ્ણવસ્થા જાણના કરે. એમ જાણને અને તપ સંપૂર્ણ થાય. ૩. તથા વર્ષા બીજે પ્રકારે જળ જે બેરને એક ઉપર પ્રમાણે તપ પૂરો કર્યા પછી મન્ડલમાં આવે ૧. ને બીજે બેર મન્ડલમાં આવે બીજી બેર જળ ૧૧૫ જળ કરે. ૨. ૧૧૫-૧૧૬ સ્થિતિ વચ્ચે જળજીના સંધ્યજીનો ૧૫મો, ચીજી દોષા જળજીને જળજીને જળજી તપના પૂર્ણ થાય અપચર વધુને જળજી દોષ ને અપચર, તેમજ ૧૧૬-૧૧૭ સ્થિતિના કરેલે ૨)

५१-११ कायस्थ, सुप्रसन्न वृद्ध, ३० वर्ष, १०० फीट ०"

[illegible]

24-2 ॥ १५५५ ॥ १५५५ ॥ १५५५ ॥

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તેના બે બેડ છે. એક હૃદયરત વધ્યાપ્ધાન ચારિત્ર તે અમારમા, બારમા ગુણરધાનકે હોય ૧, ને બીજો બેડ કેવળી વધ્યાપ્ધાન ચારિત્ર તે તેરમે, ચક્રમે ગુણરધાનકે હોય ૨. એ ચારિત્ર આપના બેડ કલા. એ રૂપિ રહીત આપના નવ બેડ કલા. એ આપ મનુષ્ય કલા. એ કર્મભૂમિના મનુષ્ય કલા, એટલે એ સર્વ મનુષ્યનો અધિકાર શ્રી પતંગભૂમવચી કલો છે.

૫૨. દેવતાનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવતાના કેટલા બેડ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તેના ચાર બેડ છે. ભગવન ૧, વાજુન્તર ૨, ભગેતી ૩ ને વૈમાનિક ૪.

૫૩. ભગવનપતિ દેવતાનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ભગવનપતિ દેવતાના કેટલા બેડ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તેના દસ બેડ છે. અસુર કુમાર ક્રમિક એને અધિકાર જેમ પતંગભૂમવચી છે તે આગળ કહેલ છે. તેમજ દેવતાના બેડ ભગવા. ભગત સ્વાર્થસિક્ક ના દેવતા પર્વત ભગવંત. એમજ અનુતરોત્તર દેવતાના પાંચ બેડ છે. પીત્ત ૧, પીત્ત ૨, ભગત ૩, અપરાધ ૪, ને સ્વાર્થ સિક્ક ૫. એ પાંચ વૈમાનિક છે. એ અનુતરોત્તર દેવતા કલા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ભગવનપતિ દેવતાના ભગવ ક્યાં છે અને ભગવનપતિ દેવતા ક્યાં વધે છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, એ રત્નપ્રભા પૃષ્ઠાએ એક લાખ ને એટલી હજાર ભોજનના પીડમાં એક હજાર ભોજન ઉપર મુકાએ ને એક હજાર ભોજન નીચે મુકાએ, વચ્ચે એક લાખ ને આગોતરે હજાર ભોજનની પોલાણમાં ભગવનપતિના ભગવ છે. તેનો વર્ણન પતંગભૂમવચી ભગવો. ભગત રમણિક છે. ત્યાં ભગવનપતિ દેવતાના સાત કોડ ને બહેતિર લાખ ભગવ (૫૨૧૫) છે. એમ જનને નિર્ધારે કલું છે. ત્યાં યજ્ઞા ભગવનપતિ દેવતા વધે છે. ભગત સુખમાં રહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અસુર કુમાર દેવતાના ભગવ ક્યાં છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જેમ પતંગભૂમવચી કલું છે તેમ ભગવંત ભગત વિચરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દક્ષિણ દીશના અસુર કુમાર દેવતાના ભગવ ક્યાં છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, એનો અધિકાર પતંગભૂમવચી : ભગવંતી મળ્યો. ભગત અમરેદ્ર ત્યાં અસુર કુમારનો છેદ, અસુર કુમારનો ગળ વધે છે ભગત નુત્રમા વિચરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અમરેદ્ર અસુરનો છેદ, અસુરનો ગળ, તેને કેટલી પરખદા કહી છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તેને ત્રણ પરખદા કહી ■ સમીપ ૧, ચંદ્ર ૨, ને ભગ ૩. તેમાં માહીતી પરખદાનું નામ સમીપ, અધ્ય પરખદાનું નામ ચંદ્ર ને આદરણી પરખદાનું નામ ભગ.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ચમરેક અમુરેક અમુરનો દંડ, અમુરનો રાખ, તેને માલીશી પરખાએ કેટલા દળર દેવા છે? મધ પરખાએ કેટલા દળર દેવા છે? ને જાલીરશી પરખાએ કેટલા દળર દેવા છે?

ઉત્તર—હે માનમ, ચમરેક અમુરેકને માલીશી પરખાએ ચોવીસ દળર દેવા છે, મધ પરખાએ ચાલીસ દળર દેવા છે ને જાલીરશી પરખાએ ત્રીસ દળર દેવા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ચમરેક અમુરેક અમુરનો ચાખને માલીશી પરખાએ કેટલી સો દેવાં છે, મધ પરખાએ કેટલી સો દેવાં છે ને જાલીરશી પરખાએ કેટલી સો દેવાં છે?

ઉત્તર—હે માનમ, ચમરેક અમુરેક અમુરનો રાખને માલીશી પરખાએ સાઠ ત્રણસો દેવાં છે, મધ પરખાએ ત્રણસો દેવાં છે ને જાલીરશી પરખાએ અઠીસો દેવાં છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ચમરેક અમુરેક અમુરનો રાખ તેજ માલીશી પરખાના દેવાનું કેટલું આપ્યું છે, મધ પરખાના દેવાનું કેટલું આપ્યું છે ને જાલીરશી પરખાના દેવાનું કેટલું આપ્યું છે? તેમજ વગેરે માલીશી પરખાની દેવાંનું કેટલું આપ્યું છે, મધ પરખાની દેવાંનું કેટલું આપ્યું છે ને જાલીરશી પરખાની દેવાંનું કેટલું આપ્યું છે?

ઉત્તર—હે માનમ, ચમરેક અમુરેકના માલીશી પરખાના દેવાનું અઠી પચોત્રમનું આપ્યું છે, મધ પરખાના દેવાનું બે પચોત્રમનું આપ્યું છે, ને જાલીરશી પરખાના દેવાનું દેઠ પચોત્રમનું આપ્યું છે. તેમજ વગેરે માલીશી પરખાની દેવાંનું દેઠ પચોત્રમનું આપ્યું છે, મધ પરખાની દેવાંનું એક પચોત્રમનું આપ્યું છે ને જાલીરશી પરખાની દેવાંનું અર્ધ પચોત્રમનું આપ્યું છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે ચમરેક અમુરેક ને ત્રણ પરખા શું તે સમીપ ૧, ચણ ૨, ને તથા ૩, તેમાં વગેરે માલીશી સમૂચા. મધની ચણ ને જાલીરશી તથા. એમ શ્રે શામે કહેા છે?

ઉત્તર—હે માનમ, ચમરેક અમુરેક અમુરનો રાખને માલીશી પરખાના દેવા તેજ-પદ્ય આવે પણ અન્ય તેજ-પદ્ય ન આવે મધ પરખાના દેવા તેજ-પદ્ય પણ આવે ને અન્ય તેજ-પદ્ય પણ આવે ને જાલીરશી પરખાના દેવા અન્ય તેજ-પદ્ય આવે ને અન્ય તેજ-પદ્ય આવે. વગેરે બીજે કારણે પણ હે માનમ ચમરેક અમુરેક અમુરનો રાખ પશું ઉગમ તથા મધ કહે તથા માલીશી રાખની રાખ કહે. માલીશી રાખ ઉગમને માલીશી પરખાના દેવા સાથે ઉગમને કહે તથા પુણ્ય થકા વિચરેક ને મધ પરખાના દેવા સાથે મધને રાખના દેવા કહે ને અધે એ રાખ એમ કહે પણ વિચરેકને રાખ કહે નહીં ને જાલીરશી પરખાના દેવા સાથે પુરે વાગે લેલ માલ કહી દુકમ કહે એ કારણે આપમેલ તમે કારણે ને અધે હે માનમ એમ કહેા છે એ કારણે

અમુરેડ અમુર કુમારના રાત્રને વખત પરખદા સમીના ૧, ચંદા ૨, ને જાયા ૩ તેમાં માવીરકી સમીના ૧, મખેની ચંદા ૨, ને જાવીરકી પરખદા જાયા ૩.

મન-હે અમતં, ઉત્તરીશના અમરકુમાર દેવનાનાં ભવન ક્યાં છે ?

ઉત્તર-દે એ તમ, તેને અધિકાર સનસુના મૂવના કાળપદથી બાળવો. જાવ તાં મળી નામે તીસાં વેગેયનનો હિંદ વેગેયનનો રાજા વમે છે ને જાવ મુખમળ નિયર છે.

મકાન—હે બાપાંત, ગલી તામે નૈરાચન રાગને કેટલી પરખા રહી છે ।

ઉત્તર—દે જાનમ, તેને જબ્બ પરખદા કરી છે. સમીના ૧, ચંડ ૨, ને જાયા ૩. તેમાં માનીવી સમીના, મખ્ખની ચંડ ને જાદીરણી પરખદા જાયા.

મશી-તે જમવાનું, શરી નામે નૈરાશ્યના રાગને માનીથી પરખડાએ કેરણ દગર
 રેવાના છે, મધ્ય પરખડાએ કેરણ દગર રેવાના છે. એમ જમવા જાણીરની પરખડાએ
 કેરણ મે રેવાના છે ?

ઊત્તર-૩ ને તમ, જાગીનામે નેરોએડને મનીષી પરખડાએ ગીમ દળર દેતા-છે.
 મધ્ય પરખડાએ દેડાગીમ દળર દેતા છે ને જાનીરથી પરખડાએ અડાગીસ દળર દેતા
 છે. તેમજ ગામી માનીષી પરખડાએ સાડા ચારસો દેતા છે મધ્ય પરખડાએ ચારમે દે-
 વાંતા છે ને જાનીરથી પરખડાએ સાડા ત્રણમે દેવાંતા છે.

પ્રશ્ન—કે ભયરન, ભગેંદની માતીથી પરબદાના દેરાનું કેટલું આગળું છે, ભયર બાબીની પરબદાની દેરાનું કેટલું આગળું છે?

ઉત્તર—દે નેત્રમ, મ.લી નામે હેરે દ્યૌઃ જેદને માવીથી પરખાના હેવાનું સામાન્ય
પરિણામનું આગમું છે. મધ્ય પરખાના હેવાનું ગ્રમ્ય પરિણામનું આગમું છે. ને
માવીથી પરખાના ફળનું અહીં રસે મળ્યું આગમું છે તેમજ ત્રી માવીથી પરખાની
હેવાનું અહીં પરિણામનું આગમું છે. સ્વ. ર. ન. માવીથી પરખાનું આગમું
છે ને માવીથી ર. ન. માવીથી પરખાનું આગમું છે ને અધિકાર સર્વ
અનુદેશી ર. ન. માવીથી પરખાનું આગમું છે.

[illegible][illegible]
$$24 - 12 = 12 \quad 12 \times 2 = 24 \quad 24 \div 2 = 12 \quad 12 \div 2 = 6$$
[illegible][illegible][illegible]

આકારે એળ છે, કમળના યોગને સંરચાને એળ છે, પુર્ણિમાના ચંદ્રમા સમાન એળ છે. એ જાંબુદ્વીપ એક લાખ જોગન લાંબપણે પહોળપણે છે. તે ત્રણ લાખ, એળ દાનર ખસે સત્તાવીસ જોગન, તે ઉપર ત્રણ ગાડ, એકસો આઠવીસ ધનુષ્ય ને સોડનેરે આંગુલ કાંઈક ઝાંઝેરા કરતાં પરિવ્રિષ્ટ છે. તે જાંબુદ્વીપ એક જગતી તે ત્રણ જોગ નગર સહેર ને ગઢ કાઝો હોય તે રીને આંખેર વિદાવે છે.

૫૭. જાંબુદ્વીપની જગતીનો વર્ણવ.

તે જગતી (ગરુડ) આઠ જોગન ઉંચી ઉંચપણે છે. મુગમાં બાર જોગન પહોળી છે, મધ્યે આઠ જોગન પહોળી છે ને ઉપરે ચાર જોગન પહોળી છે. મુગમાં પહોળી છે મધ્યે સાંકડી છે ને ઉપરે પાનગી છે. માવના પુછને સંરચાને છે (જેમ માવનું પુંડ ઉચું કરેલું મુગમાં જાડું ને પછી ઉતરતાં પાનયું હોય તેમ મુળે જાડી ને પછી પાતળાં છે) સર્વ દેશે વજ્ર રત્નની છે. રાહીક રત્નનીપરે નિર્મળ છે. સુક્રમાળ છે ધારી મારી રવજાવેજ રજ સહિત, મળ સહિત, નિર્મળ છે. કદમે રવીન છે, નિરાવરણ, નિરપધને કાન્તિ છે કાન્તિ સહીન છે જંચા જંચ છે. દેખવા યોગ્ય છે શોભાવમાન મનોહર છે જાવત પ્રનિરપ છે.

વળી તે જગતી ઉપરે જાંબુદ્વીપને પામે એક જગતીએ કરી આંતર સર્વદેશે રિસાં એસો છે. દહ્યારખાની પેરે તે જગતી અર્ધ જોગન ઉંચી ઉંચપણે છે. પાંસે ધનુષ્ય પોહોળપણે છે. જાડપણે સર્વ રત્નમય છે. નિર્મળ છે. સુક્રમાળ ધસેથી, ધારી, મારી છે, રજ રવીત છે, નિર્મળ છે, પાંક રવીન છે, નિરપધાત કાન્ત છે, કાન્તિ સહીન છે, સખીક (શોભનીક) છે, ઉદયોત સહીન છે, જોયાનંત્ય છે, દેખવા જંચ છે, મનોહર છે, પ્રનિરપ શોભાવમાન છે.

વળી તે ઉપરે યજુર્જ સમ જૂમિ લાગ છે તેના મધ્ય ભાગે એક મોટી પંથવરુ વેદિકા છે. તે અર્ધ જોગન ઉંચી ઉંચપણે છે, પાંસે ધનુષ્ય પહોળપણે છે. સર્વ રત્નમય છે. જગતી સમાન કરતી છે. તે પથ્થર વેદિકા તેના એવે રૂપે વર્ણુ પ્રમુખ છે વજ્ર રત્નની તે પથ્થર વેદિકાની જૂમિ (પાંચા) છે, અરીષ્ટ રત્નમય પ્રતિષ્ઠાન (પાંચાનો ઉપરો (મામ) છે, વર્ણુ રત્નના ચાંભા છે. સોનાના ને રૂપાનાં પાટીયાં છે. તે વચ્ચે વજ્ર રત્નની સંધી પુરી છે. લોહીતલ રત્નની તો પાટિયા વચ્ચે ખાંચી છે. ત્યાં નાના પ્રકારના રત્નના મનુષ્યના જુગમ સરીર છે, ને એકાકી પશુ મનુષ્યના રૂપ છે. નાના પ્રકારના રત્નમય રૂપ છે. ને રૂપાના સંરચાન જુગમ છે, તેના અકરત્નમય દેશ છે. ને દેશ જાંઘા છે. જોગનીપ રત્નમય વંસ છે અને ને જગતી પાસે ને વંસનીક વેગુકા ખાંચી વીશેષ છે. વંસ ઉપરે રૂપાની પાટકી છે. તે ઉપરે સોનાની ઢાંકણી છે. વજ્રરત્નની તે ઉપરે વળી નિવડ ઢાંકણી છે. તે ઉપરે સર્વ રત્ન રૂપામય આજ્ઞાન છે એવી પથ્થર વેદિકા છે.

વળી તે પથ્થર વેદિકાએ એક સર્વજની માળા, એક યુધરીની માળા, જાવત મોળીની માળા, એક કમળની માળા, તે પશુ સર્વ રત્નમય રહે કરી સર્વ દેશે સહી

નોહર છે, પ્રતિર્જી સમાન છે. મોટા વર્ષાકાળના જળ સંચયના કામ તથા જવ તે સરખાં મોટાં છે. તે પશ્ચરવેદિકાને વિશે સ્નાનમ કમળ પ્રમુખ છે. અહો સાધા આયુષ્યવતિ! તે અર્થે હે જ્ઞાનમ, પશ્ચરવેદિકા એનું નામ કહીએ છીએ, અથવા પશ્ચરવેદિકા એનું સારવનું નામ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે પશ્ચર વેદિકા સારવનિ છે, કે અસારવનિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સારવનિ પણ છે, ને અસારવનિ પણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સ્ને અર્થે એમ કહો છો જે સારવનિ પણ છે, ને અસારવનિ પણ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, દ્રવ્યપદ્ધતે તો સારવનિ છે, પણ વર્ણને પર્વાએ, મંધને પર્વાએ, રસને પર્વાએ સ્પર્શને પર્વાએ અસારવનિ છે. તે અર્થે હે જ્ઞાનમ એમ કહીએ છીએ જે સારવનિ પણ છે, ને અસારવનિ પણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ પશ્ચરવેદિકા કાગધકા કેટલા કાળની છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ક્યારેક એ હતી નહીં એમ નથી. હમણું નથી એમ પણ નથી, ને વળી ક્યારેક એ નહીં હોય એમ પણ નથી. અતિત કાળે હતી. વર્તમાનકાળે છે. ને અનાગત કાળે હોશે. કુવ છે, નિત્ય છે, સારવનિ છે, ક્ષય નથી, અજતી નથી, અવસ્થીત છે. એટલી તે પશ્ચર વેદિકા છે. એ પશ્ચર વેદિકાનો વર્ણન કરેલા.

વળી તે જમતી ઉપર ને પશ્ચર વેદિકાથી બાહીરે એક મેહું વનખંડ કહ્યું છે. તે દેશે ઉલ્લા ખે જોજન ચોકફેર ચક્રવાગપણે પોહોળું છે, ને જમતી સમાન ફરતું છે. તે કૃષ્ણ વર્ણે એટલે કૃષ્ણ સ્વામ એકજ કૃષ્ણજ મોખા છે એટલે સીલી શોભા છે. જવત અનેક ગાડાં, પ્રધાન રથ, પાકખી તેહને મુકવાને હામે સહીત છે. રમણીક છે, જોવા જોય છે, સુકમાળ છે, લજ છે, ધૃષ્ટ છે, મૃદ છે, રજરંહીત છે, કર્મ રહીત છે, નિર્મળ છે, નિરાગમ કૃષ્ણ હાંપા છે, કાંતિ સહીત છે, સમીક છે, ઉચ્ચવંત છે, જોવા જોય છે, દેખવા જોય છે, અભિરપ છે, પ્રનિરપ છે.

વળી તે વનખંડ માંહે ધણુંક સમ મનોહર જૂમિ ભાગ છે. તે જેહવો મુરજ (શિશુ વિરોધ) તેહનો તજો, માહજનો તજો, તળાવનું તજ, હરેજી, આરીસાનો તજ, ચંદ્રમાનો મંડળ, સુર્યનો મંડળ, ઘેટાનું ચર્મ, કપાળનું ચર્મ, વરાહનું ચર્મ, સર્પહનું ચર્મ, વાઘનું ચર્મ, હાગનું ચર્મ, દીપકનું ચર્મ, (આમક) તે સરખું સમ તજ છે. અનેક રાંકુલ પ્રમાણે કૌશલ સદેજ ગમે તેણે કરી સહીત એહનું દીસે છે. તે મણીમા વલણની ચેણી, પ્રસેણી સ્વસ્તીક, (લક્ષણ વિરોધ) સરાવચાનું સપુટ, મન્થ, કન્થ, મયરમન્થ; પ્રમુખને લક્ષણે ધ્યાનદિક આકારે સહીત છે. દુલની ચેણી તથા પદ્મ પ્રમુખ તેણે કરી લીન શોભે છે. પંચવર્ણે યુગ છે. તે કહે છે. કૃષ્ણ વર્ણે જવત સ્નેન વર્ણ છે ત્યારે જ્ઞાનમ પુછેછ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્યાં જે કૃષ્ણ વર્ણે તણ ને મળી છે તેહનો એહવો એહવે રૂપે વર્ણ ને શોભા કહીએ? તે વધાનામે જેહવી મેધની ઘટા, અંજન, અંજન, કાજળ, સાદી, ગળી, પાકનો પુજ, મદિય પુજ, (સોમ) ને સમુદ, ભમગ, ભમરનો સમુદ, ભમરાની

વંશુકીપત્ની વ્યવતીના વર્ણન.

પાંખ, જાંબુનું ફળ, કાક (કાકડો) પડી, કોણપખી, હગ્ગી, હાથીનો કગલ, (તે)
વરસનો હાથી તે કગલ કહીએ.) કૃષ્ણ સર્પ, કાળા કેરા, કૃષ્ણવર્ણ, કુલ વક્ષ, નિર્મલ
આકાશનું તળ, કૃષ્ણ આસોડરક્ષ, કૃષ્ણ કલ્પવર, કૃષ્ણ બકુલ (એ તથા વક્ષના બેદ છે
કલ્પાર્કિ સ્થામ વર્ણ છે. તે સરખો તે તુલ્ય ને મધુની આમ વર્ણ છે!
ઉત્તર—હે પ્રાણમ, એ જ્યારે સમર્થ નહો. તે કૃષ્ણ તુલ્ય ને મધુ તેહનો એહથી અધિક
સ્થામ વર્ણ. મનોહર વર્ણ છે. પ્રાણિકારી છે, મનોહર છે, મનને મમતો તેનો વર્ણ કયો છે.
મરન—હે ભગવંત, ત્યાં જે નીચ વર્ણ તુલ્ય ને મધુ છે. તેહને એહવો વર્ણ કલ્યા છે!
તે ધ્યાનમાં ભૂંગો છવ, ભૂતગાની પાંખ, નીચચ, સ પક્ષો, નીચચાંસની પાંખ, સુધ,
કાંચની પાંખ, નીચી (મગા) વસ્તુ (નીચા) વસ્તુનો. બેદ, નીચી વસ્તુનો સમુદ, સામે, (પાલ
તે. (કે. ૫. ૨૨. ૧. ૨. ૩. ૪. ૫. ૬. ૭. ૮. ૯. ૧૦. ૧૧. ૧૨. ૧૩. ૧૪. ૧૫. ૧૬. ૧૭. ૧૮. ૧૯. ૨૦. ૨૧. ૨૨. ૨૩. ૨૪. ૨૫. ૨૬. ૨૭. ૨૮. ૨૯. ૩૦. ૩૧. ૩૨. ૩૩. ૩૪. ૩૫. ૩૬. ૩૭. ૩૮. ૩૯. ૪૦. ૪૧. ૪૨. ૪૩. ૪૪. ૪૫. ૪૬. ૪૭. ૪૮. ૪૯. ૫૦. ૫૧. ૫૨. ૫૩. ૫૪. ૫૫. ૫૬. ૫૭. ૫૮. ૫૯. ૬૦. ૬૧. ૬૨. ૬૩. ૬૪. ૬૫. ૬૬. ૬૭. ૬૮. ૬૯. ૭૦. ૭૧. ૭૨. ૭૩. ૭૪. ૭૫. ૭૬. ૭૭. ૭૮. ૭૯. ૮૦. ૮૧. ૮૨. ૮૩. ૮૪. ૮૫. ૮૬. ૮૭. ૮૮. ૮૯. ૯૦. ૯૧. ૯૨. ૯૩. ૯૪. ૯૫. ૯૬. ૯૭. ૯૮. ૯૯. ૧૦૦. ૧૦૧. ૧૦૨. ૧૦૩. ૧૦૪. ૧૦૫. ૧૦૬. ૧૦૭. ૧૦૮. ૧૦૯. ૧૧૦. ૧૧૧. ૧૧૨. ૧૧૩. ૧૧૪. ૧૧૫. ૧૧૬. ૧૧૭. ૧૧૮. ૧૧૯. ૧૨૦. ૧૨૧. ૧૨૨. ૧૨૩. ૧૨૪. ૧૨૫. ૧૨૬. ૧૨૭. ૧૨૮. ૧૨૯. ૧૩૦. ૧૩૧. ૧૩૨. ૧૩૩. ૧૩૪. ૧૩૫. ૧૩૬. ૧૩૭. ૧૩૮. ૧૩૯. ૧૪૦. ૧૪૧. ૧૪૨. ૧૪૩. ૧૪૪. ૧૪૫. ૧૪૬. ૧૪૭. ૧૪૮. ૧૪૯. ૧૫૦. ૧૫૧. ૧૫૨. ૧૫૩. ૧૫૪. ૧૫૫. ૧૫૬. ૧૫૭. ૧૫૮. ૧૫૯. ૧૬૦. ૧૬૧. ૧૬૨. ૧૬૩. ૧૬૪. ૧૬૫. ૧૬૬. ૧૬૭. ૧૬૮. ૧૬૯. ૧૭૦. ૧૭૧. ૧૭૨. ૧૭૩. ૧૭૪. ૧૭૫. ૧૭૬. ૧૭૭. ૧૭૮. ૧૭૯. ૧૮૦. ૧૮૧. ૧૮૨. ૧૮૩. ૧૮૪. ૧૮૫. ૧૮૬. ૧૮૭. ૧૮૮. ૧૮૯. ૧૯૦. ૧૯૧. ૧૯૨. ૧૯૩. ૧૯૪. ૧૯૫. ૧૯૬. ૧૯૭. ૧૯૮. ૧૯૯. ૨૦૦. ૨૦૧. ૨૦૨. ૨૦૩. ૨૦૪. ૨૦૫. ૨૦૬. ૨૦૭. ૨૦૮. ૨૦૯. ૨૧૦. ૨૧૧. ૨૧૨. ૨૧૩. ૨૧૪. ૨૧૫. ૨૧૬. ૨૧૭. ૨૧૮. ૨૧૯. ૨૨૦. ૨૨૧. ૨૨૨. ૨૨૩. ૨૨૪. ૨૨૫. ૨૨૬. ૨૨૭. ૨૨૮. ૨૨૯. ૨૩૦. ૨૩૧. ૨૩૨. ૨૩૩. ૨૩૪. ૨૩૫. ૨૩૬. ૨૩૭. ૨૩૮. ૨૩૯. ૨૪૦. ૨૪૧. ૨૪૨. ૨૪૩. ૨૪૪. ૨૪૫. ૨૪૬. ૨૪૭. ૨૪૮. ૨૪૯. ૨૫૦. ૨૫૧. ૨૫૨. ૨૫૩. ૨૫૪. ૨૫૫. ૨૫૬. ૨૫૭. ૨૫૮. ૨૫૯. ૨૬૦. ૨૬૧. ૨૬૨. ૨૬૩. ૨૬૪. ૨૬૫. ૨૬૬. ૨૬૭. ૨૬૮. ૨૬૯. ૨૭૦. ૨૭૧. ૨૭૨. ૨૭૩. ૨૭૪. ૨૭૫. ૨૭૬. ૨૭૭. ૨૭૮. ૨૭૯. ૨૮૦. ૨૮૧. ૨૮૨. ૨૮૩. ૨૮૪. ૨૮૫. ૨૮૬. ૨૮૭. ૨૮૮. ૨૮૯. ૨૯૦. ૨૯૧. ૨૯૨. ૨૯૩. ૨૯૪. ૨૯૫. ૨૯૬. ૨૯૭. ૨૯૮. ૨૯૯. ૩૦૦. ૩૦૧. ૩૦૨. ૩૦૩. ૩૦૪. ૩૦૫. ૩૦૬. ૩૦૭. ૩૦૮. ૩૦૯. ૩૧૦. ૩૧૧. ૩૧૨. ૩૧૩. ૩૧૪. ૩૧૫. ૩૧૬. ૩૧૭. ૩૧૮. ૩૧૯. ૩૨૦. ૩૨૧. ૩૨૨. ૩૨૩. ૩૨૪. ૩૨૫. ૩૨૬. ૩૨૭. ૩૨૮. ૩૨૯. ૩૩૦. ૩૩૧. ૩૩૨. ૩૩૩. ૩૩૪. ૩૩૫. ૩૩૬. ૩૩૭. ૩૩૮. ૩૩૯. ૩૪૦. ૩૪૧. ૩૪૨. ૩૪૩. ૩૪૪. ૩૪૫. ૩૪૬. ૩૪૭. ૩૪૮. ૩૪૯. ૩૫૦. ૩૫૧. ૩૫૨. ૩૫૩. ૩૫૪. ૩૫૫. ૩૫૬. ૩૫૭. ૩૫૮. ૩૫૯. ૩૬૦. ૩૬૧. ૩૬૨. ૩૬૩. ૩૬૪. ૩૬૫. ૩૬૬. ૩૬૭. ૩૬૮. ૩૬૯. ૩૭૦. ૩૭૧. ૩૭૨. ૩૭૩. ૩૭૪. ૩૭૫. ૩૭૬. ૩૭૭. ૩૭૮. ૩૭૯. ૩૮૦. ૩૮૧. ૩૮૨. ૩૮૩. ૩૮૪. ૩૮૫. ૩૮૬. ૩૮૭. ૩૮૮. ૩૮૯. ૩૯૦. ૩૯૧. ૩૯૨. ૩૯૩. ૩૯૪. ૩૯૫. ૩૯૬. ૩૯૭. ૩૯૮. ૩૯૯. ૪૦૦. ૪૦૧. ૪૦૨. ૪૦૩. ૪૦૪. ૪૦૫. ૪૦૬. ૪૦૭. ૪૦૮. ૪૦૯. ૪૧૦. ૪૧૧. ૪૧૨. ૪૧૩. ૪૧૪. ૪૧૫. ૪૧૬. ૪૧૭. ૪૧૮. ૪૧૯. ૪૨૦. ૪૨૧. ૪૨૨. ૪૨૩. ૪૨૪. ૪૨૫. ૪૨૬. ૪૨૭. ૪૨૮. ૪૨૯. ૪૩૦. ૪૩૧. ૪૩૨. ૪૩૩. ૪૩૪. ૪૩૫. ૪૩૬. ૪૩૭. ૪૩૮. ૪૩૯. ૪૪૦. ૪૪૧. ૪૪૨. ૪૪૩. ૪૪૪. ૪૪૫. ૪૪૬. ૪૪૭. ૪૪૮. ૪૪૯. ૪૫૦. ૪૫૧. ૪૫૨. ૪૫૩. ૪૫૪. ૪૫૫. ૪૫૬. ૪૫૭. ૪૫૮. ૪૫૯. ૪૬૦. ૪૬૧. ૪૬૨. ૪૬૩. ૪૬૪. ૪૬૫. ૪૬૬. ૪૬૭. ૪૬૮. ૪૬૯. ૪૭૦. ૪૭૧. ૪૭૨. ૪૭૩. ૪૭૪. ૪૭૫. ૪૭૬.

ઉત્તર—હે જાનમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. વળી ત્રીજો દ્રષ્ટાંત કહે છે. તે યથાનામે. ત્રિમા
નામા દેવતા, ક્રિષ્ણનામા દેવતા, મહોરજનામા બંતરદેવતા, ગોપર્વનામા બંતર દેવ
તે દેવતા મેર પર્વતના ભદ્રસાગ વનને વિષે અથવા મેર પર્વતના નંદન વનને વિષે, અથવા
મેરના સોમનસ વનને વિષે, અથવા મેરના પડંગ વનને વિષે, અથવા હીમવંત પર્વત મળ
ચળ, મેરપર્વતની ગુફાને વિષે ગયા યકા, એકકા એકકામે એકાં યકાં, સમ્પત્તિને જો
જોઈના વિખ્યાત રહિત રહ્યાં, પ્રમુદિત, હર્ષવંત, ક્રીડાવંત, હર્યોકરી ક્રીડા કરતાં યકાં
ગીનરની નામે ગોપર્વ દર્પ સહીત અને કરી ગાયન વિષે જ્ઞાત્રિક પદ કવિત્વિ ગાય
મુખ, પદે બધે પદે બધે ધુરધડી ગાયન કરતાં યકાં, પ્રવર્તતાં યકાં હળવે હળવે રથનુ
યકાં સાત રથે મુખજ આઠ રમે સહીત, જ છ દોરે રમીત, જ અગ્યાર મુખના અર્ધકાર તેને
મુખજ, જ ગીતના આઠ મુખ તેણે મુખજ. ગુંજતો યકાં વંસની નળા એટલે વાંસળી સખ
પછા પૂર્વોક્ત રથપ ને ત્રિ રથાન કરજુમુદ એટલે ઉરગુદ ૧, કંઈગુદ ૨, શિરગુદ ૩,
જળ હામે શુદ્ધ મધુર રથે લચીત સદીત મનોહર મધુ (કોમળ) રથે સહીત, મનોહ
પદને સંચારે શુભ શોભનીક સાંભળવે કરી સાંભળાવાલાને આનંદ થાય, ઉત્તમ મનોહર
૧૫ એવો દેવતા સંખ્યાની નાટક તત્કાળ ગીનને આવે તે શોભનીક સાંભળા જોમ મા
કરે. એજું કલેષો. વળી જાનમ પુછે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે તુલ્ય ને મણિ પ્રમુખનો એવો સખ હાં

જ પાંચ ૧, ૨૪મ ૨, અંધાર ૩, અધ્યમ ૪, પંચમ ૫, મૈત્રવ ૬, ત્રિપા ૭
એ સાત રથ.

૪ મૃતાર પ્રમુખ સદિત.

૧ બીજી નામા દેવ—તે અતીક ત્રાસવાળા મનથી બીદના બીદના માનું તે ૧,
કુતરેવ-ઉત્તાવળ મનુ તે ૨, હિપથદેવ-આકુળ બાકુળ યથ રાસ મુખ ઉત્તાવળુ મન
તે ૩, ઉત્તાવળ નામના અતીકમીને માવ તે, ૪, કાકરપરેવ સાનુનાસિક માનું
(જાતે રથે માનું) તે ૫, અનુનાસિકેવ-વાકમાથી રથે કાકી માનું તે ૬, એ છ દેવ.

૭ આ અવકર તેણે સર્વાત ને અવકર દ્વિતી અતનંત રથે પાદુકને વિષે
સરી રીતે કયા છે

૪ પૂર્વ તુલ્ય—અરુ દગાએ પૂર્વ મન તે ૧, મકાનુજ ગાયન કરતા મોઝ તે
૨, મથી અનુક્રમણ માવ તે ૨, અવકર તુલ્ય અવકર રથે વિશેષ કરને કરીને અર્ધ
કાકી પેટે દેવગુ મન તે ૩, મકાનુજ અર્ધ ૪, ૨૪ કમ્બે કરીને અર્ધ પ્રમુખને
માવ તે ૪, અર્ધકુલુતુલ્ય-દિશીત રથથી જાન મુખ અર્ધકર મીત માવ તે ૫, મધુ
મુખ-જોમ વચન મને દેવથ સરખા મધુ ૨૪૦ દેવ તથ મધુ રથે માવ તે ૬, સખ
મુખ-જાત, વલ રથે, કિંમતે અનુક્રમણ માવ તે ૭ મ પર્વતમુખ-અર મેળખા પ્રકારે ક
સરિત્રાવ સદિત માવ તે ૮, એ અર્ધકર

ઉત્તર—દે ગૌતમ, હા, એવો તે તુલ્ય અને મહિ પ્રમુખનો સબ્દ છે.

વળી તે વનખંડને તે તે હામે ત્યાં ત્યાં ધણી લઘુ, મોટી, મોખૂણી વાવ, ગોળ વાવ, જેમાં દુષ્ક થાય તે પુષ્કરણી, ચુંગળીયા તે દાણી વાવ, લાંબી વાવ, સરપંક્તી તે એક સેન દોષ તે, સરપંક્તિઓ તે એકનું જળ ખીજામાં જળ આવે તે. ખીચ પંક્તિ તે કુવાની પંક્તિ, તે નિર્ભગ રક્ષિકની પરે મુકુમાળ છે. રત્નમય તેના કાંક છે. વજ્રમય તેના પાપાણુ છે. તેણે દરી પાસા બાંધ્યા છે. સુવર્ણમય તેનાં તળીયાં છે. વૈકુણ્ઠ ને રક્ષિક રત્ન તેના તલ છે. સુવર્ણ ને રૂપામય તેની વેળુ છે. સુખે પ્રવેશ કરવા જોગ્ય છે. સુખે ઉતરવા જોગ્ય છે, નાના પ્રકારના રત્ન તેણે દરી તિથિ લીત બાંધી છે. ચોખુણી છે, સમતલ છે, અનુક્રમે નમતું નમતું જળનું રામ છે, ત્યાં મંબીર ચીનજ જળ છે. મૂલ્યાંક નામે કમળ તેના પરે દરી દંકણી છે. ધણા ઉત્પન્ન, કુમુદ, નવીણ, સુભગ, સોમધીક, પુંડરીક, સતપત્ર, સદૃશ પત્રે છત્તાદિક કમળ તેના પત્ર ને ફેસરાં તેણે દરી સહીત છે. ત્યાં તે કમળ પ્રતે ભમરા પ્રમુખ ભોમવે છે. નિર્ભગ પાણીએ દરી તે વાવ પ્રતિપૂર્ણ ભરી છે. ત્યાં મન્દ, કન્દ પ્રમુખ ભમના છે, ત્યાં અનેક પંખીના જુગળ મૈથુન ક્રીડા કરે છે. એવી તે વાવ છે. તે દરેક વાવ પ્રમુખ પ્રત્યેક પ્રત્યેક પથ્થર વેદિકાએ દરી સહીત છે. પ્રત્યેક પ્રત્યેક વનખંડે દરી સહીત છે. તેમાં કેટલીક વાવ પ્રમુખના પાણી ચંદ્રદાસ મદીરાના સરખા છે. કેટલીક વાવ પ્રમુખના વાણી સમુદના પાણી સરખાં પાણી છે. તે તારી સમાન છે. કેટલીક વાવના ગો દુષ્ક સરખાં પાણી છે. કેટલીક વાવના પાણી ધૂત સરખાં છે. કેટલીક વાવના પાણી પાણી સરખાં છે. કેટલીક વાવના પાણી શેલડીના રસ સરખાં છે. કેટલીક વાવનાં પાણી અમૃત સરખાં છે. કેટલીક વાવનાં પાણી સ્વભાવીક મોતી સરખાં ઉત્પન્ન છે. જેવા જોગ્ય છે. જાતવ પ્રતિષ્ઠ છે.

વળી તે નાની વાવ જાતવ ખીચ પંક્તિ તે કુવા પ્રમુખ તેહને તે તે હામે ત્યાં ત્યાં ધણાં આરે દીરી તેમાં એકે દીરી ત્રણ ત્રણ પત્રથીયાં છે તે પત્રથીયાંની એવો એવે રૂપે વર્ણ ને શાસા ■ તે કહે છે. વજ્ર રત્નની તે પત્રથીયાંની ભૂમિ છે. અરીષ્ટ રત્નનાં પત્રથીયાંનાં મુગ છે. વૈકુણ્ઠ રત્નનાં થંભ છે. સોનાનાં ને રૂપાના તે પત્રથીયાંનાં પારીયાં છે. વજ્ર રત્નની તે પારીયા વચ્ચે સંધી પૂરી છે, લોહીનાક્ષ રત્નની તે પારીયા વચ્ચે ખીસી છે. નાના પ્રકારના ત્યાં આશવાના અવધનન છે. ને અવધનનની ખાદા છે. તે ત્રીસો પાન (પત્રથીયાં)ને આમને પ્રત્યેક પ્રત્યેક પત્રથીયાં પ્રત્યે તોરણુ કલાં છે. તે તોરણુ નાના પ્રકારનાં મહિ રત્નનાં છે. તે રત્નમય થબને વિષે સ્તીરિષ્ટ છે એટલે બંધન છે. વિવિધ પ્રકારના મુકુમાળ તેણે દરી સહીત છે. વિવિધ પ્રકારના તારા જે ચંદ્રિકા તેને રૂપે દરી શીત્રિન છે. વળી તે તોરણુને વિષે મૃગ, જ્વળ અર, અનુપ્પ, પખી, મગરમન્દ, સર્પ, કિંનરનામા વ્યંતર, એકા, સીદ, ચમગીઆય, વનદળી, વનજના પથ્થરના ક વાદિકના મનોહર રૂપ છે. થંભ ઉપરે વજ્રમય વેદિકા એટલે કુળા છે તેણે દરી ને તે નુ મનોહર છે. તે થંભને વિષે વિદ્યાધરના જુગળ સમ અંજીએ સમંતા સદૃશ કાન્ત ગંધા પત્ર અધિક તેજસ્વંત છે. સદૃશમયે રૂપે પુષ્કા છે. તેજ દરી દીપે છે ત્યાં ને દરી દીપમાન

છે. મધુને જોવા જોગ છે. સુખકારી સ્પર્ધ છે. સચીક રૂપ છે, જોવા જોગ છે, જાવત મનોહર છે.

વળી તે તોરણ ઉપર ધણાં આક આક મંગળીક કળાંછે સાથીઓ ૧, શીવજી ૨, નંદાવર્ત ૩, વર્ધમાન સંપૂર્ણ ૪, ભદ્રાસન ૫, કળસ ૬, મહાજીવન ૭, તે આરીસો ૮. એ આરે મંગળીક સર્વ રતનમય છે. નિર્મળ છે, સુકમાળ છે. જાવત પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે તોરણને ઉપર ધણી કૃષ્ણ આમરની ખજા, નીલા આમરની ખજા, રાગા આમરની ખજા, પીળા આમરની ખજા, ધોળા આમરની ખજા. નિર્મળ છે, સુકમાળ છે. તે આમરને રૂપાંગો પડે છે. વજ્ર રતનના તેના દંડ છે. કમળના સરખો તેનો મંધ છે, સરખ જોવા જોગ છે. જાવત મનોહર છે.

વળી તે તોરણને ઉપર ધણાં જત્ર તે ઉપર જત્ર ને વળી તે ઉપર જત્ર છે. ખજા તે ઉપર ખજા છે. ધંડાનાં ધણાં જીવન છે. આમરનાં ધણાં જીવન છે. ધણાં ઉપર દસ્ત કમળના રૂપ છે. જાવત સપ્તરૂપ કમળ દસ્ત જોવા સરખ છે. સર્વ રતનમય છે. નિર્મળ છે. જાવત પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે લઘુ વાવ પ્રમુખ જાવત કુવાની પડિને વિષે તે તે હામે ત્યાં ત્યાં ધણાં ઉત્પાત પર્વત છે. ત્યાં જાંતર પ્રમુખ દેવતા દેવીઓ વિચિત્ર કીડા કરવા નિખીતે વૈષ્ણ શરીર કરેછે. (જ્યાં વૈષ્ણ શરીર કરીને કીડા કરે,) તે નિષ્પત્તિ પર્વત, જગત્તિ પર્વત, દાર પર્વત, રક્ષીક રતનના મંડપ, રક્ષીકના મંચક, દકમાળ, (પ્રાસાદ વિષેસ) રક્ષીકનામા પ્રસાદ, તે હયાં છે ને હાંજાણે પદોજાણે લઘુ છે. વળી ત્યાં અદોલકને દીક્ષિતખાદ, પક્ષાદોલક, તે પક્ષી બેસવાના હામ કલ્પાદિક સર્વ રતનમય છે. નિર્મળ છે, જાવત પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે ઉત્પાત પર્વતને વિષે જાવત પક્ષાદોલકને વિષે ધણાં હંસને આકારે સીદાસન છે, કોમ્બને આકારે સીદાસન છે, ગડડને આકારે સીદાસન છે, જિન્ટાસન, નમનાસન, દીર્ધાસન, સત્ત્વા પ્રમુખ ભદ્રાસન, પક્ષાસન, મધુરને આકારે આસન, વપખને આકારે આસન, સીદાને આકારે આસન, પદને આકારે આસન સર્વ પદને આકારે આસન છે. તે આસન સર્વ નિર્મળ છે, સુકમાળ જલ છે, જલ છે જલ છે. જગત્તિ નિર્મળ છે, રતનમય છે. કર્દમ રક્ષીત નિરૂપક છે ત્યાં છે જગત્તિ નિરૂપક છે, સચીક છે ઉદોતવંત છે. જોવા જોગ છે દેખવા જોગ છે, અતિરૂપ ને પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે વનખાને વિષે ત્યાં ત્યાં તે તે ને વનખા ને તે નામે વનખાનિના ધર, માલીનામા વનખાનિના ધર, કેશાના ધર, વનખા ને વનખાનિના ધર, જગત્તિ, વનખા કરવાના ધર, પ્રધાન ધર, ગર્ભ ધર, ગોવંદન ધર, વનખા ને વનખાનિના ધર, પુલના ધર, મીનામ સર્દીત ધર, ગાયન કરતુ તેના ધર, આરીના ને વનખાનિના સર્વ રતનમય છે. નિર્મળ છે, સુકમાળ છે, જલ છે, જલ છે જગત્તિ નિર્મળ છે કર્દમ રક્ષીત છે, નિરૂપક છે ત્યાં છે, જગત્તિ રક્ષીત છે, સચીક છે, ઉદોત સર્દીત છે, જોવા જોગ છે. દેખવા જોગ છે. અતિરૂપ છે. પ્રતિરૂપ છે.

છે. મનને જોવા જોય છે. મુળકારી સ્પર્શ છે. સચીક રૂપ છે, જોવા જોય છે, જાત્ર મનોદર છે.

વળી તે તોરણ ઉપરે ધણું આડ આડ મંગળીક ક્યાંછે સાચીઓ ૧, ખીત ૨, નાંક વનં ૩, વર્ષમાન સંપૂર્ણ ૪, લદ્દાસન ૫, કળાસ ૬, મહાજુગમ ૭, ને આરીઓ ૮. એ બો મંગળીક સર્વ રત્નમય છે. નિર્મળ છે, મુકમાળ છે. જાત્ર પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે તોરણને ઉપરે ધણી કુળ આમરની ખાત, નીલા આમરની ખાત, રાગ આમરની ખાત, પીળા આરની ખાત, ધોળા આમની ખાત. નિર્મળ છે, મુકમાળ છે. તે આમરને રૂપાનો પદ છે. વજ રત્નના તેના ફંડ છે. કમળના સરખો તેનો મેષ છે. સરૂપ જોવા જોય છે. જાત્ર મનોદર છે.

વળી તે તોરણને ઉપરે ધણું જન તે ઉપરે જન ને વળી તે ઉપરે જન છે. ખાત તે ઉપરે ખાત છે. ધંડાનાં ધણું ભુગળ છે. આમરનાં ધણું ભુગળ છે. ધણું ઉપર દરન કમળના રૂપ છે. જાત્ર સરૂપન કમળ દરન જોવા સરૂપ છે. સર્વ રત્નમય છે નિર્મળ છે. જાત્ર પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે લઘુ ગાય પ્રમુખ જાત્ર કુલાતી પંકિતને વિષે ને તે કામે ત્યાં ત્યાં ધણું ઉત્પાત પાંત છે. ત્યાં જાત્ર પ્રમુખ દેવતા દેવીઓ નિચિત કીક કરવા નિષીતે રૂંધ સીર કરે. (જ્યાં વેદીય સીર કરીને કીક કરે.) ને નિપતિ પર્વત, જગતિ પર્વત, દી પર્વત, રૂંધીક રત્નના મહા, રૂંધીકના મંચક, કમળા, (પ્રાચીન વિષે) રૂંધીકના પ્રચાદ, તે ઉંચાં છે ને લાંબાં પડે પડે લઘુ છે. વળી ત્યાં અદાપકને દીક્ષાપાર, પદાદિપક, ને પદ્મી ભેમતાના કામ કળાદિક સર્વ રત્નમય છે નિર્મળ છે, જાત્ર પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે ઉત્પાત પર્વતને વિષે જાત્ર પદાદિપકને વિષે ધણું દેવતા આકારે સીદમન છે, કામને આકારે સીદમન છે, મહાને આકારે સીદમન છે. ઉત્પાત, વર્ષમાન, દીર્ઘમન, સત્તા પ્રમુખ ભદામન, પદાસન, મણને આકારે આસન, ગાળને આકારે આસન, સીદને આકારે અમન, પદને આકારે આસન, સાચી. વને આકારે આસન છે ને આસન સર્વ નિર્મળ છે, મુકમાળ, ઘટ છે ઘટ છે, ઘટ છે, રજા નીત નિર્મળ છે. રત્નમય છે. કદંમ સીત નિષકટ લાગ છે કલિત સીત છે, સચીક છે ઉત્પાત છે, જોવા જોય છે દેખવા જોય છે, અભિરૂપ છે પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે વર્ષમાનને વિષે ત્યાં ત્યાં ને ને નામે રૂંધા ના. પી નામે વદપતિના વા માંડીના વદપતિના વર, કેશના વર, વાતના વર, આરુચના વર, ઠનપર, જન કવળ વર, પ્રવેન વર, વળે વર, ભેદનાર. વરુણ વર. જગતિના વર, પૂષ્પ વર, સીરુષ સીર વર, તાવન કનુ તેના વર, આરીમાના વર, કળાદિક સર્વ રત્નમય છે. નિર્મળ છે, મુકમાળ છે, ઘટ છે, ઘટ છે રજા નીત નિર્મળ છે કદંમ સીત છે નિષકટ લાગ છે, કલિત સીત છે, સચીક છે, ઉત્પાત સીત છે, જોવા જોય છે દેખવા જોય છે. અભિરૂપ છે, પ્રતિરૂપ છે.

વગ્ન તે આજી પ્રમુખના ધરને રિવે, જલવ નાદસોનના ધરને રિવે, ધણાં દસોસન છે. જલવ રિટા મો સ્વસ્તિકાસન છે. તે સર્વે રત્નમય છે જોવાયેએ છે. જલવ પ્રતિરપ છે.

વગ્ન તે વનખડને રિવે, તે તે હાથે ત્યાં ત્યાં ધણાં જલના માંડા, જુદાના માંડા, માણનીના માંડા, નરમાણનીના માંડા, વાસંતીનામા વનરપનીના માંડા, રૂપીયાસુરીનામા વનરપનીના માંડા, નાચરનેડીના માંડા, કાખના માંડા, નાચતપના માંડા, અતીમુત મંડપ, આપ્તેદ મંડપ, નાચેરીના માંડા, સામગરસના માંડા, નિને રૂપાં કુપાં સર્વ રત્નમય છે. જલવ પ્રતિરપ છે.

વગ્ન તે જલના માંડાને રિવે જલવ સામગરસના માંડાને રિવે ધણા પૃથ્વીમય કીકાના પદ છે. તે કહે છે. દંસને સરધાને સરધીન છે, કોમપખીને સરધાને સરધીન છે, જાડપખીને સરધાને સરધીન છે, ઉનાસને સરધીન છે, નાસાસને સરધીન છે, રીધંસન સત્તાને આશરે સરધીન છે, જ્વાસનને સરધાને સરધીન છે, પસાસનને સરધાને સરધીન છે, મજરમજીને સરધાને સરધીન છે, જાખને સરધાને સરધીન છે, કોદાસનને સરધાને સરધીન છે, પચાસનને સરધાને સરધીન છે, દીરા સો સ્વસ્તિકાસનને સરધાને સરધીન છે, વગ્ન ત્યાં ધણી ઉત્તમ સત્તા ને આસન તેહને સરધાને પૃથ્વીકીકાના પદ છે. અહો સધા આપુષ્પવતો! તેનો રપસં સુકમાજ છે. તે એવો મુચ્ચર્ષ, ક, જુરનામા વનરપનિ, માંખણ, અંકગુણ, તે સરખો સુકમાજ રપસં છે. તે સર્વ રત્નમય છે. નિર્ભગ છે, જલવ પ્રતિરપ છે. ત્યાં ધણા જલરીક દેવના ને દેવાંતા વિદ્યામ કહે છે, કહે છે, (મી ભગવતિજી મરના પાયમા સતકમા દેવનાને નિંકા કહી છે) બેસે છે, પામુ પાલટે છે, એ છે ક-મીન ગુણ જોયે છે કાંત કહે છે, જોઈ પામે છે. પુરંકા જલના પુરંકા ઉત્તમ આરંભ દત્તમ મંગલ નાળ કાવળકારીયા કાતકમ તેહના ઉત્તમ રૂજ રત્તિરિશેષ જોયવના યકા કહે છે એ જાખડો વર્ણન પુરો મયો

વગ્ન તે જમની ઉપર ને પથરા વેરિકાને માનીને પામે દદા એક મોટો વનખડ કહે છે. તે વનખડ દેમેકીણા ને નેજન પદે મપમે છે ને વેરિકા સમાન ફરેનો છે પુખ્ત છે. પુખ્તીશાભા છે. તે પુરંકા વનખડ રણા સમાન એ જાનો વનખડ વનખડા સજ્જ રૂપીન જાણે. (મનમજા કે આ વનખડ તેરકુ આપ છે ને જાનો રિવે વનખડ જલરીક દેવના ને દેવાંતા વિદ્યામ કહે છે. સુખન ક- ને જાનો રિવે વનખડ પાલકે છે રમે છે, સુખ જોયે છે. કાંત કહે છે ને જાનો રિવે વનખડ પાલકે છે રમે રૂપીન મુલ પુતકમ મુલ મનોદ- ને દદા એક વનખડ પાલકે છે જાનો રિવે વનખડ પાલકે છે. એ જમનીનો વર્ણન કહે છે)

પદ જાન્યુરીના કાન્તો આરંભાં.

મરન—હે જાવવત, જાન્યુરી નામ છે.

ઉનાર—હે પ્રાતમ, તેના માન ક- કાન્ત છે કાન્ત પાલકે છે. વનખડ ને અપરાધન ક એ માગ છે તેમા પ્રથમ વિજયકાન્તુ રત્નન નામ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંતે, જંબુદ્વીપનામા દ્વીપ તેનું વિજયનામા દ્વાર ક્યાં છે ?

[illegible]

વિલોકવે કરી માંડેા મહિ જાણીએ દારણ કરનિ દોષની ! તે પૂતળી પૃથ્વીકામય છે. સારસ્વતે ભાવે કરી પ્રાપ્ત છે એટલે સારસ્વતી છે. તેનો ચંદ્રમા સરખો મુખ છે. ચંદ્રમાના સરખો મનોદર વિલાસ છે. અર્ધ ચંદ્રમા સરખું તેનું નિલાસ (કપાળ) છે, ચંદ્રચણી અધીક શોભ્ય દર્શન છે. ઉદ્ધાપાનની પરે ઉદ્ધોન કરતી છે. મેઘની ધીમળી તેદથી દે દીપમાન, સૂર્યથી પણ દે દીપમાન અધિકતર તેદનો પ્રકાશ છે. સોળે મૃગાર ને આકાર તેણે કરી મનોદર વેગ છે, જોવા જોગ્ય છે. જાવત્ પ્રતિરૂપ છે. તેને કરી અસંત અસંત સોભની સોભની થઈ રહે છે.

વળી તે વિજ્યનામે દાર તેદને એ પામે એટલાને વિષે એ એ જાણી કટકના (કાના) સમુદ છે. તે જાણ કટક સર્વ રતનમય છે. નિર્મળ છે. જાવત્ પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે વિજ્યનામે દાર તેદને એ પામે એટલાને વિષે એ એ ધંટા કહી છે. તે ધંટાનો એદયો એદવે રૂપે વર્ણન કલો છે તે કહે છે. જાણતુંદ રતની ધંટા છે. વજ રતનમય લાસાં (લોસક) છે. નાના મણિમય ધંટાના પાસા છે. મુવર્તમય તેની સાંકળ છે. રૂપામય રાસડાં છે. તે ધંટાનો આધ (અંધિર) સ્વર છે. મેઘના સરખો સ્વર છે, દંસના સરખો સ્વર છે, કોંચના સરખો સ્વર છે, જ્યાર વાગનાં સામડાં વાગે તે નંદીસર કહીએ તેદના સરખો સ્વર છે. તેદના સરખો ઘોસ છે. મીઠો સ્વર છે, મીઠો થોપ છે. ભમો સ્વર છે. ભલો સ્વરનો ઘેસ છે તે સ્થાનકના પ્રદેસ ઉદાર મનોદર સ્વરે કાન ને મન તેને સુખનો કરજુદાર એદવે સખે જાવત્ રહે છે.

વળી તે વિજ્યદ્વારને એ પામે એટલાને વિષે એ એ વનમાળા કહી છે. (વનમાળા તે જેમણે પત્ર, પુષ્પ, ફળ, અંકુશ ને શાખા. એ પામ્ય એકડાં મુઠ્યા દોષ તે જાણી) તે વનમાળા નાના પ્રકારના યુગ્મ, વાતા, દીસા, અકુરા તેણે કરી સહીત છે. ભમગ પ્રમુખ જીવે જાગરતીવણી શોભાયમાન મનોદર છે જોવા જોગ્ય છે. જાવત્ પ્રતિરૂપ છે. લાંબા પ્રદેસ ઉદાર જાવત્ મન કરી પુર્વીયકા જાવત્ રહે છે.

વળી તે વિજ્યદ્વારને એ પામે એટલાને વિષે વળી એ એ આખજી આટલા છે. તે આટલા આર વંદનના વાળ, પોદેળા છે તે એ વંદનના જાવત્ છે. સર્વ રતનમય છે. નિર્મળ છે જાવત્ પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે નામના આટલા કિરે પ્રવર પ્રતેક પ્રાસાદાવન મકે છે તે પ્રાસાદાવનસક આર વંદનના આર વંદનના વાળપણે ને પોદેળાપણે છે. સનમુખ નીકળી સર્વ રામે પકડી પ્રભા તેણે કરી જાવત્ છે કનિ જાણતી એની નગીર એદવા પ્રાપ્ત છે. વિવિધ પ્રકારના અંકુશ ને ને કરી ચંદ્રીન છે તાપરે કરી કપીત નિજ્ય અને વેળાંતી પાસ છે. આર ને ને ઉદરે આર તેણે કરી સહીત છે. તે પ્રાસાદના શીખર અસંત ઉચ્ચ છે આકાશ નાને કિલવ છે શીખર જોદના જાવતની બને જાણી છે, તેદની સેવા છે, ને રત્ન જાવત છે ન જાવત કંડીવા મધ્યે ગણ્યાં દોષ તે જોદવાં સોમે તેદવાં તેરત્ન રીતે છે, અને મુવર્તના નામક છે વિજ્યવર સન (મે) પત્ર તથા પુરૂષીક મય

નિયોદ્યે કરી માંડો માંડે જાણીએ દારણ કળિ હોવાની! તે પૂનર્જા પુનર્જાવમય છે. સારવને ભાવે કરી પ્રાપ્ત છે એટલે સારવની છે. તેનો ચંદ્રમા સરખો મુખ છે. ચંદ્રમાના સરખો મનોદર વિગ્રાસ છે. અર્ધ ચંદ્રમા સરખું તેનું નિગ્રાસ (કપાળ) છે, ચંદ્રવર્ણ અધીક શીશ્ય દર્શન છે. ઉત્કાષ્ઠાવની પર ઉત્થાન કરતી છે. મેવની વીજળી તેટલી કે દીપમાન, સ્પર્શી પવ્વ કે દીપમાન અધિકતર તેડનો પ્રકાસ છે. સોને મૃગાર ને આકાર તેણે કરી મનોદર વેષ છે, જોવા જોય છે. જાવત્ પ્રતિરૂપ છે. તેણે કરી અસંત અસંત સોખની સોખની ઘણ રહે છે.

વળી તે વિગ્રામાએ દાર તેડને બે પામે એટલાને વિગે બે બે જળી કટકના (કાના) સમુદ્ધ છે. તે જળ કટક સર્વ રત્નમય છે. નિર્મળ છે. જાવત્ પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે વિગ્રામાએ દાર તેડને બે પામે એટલાને વિગે બે બે ધંદા કહી છે. તે ધંદાનો એદવો એદવે રૂપે વર્ણન કર્યો છે તે કહે છે. જંજુનંદ રત્નની ધંદા છે. વજ રત્નમય લાક્ષી (લોલક) છે. નાના મણિમય ધંદાના પાસા છે. સુવર્ણમય તેની સાંજ છે. રૂપામય શાસકા છે. તે ધંદાનો આધ (અધિર) સ્વર છે. મેવના સરખો સ્વર છે, દંસના સરખો સ્વર છે, કૈચિના સરખો સ્વર છે, જ્યાર જાગ્ગ સામટાં વાગે તે નંદીસર કહીએ તેડના સરખો સ્વર છે. તેડના સરખો ઘેસ છે. મીઠો સ્વર છે, મીઠો મેવ છે. ભસો સ્વર છે. ભસો સ્વરનો ઘેસ છે. તે સ્થાનકના પ્રદેસ ઉદાર મનોદર સ્વરે કાન ને મન તેને સુખનો કરજીદાર એદવે કાંઈ જાવત્ રહે છે.

વળી તે વિગ્રામાએ બે પાસે એટલાને વિગે બે બે વનમાળા કહી છે. (વનમાળા તે જેમથે પત્ર, પુષ્પ, ફળ, અંકુશ ને સાખા એ પાસ એકાં મુઠ્યા હોય તે જાણી.) તે વનમાળા નાના પ્રકારના ધૂત, લતા, દીસી, અકુરા તેણે કરી સહીન છે, લમણ પ્રમુખ જીવે જોગવનીયકી શોભાવમાન મનોદર છે જોવા જોય છે. જાવત્ પ્રતિરૂપ છે. લાંબા પ્રદેસ ઉદાર જાવત્ ચંદ્ર કરી પુનર્જાવમય જાવત્ રહે છે.

વળી તે વિગ્રામાએ બે પામે એટલાને વિગે વળી બે બે એજળા એટલા છે. તે એટલા ચાર જોજન વાંળા, પોહોળા છે ને બે જોજન જાડપણે છે. સર્વ રત્નમય છે. નિર્મળ છે જાવત્ પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે એજળા એટલા ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક પ્રાસાદાવનસક છે તે પ્રાસાદાવનસક ચાર જોજન ઉચા ઉચપણે છે ને તેડજન જાંબપણે ને પોહોળપણે છે. સનમુખ નીકળી સર્વ દોમે પસરી રૂબા તેણે કરી જાણીએ કાલિત ખળાની રહેતી નથી? એદવા પ્રાસાદ છે. વિવિધ પ્રકારના મહિરત્ન તેડની બાતે કરી ચીત્રીત છે વાચરે કરી કપીત વિગ્રા અને વેળવંતી પવન છે હવ ને તે ઉપરે હવ તેણે કરી રહીત છે. તે પ્રાસાદના શીખર અસંત ઉચા છે. આકાસ તળને ઉચધે છે શીખર જોહના જુવનની બાતે જળી છે, તેડની સોખા છે, ને રત્ન જહીત છે. તે જોહવા કરંડીવા મધ્યે રાખ્યાં હોય તે જોહવાં સોમે તેડવાં તેડન શોભે છે, અને સુવર્ણના શીખર છે. વિકરવર સત (સો) પત્ર તથા પુંડરીક કમળ

પ્રકારના ઉપચારણ તેણે કરી ભર્ષા છે. સમસ્ત જોવાપીએ કરી પ્રતિષ્ઠા છે. સર્વ રત્નમય છે. નિર્મળ છે. ભવત્ પ્રતિષ્ઠા છે.

વળી તે તોરણને આમતે બે બે મનોમુક્તીકા પીઠીકા છે. તે પીઠીકાને ચિત્રે ધણાં સોનામય, રૂપામય પાટીયાં છે. તે સોના રૂપાના પાટીયાને ચિત્રે ધણાં વજ્રમય નાગદંતા છે. તે નાગદંતાને ચિત્રે ધણાં રૂપામય મીઠાં છે. તે રૂપામય મીઠાંને ચિત્રે ધણાં વાથરો કરવાના વીંઝણા છે. તે વાથરો કરવાના વીંઝણા ઠૂંધૂંધૂંએ ભવન રવેન સુને દાંડ્યા છે. સર્વ વૈકુણ્ઠ રત્નમય છે નિર્મળ છે. ભવત્ પ્રતિષ્ઠા છે.

વળી તે તોરણને આમતે બે બે આમર્થ્યકારી રત્નના કરંદીયા છે. તે યથા દૃષ્ટિ રાજા માર દિશીનો ધણી ચક્રર્થિ તેનો જોવા આમર્થ્યકારી રત્નકરંડ વૈકુણ્ઠરત્ન ને રૂઝીક રત્નમય ઉપરસે દાંડણે દાંડણે છે. પોતાની કાન્તિ ત્યાંના પ્રદેશ પ્રતે સર્વ દોરો ચોક્કસ બે પાસે જોવાન કરે. નપે. કાન્તિ વધારે તેમ તે ધણુ આમર્થ્યકારી રત્નના કરંદીયા છે. તેના વૈકુણ્ઠરત્નના દાંડણા છે પોતાની કાન્તિ તે પ્રદેશપ્રતે સર્વદિસે ચોક્કસ દીપાવે છે. ભવત્ કાન્તિ વધારે છે.

વળી તે તોરણને આમતે બે બે હથકંડ (તે કોઈ ભાગએ થોડકા કદીએ.) ભવત્ બે બે રૂપમના કાંતે આકારે દેડ્યા છે તે સર્વ રત્નમય છે. નિર્મળ છે. ભવત્ પ્રતિષ્ઠા છે. વળી તે હથકંડને ચિત્રે ભવત્ રૂપમકંડને ચિત્રે બે બે પુષ્પની ચંચેરી વળગાડી છે. જોમ માળાની ચંચેરી મળતી ચંચેરી, મુંડાની ચંચેરી, વજ્રની ચંચેરી, આમરણ પ્રમુખની ચંચેરી સમયની ચંચેરી પુષ્પમળાની ચંચેરી એ સર્વ રત્નમય છે નિર્મળ છે. ભવત્ પ્રતિષ્ઠા છે.

વળી તે તોરણને આમતે બે બે રત્નના કરંડીયા પુષ્પમળાના પુષ્પ (મળા) સર્વ રત્નમય છે ભવત્ પ્રતિષ્ઠા છે.

શ્રીવજ પ્રમુખ અધિકાર પુર્વપરે જાણવો. જાવત્ જાવત્પરિત જાણવો. વળી તે વિજયદારને બે પાસે બે જોડાએ બે બે તોરણ કલાં છે. તે તોરણ નાના મણિ રત્નમય છે. એકને વર્ણન તેમજ પુર્વપરે આઠ આઠ ગંગાગી છે તે ઉપરે છત્રા તી છત્ર છે. વળી તે તોરણ આગળે બે બે પુત્રગી છે. તે જેમ હેઠલી પુત્રગી વર્ણવી તેમ ઉપરથી પણ જાણવી. વળી તે તોરણ આગળે બે બે નાગદંતા છે. તે નાગદંતાને મોતીની માળા વળગાડી છે. તેમ તે નાગદંતાને વિષે ધણી કૃષ્ણ સૂત્રે જાણી કુલની માળાના સમુદ જાવત્ રહે છે.

વળી તે તોરણને આગળે બે બે ઘોડાને આકારે જુગમ છે. જાવત્ જુગમ જુગમ છે. તે સર્વ રત્નમય છે. નિર્ભજ છે. જાવત્ પ્રતિષ્ઠ છે. એમ પંક્તિ પુર્વથીપરે જાણવી. વાવની પંક્તિ મોઢ ઉપજાવે તેવી કીડાએ કરી તે સ્ત્રી સહીન સરપ છે. બે બે પદમય છે. જાવત્ પ્રતિષ્ઠ છે. વળી તે તોરણ આગળે બે બે ચોખ્ખાના સાળીયા છે તે સર્વ રત્નમય છે. નિર્ભજ છે જાવત્ પ્રતિષ્ઠ છે. વળી તે તોરણ આગળે બે બે ચંદન કળસ છે એકેએ ચંદને ચર્ચિત છે. તે ચંદન ચર્ચિત કળસ ઉત્તમ કમળ ઉપરે થાપ્યા છે તેમજ પુર્વપરે સર્વ રત્નમય છે જાવત્ પ્રતિષ્ઠ છે. અહો સાધો આયુષ્યવતો! વળી તે તોરણ આગળે બે બે ભુંગાર કલા છે. તે ઉત્તમ કમળ ઉપરે થાપ્યા છે. જાવત્ સર્વ રત્નમય છે. નિર્ભજ છે જાવત્ પ્રતિષ્ઠ છે મોટા મોટા માતા દાથીના મુખ સમાન આકાર છે. અહો સાધો આયુષ્યવતો!

વળી તે તોરણ આગળે બે બે આરીસા છે. તે આરીસાનો એકેએ એકેએ રૂપે વર્ણવ કહી છે તે કહે છે. રાતા સુવર્ણમય આરીસાનો કડો છે. વૈકુણ્ઠ રત્નમય કાલવાની મુક છે. વજ્ર રત્નમય દાધો છે. અનેક મણિમય શ્રુંખલાએ શીતલીન છે. અંક રત્નમય ખાપ છે. રૂપ જોવાનું કામ તે માંજમે કરી નિર્ભજ ખાપ છે. તેની જાંવાએ કરી સર્વ દીપી અનુજાંધ સહીત છે. ચંદ્ર મંડળ સરખા છે. મોટા મોટા અર્ધ કાવ સમાન તે આરીસા (તક્તા) કલા છે. અહો સાધો આયુષ્યવતો!

વળી તે તોરણ આગળે બે બે વજ્રની નાળી સમાન થાળ છે. તે થાળ નિર્ભજ રહેલીક સમાન ત્રણ વાર હડયા સાળી મધ્યના તંદુળ મુશળે (સામેએ) કરી ખાંજા એવે તંદુળે (ચોખે) કરી લખાં થકા રહે છે. તે ચોખા અને થાળ સર્વ જાંજુનંદ રત્નમય છે. નિર્ભજ છે. જાવત્ પ્રતિષ્ઠ છે. મોટા મોટા રચના પૈકા સમાન તે થાળ છે. અહો સાધો આયુષ્યવતો!

વળી તે તોરણને આગળે બે બે પાત્રી કહી છે તે પાત્રી નિર્ભજ પાણીએ કરી પ્રતિપૂર્ણ છે. અનેક પ્રકારના પંચવર્ણના રૂપે કરી પ્રતિપૂર્ણ સમાન રહે છે. તે પાત્રી સર્વ રત્નમય છે. જાવત્ પ્રતિષ્ઠ છે. મોટા મોટા માખને ખાણુ દેવાના સુંડલા સમાન તે પાત્રી છે. અહો સાધો આયુષ્યવતો!

વળી તે તોરણને આગળે બે બે સુપ્રતિષ્ઠક (ભાજન વિશેષ) છે. તે સુપ્રતિષ્ઠક અનેક

વળી તે તોરણ આમને બે બે સુગંધી તેલના દાગડા, ઝાંડના દાગડા, ચુપાના દાગડા, તમરના દાગડા, દરીવાળાના દાગડા, મજૂરીવાના દાગડા, એળચીના દાગડા, દીવ-વાના દાગડા, સોષરાં અંગનના દાગડા. તે સર્વ રત્નમય છે. નિર્ભય છે ત્વરત્ પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે વિજય નામે દ્વારે એકસો ને આઠ ચક્રને ચીનહે યુક્ત ખગ્ન છે, એકસો ને આઠ મુખને ચિન્હે યુક્ત ખગ્ન છે, એકસો ને આઠ ગરદને ચિન્હે યુક્ત ખગ્ન છે, એકસો ને આઠ બગવાને ચિન્હે યુક્ત ખગ્ન છે, એકસોને આઠ પીંડને ચિન્હે યુક્ત ખગ્ન છે, એકસોને આઠ છત્રને ચિન્હે-યુક્ત ખગ્ન છે, એકસોને આઠ સંકુની પંખીને ચીનહે યુક્ત ખગ્ન છે. એકસોને આઠ સીંદને ચિન્હે યુક્ત ખગ્ન છે, એકસોને આઠ જાલને ચિન્હે યુક્ત ખગ્ન છે. ને એકસોને આઠ રવેન ઝાંડના દસ્તીના ચિન્હે યુક્ત ખગ્ન છે. ૧૦, એમ એણી રીતે સર્વ મળીને વિજયદ્વારે એક દહ્મર ને એસી ખગ્ન છે. એમ અનંતિ તિથિકરે કથ્યું છે.

વળી તે વિજયદ્વારે નવ ભૂમિ કંઠી છે. તે ભૂમિ મધ્યે સમ રમણીક ભૂમિ ભાગ છે. ત્વરત્ મણિનો રપદાં જાણુવો. તે ભૂમિ ઉપરે ચંદ્રુષા છે. પદ્મસના ત્વરન રમામલના તેણે કરી મિતિ ચીત્ર ચીત્રામ યુક્ત છે. ત્વરત્ સર્વ સુવર્ણમય છે. નિર્ભય છે ત્વરત્ પ્રતિરૂપ છે. તે ભૂમિના મધ્યેદશ ભાગને વિગે (એટલે પાંચમી ભૂમિએ) ત્યાં એક મોડું સીંદાસન છે. તે સીંદાસનનો વર્ણન ને વિજય દુષ્યનો વર્ણન જાણુવો. ત્યાં અંકુસ તેહને પુલની માગા પ્રમુખ સર્વ પુર્વપરે જાણુવું.

વળી તે સીંદાસનને વાપવ્ય ખૂણે, ને ઉત્તર દીસે, ને દક્ષિણ ખૂણે ત્યાં વિજય દેવતાના ચાર દહ્મર સામાનીક દેવતાના ચાર દહ્મર ભદ્રાસન છે. તે સીંદાસનને પુર્વ દીસે જમણે પાસે દહાં વિજય દેવતાની ચાર અગ્ર મહીપીના પરીવાર સહીત ચાર ભદ્રાસન છે. તે સીંદાસનને અગ્રાખૂણે દહાં વિજય દેવતાની અબ્બંતર પરખદાના આઠ દહ્મર દેવતાના આઠ દહ્મર ભદ્રાસન છે. તે સીંદાસનને દક્ષિણ દીસે વિજય દેવતાની મધ્ય પરખદાના દશ દહ્મર દેવતાના દશ દહ્મર ભદ્રાસન છે. તે મૂળ સીંદાસનથી નૈરત્ય ખૂણે છઠા વિજય દેવતાની જાલીરકી પરખદાના ચાર દહ્મર દેવતાના ચાર દહ્મર ભદ્રાસન છે. તે મૂળ સીંદાસનથી પશ્ચિમ દીસે દહાં વિજય દેવતાના સાન કટકના ધણીના સાત ભદ્રાસન છે. તે મૂળ સીંદાસનથી પુર્વ દીસે, દક્ષિણ દીસે, પશ્ચિમ દીસે ને ઉત્તર દીસે દહાં વીજય દેવતાના સોળ દહ્મર આતમ રક્ષક દેવતાના સોળ દહ્મર ભદ્રાસન છે. તે વીવરીને અનુક્રમે કહેછે. પુર્વ દીસે ચાર દહ્મર ભદ્રાસન, એમ દક્ષણે, પશ્ચિમે, ત્વરત્ ઉત્તરે ચાર દહ્મર ભદ્રાસન છે. અવશેષ આઠ ભૂમિએને પ્રત્યેક પ્રત્યેક ભદ્રાસન કલાં છે.

વળી તે વિજયદ્વારનો ઉપરનો ભાગ (એટલે યોગ ઉપર) સોળ પ્રકારને રત્ને કરી તે શોભીત છે તે કહે છે. રત્નકંઠેનાદિ ૧, વજ્ર ૨, વૈકુંઠ ૩, લોહીતાદિ ૪, મસાલગર ૫, હંસમગાં ૬, પુલક ૭, સોળધીક ૮, જ્યોતીરસ ૯, અક ૧૦, અંગન ૧૧, રત્ન

વળી તે વિજય રાજ્યધાનીએ એકેડી દીસે સવામે સવાસો દાર (પ્રાણ) છે. એમ અનંતે નિર્ધારે કહ્યું છે. તે દાર સાથ જાસક જોજન ઉંચા ઉંચપણે છે, સવા એકત્રીસ જોજન પહોળપણે છે. ને સવા એકત્રીસ જોજન પ્રવેશે લાંબપણે છે એવું છે. ઉત્તમ સુવર્ણમય શાખર છે, હાથી, મૃગ દંત્યાદિક પુર્વપરે જેવો વિજયદ્વાર વર્ણુઓ તેવો જાણવો. જાવત્ તે દાર મધ્યે સુવર્ણમય વેળુ પાયરી છે. ગુપ રૂપસં છે, સશ્રીક છે, સરૂપ જોગ છે જાવત્ પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે દારને બે પાસે બે ઓટણે બે બે ચંદન ચર્ચિત કળંઠાની પરીપારી કડી છે. ઇંદ્યાદિક સર્વ તેમજ પુર્વપરે જાણવું. જાવત્ વનમાળા પર્વત અધિકાર જાણવો.

વળી તે દારને બે પાસે બે ઓટણાને વિરે વળી બે બે ચોખ્ખા ઓટલા છે. તે ઓટલા સવા એકત્રીસ જોજન લાંબપણે, પોહોળપણે છે ને પનર જોજન ને અડી કોસ જાણવું છે. સર્વ વજન રત્નમય છે. નિર્ભંગ છે. જાવત્ પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે ચોખ્ખા ઓટલાને ઉપર પ્રત્યેક પ્રત્યેક પ્રાસાદાવનસક છે. પ્રાસાદાવનસક સવા એકત્રીસ જોજન ઉંચા ઉંચપણે છે. પનર જોજન ને અડી કોસ લાંબપણે, પોહોળપણે છે. શેષ અધિકાર સર્વ પુર્વવીપરે જાણવો. અંજનના દાખડા પ્રમુખ જાવત્ એટલો વિશેષ જે જાણવચન કહેવું. વિજય રાજ્યધાનીના દારનો એ અધિકાર જાણવો.

વળી તે વિજય રાજ્યધાનીને એકેક દારે એકસો આઠ ચક્રને ચિન્હો જ્ઞાન છે. જાવત્ એકસો ને આઠ રવેત ચૌદાંતા દરતીના ચિન્હ સુકત જ્ઞાન છે. ૧૦. એણી રીતે સરવાળે વિજય રાજ્યધાનીએ એકેક દારે એક હજાર ને એસી જ્ઞાન છે. એમ અનંતે નિર્ધારે કહ્યું છે.

વળી તે વિજય રાજ્યધાનીએ એકેક દારે સનર સતર જૂમિ છે. તે જૂમિએ ચંદુવા પ્રમુખ સર્વ જાણવા. તે પછુ પદ્મસતા પ્રમુખ ચિત્રામે સુકત છે. તે જૂમિના મધ્ય દાગને વિરે એટલે નવમી જૂમિએ પ્રત્યેક પ્રત્યેક સૌંદાસન કલાં છે. તે સૌંદાસનનો વર્ણન પુર્વપરે જાણવો. જાવત્ કુસની માળા પર્વત જાણવો. જેમ હેડમે વર્ણન કલો તેમ અવશીપ (સોળ) જૂમિએ પ્રત્યેક પ્રત્યેક ભદ્રાસન કલાં છે. વળી તે દારનો ઉપરમે ભાગ સોળ પ્રકારને રત્ને કરી ઉપ શેઃભીત છે. તેમજ પુર્વપરે જાવત્ છત્રાતી છત્ર છે. એમ સર્વ સવાળે વિજય રાજ્યધાનીએ પાંચસે દાર (પ્રાણ) રૂપ છે. એમ અનંતે નિર્ધારે કહ્યું છે.

વળી તે વિજય રાજ્યધાનીને ચાર દીસે પાંચ પાંચસે જોજન વેગળે દેહાં ચાર વનખંડ કલા છે. તે કહે છે. અશોક વન ૧. (તે આશોક પાણવ કહીએ) સમવર્ણ વન ૨. (તે સડસડો કહીએ.) ચંપાનું વન ૩. ને આગ્ર વન ૪ તેમાં પૂર્વદીસે અશોક વન છે. દશાણુ દીસે સમવર્ણ વન છે, પશ્ચિમ દીસે ચંપક વન છે, ને ઉત્તર દીસે આગ્ર વન છે. તે વનખંડ કાંઈક ઝાઝેરાં બાર હજાર જોજન લાંબપણે છે. ને પાંચસે જોજન પોહોળપણે છે. તે પ્રત્યેક પ્રત્યેક ઝડે કરી સડીન છે. કૃષ્ણ છે. કૃષ્ણ શોભા છે. એમ વનખંડનો વર્ણન જાણવો. જાવત્ ત્યાં ધણાં જાંતરીક દેવતા ને દેવાંચા વિસામે કરે છે, સુવે છે, બેસે છે, નિર્મીયા કરે છે, પાસુ પાવડે છે, રમે છે, લીગા કરે છે, ક્રીડા કરે છે, મોહ

દેશ ભાગને વિષે હતાં એક મજિમય પીઠીકા (ચોનરો) છે. તે મણિપીઠીકા એક જોજન લાંબી, પહોળી છે, ને અર્ધ જોજન જાડપણે છે. મરં રત્નમય છે, નિર્મળ છે, સુકમાળ છે. તે મણિપીઠીકાને ઉપરે એક મોડું સિંહાસન છે. એમ સિંહાસનનો વર્ણન પરીવાર સહીન જાણુવો. તે પ્રાસાદાવનંસક ઉપરે ઘણાં આડ આડ મંજળીક છે. ખજાન છે, છતાં નિ છત્ર છે. વળી તે મૂળ પ્રાસાદાવનંસક પાસે જીજન ચાર મૂળ પ્રાસાદથી અધ ઉચપણે પ્રાસાદ વનંસકે સર્વ દીસે ચોકફેરે જ્યાં પે છે. તે ચારે પ્રાસાદાવનંસકે સગા એકત્રીસ જોજન ઉંચા ઉચપણે છે. સાગ પનર જોજન ને અર્ધ ગાઉ લાંબા, પોહોળા છે. તેને કરી દેશિખાન છે. તેમજ પુર્વપરે તે પ્રાસાદાવનંસકને મધ્યે ઘણું સમ રમણિક જૂમિ ભાગ છે. ચંદ્રાદય રમણીક છે. તે મધ્યે બહુ સમ રમણિક જૂમિ ભાગ મધ્યે પ્રત્યેક પ્રત્યેક સિંહાસન કલાં છે. તે વણે કરના જોજન છે. તેહને પરીવાર સહીન જાણસન છે. ત્યાં તે પ્રાસાદ ઉપરે આડ આડ મંજળીક છે, ખજાન પ્રમુખ છત્રાદિ છત્ર છે. વળી તે ચાર પ્રાસાદાવનંસકને પ્રત્યેક પ્રત્યેક જીજન વળી ચાર ચાર અર્ધ ઉંચ ને મૂળ પ્રાસાદથી ચોકફેરે ભાગે ઉંચા એકઠે પ્રાસાદાવનંસકે સર્વ દીસે ચોકફેરે જ્યાં પે છે. તે સોળે પ્રાસાદાવનંસક સાગ પનર જોજન ને અર્ધ ગાઉ ઉંચા ઉચપણે છે. દેસે ડેણા આડ જોજન લાંબા, પહોળા છે. અમ્મુદમન જાવત તેમજ પૂર્વ પરે જાણુવો. તે પ્રાસાદાવનંસક માંડી ઘણું સમ રમણિક જૂમિ ભાગ છે. ત્યાં ચંદ્રા પ્રમુખનો વર્ણન પુર્વ પરે જાણુવો. ત્યાં ઘણુંજ સમ મનોહર જૂમિ ભાગને વિષે મધ્ય દેશ ભાગે પ્રત્યેક પ્રત્યેક પદ્માસન કલાં છે. તે પ્રાસાદાવનંસક ઉપરે આડ આડ મંજળીક છે, ખજાન પ્રમુખ છત્રાદિ છત્ર છે. વળી તે સોળ પ્રાસાદાવનંસકે જીજન ચાર ચાર પ્રાસાદ અધ પ્રમાણે ઉંચા ને જીજન પ્રાસાદથી આડમ ભાગે ઉંચા એવા ચાર ચાર પ્રાસાદાવનંસકે સર્વ દીસે ચોકફેરે જ્યાં પે છે. તે ચોસડે પ્રાસાદાવનંસકે દેસેડેણા આડ જોજન ઉંચા ઉચપણે છે. દેસે ડેણા ચાર જોજન લાંબા, પહોળા છે. અમ્મુદમન જૂમિ ભાગ છે. બહુ સમ રમણિક જૂમિ ભાગ છે, ત્યાં ચંદ્રાદયનો વર્ણન જાણુવો. તે પથ લતા પ્રમુખના મિત્રામ સહીન જાણુવો. તે પ્રાસાદાવનંસક ઉપરે ઘણાં આડ આડ મંજળીક છે, ખજાન છે, છત્રાદિ છત્ર છે (એ પ્રકારે સર્વ મળીને પચાસ પ્રાસાદ થાય. તે એમ જે મુળ મળ્યો ૧ એક પ્રાસાદ. તે કેડે ચાર તે એકેકા કેડે વળી ચાર ચાર ત્યારે સેળ થાય. વળી તે એકેકા કેડે ચાર ચાર ત્યારે ચોસડ થાય. એટલે ચોસડ ને સોળ ભેળનાં એકી. તેમાં વળી પુર્વવા ચાર ભેળના ચારાસી ને એક મૂળ પ્રાસાદે ભેળતાં એ પ્રકારે પચાસ પ્રાસાદ થાય છે)

વળી તે મૂળ પ્રાસાદાવનંસકથી દસાન જૂબે હતાં વિજય દેવતાની સુધર્મા નામે સજ્જા કરી છે. તે સજ્જા સાગ ચાર જોજન લાંબપણે છે. સગ ૭ જોજન પોહોળપણે છે ને નવ જોજન ઉંચી ઉચપણે છે. અનેક ચાંભાના સત (સંકઃ) તેણે કરી સહીન છે. અનિ ઉંચા થંલ જપરે રહી પરે કીધી વજ્જ રત્નમય ઉપજી કુંબી છે. ત્યાં પ્રથમ રચીન તોરણ ને પૂજણી છે. સુગંધ મનોહર સંસ્થાને સંસ્થીન છે. ઉત્તમ વંદુરે રત્નમય નિર્મળ થંલ છે. દર્યાં નાનાં પ્રકારના રત્ન, સુવર્ણ, મણિ પ્રમુખે સહીન નિર્મળ રિતાર.

મગવન છે, કાંઈવન છે. જ્યારે સાથ રમણીક છે. વળી તે નિયંત્રણ, જ્યારે નંદીરણ, ખંડિય પદો પણ લગાવે કરી જ્યારે આમ લગાવે કરી મર્યાદાએ મોટોર જામ છે, વિદ્યાર્થી છે. તે પદ્યવત્ જ્યારે વ્યાખ્યાના નિયમે કદ, પ્રત્યક્ષી જ્યારે પ્રતિષ્ઠા છે. તે સંસ્કૃત ઉપરે પદ્યો દ્વારા આ મંત્રણા છે, જ્યારે છે. જ્યાં નિ જ્યાં છે.

વળી તે સંસ્કૃત આર્યને જાણ દીધે જાણ મળીપીડીકા છે. તે મળિમય પાંડિયા તે મેના. એ જોજન સાંપડે, પોદોળાપડે છે તે આપે જોજન જાણપડે છે. સર્વ મળિમય છે જ્યારે પ્રતિષ્ઠા છે. વળી તે મળિપીડીકા ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક મદેંદ્રજા છે. તે મદેંદ્રજા સાક્ષાત જોજન ઉચા ઉચપડે છે. આપે જા. ઉ જાણપડે છે. વળી રત્નમય જા નિયમ મનોર સંસ્કૃતને સંસ્કૃત જાણે પ્રકારે સદ, પુદ, મુદ સંસ્કૃત વિમીદ મનોદ્ર છે. વળી તે મદેંદ્રજા અનેક ઉત્તમ પંચાર્જિ સુધુ જ્યારે દળરેખાએ તેજે કરી સદીન છે. તે મદેંદ્રજા વળી મનોદ્ર છે. વળે કરી જાણી વિજય તે વિજયંતી નામે જ્યારે તે જ્યાં નિ જ્યાં તેજે કરી સદીન છે. ઉચા આકાશપ્રતે ઉચપદના તેજના થીપર છે. તે મદેંદ્રજા જોજ જોજ છે. જ્યારે પ્રતિષ્ઠા છે. તે મદેંદ્રજાને ઉપરે આકાશ આકાશ મંત્રણા છે, જ્યારે છે, જ્યાં નિ જ્યાં છે.

વળી તે મદેંદ્રજાને આજે જાણ દીધે જાણ નંદા પુષ્કરણી (વાવ) છે. તે નંદા પુષ્કરણી સાક્ષાત જોજન સાંપી છે. સત્તા જ જોજન પદોળા છે. તે દસ જોજન ઉડી છે. નિર્મળ છે. સુખમળ છે. તે પુષ્કરણીના વર્ણન પુરંપરે જાણવે. વળી તે પુષ્કરણી પ્રત્યેક પ્રત્યેક વેદિકા સદીન છે. પ્રત્યેક પ્રત્યેક વનખડ સદીન છે. તે પદ્યવર વેદિકા તે વનખડને વર્ણન પુરંપરે જાણવે. જ્યારે પ્રતિષ્ઠા છે. તે નંદા પુષ્કરણીને પ્રત્યેક પ્રત્યેક જાણ દીધે જાણ જાણ પદ્યોનાં છે. તે પદ્યોનાં વર્ણન તે તોરજાને વર્ણન પુરંપરે જાણવે. જ્યારે જ્યાં નિ જ્યાં છે.

વળી તે સુધર્મા સખાએ જ દળર મનોદ્ર મે જુજા ઓટલા છે તે કહે છે. પુરંદીને મે દળર, પશ્ચિમ દિશે મે દળર, દક્ષિણ દીશે એક દળર તે ઉત્તર દીશે એક દળર. તે ઓટલાને વિષે ધણાં સુવર્ણ તે રાખમય પાંડીનાં છે. તે સુવર્ણ, રાખમય પાંડીનાં વિષે ધણાં વજ્ર રત્નમય નાદતા છે. તે વજ્ર રત્નમય નાદતાને વિષે ધણી કુખુ સુવે ખાંધી કુખની માળાના સમુદાય છે. જ્યારે સ્વેન સુવે ખાંધી કુખની માળાના સમુદાય છે. તે માળાને રાજા સુવર્ણનાં પ્રમકાં છે. જ્યારે લા રંગ છે.

વળી તે સુધર્માસખાએ જ દળર ગોમાનસીકા સખાસપ રથાનક સાંખા ઓટલા કદા છે તે કહે છે. પુરંદીને મે દળર. પશ્ચિમ દીશે મે દળર, દક્ષિણ દીશે એક દળર, તે ઉત્તર દીશે એક દળર તે ગોમાનસીકાને વિષે ધણાં સુવર્ણ તે રાખમય પાંડીનાં કદાં છે. જ્યારે તે વજ્રમય રત્નના નાદતાને વિષે ધણાં રાખમય સીકા છે. તે રાખમય સીકાને વિષે ધણી પુરંપરે રત્નમય પુષ્કરણી છે. તે પુષ્કરણી કુખુવર ઉત્તમ કુદરક પ્રમુખે કરી સદીન છે. જ્યારે નાધીકા તે મન તેજને સુખના ઉપમાજ્યારે મધ્ય એકવે મધ્યે કરી

વળી તે પ્રેક્ષાધર માંડવા આગળે ત્રણ દીસે ત્રણ મણિપીઠીકા છે. તે મણિ-પીઠીકા બે જોજન લાંબી, પહોળી છે. તે એક જોજન જાડપણે છે. સર્વ રત્નમય છે. નિર્ભંગ છે. જાવત્ પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે મણિપીઠીકા ઉપર પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચૈત્યયુગ્મા કળાએ, તે ચૈત્યયુગ્મા બે જોજન લાંબા, પહોળા છે ને કાંઈક આગેરા બે જોજન ઉંચા ઉંચપણે છે. મેવન છે. તે સખ, અંકરન, મયકુંદના પુત્ર, પાણીના પુવારા, સમુદના ફીણ, તેડના પુંગ્ર સમાન મેવન વર્ણ છે. સર્વ રત્નમય છે નિર્ભંગ છે. જાવત્ પ્રતિરૂપ છે. તે ચૈત્યયુગ્મને ઉપર આઠ આઠ મંત્રગીત છે. ઘણી ફણ્ણ આમરની ખેળ છે. જાવત્ છના નિ છત છે.

વળી તે ચૈત્યયુગ્મને આરે દીસે પ્રત્યેક પ્રત્યેક આર મણિપીઠીકા કહી છે. તે મણિ-પીઠીકા એક જોજન લાંબપણે, પહોળપણે છે ને અર્ધ જોજન જાડપણે છે. સર્વ મણિમય છે. તે મણિપીઠીકા ઉપર પ્રત્યેક પ્રત્યેક આર જન (દેવનાની) પ્રતિમા છે. તે જન (દેવનાની) કાંધા પ્રમાણે છે. પશ્ચાંકાસને બેઠી છે, યુગ સાદમી બેઠી છે. તેડના નામ કહેણે. પુર્વ દીસે રાખા ૧, દક્ષિણ દીસે વર્ધમાન ૨, પશ્ચિમ દીસે ચંદ્રાનન ૩ ને ઉત્તર દીસે વારીસેન ૪.

વળી તે ચૈત્યયુગ્મને આગળે ત્રણ દીસે પ્રત્યેક પ્રત્યેક મણિપીઠીકા કહી છે. તે મણિ-પીઠીકા બે જોજન લાંબપણે, પહોળપણે છે. ને એક જોજન જાડપણે છે. સર્વ મણિમય છે, નિર્ભંગ છે, સુકમાળ છે, મુદ્દ છે, મુદ્દ છે, કદંમ સ્વીન છે, રજ સ્વીન છે, જાવત્ પ્રતિરૂપ છે. વળી તે મણિપીઠીકા ઉપર પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચૈત્ય જડા કલાં છે. તે ચૈત્ય જડા આઠ જોજન ઉંચા ઉંચપણે છે, અર્ધ જોજન ભૂમિ મધ્યે ઉડા છે, બે જોજન ઉંચો રકષે છે, અર્ધ જોજન તે રકષે જાડપણે છે, છ જોજનની શાખા છે, તે જડાની શાખા મધ્ય રેષ ભાગને વિષે અર્ધ જોજન જાડી છે, કાંઈક આગેરાં આઠ જોજન સરવાળે ઉંચપણે કલાં છે. તે ચૈત્યજડાનો એકબે એકને રૂપે વર્ણવ કલેા છે. વજ્રરત્નમય મૂળ છે. રાખમ સુપ્રતિષ્ઠિત શાખા છે. અરીષ્ટ રત્નમય વિસ્તિર્ણ કંદ છે. વૈદુર્ધ રત્નમય નિર્ભંગ રકષે છે. ઉત્તમ પ્રધાન સુવર્ણમય મૂળથી વિરતર્ણ શાખા છે. નાના મણિમય ને રત્નમય વિવિધ પ્રકારની શાખા ને પ્રતિશાખા છે. વૈદુર્ધ રત્નમય પત્ર છે. સુવર્ણમય પાનનાં બીટ છે. જંજુનંદ રત્નમય રાને વર્ણુ મુદ્ (કોમળ) મનોહર સુકમાળ દીસી પત્રવ છે. ઉત્તમ પ્રધાન શીલતા અંકુરા છે આશ્વર્થકારી નાંના પ્રકારના મણિરત્નમય સુગંધી પુલ ને ફળ તેણેકરી તે જડાની શાખા નખી ■ ઝાંખા સુકળ છે. કાન્તિ સ્વીન છે, સમીક છે, ઉદ્યોત સ્વીન છે. અમૃત રસ સમાન સરસ તે જડાના ફળ છે. અધીકપણે નયન ને મન તેડને સુખના ઉપગમનાર છે. જોવા જોય છે. દેખવા જોય છે. મનોહર છે. પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે ચૈત્યજડા; બીજા ધણાં તીલકજડા, લવકજડા, હત્રોપકજડા, સરીખજડા, સપ્ત-સાઠિકજડા, દધિવર્ણજડા, લેટજડા, કવજડા, અંદનજડા, નીપજડા, કુટબજડા, કદમજડા, ફણ્ણસજડા, લાટજડા, તમાવજડા, પ્રીયાળજડા, પ્રીયંચુરજડા, પારાપતનામાટજડા, રાજજડા રાજ, નંદીજડા, પ્રમુખે સર્વ દીસે ચેકકેર વિટાળા છે, જામ છે. તે નિલકજડા, જાવત્ નંદીજડા.

વળી તે પ્રેક્ષાપર માંડતા આગળે ત્રણ હીમે ત્રણ મણિપીઠીયા છે. તે મણિ-
પીઠીયા બે જોજન સાંખી, પડોળી છે. ને એક જોજન જડપણે છે. સર્વ રત્નમય છે.
નિર્મળ છે. ભાવ પ્રતિષ્ઠ છે.

વળી તે મણિપીઠીયા ઉપર પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચંદ્રગુણ કલા છે. તે ચંદ્રગુણ બે જોજન
સાંખા, પડોળા છે ને કાંઈક આંગ્રેજી બે જોજન ઉચા ઉચપણે છે. મેન છે. તે સખ,
જાંફરન, મગકુંડના ડૂલ, પળીના ડૂલારા, સમુદના ફાંજ, તેડના પુંજ સમાન મેન વર્ણ
છે. સર્વ રત્નમય છે નિર્મળ છે. ભવત્ પ્રતિષ્ઠ છે. તે ચંદ્રગુણને ઉપર બાડ બાડ
મંજારી છે. પળી કુંજ આમરની ખાત છે. ભવત્ જ્યા નિ જ્યા છે.

વળી તે ચંદ્રગુણને આરે હીમે પ્રત્યેક પ્રત્યેક આર મણિપીઠીયા કહી છે. તે મણિ-
પીઠીયા એક જોજન સાંખપણે, પડોળપણે છે ને અર્ધ જોજન જડપણે છે. સર્વ મણિમય
છે. ને મણિપીઠીયા ઉપર પ્રત્યેક પ્રત્યેક આર જીન (કાતાની) પ્રતિમા છે. ને જીન (કાતાની)
માવ પ્રમાણે છે. પર્ણકામને બેઠી છે, મુખ સાદમી બેઠી છે. તેડના નામ કહેછે. પુર્વે હીમે
૧૫૫૫ ૧, ૧૫૫૫ હીમે પર્ણમાન ૨, પમિમ હીમે ચંદ્રાનન ૩ ને જીતર હીમે વારીમેન ૪.

વળી તે ચંદ્રગુણને આગળે ત્રણ હીમે પ્રત્યેક પ્રત્યેક મણિપીઠીયા કહી છે. તે મણિ-
પીઠીયા બે જોજન સાંખપણે, પડોળપણે છે ને એક જોજન જડપણે છે. સર્વ મણિમય
છે. નિર્મળ છે. તામાય છે, મુદ્ધ છે મુદ્ધ છે, કંઈક રતીન છે, રત્ન રતીન છે, ભાવ
પ્રતિષ્ઠ છે. વળી ન મણિપીઠીયા ઉપર પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચંદ્ર ગુણ કલા છે. તે ચંદ્ર ગુણ
જોજન ઉચા ઉચપણે છે, અર્ધ જોજન જમિ મર્મ ઉચ છે, બે જોજન ઉચા રાંધ છે,
અર્ધ જોજન ને રાંધ જડપણે છે, ૮ જોજનની વાખા છે, તે દેશની સાંખા મખ જે
જાનને રીંડે અર્ધ જોજન જાડી છે, કાંઈક જામન બાડ જોજન સરવાળે ઉચપણે જ્યાં
છે તે ચંદ્રગુણને એકો એકો ને ત્રણ કલા છે. પર્ણરત્નમય મળ છે. રામાય
સુરેન્દ્રિય જાના ન જરીક જનમય સિન્ધિય કહ છે. રંદુર્વ રત્નમય નિર્મળ રાંધ છે.
જેનમ પ્રાંતન નુરજીમય નુરખી રિત્તન સાંખા છે. નાના મણિમય ને રત્નમય વિરિષ
પ્રકારના જાના ને નિરિષ્યા છે. રંદુર્વ રત્નમય વજ છે. નુરખીમય પાનના બીર છે.
જોજનક જનમય ને વર્ણ જડ (કે.વમ), મંગાજ નુરમાજ રીલી ૫૫૫ છે. જેનમ
પ્રાંત ને જામ જાડુ. જે આજવાડી નાના પ્રકારના મણિરત્નમય મુરખી ડૂલ ને રા
તેડેડી ને હાંડી જાના નાં છે. જ્યા મુજા છે કનિ સરિત છે, સખી છે, જોડેન
કેડેડ જ જાડુ જ જાડુ જાડુ ૧ જાડુ રાંધ છે અપીકાણે નવન ને મન તેડે
નુરખા ઉચપણે ૮ જાડુ જોજન ૮ જોજા જોજન છે. મંગાડ છે, પ્રતિષ્ઠ છે.

વળી તે ચંદ્રગુણ જોજન જાડુ નીરકાંડ, જાડાંડ, જોડેડકાંડ, સરી નામ, સાં
કાંડકાંડ, રિવિરજાંડ, જોડકાંડ, જાડાંડ, જાડનજાંડ, નીરજાંડ, રોડજાંડ, કાંડકાંડ,
કાંડકાંડ, નાંડકાંડ, નાંડકાંડ, પ્રાંડકાંડ, પ્રાંડકાંડ, ૪ જાડનજાંડ, રાંડકાંડ રાંડકાંડ,
નાંડકાંડ, પ્રાંડકાંડ કાંડે હીમે ને જાડ રિવિરજાંડ છે. જાડ છે ને નિરજાંડ, જાડ નાંડકાંડ

મુગ્ધાંત છે, કંઈવંત છે. ભગત સુરપ રમણીક છે. વગ્ન તે નિસકરમ, ભગત નંદીરમ, બીજી ધર્મી પણ સત્યમે કરી ભગત સામ સત્યમે કરી સર્વ દીસે મોહર વ્યાપ છે, વિદ્યાંસુ છે. તે પદધન ભગત સ્થામધન નિચે રૂગ, પ્રસીધ્ધી ભગત પ્રતિરૂપ છે. તે સ્થામધન ઉપરે ધર્મો આઃ આઃ મંત્રગીક છે, પગલ છે. છતાં નિ છત છે.

વગ્ન તે સ્થામધન આગળે ત્રણ દીસે ત્રણ મહિષીગીક છે. તે મહિષય પીગીક તે સ્થામધન મેળન સાંગપણે, મેદોળપણે છે ને અર્ધ ભોજન ભાગપણે છે. સર્વ મહિષય છે ભગત પ્રતિરૂપ છે. વગ્ન તે મહિષીગીક ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક મહેદંધન છે. તે મહેદંધન સામધાન ભોજન ઉચ્ચ ઉચ્ચપણે છે. અર્ધ મ.ક ભાગપણે છે. વગ્ન રામધન તત નિય મનોત સસ્થાને સસ્થીન જલે પ્રકારે ભટ, ઘટ, મટ સસ્થીન વિસીટ મનોહર છે. વગ્ન તે મહેદંધન અનેક ઉચ્ચ પંચવર્ણિ સધુ પગલ દળસાગમે તેણે કરી સહીત છે. તે મહેદંધન વગ્ન મનોહર છે. વધે કરી ઉગી નિજવ ને વિખંતી નામે પગલ ને છતાં નિ છત તેણે કરી સહીત છે. ઉચ્ચ સામધનને ઉગ્રધન તેદન ધીખાર છે. તે મહેદંધન ભેદ્ય ભેદ્ય છે. ભગત પ્રતિરૂપ છે. તે મહેદંધનને ઉપરે આઃ આઃ મંત્રગીક છે, પગલ છે, છતાં નિ છત છે.

વગ્ન તે મહેદંધનને આગળે ત્રણ દીસે ત્રણ નંદા પુષ્કરણી (વાવ) છે. તે નંદા પુષ્કરણી સામધાન ભોજન સાંખી છે. સત્ય છ ભોજન પહોંત છે. ને રસ ભોજન ઉગી છે. નિર્મળ છે. મુકુમળ છે. તે પુષ્કરણીને વર્ણન પુરંપરે ભજવેલ. વગ્ન તે પુષ્કરણી પ્રત્યેક પ્રત્યેક વેદિશ સહીત છે. પ્રત્યેક પ્રત્યેક વનખડ સહીત છે. તે પદધર વેદિશ ને વનખડને વર્ણન પુરંપરે ભજવેલ. ભગત પ્રતિરૂપ છે. તે નંદા પુષ્કરણીને પ્રત્યેક પ્રત્યેક ત્રણ દીસે ત્રણ ત્રણ પંચવર્ણિ છે. ને પંચવર્ણિને વર્ણન ને તોરણને વર્ણન પુરંપરે ભજવેલ. ભગત છતાં નિ છત છે.

વગ્ન તે સુધર્મા સત્યમે છ દળર મનોહર મેધુજા મોહક છે તે રહે છે. પુરં-દીસે મે દળર, પશ્ચિમ દીસે મે દળર, દક્ષિણ દીસે મે દળર ને ઉત્તર દીસે મે દળર. તે મોહકાને રિપે ધણી સુવર્ણ ને રૂપામય પાલીયા છે. તે સુવર્ણ, રૂપામય પાલીયા રિપે ધણી વધ રામધન નચરતા છે. તે વધ રામધન નાચરતને રિપે ધણી રૂપા સસ્થે ભાષી પ્રસીધ્ધી મ.ગાન્ય સમુદય છે ભગત સ્થામધન સ્થામધન પાલી પ્રસીધ્ધી મ.ગાન્ય સમુદય છે. તે મ.ગાન્ય રામ સુવર્ણના પ્રમણ છે. ભગત ભા મે છે.

વગ્ન તે સુધર્માસત્યમે છ દળર નોમનમીક સત્યધન સ્થામધન સાંખા મોહક રૂપ છે તે રહે છે. પુરંદીસે મે દળર, પશ્ચિમ દીસે મે દળર, દક્ષિણ દીસે મે દળર, ને ઉત્તર દીસે મે દળર. તે નોમનમ.કન નોમનમ.કન વધ. સુવર્ણ ને રૂપામય પાલીયા રૂપ છે. ભગત તે વધમય રામધન નાચરતને રિપે ધણી, રૂપામય સીક છે. તે રૂપામય સીકને રિપે ધણી રૂપા સત્યધન પુષ્કરણી છે. તે પુષ્કરણી રૂપામય ઉગ્રધન રૂપામય રૂપામય કરી સહીત છે. ભગત નામીક. ને મન તેદને મ.ગાન્ય ઉગ્રધનમુદય રૂપામય મેદને મેદે કરી

વળી તે પ્રેક્ષાધર માંડ્યા આગળે ત્રણ દીસે ત્રણ મહિપીડીયા છે. તે મહિ-
પીડીયા બે જોજન લાંબી, પહોળી છે. ને એક જોજન લાંબા છે. સર્વ રત્નમય છે.
નિર્ભય છે. ભવત્ પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે મહિપીડીયા ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચૈત્યયુથા કળા છે. તે ચૈત્યયુથા બે જોજન
લાંબા, પહોળા છે ને કાંઈક આઠેરા બે જોજન ઉંચા ઉંચા છે. એવું છે. તે સંખ,
અંકરન, મયકુંડના ડુલ, પાણીના ડુવારા, સમુદના ફાલ, તેડના પુંગ સમાન એવું વર્ણ
છે. સર્વ રત્નમય છે નિર્ભય છે. ભવત્ પ્રતિરૂપ છે. તે ચૈત્યયુથાને ઉપરે આઠ આઠ
મંત્રગીક છે. ઘણી કૃષ્ણ આમરની ખેલ છે. ભવત્ હવા નિ હય છે.

વળી તે ચૈત્યયુથાને આગળે ત્રણ દીસે પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચાર મહિપીડીયા કઢી છે. તે મહિ-
પીડીયા એક જોજન લાંબા છે, પહોળા છે ને અર્ધ જોજન લાંબા છે. સર્વ મહિમય
છે. તે મહિપીડીયા ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચાર જીન (દિવસની) પ્રતિમા છે. તે જીન (દિવસની)
માથા પ્રમાણે છે. પશ્ચાંત્રાસને બેડી છે, યુગ સાદમી બેડી છે. તેડના નામ કરે છે. પૂર્વ દીસે
૧૫મા ૧, દક્ષિણ દીસે વર્ષમાન ૨, પશ્ચિમ દીસે ચંદ્રાનન ૩ ને જનર દીસે વારીમેન ૪.

વળી તે ચૈત્યયુથાને આગળે ત્રણ દીસે પ્રત્યેક પ્રત્યેક મહિપીડીયા કઢી છે. તે મહિ-
પીડીયા બે જોજન લાંબા છે, પહોળા છે. ને એક જોજન લાંબા છે. સર્વ મહિમય
છે, નિર્ભય છે, સુકમાળ છે, ધૃષ્ટ છે, મૃદુ છે, કર્મ રડીન છે, રજ રડીન છે, ભવ
પ્રતિરૂપ છે. વળી તે મહિપીડીયા ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચૈત્ય વૃક્ષ કળા છે. તે ચૈત્ય વૃક્ષ
જોજન ઉંચા ઉંચા છે, અર્ધ જોજન જમિ મધ્યે ઉંચા છે, બે જોજન ઉંચા રકષ છે,
અર્ધ જોજન તે રકષ લાંબા છે, ૭ જોજનની સાખા છે, તે વૃક્ષની સાખા મધ્યે તે
આમને વિષે અર્ધ જોજન લાંબી છે, કાંઈક આઠેરા આઠ જોજન સરવાળે ઉંચા છે.
તે ચૈત્યવૃક્ષો એકરો એકરો ૪૫ વર્ષુવ કલ્યા છે. વજરત્નમય મળ છે. ૧૫મય
સુપ્રતિષ્ઠિત સાખા છે. અરીષ્ટ રત્નમય વિનિભું કદ છે. વૈદુર્ભ રત્નમય નિર્ભય રકષ છે.
જનમ પ્રધાન સુવર્ણમય મુગથી વિગતમાં સાખા છે. નાના મહિમય ને રત્નમય વિવિધ
પ્રકારની સાખા ને પ્રતિસાખા છે. વૈદુર્ભ રત્નમય પત્ર છે. સુવર્ણમય પાનનાં જોડ છે.
જોડનક રત્નમય રાત્રે વર્ણુ જડુ (કામળ) મનેસ સુકમાળ દીસી પત્ર છે. જનમ
પ્રધાન રત્નમય આઠેરા છે. આશ્વમેધારી નાના પ્રકારના મહિમય સુવર્ણી ૧૫ ને ૧૫
તેજોગરી ને દરની ટાંખા નથી છે. યાવા પુષ્પ છે કાન્નિ સડીન છે, સખીક છે, ઉડેન
સડીન ૭ અનુવ રસ સમાન સરસ ને પ્રસાદ રૂપ છે. અધીકપણે નવન ને મન તેડે
સુખના ઉપગમન. - ૭ મનેસ જોજન છે. દેખા જોજન છે. મનોદર છે. પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે ચૈત્યવૃક્ષ, જોજન લાંબા નીલકંઠક, લલકંઠક, હરિતકંઠક, સેરીજાક, સર-
સરકંઠક, દિવિવર્ણક, લેલક, દલક, ચંદનક, નીલક, પુલક, કાન્નક,
જાન્નક, તાન્નક, તમ્બક, પ્રીત્તક, પ્રીત્તક, પાન્નક, રત્નક, રત્નક, રત્નક,
નિલક, પ્રમુખે સર્વ દીસે નેકર નિલકા છે, જામ છે. ને નિલક, ભવત્ નીલક

દુરગાં છે, કંઈવગે છે. જ્યારે સુષ્પ રમણીક છે. વગી તે નિવકરમ. જ્યારે નંદીરમ, મંદુર વગી પણ લગાએ કરી જ્યારે સામગ્રાએ કરી સર્વદીમે ચેડાંર વ્યમ છે, વિદાંર છે. તે પદવન જ્યારે સ્વામગ્રા નિમે કરી, પ્રલોચની જ્યારે પ્રતિવષ છે. તે વૈશ્વવમ હિરે ધણું વગી વગી મંગળીક છે, ખલ છે. છતાં નિ છત છે.

વગી તે વૈશ્વવમ જ્યારે વણ દીમે વણ મણિવગી છે. તે મણિવગ પગી છે તે વેરા એ જોગન લાંબણે. પેટોલાણે છે ને વર્ષ જોગન જાણણે છે. સર્વ મણિવગ છે જ્યારે પ્રતિવષ છે. વગી તે મણિવગી હિરે પ્રતેક પ્રતેક મહેદંબજ છે. તે મહેદંબજ સામગ્રા જોગન કરા કરાણે છે. વર્ષ મંદુર જાણણે છે. વગ રામમ વગ નિય મંદુર કરદને સર્વદીન જોગ પ્રતેક જોગ, પુટ, મુટ સર્વદીન નિમીટ મંદુર છે. વગી તે મહેદંબજ જોગન ઉગમ પચામિ હણુ ખલ દામરોચમે તેણે કરી સરી છે. તે મહેદંબજ વગી મંદુર છે. વર્ષ કરી કરી વિગ્રહ ને વિગ્રહી નામે ખલ ને છતાં નિ છત તેણે કરી સરી છે. ઉગ્ર વગી જોગન ઉગ્રમ તેડા શીખર છે. તે મહેદંબજ જોગ જોગ છે. જ્યારે પ્રતિવષ છે. તે મહેદંબજને હિરે વગી વગી મંગળીક છે, ખલ છે, છતાં નિ છત છે.

વગી તે મહેદંબજને જ્યારે વણ દીમે વણ નંદા પુષ્પરણી (વાવ) છે. તે નંદા પુષ્પરણી સામગ્રા જોગન લાંબી છે. સ્વા ઓગ્રા પેટોલા છે. ને દસ જોગન કરી છે. નિર્મળ છે. સુષ્પ છે. તે પુષ્પરણીને વર્ણન પુર્વરે જાણણે. વગી તે પુષ્પરણી પ્રતેક પ્રતેક વેદિયા સરી છે. પ્રતેક પ્રતેક વનખંડ સરી છે. તે પદવર વેદિયા ને વનખંડને વર્ણન પુર્વરે જાણણે. જ્યારે પ્રતિવષ છે. તે નંદા પુષ્પરણીને પ્રતેક પ્રતેક વણ દીમે વણ વણ પચીવાં છે. તે પચીવાંને વર્ણન ને તેરજોને વર્ણન પુર્વરે જાણણે. જ્યારે છતાં નિ છત છે.

વગી તે સુષ્પમાં સ્વાએ ઓ દામર મંદુર ચેડાંર જોગ છે તે કરે છે. પુર્વ-દીમે જો દામર, પશ્ચિમ દીમે જો દામર, દક્ષિણ દીમે જો દામર ને ઉત્તર દીમે જો દામર. તે જોગને ત્રિમે ધણું સુવર્ણ ને રાખમ પાટીવાં છે. તે સુવર્ણ. રાખમ પાટીવાં ત્રિમે ધણું વણ રામમ નાજાં છે. તે વણ રામમ નાજાંને ત્રિમે ધણી પુષ્પ કરે જોગી પુષ્પની મંગળા સુવર્ણ છે. જ્યારે સ્વેન કરે જોગી પુષ્પની મંગળા સુવર્ણ છે. તે મંગળા રાખ સુવર્ણમાં રમણ છે. જ્યારે લાં રહે છે.

વગી તે સુષ્પમાં સ્વાએ ઓ દામર મંદુરમાં સ્વાએ લાંબા જોગ કરા છે તે કરે છે. પુર્વદીમે જો દામર, પશ્ચિમ દીમે જો દામર, દક્ષિણ દીમે જો દામર, ને ઉત્તર દીમે જો દામર. તે જોગને ત્રિમે ધણું સુવર્ણ ને રાખમ પાટીવાં કરા છે. જ્યારે તે વણમ રામ નાજાંને ત્રિમે ધણી રાખમ સ્ત્રી છે. તે રાખમ સ્ત્રીને ત્રિમે ધણી વૈદ્ય રામમ પુષ્પરણી છે. તે પુષ્પરણી પુષ્પર ઉગમ કરાક પ્રમુને કરી સરી છે. જ્યારે નાજાં ને મન તેડે સુવર્ણ ઉગ્રાજાવાર વણ જોગને વર્ષ કરી

વળી તે પ્રેક્ષાધર માંડવા આગળે ત્રણ દીસે ત્રણ મહિનાની પ્રીડીકા છે. તે મહિનાની પ્રીડીકા બે જોજન લાંબી, પહોળા છે. ને એક જોજન જડપણે છે. સર્વ રત્નમય છે. નિર્ભંગ છે. જાવત્ પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે મહિનાની પ્રીડીકા ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચૈત્યુભા કલા છે. તે ચૈત્યુભા બે જોજન લાંબા, પહોળા છે ને કાંઈક આજેરા બે જોજન ઉંચા ઉંચપણે છે. સ્વેદ છે. તે સખ, અંકરન, મચકુંદના ડુલ, પાણીના ડુલારા, સમુદના ફીણ, તેડના પુંગ સમાન સ્વેદ વર્ણ છે. સર્વ રત્નમય છે નિર્ભંગ છે. જાવત્ પ્રતિરૂપ છે. તે ચૈત્યુભા ઉપરે આઠ આઠ મંગળીક છે. પાણી કૃષ્ણ ચામરની ખાલ છે. જાવત્ હવા નિ છત્ર છે.

વળી તે ચૈત્યુભાને ચારે દીસે પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચાર મહિનાની પ્રીડીકા કહી છે. તે મહિનાની પ્રીડીકા એક જોજન લાંબપણે, પહોળાપણે છે ને અર્ધ જોજન જડપણે છે. સર્વ મહિમય છે. તે મહિનાની પ્રીડીકા ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચાર જીન (દેવતાની) પ્રતિમા છે. તે જીન (દેવતાની) કાયા પ્રમાણે છે. પશ્ચાંકસને બેડી છે, યુગ સાદગી બેડી છે. તેડના નામ કરે છે. પૂર્વ દીસે રૂપા ૧, દક્ષિણ દીસે વર્ધમાન ૨, પશ્ચિમ દીસે ચંદ્રાવન ૩ ને જીતર દીસે વારીસેન ૪.

વળી તે ચૈત્યુભાને આગળે ત્રણ દીસે પ્રત્યેક પ્રત્યેક મહિનાની પ્રીડીકા કહી છે. તે મહિનાની પ્રીડીકા બે જોજન લાંબપણે, પહોળાપણે છે. ને એક જોજન જડપણે છે. સર્વ મહિમય છે, નિર્ભંગ છે, સુકમાળ છે, ઘૂટ છે, ચૂટ છે, કર્દમ સ્વીત છે, રજ સ્વીત છે, જાવત્ પ્રતિરૂપ છે. વળી તે મહિનાની પ્રીડીકા ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચૈત્યુ જણ કલા છે. તે ચૈત્યુ જણ બે જોજન ઉંચા ઉંચપણે છે, અર્ધ જોજન ભૂમિ મધ્યે ઉડા છે, બે જોજન ઉંચા રકષ છે, અર્ધ જોજન તે રકષ જડપણે છે, ૭ જોજનની શાખા છે, તે જણની શાખા મધ્યે ટેક ભાગને વિષે અર્ધ જોજન જડી છે, કાંઈક આજેરાં આઠ જોજન સરવાળે ઉંચપણે કલા છે. તે ચૈત્યુજણનો એકલો એકલો રૂપે વર્ણવ કલો છે. વજરતનમય મળ છે. રૂપામય સુપ્રતિષ્ઠિત શાખા છે. અરીષ્ટ રત્નમય વિસ્તર્ય કંદ છે. વૈકુણ્ઠ રત્નમય નિર્ભંગ રકષ છે. ઉત્તમ પ્રધાન સુવર્ણમય મળથી વિસ્તર્ય શાખા છે. નાના મહિમય ને રત્નમય વિવિધ પ્રકારની શાખા ને પ્રતિશાખા છે. વૈકુણ્ઠ રત્નમય પત્ર છે. સુવર્ણમય પાનનાં બીટ છે. જંજીરનંદ રત્નમય રાતે વર્ણે ચૂડ (કોમળ) મનોહર સુકમાળ દીસી પત્ર છે. ઉત્તમ પ્રધાન શોભતા અંકુરા છે આચર્યકારી નાંના પ્રકારના મહિરત્નમય સુગંધી ડુલ ને જીન તેજોકરી તે જણની શાખા નથી છે હાંવા સુકા છે. કાંતિ સ્વીત છે, સમીક છે, ઉત્તેજ સ્વીત છે. અમૃત રસ સમાન સરસ તે જણના રૂપ છે. અધીકપણે નવન ને મન તેડને સુખના ઉપગમવાર છે જેવા જોજન છે. દેખવા જોજન છે. મનોહર છે. પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે ચૈત્યુજણ; બીજા પછાં તીલકજણ, લવકજણ, હોત્રાપકજણ, સરીખરજણ, સઙ્ગાદિકજણ, દધિવર્ણજણ, લેદરજણ, દ્રવજણ, ચંદનજણ, નીપજણ, કુટબજણ, કદમ્બજણ, રૂણસરજણ, તાડજણ, તમાલજણ, પ્રીયાળજણ, પ્રીયાંચુરજણ, પારાપતનામારજણ, રાજજણ, રાવજણ, નંદીરજણ, પ્રસુખે સર્વ દીસે ચોકકર વિટાળ્યા છે, વ્યાપ છે. તે નિલકજણ, જાવત્ નંદીરજણ.

સર્વદીશે ચોકકર પુરતી થઈ પુરતી થઈ રહે છે. વળી તે મુધમાં સમાને વિષે મધે ધણુંક સમ મનોહર ભૂમિભાગ છે. જાવત્ મણિ પ્રમુખના સ્પર્શ પર્વત જાણું. ચંદ્રના, પદ્મસના પ્રમુખ બીલી ત્રીત્રમણ્ય યુક્ત છે, જાવત્ સર્વ સુવર્ણમય છે, નિર્મળ છે, જાવત્ પ્રતિષ્ઠ છે.

વળી તે બહુ સમ રમણીક ભૂમિભાગને વિષે યજ્ઞ મધ્યદેશ ભાગે દ્વાં એક મોટી મણિપીઠિકા કહી છે. તે મણિપીઠિકા બે જોગન લાંગી, પડેગી છે તે એક જોગન જાડ પડે છે, સર્વ મણિમય છે. તે મણિપીઠિકા ઉપર દ્વાં માણવક નામે ચૈત્યથલ છે. તે માણવક ચૈત્યથલ સાડા સાત જોગન ઉંચા ઉચપડે છે, અર્ધકોણ ભૂમિમધ્યે ઊઠી છે તે અર્ધકોણ વીંધલપડે છે. તે ચૈત્યથલને ૭ દ્વાં છે. ૭ સંધી છે. તે ૩૩ રથાનકે મોખીન છે. વજ્ર રત્નમય જતા પુષ્ટ સંરંધીત છે. એમ જેમ મહેન્દ્રધ્વજ વર્ણચો તેમ ધલનો વર્ણન જાણવો. જાવત્ જોવા જોય છે. પ્રતિષ્ઠ છે. વળી તે માણવક ચૈત્યથલને ઉપર ૭ કોણ જંધએ એટલે દોઢ જોગન જંધએ અને હેડે પણ ૭ કોણ છાંડીએ એટલે દોઢ જોગન છાંડીએ લાં મધ્યે સાડા આર જોગનમાં ધણું મુવર્ણમય, રૂપામય પ.ડીયાં છે. તે સુવર્ણમય, રૂપામય જાડીયાને વિષે લાં ધણું વજ્ર રત્નમય નાચદંતા છે. તે વજ્ર રત્નમય નાચદંતાને વિષે ધણું રૂપામય સીકાં છે. તે ધણું રૂપામય સીકાને વિષે ધણું વજ્ર રત્નમય ગોળ જતાકારે દાખકા કલા છે. તે વજ્ર રત્નમય દાખકાને વિષે ધણી જીવદા છે. (તે દાદારે શાશ્વતી પુદ્ગલરૂપ જાણવી પણ નિર્ધરની દાદા નથી) તેણે કરી સનીક્ષીપ થઈ રહે છે. તે દાદા નિજ્ય દેવતાને ને બીજા પણ ધણું જાતરીક દેવતા ને દેવાંસાને અર્ચવા જોય છે, વાંદવા જોય છે, પુજવા જોય છે, ચંદનદિકે, વસ્ત્રાદિકે સત્કારવા જોય છે, સન્માન બહુમાન દેવા જોય છે. કંપાણકારી, મંગલકારી દેવ સંજાધી ચૈત્યનીપરે સેવા કરવા જોય છે (જેમ દંદલોકે ધ્વજસોડના સુખને અર્થે દેવતા પ્રમુખની સેવા કરે છે તેમ દેવતા પણ તે દાદાની સેવા કેવળ સસાર નિમિત્તે કરે છે. એ જીવ મેહેવાર છે. એનાં પુજવાવાળા લાગ્ય, અભગ્ય, સમકિતિ, મિથ્ય ત્રિવ જાધા દેવતા છે. વળી કહ્યું છે જે તે જીવદા વિજયદેવતા ને બીજા જાતરીક દેવતા. દેવાંસાને પુજવા જોય છે વચેરે ભોલ કલા પણ જો દાદા પુજે કેવળી પદ્મપો ધર્મ હોત તો સાધુ, સાધવી, શાવક, શ્રાવકા, સમદર્શીને પુજવા જોય છે વચેરે એ બોલ કહેત તો તે તો નથી. વળી બીજા ધણું સિદ્ધિતાના ન્યાયથી તે દાદાનું પુજવું જીવ મેહેવારે છે પણ તેમાં ધર્મ નથી, કેમકે ધર્મીયસથેર. જિણપાદિમાર. અને જિણદાદાર. એ ત્રણે એક ખતે છે) વળી તે માણવક નામે ચૈત્યથલ તે ઉપર આઠ આઠ મંડળીક છે ધ્વજ છે. જા નિ જવ છે.

વળી તે માણવક નામે ચૈત્યથલને પુર્વ દામે દ્વાં એક મોટી મણિપીઠિકા છે તે મણિપીઠિકા બે જોગન લાંગી પોહોગી છે, તે એક જોગન જાડપડે સર્વ મણિમય છે. જાવત્ પ્રતિષ્ઠ છે. તે મણિપીઠિકા ઉપર દ્વાં એક મોટું સોદાસન છે. તે સોદાસનની વર્ણન પુર્વપરે જાણવો.

વળી તે માણસ કોણેએને પશિમ દીમે દહાં એક મોટી મણિપીટી છે. તે મણિપીટી એક જોજન લાંબી પેદેલી છે. તે અર્ધ જોજન વ્યાપ્ત સર્વ મણિમય છે, નિર્ભય છે, જનન પ્રતિષ્ઠ છે. તે મણિપીટી ઉપરે દહાં એક મોટી દેવસન્ધા છે. તે દેવ સન્ધાને એકવે એકવે રૂપે વર્ણવે કહે છે. નના મણિમય દેવીયા દોરે પાવાના પડ-પડા છે. તે સુવર્ણના પડા છે. નના મણિમય પાવાના મગન છે જાંજુનંદ રત્નમય તેની ઉપરે તે ઉપરો છે. તેની તરફ રત્નમય સુધી પૂરી છે તે દેવીયા મધ્યે નાના રત્ન મણિમય પાટી ભરી છે. રૂપામય નગાર છે સોડીનસ રત્નમય જોડીયાં છે. સુવર્ણમય મણિમયુરીયાં છે. જે પામે જે જોડીયાં છે. તે મગન તે પાંચપીએ છે. જે પડે ઉચી છે. મગનને પાંચપી પામે મધ્યે મંજીર ઉડી છે. ત્યાં જે માત્રમયુરીયાં છે. મંજી નાના જે તદ તેદની પેગુ તેદનીપદે મુકમાન નમની સન્ધા છે. તે સન્ધા કુ-નીપાળુ દેર કુપ્પ વચ્ચે તેજે કરી દાંડી છે. જત્રા રત્નાં છે રત્નવાળુપ ત્યાં વચ્ચે તેજે કરી સહીત રાને વચ્ચે કરી તે દેવીયા પડા લમે દાંડી છે. મતેદર છે. જોડુનું મુચ્ચર્મ ર, મુર, (વનસ્પતિ વિશેષ) માંખળ, અંકુશ કન્ધારિકના કરબો રપર્ષ છે. જોવા જોગ છે. જનન પ્રતિષ્ઠ છે.

વળી તે દેવસન્ધાને દહાંનખુજે દહાં એક મોટી મણિપીટી કરી છે. તે મણિ-પીટી એક જોજન લાંબી પેદેલી છે તે અર્ધ જોજન વ્યાપ્ત સર્વ મણિમય છે. જનન નિર્ભય છે પ્રતિષ્ઠ છે તે મણિપીટી ઉપરે એક પુર્વસ મહેદં જાળની અપે-ક્ષાએ લખુ એકવે અરેદ ૧૪૪ ૧૫૬ છે. તે અરેદ ૧૪૪ માંડસાન જોજન ઉચો ઉચ-પજે છે. તે અર્ધ ર.૨. પેદે ૧.૫૨ છે ૧.૬૨ રત્નમય છે ૧૧ સદ્ સંસ્થીત છે. તેમજ પુર્વસીપરે જનન અ. ૨૦ ૨૦ ૧૪૪ ને ૩૩૫ ની ૧૨ મર્દાન છે.

સર્વદોષે ચોકફેર પુરતી થકી પુરતી થકી રહે છે. વળી તે સુખમાં સમાને વિશે મધે ધાણુંક સમ મનોદર બુધિભાગ છે. જ્યારે મણિ પ્રમુખના સ્પર્શ પર્વત જાણું. ચંદ્રના પદસના પ્રમુખ બીલી ગીચમણુ યુક્ત છે, જ્યારે સર્વ સુખભૂમય છે, નિર્મળ છે, જ્યારે પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે બંદુ સમ રમણીક બુધિભાગને વિશે મળા મધ્યદેશ ભાગે દંડા એક મોટી મણિપીડીકા કહી છે. તે મણિપીડીકા બે જોજન લાંબી, પહેાળી છે ને એક જોજન ના-પણે છે, સર્વ મણિમય છે. તે મણિપીડીકા ઉપરે દંડા મણુવક નામે ચૈત્યથંભ છે. તે માણુવક ચૈત્યથંભ સાડા સાત જોજન ઉંચા ઉંચપણે છે, અર્ધકાશ બુધિમયે લીડા છે તે અર્ધકાશ વીધ'લપણે છે. તે ચૈત્યથંભને છ દાંડ છે. છ સંધી છે. ને છ ધ્યાનો રીઝન છે, વજ્ર રત્નમય જુદા પુષ્ટ સંસ્થીન છે. એમ એમ મહેન્દ્રધ્વજ વર્ણગો તેમ થ'ભને વર્ણ જાણુવો. જાવત્ જોવા જોએ છે. પ્રતિરૂપ છે. વળી તે માણુવક ચૈત્યથંભને ઉપરે છ ઠોઠ જંઘએ એટલે દોઢ જોજન જંઘએ અને હેડે પણ છ કાશ ઠાંડીએ એટલે દેડ જોજન ઠાંડીએ ત્યાં મધ્યે સાડા ચાર જોજનમાં ધણાં મુવર્ણમય, રૂપામય પાડીયાં છે. તે મુવર્ણ-મય, રૂપામય ખાડીયાને વિશે ત્યાં ધણાં વજ્ર રત્નમય નામદંતા છે. તે વજ્ર રત્નમય નામ-દંતાને વિશે ધણાં રૂપામય સીકાં છે. તે ધણાં રૂપામય સીકાને વિશે ધણાં વજ્ર રત્નમય ગોળ જુતાકારે દાખડા કળા છે. તે વજ્ર રત્નમય દાખડાને વિશે ધણી જીનદાસ છે. (તે દાદારે સામ્યવતી પુદ્ગલરૂપ જાણવી પણ નિર્ચેકરતી દાદા નથી) તેણે કરી સર્વજીવ થકી રહે છે. તે દાદા વિજય દેવતાને ને બીજા પણ ધણાં અંતરીક દેવતા ને દેવાંતાને અર્ચવા જોએ છે, વાંદવા જોએ છે, પુજવા જોએ છે, ચંદનાદિકે, વસ્ત્રાદિકે સારવા જોએ છે, સન્માન બહુમાન દેવા જોએ છે. કંવાણુકારી, મંગળકારી દેવ સંજધી ચીડનીપરે સેવા કરવા જોએ છે. (એમ દંદલોકે હલસોકના સુખને અર્થે દેવતા પ્રમુખની સેવા કરે છે તેમ દેવતા પણ તે દાદાની સેવા કેવળ સંસાર નિમિત્તે કરે છે. એ જીન મહેવાર છે. એનાં પુજવાવાળા ભવ, અભવ, સમકિતિ, મિથ્ય વિ બધા દેવતા છે. વળી કશું છે ને તે જીનદાદા વિજયદેવતા ને બીજા બવતરીક દેવતા, દેવાંતાને પુજવા જોએ છે વચેરે બોલ કળા પણ એ દાદા પુજે કેવળી પરધો થમ હોત તો સાધુ, સાધવી, શ્રાવક, શ્રાવકા, સમદષ્ટીને પુજવા જોએ છે વચેરે એ બોલ કહેત તો તે તો નથી. વળી બીજા ધણાં સિદ્ધતિના ન્યાયથી તે દાદાનું પુજવું જીન મહેવારે છે પણ તેમાં ધર્મ નથી, કેમો ધમ્મીયસથેર. જિણપદિમાર. અને જિણદાદારે. એ તણે એક ખતે છે.) વળી તે માણુવક નામે ચૈત્યથંભ તે ઉપરે આઠ આઠ મગજીક છે જ્વળ છે. છત્રા નિ છત્ર છે.

વળી તે માણુવક નામે ચૈત્યથંભને પુર્વ દાસે દંડા એક મોટી મણિપીડીકા છે તે મણિપીડીકા બે જોજન લાંબી પોહોળી છે, ને એક જોજન નાડપણે સર્વ મણિમય છે. જાવત્ પ્રતિરૂપ છે. તે મણિપીડીકા ઉપરે દંડા એક મોટું સીંદાસન છે. તે સીંદાસનની વર્ણન પુર્વપરે જાણુવો.

વળી તે મહાનૃત્ય નૈવેદ્યકોને પશ્ચિમ દીસે દહાં એક મોટી મહિપાદિત છે. તે મહિપાદિત એક જોગન લાંબી પેદોળી છે. તે અર્ધ જોગન ભાગપણે સર્વ મહિમય છે, નિર્ભય છે, જાનવ પ્રનિષ્ઠ છે. તે મહિપાદિત ઉપરે દહાં એક મોટી દેવસભ્યા છે. તે દેવ સભ્યાનો એકવો એકવે રૂપે વર્ણવ કલો છે. નાના મહિમય દેવીયા દેડે પાવાના ૫૩-૫૫ છે. તે સુરખેના પ.યા છે. નાના મહિમય પાવાના મસ્તક છે. જાંબુનાં રત્નમય તેની દક્ષ ને ઉપગાં છે. તેની વજ રત્નમય સપી પુરી છે. તે દેવીયા મધ્યે નાના રત્ન મહિમય પારી ભરી છે. રૂપમય તગાઈ છે. લોહીનક્ષ રત્નમય એસીયાં છે. સુરખેમય મધ્યમસુરીયાં છે. બે પામે ને એ.મીયાં છે. તે મસ્તક ને પાંચથીએ છે. ને પામે ઉચી છે. માનકને પાંચધને પામે. મધ્યે જંબીર ઉડીએ. ત્યાં બે ગાથમસુરીયાં છે. મેઝા નીના જે તટ તેડની વેળુ તેડનીપરે મુકમાળ નમતી સન્ધ્યા છે. તે સન્ધ્યા રૂપ નીપામ્યુ દેવ દુષ્પ વચ તેજે કરી દાંડી છે. ભત્રાં રત્નાં છે રત્નપાખીય ત્યાં વચ તેજે કરી સદીન રાને વચે કરી તે દેવીયો પ.યા લગે દાંડીયો છે. મનેદર છે. જેદનું મુશ્વર્થ ૧. છુર, (વનસ્પતિ વિદ્યો) માંબજુ, જાંબુજ કમ્પારિકના સરખો રપલં છે. જોયા જોગ છે. જાનવ પ્રનિષ્ઠ છે.

વળી તે દેવસભ્યાને દયાનખણે દહાં એક મોટી મહિપાદિત કરી છે. તે મહિપાદિત એક જોગન લાંબી પેદોળી છે ને અર્ધ જોગન ભાગપણે સર્વ મહિમય છે. જાનવ નિર્ભય છે. પ્રનિષ્ઠ છે. તે મહિપાદિત ઉપરે એક પુરંચા મહેંક પાળની બપે-કાએ લધુ એકવો મહેંક પાળ કલો છે. તે મહેંક પાળ સાદાસાન જોગન ઉચો ઉચ-પણે છે. ને અર્ધ ઠાલ પેદોળપણે છે. વૈદ્ય રત્નમય છે. જન લટ્ટ સસ્તીન છે. તેમજ પુરંચીપરે જાનવ આઠ આઠ મંગરોઃ પાળ ને ઊચા તી ઊચ સરીન છે.

વળી તે લધુ મહેંક પાળને પશ્ચિમરીએ વિજય દેવતાને ચોપાળ નામે દહીયારનો બંધાર કરેલો છે. ત્યાં વિજય નામે દેવતાના જોગ, રત્ન પ્રમુખ ધણાં દક્ષ રત્ન રૂપાં થાઈ રહે છે. તે દક્ષ નિર્ભય છે કાઠ રદિન છે, તેજવંત છે. તે સભની તીખી પાર છે. જોયા જોગ છે જાનવ પ્રનિષ્ઠ છે. તે મુષમાં સભા ઉપરે ધણાં આઠ આઠ મંગરોઃ, પાળ ને ઊચા તી ઊચ છે.

વળી તે મુષમાં સમગ્રો દયાન ખુણે ત્યાં એક મેટું સીધાવનન કહ્યું છે. તે મેટાવનન કાઠ ભર જોગન ભાગપણે છે. મેટા ૩ જોગન પદોળપણે છે ને નવ જોગન ઉચું ઉચપણે છે જાનવ ને મહામયા ને લધુ લ યા એકલા ત્યાં લગે અધિકાર જેમ મુષમાં કાઠ એકવો તેમજ નિર્ભય રાજે મહાવનન પુરંચી પરે રહેતું વળી જેમ દેવન મુષ મધ્ય ને કાઠ પાળ મેટા પાળ દુષ્પ એક રૂપ મહેંક પાળ, નવા પુષ્પારોઃ ધર મેળવ ને પેટ, મધ્યે મધ્યે કાઠ અધિકારરોઃ જાનવ મારી મનેદુડીયા તે મે.પુષ, મધ્યે મેટા - કાઠ મધ્યે મેટા મધ્યે પુરંચી પરે જાનવે. તેમજ વળી કાઠ નજ કાને મધ્ય મધ્ય નેદોઃ રપલં પુરંચી પરે જાનવે. વળી તે

[illegible]

મજિષીકા જેમ અભિષેક સભાએ કહી તેમ કહેવી તે મજિષીકા ઉપર સીંદાસન છે. તે પરીવાર વીના કહેવું. ત્યાં વિજય દેવનાને અવકાર પહેરવાનાં ઘણાં ભાંડ આપણે જ્યાં યાત્રાં થઈ રહે છે. તે અવકાર સભા ઉપર આઠ આઠ મંત્રગીક જગ છે. જનવત્ વિતમ આકાર છે, ત્યાં ઘણે સર્વ કહેવું.

વળી અવકાર સભા ચડી ઉત્તર પુર્વ દીમે એટલે દશાન ખુલ્લી દીશે ત્યાં એક મોટી જવસાય સભા કહી છે. તેની પજુ બકનજના જેમ અભિષેક સભાની કહી તેમ કહેવી. જનવત્ સીંદાસન પરીવાર રહીન કહેવું. વળી ત્યાં જવસાય સભાને મધ્યે એક મોટું પુરનક રત્ન યાત્રાં થઈ રહે છે. ત્યાં તે પુરનક રત્ન તેડનો એટલો એટલે રૂપે વર્ણવ કલો છે. તે કહે છે. રીટ રત્નમય પુંકા છે. રૂપામય તે લખવાના પાનાં છે. રીટ રત્નમય અક્ષર છે. તપનીયમય તે પાનાં પગેવ્યનો દોરો છે. અનેક મજિષય તે દોરાની માંડ છે (જેજે કરી પાના નીકળે નહીં હત્યર્થ.) વૈકુણ્ઠ રત્નમય મમી ભાજનના ભરીયો દવાન છે. તપનીય સુવર્ણમય મમી ભાજનની સાંકળ છે. રીટ રત્નમય આજ્ઞા દાન (તે દવાનું દાંકણું) છે. રીટ રત્નમય મસી (તે સાતી) છે. વજ્રમય લેખજુ છે. રીટ રત્નમય અક્ષર છે. તેમાં કુળ આચાર કુળ ધર્મના શાસ્ત્ર ઘણાં છે. તે જવસાય સભાને ઉપર આઠ આઠ મંત્રગીક, જગ સહીન છતાં તી જગ છે. વિતમ તેડનો આકાર છે.

વળી તે જવસાય સભાથી દશાનખુલ્લી દીશે ત્યાં એક મોટી નદા પુષ્પકરણી કહી છે. તેડનું વર્ણન તે જેમ પુર્વે દ્રવનું વર્ણન કર્યું તેમજ સર્વ કહેવું. વળી તે નદા પુષ્પકરણીથી દશાનખુલ્લી દીશે ત્યાં એક મોટો જગીષી કલો છે. તે જગીષી ભે જોજન સાંભો, પહેળો છે તે એક જોજન જાડપણે સર્વ રત્નમય સ્વરૂપ છે. જનવત્ પ્રતિષ્ઠ છે. (આર વિશેષજી કહેવાં) એ વિજય રાજ્યધાનીનું સ્વરૂપ કર્યું. હવે ત્યારે વિજયદેવના નવો કપડો લારે શી આવરણ કરે તે કહેવાર છે.

૬૦. વિજય દેવનાનું ઉપજનું.

તે કાળે તે સમયે (ઉપજવાને સમય) વિજયનામા દેવતા વિજય રાજ્યધાનીએ, ઉપજાન સભાએ, દેવતા સભાથી સજ્જાને રિં, દેવદૂત્ય વત્સને આ નરે, આગ્રુપને અસંખ્યાને જ્યને સરીરની અવગાદનાએ, વિજય રાજ્યધાનીના હૃદયને ઉપનો. ત્યારે તે વિજયદેવના તન્કાળ ઉપનો થોડાજ પાંચ પ્રકારની પર્વામાં કરીને પર્વાંની બાવરને તે કહે છે. આકાર પર્વાંની ૧, (આકાર લીએ હરીઃ પર્વાંની ૨, (તે સરીઃ બાધા) દ્વિત્ર પર્વાંની ૩, (તે ૫.મે દ્વી બાધા) ત્રીત્રો બાધા ૪. પર્વાંની ૮. (તે ૫.સો ૫.મ લેખની સમિત) તે બાધા, મન પર્વાંની ૫. (એટલો બાધે તે મટે દેવના, બાધા મન એક સમયે એકાં એક પર્વાંની ૫.મે બાધે તે મટે પાંચ કહી. અન્યથા ૭ પર્વાંની જનુરી) ત્યારપછી તે વિજયદેવનાને પંચવિંશ પર્વાંને પર્વાંનો ચપા ચક્રને એટલો એ નરૂપ અપ્પાત્રિક, ચિત્તન, પ્રાર્થિત, મનોમન, સંકાપ ઉપનો, જે પુર્વે પ્રથમ દ્રવણ મુઝને સુ મંત્રગીકારી છે. પછી આત્રો મુઝને સું જોવકારી, પુર્વે પ્રથમ મુઝને સુ કગા જોમ છે. સુ મુઝને પછી આત્રો કરપ

એમ કહેયકે આજા દીધેયકે હર્ષ જનુષ જાનુ હૃદય થઇને એ હાથ જોડી આવર્તનપદ્ય અંજળી કરીને હે દેવાનુ પ્રીયા! જેમ તુમે કહોછે તેમ કરસું. એમ આજાએ વિનવે કરીને વચન સાંભળે, સાંભળીને ઇશાનખુણે આવે, આવીને વૈદીય સમુદ્ધાને કરીને આત્મ પ્રદેશ સરીરધરી બાહીરે કારે, કાદીને સંખ્યાના જોજનનો આત્મ પ્રદેશનો દંડ કરીને શબ પુદ્ગળ સંપ્રદે તે કહેછે. રત્ન ચંદ્રકાંનાદિ ૧. જાવત્ અરીષ્ટ રત્ન ૧૬. એહવા સોગ પ્રકરના રત્નના પુદ્ગળ તે યથા બાદર પુદ્ગળ અસાર છોડે, છાંડીને યથા સુદમ ઉત્તમ પુદ્ગળ ગૃહે, ગૃહીને ખીછવાર ૧૫ નિષ્કલવવાને પગ વૈદીય સમુદ્ધાન કરે, કરીને એક હજાર ને આઠ સુવર્ણમય કળશ ૧, એક હજાર ને આઠ રૂપાના કળશ ૨. એક હજારને આઠ મણિમય કળશ ૩, એક હજારને આઠ સુવર્ણ, મણિમય કળશ ૪, એક હજારને આઠ રૂપા મણિમય, કળશ ૫, એક હજારને આઠ સુવર્ણ, રૂપામય કળશ ૬, એક હજારને આઠ રૂપા, સુવર્ણ, મણિમય કળશ ૭, એક હજારને આઠ (મંગળીકોને અર્થે) મારીયા કળશ, ૮, એહવા આઠ જાનીના કળશની વૈકુવળા કાપી. વળી એક હજારને આઠ ભૂંગાર, એક હજારને આઠ આરીસા, એક હજારને આઠ ચળ, એક હજારને આઠ પાત્રી, એક હજારને આઠ સુપ્રતિષ્ઠ, એક હજારને આઠ સીત મનોહર રત્નના કરંડીયા. એક હજારને આઠ ધુસતી ચંગેરી, જાવત્ એક હજારને આઠ મોરપીંછની પુંજણીની ચંગેરી, એક હજાર ને આઠ ધુસતી પટલ, જાવત્ એક હજારને આઠ પુંજણીના પટલ, એક હજાર ને આઠ સીંદાસન, એક હજાર ને આઠ છત્ર, એક હજાર ને આઠ ચામર, એક હજાર ને આઠ જોગવૃત તેડના દાગડા. જાવત્ એક હજાર ને આઠ ધુપના કડછા (ભાજન વિશેષ) તે દેવતા વૈકુવે. તેમાં કેટલાએક સારવના ને કેટલાએક ચિકુર્વણના કાપા. તે ભૂંગાર, કળશ, જાવત્ ધુપના કડછા (ભાજન) તે પ્રતે લઈને વિભ્ય સગંધવાની ચણી નીકળે. નીકળીને તેહવી ઉચ્છૃંછી જાવત્ આદ્યુત દિવ્ય દેવતાની મનિએ ત્રીજા અસંખ્યાના દ્રોપ, સમુદ્ર, મધ્યે મધ્ય થઈને જાતા થકાં જ્યાં ૧૨ પ્રધાન ખીર સમુદ્ર છે. ત્યાં આવે, ત્યાં આવીને ખીરોદક (ખીર સમુદ્રનું પાણી) લીએ, ખીરોદક લઈને જે ત્યાં ઉપચ, પદ્મ, સુભગ, સુગંધી, પુડરીક, મહા પુડરીકાદીક પુષ્પ (ધુસ) લીએ, લઈને પછે જ્યાં પુષ્કર સમુદ્ર છે ત્યાં આવે, આવીને પુષ્કરોદક (પાણી) લીએ. પુષ્કરોદક લઈને જે ત્યાં ઉપચ, પદ્મ, સુભગ, સુગંધ, પુડરીક, મહા પુડરીકાદિ પુષ્પ લીએ, લઈને પછે જ્યાં મનુષ્ય ક્ષેત્ર છે. જ્યાં ભરત, ઐરવત ક્ષેત્ર છે જ્યાં માગધ ૧. પ્રભાસ ૨. ને વરદામ ૩. નામે ત્રણ નિર્ધ છે ત્યાં આવે. આવીને તે નિર્ધનાં પાણી લીએ લઈને તે નિર્ધની મારી લીએ, લઈને પછે જ્યાં ગંગા ૧. સીધુ, ૨. રક્તા ૩ ને રક્તાવધ ૪. નામે નદી છે ત્યાં આવે, આવીને તે નદીના પાણી લીએ, લઈને એ તટ (કાંઠા) ની મારી લીએ, લઈને પછે જ્યાં સુલહીગવંત ને સીખરી નામે વર્ષધર પર્વત ■ ત્યાં આવે, ત્યાં આવીને સર્વ દુર્ગરસ, કપાવરસ, સર્વ પ્રસ, સર્વ જમ, સર્વ મણ, સર્વ ગુન્ધા જાવત્ સર્વોપધી લીએ, સરસવ તે સર્વ લીએ, લઈને પછે જ્યાં મેઘટા પદ્મ ને પુડરીક નામે બે દ્રઢ છે. ત્યાં આવે, ત્યાં આવીને દ્રઢનું પાણી લીએ. વળી જે ત્યાં ઉપચ જાવત્ સદાયપત્ર ત્યાંથી લીએ, લઈને પછે

રક્ષક દેવતા પ્રમુખ, અનેરા ધનું વિન્ય રાજ્યધાનીના વારસી વાજ્યંતર દેવતા ને દેવતા તે સ્વાસ્થ્યકી કળશ તથા ઉત્તર વૈદીય ભુંગાર કળશ. વધમાન કમળની સરખી એમણીએ ચાપ્યા સુગંધ વર પ્રધાન પાણીએ ભર્યા, ચંદને કરી ચર્ચિત જોદને ગમે દોરા બાંધ્યા છે એહવા કમળ પણ ઉત્પન્નને આકારે પ્રધાન ટાંછે લાંબા છે. મુંદાળા કોમળ એહવા દરત તળને વિષે શૃંગા સર્વ કળશ એહવા. એક હળરને આક સોનાને કળશે કરી ૧. એમ એક હળરને આક રૂપાના ૨, એમ મણિના ૩, સોના રૂપાના ૪, સુવર્ણમણિના ૫, રૂપા મણિના ૬, રૂપા, સુવર્ણ, મણિના ૭, ને માટીના ૮. એમ આક હળર ને ચોસક કળશે કરી, સર્વ પાણીએ કરી, સર્વ મુનિકા (માટી) એ કરી, સર્વ તુલ્ય રમ વગુએ કરી, સર્વ વળિયા પુણે કરી, જગત સર્વોત્તમી રતન સરસવે કરીને સર્વ રૂપીએ કરી, જગત સર્વ પુલ, અધ. માદ્ય, અગ્રંકારની શોભાએ કરી, સર્વ દેવ સંબંધી વાજ્યંતર શબ્દે કરી, મોટી રૂપીએ કરી, મોટી કાન્તિએ કરી, મોટે બળે કરી, મોટે દેવતાને સમુદાયે કરી, મોટી તુલિત તે વાજ્યંતર જમક સમક (એક સાથે બેન્ડની પથે) નામે પત્રાકા વગડયા તેહને શબ્દે કરીને, શંખ, પખવ, વાજ્યંતર, પાદ, બેરી, ઝામરી, ખરમુદી, કાચ-દીકુ, મુક વાજ્યંતર પ્રમુખ માદ્ય, દેવ કુંકુબી, વિષેવિવત વગડવાને શબ્દે કરીને, મોટે મોટે ઉદ્ધાસિયેકે કરીને અભિયેક કરે.

૬૨ વિજય રાજ્યધાનીના દેવતાના આનંદીત કૃત્ય.

ત્યારે તે વિજય દેવતાને મોટે મોટે ઉદ્ધાસિયેક વરતતે થકે. કેટલાએક દેવતા વિન્ય રાજ્યધાની પ્રતે અન્યત ઉદક (પાણી) નહીં. અન્યત માટી નહીં, વિમળપણે પુવારા માત્ર અદ્ય સુગંધ રમ રેણું તે ઉડે ત્યારે એહવો સુગંધ પાણીનો મેષ વરસાવે, કેટલાએક દેવતા વિજય રાજ્યધાની રજ રહીત નિષ્ઠ રજ, પ્રસાંત રજ, ઉપસમી શ્રી રજ, જીહાં એહવી કરે. કેટલાએક દેવતા વિજય રાજ્યધાની પ્રતે માંદિ અને બાહીરે પાણીએ ખાંડી, પુંજ, લીપી, શીરી પાણીએ ખાંડી પરીત કરી સુદ્ધ કથો છે માર્ગ જીહાં એહવી કરે. કેટલાએક દેવતા વિજય રાજ્યધાની પ્રતે માંચા ઉપર માંચા માંડીને તેણે સહીત કરે. કેટલાએક દેવતા વિજય રાજ્યધાની પ્રતે અનેક પ્રકારના રંગની ઉચી કોપી છે પ્વગ વિજય વિજયતી નામે પત્રાકા ઉપરે પત્રાકા તેણે કરી મંડીત સહીત કરે. કેટલાએક દેવતા વિજય રાજ્યધાની પ્રતે ઉપરથી જુમિ ચંદનના માંડણ તેણે કરી પુજા તથા ચંદુયા સહીત કરે, કેટલાએક દેવતા વિજય રાજ્યધાની પ્રતે ગોશીર્વનામા ચંદન તથા રસ સહીત રજા ચંદન તથા દરદર નામા ચંદન નેના દીધા છે પંચાંગુલી તળ તે દાધા (યાપા) જીહાં એહવી કરે. કેટલાએક દેવતા વિજય રાજ્યધાની પ્રતે ચાપ્યા છે ચંદને ચર્ચિત કળશ ત્વં ચંદનના વગ્ન ભરીને ચાપ્યા છે તોરણે જીહાં એહવો પ્રતિદાર દેસ ભાગ કરે. કેટલાએક દેવતા વિજય રાજ્યધાની પ્રતે ઉચી વળગાડી તળા લમે પોહોંએ એહવી વિપુળ વિસ્તીર્ણ જ્ઞાતકારે પ્રજાગમમાન એહવી પુલની માગ કલિત કરે. કેટલાએક દેવતા વિજય રાજ્યધાની પ્રતે પાંચ વરણી સરસ સુગંધ મુકથો જે પ્રુલો સમુદ્ધ તેહને ઉપચારે

[illegible]

મધ્યે મંડળ પ્રવિભક્તિ ૮, એ મંડળ પ્રવિભક્તિનામા દશમે નાટિક વિધિ. ૧૧૭
 ૧૧૮ મંડળ પ્રવિભક્તિ ૧, સિદ્ધ મંડળ પ્રવિભક્તિ ૨. ૬૧ વિવર્ણી ૩, મજ વિવર્ણી ૪,
 ૬૧ વિવર્ણી ૫, મજ વિવર્ણી ૬, મજ ૬૧ વિવર્ણી ૭, મજ મજ વિવર્ણી ૮, મજ ૬૧
 વિવર્ણી ૯, મજ મજ વિવર્ણી ૧૦, ૬૧ વિવર્ણી ૧૧, નામા અપારમે નાટિક
 વિધિ. ૧૧૧૧ સદ્ પ્રવિભક્તિ ૧, સાગર પ્રવિભક્તિ ૨, નામા પ્રવિભક્તિ ૩, સાગર
 નામા પ્રવિભક્તિ ૪, નામા નાદમે નાટિક વિધિ ૧૧૨૧ નદા પ્રવિભક્તિ ૧, અંદા
 પ્રવિભક્તિ ૨, નદા અંદા પ્રવિભક્તિ ૩, નામા નેરમે નાટિક વિધિ. ૧૧૩૧ મ-સાદ
 પ્રવિભક્તિ ૧, મારાંક પ્રવિભક્તિ ૨, ભર પ્રવિભક્તિ ૩, માર પ્રવિભક્તિ ૪, મ-સાદ
 મારાંક, ભર, માર, પ્રવિભક્તિ ૫, નામા દેવમે નાટિક વિધિ. ૧૧૪૧ કાર
 પ્રવિભક્તિ ૧, માર પ્રવિભક્તિ ૨, માર પ્રવિભક્તિ ૩, માર પ્રવિભક્તિ ૪, કાર
 પ્રવિભક્તિ ૫, નામા ૫ દરમે નાટિક વિધિ. ૧૧૫૧ અકાર ૧, ઊકાર ૨, જકાર ૩,
 કાર ૪, અકાર પ્રવિભક્તિ ૫, નામા સેનમે નાટિક વિધિ. ૧૧૬૧ દકાર ૧, કકાર ૨,
 કકાર ૩, દકાર ૪, કુકાર પ્રવિભક્તિ ૫, નામા સગરમે નાટિક વિધિ. ૧૧૭૧ નકાર ૧,
 નકાર ૨, દકાર ૩, મકાર ૪, નકાર પ્રવિભક્તિ ૫, નામા અપારમે નાટિક વિધિ. ૧૧૮૧
 પકાર ૧, કકાર ૨, નકાર ૩, કકાર ૪, મકાર પ્રવિભક્તિ ૫, નામા અપારમે નાટિક
 વિધિ. ૧૧૯૧ અકાર ૫૩૫ પ્રવિભક્તિ ૧, અપારમે પ્રવિભક્તિ ૨, જ ૫૩૫ પ્રવિભક્તિ
 ૩, ટે.ટ.ન ૫૩૫ પ્રવિભક્તિ ૪, એ મકાર ૫૩૫ પ્રવિભક્તિ ૫, નામા રામમે નાટિક
 ૫૬ ૧૧ પ્રવિભક્તિ ૧ નમ નમ પ્રવિભક્તિ ૨

હાથમાં લઇને જવત્ પુષ્પના કટખ દાથમાં લઇને હાથેવંત સંતુષ્ટકાં જવત્ હાંતે વિંદે ઉસાસ પામતું તેહનું હૃદય છે. તે વિન્યા રાગ્યધ્યાનીને વિંદે સવને ચાકરેં દ્રોડે, વિશેષપણે દ્રોડે.

ત્યારે તે વિજય દેવતાપ્રતે ચાર હજાર સામાનિક દેવતા, ચાર અગ્ર મહિષી (ભી) પરીવાર સહીત, જવત્ સોગ હજાર આત્મ રક્ષક દેવતા, બીજા પછુ ધણાં વિજય રાગ્ય-ધ્યાનીના વારસી જ્વંતરીક દેવતા ને દેવતાઓ તેહ કગસ વર ઉતમ કમળ ઉપરે માથા જવત્ એક હજાર ને આઠ મુવર્ણને કગસે, તેમજ જવત્ એક હજાર ને આઠ માટીને કગસે કરીને, સર્વ પ્રાણીએ કરીને, સર્વ માટીએ કરીને, સર્વ પુત્રે, જવત્ સર્વ જોતપીએ કરી સર્વ રૂપી સહીત જવત્ વાજંતને સખ્દે કરીને મોટે મોટે ઉદ્ધારિણેક કરે, અભિનેક કરીને પ્રત્યેક પ્રત્યેક માથે આવર્તરૂપ અંગળી કરીને એમ આસીર વચન કહે. જયજય નંદા. જયજય ભદ્રા. આનંદ ચાઓ હે આનંદવંતી જયજય ભદ્રા કપ્યાણુ યાઓ હે મંગળીકવંતી તમને મંગળીક હે.ભો? અણુ જીવાને જીતળે. જીવાને પાળળે. જીવા મહિ વસળે. અણુ જીવાને જીતળે તે સમુદ્ર જીતળે. જીવાને પાળળે તે મિત્રપદા પાળળે. જીવામાહિ વસળે ને દેવતાની સભા માહે ઉપસર્મ રહીનયકાં વસળે. દેવતા માંહે ઉડની પરે, તારા મહિ ચંદ્રમાની પરે, અમુર કુમાર માહિ અમરેન્દ્રની પરે, નાગ કુમાર માહિ ધણેન્દ્રની પરે, મનુજ માહિ ભરત ચક્રવર્તિની પરે. ધણાં પદયોપમ સંગે. ધણાં સામરોપમ સંગે. ચાર હજાર સામાનીક દેવતાનું, જવત્ સોગ હજાર આત્મ રક્ષક દેવતાનું, વિજય-દારનું, વિજય રાગ્યધ્યાનીનું, વળી બીજા એ ધણાં વિજય રાગ્યધ્યાનીના વસણુદાર જ્વંતરીક દેવતા ને દેવતાનું અધિપતિપણું જવત્ આઠા દરવાર સેનાપત્યપણું કરતાંયકાં, પાળનાં યકાં વિચરળે. એમ કહીને મોટે મોટે સખ્દે જયજય સખ્દે પ્રમુંજે. (ઉચરે.)

૬૩. વિજય દેવતાના કૃત્ય.

ત્યારે તે વિજય દેવતા મોટે મોટે અભિનેકે કરી અભિનેક યકાં સિંહાસન યકાં ઉડે, ઉડિને અભિનેક સભાપટ્ટી પુર્વ દિશીને બારણે યકાંને બાહીર નીસરે, નીસરીને જ્વાં અગ્રકાર સભા છે ત્યાં આવે. આવીને અગ્રકારીક સભાને પ્રદક્ષિણ કરતાંયકાં પુર્વ દિશીને બારણે યકાં તે માહે પેસે. પૂર્વ દિશીના બારણા માહે પેસીને જ્વાં સિંહાસન છે ત્યાં આવે, આવીને સિંહાસનને વિંદે પુર્વ દિશી સાદમે બેસે.

ત્યારે તે વિજય દેવતાના સામાનીક ને અખ્યતર પરખતાના દેવતા પોતાના આઠાકારી દેવતા પ્રતે તેડાવે, તેડાવીને એમ કહે. જિતાવગા યકાં હે દેવાનું ત્રિપાં વિજય દેવતાને અગ્રકારીક જ્વાં (ધરેજ્વાના કરંડીયા) આણું આપો. તેમજ તે પછુ આઠાકારીક દેવતા અગ્રકારીક જ્વાં (દાખા) આણું આગળે મુકે.

ત્યારે તે વિજય દેવતા પ્રથમ પહેલી રામ સહીત સુક્રમળ દેવ સખધી સુત્રમ કપ્પીન વચે કરીને ગાત્ર, લુહે, લુધીને સરસ મેરસર્પ ચંદન કરી સરીરે વિશેષ કરે. ત્યાર પછી નાસીકાને વાપરે ઉડે એહનું સુદમ આખને મળેદર ગુભ વણું ને ગુભ રપણું

૬૫. પ્રતિભાદીકરું પુનરુત્થન.

ભારે તે વિજ્ય દેવતા ચારદહનર સામાનીક દેવતા સાથે જાવત અનેરા ધણાં જ્વંત-
રીક દેવતા, દેવાંજા સાથે પરીવર્ષા થકા સર્વ રૂપીએ કરી સર્વ દ્યુતિ ક્રાંતિએ કરી જાવત
વાજાંને ચપ્પે કરી સહીન જ્યાં સીદાવનન છે ત્યાં આવે, આવીને સીદાવનન પ્રતે
પ્રદક્ષીણા કરતો થકા પુરં દીસીને જારણે યદને જ્યાં દેવચ્છદે (મંજારો) છે ત્યાં આવે,
આવીને જન પ્રતિમાને દેખીને પ્રણામ કરે, પ્રણામ કરીને જન (દેવતાની) પ્રતિમાને મેર
પીંછની પુંગણી લેધ કરી પુંગે, પુંગને સુગંધ મધાદક પાણીએ ફરીને નવરાવે પખાળ કરે,
પખાળ કરીને દેર સંજાંધી સુગંધ કપાળીન વચ્ચે કરીને જાન હુદે, હુદીને સરસ ગોશીર્ષ
નામા ચંદને કરીને સરીરે નિલેપન કરે, નિલેપન કરીને જન (દેવતાની) પ્રતિમાને અખં-
ડિત સ્વેત ઉજ્જળાં દીવ્ય ઉત્તમ દેવદુષ્ય વસ્ત્રનાં લુગજ પરીરાવે, પરીરાવીને અમ્ર ઉત્તમ
પ્રધાન સુગંધ દ્રવ્ય ને પુલની માળા તેણે કરી અર્ચે, અર્ચાને પુષ્પ ચડાવે, સુગંધી પદાર્થ ચડાવે,
સુર્ણાસ ચડાવે, વસ્ત્ર ચડાવે, આલસંજ ચડાવે, ચડાવીને ઉચી વગાડી થકા નીચા તળા લગે
પહોંચે એવડી ત્રિપુળ વિસ્તીર્ણ દુતાકારે પ્રજાંબાધમાન એવી પુલની માળાનો કળાપ કરે, કરીને
આજા સુકમાળ સ્વેત ધોળા રૂપામય અલંકાર નિર્મળ એહવે ચોખે કરીને જન (દેવતાની)
પ્રતિમા આગળે આઠ આઠ મંજળીક આલેખે તે કહે છે. સારીને ૧, સીરજ ૨, જાવત
દર્પણ ૮. આઠ મંજળીક આલેખીને હાથેકરી મહા ને મહતાં હાથયજી પજાં હેઠા તે
ઉછિછ થયા તેણે સહીત એહવા પાંચરણી પુલને મુકે. પુલનો પુંજ અંજાર કરે, કરીને
ચંદ્રમલ રત્ન, વજ્રરત્ન, વૈદુર્ય રત્નનો નિર્મળ એહનો દંડ છે એહવે કાંચનમણિ રત્નની
ભાતે કરીને ચિત્રીન મનોહર કૃષ્ણાચરે પ્રવર ઉલ્લભ કુંદરક તે સેવારસ તેહના દીપની
ઉત્તમ મંથેકરી સહીત પુલની તટિપ્રતે મુકનાં એહવે વૈદુર્ય રત્નમય પુષ્પ કડહો લેધને
પ્રવલ ઉલ્લમવંત થકા પુષ્પ દીએ, પુષ્પ દેખને એકસો ને આઠ વિશુદ્ધ જઠારિક દોષે રહિત
મથે મુકા મહા ચિતે કરી મોટા કાલ્ય અર્ચે કરી સહીત પુનરપિ દોષે રહિત કરીને રતવન
કરે. રતવન કરીને સાત આઠ પત્રનાં પાછે આસરે, (હરે) આસરીને ઝામે દીચણુ ઉચે
રાખે. રાખીને જમણા દીચણુ ધગતી તથે રથાપે. રથાપીને તણવાર મરતક મરતીએ
લગાડે. લગાડીને લગારેક ઉચે થાય, થધને કટક ને તુડીન જાણુજથ તેણે રતખિત
એહવી બુજાવતે પાછી સંહરે ઉચી લીએ, ઉચી લેધને જે હાથ મેડી મથે આવતંત કરી
મથે અંજળી કરીને એમ કહે. નમસ્કાર દુગો. અરીહંત ભગવત જાવત સિદ્ધગિ નામે
રથાનક મેહપદ તે પ્રતે પહોંચ્યા તેહને માહરો નમસ્કાર દુગો. એમ કરીને વાદે, નમસ્કાર
કરે. વાંદી નમસ્કાર કરીને જ્યાં સિદ્ધાવનનનો ધાતુ અખંડેગ ભગ છે ત્યાં આવે, આવીને
દિવ્ય ઉદક ધારાએ પખાળે, જાડીને પખાળીને સરસ ગોશીર્ષ ચંદને પચાચુડીન હાથનું
મંદળ આલેખે (ચાપા) આલેખીને ચંદનની ચર્ચા કરે. (જાટણા કરે) ચર્ચા કરીને કરવજ
પ્રદે, પ્રદીને અને હાથથી હેલા પજા તેણે વર્ણિત એહવે પચરણુંને પુલે કરી સુખ પુષ્પ-
ના પુંગ (દગલા) તેહને ઉપચારે સહીત કરે, કરીને પુષ્પ દીએ, પુષ્પ દેખને જ્યાં સિદ્ધાવ-
નનું દક્ષીણ દક્ષીણું દાર છે ત્યાં આવે, આવીને મેરપીંછની પુંગણી લીએ, લેધને દાર,

પુણ અર્થાં કરે. પછે ત્યાં દક્ષીણદિશિની નંદા પુષ્કરવૃદ્ધિ છે ત્યાં આને, આડીને મેઘ-
પીઠની પુલ્લવૃદ્ધિ લીએ, લેહને વેદિયા, પશ્ચીમાં, તોરણ-પુલ્લવૃદ્ધિ ત્યાં ૩૫૩ એ સર્વ
પુલ્લવૃદ્ધિ કરી પુલ્લવૃદ્ધિ પુલ્લવૃદ્ધિ દિશ પાણીની મારાએ પશ્ચિમે, પશ્ચિમને અરણ્ય
આગીનાં મંદને વિલેપન કરે કરીને દુષ્ક મારા, જાત પુષ્કર કરે. એટલે મિદાપતનના
દક્ષીણ દારની અર્થાં પુરી થઈ. તેને મિદાપતનને પ્રકાશ કરતો થશે. મિદાપતનને પુલ્લ
થાને ત્યાં જન-દિશિની નંદા પુષ્કરવૃદ્ધિ છે ત્યાં આને, આડીને ત્યાં અનુક્રમે મહેકપણ,
મેઘરણ, મેઘપુષ્કર, ત્યાં પશ્ચિમદિશિની અભિપ્રીકા ત્યાંની હવે રેવતીની પ્રતિમા પુલ્લ
એમ જન-દિશિની અભિપ્રીકાની પ્રતિમા, પુર્વદિશિની અભિપ્રીકાની અને દક્ષિણદિશિની
અભિપ્રીકાની પ્રતિમા પુલ્લ. તે પછી પ્રેશાપર મંદપની અર્થાં જમ્ તેમજ કરે. જેમ પ્રેશાપર
મંદપની દક્ષિણદિશિની કરી તેમ. જાત પશ્ચિમદિશિને આડે જાત ઉત્તરદિશિના પ્રેશાપર
મંદપની દક્ષિણદિશિની રજાંજામિ સને મુખમંદપને ત્રણે દાર અર્થાં કરે. તે દક્ષીણમુખ
મંદપની પછે કરે. જાત ત્યાંની દક્ષિણદિશિની પ્રેશાપર પશ્ચિમની અર્થાં કરે. મિદા-
પતન માર ઉત્તર દારની અર્થાં કરી ત્યાંની મિદાપતન મહેક કરે પુર્વદિશને દાર આડી
ત્યાંની અર્થાં કરે. દાર સર્વ તેમજ અનુક્રમે પુર્વદિશિનો મુખમંદપ, પ્રેશાપર મંદપ,
મેઘમુખ, આર પ્રતિમા, મેઘરણ, મહેકપણ, જાત નંદા પુષ્કરવૃદ્ધિ. ■ સર્વની
અર્થાં અનુક્રમે પુર્વનીપરે કરે, કરીને પછે ત્યાંની ત્યાં મુખમાં મળા છે તે દિશિઓની
મારના જાતે જાત.

১১. অন্যদিক ১৫/১১।

[illegible]

[illegible][illegible]

ଶ୍ରୀମତେ-ଦେବୀ ଶ୍ରୀମତେ ମାତାଙ୍କୁ ସ୍ତୋତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏହି କବିତା ରଚନା କରାଯାଇଛି ।

३२५ - ६ ७४१९, १०४९ ८६-१०५ ८८-१०६ ८९-१०७ ९०-१०८ ९१-१०९ ९२-११०

[illegible][illegible]

શબ્દાર્થ—એવું એક ભગવંતનું વંદનાદિક. એવું મુજબે. પેવું પરભવ જન્મનાંરે. હિંવું હીનભણી પથની પરે. મુવું મુખ ભણી. અવું એવના ભણી રાગનો વિનાશ કરવા એવપની પરે. નિવું મોક્ષ ભણી. આવું ભવની પરપરા લગે એવું મુખનું કારણ. કેરે (પાળળ). ભવું દુરથે. ઇવું એમ કહી.

ભાવાર્થ—પેવા કહેનાં પરજોડને વિશે દિનકારી તથા અનુભામિક ફળ કથું. પેવા શબ્દે પરથોક એ અર્થ થયે સુરે કલો છે, ઉત્તરાધ્યયન નયમે અધ્યયને અભ્યાસની ગા-થામાં પહેલા એ પદમાં કથું છે કે—

इहंसि उत्तमो भवे ॥ पेवा होहिसि उत्तमो ॥

શબ્દાર્થ—ઇવું એ ભવને વિશે. ઉવું પ્રધાન છે. ભવું હે પુત્ર. પેવું પરભવને વિશે. હેવા હોદય. ઉવું ઉત્તમ.

વળી પ્રથમ વ્યાકરણ સુત્રે સંવરદારે પહેલે અધ્યયને પેવા ભાવિયં આગમેસિ મદે —પેવપરભવને વિશે. જશવું મુખ ઉપગમે. આવું આગામી કાલે. ભવું કમ્પાણનો કરણ દાર એકથો પાડ છે, માટે તેજ રીતે સરિયાએ ભગવંતને વંદણા કરી તે પરથોડનો અર્થ સિદ્ધપણે મળ્યો.

૪૦ તારપણી સરિયાએ સેવક દેવતાને તેડીને એમ કથું કે—તમે ભગવંત પામે ભભે. વંદણા કરી જોયણ પ્રમાણે પુંજે, (સાર કરો) પાળી ખરો, પુષ્પ ટણિ કરો “**दिव्यं सूरवराभिगमणजोग करेह**”—હીવું પ્રધાન વૈદ્ય. મુવું દેવતાને આવવા જોમ મંડોલ. કવું કરો. પે તે જે દેવતા તેને આવવા જોમ ભૂમિકા કરો એમ કથું, પણ એમ ન કથું જે ભગવંતને રહેવા જોમ કરો. કારણ કે ભગવંત તો પુત્ર, પાણી, પુષ્પ, દાખના ભોમી નથી. એ આવનારની શોભા છે. પછે સરિયાવના કહેવા પ્રમાણે સેવક દેવતાએ કવું. દવે પુત્રને અધિકારે કેદલાએક કહે છે કે—“**जलया थलयया मामुर**” જળાળ તે કમળનાં પુત્ર, થગળ તે અર્ધ ભુખનાં પુત્ર ને એમ સમીન પુત્રની ટણિ માને છે. વળી સમવાયં સત્રમાં યોગીશમે સમવાયમે કથું કે—“**जलय थलय**” તે પણ સમીન પુત્ર માને છે. પણ તેમ નથી. કારણ કે વ્યારે સરિયાવને સેવક પુત્રની ટણિ કરી તાં અને પાળીની ટણિ કરી તાં કથું છે કે—

अभवदन् विउवई २ सा सुएकवदन् विउवई २ सा.

શબ્દાર્થ—સેવક દેવતા. અવ, પાળીનું વાદળ. વિવ, વૈકલ્યે. પુવ, પુત્રનું વાદળ. વિવ, વૈકલ્ય.

ભાવાર્થ—વૈકલ્યના કથનો પાડ છે. જેમ જન્મેજન્મ કરતાં થયું દીપ, સમુદ્રનાં

રચાની છાં નિર્ધર પદ ઉપરને કશું તેમાં નાદક કરનાં નિર્ધર ગ્રોવ બાધે એમ કશું નથી.

૧. વળી મરિયામ દેવતાએ ભગવાંતને બાર બોલ પુછ્યા તે કહે છે.

અર્ણ મંતે મુરિયામેદેવે કિં મવસિધિર્ કિં અમવસિધિર્ સમદિર્ઘે
મિષદિર્ઘે પરિત સંસારીર્ અર્ણતર સંસારીર્ સુલભચોદીર્ દુલભચોદીર્
આરાર્હર્ વિરાર્હર્ ચરિમે અચરિમે.

શબ્દાર્થ—અર્ણ દુ. ભંડ હે ભગવાંત. મુઠ મરિયામ દેવ. કિં શું ભગ. કિં
૧. અમવસાં શંક સમદષ્ટિ. મીંડ કે મિથ્યાદષ્ટિ પદ બાર પામેલ (ધોળા સંસાર હોય તે)
સંસારી. અર્ણ કે અર્ણત (જેને પળે સંસાર રજાનું હોય તે) સંસારી. મુઠ સુર્વભ-
ભાષી, (જન ધર્મની પ્રાપ્તિ સોદશી હોય તે) મુઠ કે મુર્ખભાષી. (જન ધર્મની પ્રાપ્તિ
સોદશી તે) આર્હ આર્યપિત, (જન ધર્મને આર્યપિત તે) વીંડ કે વિરપિત. (જન
ધર્મને વિરપિત હોય તે) ચરિમે, (રેવાને બેઠેલાં બા તે ચરીમ) અર્ચ કે અચ-
રિમે. (પળા બા કરવા હોય તે અચરિમે)

સારાર્થ—એ બાર બોલ પુછ્યા, તારે ભગવતે જ બોલ બતા કયા. એ લેખે
મરિયામ વિમાને બારે જાનના છાં મરિયામ દેવતાપણે ઉપરે છે એમ જાણવું.

વળી ભગવાની સત્ત બારમે ઉદેમે સાતમે છાળી (ખડી) ના વાગાનું દર્શન કશું છે
૧. સાં ખડીને વાગા છે તે મળે “અયાં સદસં પરિચયેના” એક દાખર ખડી
ભરી. તે વાગામાં જ માસ સુધી મળી, ત્યારે તે વાગાની જમિત ખડીને ઉચાર; (મીંડી)
પાસવનું (પેસવન) બેગ, જગ, સધાબ, વાત, પિત, મુક, એમિત, સીત, મુખ, દાથ,
પર, પુંડ, વાગ, ખડીને કરી સંવ વાગાની જમિત હરસાપડી એમ પુછવું, ત્યારે ભગવતે
ઉત્તર આપ્યું કે—“હંત્રા ગોવમા, ” હા ગૌતમ, પણ કોઈક આકાશ પ્રદેશ માત્ર જમિત
અજાણ્યની પણ રહી. પણ દે ગૌતમ.

एयमि ष महालयमि लोगमि लोगम्मय सासयं भावं संसारस अगादियं
भावं जीवम्म नीच भावं कम्मवहुयं त्रपणं मरणं बहुलं पदुचं नयी केद पर-
माणु पोगमले सेने वि एएमे त्रपणं अयं जीवेणं ज्ञाणवहा मएवा ए जीवे.

શબ્દાર્થ—એવં એકને વિંડ એવડ મહાવચ ભોળને વિંડે કોઈ પ્રમાણ પુરવ
પ્રદેશ જનમ મન્નુ વિના મુક્તિ નથી. કન્નદિક પુર્વોક્ત અભિપ્રાયે સંભવ કયાં. મદત-
વના કરી એમ ભોળને કેમ કશું તેની આકાંક્ષા દાખવને અર્થે કહે છે ૧. સાં સાં
સાંવચ બાવ પ્રત્યે આશીને તેમજ જ સારના અનુદિ બાર પ્રત્યે આશીને જીવના નીચ
ભાવ મળે સમાધિને કાંઈક સારવચના આશીને નીચે મળે સમાધિને કાંઈક સારવચના

વિમાને પણ પૃથ્વીવિકાસને અનંતીયાર ઉપના છે, પણ દેવના અને દેવતાપણે ત્યાં ઉપના નથી કારણકે દેવતા ત્યાં નથી અને દેવના ત્યાંના એકાધારી પ્રમુખ છે. આર દેવતાપણે પણ સંસારી સંવેદન ત્યાં ઉપના નથી. એ દેવતાનો અધિકાર પુરો થયો.

આચાર્ય—હવે પણ સર્વે જીવ દેવતાનીક દેવતાપણે વચ્ચે ચુક્યા કર્યા કે: હ અમ, અમંત આર મોત માંડી ટાળ્યો નહીં.

વળે અમની શનક આરમે ઉરશે સાનમે કહ્યું કે:—

અયનં મંતે જંતિ ચોસટીય અમુરકુમારા વાસ સય સદસેસુ વગવેર્ગસી
અમુરકુમારા વાસંસિ પુદવીકાશ્વત્તાય જાવ વળસ્મશ્કાવત્તાય દેવત્તાય દેવી-
ત્તાય આમણ સયણ મંદ વત્તો વગરણત્તાય વચ્ચ પુવં હંતા ગોપમા જાવ
અર્ગવર્ગુત્તો સચ્ચ જીવાવિષં મંતે ઇવં ચેવ

શાસ્ત્રાર્ય—એક દે અમનંત એસક અમુર કુમાર આતમ સન સદસ (સદા) તે
ત્યાં એકે અમુર કુમારના આવાસને વિશે પૂછીશ્યાએ. એમ જાવન વનરપતિઆવણે,
દેવપણે, દેવીપણે, આમન, સયન, અંક, પાવ, ઉપચરણપણે વચ્ચે પૂર્વે દતિ પ્રનઃ
(નેનં) અમનંત ઉતર દીધે છે કે) હા ગોતમ, અનેકવાર (વારંવાર નીચે અનંતીયાર)
અથવા અનંતીયાર ઉપનો. સર્વે જીવો પણ દે અમનંત ઉપના? એમ તમામ પ્રન કયા.
તેનો ઉતર અમનને એમજ દીધો કે—દે મેનમ, એમજ અનંતીયાર ઉપના કર્યા.

એમ દેક વળીય કુમાર મુખી પુછ્યું, તેનો પણ ઉતર એમજ દીધો. ત્યાર પછી
પૃથ્વીવિકાસી મ.ડીને દેક મનુષ્ય મુખીનું પુછ્યું. તેનો ઉતર પણ એમજ આપ્યો. ત્યારપછી

વાગર્ધ્યનર જોડસાંધે સોદશ્મિમાણેય જશ અમુર કુમારાણં.

શાસ્ત્રાર્ય—વળીયત, ત્યાંનાં, દેવતાનીક માટે સુધર્મા, દશાનસને પુછ્યું. એનો
જવાબ એમ અમુર કુમારને વિશે કર્યો તેમજ કર્યો. ત્યાર પછી એજ પ્રમાણે મોળ દેવ-
તાનીક મ.ડીને દેક આ દેવતાક નર મનિક સન પુછ્યું તેનો ઉતર, એમજ અનંતીયાર
ઉપને કર્યો. પણ “નો ચેવાણં દેવતાય” નાંક નહીં નીચે દેવીપણે ઉત્તરો. કારણ
કે અમન દેવતા દેવતાક મનુષ્ય દેવ ઉપને છે ને માર

એમ કંતે અનંતર દેવતાને વિષે પૃથ્વીવિકાસને ઉત્તરો કર્યો, પણ “નો ચેવાણં
દેવતાય દેવીતાય” અનુચર દેવતાને વિષે દેવતાપણે અનંતીયાર ઉપને નહીં કારણકે
ત્યાંના દેવતા એકાધારી પ્રમુખ છે તેમજ દેવીપણે પણ ત્યાં ઉપને નહીં.

મંતે. જાવ દેવતા જાવ, અપવિદિક આર અવના સર્વે જીવ ઉપના કર્યા. એ આપનો
પણે નોંધ કર, તે વચ્ચેની વચ્ચેની જવાબનું કરી. આવી પ્રથ નીચેના મનુષ્યની માવ
દેવતા. વચ્ચેના પ્રથ દેવતાને કર્યો.

૭. વળી કેટલાએક કહે છે કે—સુરિયાલ દેવતા ત્યારે નવો ઉપનયો ત્યારે તેને તેના સામાનીક દેવતાએ અર્ચાને કર્યું કે, ગુપ્તે સિદ્ધાવન મધ્યે જઈને એકથો ને બ્યાડ છન પડીમાને અને સુપ્રમસિદ્ધામાં છનદાવાને પુજે એ ગુમને પહેલાં કર્યા બોધ એ ગુમને પછે કર્યા બોધ એ નમને—

પુજિ પજા દિપાઈ મુઠાઈ સમાઈ નિમેસાઈ આળુગામિયત્તાઈ મવિસ્સાઈ॥

સાધાર્થ—પુ. પુરે પ. નધા પછે પશુ હી. લીનકાળી મુ. મુખન.મણી. ખ. બેઝાન.મણી. ની. મેવ કર્યાકરી. બ્યા. પર પરએ મુખન.મણી દુરમે.

સાધાર્થ—એમ કર્યું તે જુરો એ દેવતાએ પશુ પ્રતિમા પુજવી જવાતી છે એમ કેટલાએક કહે છે તેને ઉત્તર ત્યાં છે કે, સુરિયાભાદિક જગીશ સાખ વૈમાન પ્રથમ દેવકો છે તે સર્વ વૈમાનની એકજ રીત છે વૈમાન વૈમળ પ્રથે પાય પાય સમા છે. એક એક સિદ્ધાવન છે એમ ૭ ૭ વગુ સર્વ વૈમળ મધ્યે છે ત્યારે ત્યારે નવો વન ઉપર ત્યારે ત્યારે એકેક વર ગાન્યમિતે કર્યાં સર્વ પ્રતિમા પુજે છે તેમા સમઘટિ, વ્યાઘટિ ભળ, અખળ સર્વ ઉપર તે સર્વે પુજે છે સર્વેને ઉપરની વેગએ સર્વે માને પેન પેન ન માનેક દેવન એમજ કહે છે એ પ્રતિમા અને કાન પુજે દેવ એમ નધા. વગર દેવ તેજ પુજે અને વિશ્વાઘટિ દેવ તેજ પુજે છત

સર્વે સંદિગ્ધાભિના જોઈતી છે. તેને બન્ન, અબન્ન, અમઠિ, મિથ્યાઠિ. સર્વે એકજ રીતે પુછે છે. એમાં ધર્મ કરત્ય મું થયું ?

વળી પ્રતિમા પુછે એટલા અમઠિજ થાય તો વિગ્ધ પ્રાણીગાદિક અસંખ્યાના પ્રાણીના સર્વ વિગ્ધ પ્રાણીયાનીયરે પ્રતિમા પુછે છે તો તે સર્વે અમઠિ ધર્મ ? ? ? વળી સર્વે શ્રવ વિગ્ધ પ્રાણીયાપણે અનંતીયાર ઉપજ્યા છે. તો પ્રતિમા પુછ્યાવાળાને અનંતબન્ન કેમ કહેવા પાયા ? ? કેમકે સમ્યક્ત્વવર્તને અનંતા બન્ન હોય નહીં એનો મત સાબ છે.

વળી અરણ્યક શ્રાવક, કામદેવ શ્રાવકને દેવતાએ પરીસર દીધા તે દેવતા, નેમજ નાશા-ળામનિ, જન્માસીમનિ, નસિકકમનિ એવા જે મિથ્યાત્વિ દેવતા અનંતધર્મના દેવી, તે પણ ઉપજતી વેળાએ શ્રુતઆચાર માટે સિદ્ધાપનની પ્રતિમા પુછે છે. કાષ્ઠ મગીન કે કઠિરકાર પુજતા નથી, તેમ તે સાં છે-પણ નહીં. હવે જુવો એ સિદ્ધાપનની પ્રતિમા નિર્ધરની હોય તો મિથ્યાત્વી કેમ પુછે ? માટે એ-કુળાચાર અન્યવહાર મધ્યે પ્રતિમાની પુજા જાણવી. પણ સમ્યક્ત્વ ખાતે જાણવી નહીં. કેમકે જો એક સમ્યક્ત્વ ધરી દેવતાજ પુજતા હોય તો તો ધર્મ ખાતે થાય પણ સર્વે સમ્યક્ત્વી, મિથ્યાત્વી બેળા પુછે સારે ધર્માચાર રખાનો !

૮. વળી એ પ્રતિમા નિર્ધરની નહીં એમ સિદ્ધાંતે સાબથી સિદ્ધ થાય છે. ત્યારે પ્રથમ સંદિગ્ધા દેવતાને રાજ્યાભિષેક થયો, સાર પછી જવસાય સજામધ્યે આવ્યો સાં “ધર્મીય સયે વાણિ” એકવો પાડ છે. એટલે ધર્મસાત્ત વાંચ્યા. એ ધર્મસાત્ત છે, ધર્મસાત્ત કલા છે, પણ કુળધર્મની રીત સમર્પીયા છે પણ આચારગાદિક દ્વારસાંજ પ્રવચન સિદ્ધાંત નથી કેમકે જો આચારગાદિક દ્વારસાંજ હોય તો મિથ્યાત્વિ અજન્ન કેમ વાંચી કેમ સર્દહે ? અને અનવચન સામાં કેમ જાણું કેમકે વાંચ્યા તો સર્વેને પટે છે. વળી મિથ્યાત્વીના ઐગણ્યંત્રીય પાપન્યત્ર કપાયપણ જુદા કલા નથી. તેમ કપાંછ સમ્યક દષ્ટિ આચારગાદિક વાંચી અને મિથ્યાત્વિ કુરાંન, પુરાંન વગેરે વાંચે એમ તો કહ્યું નથી. સાં તો જોઈલા બાર બોલવાળા ઉપજે તે સર્વે એકીજ ધર્મસાત્ત વાંચે છે માટે એ ધર્મ-સાત્ત તે પણ લોકીક કુળરીતનાં જાણવા

વળી કેટલાએક કહે છે કે—શ્રાવક, સમ્યકદષ્ટિ સિદ્ધાંત વાંચે તો અનંત સંસારી થાય. હવે એમ કહેનારના લેખે જો આચારગાદિક ધર્મસાત્ત હોય તો સમ્યકદષ્ટિ દેવતા સિદ્ધાંત વાંચીને અનંત સંસારી શા માટે થાય ? માટે નથી એ ધર્મ સાત્ત તે કુળ રીતનાંજ છે. જેમ મનુષ્ય લોક મધ્યે બોહાતેર કળાના સત્ત્વ, તથા અર્થ, ધર્મ, કામ, રામ, દંડ, જોડ. દસાદિક મંચ છે તેજ સરળા તે પણ જાણુજ, અને સમ્યકદષ્ટિ, મિથ્યાત્વધરી સર્વેને એક સરખી રીતે કામ આવે, એક સરખી રીતે મનાય તેનાં છે, એટલે એ પ્રતિમા અને એ સાત્ત એ જો એક લોકીક ખાતે છે કેમકે અનંતા શ્રવ અનંતીયાર દેવતા થઈને એ પ્રતિમા કુજ. એ પુત્રક વાંચ્યાં, પણ કેહ સમ્યકત્વ પામ્યો નહીં.

૬. ત્યાર પછી એ પુસ્તક વાંચીને “ધર્મીય વચસાદયં ગિરિજા” ૫૦ ૩૪ થઈ સંજો. ૫૦ વ્યાપાર ગિરિજા એવો ૫૬ છે.

ભાવાર્થ—એ ધર્મનો વ્યાપાર કહેવો તે ૫૬ પણ સમુચ્ચ છે. ત્યાં એમ નથી કહ્યું કે પ્રતિમા પુછ તે ધર્મ વ્યવસાય સમુચ્ચ ૫૬ અર્થે તો પ્રતિમા, પુતળો, સ્થાપત્ય, દર્શનાર, તોલણ, પ્રેમ, ખર્ચ, પુસ્તક એમ જાણીય વાનાં પુતળા, તે સર્વે ધર્મવ્યવસાય મદદ કે પુતળા છે, તે માટે ધર્મવ્યવસાય ૫૬ તે પણ સાધારણ ૫૬ છે.

ત્યાર પછી હીને કંચાન ખૂલે સિદ્ધાવનન અર્થે ૫૬૯ ત્યાં એકસો ને આઠ છન પરીમા ૬૬ ત્યાં આખો, અને પ્રતિમાનો સરીર અરમ્બો.

હવે પ્રતિમાદિ એક બીજાથી વિદ ૫૩ છે તે સુચ થઈ કહે છે.

૧. જ્યાં વિનય દેવનારી પ્રતિમા (અસિમ્મ અર્થે) પાછળ વસ્ત્રપરી તાં “રીઠ મવામરું” રીઠનામય કડી કહી છે. અને ચાપસેણીમાં સંવિધાને પ્રતિમા પુછ તેને કાઢી નથી કહી એ ૬૨.

૨. “કળગમયા લુલુઆ” એટલે કનકમય સ્તન છે. હવે જુઓ એ સ્તન જુમગ કેને દોષાથી કળાઈ અર્થે થી વિનયનું સરીર વખાળ્યું તાં સ્તન જુમગ મુગધીજ કહાં નથી, કેમો નિર્ધાર, આરતિ, જગદેવ, વસુદેવ, ઉત્તમ પુત્ર, સામંત, ધોર કોરવાને સ્તન દોષ નહિ. માટે તે પ્રતિમા એ છન નિર્ધારની દોષ તે સ્તન દોષ નહીં એ સ્તન કલાં તે ૬૨.

૩. વગ્ન તે પ્રતિમાને પદ્મ (પદ્મે) એ એ આમરધારની પરીમા, એક એક ૭૫-૫૪ની પરીમા, અને મુખ (મોઝ) આગરે એ એ નામપરીમા, એ એ જલ્સપરીમા હાથ જોડીને વિનય કરતી રહે છે હવે જુઓ એ નામ, જન અને જલ્સની પરીમા જોના પરીમાર અર્થે દોષા નિર્ધારની પાસે તે સુચ અર્થે કામ કામ કહ્યું છે કે “હસીપરી-સાપ નાપરીસાપ” કહ્યું છે. એ એ પ્રતિમા પાસે વસુધર, સાપુની પ્રતિમા દોન તે જલ્સન કે એ નિર્ધારની પ્રતિમા જરી, પણ તે તે નથી માટે એમ જલ્સનું ને જોઈ એથીજ કામોરારિતની પ્રતિમા છે.

વગ્ન આજે પણ પ્રતિમા ને કહેવે છે તેના પાને કલ્પવૃક્ષ સાપુની પ્રતિમા કહે છે, પણ નર, જન, જલ્સની પ્રતિમા કહેવા નથી, તે એ એ પ્રતિમા અર્થે સતી કહે તે જુડી કહાં માટે એ પ્રતિમા નર, જન, જલ્સ, કાકુર, વેસમણ, સેવપગ, મદેર, કામોરારિતની નિષેધે જલ્સની.

૪. વિદેશી ૫૦ સંવિધાને કુચ્છ પટેલ થઈ “સાંમરેયનં વમન” કહ્યું છે. એટલે કે કોરવા ને પુતળો ૫૦. છન કહી એમ કહેવામાં તે સંવેદનશીલને જલ્સની.

૨૬. ફીંટ દિર્ઘિકા ૩૦. (જાંબી યાત્રા નાળાથી) ૨૦ શીખરજાંબી દહેરાં ૩૧. સ્વઃ સમા. ૫૦
પર્યં ૩૨. ૫૦ તાપસના આરામ ૨૩. આઠ એ આદિ દેહને. પ્રત ધણી પદાર્થ પ્રતે. ફીંટ
એમ કહે જે એ માદરા, એ માદરા એવી મમતા કરે. ૫૦ મદીને એવા. ૫૦ પરિમદને
પરીમદ દેવતા છે તેા કે. વીંટ વિસ્તિર્ભ. ૬૦ દ્રવ્યે કરી. સ્વઃ પ્રધાન. એવા પરિમદને
આદરીને ૨૦ દેવતા ધણ. સ્વઃ દ્વઃ સદિન દેવ નાં તૂમિ ન પામે. તે દેવતા ધણી
વિસ્તીર્ભ લેખે પરાભવ્યા થકાં.

• ભાષાર્થ—એ પાંડ મધ્યે જે જે વરુન ક્ષત્રી તે તે વરુન દેવતાને પરિમદ મધ્યે કહી
તેમાં દેવકુળ (દેવરાં) પ્રતિમા તે ધણ પરિમદમાં મળ્યા છે આરે પરિમદ પુરે ધર્મ દેવ
નહાં. એ નહીં જાણવું.

વળી કાષ કહેશે કે પૂર્ણ ભગદિક જણ છે તે જણની પ્રતિમા પરિમદ ખાતે છે.
શીવ પ્રતિમા પરિમદમાં નહાં. એમ કહે તેને ઉત્તર—જો ત્રીજા સેષે બ્યંતરની પ્રતિમા છે
તે પ્રતિમા પરિમદ મધ્યે કહેશે તેા કહાં તેા “ચતુર્વિહારીદેવા” આર પ્રકારના દેવતા
કયા છે. વળી ઈંદ્ર સહીન તેા તેની પ્રતિમા ત્રીજા સેષે મળી રહ્યા છે ? અને કાષ પુરે
છે ? અને “દિવ સમુદે ચેદ્યાણીયં” કશું તે કયા બ્યંતરની પ્રતિમા છે ? વળી સર્વ દ્વીપ,
સમુદ્રની પ્રતિમા તિર્થંકરની માને છે તેા કહાં તે તે ધણ બેળા આવી છે. વળી દેવસેક
મધ્યે વૈમાનસીક પ્રતિમા છે તે ધણ વૈમાનસીકને પરિમદ ખાતે છે. કારણ કે પેલ
પોતાના વૈમાનસી સર્વે પુરે છે. કોષ બીજાની પુજ્યા નથી. વળી સરિયાળને સામાનિક
પુજવાનું કશું છે તેણે ધણ સરિયાળ વૈમાનસી સિદ્ધાવનની પ્રતિમા સરિયાળ દેવને
પુજવી કહી દેખાડી, અને તેણે તેવીજ પુજ છે, ધણ અન્ય સ્થાનકની, મેદની, નંદીસર
દ્વીપની પુજવી જતાવી નથી. જે પદીસા જન આચારમાં પુજવાની છે તેજ જતાવી
એટલે પોતાની કરી જતાવે છે, તે માટે પરિમદ ખાતેજ કહી. વળી તિર્થંકરના જન્મારિક
મહોત્સવ કરતાં સર્વે ઈંદ્ર બેળા થાય છે, તેમાં કોષ એમ નથી કહેતું કે અમુક તિર્થંકર
તેા મારી હલના ને મારા છે, માટે વુ જન્મારિક મહોત્સવ કરીસ. એમ કોષ મમતા
કરતા નથી. ત્યાં તેા ભરત, અરવત, મદ્યારિદેવના જટલા છે તેટલાતેા સદુ જન્મ મદ્યાર
ત્સવાદિક કરે છે, માટે તે કોષ દેવતાના પરિમદમાં નથી, અને પ્રતિમા તેા જેની દદ
મપાંદા વૈમાન માંહી આવી તેનેજ પોતાની જુલૂ મમતા છે રંથી પુરે છે, તે માટે તે
પરીમદ ખાતે કહી છે, ધણ તિર્થંકર કે સાધુ કોષની હદમાં કયા નથી, એ મોરો ફેર છે.

૭. ત્યારે કોષ કહેશે કે સરિયાળની પ્રતિમા તિર્થંકરની નથી એવું તમે કેમ જાણ્યું ?
એમ કહે તેને ઉત્તર—કે એ પ્રતિમાના લક્ષણ ૭ ભજવતયકી જુદા પડ્યા તે કહે છે.
પ્રથમ દાદી ૧, સ્તન ૨, મોરપીંછ ૩, નાચ, જૂનતો પરિવાર ૪, કપડાં પહેરાવ્યાં ૫, ને
આખુંપણ પહેરાવ્યાં ૬. તેણે કરી જુલૂ કે એ ભજવતની પ્રતિમા નથી. એ ૭ ભોલ

નિશ્ચયો વિસ્તાર ઉપર કહેવાઈ ગયો છે. તમા કુપનિની પ્રતિમા ને સ્ત્રીને સંપર્ક સાનમે વીરક.

૮. ત્યારે કોઈ કહેશે કે આ પ્રતિમા વીતરાગની નથી તે “પુવદાલણ જીવ વરાળ” કેમ કહ્યું? એમ કહે તેને ઉત્તર કે—જો આપણે કુપ, સુમત્ર ત્રે તો સુરિયાળ પ્રતિમા જાણવાને કુપ કેમ ન કહ્યું? ને કહે. મારે જે કુપ, સુમત્રના બોધી દેવ છે મારે દેવતા રૂપ આની પ્રતિમા જાણવી, પણ નિર્ધારની પ્રતિમા જાણવી નહીં. એ આ પ્રતિમા.

ત્યારે કોઈ કહેશે કે એ જાણી વન તો રીક પણ જો નિર્ધારની પ્રતિમા નથી તે સુરિયાળે નમોયુજ્ઞ કેમ કહ્યું? એમ કહે તેને ઉત્તર કે—સુરિયાળનું નમોયુજ્ઞ ધર્મ આને નથી. એ તો કુળ, ચર જાણવાને આને છે કેમ? નમોયુજ્ઞ ત્રણ પ્રકારે કહે છે. સોપીક રીતે ૧, કુપાવસ્તીક રીતે ૨, અને સોપાવસ્તી રીતે ૩. એ ત્રણ પ્રકારે. તેની સમજાવી કહે છે. ૧ કોપીક ને કોપીક દેવ, મુક દેવ, મુકના મુક રહીતની આવશે નમોયુજ્ઞ કહે તે. જેમ કુપનિ પેને મિથ્યાતા અને નિષ્ઠા સહીત રહી જોઈ દેવની પ્રતિમા આવશે નમોયુજ્ઞ કહ્યું તેમ નેમજ આપણે મને આ વર્તમા તોજ અધ્યયનમાં અનુન માગ્યો મે. મે. પ. મ. જાણે કહ્યું કે—

“एवं मनु अहं वाच पविष्ठ च न मोगरपाणीम्भ भगवभो कलाकलि जात्र कल्पमाणे विष्णुः”

દાસ પુત્ર છે, અને ધર્મ શાસ્ત્ર વાંચે છે. ભાગ્ય, અભાગ્ય સર્વ દેવતાની એ કસ્ટી છે માટે તે સૌથીકે રીતમાં નમોયુજી ગણાય. જો એકલા સમદશીજ પુત્ર કરે તો સમ્બંધ જાને દોષ પછી તેમ તો નથી માટે સમ્બંધ જાને નહીં.

વળી જો પ્રતિમાની પુત્ર ધર્મ જાને દોષ તો મનુષ્ય લોકે રાજ્ય, શોક, સેનાપતિ. આદિક પ્રતિમા પુત્ર, ધરમાં માંડી, દહેરાં કરાવ્યાં, સંધ કાઢ્યા એમ કેમ ક્યાં ન કર્યું?

વળી દેવતાએ પ્રતિમા આવજો નમોયુજી કર્યું. તેમજ ગર્ભમાં રજા. અગિરની નિર્ધાર તેદને નમોયુજી કર્યું, પણ સાક્ષાત કેવળી ભગવાંતને વંદણ કરવા આવ્યો ત્યાં નમોયુજી કેમ ન કર્યું? તો શું પ્રતિમાથી ભગવાંત ઉતરના હતા? પણ એમ કાંઈ નહીં, દેવતાની જેદની રીતિ છે. કુળાચાર જીતવવાર છે તે પ્રમાણે કરે છે એમાં કાંઈ ધર્મ કર્મનો વિચાર જાણવાનો નથી.

૧૦. વળી મરિયાએ પ્રતિમાને નમોયુજી કર્યું તે હદ લોક જાને છે, પણ પરલોક જાને નથી. તેદની ખાતરી માટે મનુષ્ય ભગવાંતી સતક જીને ઉદ્દેશ પડેને છે કે. તે અધિક સન્માનીએ શ્રી મહાવીર સ્વામી ક્રત્તે કર્યું કે જેમ લોક ગાથાપતિ ધર ભગવંતે દેખી ધન કાટે તે એમ જાણે કે એ સખે.

**નિઘારિય સંમાણે પુલ્કિય પછા દિયાણ મુદાણ સ્વમાણ નિસેસાણ અણુગા-
મીય-નાણ મવિસ્મદ્ ॥**

શબ્દાર્થ—નિઘારિયાર પાંચે એ મદરે આત્મા અને કેડે શું નિઘર્યામાં પુત્ર પરીણ. પુત્ર અને પછે પણ હીંત લીધેને કાળે મુત મુખને કરે. ખત શમાને કાળે. નિઘ મુખિ હેતુ. અત અણુગામીકવંતુ. ભત મુખે.

ભાવાર્થ—એ ધન કાલ્યુ થકે મુજને પહેલા અને પછી પણ લીધેકારી પ્રમુખ થાયો. એને દૃષ્ટિ અધિક કરે છે કે લોકમખે આદામ પ્રદામ જગ, મગજરપ અતી ભાગી છે તે મદેયી માત્ર ભગવાંતે આદેશ અલ્યા કાલે જુ રંગી એ આત્મા સંમાનથી કાલે થકે મુજને.

પેલા દિયાણ મુદાણ સ્વમાણ નિસેમાણ અણુગામીય તાણ મવિસ્મદ્ ॥

શબ્દાર્થ—પેલ ૧-૧૧ જગમનને હીંત નિઘર્યા પગલી પર. મુત મુખ ભણી. ખત નેવના ભણી નેવના નિઘર કરવા ભગવાંતી રે નિઘ મેશ ભણી. અત ભગવાંતી ૧૨૫૨ જાને એક મુખનુ કાલે કેડે ભત મુખે.

ભાવાર્થ—પેલા કહેવા ૧-૩૬ કે નિઘરે પ્રમુખ થાયો. મદા લીધેને પ્રમુખ પાંચ ભાગે તે કાલ્યુ છે પણ ધન કર્યુ તા “પુલ્કિય પછા” કર્યું જે એ લોક પ્રખે એ ધન કાલ્યુ થકે પરીણ અને પછી ધન “દિયાણ” પ્રમુખ પાંચ ભાગ થયો કર્યું તેમજ સંજમ જોવા પણ પાંચ ભાગ નેવના પણ “પેલ” કહેવાં ૧૨૫૨ને વિષે

ઉદ, મુષ્કેડ સખામાં બેઠા થકાં દારણ, વિનોદ, વિજાસ, નેત્રકણસ, કામમેદા, નાટિક, નીરીકણ, મીન, શ્રવણ દલાદિક તો કરે છે તે સંસારી જીવનો હોઈ છે એમાં ભવ, અભવ, સમ્પત્ત્યદષ્ટિ, મિથ્યાત્વદષ્ટિનો સરખો આચાર છે એમાં કાંઈ મુશ્કિત કારણ સમજવાનું નથી.

૧૩. વળી કેટલાક કહે છે કે સર્વ જીવ દેહનાપણે જીવના તેણે વિંદી પુરંક પુનઃ, પ્રતિમા, શાશ્વત પોતાના જીવ આચાર માટે પુછ છે તેમાં ક્યાંઈ ભવ. અભવ, સમ્પત્ત્યદષ્ટી મિથ્યાત્વદષ્ટી જુદાં પર્જા નદિ એ વાત તો કીક પણ જે વૈમાનના અધિપતિએ પ્રતિમા પુછ છે. તે તો એકાંત સમ્પત્ત્યદષ્ટી હોય, કેમકે મિથ્યાત્વી વૈમાનના અધિપતિ પણે ઉપજે નહીં એમ કહે છે. તે વાત પણ મત નિરૂદ્ધ છે. કેમકે જીવો મૃત મધ્યે તામશી તાપમ, ભાગ તપમી, પુરજી ભાગ તપસી. મિથ્યાનિ કાળ કરી ઈસાનેંદ્ર, મમદેંદ્રપણે ઉપના કલા. તો તેણે પોતાની વિચિત્ર જીવ આચાર માટે પ્રતિમા પુછ દશે કે નહીં પુછ હોવા કેમકે સમ્પત્ત્ય તો પછે પાંચા છે અને પ્રતિમા તો ઉપાત સીલ્પામાંથી ઉત્તોચકો તરતજ પુજે છે તે માટે એમ નથી કે સમદષ્ટિજ પુજે.

વળી દરીમદ મરીનો કરેલો અભવ કુળક છે તેમાં કશું છે કે દંદપણે, સામાનિક દંદપણે. ત્રાય વિસકપણે, લોકપાત્રપણે, પરમાધર્મીપણે, તથા પ્રતિમા સાવ તે પાપાજીપણે, પ્રતિમાના ભોજના રૂળ, પાણીપણે એટલા મધ્યે અભવ જીવ ઉપજે નદિ એવું કશું છે. તેનો ઉત્તર કે—

૧. દંદપણે ન ઉપજે, વૈમાનના ધણીપણે ન ઉપજે. તો જારમા દેવતોકના ઉદ-ધર્મી પણ નવ ઈવેકના દેવતા અધિક છે. અદિમેદ્ર છે તે મધ્યે અવીજી જ્યોતી, કાન્તિ, પુતાષ તે યોસક દંદ થકી પણ અધિક છે. તો તે મધ્યે તો અભવ અને મિથ્યાદષ્ટિ ઉપજના નવ મધ્યે કલા છે જરવની મનક મધ્યે સર્વ જીવ નવ ઈવેકપણે અનંતવાર ઉપના કલા છે તે માટે કદા નવમેદ્ર નથી અભવનું ઉપજવું કશું તે વિચારવા જેવું છે.

૨. વળી આપજીવની પ્રતિ આવીશ દરમી દરીબદ્ર મરીની કરેલા તેમાં મામાયેક નામા અધ્યવનની રીકામા અભવ સંચામે દેવતાનો અધિકાર છે કે જો મનાવીએ ઉપ-સર્વ કરેલા અવેશ તો પડેલા સકલ નેવ્યા કે મદ. (અને) કે ક મનાવી ન રહે ત્યારે સત્તમે અભવ દેવતા મહત્ત્વા સમાનીત છે તે મનાવે કે

અદં સગામં નામ મોદમ્મ કમ્પવામં દેવો મહમામાણિમ્મો સોમમ્મોદ દેવ-
રાય મ્મોગમ્મ નરુદ્ધવર્ધકો માણુમ્મો દેવો નં પાચ્ચીમર્દ અદં પાચ્ચીમિ નારે
મહાનં મવાગ્ગિ માંજાણિયિતિ પગ્ગિમાણ મમ્મંવવોદમ્મં કમેગ્ગિ પ્પમો પ્રાગત્તો.

બાવાઈ—૧૬૧ સદ્ગોષ્ઠ આમ નીક દંદ સંચામે દેવતા કરેલા અને અભવ કરેલા.

શરીર તેનો મહોત્સવ તે પણ દેવતાના જીવ આચારમાં કલ્પે છે તે પ્રતિમાની પુનઃ
ધર્મ વ્યવહાર મધ્યે ક્યાંથી થાય?

શ્રી જંબુદ્વીપ પત્તનિ મધ્યે જીવન દિશા કુમારી સાક્ષાત્ ભગવંતના શરીરનો મહો-
ત્સવ કરવા આવી ત્યાં પણ જીવ આચાર કહેવો છે તે પાંડ કહેશે.

ઉપન્ને સ્વલુ મો જંબુદ્વીપે ૨ મગવં તિયયરે તંજીય મેયં તીય પચ્ચુપ્પન્ન મળા-
ગયાણં અહોલોગં વયવાણં અઙ્ગં દિસાકુમારીણં મગવમો તિયયરસ્સા જમ્મણં
મહિમં કરિત્તણ્. ॥

શબ્દાર્થ—ઉંડ ઉપનો. ખડ સ્થિ. ભોડં અહો! ધનિ આમંતરે. જોડ જંબુદ્વીપ-
નામા દ્વીપને વિશે. ભડ ભગવંત. તિડ નિર્ધર. તંડ તેડ ભણી. જડ જીવ આચાર
છે. એડ એહ. અડ અતીત કાળ થયો. પડ દમણાં વર્તમાન કાળ છે. અડ અને
આગળે અનાગત કાળે થાશે. અડ અધાશોકની વસનારી. અડ આં દિશા કુમારી. ભડ
ભગવંત તિડ નિર્ધરનો. જોડ જન્મ મહોત્સવ (મદ્દિમા) કંડ કરવાનો આચાર છે.

વળી રૂપભદ્રે સ્વામીના નિર્વાણ સમયને અધિકારે જંબુદ્વીપ પત્તનીમાં. સંકે-
એમ વિચાર્યું કે—

પરિનિવુણ સ્વલુ જંબુદ્વીપે ૨ મારદેવાસે ઉસમે અરહા કોસલીયે તં જીયે
મેયં તીય પચ્ચુપ્પન્ન મળાગયાણં સકાણં દેવિંદાણં દેવરાયા તિણં તિયગરાણં
પરિનિવ્વાણં મહિમં કરિત્તણ્. ॥

શબ્દાર્થ—પડ પરિનીવૃત્ત મોક્ષ પેહતા. ખડ નિસ્થે. જોડ જંબુદ્વીપનામા દ્વીપને
વિશે. ભડ ભરતક્ષેત્રે. ઉંડ રૂપભદ્રે. અડ અરીહંત. કોડ કોસળીક. તંડ તે માટે
જીવ આચાર છે મારદે. વળી અડ એહ અતીત કાળના. પડ વર્તમાન કાળના અને અડ
અનાગત કાળના. સડ સુધર્મ તે દેડ દેવતાનો દંડ. દેડ દેવતાનો રાજા હોય તે. તીડ
નિર્ધરનો. પડ પરિનિર્વાણ. મડ મદ્દિમા. (નિર્વાણ મોહોત્સવ) કંડ કરે.

ભાવાર્થ—એજ રીતે સર્વ દંડને સંકેતની પરે વિચારણા થય. હવે જુલો સાક્ષાત્
જીવના શરીરનો મહોત્સવ જીવ વ્યવહાર મધ્યે કલ્પે છે, તે પછે પ્રતિમાની પુનઃ ધર્મ
વ્યવહાર મધ્યે ક્યાંથી થાય? જન્મ મહોત્સવ, દિશા મહોત્સવ અને નિર્વાણ મહોત્સવ
મધ્યે અનેક કોડાગમે દેવતા આવે તે સર્વે જીવ વ્યવહાર મધ્યે મળ્યા છે. અને ત્યાં
જીવ વ્યવહાર કલ્પે ત્યાં સમ્યકવ્યવહાર, મિથ્યાવ્યવહાર, ભ્રમ્ય ભ્રમ્યનું શું કારણ રહ્યું!

વળી સક ચરિયામ દુરુદેવતા પ્રમુખ સદીન જે ભગવંતને વાંદવા આપ્યા ત્યાં
જીવ વ્યવહાર નથી કલ્પે માટે એમ જાણ્યો જે દેવતા જે જે કરતવ્ય કરે. નમોયુજ્ઞ,
પુનઃ, જન્મ મહોત્સવ, દિશા મહોત્સવ, નિર્વાણ મહોત્સવ, ઘણા લેવી, રજુલ કરાવવા—

એ ધર્મ જાણનાર મનો કહ્યું. તે પ્રતિમા પુજવા આગ્રહ કર્યું એમ નથી, પણ એ ધર્મ જાણનાર મનો, ત્યાર પછી જે જે વસ્તુ પુજી તે તે પોતાના જન આચારની વિધિ તે સર્વ ધર્મ જાણનારમાં આવી, તે તોરણ, ખાંડ પ્રમુખ પુજવા તે સર્વ ધર્મ જાણનાર મનો કે તે પુજનાર વાંચના કે જે જે વસ્તુ પુજી તેજ વસ્તુ જે ધર્મ જાણનારમાં મળે તો પુજનાર પુજવો અને વાંચવો એ સ્વાર્થ મળવો ?

જો ધર્મ જાણનાર કહે, તે મળે તો શ્રી કાળાંગ મનમાં કયો કાળે કયો પ્રકાર ધર્મ કયો છે તે કહે છે.

દમ વિદે ઘરમે પશંતે સંજહા ગામધરમે નગરધરમે રઠધરમે પાસંદધરમે કુલધરમે મળધરમે સંવધરમે મૂળધરમે ચરિ તધરમે અધિકાધરમે ॥

શાસ્ત્રાર્થ—૬૦ દમ પ્રકારે, ૬૦ ધર્મ. ૫૦ કલા. તં ૦ તે કહે છે. ૩૦ મામ ધર્મ તે કોઈનું સ્થાનક તેડનો ધર્મ આચાર તે સ્થિતિ મામ મામ પ્રાપ્તિ જુદી જુદી અથવા મામ દરિયા મામ તેડનો ૨, નજ નગર ધર્મ તે નગરઆચાર તે નગર પ્રાપ્તિ જુદી જુદી દેવ તે ૨, ૨૦ રાષ્ટ્ર (દેશ) ધર્મ તે દેશઆચાર ૩, ૫૦ પાખંક ધર્મ તે ૩૬૩ પાખંડીનો આચાર ૪, ૬૦ કુલધર્મ તે કુમારિક કુળનો આચાર ૫, ૩૦ મળ ધર્મ તે ૩૦૦ ધર્મ મંડાલધર્મ ૬, ૨૦ સંવ ધર્મ તે મનુષ્યવિધિ સંવ તેડનો ધર્મ ૭, ૨૦ મૂળધર્મ તે આચાર-મારિક દ્વારમાંનીનો ધર્મ જે કુળની પડનાં વધતી પ્રાણી ને ધરી રાખે તે ભગ્ની ધર્મ ૮, ૨૦ ચરિ ધર્મ તે પાસ મહાદેવ ૯, ૬. આજ અધિકાર ધર્મ તે ધર્મસિન્ધ (અધર્મિ, આકર્મિ, અધર્મિ, પુદ્ગલમિ.) કાલિકાનો સ્વાચાર તે ધર્મ. ૧૦.

આવાર્થ—નિદ સાચ, દર્શનાત પ્રતિમા, દાદા પ્રમુખ પુજવા તે સર્વ કુલ ધર્મ રીત મળે તે માત્ર “ધર્મીયં વચગાય” કહેવા પણ કાલ નવધર્મ શ્રદ્ધાધર્મ ધર્મ નહીં તેમ ચરીત્રની કન્યાના પત્ન ધર્મ નહીં કમકે ચરીત્ર ધર્મ અનુદાન પાળવા તે રીતની ૧૫. તે ને દેવતાને નથી અને જુદાધર્મ તે જાણે ૭, તે કાંઈ કમવચર નથી. જો કુલધર્મનું એ ૧૨, દર્શનાત, પ્રતિમા, દાદા, દાદા, વાગડી, પુજવા કહેવા નથી, કેમકે તે નવ ધર્મ મળે એવા એવા કુળવા કલા દેવ તે મનુષ્ય સાર્વત્રિક આરકે કેમ ન પુજવા કેમકે જુદા, સ્વતંત્ર ધર્મવા નવા ના મનુષ્ય છે તે તો પુજવા નથી.

જો નિવંધની મનુષ્ય દર્શનાત પ્રતિમા, દાદા, વાગડી, વચ, આજાજુ જો એમ કહેવા કુલ નમ વા મનુષ્યને કેમ કુળવા નહીં જો પ્રતિમા આચાર કહ્યું છે કે “ધર્મદારણ ઝીંગારણ” એમ અર્થાત્ જનનાં નમ પૂજ દરિયા નહીં તે કહે. ત્યારે કે ૨, ૨૦. કે ૧૦૫ થી નવક દેવતા આજા નેજા મનુષ્ય પુજવો, અર્થે. ૧૦૫. કુળનો આચાર, કલ ૨૦. ૭ કહે નમે કુળ ૬ ના ને એમ કહ્યું છે કે નવક, ને, ૧૦. ૨૦. ૬૬. ૫૬. ૧૦. “દીવં મુર્ગાધિ મયન જાંવં વર્ગ”

કહે છે: મેર પર્વતથી પુર્વે ને પશ્ચિમે લદસાગ વનનો દીર્ઘપલ્લો જાવીશ જાવીશ હજાર જોજનનો છે. તે બે પાસેનો દીર્ઘપલ્લો બેગો કરનાં ચઢિમાલીશ હજાર જોજન થાય તેમાં મેર પર્વતનું પહોળપલ્લું દસ હજાર જોજન બેગનાં જોપન હજાર જોજન થાય તેમાંથી માત્રવંત અને અંધમાદન બે મજદતા વખારા પર્વત પાંચમે પાંચમે જોજનના એટલે બંને મળી એક હજાર જોજન થાય તે કાદનાં બાટી પ્રમાણુ જેવન હજાર જોજન રહે. એ ભાવ). તેની ધનુષ્ણીક દક્ષિણ દિસે સાડ હજાર ચારસે' અદાર જોજન ને એક જોજનના ઓગણીશ ભાગ કરીએ એદવા બાર ભાગની કદી છે. એટલે એટલી પરધી છે. (અંધમાદન અને માત્રવંતનો જુદો જુદો પ્રમાણુ કહે છે ત્રીસ હજાર બસે' નવ જોજન અને ૭ કળા એટલા લાંબપલ્લુ છે એટલે બંને મળી સાડ હજાર ચારસે' અદાર જોજન અને બાર કળાના જાણુવા.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉત્તર કુરુક્ષેત્રનો કેદવો આકાર લાવ (૨૪૩૫) કહો છે !

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેનો ધણો સમ રમણીક જૂમિભાગ છે. તે જેમ કોઇ આર્ષજિનામા (દોશ) માથુંનું મકું હોય. જાવત જેમ એકરક અંતરદીપની જગત્વના 'કદી તેમ સર્વ જાણુથી, જાવત દેવલોક મતિના જાણુદાર (મનાર) સર્વ મનુષ્યના સમુદ્ધ છે. અહો અમલો આવખાયતો ! પણ એટલો વિશેષ છે જે ઉત્તરકુરુના મનુષ્ય ૭ હજાર ધનુષ (ત્રણ માઉ) કપાએ ઉઘા છે અને બસે' ને છપન પાંસળી છે. વળી તે જુગમને અક્રમ ભડે એટલે ત્રણ દિવસને અંતરે ચોથે દિવસે આહારની છૂંછા ઉપજે છે. તેનું આયુષ જ્ય-ન્યથી દેશીઉલ્લ ત્રણ પર્યોષમનું છે તે પણ પર્યોષમને અસંખ્યાતમે ભાગે ઉલ્લુ છે ને ઉત્કૃષ્ટપલ્લુ ત્રણ પર્યોષમ પુર્ણ છે. તે જુગમ પોતાના જાગકની ઓગણુપચાસ દીન ખિન-પાસણા કરે. શેષ સર્વ અધિકાર એકરક અંતરદીપની પરે જાણુવો. વળી ઉત્તર કુરુક્ષેત્રને વિષે છ પ્રકારના મનુષ્ય ઉપજે તે કહે છે પચમધા ૧, (પચ કમળ સમાન જેના શરીરની મુગધ તે) મૃગમધા ૨, (કસ્તુરીના જેવી જેના શરીરની મધ આવે તે) અમમ્મા ૩, (મમતા રહિત) અસહ ૪, (જાણુધના પ્રતિજ્ઞ રહિત) તેપલી ૫, ને સનીચારી ૬.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉત્તરકુરુ ક્ષેત્રને વિષે જમકનામા બે પર્વત કયાં કહ્યા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, નીલવંત વપંધર પર્વતથી દક્ષિણ દીસે આદસે' ચોત્રીસ જોજન ને એક જોજનના સાત ભાગ કરીએ એદવા ચાર ભાગ એટલી આખાધાએ (વેગળા) સીતા માદા નદીને બે પાસે (બે કાંઠે) દહાં ઉત્તરકુરુને વિષે બે જમક નામે પર્વત કળા છે તે એક પૂર્વને કાંઠે ને એક પશ્ચિમને કાંઠે છે. તે પર્વન એકેક હજાર જોજન ઉઘા ઉચ-પલ્લુ છે, અદીસે' જોજન જૂમિ માહિ ઉઘા છે, મૂળે એક હજાર જોજન લાંબપલ્લુ, પહોળ-પલ્લુ છે, વચ્ચે સાડા સાનસે જોજન લાંબપલ્લુ, પહોળપલ્લુ છે, ને ઉપરે પાંચસો જોજન લાંબપલ્લુ, પહોળપલ્લુ છે મૂળે ત્રણ હજાર એકસો જાસડ જોજન કાંઠક આઝેરાં પરિધી-પલ્લુ છે, વચ્ચે બે હજાર ત્રણસે' બહોનેર જોજન કાંઠક આઝેરાં પરિધીપલ્લુ છે, ને ઉપરે પંદરસે' એકાસી જોજન કાંઠક આઝેરાં પરિધીપલ્લુ છે. મૂળે વિસ્તીર્ણુ છે, મધ્યે સંદીપ

ગોખ્લું સમે તટ (કાઠા) છે. જ્યાર પ્રતિષ્ઠ છે. ને પડે પુરં પમિમે ને પચાર વેદિાએ ને ને વનખડે કરીને સપને મોઢરે પરીક્ષીત (નિટપો) છે. એ વેદિા ને વનખડેનો વર્ણન પુરં પરે કહેવો. વળી નીતરાંત દ્રવને તે તે રમે ત્યાં ત્યાં વર્ણ પચારીયાં છે તેદનો વર્ણન પુરંથી પરે કહેવો. જ્યાર તોરણુ સમે કહેવો.

૭૨. પદમ કમળનો અંધિકાર વિસ્તાર સાથે.

વળી નીતરાંત દ્રવને ધાતું મધ્ય દેસ બાને (રમે) ત્યાં એક મોડું પદમ (કમળ) છે. તે કમળ (પદમ) એક જોજન સાંચપણે પોદોળ પડે છે. ત્રીગુણી વિગેષ એટલે વળ જોજન આમેરી તેની પચારી છે. અર્ધ જોજન જલ પડે છે, હા જોજન પ્રાપ્ત (પાણીમાં) છે ને ને કોસ પાણીયથી ઉચું છે. સર્વ મળી સાડા હા જોજન સર્ગામે ઉચપણે છે. તે કમળનો એદવો એદવે રમે વર્ણનાસ કદવો છે. તે કહે છે. વજ્જ સ્તમ્ભ મૂળ છે. અરીટ સ્તમ્ભ કદ છે. વૈદુર્વ સ્તમ્ભ નાગ છે. વૈદુર્વ સ્તમ્ભ બાવીરમાં હોઈ પચ છે. જાંજુર્વ સ્તમ્ભ બાવીરમાં પચ પાંખડી છે. રાસ મુખર્વ મય કેસરો છે. સુખર્વ મય કમ્પિમ (કોમ્પ) છે. અનેક મળિમય કમળના કપીયા (પીચ) છે. તે કમ્પિમ અર્ધ જોજન માંથી પોદોળા છે, તેથી ત્રીગુણી આમેરી પાંચીપણે છે. એક કોમ જલપણે છે, સર્વ સુખર્વમય છે. બાઢા સુકમાળ જ્યાર પ્રતિષ્ઠ છે. વળી ને કમ્પિમ ઉપર પડેા સમ રમ્પિમ જમિ બામ છે. જ્યાર મળિએ કરી ઉપગોબીન છે ને ધાતું સમ રમ્પિમ જમિ બામને ધાતું મધ્ય દેસ બાને હદાં એક મોડું બચન છે ને એક કોમ સાંચપણે છે. અર્ધ કોસ પદોળપણે છે ને રમેકોર્વ એક કોમ ઉચુ ઉચપણે છે અનેક મોડા રમે રચેને કરી સનિચિટ (સનીન) છે. જ્યાર તેનો વર્ણ પાંચવીરે કહેવો. તે બચનને વળ દીને વળુ દાર છે. પુરં ૧ દક્ષિન ૨ ઉત્તર ૩ તે દાર પાચમે ધનુષ ઉચા ઉચપણે છે, અરીએ ધનુષ પોદોળપણે છે, ને નેદુર્વ (અરીને ધનુષ) પ્રવેસપણે છે રીન છે. વર પ્રધાન કનકાથી ધનિમ ધીન છે જ્યાર વનમાળા સમે વળુન કહેવો. વળી ને બચનની માટે ધાતું સર્ગા રમ્પિમ જમિ બામ છે ને જંમ કોમ માદગનું પડું રીન જ્યાર મળિયને વર્ણન કહેવો. વળી ને ધાતું સમ રમ્પિમ જમિ બામના ધાતું મધ્ય દેસ જ્યારે રિંમે કદા એક મોટી મળિયીયા છે ને પાચન ધનુષ સાંચપણે પોદોળપણે છે. ને અરીને ધનુષ જલપણ છે. સર્વ મળિમય છે ને મળિયીયાને ઉપરે કદાં એક મોટી રિંમળ્યા છે ને હામળ્યાનાં વળુન કહેવો કહેવો.

વળી ને નુચ પદ કમળને અનેના એટલા બાડ ને નુચ કમળની અર્ધ ઉચ પ્રમાણને કહેવે કરીને મારો વહુ છે ને એટલા બાડ કમળ અર્ધ જોજન સાંચપણે પડે. એટલે છે તેથી ને નુચી માતરી વર્ણવે ને કોમ જલપણે છે, હા જોજન વળી વહુ ઉપર છે ને એક કોમ વળી ઉપરે ઉચા છે મળપણ જોજન માંને ઉચપણે છે. તે એટલા બાડ કમળના એદરે. એદરે હા વળુન કહે છે ને કહે છે વજ્જમય પચ છે જ્યાર અનેક મળિમય કમળ બચ ને એટલા બાડ કમળની કમ્પિમ એક રીન

લાંબી પડોળા છે. તેથી ત્રીસુપ્પી ઝાઝેરી પરિધીપણે છે, અધીસ જાણણે છે. સર્વ કમળ મળે છે. આઠા જાણ પ્રતિષ્ઠ છે. વળી તે કલિયાને ઉપરે લાલું સમ રમણિક જમિ જાય છે. જાણ મળિનો વળું. મધ, રસયં પુરંપરે કહેવો. વળી તેમુખ કમળને વાજ્ય ખૂણે ઉતાર દીસે ને રણા ખૂણે નીલવન દ્વકુમાર દેવનાના ચાર દગર સામાનીકના ચાર દગર કમળ છે. એમ સર્વ પરિવારનાં કમળ કહેવાં. વળી તે મુખ્ય કમળ જાણેરી જીજી તજી કમળની પરિધીએ કરીને સધને એકઠેર વીટકું છે તે કહે છે. અજવંતરની પરિધી ૧, મધ્ય પરિધી ૨ ને જાલીરજી પરિધી ૩ તેમાં અજવંતરની પરિધીએ જાણેરી સાખ કમળ છે, મધ્ય પરિધીએ આગીસ સાખ કમળ છે. ને જાલીરજી પરિધીએ મુખ્ય જાણેરી સાખ કમળ છે. એ ત્રણે પરિધીના મળને એક કોડ ને વીસ સાખ કમળ હોય એમ નિર્ધારે કયું છે.

(દરે સર્વ કમળ પરીવાર નીતનન દ્વકમાં છે તે કહે છે. મુખ્ય કમળ ૧ તેને પરિધી ૧૦૮ની તેને પરિધી ૩૪.૦૧૧ની તેને પરિધી ૩૨,૦૦,૦૦૦ની તેને પરિધી ૪૦,૦૦,૦૦૦ની તેને પરિધી ૪૮ ૦૦,૦૦૦ની સર્વ મળને ૧,૨૦,૫૦,૧૨૦ એક કોડ વીસ સાખ પચામ દગર એકઠો વીસ કમળ થ.જ દરે તેને પરીવાર કવી જાણવે છે.

૧ મુખ્ય કમળ નીલવન દ્વકુમાર દેવનાનું છે.

૨ કમળ નીલવન દ્વકુમાર દેવના જાણના છે.

૩ મળ નીલવન દ્વકુમાર દેવનાની ચાર અજમરીહોનાં છે

૪ મળ નીલવન દ્વકુમાર દેવનાની ચાર અજમરીહોનાં છે.

૫ મળ નીલવન દ્વકુમાર દેવનાની ચાર અજમરીહોનાં છે.

૬ મળ નીલવન દ્વકુમાર દેવનાની ચાર અજમરીહોનાં છે.

૭ મળ નીલવન દ્વકુમાર દેવનાની ચાર અજમરીહોનાં છે.

૮ મળ નીલવન દ્વકુમાર દેવનાની ચાર અજમરીહોનાં છે.

૯ મળ નીલવન દ્વકુમાર દેવનાની ચાર અજમરીહોનાં છે.

૧૦ મળ નીલવન દ્વકુમાર દેવનાની ચાર અજમરીહોનાં છે.

૧૧ મળ નીલવન દ્વકુમાર દેવનાની ચાર અજમરીહોનાં છે.

૧૨ મળ નીલવન દ્વકુમાર દેવનાની ચાર અજમરીહોનાં છે.

૧૩ મળ નીલવન દ્વકુમાર દેવનાની ચાર અજમરીહોનાં છે.

૧૪ મળ નીલવન દ્વકુમાર દેવનાની ચાર અજમરીહોનાં છે.

કમળ બીજ પરિધીએ છે. ને ત્રીજી પરિધીએ ચાર દીસે ચાર ચાર હવર આત્મ રક્ષક દેવાના કમળ એમ સોળ હવર કમળ એ પરીવાર બાંધ્યો. એ કમળનો વીવરો કરી બનાખ્યો.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે સ્વામારે નીચવંત દ્વદ એવું નામ કહો છો?

ઉત્તર—હે મૌનમ, નીચવંત દ્વદને વિશે ત્વં જે ઉત્પત્ત કમળ છે. જ્યારે લક્ષ્ય કમળ છે. તે સર્વ નીચે વળે, નીચી પ્રથાએ છે, નીચી પ્રથા કાંનિત છે. વળી નીચવંત દ્વદકુમાર નામે ધ્વાં નામકુમાર દેવતા વસે છે. તે જમક દેવતા સરીખો, કહેવો. જ્યારે તે માટે નીચવંત દ્વદ એવું નામ કરીએ છીએ.

વળી તે નીચવંત દ્વદને પૂર્વરીસે ને પશ્ચિમરીસે બે પાસે દસ દસ જોગનને આંતરે ધ્વાં દસ દસ કાંચનગીરી પવંત છે. બે પાસે ઘડને ધીમ છે. તે કાંચનગીરી સો સો જોગન ઉચા ધરતીધણી ઉચપણે છે. ને પચવીસ જોગન ઉચા ધરતી મહિ છે. મૂળે એકા સો સો જોગન સાંખપણે પોદોળપણે છે, વચ્ચે પંચોતેર પંચોતેર જોગન સાંખપણે પોદોળ પણે છે ને ઉપરે પંચાસ પંચાસ જોગન સાંખપણે પોદોળપણે છે. મૂળે ત્રણસે સોળ જોગન કાંઈક કાંઈક પરિધીપણે છે, વચ્ચે બસે સાડત્રીસ જોગન કાંઈક કાંઈક પરિધીપણે છે ને ઉપરે એકસો અઠાવન જોગન કાંઈક કાંઈક પરિધીપણે છે, મૂળે દિનાનું છે (સો જોગન માટે) વચ્ચે સાંકડા છે. (પંચોતેર જોગન માટે) ને ઉપરે પાનળા છે (પચાસ જોગન માટે) આપુંજો સરથાને (આકારે) સંસ્થીત છે. સર્વ કનકમય છે. આજા પ્રત્યેક પ્રત્યેક પથ્થર વેદિકાએ ને પ્રત્યેક પ્રત્યેક વનખડે વીર્યા છે. તે કાંચનગીરી પવંતને ઉપરે ધનું સમો રમણિક જુમિયામ છે. જ્યારે ત્વં દેવતા, દેવતા રમે છે, વમે છે, કીડા કરે છે. વળી તે કાંચન પવંતે પ્રત્યેક પ્રત્યેક પ્રામાણ્યસક છે. તે સાદાપ્રકાર જોગન ઉચા ઉચપણે છે ને સવાએકત્રીસ જોગન સાંખપણે પોદોળપણે છે. તે પ્રામાણ્યમહિ ભણીધીડીકા છે તે બે જોગનની છે તે ઉપરે સૌદામન પરીવાર સરીખે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે સ્વા માટે કાંચનગીરી પવંત એવું નામ કહો છો?

ઉત્તર—હે મૌનમ, કાંચનગીરી પવંતને વિશે ને તે કાને વાળી પ્રમુખ ઉત્પત્ત પ્રમુખ કાંચનને વળે કમળ છે. જ્યારે ત્વં કાંચનગીરીનામા દેવતા મદરિકા જ્યારે વમે છે તે કારણે તે મૌનમ, કાંચનગીરી પવંત એવું નામ કરીએ છીએ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાંચન દેવતાની કાંચનનામા મન્વન્ધાની કયા છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, કાંચન પવંત ઘણી જગર દીને કાચન નામા રાન્ધધાની ત્રીઝ અસ્ત્રાનને અંતરે જગુડાવને વિશે છે. તેવો વર્ણન મર્ગ વિગળ રાન્ધધાનીની પર કહેવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જગુડાવે ઉત્તર કુટુંબે ઉત્તરકુટુંબામા દ્વદ કયા કહેવો છે?

ઉત્તર—હે મૌનમ, નીચવંત દ્વદધણી દ્વાનું દીને આદંતે ચોચાન જોગન ને એક જોગનના સ્થાન ભાગ કરીએ એવડા ચાર ભાગ એકની અન્ધધાને (જેકે) ઉત્તરકુટુંબ દ્વદ છે. તે જમ નીચવંત દ્વદ કહેવો નેમ સર્વ અધિકાર દેવા સરખા કહેવો. દ્વદના નામે દેવતા છે. સર્વ

[illegible]

(મીળે એક દડ ઉપર કુદ કરને દક્ષિણ દિશાના ઉદયથી ઉપર દક્ષિણ દિશા આક
શા યોગેષ્ઠ જોવાને જોવાના સમીપ ક્યારે જાય એટલે ઉર, સીતાનામે મદા નહીનાં
પણા મધ્ય જાયે ઉપરકુદ હોવને વિષે એક દડ નામે દડ કથો છે. એકનો વધુજ નીચવત
દડની પરી સાંગપમે, પેદોગપમે. બે પદમપર વેદિકા, વનખંડે. ત્રીમીપાન, (પત્રીયા)
તેરજી, મૂળમૂળ, પદમકમળ, પવિતારનાં કમળ સર્વ જલજ્વાં, પજી એટલે વિદ્યા ને તેવના
કમળદિક એકમની મધ્ય કન્થિ વગ્યા છે. એકને આકારે છે એકનામે ત્વા દેવના
વસે છે. તે આરે એક દડ કસીએ જલજ્વા એક રાજ્યપાની, કાચન મીરી પવન રાજ્યપાની
એકે સર્વ પૂર્વની પરી કહેવું

સાચી આરાધના કરે તે આ કરના રહિતના ઉપથી દર્શાવે દિને આશીર્વાદ આપે
જેમને તે જેમના સાચા આરાધના અધિકારી છે તે મીના મદા નરિના બધુ
મધ્ય ભાગે એ વગ કરે એકની દર્શાવે નરિના કરના જે સાંખપણે પેલોગપણે
સર રહેવો તમામ એ વગ : નરિના એ વગ દર્શાવે સર પાંચીને

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

કચ્છના જિલ્લાના નામો

(વચ્ચે) ખાર જોગન જડપણે છે. ત્યાર પછી માતાએ માતાએ પ્રદેશની દાણીએ ધરતું ધરતું ધરતું સધળે છેદે મોઢેર બે કોસ જડપણે છે. તે સર્વ જંજીરનંદમય છે. આજે જડપણે પ્રતિષ્ઠ છે. તે જંજીરોએ એક પછપર પેદિકાએ ને એક વનખડે કરીને સધળે મોઢેર વિરેષ છે. તે વનખડ ને વેદિકાનું વર્ણન પૂર્વતીપરે કહેતું તે જંજીરોને આરે દીસે આર ત્રીસોપાન (પગથીયાં) છે. તેનો વર્ણન પૂર્વતીનીરે જનવ તોરણ, જ્વળ જતા નિ જવતુંડી કહેવો. તે જંજીરોને ઉપરે ધણું સમ રમણિક-જૂમિયામ છે. તે જોમ કાઈ માડગનું પડ દોષ જનવ મણિના રૂપસંકલે કહેતું. તે ધણું સમ રમણિક જૂમિયામને ધણું મધ્ય દેસ ભામે દીદાં એક મોટી મણિપીડીકા છે. તે મણિપીડીકા આઠ જોગન લાંબપણે પોદોગપણે છે. ને આર જોગન જડપણે છે. સર્વ મણિમય આટી મુકમાળ જનવ પ્રતિષ્ઠ છે.

વળી તે મણિપીડીકાને ઉપરે દીદાં એક મોટો જંજીરમુદસંના નામા રૂઠા કલો છે. તે આઠ જોગન ઉચો ઉચપણે છે અર્ધ જોગન જૂમિમાદિ ઉડપણે છે. બે જોગનનો રકષ પ્રદેશ તે યડ છે. તે યડ અર્ધ જોગન પોદોગપણે છે ને જ જોગનની ઉચી નીકળતી તેની શાખા છે. તે જંજીરમુદસંના નામા રૂઠાનો એદવો એદવે રૂપે વર્ણવાસ કલો છે. તે કહેછે. વજ્જ રત્નમય મગ છે. રૂપામય સુપ્રતિષ્ઠ મગના અંકુર છે. આરીષ્ટ રત્નમય વિરતીજી કંદ છે. વૈદુર્ય રત્નમય મનોદર રકષ તે યડ છે. સુગ્ધન ઉત્તમ રૂપામય પુરધો વિરતીજી શાખા છે. અનેક મણિરત્નમય વિવિધ પ્રકારની શાખા પ્રકાશા છે. વૈદુર્ય રત્નમય પત્ર છે. રકષ સુવર્ણમય પાંતનાં ખીટ છે. જંજીરનંદ રત્નમય રાના જુદું મુકમાળ પ્રવાળ કુંપણ ને અંકુર તેનો ધણુદાર છે. વિવિધ પ્રકારના મણિરત્નમય સુમધી દુસ છે. રૂપને ભારે કરીને તેહની શાખા નખી છે. જાંઘવંત છે, કાંતિવંત છે, સંપ્રીક છે, ઉચ્ચોતવંત છે, અત્યંત મનને મુખકારી મન પ્રસન્નકારી છે. તે જંજીરમુદસંનાને આર દીમે આર શાખા છે. તે કહે છે. પુર્વદીમે ૧ દલખુદીમે ૨. પશ્ચિમદીમે ૩. ને ઉત્તરદીમે ૪.

ત્યાં જે પુર્વ દીસીની શાખા છે હદાં એક મોટું જવન (ધર) છે, તે એક કોસ લાંબપણે છે, અર્ધ કોસ પહોળપણે છે ને દેસે ઉચું એક કોસ ઉચું ઉચપણે છે અનેક રથબે કરી સહીત છે. તેના વર્ણન કહેવો. જનવ જવનનું હાર તેદજ પ્રમાણે પાંચમે ધનુષ ઉચું ઉચપણે છે, અદીમે ધનુષ પહોળપણે છે. જનવ ત્યાં વનમાળા જૂમિ ભાગ ઉચ્ચમનો વર્ણન પુર્વતી પરે કહેવો. મણિપીડીકા પાંચમે ધનુષની ઉચી ઉચપણે છે. દેવ સગ્યા સર્વ પુર્વતી રીતે વર્ણન કહેવો.

વળી ત્યાં જે દક્ષિણ દીસીની શાખા છે. હદાં એક મોટો પ્રાસાદાવનંસક છે, તે એક કોસ ઉચો ઉચપણે છે, ને અર્ધ કોસ લાંબપણે, પહોળપણે છે અત્યંત ઉચો મનોદર છે મહિ ધણું સમો રમણિક જૂમિ ભાગ છે. ઉચ્ચમનો વર્ણન કહેવો. તે ધણું સમ રમણિક જૂમિ ભાગને ધણું મધ્ય દેસ ભામે સોદાસન પરીવાર સહીત વર્ણન કહેતું.

વળી ત્યાં જે પશ્ચિમ દીસીની શાખા છે, હદાં એક મોટો પ્રાસાદાવનંસક છે તેનું પણ તેદજ પ્રમાણ જાણવું. વિંદાવન પરીવાર સહીત કહેતું.

૪,૦૦૦ જાંબુ સુદર્શન અનામત દેનાના સામાનિક દેરનાના છે.

૮૦૦૦ જાણીશું દેવતાની અભ્યંતરની પરબદાના આઠ દુનર દેવતાનાં છે.

૧૦,૦૦૦ જાંબુ મુદર્શન અનામતું દેવતાની મધ્ય પરબદાના દસ દામર દેવતાનાં છે.

૧૨,૦૦૦ જેટલું અનાધુન દેવતાની જાડીરેલી પરખદાના જાર દ્વાર દેવતાનાં છે.

૧૧,૦૦૦ જાણુ મુદરસન અનાધુન દેવતાના આત્મ રક્ષક દેવતાના ત્રીજા પરિભીમે છે.

૫૦,૧૨૦ સર્વ સત્તાંગે પચાસ હજાર એકમે વીસ જાંજુ મુદરાંન તથા છે.

એ વિસ્તાર કરી જાનાઓ. ગયા જાણુ સુક્યેને સો સો જોજનાનાં જણ વનખંડ
છે, તેણે કરીને સપજે એકદર પરીક્ષીત વેટીન (પીટલ) છે તે કહે છે. પરીખું ૧, જીનું
૨, ને ત્રીજું ૩. એ પ્રત્યેક સો સો જોજનાનાં જાણનાં.

તમા ને જાણુ સુદર્શનને પુરંદીએ પહેલું વનખંડ પચાસ જેઠન અવગાડીને જઈએ
હાં એક મીઠું જાતન છે. તેનો તખ્ત જેમ જાણુ સુદર્શન ઉપર પૂરંશાખાએ જાતન મળું
તેમ હોયે. જાણુ દેવમળના લાંબને સર્વ કહેવું. એમ દર્શીએ, પચિમે, ને ઉત્તર રીએ
આર જાતન હોયે.

વળી તે જાણુ મુદતનાથી ઉતર પડે દશાનખને પદેથી વનખડ પચામ નેજન
 અવધાની જાહેરે હદાં આર નંદા પુષ્પકરણી છે તેનાં નામ કહે છે. પચા ૧, પદ્યપા
 ૨, કુમુદા ૩, ને કુમુદપા ૪. તે એક કોરા સાંખી છે, અર્ધકોરા પદોળા છે તે પાંચમે
 વનખ ઝડી છે. આઠી સુકમાળા જાટ, પુટ, મુટ, પંક રતીન, રજ રતીન જાવત પ્રતિપ
 છે. તેનો વનખ પૂર્વથીપર જાવત તોડખને કહેશે. વળી તે આર નંદા પુષ્પકરણીને પાડું
 મખ દેશમાને હદાં એક પ્રમાણવનસક છે, તે એક કોરા સાંખને છે, અર્ધકોરા પદો-
 જાને છે તેનો વનખ પૂર્વથીપર કહેશે જાવત આ નિદામન પચાપર રતીન કહેવું એમ
 દર્શીનું, પૂર્વે અઠીખને પાન પચામ નેજન અવધાની જાહેરે લાં વનખડમાને
 આર નંદા પુષ્પકરણી છે તે કહે છે ઉપચલ નરમા ૧, નવીના ૨, ઉપચા ૩, ને
 ઉપચજાપા ૪. તેનું પ્રમાણ પૂર્વથીપર નેમજ પ્રમાણવનસક તેનું પ્રમાણ પૂર્વે
 કહેવું. એમ દર્શીનું, પચિમ ને નેજાવખનું પાન વનખડમાને પચામ નેજન અવધાની
 જાહેરે લાં વનખ આર નંદા પુષ્પકરણી છે તેનું નામ કહે છે જમા ૧, જુંગિના ૨,
 અંજના ૩, ને જજજાપા ૪ કે.૧ સાર નેમજ પૂર્વથીપર કહેવું વળી જાણુ મુદતનાથી
 ઉતર પચિમે રવજાને પદેનું વનખડ પચામ નેજન અવધાની જાહેરે હદાં આર
 નંદા પુષ્પકરણી છે તેના નામ લે.૧ ૧ ચંદ્રિના ૨, બ્રાહ્મ ૩, નેમજ અંદિપા
 ૪. તેનું પ્રમાણ પાન નેમજ જાણુ ને તેનું નંદા એક પ્રમાણવનસક છે.

[illegible]

કહે છે. સાથીઓ ૧, શીવજી ૨, જીવત દર્પણ ૮, કૃષ્ણામર શ્વજી જીવત છત્રા નિ છત્રી.
 ૧. વળી તે જાંજી સુદર્શનાના બાર નામ કહ્યાં છે તે કહે છે. સુભકાર દર્શન માટે
 સુદર્શના ૧, નિષ્કળ નહીં સારવના ૨ માટે અમોધાર, મહિરત્ન અષ્ટ માટે. સુપ્રગદા ૩,
 જસવંત માટે. જસોધરા ૪, જાંજીદ્રીપત્રું નામ વિસ્તાર માટે વિદેહ જાંજી ૫, ઉત્તમ
 વૃક્ષ માટે સોમનસ ૬. સારવના માટે નિયના ૭, સિંધર માટે નિયમડીના ૮, ભદ્રકારી
 માટે સુભદ્રા ૯, વિરતીર્ણ માટે વિશાળા ૧૦. ભત્રા તે સુમત્યા ૧૧, તે દેખનાં મન
 પ્રદન થાય માટે સુમના ૧૨, એ બાર ભેદ. એટલે સુદર્શના જાંજીવૃક્ષના એ બાર નામ કહ્યાં.
 પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે સ્થા માટે જાંજી સુદર્શના એટલું નામ કહેલો?

ઉત્તર—હે જાતબ, જ'ણ સુદર્શનાને વિષે જ'ણદ્વીપનો અધિપતિ (સ્વામી) અનાયુત નામે દેવતા મહર્ષિએ જાવત પદ્મોપમના આવખાવત વસેછે. તે દેવતા ત્યાં આર દગ્ગર સામાન્યિક દેવતાનું જાવત જ'ણદ્વીપનું, જ'ણ સુદર્શનાનું, અનાયુત રાજ્યધાનીનું અધિપતિપદું કરતો થોડો જાવત વિચરે છે.

પ્રેક્ષ—હે ભગવંત, અનાપુન દેવતાની અનાપુન નામે રાત્વધાની ક્યાં છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જંજુડીપના મેર પવનથી ઉત્તર દીશે ત્રીજા અક્ષાંશના દીપ સમુદ્ર પછી અનેરો જંજુડીપ આવે ત્યાં અનાપૂર રાજ્યધાની છે. જયત્ મહર્ષિએ એમ સર્વ વ્યક્તચ્ચના વિજ્ય રાજ્યધાનીની પહે કહેવી. તેમ વળી હે જાતમ જંજુડીપનામા દીપ ઉત્તર કુર ક્ષેત્રને વિષે તે તે હામે ત્યાં ત્યાં ધણાં જંજુરક્ષ. જંજુના વર્ણે, જંજુના વન ખંડ. નિત્ય ફૂલ્યાં પુલ્યાં જયત્ શાલાએ કરી અતંત અતંત ઉપ શોભનાં થઈ રહેછે. તેણે અર્થે હે જાતમ જંજુડીપનામા દીપ એહવું નામ કહીએ છીએ. તેમ વળી સદાઘ નિરંતર છે. હે જાતમ જંજુડીપનામા દીપવું નામ સાસ્વતુ છે. જે કાંઈ કાલે એ નામ હવું નહીં એમ નથી. જયત્ નિત્ય સાસ્વતુ છે.

મરન—હે ભગવંત, જીવુદીપનામા હોપને વિષે કેટલા ચંદ્રમા પ્રભાસ્વા, પ્રભાસે છે ને પ્રભાસશે. કેટલા સર્વ તપ્યા, તપે છે ને તપશે કેટલા નક્ષત્ર ચંદ્રમાદિ પ્રહો સાથે જોત જોડ્યા, જોડે છે ને જોડશે. કેટલા મહાગૃહ ચાર ચરતા દુષા, ચરે છે ને ચરશે. કેટલા તારાના સમુદની કોઝકોડીઓ શોભતી દુષ, શોભે છે, ને શોભશે. (એ પાંચે પ્રકારના જ્યોતીષીની ત્રણે કાળની પૃષ્ઠા કરી)

ઉત્તર—હે જાતમ, જાલુદ્વીપનામા દ્વીપને વિશે બે ચંદ્રમા પ્રભાસ્વા, પ્રભાસે છે ને પ્રભા-
સરી. બે સર્પ તપ્યા, તપે છે, ને તપસે. છપન નક્ષત્ર ચંદ્રમા સાથે જોગ જોડવા, જોડે છે
ને જોડરી. એકસો છેવિર મહાગૃહ ચાર ચરતા દુઆ. ચરે છે, ને ચરશે. એક લાખ,
તેરીય હજાર, નારસે ને પચાસ એટલી કોડાકોડી ૧,૩૩,૯૫૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦ તારાગણ
સમુદ શીલતા દુઆ, શોબે છે, ને શોભશે. એટલે એ જાલુ દ્વીપનો અધિકાર સંજેષ
માત્ર પૂરો થયો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, લવણ સમુદ્રનું અપરાજનનામા દાર ક્યાં કશું છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લવણ સમુદ્રની ઉત્તર દીસીને અતે ને ધાનકીખડ દીપને પતિ ઉત્તર-ધંધણી દક્ષિણે અપરાજનનામા દાર છે. શેષ સર્વ પુર્વ પરે વિજયદાર જેતું કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, લવણ સમુદ્રનાં દાર દારને એટલે એક દારથી બીજા દારને આગા-ધાએ કેટલું અંતર કશું છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તણુ લાખ, પંચાલું હજાર, બમે એંશી જોજન ને તે ઉપર એક કોસ એટલું આંતર કશું છે, તે કેમજે એકેક દારનું પદોગપણું ચાર ચાર જોજનનું એટલે ચારે દાર થઇને સોજ જોજન થાય. વળી એકેક દાર બારણાખની શાખા એકેક કોસની એટલે ચાર દારની શાખા ગણનાં ચાર દુ આઠ કોસ થાય, તે આઠ કોસના બે જોજનને પુર્વેસા સોજ જોજનમાં બેજનાં અઘર જોજન થાય, તે લવણની મુજગી પરિધી મહિધી બાદ કરીએ ને બાજી રહેવાને ચાર ભાએ વહેંચીએ ત્યારે તણુ લાખ, પંચાલું હજાર, બમે એંશી જોજન એક કોસ એટલું એક દારથી બીજા દારને આંતર (ઉંડું) જણવું. એ ભાવાર્થ.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, લવણ સમુદ્રના પ્રદેસ ધાનકીખડને સ્પર્શ્યા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ જળુદીપનું વ્યાખ્યાન કશું તેમ ધાનકીખડને આગાવે પણ સર્વ તેમજ કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, લવણ સમુદ્રના જીવ મરીને ધાનકીખડે ઉપજે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જળુદીપની પરે સર્વ આજાવા સદીન કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, લવણ સમુદ્ર એહવું નામ સ્થામાટે કહો છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લવણ સમુદ્રનું ઉદક (પાણી) આંબીય, રજવંત, વેગેકરી કાળે વણું, સ્વભાવે નિયર કડુય લવણ (મીઠા) સરખું અપ્રીય છે. ધણા દુષ્ટ, મતુષ્પદ, મુમ, પશુ, પંખીયા, સુરીસપાદિ તેહને પીવા જોજ નથી. પણ એટલો વિરોધ જે લાંબા ઉપના મચ્છાદિક તેહને અપ્રીય નથી (લવણ સમુદ્ર થકી ઉપના તે સ્વયોની માટે તેહને પ્રીય છે.) વળી સુરિયન એહવે નામે મહર્ષિક ત્યા લવણાધિપતિ દેવતા જાવત્ પદ્યોપમની સિધ્ધિ-વંત છે. તે ત્યાં ચાર હજાર સામાનિક દેવતાનું જાવત્ લવણ સમુદ્રનું, સુરિયન રાજ્યધા-નીનું, અનેરા ધણાનું અધિપતિપણું કરતો થકો વીચરે છે. તેણે અર્થે લવણ સમુદ્ર એહવું નામ કહીએ. વળી લવણ સમુદ્ર એહવું સાસ્વતું નામ કશું છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, લવણ સમુદ્રને વિષે કેટલા ચંદ્રમા કાન્તિએ કરી દીપતા દુવા, દીપે ને દીપમે? એમ અર્થ, નક્ષત્ર, મહા, તારા. એ પાંચ જ્યોતિષી પુછના.

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લવણ સમુદ્રને વિષે ચાર ચંદ્રમા દીપતા દુવા, દીપે છે ને દીપશે. ચાર સંધ તપતા દુવા, તપે છે ને તપશે. એકસો બાર નક્ષત્ર ચંદ્રમાદિક સાથે જોજ જોડ્યા. જોડે છે, ને જોડશે. તણુમાં જાવન મૃદ જોજ અને ચાર ચરતા દુવા, ચરે છે ને ચરશે. ને

ને એક જોજનનો ત્રીજો ભાગ એટલું જલપમે છે. (દગ્ધર જોજનના ત્રણ ભાગ કરવા) ત્યાં જે હેડો ત્રીજાગ છે ત્યાં કેવળ વાપરો છે. ને વચ્ચે ત્રીજાગે વાપરો ને પાણી છે. ને ઉપરમે ત્રીજાગે કેવળ પાણી છે. એમ સર્વ નાહના મોટા મગીને લવણ સમુદ્રને વિષે સાત દગ્ધર, આઠમે, ચોરખી પાતાળા કળશા હોય એમ નિર્ધારે કહ્યું છે. હવે જ્યારે તે મોટા પાતાળા કળશા ને નાહના પાતાળા કળશાને હેડવા ને વચ્ચા ત્રીજાગને વિષે ધણા ઉદાર ઉર્ધ્વ (ઉંચા) જમન સ્વભાવવંત વાપરા ઉપરે છે, મુઝના પામે છે, દામે છે, આસે છે, કપે છે, ફોલાય છે, સંધત પામે છે મહિમામહિ આપે છે, તે તે ભાવપ્રત્યે પરીણમે છે. ત્યારે તે પાણી ઉંચું ઉછળે છે, ઉભરાય છે, ને જ્યારે તે નાહના પાતાળા કળશા ને મોટા પાતાળા કળશા હેડવા ને વચ્ચા ત્રીજાગને વિષે ધણા ઉદાર ઉર્ધ્વ જમન સ્વભાવવંત વાપરા નથી દાસતા જાવત તે તે ભાવપ્રત્યે ન પરીણમે ત્યારે તે ઉદક (પાણી) ઉંચું ઉછળે નહીં, ઉભરાય નહીં. વળી તે પાતાળા કળશાના વાપરા અહોરાત્રી મધ્યે બેવાર તે વાયુ શ્રેરે છે ત્યારે અહોરાત્રી મધ્યે બેવાર પાણી ઉંચું ઉછળે છે તે કામ્બે અહોરાત્રી મધ્યે બેવાર વેળ ભરાય છે (ભરતી ઓટ થાય છે) ને જ્યારે તે કળશાના વાપરા અધવચ્ચાગે અનેરા વાપરાપ્રતે ઉદરે નહીં ત્યારે અધવચ્ચાગેયથી તે પાણી ઉભરાય નહીં, ઉછળે નહીં. એમ નિર્ણયે હે જાતમ લવણ સમુદ્ર અકેદસ, આક્રમ, અમાવાસ્યા, પુનમને વિષે અત્યંત અધીકા વધે તથા ઘટે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, લવણ સમુદ્રનું પાણી અહોરાત્રના (દીવસ રાત્રી યજ્ઞને) ત્રીસ મુદુર્ત માંહે કેટલી વાર અત્યંત વધે, ઘટે છે ? (ભરતી ઓટ થાય છે).

ઉત્તર—હે જાતમ, લવણ સમુદ્રનું પાણી ત્રીસ મુદુર્તમાંહે બેવાર અત્યંત વધે ઘટે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ક્યામાટે એમ કહો છો જે લવણ સમુદ્રનું પાણી દિવસ રાત્રિમાં બે વાર વધે, ઘટે છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, લવણ સમુદ્રે ત્રીસ મુદુર્તમાંહે બેવાર અધવચ્ચાગેથી વાપરો ઉઠે છે (પાતાળા કળશાની વાપરે કરીને અકેદસ, આક્રમ, પુનમ, અમાવાસ્યાએ પાણી ઉભરે છે. પાણી અધવચ્ચાગે સમુદ્રમાંહે અનેરા વાપરા પાતાળા કળશાને વાપરે પ્રિયંધકાં અહોરાત્રમાં બે વાર ઉઠે છે તેણે કરી અહોરાત્રમાં બેવાર વેળ ભરાય છે કનિભાવ.) ત્યારે અધવચ્ચાગે ત્રીજા પાણી ઉછળે તે માટે હે જાતમ દીવસની ત્રીસ મુદુર્તમાંહે તે વાપરાની અપેક્ષાએ કરીને બેવાર વધે, ઘટે છે. જાવત વાયુને પ્રકોપે લવણ સમુદ્રને વિષે સીખા ઉગ્ની છે. મહાગાત્રીની વિરંભ ગતિ છે. આવર્ત આકારે અથવા વૃત્તાકારે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, લવણ સમુદ્રની સીખા કેટલી ચક્રવાળે ફરતી પહોળાપણે છે, ને કેટલી વધે ઘટે છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, લવણ સમુદ્રની સીખા દસ દગ્ધર જોજન અથવાજ ફરતી પહોળાપણે છે. ને કાંઈક ઉણું અર્ધ જોજન તે સીખા ઉપરે વેળ વધે, ઘટે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ગોચુખનામા આપાસ પવંત એનું નામ રમે અર્થે કહેા છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ગોચુખનામા આપાસ પવંતને વિષે તે તે કામે ત્યાં ત્યાં ધણી નાની મોટી વાર છે. જાતર ત્યાં ગોચુખને વર્ણે ધણું કમળ છે. તેમજ પુરંવી પડે જાતર ગોચુખ નામે ત્યાં દેતા મર્યાદિત જાતર એક પચોપમની સ્થિતિના વમે છે તે દેતા ત્યાં ચાર દગ્ગર સામાનીક દેતાનું જાતર ગોચુખનામા આપાસ પવંતનું, ગોચુખનામા રાત્તપાનીનું જાતર અગિષ્ણિપણું કરનો નિયમે છે તેને અર્થે હે જ્ઞાનમ ગોચુખ આપાસ પવંત નામ કહીએ જાતર એ નામ નિય છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ગોચુખનામા દેતાની ગોચુખનામા રાત્તપાની ક્યાં છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ગોચુખ પવંતને પૂર્વદીર્ઘે ત્રીજા અમંબ્યાના દીપ, સમુદ્ર બનીકમીને અનેરા તપાણ સમુદ્રને વિષે ગોચુખ રાત્તપાની છે તેવીજ પ્રમાણ કહેવું. તેમજ સર્વ પાનું જાતરો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મીપકનામા વેળધર નામરાગનો દગ્ગાસનામા આપાસ પવંત ક્યાં છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જલુદીપના મેઝપવંતને દહિયુદીને લગત સમુદ્ર બેતાલીસ દગ્ગર જેજન અગમી જાતર ત્યાં સીપકનામા વેળધર નામરાગનો દગ્ગાસનામા આપાસ પવંત છે. તેનું પ્રમાણ જેમ ગોચુખનું હતું તેમ જાતરનું પણ એટલેા વિધેય જે સર્વ અંક રત્નમ છે. નિર્ધેય છે જાતર પ્રતિષ્ઠ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દગ્ગાસનામા આપાસ પવંત એહનું નામ રમે અર્થે કહેા છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, દગ્ગાસનામા આપાસ પવંત લગત સમુદ્રમર્દિ આડ જેજન પ્રમાણ દેવમ.દે જાતરોને સજને નોકર દીપાને છે, ઉદયોત કરે છે, તો છે, જાગ્નિ વધારે છે. તે સીપકનામા ત્યાં દેતા મર્યાદિત છે તે કામે એ નામ કહીએ જાતર તેની રાત્તપાની દાહીનું દીપે અમંબ્યાને લગત સમુદ્ર ત્રીવક નામ દગ્ગાસની ના સર્વ તેમજ પુરંવી પડે દેવ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મ જાતરના વેળધર નામરાગનો મ જાતરના આપાસ પવંત ક્યાં છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જલુ દીપના મેઝ પવંતને પશ્ચિમ દીપ જાતર સમુદ્રને બેતાલીસ દગ્ગર જેજન અગમી જાતર ત્યાં મ જાતરના વેળધર નામરાગનો મ જાતરના આપાસ પવંત છે તેનું પ્રમાણ ત્રીવકનામ કહું પણ એટલેા વિધેય જે સર્વ કપાલ છે નિર્ધેય છે તે એક પદાર્થ પેદાએ તે એક જાતર કહી સહીત છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જાતરના. જા.દ.ન. રાતર એહનું નામ રમે અર્થે કહેા છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જા.દ.ન. જા.દ.ન. રાતરને દિવસ તે તે રાત્રે ના ના પાનું નાની વાર જેનું ને વિષે જાતર પણ જાતર જાતર ન જાતર પ્રમાણ મર્યાદિત છે. મ જાતર વર્ણે વિધેય

ઉ. સંખ્યાબંધી પ્રમાણ છે. સંખ્યાબા દેવના મહર્ષિએ જાવર રાજ્યપાની પમિમદીએ સંખ્યાવંતે સંખ્યાના રાજ્યપાની છે. તેવીજ પ્રમાણ સર્વ પુર્વધરે કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભજવંત, મનોસીધક વેગધર નાચરાળનો દયમીમક આવાસ પર્વત ક્યાં છે?

ઉત્તર—હે કૈનમ, જાહુડીયા મેરપર્વતને ઉત્તરદીએ સવનુ સમુદ્દ ભેનાલીસ દળર નેજાન અવગાહીને જાએ ત્યાં મનોમીધકનામા વેગધર નાચરાળનો દયમીમકનામા આવાસ પર્વત છે તેવીજ પ્રમાણ પૂર્વધી રીને કહેવું પણ એટલો વિગેજ જે સર્વ સ્ત્રીક રામમ આઠો નિર્ધન છે.

પ્રશ્ન—હે ભજવંત, દયમીમકનામા આવાસ પર્વત એકવુંનામ સ્ત્રી અર્થે કહે છે?

ઉત્તર—હે કૈનમ, દયમીમકનામા આવાસ પર્વત છે તે મીના, સોનાયા મહાનદીનો પ્રવાહ તે પર્વતને સમકમાં જુલુએ આવે છે તે તે પર્વતને આધારીને સમુદ્દના પાણીમાં ભળી જાય છે તેને અર્થે દયમીમક નામ કીએ. જાવર એનામ નિય છે. ત્યાં મનોસીધક નામા દેવના મહર્ષિક છે જાવર ત્યાં ચાર દળર સામાનીક જાવર પીયરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભજવંત, મનોસીધક વેગધર નાચરાળની મનોસીધક રાજ્યપાની ક્યાં છે?

ઉત્તર—હે કૈનમ, દયમીમક આવાસ પર્વતને ઉત્તરદીએ ત્રીજા અસંખ્યાના ૬૫૫, સમુદ્દ કુદી જાએ ત્યાં મનોરા સવનુ સમુદ્દને વિષે ત્યાં મનોમીધક નામે રાજ્યપાની છે. તેવીજ પ્રમાણ પૂર્વધરે જાહુડું જાવર મનોસીધકનામે દેવના ત્યાં રહે છે.

(ચારેની જાણ્યા) પેરેકો કનકમય ૧, બીએ અંકરનમય ૨, ત્રીએ રૂપામય ૩, તે કોરો સ્ત્રીક રામમ ૪, એ ચાર વેગધર દેવનામા આવાસ પર્વત જોરપુત્રાધિક જાહુવા ને અનુવેગધર રાજ્યા પર્વત છે તે ચારે રામમ છે.

પ્રશ્ન—હે ભજવંત, અનુવેગધર નાચરાળના રામ કેટલા છે?

ઉત્તર—હે કૈનમ, ચાર અનુવેગધર નાચરાળના રામ છે. કોઈક ૧. કંઈક ૨. કંઈક ૩. ને જાહુમય ૪.

પ્રશ્ન—હે ભજવંત, કોઈક અનુવેગધર નાચરાળનો કોઈક આવાસ પર્વત ક્યાં છે?

ઉત્તર—હે કૈનમ, જાહુડીયા મેરપર્વતને ઉત્તરપર્વતે જાહુસમુદ્દ ભેનાલીસ દળર નેજાન અવગાહીને જાએ ન કોઈકનામા અનુવેગધર નાચરાળનો કોઈકનામા આવાસ પર્વત છે તે સગમે. એકરમ નેજાન કુને. છે તેવીજ પ્રમાણ જેમ જોરપુત્રાધિક કહેવું તેમજ જાહુડું પણ એટલે વિગેજ જે સર્વ રામમ છે નિર્ધન જાવર નિરવિદેવપણે સર્વ કહેવું જાવર વિદાલન પર્વત કીવ કહે!

પ્રશ્ન—હે ભજવંત, કોઈકનામા ચાર રામ પર્વત એકવું નામ સ્ત્રી અર્થે કહે છે?

ઉત્તર—હે કૈનમ, નાચરાળના ચાર રામ પર્વત એકવું નામ સ્ત્રી અર્થે કહે છે. તેમજ કહેવું પણ એટલે વિગેજ જે છે. કોઈક રાજ્યપાની કોઈક પર્વતને દયમીમકને અનોરે જામ મનું છે તેમજ સર્વ કહેવું

તળી કદંમનામા અનુવેગધર નાગરાગનો પણ તેજા ગમે અપરીણપણે કોટકનીપરે કહેવા. પણ એટલો વિશેષ જે અનીખૂણે છે. કદંમનામા આવાસ પર્વત એટલી વિદ્યુત્રસા રાત્યધાની તે પણ અનીખૂણે અસંખ્યાનમે લવણ સમુદ્રે છે.

વળી કૃંશાસનામા અનુવેગધર નાગરાગ પણ એમજ કહેવો. પણ એટલો વિશેષ જે નૈરાસખૂણે કૃંશાસનામા પર્વત છે ને તેડની કૃંશાસીકાનામા રાત્યધાની તે પણ તેજા દીસે નૈરાસખૂણે અનેરે અસંખ્યાનમે લવણ સમુદ્રે છે.

વળી અશણુપ્રબનામા અનુવેગધર નાગરાગનો આવાસ પર્વત પણ એમજ કહેવો પણ એટલો વિશેષ જે વાયુખૂણે છે ને તેડની અશણુપ્રબનામા રાત્યધાની તે પણ તેડીજ વાયુખૂણે અનેરે અસંખ્યાનમે લવણ સમુદ્રે જાણવી.

એ ચારે આવાસપર્વત એક પ્રમાણે સરખા છે અને સર્વ સ્તંભય છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુસ્થિત લવણ સમુદ્રનો અધિપતિ દેવતા તેડનો જાતમ દ્વીપ ક્યાં છે ?
ઉત્તર—હે જાતમ, જંજુદીપના મેર પર્વતને પશ્ચિમદીસે લવણ સમુદ્ર જાર દગર જોજન અવગાદી જાંઘેલાં સુસ્થિતનામા લવણ સમુદ્રના અધિપતિ દેવતાનો જાતમ દ્વીપનામા દ્વીપ છે તે જાર દગર જોજન લાંબપણે પોહોળપણે છે. સાડગોસ દગર નવસે અડતાળીસ જોજન કાંઈક ઊંચા પરદીપણે છે. તે દ્વીપ જંજુદીપની દીસે સાડી અડધાસી જોજન ને એક જોજનના પંચાણું લાગ કરીએ એહવા ચળીસ ભાગ એટલો જગથડી ઉઘો છે. ને લવણ સમુદ્રની દીસે બે ફાસ જગથડી ઉઘો છે. વળી તે જાતમદ્વીપ એક પચ્ચર વેદિકાએ ને એક વનખંડે કરી સઘળે ચોકરે વિટયો છે. તે વેદિકા ને વનખંડનો વર્ણન પુર્વેસીપરે કહેવો. તે જાતમદ્વીપનામા દ્વીપને ઉપરે ધણુ સમે રમણિક જૂમિ ભાગ છે. તે જેમ કાંઈ માદગનુ તણું જવત્ત્વાં દેવતા બેસે છે. તે ધણુ સમે રમણિક જૂમિભાગને મધ્ય ભાગે સા સુસ્થિત લવણાધિપતિ દેવતાનો એક ગોટો આકાશવાસનામા જૂમિ વિહાર છે તે કાંઠા કરવાનો પ્રાસાદ છે. તે સાડીગાસા જોજન ઉંચપણે છે તે થકી અર્ધ એટલે સવા એકત્રીસ જોજન લાંબપણે પોહોળપણે છે. અનેક સૈકા રથાંભ તેણે કરી સહીત છે. જવનનો વર્ણન કહેવો. તે આકાશવાસ જૂમિ વિહારને માંહે ધણુ સમે રમણિક જૂમિભાગ છે જવત્ત્વાં મણિના સ્પર્શ લગે કહેવું. તે ધણુ મધ્યભાગે તીર્થાં એક મણિપીડીકા છે તે મણિપીડીકા બે જોજન લાંબી પોહોળી છે ને એક જોજન જાડપણે છે. સર્વ મણિમય છે નિર્ભય છે. તે મણિપીડીકા ને ઉપરે તીર્થાં એક દેવસવની (દેવતાની સજ્યા દોઢીયાર્થ) છે તેનો વર્ણન પુર્વેસીપરે કહેવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જાતમ દ્વીપનામા દ્વીપ એહવું નામ રયે અર્થે કહો છો ?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે જાતમ દ્વીપે તે તે હામે ત્યાં ત્યાં ધણાં કમળ જવત્ત્વાં જાતમની કાન્તિવંત [જાતમ નામે કાંઈક વસ્તુ વિશેષ જાણવી]. તેણે અર્થે હે જાતમ, જાતમ દ્વીપ એહવું નામ કહીએ છીએ. જવન એ નામ નિન્ન છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૂર્યદ્વીપનામા દ્વીપ એહતું નામ ક્યે અર્થે કહીએ?

ઉત્તર—હે યોતમ, ત્યાંના કમળ સૂર્યની કાન્તિ સરખાં છે જનવત્ જ્યોતિષી દેવતા વસે છે સૂર્યનામા ત્યાં જ્યોતિષીના ઉદ્ભવ દેવતા વસે છે. તેણે અર્થે સૂર્યદ્વીપ એહતું નામ કહીએ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જંબુદ્વીપના સૂર્યની સૂર્યનામે રાજ્યધાનીયું ક્યાં છે?

ઉત્તર—હે યોતમ, તેહની રાજ્યધાની લવણ સમુદ્રના સૂર્ય દ્વીપને પશ્ચિમ દિસે અનેરા અસંખ્યાતમે જંબુદ્વીપે છે. શેષ સર્વ તેમજ જનવત્ સૂર્ય દેવતા ત્યાં વસે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, લવણ સમુદ્રની શીખા માંહી જંબુદ્વીપની દીમે ફરે છે તે અભ્યંતર લાવણીક ચંદ્રમાના ચંદ્ર દ્વીપ ક્યાં છે?

ઉત્તર—હે યોતમ, જંબુદ્વીપના મેર પર્વતને પૂર્વ દીસે લવણ સમુદ્ર બાર દળર જોજન અવગાદી જાએ ત્યાં અભ્યંતર લવણ સમુદ્રના ચંદ્રમાના ચંદ્રદ્વીપનામા દ્વીપ છે તે જોમ જંબુદ્વીપના ચંદ્રમાના દ્વીપ કલા તેમજ કહેવા. પણ એટલે વિશેષ જે રાજ્યધાનીયું અનેરા લવણ સમુદ્રને વિષે કહેવી. શેષ સર્વ તેમજ કહેતું એમ અભ્યંતર લવણ સમુદ્રના સૂર્યના દ્વીપ તે પશ્ચિમ દિસે લવણ સમુદ્ર બાર દળર જોજન અવગાદી જાએ ત્યાં છે. તેમજ સર્વ રાજ્યધાની પણ કહેવી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, લવણ સમુદ્રની શીખા બાહીર અને ધાતકીખંડ દીસે ફરે છે તે બાહ્ય લાવણીક ચંદ્રમાના ચંદ્રદ્વીપ ક્યાં છે?

ઉત્તર—હે યોતમ, લવણ સમુદ્રની પૂર્વ દીમેની વેદિકાથકી લવણ સમુદ્ર પશ્ચિમ દીસે બાર દળર જોજન અવગાદી જાએ ત્યાં બાહીરસા લવણ સમુદ્રના ચંદ્રમાના ચંદ્ર દ્વીપ છે. તે દ્વીપ ધાતકી ખંડ દીસે સાગ્ર અકાસી જોજન ને એક જોજનના પચાણે ભાગ કરીએ એવા આગીય ભાગ એટલા જળ થકી ઉઘા છે અને લવણ સમુદ્ર દીસે જે કાસ જળથકી ઉઘા છે. બાર દળર જોજન લાંબપણે પોહોળપણે છે તે દ્વીપે પચ્ચર વેદિકા, વનખંડ, ધણું સમરમણિક ભૂમિભાગ, મણિપીઠીકા, સિંહાસન પરીવાર સહીત તેમજ નામનો અર્થ પુરંપરે કહેવો. તેની રાજ્યધાની બાહીરસા લવણ સમુદ્રના ચંદ્ર દ્વીપને પૂર્વ દીસે ત્રીજા અસંખ્યાતમા અનેરા લવણ સમુદ્રને વિષે છે. શેષ સર્વ તેમજ કહેતું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બાહીરસા લવણ સમુદ્રના સૂર્યના સૂર્યદ્વીપનામા દ્વીપ ક્યાં છે?

ઉત્તર—હે યોતમ, લવણ સમુદ્રની પશ્ચિમ દિસિની વેદિકાથકી લવણ સમુદ્ર પૂર્વ દીસે બાર દળર જોજન અવગાદી જાએ ત્યાં સૂર્ય દ્વીપ છે. જનવત્ ધાતકીખંડ દીસે તે દ્વીપ સાગ્ર અકાસી જોજન ને એક જોજનના પચાણે ભાગ કરીએ એટલા આગીય ભાગ જળ થકી ઉઘા છે અને લવણ સમુદ્રની દિસે જે કાસ જળથકી ઉઘા છે. જનવત્ રાજ્યધાની બાહીરસા લવણના સૂર્ય દ્વીપથકી પશ્ચિમ દિસે ત્રીજા અસંખ્યાતમે લવણ સમુદ્રે બાર દળર જોજન અવગાદી જાએ ત્યાં છે. તેમજ સર્વ પૂર્વપરે કહેતું.

૭૫. ધાનકી ખંડથી માંડીને રૂચબંધુ સમુદ્ધાન સર્વ. તેના ચંદ્ર, સુર્યના
ચંદ્ર, સુર્યદ્વિપ ને ચંદ્ર, સુર્ય રાજધાનીની આગતા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ધાનકીખંડ દ્વીપના ચંદ્રમાના ચંદ્રદ્વિપ ક્યાં છે?

ઉત્તર—હે મૌન્ય, ધાનકીખંડ દ્વીપના પૂર્વ દિશાની વેદિકા થાપી કાગોદથી સમુદ્ર ખાર
હળાર જોજન અવગાદી જગએ ત્યાં ધાનકીખંડ દ્વીપના ચંદ્રમાના ચંદ્ર દ્વીપનામા દ્વીપ
છે. તે સપ્તે ચોક્કસ ને કાલ પળેવણી ઉઘા છે. (કાગોદથી સમુદ્ર સરખે સમો છે
તે માટે.) ખાર હળાર જોજન સાંજપણે પેદાજણે છે તેમજ વિષમ, ચરિત્રિ બ્રહ્મ
આમ, પ્રસાદાનંસક, અભિપ્રીકા, સિંદામન પરીવર સદીવ, અર્ધે પળ તેમજ કહેવો.
ને તેની રાજધાની પોતાના દ્વીપથી પૂર્વ દીમે અનેક અસંખ્યાનમે ધાનકીખંડ દ્વીપને
વિશે છે. તે સર્વ તેમજ પૂર્વે કહેતું એમ સર્વ દ્વીપ પળ કહેવા. પળ એટલો વિશેષ
જે ધાનકીખંડ દ્વીપની પશ્ચિમ દિશાની વેદિકા થાપી કાગોદથી સમુદ્ર ખાર હળાર
જોજને તેમજ સર્વ કહેતું જાવજ તેડની રાજધાની સર્વ દ્વીપને પશ્ચિમ દિશે અનેક
ધાનકીખંડ દ્વીપે છે તે સર્વ તેમજ પૂર્વે કહેતું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાગોદથી સમુદ્ધાન ચંદ્રમાના ચંદ્રદ્વિપ ક્યાં છે?

ઉત્તર—હે મૌન્ય, કાગોદથી સમુદ્ધાન પૂર્વ દિશાની વેદિકાના અનંતથી (અનંતર)
કાગોદથી સમુદ્ર પશ્ચિમ દિશા ખાર હળાર જોજન અવગાદી જગએ ત્યાં કાગોદથી સમુદ્ધાન
ચંદ્રમાના ચંદ્રદ્વિપ છે. તે સપ્તે ચોક્કસ ને કાલ પળેવણી ઉઘા છે. સર્વ સર્વ તેમજ
પૂર્વે કહેતું જાવજ રાજધાની ને પોતાના દ્વીપથી પૂર્વે અનેક અસંખ્યાનમે
કાગોદથી સમુદ્ર ખાર હળાર જોજન અવગાદીને તે સર્વ તેમજ કહેતું. જાવજ ત્યાં ચંદ્ર
રેખા રહે છે એમ સર્વના કીપા પળ કહેવા. પળ એટલો વિશેષ જે કાગોદથી સમુદ્ધાન
પશ્ચિમ દિશાની વેદિકાના અનંતથી કાગોદથી સમુદ્ર પૂર્વે ખાર હળાર જોજન અવગાદી
જગએ ત્યાં ચંદ્રદ્વિપ છે. ને તેની રાજધાની પોતાના દ્વીપને પશ્ચિમદીમે અનેક કાગોદથી
સમુદ્ધાને વિશે સર્વ તેમજ કહેતું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પુન્ડ્રવર દ્વીપના ચંદ્રમાના ચંદ્રદ્વિપ ક્યાં છે?

ઉત્તર—હે મૌન્ય, પુન્ડ્રવર દ્વીપના ચંદ્રમાના ચંદ્રદ્વિપ પુન્ડ્રવર દ્વીપની પૂર્વે દિશાની
વેદિકાના અનંતથી પુન્ડ્રવર સમુદ્ર ખાર હળાર જોજન અવગાદી જગએ ત્યાં છે અને તેની
રાજધાની અનેક પુન્ડ્રવર દ્વીપે છે તેમજ સર્વ કહેતું ને સર્વદ્વિપ પુન્ડ્રવર દ્વીપની
પશ્ચિમ દિશાની વેદિકાના અનંતથી પુન્ડ્રવરથી સમુદ્ર ખાર હળાર જોજન અવગાદી જગએ
ત્યાં છે તેમજ સર્વ જાવજ રાજધાની અનેક પુન્ડ્રવરથી સમુદ્ધાને છે.

હવે સર્વ દ્વીપના જે ચંદ્રમા સર્વ તેડના દ્વીપ આમજેજ સમુદ્ધાને બાકીરતે પામે છે.
તેમા વળી ચંદ્રદ્વિપ સર્વ પૂર્વે દિશા છે ને અપદ્વિપ સર્વ પશ્ચિમદીમે છે. ને સર્વ સમુદ્ધાન
જે ચંદ્રમા, સર્વ તેડના દ્વીપ તેડજ સમુદ્ધાને છે દ્વીપના ચંદ્રમા. સુર્યના દ્વીપ ને આગતા

સમુદ્રને મહાદીપે પામે છે તે સમુદ્રના ચંદ્રમા, ચૂર્વના દ્વીપ તેવીજ સમુદ્ર છે, તેટલી રાત્રીપાનીયું દ્વીપના ચંદ્રમા, ચૂર્વની પોતાના સરીખા નામને દ્વીપે છે અને સમુદ્રના ચંદ્રમા, ચૂર્વની પોતાના સરીખા નામને સમુદ્ર છે. તેમા પણ વળી ચંદ્રની રાત્રીપાની પૂર્વદીપે અને ચૂર્વની રાત્રીપાની પશ્ચિમ દીપે છે.

હવે દ્વીપ. સમુદ્રના નામ જાણવાને અર્થે એ ગાથાનો અર્થ કહે છે. પેહેલા જંબુદ્વીપ, લગ્ન સમુદ્ર, પાતળી દ્વીપ, કાશ્યપી સમુદ્ર, પુન્ડરવર દ્વીપ, પુન્ડરવર સમુદ્ર, વાર્ણીયર દ્વીપ, વાર્ણીયર સમુદ્ર, ક્ષીરવર દ્વીપ, ક્ષીરવર સમુદ્ર, પુનર દ્વીપ, પુનર સમુદ્ર, હમ્પ્પર દ્વીપ, હમ્પ્પર સમુદ્ર, નંદીરવર દ્વીપ, નંદીરવર સમુદ્ર, અરણ્ણ દ્વીપ, અરણ્ણ સમુદ્ર, આજ્ઞવર દ્વીપ, અરણ્ણવર સમુદ્ર, કુંડળ દ્વીપ, કુંડળ સમુદ્ર, રચક દ્વીપ, રચક સમુદ્ર, આભરણને નામે, વચ્ચને નામે, મધેને નામે, કમળને નામે, તીલકને નામે, પૂર્ણીને નામે, ત્રિપાળને નામે, રત્નને નામે, વર્ષાપરને નામે, દ્વંદ્વને નામે, નદીને નામે, વિજયને નામે, વપ્પારાને નામે, જાર દેવકોળને નામે, ચાસક દ્વંદ્વને નામે, દેવકુલ, ઉત્તર કરને નામે, મેરને નામે, આગમને નામે, શીખરને નામે, આશીશ નક્ષત્રને નામે, ચંદ્રને નામે, ચૂર્વને નામે, એમ સર્વ ઉત્તમ વસ્તુને નામે, અમંજવાના દ્વીપ, સમુદ્ર કહેવાં.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, દેવદ્વીપ (છેવા રત્નખંડમખપ્રકાશ પુરે (વાંમે) પાંચમે દ્વીપ) તેજ ચંદ્રમાના ચંદ્રદ્વીપનામા દ્વીપ ક્યાં છે ?

હોન્તર—હે જાનક, દેવદ્વીપની પૂર્વ દિગ્ગાની વેદિકાના અવશ્યજી દેવોદધી સમુદ્ર જાર દળર જોજન અવશ્યજી જાહે ત્યા ચંદ્રમાના દ્વીપ છે. તે પૂર્વની રીને જાણવા. જાનક રાત્રીપાની પોતાના દ્વીપવળી પૂર્વ દીપે અને દેવ સમુદ્ર અમંજવાના દળર જોજન અવશ્યજી જાહે ત્યા દેવદ્વીપના ચંદ્રમાની ચંદ્રમા નામે રાત્રીપાનીઓ કહી છે. રીપ સર્વ તેમજ પૂર્વની પડે જાનક દેવદ્વીપના ચંદ્રમાના જંમ એ દ્વીપ કયા તેમજ દેવદ્વીપના જંમના પણ દ્વીપ કહેવા, જન એટલે વિગેરે જે પશ્ચિમ દીપે તેવીજ સમુદ્રમાં કહેવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, દેવ સમુદ્રના ચંદ્રમાના ચંદ્રદ્વીપ ક્યાં છે ?

હોન્તર—હે જાનક દેવોદધી સમુદ્રની રીં દિગ્ગાની વેદિકાના અવશ્યજી દેવોદધી સમુદ્ર પશ્ચિમ દીપે જાર દળર જોજન અવશ્યજી જાહે તેમજ અનુક્રમે જાનક રાત્રીપાની પોતાના ચંદ્રદ્વીપવળી પશ્ચિમ દીપે દેવોદધી સમુદ્ર અમંજવાના દળર જોજન અવશ્યજી જાહે ત્યાં દેવોદધી સમુદ્રના ચંદ્રમાની ચંદ્રમા નામે રાત્રીપાની છે. રીં સર્વ તેમજ કહેવું. એમ ચૂર્વ દ્વીપ જાન કહેવા પણ એટલે વિગેરે જે દેવોદધી સમુદ્રની પશ્ચિમ દિગ્ગાની વેદિકાના અવશ્યજી દેવોદધી સમુદ્ર રીં દિગ્ગાની જાર દળર જોજન અવશ્યજી જાહે ત્યાં ચંદ્રદ્વીપ છે. અને તેની રાત્રીપાનીઓ રાત્રીના કાલે રીં દિગ્ગા દેવોદધી સમુદ્ર અમંજવાના દળર જોજન અવશ્યજીને જાહે ત્યાં છે.

જાન એવ ત્યાં દ્વીપ, જાન સમુદ્ર જાન દ્વીપ જાન સમુદ્ર, જાન દ્વીપ, જાન સમુદ્ર.

તેના ચંદ્રમા, સૂર્યના ચંદ્ર, સૂર્યદીપ ને તેની રાજ્યધાની તે જેમ કેવાદી દીપ, સમુદ્રની દીપી તેમજ દહેરી. એટલે એ ચારે દીપ, સમુદ્રની એક રીત દહેરી.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, સ્વર્ણભૂમણ દીપના ચંદ્રમાના ચંદ્રદીપ નામે દીપ ક્યાં છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સ્વર્ણભૂમણ દીપના પૂર્વ દિશીની વેરિશના અંતર્યા સ્વર્ણભૂમણ દીપ સમુદ્ર જાર દળર જોજન અવમાદી જાએ ત્યાં ચંદ્રદીપ છે અને તેની રાજ્યધાની પોત-પોતાના ચંદ્રદીપને પૂર્વદિશે સ્વર્ણભૂમણ સમુદ્ર અસંખ્યાના દળર જોજન અવમાદી જાએ ત્યાં છે તેમજ પૂર્વર દહેરું. એમ સૂર્યના દીપ સ્વર્ણભૂમણ દીપના પશ્ચિમ દિશીની વેરિશના અંતર્યા સ્વર્ણભૂમણ સમુદ્રમાં જાર દળર જોજન અવમાદી જાએ ત્યાં છે અને તેની રાજ્યધાની પોત-પોતાના દીપધર્મ પશ્ચિમદિશે સ્વર્ણભૂમણ સમુદ્રમાં અસંખ્યાના જોજન જાએ ત્યાં છે. દીપ સર્વ તેમજ દહેરું.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, સ્વર્ણભૂમણ સમુદ્રના ચંદ્રમાના ચંદ્રદીપ ક્યાં છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સ્વર્ણભૂમણ સમુદ્રના પૂર્વદિશીની વેરિશના અંતર્યા સ્વર્ણભૂમણ સમુદ્ર પશ્ચિમદિશે જાર દળર જોજન જાએ ત્યાં ચંદ્રદીપ છે. દીપ સર્વ તેમજ પૂર્વદીપરે દહેરું. ને તેની રાજ્યધાની પોત-પોતાના દીપને પશ્ચિમદિશે સ્વર્ણભૂમણ સમુદ્રમાં અસંખ્યાના જોજન અવમાદી જાએ ત્યાં છે. તેમજ સર્વ દહેરું. એમ સૂર્યના દીપ પશ્ચિમ સ્વર્ણભૂમણ સમુદ્રમાં પશ્ચિમદિશે પશ્ચિમદિશે જાર દળર જોજન અવમાદી જાએ ત્યાં ચંદ્રદીપ છે ને તેની રાજ્યધાની પોત-પોતાના દીપધર્મ પૂર્વદિશે સ્વર્ણભૂમણ સમુદ્રમાં અસંખ્યાના દળર જોજન અવમાદી જાએ ત્યાં સ્વર્ણભૂમણ સમુદ્રના સૂર્યની રાજ્ય-ધાનીએ છે જાવર ત્યાં સૂર્યદેવના દંડ છે. એ દીપ સમુદ્ર તેના ચંદ્ર સૂર્યના દીપ અને રાજ્યધાનીનો અધિકાર પુરો કરેલો દહેરુ સમુદ્રનો અધિકાર ચાહે છે તેજ દહેરુ.

૭૬. સરજી સમુદ્રની સાથે બીજા સમુદ્રનો મુકાબલો.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, સરજી સમુદ્રને વેળવળામા નામનાજ, અમ. મીખા. નમજ, (નીચા) અને પ્રાસ. દહિ (૨૫, ૫૮) છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ ત્યાં છે (નીચા) ૨૫, ૫૮ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત જેમ સરજી સમુદ્રે વેળવળામા નામનાજ અમ. મીખા. નમજ, દહિ છે તેમ જ દીપને જે દહેરુથી પ્રજાજ અસંખ્યાના સમુદ્ર છે ત્યાં વેળવળા-મા નામનાજ, અમ. મીખા. નમજ, ને પ્રાસ. દહિ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ એ સર્વ સર્વે નહીં. એટલે એક નહીં.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત સરજી સમુદ્ર મુકુ સીખરન પહોં છે ? કે અગ-૨૭ સમુદ્ર છે ? કે સૂર્યના દીપ પહોં છે ? કે અગ-૨૭ સમુદ્ર પહોં છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સરજી સમુદ્ર મુકુ નામનાજ પહોં છે. પણ સરજી પ્રજાજન

પાણી નથી. વાથરે કરી ફોબાનું જળ (પાણી) છે, પણ અણુઓઆનું રિયર પાણી નથી. પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જેમ સત્વળ સમુદ્રનું ઉચું સીખાવન પાણી છે, પણ સમું પ્રત્યારવંત પાણી નથી. વાથરે કરી ફોબાનું પાણી છે, પણ અણુઓઆનું રિયર પાણી નથી. તેમ બાલીરમા જે અસંખ્યાના સમુદ્ર છે તેનું પાણી શું ઉચું સીખાવંત છે, કે પ્રત્યારવંત સમું પાણી છે ? વાથરે કરી ફોબાનું પાણી છે, કે અણુઓઆનું રિયર પાણી છે ?

હિતર—હે માનભ, બાપીરજા કાગોડથી પ્રમુખ સર્વ સમુદનું શીખારત હ્યું પાળી નહી, પણ પ્રસ્તારવંત સમું પાળી છે. વાવરે કરી દોઝાનું પાળી નહી, પણ અખરોખાનું ગિયર પાળી છે. (પાનાગા કાગોડના અખાવ મારે.) જાગેરી પૂનું છે. પૂનું પ્રમાણ બપો છે જગના નહી. અને હજા પણ નહી સમા ભર્થો ઘડાની પરે રજા છે.

પ્રશ્ન—દે અમરાંત, સાચા સમુદને નિમે ધણા જિદાર અપકાવણ મેઝ તપને છે? નરમે છે? બીજાર—ને મૌવમ, દા, ઉપને છે, નરમે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, જેમ સત્જ્ઞ સમુદાયે તિને બળા ઉદાર જાદર અપકાવણ મેં ઉપજે છે, સમુદાના પામે છે, વરમે છે તેમ જાદીરવા ને કાજોતિ પ્રમુખ અસંખ્યાના સમુદા છે તેને તિને બળા ઉદાર અપકાવણ મેં ઉપજે છે! સમુદાના પામે છે! વરમે છે!
ઉત્તર—હે જાતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં (એટલે મેં વરસવા નહીં.)

પ્રશ્ન—દે ભજનન, આવીયા સમુદ મેપની ગિરિવિના જગે કરી પૂજું પૂજું પ્રમાણે અર્પણ પાત્ર મેષ વામના નથી, યજ્ઞના નથી, ઊત્તુપાત્ર નથી, સમા અર્પણમાં પડે રહે છે. મેષ રો અર્પે કદો છે?

ભીન્ન—તે નેત્રમ, પાનીયા સમુદ્રને વિષે મેપની ગટ્ટિ નિના થળા બાદર અપકાયા ઉદક જોનીયા ઇ. પુદમજ પાનીયલે આચવ છે. ઉપર છે, પુદ માવ છે, ઉત્તરવ ક્રમે આવે છે. તેને અર્થે તે નેત્રમ એમ કહીએ છીએ ને. પાનીયા મહુદ મેપગટ્ટિ નિના પાનીએ અવા તપત્તુ જમા જવા પાની પડે રહે છે.

૭૭. જલનું મહત્વના ગુણગાનના અધ્યાય.

૫૪-૨ બચ(૧, ૩(૧) મનુ: ક્રેડે: ૩૩(૧) મિલિય ૧૫૭૦ ઇ

[illegible]

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, લવણ સમુદ્રનું કેવડું મોટું ગોત્રનું રહીન સમુ (સરખું) પાણી ક્ષેત્ર છે? ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લવણ સમુદ્રનું દશ હજાર જોગન પ્રમાણ ચક્રવાળ વિષંબે ગોત્રનું રહીત સમુક્ષેત્ર છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, લવણ સમુદ્રનો કેવડો મોટો ઉદકમાળ પાણીનો ઉચો માળ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, દશ હજાર જોગન ચક્રવાળ પોદોળપણે ઉચો ઉપર સમેા ઉદકમાળ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, લવણ સમુદ્ર રથે સંરચાને (આકાર) છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ગોત્રિયેને સંરચાને છે, નાવાને સંરચાને છે, છીપ સંપૂટને સંરચાને વચે ઉચો છે, અરવના રકષને સંરચાને છે, વસબીધરને સંરચાને બે પામે નખતો છે, વચે ભંચો, જત વાટલો ફીરતો વળીયાને સંરચાને સંરચાને છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, લવણ સમુદ્ર કેટલો ચક્રવાળ ફરતો પોદોળપણે છે? કેટલો પરિધી-પણે છે? કેટલો ઉડપણે છે? કેટલો ઉચપણે છે? ને કેટલો સર્વાંગે ઉડપણે, ઉચપણે યધને છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લવણ સમુદ્ર બે લાખ જોગન ચક્રવાળ સધળે ફરતો પોદોળપણે છે. પંદર લાખ, એકાસી હજાર, એકસો, એગણ ચાળીસ જોગન કાંઈક ઉંચા પરિધિપણે છે. એક હજાર જોગન ઉડપણે છે. સોળ હજાર જોગન ઉચપણે ચીખા છે. સત્તર હજાર જોગન ઉડપણે, ઉચપણે મળીને સર્વાંગે પાણીનો પીંડ બાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, યદ્યપી એ તે લવણ સમુદ્ર બે લાખ જોગન ચક્રવાળ સધળે પોદોળ પણે છે; પંદર લાખ, એકાસી હજાર, એકસો, એગણ ચાળીસ જોગન કાંઈક ઉંચા પરિધીપણે છે. એક હજાર જોગન ઉડપણે છે સોળ હજાર જોગન ઉચપણે ચીખા છે. સત્તર હજાર જોગન ઉડપણે, ઉચપણે મળીને સર્વાંગે જળપીંડ છે. તો રથે ફરણે હે ભગવંત લવણ સમુદ્ર જંજુહીપનામા હીપને પાણીએ કરી રેસતો નથી? પીડા ઉપગ્નવતો નથી? તેમ વળી નિઃચે એકાદક જળમય (જળાકાર) કેમ કરતો નથી?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જંજુહીપનામા હીપને વિષે ભરત, ઐરવત ક્ષેત્રે અરીહંત, અકર્તિ, બળદેવ, વાસુદેવ, જંધા ચારણ સાધુ વિખ્યાચારણ સાધુ, વિખ્યાધર, સાધુ, સાધરી, શ્રાવક, યાત્રિકા, બીજાએ મનુષ્ય છે. તે પ્રકૃતિ સ્વભાવેજ ભદ્રિક છે, સ્વભાવેજ વનિત છે, સ્વભાવેજ જેહને પાતળા અદ્ય (થોડો) કોષ, માન, માયા ને લોભ છે. જેહને યદુ સુકુમાળ, માર્દવ કોમળતા તેણે કરી સહીત છે. વૈરાગ્યથી સંસારમાં લેપાયેલ નથી, ભડક છે, વનિત છે. તેહની નેત્રાએ તેહને પ્રભાવે કરી લવણ સમુદ્ર જંજુહીપ પ્રતે પાણીએ રેસતો નથી, પીડતો નથી, જળમય કરતો નથી બાળતો નથી.

વળી મંગા ૧, સિંધુ ૨, રકા ૩, અને રકાવધ ૪, એ નદીને વિષે અધિષ્ઠાતક દેવીએ મહર્ષિક જ્ઞવલ એક પશ્ચીપમની સ્થિતિવંત વસેછે. તેહની નેત્રાએ કરી તેહને પ્રભાવે કરી લવણ સમુદ્ર જ્ઞવલ એકાદક કરતો નથી, બોળતો નથી.

૨૫

[illegible]

જાણીએ મહર્ષિઃ વચ્ચે જે જાણતો ને જાણે, પ્રભાવે કરીને રચ્યે નથી.
જાણીએ મહર્ષિઃ વચ્ચે જે જાણતો ને જાણે, પ્રભાવે કરીને રચ્યે નથી.

પણ રૂ.૭૮.૫૩ નિ. ચિહ્નરૂપે દર્શાવેલ વસ્તુઓમાંથી કોઈ પણ વસ્તુની કિંમત ૧૦૦ રૂ. કરતાં વધારે નથી. આથી જો કોઈ વસ્તુની કિંમત ૧૦૦ રૂ. કરતાં વધારે હોય તો તેની કિંમત ૧૦૦ રૂ. કરતાં વધારે નથી હોઈ શકે.

પણી મદા હેમવન, રૂપા. વાંપર પવનને ચિપે હેવય મડપિક જાવ-
પમની રિકનેજાલ વમે છે તેડને પ્રખાવે કરીને રેલમે નથી.
પણી હરીયાલ, રૂપા. હેવને ચિપે હેવય મડપિક છે જાવ પમો-
મડિક છે તેડને પ્રખાવે કરીને રેલમે નથી.

વળી દરિયામાં, સમુદ્રમાં, સેત્રને વિષે જીવજોતી મનુષ્ય પ્રમુખ પ્રાણી સ્વભાવે
જીવે છે તેમને પ્રભાવે કરીને રેણને નથી.

જાણી નરકાંત ૧, નારીકાંત ૨, હરીકાંત ૩, ને હરીસર્પકાંત ૪, એ મહા નાગને
જિંને દેવાએ મહર્ષિ છે. જાવનુ તેલની નેપાએ, પ્રજાને કરીને રેકાએ નથી.
જાણી મધાપાની માથાવંનામા જનુ લેનાર પુરુષને જિંને
રેકાને કરીને રેકાએ નથી.

પરથી મહાજાગી માલવાંનનામા જન સેવાદાય જવંતે વિશે દેવતા મહર્ષિ ઉ તેડને કરીને રેલને નથી.

વગી નીચે નીચર નાના વાંધર પાંચને વિંદે દેવતા મહર્ષિ ઉ તેડને પ્રભાવે

જાગી ૫૬૬ ૧. મ.હા: ૫૬૬ ૨, પુંડરીક ૬૬ ૩, મ.હા: ૫૬૬ ૪, તીર્થ ૫, ને કેસરી ૬૬ ૬, એને વિષે શી ૧. હી ૨, પુનિ ૩, દિર્ગિ ૪, શુદ્ધિ ૫, ને ૬૬ ૬. એ ૭ જેવે: મહર્ષિ ઉ તેડની નેમ, મધ્યે કરી કેમને

[illegible][illegible]

સાચું જાણવા માટે જોઈએ છે તેને કમી છે તેને

१. $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-2} = -2x^{-3} = -\frac{2}{x^3}$
 २. $\frac{1}{x^3} = x^{-3}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-3} = -3x^{-4} = -\frac{3}{x^4}$
 ३. $\frac{1}{x^4} = x^{-4}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-4} = -4x^{-5} = -\frac{4}{x^5}$
 ४. $\frac{1}{x^5} = x^{-5}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-5} = -5x^{-6} = -\frac{5}{x^6}$
 ५. $\frac{1}{x^6} = x^{-6}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-6} = -6x^{-7} = -\frac{6}{x^7}$
 ६. $\frac{1}{x^7} = x^{-7}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-7} = -7x^{-8} = -\frac{7}{x^8}$
 ७. $\frac{1}{x^8} = x^{-8}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-8} = -8x^{-9} = -\frac{8}{x^9}$
 ८. $\frac{1}{x^9} = x^{-9}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-9} = -9x^{-10} = -\frac{9}{x^{10}}$
 ९. $\frac{1}{x^{10}} = x^{-10}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-10} = -10x^{-11} = -\frac{10}{x^{11}}$
 १०. $\frac{1}{x^{11}} = x^{-11}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-11} = -11x^{-12} = -\frac{11}{x^{12}}$
 ११. $\frac{1}{x^{12}} = x^{-12}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-12} = -12x^{-13} = -\frac{12}{x^{13}}$
 १२. $\frac{1}{x^{13}} = x^{-13}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-13} = -13x^{-14} = -\frac{13}{x^{14}}$
 १३. $\frac{1}{x^{14}} = x^{-14}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-14} = -14x^{-15} = -\frac{14}{x^{15}}$
 १४. $\frac{1}{x^{15}} = x^{-15}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-15} = -15x^{-16} = -\frac{15}{x^{16}}$
 १५. $\frac{1}{x^{16}} = x^{-16}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-16} = -16x^{-17} = -\frac{16}{x^{17}}$
 १६. $\frac{1}{x^{17}} = x^{-17}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-17} = -17x^{-18} = -\frac{17}{x^{18}}$
 १७. $\frac{1}{x^{18}} = x^{-18}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-18} = -18x^{-19} = -\frac{18}{x^{19}}$
 १८. $\frac{1}{x^{19}} = x^{-19}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-19} = -19x^{-20} = -\frac{19}{x^{20}}$
 १९. $\frac{1}{x^{20}} = x^{-20}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-20} = -20x^{-21} = -\frac{20}{x^{21}}$
 २०. $\frac{1}{x^{21}} = x^{-21}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-21} = -21x^{-22} = -\frac{21}{x^{22}}$
 २१. $\frac{1}{x^{22}} = x^{-22}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-22} = -22x^{-23} = -\frac{22}{x^{23}}$
 २२. $\frac{1}{x^{23}} = x^{-23}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-23} = -23x^{-24} = -\frac{23}{x^{24}}$
 २३. $\frac{1}{x^{24}} = x^{-24}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-24} = -24x^{-25} = -\frac{24}{x^{25}}$
 २४. $\frac{1}{x^{25}} = x^{-25}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-25} = -25x^{-26} = -\frac{25}{x^{26}}$
 २५. $\frac{1}{x^{26}} = x^{-26}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-26} = -26x^{-27} = -\frac{26}{x^{27}}$
 २६. $\frac{1}{x^{27}} = x^{-27}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-27} = -27x^{-28} = -\frac{27}{x^{28}}$
 २७. $\frac{1}{x^{28}} = x^{-28}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-28} = -28x^{-29} = -\frac{28}{x^{29}}$
 २८. $\frac{1}{x^{29}} = x^{-29}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-29} = -29x^{-30} = -\frac{29}{x^{30}}$
 २९. $\frac{1}{x^{30}} = x^{-30}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-30} = -30x^{-31} = -\frac{30}{x^{31}}$
 ३०. $\frac{1}{x^{31}} = x^{-31}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-31} = -31x^{-32} = -\frac{31}{x^{32}}$
 ३१. $\frac{1}{x^{32}} = x^{-32}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-32} = -32x^{-33} = -\frac{32}{x^{33}}$
 ३२. $\frac{1}{x^{33}} = x^{-33}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-33} = -33x^{-34} = -\frac{33}{x^{34}}$
 ३३. $\frac{1}{x^{34}} = x^{-34}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-34} = -34x^{-35} = -\frac{34}{x^{35}}$
 ३४. $\frac{1}{x^{35}} = x^{-35}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-35} = -35x^{-36} = -\frac{35}{x^{36}}$
 ३५. $\frac{1}{x^{36}} = x^{-36}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-36} = -36x^{-37} = -\frac{36}{x^{37}}$
 ३६. $\frac{1}{x^{37}} = x^{-37}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-37} = -37x^{-38} = -\frac{37}{x^{38}}$
 ३७. $\frac{1}{x^{38}} = x^{-38}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-38} = -38x^{-39} = -\frac{38}{x^{39}}$
 ३८. $\frac{1}{x^{39}} = x^{-39}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-39} = -39x^{-40} = -\frac{39}{x^{40}}$
 ३९. $\frac{1}{x^{40}} = x^{-40}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-40} = -40x^{-41} = -\frac{40}{x^{41}}$
 ४०. $\frac{1}{x^{41}} = x^{-41}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-41} = -41x^{-42} = -\frac{41}{x^{42}}$
 ४१. $\frac{1}{x^{42}} = x^{-42}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-42} = -42x^{-43} = -\frac{42}{x^{43}}$
 ४२. $\frac{1}{x^{43}} = x^{-43}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-43} = -43x^{-44} = -\frac{43}{x^{44}}$
 ४३. $\frac{1}{x^{44}} = x^{-44}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-44} = -44x^{-45} = -\frac{44}{x^{45}}$
 ४४. $\frac{1}{x^{45}} = x^{-45}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-45} = -45x^{-46} = -\frac{45}{x^{46}}$
 ४५. $\frac{1}{x^{46}} = x^{-46}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-46} = -46x^{-47} = -\frac{46}{x^{47}}$
 ४६. $\frac{1}{x^{47}} = x^{-47}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-47} = -47x^{-48} = -\frac{47}{x^{48}}$
 ४७. $\frac{1}{x^{48}} = x^{-48}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-48} = -48x^{-49} = -\frac{48}{x^{49}}$
 ४८. $\frac{1}{x^{49}} = x^{-49}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-49} = -49x^{-50} = -\frac{49}{x^{50}}$
 ४९. $\frac{1}{x^{50}} = x^{-50}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-50} = -50x^{-51} = -\frac{50}{x^{51}}$
 ५०. $\frac{1}{x^{51}} = x^{-51}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-51} = -51x^{-52} = -\frac{51}{x^{52}}$
 ५१. $\frac{1}{x^{52}} = x^{-52}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-52} = -52x^{-53} = -\frac{52}{x^{53}}$
 ५२. $\frac{1}{x^{53}} = x^{-53}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-53} = -53x^{-54} = -\frac{53}{x^{54}}$
 ५३. $\frac{1}{x^{54}} = x^{-54}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-54} = -54x^{-55} = -\frac{54}{x^{55}}$
 ५४. $\frac{1}{x^{55}} = x^{-55}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-55} = -55x^{-56} = -\frac{55}{x^{56}}$
 ५५. $\frac{1}{x^{56}} = x^{-56}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-56} = -56x^{-57} = -\frac{56}{x^{57}}$
 ५६. $\frac{1}{x^{57}} = x^{-57}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-57} = -57x^{-58} = -\frac{57}{x^{58}}$
 ५७. $\frac{1}{x^{58}} = x^{-58}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-58} = -58x^{-59} = -\frac{58}{x^{59}}$
 ५८. $\frac{1}{x^{59}} = x^{-59}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-59} = -59x^{-60} = -\frac{59}{x^{60}}$
 ५९. $\frac{1}{x^{60}} = x^{-60}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-60} = -6$

[illegible]

કરતો નથી. તેમ વળી હે જાતમ એ લોકની સ્થિતિ છે, એ લોકોનોજ સ્વભાવ છે, એથી કરી સત્ય સમુદ્ર જાણુકીય અને રેણતો નથી, પાણીએ કરી પીડતો નથી, નિર્યં એકાદ જગમગ કરતો નથી, બેળગતો નથી. એ સત્ય સમુદ્રને અધિકાર સંપૂર્ણ થયો. એ મંદર-નામા ઉદેશો ત્રીજી પદ્ધતિનો સંપૂર્ણ થયો.

૭૮. ધાનકીખંડ દ્વીપનો અધિકાર. ૧૨૥

હવે તે સત્ય સમુદ્ર પ્રતે ધાનકીખંડનામા દ્વીપ જન વખાને આકારે રજાશો. સપને આકારે વીડીને રજો છે. (જેથી તેને અધિકાર કહે છે).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ધાનકીખંડનામા દ્વીપ શું સમ ચક્રવાળે સંસ્થીત છે (સમ ગોળ છે) ? વિષમ ચક્રવાળે સંસ્થીત (વિષમ ગોળ) છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, સમ ચક્રવાળે સંસ્થીત છે, પણ વિષમ ચક્રવાળે સંસ્થીત નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ધાનકીખંડનામા દ્વીપ કેટલો ચક્રવાળે ફરતો પદોત્તપજે છે ? તે કેટલો પરિધીયજે છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, આર સાખ જોજન ચક્રવાળે પદોત્તપજે છે, તે એકનાલીમ સાખ, ૬૪ દળર, ત્યારે એકસાં જોજન કાંઈક ઉભા પરિધીયજે છે, (તે એક સાખ જોજનનો જાણુકીય, એ સાખ જોજનનો સત્ય સમુદ્ર છે, તે પુરું પશ્ચિમના મળી આર સાખ જોજન ને આર સાખ જોજન ધાનકીખંડના પૂરું પશ્ચિમના મળી આર સાખ, ને સત્યના આર સાખ, ને જાણુકીય એક સાખ જોજન. કુપ તેર સાખ જોજનને ત્રણગણા ખાતેરા કરતાં થાય) તે ધાનકીખંડનામા દ્વીપ એક પચ્ચર વેદિકાએ ને એક વનખરે કરી સપને આજ ફર વિદ્યો છે ને વેદિકા ને વનખરો વર્ણુ સર્વ પૂર્વથી પરે કહેવો, અને તેની દ્વીપ સમાન પરિધીએ ફરતા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ધાનકીખંડ દ્વીપના કેટલા દાર કયા છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના આર દાર કયા છે વિજય ૧, વિજયન ૨, જયંત ૩ ને અપરજય ૮.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ધાનકીખંડ દ્વીપનું વિજયનામા દાર કયાં છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, ધાનકીખંડને પૂર્વે દિનીને ૭૬ અને કાળોદીપી સમુદ્રના પૂર્વે ને પશ્ચિમ દિગે ભાતવડ નદીને ઉકરે ૬૬૦ ધાનકીખંડનું વિજયનામા દાર છે તેનો વર્ણુ સર્વ જાણુકીયા દાની પરે કહેશે ને તેની રાખપાની અનેઃ ધાનકીખંડ દ્વીપે છે તેની અજામળ સર્વ વિજય નામપાની પરે કહેશે. એમ આર દાર અને રાખપાની સર્વ વર્ણુ પૂર્વે કહેવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ધાનકીખંડના દાના દાર દારને કેટલું અઘાપાએ અંતર (છે) ?

ઉત્તર—હે જાતમ, ૬૪ દા. અઘાપા દા. અંતરે ધાનકીખંડ જોજન અને તનુ ૩.૫ એક દાર દાને એકે એક દારે જાણુકીયા દાને અંતર છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાળોદધી સમુદ્ર કેટલો ચક્રાણે પોહોળપણે છે અને કેટલું પરિધિપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, આઠ લાખ, બેઝન ચક્રાણે પોહોળપણે છે. અને એકાલું લાખ સંતિર દગ્ગર હસે, પચોતેર જોગન કાંઈક અધિકરં પરિધિપણે છે (સર્વ અભ્યંતર દ્વીપ, સમુદ્રના મળીને થાય) તે કાળોદધી સમુદ્ર એક પક્ષરર વેદિકાએ અને એક પક્ષરર અડ કરી એકદેર વિંટવો છે. તે વેદિકા અને વનખંડનો વહુન પૂર્વપરે ભણુવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાળોદધી સમુદ્ર તેને કેટલાં દાર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના ચાર દાર છે. વિજય ૧, વિજયંત ૨, જયંત ૩. તે અપરાજિત

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાળોદધિ સમુદ્રનું વિજયનામા દાર ક્યાં છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, કાળોદધી સમુદ્રના પૂર્વદિશીને અંતે ને પુષ્કરવર દ્વીપના પૂર્વદિશી પશ્ચિમ દિશે સીતોદા મહા નદીને ઉપરે ઘડાં કાળોદધી સમુદ્રનું વિજયનામા દાર છે. આઠ જોગન ઉચપણે છે તેદીજ પ્રમાણ પૂર્વદીપરે કહેનું જયત્ રાત્નધાની કાને અધિકાર કહેવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાળોદધી સમુદ્રનું વિજયંતનામા દાર ક્યાં છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, કાળોદધી સમુદ્રની દક્ષિણ દિશીને છેડે અને પુષ્કરવર દ્વીપના પશ્ચિમ લાઈ ને ઉત્તર દિશે ઘડાં કાળોદધી સમુદ્રનું વિજયંતનામા દાર છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાળોદધી સમુદ્રનું જયંતનામા દાર ક્યાં છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, કાળોદધી સમુદ્રની પશ્ચિમ દિશીને અંતે ને પુષ્કરવર દ્વીપના પશ્ચિમ ભાઈ ને પૂર્વ દિશે સીતા મહા નદીને ઉપરે ઘડાં કાળોદધી સમુદ્રનું જયંતનામા દાર છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાળોદધી સમુદ્રનું અપરાજિતનામા દાર ક્યાં છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, કાળોદધી સમુદ્રની ઉત્તર દિશીને અંતે ને પુષ્કરવર દ્વીપના ઉત્તરાઈ ને દક્ષિણ દીશી ઘડાં કાળોદધી સમુદ્રનું અપરાજિતનામા દાર છે. રોડ સર્વ તેમજ પૂર્વદીપરે દારનું માન ને રાત્નધાની તમામ જાણુદ્વીપના વિજયદારની પરે નિરવિરોધપણે અધિકાર કહેવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાળોદધી સમુદ્રનાં એક દારથી બીજા દારને કેટલું અગ્રાધાન અંતર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, બાલીક લાખ, બાણું દગ્ગર, હસે બેનાસીસ જોગન ને મણુ કેટલું એટલો દારાંતર છે (એટલે એક દારથી બીજા દારને એટલું છેડું છે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાળોદધી સમુદ્રના પ્રદેશ પુષ્કરવર દ્વીપને સ્પર્શ્યાં છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, પૂર્વદીપરે કહેનું. એમ પુષ્કરવર દ્વીપના મણુ પ્રદેશ સ્પર્શ્યાં કહેવા, તે જીવ ઉપજ્યાનું પ્રમ પણુ સર્વ પૂર્વદી રીને કહેનું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પુંકરવર દીપના દાર દારને કેટલું અગાધાએ વચ્ચે અંતર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અદતાવીસ લાખ, જાત્રીસ હજાર, ચારસોં એકસોંતેર જોગન એટલું દાર દારને અંતર છે.

પુંકરવર દીપ અને પુંકરવર સમુદ્ર જાનેના પ્રદેસ પરસ્પરે સ્પર્શ્યાં છે. તેમજ જીવ જાનેના પરસ્પરે કેટલાએક ઉપગ્રે, થવે છે ને કેટલાએક નથી ઉપગ્રતા, ચરવા. તેમજ સર્વે પૂર્વે પડે કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પુંકરવર દીપ એટલું નામ રમે અર્થે કહો છો ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, પુંકરવરદીપને વિષે તે તે કામે તીકાં તીકાં ધણાં પશના વશ છે, પશના વનખંડ છે. તે નિતે દૃશ્યા પુલ્યા જાવત્ રહે છે. ને ઉત્તરકુર ક્ષેત્રે પણ તે મહા પથ એ સાં વૃક્ષાં છે તે જંબુવૃક્ષ ક્ષરખાં સારવતાં છે તેને વિષે પણ અને પુંડરીક નામે જે દેવના મહર્ષિ છે જાવત્ એક પશ્યોપમની સ્થિતિવંત વસે છે તેણે અર્થે હે જ્ઞાનમ! પુંકરવરદીપ એટલું નામ કહીએ છીએ. જાવત્ એ નામ નિસ છે. સારવતું છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પુંકરવર દીપે કેટલા અંદમા પ્રમાએકરી દીપના દુવા, દીપ છે અને દીપશીલ એમ પાંચે જ્યોતીર્ષી (જલુ કાળ આશ્રી) પુછ્યા?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એકસો અમાલીસ અંદમા ને એકસો અમાલીસ સર્વ પુંકરવર દીપને વિષે આમે છે. પ્રકાશ કરે છે. આર હજાર જાત્રીસ નદાત્ર છે. જાર હજાર છસોં જહેનિર મંદા શુદ્ધ છે. છત્રુ લાખ અમાલીસ હજાર ચારસોં એટલી કોઝકોઝી તારા શોભના દુવા, શોભે છે ને શોભસી. એ પુંકરવર દીપ કહો.

૮૨. માનુષોત્તર પર્વત ને મનુષ્ય ક્ષેત્ર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પુંકરવર દીપે માનુષોત્તરનામા પર્વત ક્યાં છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, પુંકરવર દીપને મધ્ય ભાગે મહાં માનુષોત્તરનામા પર્વત છે. તે વૃષ વગીયાને આકારે રહ્યો છે. તે માનુષોત્તર પર્વત પુંકરવર દીપ પ્રતે એ ભાગે જહેમીને મધ્ય ભાગ વચે રહ્યો છે તે કેમ એક અબ્ધંતર પુંકરાર્ધ માનુષોત્તર માદીયો ૧, ને માનુષોત્તર જાત્રીરે તે જાજી પુંકરાર્ધ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અબ્ધંતર પુંકરાર્ધ કેટલો ચક્રવાળે પોદોળખણે છે અને કેટલો પરિવિષયને છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, આઠ લાખ જોગન ચક્રવાળ પોદોળખણે છે. અને એક કોઝ, બેનાલીસ લાખ ત્રીસ હજાર, જમેજોગલુપચાર જોગન એટલી પુંકરવરદીપના માદીયા અર્ધ પુંકરવરની પરિધિ જલજીવી. એમ એ મનુષ્ય ક્ષેત્રની જલુ પરિધિ જલજીવી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે અબ્ધંતર પુંકરાર્ધ એટલું નામ રમે અર્થે કહો છો ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, પુંકરવર દીપને માદીયો અર્ધ માનુષોત્તર પર્વતે માદીર વિટીયો છે

બેનાળીસ ચંદ્ર ને બેનાળીસ સૂર્ય કાળોદથી સમુદના, બહોતેર ચંદ્ર ને બહોતેર સૂર્ય અવ્યંતર પુષ્કરાર્ધના. એ સર્વ એકસો બત્રીસ ચંદ્ર ને એકસો બત્રીસ સૂર્ય થાય તેને આસાસી ગુણાકરતા પ્રદ થાય. આકાલીસ ગુણ કરતા નક્ષત્ર થાય.) આણે છે ને પ્રકાશ કરેછે, અગ્નિ દમર, હમેં છનું એટલા નક્ષત્ર છે. આટલાસી લાખ આળીસ દમર, સાતસેં એટલી ક્રોડાકોટી તારા શોખતા હુવા, શોખે છે ને શોખશે.

એ તારાનો પીંડ સર્વ સમુદાએ ખળીને મનુષ્યલોક માંડી છે, અને મનુષ્યલોક બાહીરે તારા તિથકરે અસંખ્યાતા કલા છે. એટલો તારાનો સમુદ કલો છે. મનુષ્ય લોક માંહે તે સર્વ કદળ પુષ્પને સરથાને સરિથન જ્યોતીર્વાન ચાર ચરે છે તે મેર પર્વન દીસે સંકિર્ણ (સાંકડા) અને બાહીરલી તરફ વિસ્તિર્ણ પ્રકાશવંત છે. સૂર્ય, ચંદ્રમા, ચંદ્ર નક્ષત્ર, એટલા કલા છે. મનુષ્યલોક માંડી જોદના નામ અને ગોત્ર પ્રગટપણે કલા છે. હાસક પીટક (પરિધીર પક્ષિ) ચંદ્રમા, સૂર્યના મનુષ્યલોક માંડી છે. બે ચંદ્રમા, બે સૂર્ય એકે પીટકે હોય, હાસક પીટક (પરિધીર પે પક્ષિ) છે. નક્ષત્રના મનુષ્ય લોકને વિષે હપન નક્ષત્ર એકે પીટકે હોય, હાસક પીટક (પરિધીર પે પક્ષિ) છે. માદા ચંદ્રના મનુષ્ય લોકને વિષે એકસો છેતિર ચંદ્ર એકે પીટકે હોય. ચાર પક્ષિ છે. મેરથળી માનુષોત્તર સાદમી ચંદ્રમા, સૂર્યની મનુષ્ય લોકને વિષે હાસક હાસક ચંદ્ર, સૂર્ય એકે પીટકે પડને હોય. હપન પક્ષિ મેરથી માનુષોત્તર સાદમી નક્ષત્રની મનુષ્ય લોકને વિષે હાસક હાસક નક્ષત્ર એકે પીટકે પડને હોય. એકસો છેતિર પક્ષિ છે ચંદ્રની મેરથળી માનુષોત્તર સાદમી મનુષ્ય લોકને વિષે હાસક હાસક મદમી એકે પીટકે પડને હોય. તે સર્વ જ્યોતિર્વાની મેર પર્વનને ફરે છે પ્રદક્ષણાવર્તે સવળે ફેરે ફેરે છે. (પરિધી ફરતાં પડાં જમણે દાબ મંડળ માંહે રહે ને ડાબે દાબ બાહીરલી તરફ રહે તે પ્રદક્ષણાવર્ત સવળે ફેર ફરીએ.) અન્યરિથન જોમે કરીને જુલુઆ નક્ષત્ર સાથે જંમને કરીને નથા વક્રઅનિચાર પ્રમુખ અન્યરિથન જોમે ચંદ્રમા, સૂર્ય અને ચંદ્રના સમુદ અને નક્ષત્ર તારાના મંડળ તે સદાઈ અવરિથન જલુવા. સદાઈ સરખી ગતિવંત છે. તે પણ પ્રદક્ષણાવર્તે સવળે ફેરે મેર પુરોજ ફેરે છે. ચંદ્રમા અને સૂર્યનો હંડો નથા ઉચો સંક્રમ નથી. સમજૂ તળથડી જેટલા ઉંચા છે તેટલેજ માણે છે પણ તેથી ઉંચા નીચા ચાર કરતા નથી, અને ત્રીધુ મંડળનું સંક્રમ છે. માહીસે, બાહીરે માંડે ત્રીજા આંચે ગય છે. સૂર્ય, ચંદ્રમા. ચંદ્રમા, સૂર્ય, નક્ષત્ર અને માદાચંદ્ર, એ ચારને વિષે રાસીમાત્ર નક્ષત્ર જોને કરીને હંડાં મનુષ્યને ગુણ, દુઃખ ફળની પ્રાપ્તિ થાય. વળી તે ચંદ્ર, સુધારિક જાત મંડળથળી જેમ જંમ માહીસે મંડળે પેમે તેમ તેમ તાપણે વળે. નિરચે દીનમાત્ર મેહું થાય, અને તેવીજ વળી અનુક્રમે અવ્યંતર મંડળથળી બાલ્ય મંડળે જેમ જેમ નીકળે તેમ તેમ તાપણે પડે મગમાત્ર વધે. તે સુધારિકને કદળ વ્રજના દળને આડા તાપણેને માથે હોય સકટ (ચાપ)ને આકારે એટલે માંહે મેર દીશે સાંકડો અને બાહીર સવળ સમુદ દીમે પડેજો હોય.

પ્રશ્ન—હે બજવંત, રથે કદળે ચંદ્રમા મુક્તપણે વધે છે? ને રથે કદળે ચંદ્રમા ફળ

ચંદ્રમાનો પરિવાર કહે છે. અકાશી મૃદ, અકાશીય નંદન અને હાસક દળર, નવમે પંચોતેર. એટલા કોડા કોડી તારા. એટલો એક ચંદ્રમાનો પરિવાર જાણવો. (સૂર્યનો જુદો પરિવાર સમજવો નહીં. એ જે પરિવાર કલો તેમાં સૂર્ય, ચંદ્રનો સમાવેશ સમજવો એટલે એ પરિવાર એક સૂર્ય, ચંદ્રમાનો જાણવો પણ કહેવાય ચંદ્રમાનો. એ ભાવ.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, માનુષોત્તરનામા પવંત કેટલો ઉચ્ચ છે ? કેટલો ઉચ્ચ છે ધરતીમાં છે ? કેટલો મૂળે પોહોળપણે છે ? કેટલો વચ્ચે પોહોળપણે છે ? કેટલો શીખરે (ઉપરે) પોહોળપણે છે ? કેટલો બાહીરી (ધરતીમાં) પરીધે ફરતો છે ? કેટલો બાહીરી તરફ મૂળે (જમીનના યડમાં) ફરતો છે ? કેટલો બાહીરી તરફ વચે પરીધિ પણે ફરતો છે ? અને કેટલો બાહીરી તરફ શીખરે (ઉપરે) પરિધિપણે ફરતો છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, માનુષોત્તરનામા પવંત સપ્તર્ષે, એકવીસ જોગન (ધરતી યડ) ઉચો છે. ચારસે, ત્રીસ જોગન અને એક કોડા ઉડા (ધરતીમાં) છે. મૂળે એક દળર, બાવીસ જોગન પોહોળો છે. વચે સાતસે, ત્રેવીસ જોગન પોહોળો છે. ઉપરે ચારસે, એકવીસ જોગન પોહોળો છે. હવે બાહીરી પરીધિ (ધરતી માંહે) એક કોડ, બેતાલીસ લાખ, ત્રીસ દળર ખમે, આઠમ્બ પંચાસ જોગન કાંઈક અધિરે બાહીરી પરીધિ છે. હવે બાહીરી હેલ્લી પરીધિ એક કોડ, બેતાલીસ લાખ, જત્રીસ દળર, સાતસે મહા જોગનની છે. હવે બાહીરી મધ્ય ભાગની પરીધિ એક કોડ, બેતાલીસ લાખ, એકત્રીસ દળર, આઠસે, ત્રેવીસ જોગનની છે. હવે બાહીરી તરફ ઉપરની પરીધિ એક કોડ, બેતાલીસ લાખ, જત્રીસ દળર, નવસે, જત્રીસ જોગન બાહીરી મમા ઉપરે એટલો પરિધિપણે છે. મૂળે વિસ્તિર્ભું (પોહોળો) છે, વચે સંદ્રીસ (સાંકડો) છે અને ઉપરે પાત્રો છે. મધ્યભાગે ઉચો છે. બાહીરી પાસે દેખતા જોગ મનોદર છે. ઘમારેક મહાજા છે. મોટો દળનો છે. મોટા સીદને સંસ્થાને છે. અર્ધા જગતી રાસને સંસ્થાને સંરિધન છે. (જેમ અર્ધા અર્ધા જગ કરીને જોડે માંડીએ જગ પાસા બાહીરી તરફ રાખીએ તે સંસ્થાને છે.) બાહીરી પાસે સુક્રમાળ બિનિ ચિત્તરૂપ પાપરો છે સર્વ જાંબુનંદનામા રજા સુવર્ણમય છે. નિર્મળ સુક્રમાળ જગત્ પ્રતિરૂપ છે. એ પામે એટલે માંદે અને બાહીરી એ પદ્મર વેદિકાએ ને એ જગપડે કરીને સવળે આક્રેર વિટંગો છે. તે વેદિકા ને જગ ખડનો વર્ધન પૂર્વરે કરવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, માનુષોત્તર પવંત એટલું નામ રમે કાણે કહો છો ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, માનુષોત્તર પવંતને માંહે મનુષ્ય છે ઉપરે સુવર્ણમાર દેવતા છે ને બાહીરી દેવતા છે. તેમ વળી નિઝે હે જ્ઞાત્ર! માનુષોત્તર પવંતને મનુષ્ય ક્યારેય પણ પોતાની સમિતિ બ્રહ્મિકામી (વિઘ્ન) થયા નથી, બનીકામી જાતા નથી ને બનીકામી જાશે પણ નહીં પણ એટલો વિશેષ જે જગ્યાચારજી, વિદ્યાચારજી સાધુ તથા વિદ્યાર તથા દેવ પ્રયોગે મનુષ્ય માનુષોત્તર પવંત ઉચ્ચથી બાહીરી જગ પણ અન્યથા ન જાય. કદાચિત વિદ્યાર તથા દેવપ્રયોગે માનુષોત્તર બાહીરી જગ, અન્યથા ન જાય તોયજી ત્યાં રચાયકાં

હવે બાહર તેજકાણં (અગ્નિ) છે ત્યાંજે એ મનુષ્ય લોક કહીએ. વળી ત્યાં હવે મૂવણુદિકના આગર છે, નિધાન જમિનન ધન છે. ત્યાં હવે એ મનુષ્ય લોક કહીએ. વળી ત્યાં હવે અગર, કુવા, ખાડ, નદી વગે છે ત્યાં હવે એ મનુષ્યલોક કહીએ. વળી ત્યાં હવે ચંદ્રમદણુ સૂર્યમદણુ, ચંદ્રમા પુરે પરિધિ દોષ (કુંઝાળુ) મર્યને પરિધિ દોષ પ્રતિચંદ્રમા (પ્રતિગિંબ) દીમે છે પ્રતિસૂર્ય (પ્રતિગિંબ) દીમે છે, દંદ ધનુષ્ય, ઉદકમંત્ર, કપિદસિત પૂરે વર્ણન કરેલ છે તે સર્વે છે ત્યાં હવે એ મનુષ્યલોક કહીએ. વળી ત્યાં હવે ચંદ્રમા, સૂર્ય, મદ ગણુ, નક્ષત્ર, તારાને અગ્નિ ગમન વક્રગતી આર પ્રમુખ નિર્ગમન બાલ્ય અભ્યંતર મંડલે સંકેમણુ ચંદ્ર જીગતી દાણી, કુદિ મુકલ પક્ષ, કૃષ્ણપક્ષાદિ દ્વિતીયક અવસ્થીત સંસ્થાનક કહીએ છીએ ત્યાં હવે એ મનુષ્યલોક કહીએ સમવણેવ કહીએ. અદી દ્વીપ પીસ્તાલીસ લાખ જોજન પ્રમાણુ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્ય ક્ષેત્ર માંહે જે ચંદ્રમા, સૂર્ય, મદ, નક્ષત્ર, તારા છે. તે દેવતા શું ઉઘા ઉર્ધ્વ લોક (કર્માત્મીયમાં) ઉત્તપન છે એટલે ઉર્ધ્વલોક વાતી છે, કે કંપ (સાપ-માદિક) દેવલોકના વસણુદાર છે, કે વૈમાનના વસણુદાર છે, કે આરોપપન તે આર પ્રત્યે (મંડળ મનિયે પરિભ્રમણુ કરતું) પામ્યા છે, કે આર સ્થીતીક સ્થીર છે, કે મનિને તિમે આશક્તિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે દેવતા ઉર્ધ્વ લોક ઉત્તપન નથી, તેમ કર્મોત્તપન પણ નથી. એટલે દેવલોકવાતી નથી. ત્રીજા લોકમાં પોતાના જ્ઞોતિનીના વૈમાનને વિષે ઉત્તપન છે. આરોપપન છે, આર ચરે છે. પણ સિધર આરી નથી. જનીને વિષે આસક્ત છે, ગતીપ્રતેજ આશ્રય છે, ઉર્ધ્વમુખ કસંજુકા પુષ્પને સંસ્થાને સંસ્થીન અનેક સદસ્યજમે જોજન પ્રમાણુ તાપ ક્ષેત્રે કરી સદીન થકાં અનેક સદસ્ય જમે બાહીરલી વૈકુર્વિન પરપણ્યે કરી સદીન થકાં મોટે મોટે સ્વરે વૃત્તકાં નાટક મેં, ગીત, વાજાંત્ર, વીજા, હસ્તનાળ, કાંસ્થનાળ, તુદિત, મોડું મુદંગ, પકદઃ એવે વાજાંત્રને સખંદે કરીને મોટા ઉત્કૃષ્ટા સોંદનાડ બોલ કમકમ હર્ષને જાગાદગ સખંદે કરી વિપુજ ચિસ્તીજી દેવસંબંધી બોગ પ્રતે બોયવતાં થકાં આછો નિર્બજ પર્વતનો રાગ (મેર) પ્રતે દક્ષણાવર્ગે સવળે ફેરે મંડળ કરતાં થકાં મેર પર્વતે પુરે પર્વતજ કરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્યારે તે જ્ઞોતિની દેવતાનો દંદ ચલે ત્યારે દેવતા દંદ સદીન દેવ-કાં જે મ કરે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્યારે આર પાચ સામાનીક દેવતા તે દંદ સ્થાનક અંગીકાર કરીને તિયરે ત્યાં હવે ત્યાં અનેરો દંદ ઉપજે ત્યાં હવે તે દેવકાં પ્રતે કરે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે દંદની ઉપજવાની સત્ત્વા કેટલા કાળ હવે દંદ વીરવીન રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જલધનથી એક સમય ને ઉત્કૃષ્ટપણે ૭ માસનો ચિરદ દેવ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્યક્ષેત્ર બાહીરલા જે ચંદ્રમા, સૂર્ય, મદ, નક્ષત્ર, તારા છે. તે

દેવના શું ઉપ લોકે ઉત્પન છે, કે કાપના છે, ચાર કરે છે, કે સ્થિત ચારવંત છે, કે મનીને વિષે આસન છે, મની અને આમય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તે દેવના ઉપ લોકે ઉત્પન નથી. (ત્રીકે લોકે વસે છે.) તેમ દેવલોકના રહેણુદાર પણ નથી. વૈશ્વનોમન છે. પાનને વૈશ્વને રહે છે. ચારોમન નથી. ચાર સ્થાનીક છે, સ્થિત છે. મનીને વિષે આસન નથી. મની અને અ.શ્વ નથી. પાત્રી ઉદને સરેશને સચીન (એજા) છે. લક્ષ જોજન પ્રમજ્જ તાપ સંચે કરી સચીનયાં અને સદશ્વમે ભાતીરથી વૈવુચિ પરમદાએ સચીનયાં મોટે મોટે શબ્દે વચ્ચાનાં નાતીકે યોગ્ય મીન વાહનને શબ્દે કરીને દેવ સગથી જોમ જોમવા.યાં સુખ કાન્નિવંત સીનગ લેસ્થાવંત મંદ છે, આવાય જોદનો જોદરી લેસ્થાવંત વિચિત્ર મનોદર છે. એ ને અંતરે કારણ જોદના રીખરની પડે સ્થાને સ્થિત રજાંયાં યાદો મણિ ભથી રીતે અવમાદ કરી રવી. લેસ્થાએ તેને સચીન છે. જોદમે ચંડ, ચૂવંની પ્રમેક લેસ્થાનો વિસ્તાર લાખ જોજનનું છે, છે, ને ચંડ, ચૂવંને સચી પડિનએ રહેશને પરસ્પર અંતર પચાસ દમ્બર જોજનનું છે, માટે ચંડની પ્રમાએ સમિત્ર મનેથી ચૂવંની પ્રમા છે, ને ચૂવંની પ્રમાએ સમિત્ર મનેથી ચંડપ્રમા છે. જોમ પરસ્પર અવમાદ કરી રડી લેસ્થા સચીન છે. જોદવે કારણે કરીને તે લેસ્થા પ્રેસ અને સપચે યોગદેર ઉખોળ કરે છે. અવમાએ છે, નપે છે, કાન્નિએ કરી દીપાવે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જ્યારે તે દેવનાનો દંડ ચલે ત્યારે દેવના દેવશર્પ કેમ કરે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ત્યાં લમે ત્યાં અનેરો દંડ વપડે ત્યાં લમે ચાર પાંચ સામાનીક દેવના ને દંડ સ્થાનક અધીશાર કરીને નિગરે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દંડ સ્થાનક દેવ સજ્યા કેટલો કાળ દંડ રવીન રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જપનથી એક સમય ને જનુહરણે ૭ માસનો તીરદ દોષ. એ મનુષ્યેવ ને મનુષ્યેવ પવંતનો પ્રથમે આવેલ અધિશાર કલો.

૮૨. પુષ્કરોદ્ધી સમુદ. ૩૩૩

દલે તે પુષ્કરોદ્ધી દીપપ્રતે પુષ્કરોદ્ધી નામે સમુદ. ૪૫ વચ્ચાને આકારે જાવળ વીરીને રહેલો છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત પુષ્કરોદ્ધીનામા સમુદ કેટલો ચક્રાને પદોગપણે પદોગ છે, અને કેટલો પડિધીપને કરેલો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સજ્યાના લાખ જોજન (જાત્રાએ લાખ જોજન) ચક્રાએ પદોગપણે છે અને સજ્યાના લાખ જોજન (જાત્રાએ લાખ જોજન) ચક્રાએ પદોગપણે છે અને સજ્યાના પડિધીપને કરેલો છે, તેને એક પદ્યત વેલિકા ને એક વનખરે કરી ચોનગ પડેલ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવંત પુષ્કરોદ્ધી સમુદને કેટલાં દાંડ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ચાર દાર છે તેમજ સર્વ કહેવું. પુષ્કરોદ્ધી સમુદ્રને પૂર્વ દીર્ઘાને અતિ અને વાવ્વીવર દીર્ઘતા પૂર્વાર્ધને પશ્ચિમ દીર્ઘા પુષ્કરોદ્ધી સમુદ્રનું વિજયનામા દાર છે. એમ ગેા ત્રણ દાર પણ કહેવાં. દાર દારનું અંતર સખ્યાના સાખ જ્ઞેજનનું અપાપામે વધ્યે અંતર છે. પ્રદેશ અને છા તેમજ કહેવા મણિમાલિ રથાર્થાં છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, શ્રી અર્ચ એમ કહે છે કે પુસ્કરોદયી સમુદ્ર એવું નામ ?

ઉત્તર—ને જાનમ. પુકરેકાની સમુદનું પાણી નિર્મળ છે, પણ નિરોધ જાનવંતદગનું છે. રાત્રી રત્ન સરખું જરણે છે. રત્નાતીક પાણી સમાન જ્વાલંત છે. શીપર ૧, ને શીપર ૩, નામે બે રેતા મદર્યાં છે. જ્વાલ પડોગામની રિજનીવંત નમે છે તેમે અર્ધે હે જાનમ! જ્વાલ બે નામ નિષ્ઠ છે.

પ્રશ્ન—ને બનાવત, પુણ્યકેટલી સમુદાયે વિશે કેટલા મંદિરો પ્રશાસ કરતા હતા, હરે છે ને હાલે બતાવ કેટલી કોણ કોડી વારામજી મોખના હતા, શોભે છે અને મોખમાં ?

ઉત્તર—હે માનમ, સંખ્યાના અંદામાં દીપતા તુષા, દીપે છે ને દીપશે. જ્યાર સંખ્યાની ડેપ હોતી ત્યારમાજ માનતા તુષા, શોખે છે ને માનશે.

८३. वाइलीवर दीप. ॥३॥

તે પુણ્યકર્મથી મુક્તિપ્રાપ્ત થઈને વૈભવ અને સમૃદ્ધિ પ્રાપ્ત કરી શકે છે.
ઉ. તેમજ સમગ્ર માનવીય જાતિનાં કલ્યાણ.

૪૨૮—દે જાન હિં, ગામીયર કીય ફેરો મહાજા પોલોળો છે ને ફેરો પરીધિયુ છે?

ઉત્તર-દે ને. ૧૩, સુખ્યાના જાખ જોજન (ગોમડ જાખ જોજન) મહાગા પોલોગખો
 છે અને સુખ્યાના જાખ જોજન (ભાડ કોડ, પાચ દલર, ૭મે પચાસી જોજન)
 પુલોગખો છે. તે યાગીના હાથ પછાર પેલિગખો ને જાખરો દોરે છે તેનો વર્ણન
 પુલોગખો કરે. હાલના પ્રજા, આ તેમજ અંતે નાંરે કરે।

૪૪-૬ અવગત, ગાંધીજી ૬૧૧ નંદ; તામ એ અર્થે રહેશે.

[illegible]

ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਜੀ: ਕੁਝ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ: ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ: ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਸਮਝਾਉਣੀ ਪੈਣੀ ਸੀ।

૮૫. ક્ષીરવર દ્વીપ. ॥૫॥

ને વાવણીવર સમુદ્રને ક્ષીરવરનામા દ્વીપ જત વળીવાને આકારે ચોકરે વીડીને રચે છે. તે સંખ્યાના જોગન પોદોગપણે અને પરિધિપણે જાણુવો. (એ પાંચમે ક્ષીરવર દ્વીપ બે કોડ, છપન સાખ જોગન પોદોગ છે ને જત્રીસ કોડ, અડવાસીસ સાખ, અસડ દમર, પાંચસે, ઓમજીપચાસ જોગન પરિધિપણે છે) જાવન અર્થ કહે છે. સાં ધણી નાની મોટી વાવ જાવત સરોવરની પડિત છે તે કુપ સમાન પાણીએ ભરી છે. મન પ્રસન્નકારી છે. તે નાની મોટી વાવને વિષે જાવન વિજયપડિતને વિષે ધણા ઉત્પાત પર્વન છે. તે સર્વ રૂપામય છે. જાવત પ્રતિરૂપ છે. સાં પુંડરીક અને પુષ્કરંત નામે બે દેવના મદરિષ્ઠ (મોટી શક્તિના ધણી) જાવત વસે છે તેણે અર્થે ક્ષીરવર દ્વીપ નામ કીડીએ છીએ જાવન નિચ સાખનું છે. અંદાદિક જોગનિરી સર્વ સંખ્યાના કહેવા.

૮૬. ક્ષીરોદધી સમુદ્ર. ॥૫॥

તે ક્ષીરવર દ્વીપને ક્ષીરોદધીનામા સમુદ્ર જત વળીવાને આકારે સરિયન જાવન ચોકરે વીડીને રચે છે. સમ અઘાગ સરિયન છે પણ વિષમ અઘાગ સરિયન નથી. સંખ્યાના જોગન પોદોગપણે અને પરિધિપણે છે. (એ પાંચમે ક્ષીર સમુદ્ર પાંચ કોડ, જાર સાખ જોગન પોદોગ છે અને ચોસક કોડ, ટાસક સાખ, પંચાસી દમર, સાતમે, ઓઝામા જોગન પરિધિપણે છે.) તેમજ સર્વ કહેવું

પ્રરન—હે જાવન, ક્ષીરોદધી સમુદ્ર એકનું નામ રચે અર્થે કહે છે.

ઉત્તર—હે નૌનમ, ક્ષીરોદધી સમુદ્રનું પાણી જેમ કોઇ વથા દ્રશ્યને ઓળખિ સર્વ ઓળખિ દેશ વિશેષ જાણુવી અર્જુન નામે તરજી રમે સદિત, કેમજી પડે સદિત છેવા નથી તુખતા આચવા જામ જેના તેનો રમ તથા પોડમ નામે જાવનિ સિત્તુ દેશ વિશેષ જાણુવી વર વાળિ તથા સજન રડના પાન, દુધ, ફળ કુપવર્તન અતુલ તથા કોસનામા ફળ વજ તથા ધણા ગુલ, ગુલો ભદાન એવનીના સાકડાના નમ જેડામથ તથા પ્રચુર પીપરૂળી કુપી વેપરી છે જીદા તેના નમ તથા પ્રધાન સામળી મન વિરર એકલી વર પ્રધાન વિરર જમિયામળી સાવજીવતી આર રેકરન ગદર રડિત સરમ જમિયામળે વિં નિર્ભરવને મુલે મેઝાનુડી મેઝડી સર્જિત એકલી નિરદત ને નિર્ભર મુખધાને જાવી રીતે રેડી, ઉડવ નીન છે જાવન હરીના ને જાવને ગુલ પ્રવર છે જેડને એકલી જાવન મેઝાનુડી વરવી રાવજીવતી દેવ એકલી રળી મરડુ અજન દોલ તથા વર પ્રવરન મરડુ જાવનુ રાવ નીવજીવતી રજવ તથા ભર તથા જાવુ અજન તથા જાવિટ તથા પ્રવર ને સરના રળી જાવ (રળી જાવનુ કુપ વિરરે વજાવજા જોગ છે તે ચોકે. વળી રાવજા કોડનું કોડનું રળી જાવની વાવ આવે છે પણ એકલી વાવ કપાઈ અવની તથા રળી જાવને કોડે જાવ દોલને જાવની દોલ એમ સજવ થાવ છે) તેનું કુપ અર્જનુ નાનું અર્જ છે અર્જા વાવ નાવને પરિજીવતી ને કુપ રમે દમર મવનું કુપ એક દમર નાવને વડાને ને એક દમર નાવનું કુપ એકમે જાવને વડાને તે

એકમે આશુ દીપ દશ મળને પાઠ્યે. તે દશ આશુ દીપ એક મળને પાઠ્યે. એ આર
 રથાનક.) એકરૂં કાળી આશુ દીપ મપુર રસ નેદને ધણે દખે સડીન ઊભમે કરી મંદાતીએ
 કરેલું આપુના આંક, એળ, સાકરની પાથ તેણે ગુના રાખ ચપુરેન ચક્રાતે તેદને અથે
 નીપળવેય તે ખીર (દીપપાક) આરવદયા એએ તિરોતે રપદ લેયા એએ કરીને પુટ કરે
 ભવત સર્વ દિને ને માત ને કરીર તેદને પ્રમેદ કરે. મુખવણે કરી સડીન ભવત રપસે
 કરી સડીન દોષ તારે જાનમ પુટે છે.

પ્રશ્ન—દે ભવતન, એકરૂં ને કીર સમુન્ન પદ્મી દોષ /
 ઊતાર—દે જાનમ, એ અર્થ સમર્થ નડી કીરિદીપી સમુન્ન પદ્મી એ ઘડી ભવતન
 દે છે. ભવત આરવદે કરીને છે. વગ્ન વિમગ અને વિમગપ્રમ નામે ક્યાં ને દેવતા
 મંદિરો ભવત વને છે. તેણે અથે કીરિદીપી સમુન્ન એકરૂ નામ કરીએ સંખ્યાના મદમા
 ભવત સંખ્યાના નાથ છે.

૮૭. ધૃતવર દીપ. ૩૩૩

ને કીરિદીપી સમુન્ન અને ધૃતવરનામા દીપ ૩૩ વગ્નપાને આકારે ભવત આકારે
 નામને કરે છે ને સમ નકશાન સંસ્કાર છે પણ વિષુમ ચક્રને નર્થક સંખ્યાના
 ભવત પેદેનવએ ને પાતિષીય છે એ ઊંઘે ધૃતવર દીપ દશ ક્રેઃ ચેરિસ નામ
 ભવત પેદેનવ... એકરૂ એકરૂ વસ કરે નવગ્રસ આપ તાલ દુભત, નને
 પ્રેરત /

ગંધ મુકતું મનોહર મધુર પરણમે કરી દેખતા જોય પ્રસરત્ય નિર્મળ મુખે ઉપભોગ સરદ કાળને વિષે જાણના મંડ એટલે ધૃતના સમુદ ઉપર રહેલું પ્રધાન ઘીષ (માવના ઘીથી પલ્લ અધીક) હોય તારે જ્ઞાનમ પુછે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એવું ઘી જેવું ધૃતોદધી સમુદ્રનું પાણી સ્નાત્વંત છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એ અર્થ સમયે નહીં ધૃતોદધી સમુદ્રનું પાણી એ ઘડી અન્યંત છે છે. આશ્વર્ય કરીને. વળી કાંઈ અને સુકાંઈ નામે છતાં બે દેવતા મહર્ષિકે જાનવ પમે છે. કૌપ સર્વ તેમજ કહેવું. ચંદ્રાદિકે જ્યોતિષી સંખ્યાના છે. જાનવ સંખ્યાની કોઠકોટી તારામણ છે.

૯૯. હંશુવર દ્વીપ. ૥૭૭

તે ધૃતોદધી સમુદ્રપ્રતે હંશુવરનામા દ્વીપ ૪૧ વર્ગીયાને આકારે જાનવ વીડીને રહ્યા છે તેમજ સર્વ કહેવું. (એ સાતમે હંશુવર દ્વીપ ચાલીસ કોઠ ને છત્ર લાખ જોગન પોહોળ-પણે છે અને પાંચસે અઘાર કોઠ, એકલાખ, સત્રાવીસ હજાર, ને આગણત્રીસ જોગન પરિધિપણે છે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, હંશુવર દ્વીપ એવું નામ સ્થે અર્થે કહો છો?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, હંશુવર દ્વીપને વિષે તે તે કામે લાં લાં નાની મોટી વાર છે. જાનવ તે હંશુરસ સરખે પાણીએ ભરી છે. લાં ઉપાન પર્વત છે. તે સર્વ વૈદુર્ય રત્નમય છે જાનવ પ્રતિષ્ઠ છે. વળી સુખમ અને મહાપ્રભ એ બે દેવતા છતાં મહર્ષિકે છે જાનવ વસે છે. તેણે અર્થે હંશુવર દ્વીપ નામ કહીએ.

સર્વ જ્યોતિષી ચંદ્રાદિકે જાનવ તારા લાગે સર્વ સંખ્યાના છે.

૯૦. હંશુવર સમુદ્ર. ૥૭૭

તે હંશુવર દ્વીપ પ્રતે હંશુવરનામા સમુદ્ર ૪૧ વર્ગીયાને આકારે વીડીને રહ્યા છે. જાનવ સંખ્યાના જોગન પોહોળપણે અને પરિધિપણે છે. (એ સાતમે હંશુવર સમુદ્ર એકાસી કોઠ ને બાણું લાખ જોગન પોહોળપણે છે, અને એક હજાર છત્રીસ કોઠ વાર લાખ, બે હજાર સાતસે એકતાલીસ જોગન પરિધિપણે છે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, હંશુવર સમુદ્ર એવું નામ સ્થે અર્થે કહો છો?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, હંશુવર સમુદ્રનું પાણી જેમ કોઈ મનોહર પ્રસરત્ય વિશાંત સ્ત્રીઃપ સુકમાળ એટલે જૂમિ ભાગ ધરતી છે જ્યાંદાં એહવા ક્ષેત્રને વિષે કાટનું લટ વિસ્તીર્ણ જે હજ તેણે ખેડીને પ્રવળને કરી નિપજ કરીજરે તે સૌત્રી વાની. પરીકર્ષ અનુપાશાન સુખ-તે બક્ષા હુદિવંત જને ખીલીત અને તણુના દોષ તેણે કરી વરજત (રહીત) નિર્જલ સ્થાનકે વધી નિર્મળ પાકી મુંદર પરીલુન પાકી પીનપુટ ભડી ચાપ ભડી મીઠી રસવંત ઉપદ્યે વરજત તારે કરી ફરતીન એટલે સીનજ કાળની જીવ જાનુના ઉપદ્યે રહીત એવા તાજ ભવિષ્ય સાંતા વિચાવાના ત્રીજ લાગની અપનીન (નીચત્રો તથા ઉપત્રો લાગ કરીને)

તે જેમ કેાઇ માણસનું તણું હોય જાવત્ દેવના વસે છે. તે ધણું સમ રમણિક જૂમિભાગને મધ્યભાગે પ્રત્યેક પ્રત્યેક સિદ્ધાપતન છે. તે એકેક સો જોજન લાંબપણે છે, પચાસ જોજન પહોળાપણે છે, તે જોહેતિર જોજન ઉંચપણે છે. અનેક સ્થંભના સંકટ તેણે કરી સન્નિવિષ્ટ છે. વર્ણન પૂર્વથી પરે કરવું. તે સિદ્ધાપતનને પ્રત્યેકે પ્રત્યેકે ચાર દિશી ચાર દાર છે. તેનાં નામ કહે છે. દેવ દાર ૧, અસર દાર ૨, નાગ દાર ૩, ને સુવર્ણ દાર ૪. ત્યાં ચાર દેવતા મહર્થિક જાવત્ એક પસ્યોપમની સ્થિતિના વસે છે. તેનાં નામ કહે છે. દેવ ૧, અસર ૨, નાગ ૩, ને સુવર્ણ ૪. તે દાર સોળ જોજન ઉંચપણે છે આઠ જોજન પોહોળાપણે છે. તેટલાજ પ્રવેસપણે છે. રવેન છે. ઉત્તમ સુવર્ણમય છે. વર્ણન સર્વ કહેવો. જાવત્ વનમાળા છે. તે દારને ચારે દિશી ચાર મુખમંડપ છે. તે મુખમંડપ એક સો જોજન લાંબપણે છે. પચાસ જોજન પોહોળાપણે છે કાંઈક અધીરાં સોળ જોજન ઉંચપણે છે. તેના વર્ણન પૂર્વથી રીતે કહેવો. તે મુખમંડપને ચારે દિશી ચાર દાર છે. તે દાર સોળ જોજન ઉંચપણે છે. આઠ જોજન પોહોળાપણે છે તેટલાજ પ્રવેસપણે છે. શીષ સર્વ તેમજ જાવત્ વનમાળા લગે કહેવું. એમ પ્રેક્ષાધર મંડપ પણ તેહીજ પ્રમાણ કહેવું. જેમ મુખ મંડપના દાર કલા તેમ પ્રેક્ષાધર મંડપના દાર પણ તેમજ કહેવો. તે પ્રેક્ષાધર મંડપને મધ્યભાગે અક્ષાટક છે. તે નિમે મણિપીઠીકા છે તે આઠ જોજન પ્રમાણ છે. તે ઉપર સીદ્ધાસન છે. પરિવાર રક્તિ જાવત્ દામ છે. ચારે દિશી સ્થુભ છે (ચૈત્યશીષ) તેમજ કહેવો. પણ તે સોળ જોજન પ્રમાણ છે. કાંઈક આજેરા સોળ જોજન, ઉંચા છે. શીષ તેમજ જાવત્ ત્યાં જીન (દિવાની) પ્રતિમા છે. ચૈત્યશીષ તેમજ ચાર દિશી ચાર છે. તેહીજ પ્રમાણ સર્વ વિગત સાત્તધાની પરે કહેવું. પણ એટલેા વિશેષ જે મણિપીઠીકા સોળ જોજન પ્રમાણ છે. ચૈત્યશીષને. તે ચૈત્યશીષને ચારે દિશી ચાર મણિપીઠીકા છે. તે આઠ જોજન લાંબી પોહોળી ચાર જોજન જાડી છે તે ઉપર મહેંદ્ર ખજ છે. તે સાઠ જોજનનો છે. તે આર્ય વાવ છે તે સો સો જોજન લાંબપણે છે. પચાસ જોજન પોહોળાપણે છે. દશ જોજન ઉંચપણે છે. શીષ સર્વ તેમજ. મનોમુલિકા અને ગૌમાનસીકા અડતાસીકા અડતાસીકા હજાર છે. તે કહેહે પૂર્વદિશી સોળ હજાર, પશ્ચિમ દિશી સોળ હજાર, દક્ષિણ દિશી આઠ હજાર ને ઉત્તર દિશી આઠ હજાર, એમ અડતાસીકા હજાર. શીષ સર્વ તેમજ પૂર્વથી પરે કહેવો. ઉલેચ જૂમિ લાગ કહેવો. જાવત્ તે સિદ્ધાપતનને મધ્યભાગે મણિપીઠીકા છે તે સોળ જોજન લાંબપણે પોહોળાપણે છે. આઠ જોજન જાડપણે છે. તે મણિપીઠીકાને ઉપર દેવજંઘ છે. તે સોળ જોજન લાંબા પોહોળા છે. અને કાંઈક આજેરા સોળ જોજન ઉંચપણે છે. સર્વ રત્નમય છે તે મંદી એકસો આઠ જીન (દિવાની) પ્રતિમા છે સર્વ તેજ ગમે જલુષો. જેમ વૈમાનીક સિદ્ધાપતનનો અધિકાર (સર્વાંગ વૈમાનના સિદ્ધાપતનનો અધિકાર સાયમસેદ્ધી સત્રમાં) છે. તેમ જાણવો.

વળી તીર્થાં જે પૂર્વદિશાનો અંજનગીરી પવંત છે. તેને ચારે દિશે ચાર નંદાપુષ્કરણી વાવ છે. નંદાનરા ૧, નંદા ૨, આનંદા ૩. ને નંદીવર્ધના ૪. તે નંદાપુષ્કરણી એકેક

૬૩. દ્વીપ સમુદ્રનાં નામ, વિષય, તે પરિધિપણની સમજૂતી.

નંબર.	દ્વીપ, સમુદ્રનાં નામ.	દ્વીપ, સમુદ્રનું પેટાજણપણું.	દ્વીપ, સમુદ્રનું પરિધિપણું.
૧	જંબુદ્વીપ.	જોજન, ૧૦૦૦૦૦	૩૧૬૨૨૭-૩-૧૨૮-૧૩૪
૧	સપ્ત સમુદ્ર.	૨૦૦૦૦૦	૧૫૮૧૧૩૬ કાંઈકે માટેની
૨	ધાનવીખંડ દ્વીપ.	૪૦૦૦૦૦	૪૧૧૦૬૧૧
૨	કાળોદેવી સમુદ્ર.	૮૦૦૦૦૦	૬૧૭૦૧૦૪
૩	પુષ્કરવર દ્વીપ.	૧૬૦૦૦૦૦	૧૬૨૦૦૮૬૪
૩	પુષ્કરોદેવી સમુદ્ર.	૩૨૦૦૦૦૦	૩૬૫૨૮૪૭૧
૪	વારણીવર દ્વીપ.	૬૪૦૦૦૦૦	૮૦૦૧૫૬૨૪
૪	વારણોદેવી સમુદ્ર.	૧૨૮૦૦૦૦૦	૧૬૦૬૫૬૬૩૩
૫	ક્ષીરવર દ્વીપ.	૨૫૬૦૦૦૦૦	૩૨૨૮૧૮૫૮૬
૫	ક્ષીરોદેવી સમુદ્ર.	૫૧૨૦૦૦૦૦	૧૪૧૧૮૫૭૮૧
૬	ધૃતવર દ્વીપ.	૧૦૨૪૦૦૦૦૦	૧૨૬૪૩૨૦૨૪૧
૬	ધૃતોદેવી સમુદ્ર.	૨૦૪૮૦૦૦૦૦	૨૫૮૬૫૮૬૧૭૩
૭	ક્રમવર દ્વીપ.	૪૦૬૧૦૦૦૦૦	૫૧૮૦૧૨૭૦૨૬
૭	ક્રમોદેવી સમુદ્ર.	૮૧૨૨૦૦૦૦૦	૧૦૩૧૧૨૦૨૭૧
૮	નદીવર દ્વીપ.	૧૬૩૮૦૦૦૦૦	૨૦૭૨૩૩૫૮૧૫
૮	નદીવર સમુદ્ર.	૨૦૭૬૮૦૦૦૦૦	૪૧૭૭૭૬૫૦૧૧
૯	આબુ દ્વીપ.	૧૫૫૩૬૦૦૦૦૦	૮૨૮૬૩૨૧૨૭૬
૯	આબુ સમુદ્ર.	૧૩૧૦૭૦૦૦૦૦૦	૧૬૫૭૬૩૪૪૮૦૧
૧૦	આનંદવર દ્વીપ.	૨૬૨૧૮૦૦૦૦૦૦	૨૩૧૫૮૭૮૬૧૮૮૫

ક્રમ	દ્રીપ, સમુદના નામ.	દ્રીપ, સમુદનું પોલોગપણું.	દ્રીપ, સમુદનું પરિધિપણું.
૧૦	અરણ્ય સમુદ.	૫૨૪૨૮૮૦૦૦૦	૧૧૩૧૭૧૭૨૪૫૩
૧૧	અરણ્યરાવભાસ દ્રીપ.	૧૦૪૮૫૭૧૦૦૦૦	૧૩૨૧૩૫૪૪૩૩૫૮૬
૧૧	અરણ્યરાવભાસ સમુદ.	૨૦૬૭૭૧૫૨૦૦૦૦	૨૧૫૨૩૦૬૮૧૫૮૧૧
૧૨	કુંડ દ્રીપ.	૨૧૬૫૪૩૦૪૦૦૦૦	૫૩૦૫૪૨૦૫૮૦૪૦૫
૧૨	કુંડ સમુદ.	૮૩૬૦૮૧૦૮૦૦૦૦	૧૦૧૧૦૮૪૨૧૦૬૪૫૩
૧૩	કુંડવર દ્રીપ.	૧૧૭૭૭૨૧૧૦૦૦૦	૨૧૨૨૧૧૮૫૧૧૭૧૧૬
૧૩	કુંડવર સમુદ.	૩૩૫૫૪૪૩૨૦૦૦૦	૪૨૪૪૩૩૭૧૨૮૪૦૨૧
૧૪	કુંડવરરાવભાસ દ્રીપ.	૧૭૧૦૮૮૧૪૦૦૦૦	૮૪૮૮૧૭૪૩૫૧૧૭૨૫
૧૪	કુંડવરરાવભાસ સમુદ.	૧૩૪૨૧૭૭૨૮૦૦૦૦	૧૧૬૭૭૩૪૮૭૮૨૧૩૩
૧૫	રચક દ્રીપ.	૨૧૮૪૩૫૪૫૧૦૦૦૦	૩૩૬૫૪૧૬૭૧૬૧૨૬૪૬
૧૫	રચક સમુદ.	૫૩૧૮૭૦૬૧૨૦૦૦૦	એમ સધને પૂર્વથી પરિધિને
૧૬	રચકવર દ્રીપ.	૬૬૧૧૧ આપને અસ-	જમણી કરીને તે માટે
૧૬	રચકવર સમુદ.	આપા નેજનના દ્રીપ,	૬૪૮૧૮૩ નવ સાખ, અડ-
૧૭	રચકવરરાવભાસ દ્રીપ.	સમુદ કહેવા કિમ્મકોડ	તલીયદનર, બમે, ત્રીપથી
૧૭	રચકવરરાવભાસ સમુદ.	ઉપરાંત તે સ્થેક અવદારે	એટલા બેગરીએ તેની ને
૧૮	હાર દ્રીપ.	અસઆપ કહીએ તે	સઆથાવેઆપને પરિધિ
૧૮	હાર સમુદ.	મરે)	થાવ એમ સર્વ સમજનું.
૧૯	હારવર દ્રીપ.		(એ આપના લખી છે.)
૧૯	હારવર સમુદ.		
૨૦	હારવરરાવભાસ દ્રીપ.		
૨૦	હારવરરાવભાસ સમુદ.		

(પંદરમોં રચક દ્વીપ ને પંદરમોં રચક સમુદ્ર ત્યાં લગે દ્વીપ સમુદ્રના માન પોદોગ-
પણે તથા પરિધિપણે સંખ્યાતા જોજન પ્રમાણ છે. (જંઘાચારણ સાધુ પ્રમુખ મનુષ્ય
પણ પંદરમા રચક દ્વીપ લગે જઈ સકે તે આગળે ન જાય.) જ્યોતિષ ચક્ર પણ સર્વ
સંખ્યાતું કહેતું, અને એ આગળે જે દ્વીપ, સમુદ્ર છે તે સર્વ એકેકથી ગમણા પોદોગપણે
અસંખ્યાતા જોજનના કહેવા. ત્યાં જ્યોતિષ ચક્ર પણ સર્વ અસંખ્યાતું કહેતું. (કોમકો
ઉપરાંત તે લોક વ્યવહારે અસંખ્યાતું કહીએ તે ભાવે.) વળી જંબુ, લવણાદિક નામે
પ્રત્યેક પ્રત્યેક અસંખ્યાતા છે જનત મરવરાવભાસ સમુદ્ર લગે કહેતું. તે પછી પાંચ દ્વીપ
ને પાંચ સમુદ્ર છેદવા છે. તે એકેક નામે છે (એ નામે જીવન વધારે નથી) તેના નામ.
દેવદ્વીપ ૧. દેવસમુદ્ર ૧. નાગદ્વીપ ૨. નાગસમુદ્ર ૨, યક્ષદ્વીપ ૩, યક્ષસમુદ્ર ૩, જૂનદ્વીપ ૪,
જૂનસમુદ્ર ૪. સ્વર્ણભૂરમણ દ્વીપ ૫, સ્વર્ણભૂરમણ સમુદ્ર ૫. તે છેલ્લો સ્વર્ણભૂરમણ સમુદ્ર
રાજનો ચોથો ભાગ આઠેરો પોદોગપણે છે ને ત્રણ રાજ અને રાજનો ઊંડો ભાગ એટલો
ફરતો પરિધિપણે છે. તથા જંબુદ્વીપના મધ્ય મેરુપર્વતથી માંડીને એક દિશાએ સ્વર્ણ-
રમણ દ્વીપનાં છેદ (છેદ) લગે સર્વ અસંખ્યાતા દ્વીપ, સમુદ્ર હોદ લાખ જોજને આજ
રાજના ચોથા ભાગમાં રહ્યા છે. એક છેલ્લો એક સ્વર્ણભૂરમણ સમુદ્ર એક દિશાએ પોદોગ-
પણે હોદ લાખ જોજને અધીક રાજના ચોથા ભાગમાં રહ્યો છે તથા અનર ગણીતે ગણીત
ભાગપદ જોજને ત્યારે રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ચોથા ભાગ માંડેા મહિ અસંખ્યાતા સર્વ દ્વીપ,
સમુદ્ર રહ્યા છે. અને ત્રણ ભાગ આઠેરામાંહે એક સ્વર્ણભૂરમણ સમુદ્ર રહ્યો છે. એવો
સ્વર્ણભૂરમણ સમુદ્ર મોટો છે. તથા રત્નપ્રભા પ્રાચીના ચાર ભાગ માંહે સર્વ સમુદ્ર છે અને
પાંચમા એક ભાગ માંહે સર્વ દ્વીપ છે. (હિ તત્ત્વ.) એ દ્વીપ સમુદ્રના નામ તથા
સમજીતી કહી.

૬૪. નંદીસ્વર સમુદ્ર. ॥૮॥

તે નંદીસ્વર દ્વીપ પ્રતે નદીસ્વરનામા સમુદ્ર વૃત્ત વળીવાને આકારે વીડીને રહ્યો છે.
જનત તેમજ સર્વ પૂર્વનીપરે અર્ધ કહેવાં. કશ્વર સમુદ્રની પરે કશ્વર સમાન પાણી છે,
જનત મુમત્સ ને સોમત્સ નામે કદાં એ દેવના મહર્ષિક જનત નામે છે એ સર્વ તેમજ
સંખ્યાતા જ્યોતિષી તારા લગે કહેતુ.

૬૫. અરુણ દ્વીપ. ॥૯॥

તે નંદીસ્વર સમુદ્ર પ્રતે અરુણનામા નવમો દ્વીપ ૭૧ વળીવાને આકારે વીડીને રહ્યો છે.
પ્રરન—હે ભગવંત, અરુણનામઃ દ્વીપ યુ સમચક્રવાળે સંસ્થીત છે કે ત્રિપદ ચક્રવાળે
સંસ્થીત છે?

ઉત્તર—હે ભગવંત, સમ ચક્રવાળે સંસ્થીત છે પણ ત્રિપદ ચક્રવાળે સંસ્થીત નથી.

પ્રરન—હે ભગવંત, અરુણનામા દ્વીપ કેટલો પોદોગપણે છે ને કેટલો પરિધિપણે ફરતો છે?

ઉત્તર—હે ભગવંત, સંખ્યાતા લાખ જોજન ચક્રવાળે પોદોગપણે છે અને સંખ્યાતા લાખ
જોજન ફરતો પરિધિપણે છે.

વગર પદાર્થો, વનખંડ, દાર્દ્રાંતર તેમજ કદેયાં સંખ્યાના લાખ ભોજન દારના અંતર છે. ભવર અર્થ કહે છે. તે દીપે વાત પ્રમુખ છે તે કષ્ટરસ સમાન પાણીએ ભરી છે. તે ઉપાન પાંચ છે તે સર્વ વજ રનામય છે. અગ્રેક અને વિનશોક નામા દર્દાં ને દેવના મદર્ધિક ભવર વસે છે. તેણે અર્થે આર્યુદધી નામ કવીએ ભવર સર્વ ભોજિની સંખ્યાના છે.

૬૬. આર્યોદધી સમુદ. ૫૩

તે આર્યુદધી અને આર્યોદધીના સમુદ. ૪૧ વળીવાને આધારે વીડીને રહો છે. તેને પશુ તેમજ વિષમ, પરીક્ષેપ સંખ્યાના ભોજનને છે અર્થ કષ્ટરસ સમુદની ૫૨ કહેવે. પશુ એકો વિરોધ ને સમુદ ને સમલુખનામા દર્દાં ને દેવના મદર્ધિક વસે છે દેવ સર્વ તેમજ કહેતું.

૬૭. આર્યુવર દ્વીપ. ૫૧૦

તે આર્યોદધી સમુદ. અને આર્યુવરનામા દસમો દ્વીપ ૪૧ વળીવાને આધારે વીડીને રહો છે. તેમજ સર્વ કહેતું. ભવર અર્થ કહે છે. ત્યાં વાત પ્રમુખ કષ્ટરસ સમાન પાણીએ ભરી છે. ત્યાં ઉપાન ૫૧૦ છે. તે સર્વ વજ રનામય છે. આર્જા છે. આર્યુવરના ને આર્યુવર આદામ નામે દર્દાં ને દેવના મદર્ધિક વસે છે.

૬૮. આર્યોવરદધિ સમુદ. ૫૧૦

તે દીપને આર્યોવરદધી સમુદ. વીડીને રહો છે. ભવર આર્યુવર ને આર્યુ મદા-૫૨ નામે દર્દાં ને દેવના છે દેવ સર્વ તેમજ કહેતું.

૬૯. આર્યુવરાવભાસ દ્વીપ. ૫૧૧

તે આર્યુવર સમુદ. અને આર્યુવરાવ ભાસનામા અગ્રેકો દ્વીપ ૪૧ વીડીને રહ્યો છે. ભવર આર્યુવરાવના સમુદ. ને આર્યુવરાવના મદામ નામે દર્દાં ને દેવના મદર્ધિક વસે છે.

૭૦. આર્યુવરાવભાસ સમુદ. ૫૧૧

તે દીપને આર્યુવરાવના સમુદ. વીડીને રહ્યો છે. ત્યાં આર્યુવરાવના સર્વ ને આર્યુવરાવના મદામ નામે દર્દાં ને દેવના મદર્ધિક વસે છે.

૭૧. કુંડલ દ્વીપ. ૫૧૨

તે ૭૧ નામે કુંડલ દ્વીપ છે ત્યાં કુંડલ ને કુંડલ આદામ નામે ને દેવના મદર્ધિક છે.

૭૨. કુંડોદધી સમુદ. ૫૧૨

તે ૭૨ નામે કુંડોદધી સમુદ. છે ત્યાં કુંડોદધી ને કુંડોદધી નામે ને દેવના મદર્ધિક વસે છે.

૭૩. કુંડલવર દ્વીપ ૫૧૩

તે ૭૩ નામે કુંડલવર દ્વીપ છે ત્યાં કુંડલવર ને કુંડલવર મદામ નામે ને દેવના મદર્ધિક વસે છે.

୧୦୪. ଶ୍ରୀକବିର ସମୟ ୩୧୩

તે ૧૩ ફેબ્રુઆરી સમયે છે. ત્રીજા ફેબ્રુઆરી ને ફેબ્રુ મહાત્મા નામે મે રેલા
મદનિંદ્ર ગમે છે.

१०५. ३:६३३३३३३३ ३:६३. ॥३४॥

ને ૩૩ કુંડવરગામાનામા હોય છે. તે સત્તરમો હોય છે. ત્રીંદાં કુંડવરગામા
અદ ને કુંડવરગામા માદા અદ નામે બે દેવા વસે છે.

१०६. ५'क्षिप्ररात्रिभाम समुद्र. ॥१३॥

તે આજે કુંડવગવળામ સમુદ્ર છે. તીર્થ કુંડવગવળામ ને કુંડવગવળામ
મંદા વર, એને નામે એ દેવતા મંદિરિક વમે છે.

१०७. ३०५३ ३१५. ॥१५॥

તે કુલ્યવમગ્ધામ સમુદ્રમે ખંડરમે અચનામા કીપ છે. તે જન વળીપાને આઠરે બીડિને રડાયા છે.

પ્રશ્ન—હે બ્રહ્માન, મેં કયો દામ મં મમ મારાણે છે, કે તિમ મારાણે છે ?

જિલ્લો—૨૬ માંત્રમ, સમ અઘરાળે ડે, પાન દિવમ અઘરાળે ન'ઈ.

५३५—३. अथर्व, ते अथर्वं विद्मः अथर्वं अथर्वं, अथर्वं विद्मः

[illegible]

၇၃၃. ဒဏ်ဒဏ်လှိုင် ဒဏ်ဒဏ်. ၈၇၃။

[illegible][illegible]

12. 1937 21. 12. 1937

[illegible][illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

१२०. इवेऽधी समुद्रः ॥२१॥

ને પછી દોહાળી સમુદ્ર છે. ત્યાં દેવર ને દેવ મહાર નામે બે દેવા વસે છે.

દેહ દ્વીપ, દેહ સમુદ્ર, નાગ દ્વીપ, નાગ સમુદ્ર, વશ દ્વીપ, વશ સમુદ્ર, જૂન દ્વીપ, જૂન સમુદ્ર, ભાર્યુદ્ર, ભાર્યુ સમુદ્ર, ભાર્યુ દ્વીપ, ને રાયંજીરમળ સમુદ્ર તે પછી દ્વીપ, સમુદ્ર નથી, પણ અંગે છે. ભાર્યુ રાયંજીરમળ દ્વીપે રાયંજીરમળ ભદ્ર ને રાયંજીરમળ મદાભદ્ર નામે એ દેવા મંદિરો પડે છે.

१२१. २१५०७२भा३ सभुद्र. ॥२२॥

તે રાવજીરમજી દ્વીપને રાવજીરમજી સમુદ્ર ત્રણ વળીયાને આકારે કરીને બીજીને રહેલો છે. જાન્યુઆરીમાં આખું જોજન પોતેનાખાખે અને પરિધિખાખે છે (તેક સાખ જોજને અધિક રાજનો ચોથો ભાગ પોતેનાખાખે છે.)

પ્રશ્ન—તે બાગાંન, રાણામરમાન સમુદ્ર બેનું નામ શે બેનું કદો છે?

ઉત્તર—મેં નેત્રમ, રાવજીરમજી સમુદનું પાણી નિર્મળ છે. આપું, પશ્વ નિરોધ, અમુ. ૬૫૧ રૂદ્ધિક મરખું વડે કડી નિર્મળ ને રાખાવીક પાણી સમાન રાદે કરીને છે વળી ત્રણ અમુખાવર ને ત્રણ અમુખાવર નામે રખાં એ દેવતા વડે છે. શૈલ સાં તેમજ ખેડીકે ભાજું. ત્રણ અમુખાવી કોણકોડી તાગના અમુદ, શૈલના મુગ, શાને છે ને શૈ.ખડી.

૧૨૨. મર્ચ હીપ, મમુદ આશ્રી અધિપતિ.

પરજન-દે અમરિત, કેરવા જીવુલાં સંગે નમે હૃદયે

કિલક-તે ને તમે, અમ ખ્યાના જ બુદ્ધિ નામે હાથ છે

૨૩૫—શ્રી ભગવાન, કૃતિયા પદની સમજાવવાની જાણે અમદાવાદ

○예제— 주, 강사 배정 매월 40명 세션은 1년에 세션은 3?

[illegible]

$\Delta H = \int_0^T C_p dT + \sum_{\text{transitions}} \Delta H_{\text{transition}}$

[illegible]

2004-2005 年 1-12 月 中国 进出口 贸易 总额 2.2 万亿美元

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. ધૃતોદ્ધી સમુદ્રનું પાણી એકજા અલંત હજી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, હજુવર સમુદ્રનું પાણી કેદનું સ્વાદે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ કોઇ મેગટી જાતી, ખુદ દેસની ઉપની, દરીયાજ સરીખી પીત વર્ણે પરીપકષણથી કાળી માંડ છે. સાંકાનો દેકલો ભાગ ને ઉપરનો ભાગ વચ્ચેને વચસો ભાગ રાખીને જાગવંત મનુષ્યે વંત કોળા (સીચોગ) માટે ઘાણીને પીતી તેડોને જે રસ હોય તે વસો કરી જગાન. તજ, એકલ્લી, કેસર, કપુર. એ ચાનુર્નનકે વચ્ચેન અલંત પથ્ય નિરોમ દગવો વર્ણે કરી સદીન જાવત રપણે કરી સદીન હોય સારે જ્ઞાતમ પુછે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, હજુવર સમુદ્રનું પાણી એકવે સ્વાદે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. હજુવર સમુદ્રનું પાણી એકજા અલંત હજી છે. એમ શેષ સર્વ સમુદ્રના પાણી હજુરસ સરીખાં જાણવાં. જાવત જુનોદ્ધી સમુદ્ર સને એમ કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સ્વર્ણભરમણ સમુદ્રનું પાણી કેદનું સ્વાદે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સ્વર્ણભરમણ સમુદ્રનું પાણી આધુ, જામુ, પથ્ય, નિર્મળ, જેમ પુષ્કરોદ્ધી સમુદ્રનું પાણી કશું તેમ કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેટલા સમુદ્રના પાણી જુદા જુદા સ્વાદવંત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, આર સમુદ્રના પાણી, જુદા જુદા સ્વાદવંત છે. સવણ સમુદ્ર ૧, વારણોદ્ધી સમુદ્ર ૨, કીરોદ્ધી સમુદ્ર ૩, ને ધૃતોદ્ધી સમુદ્ર ૪. એ ચારના જુદા જુદા સ્વાદ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેટલા સમુદ્રનાં પાણી સ્વભાવીક પાણી જેવનાં સ્વાદે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તણ સમુદ્રનાં પાણી સ્વભાવીક પાણી સરખાં સ્વાદે છે. કાળોદ્ધી સમુદ્ર ૧, પુષ્કરોદ્ધી સમુદ્ર ૨, ને સ્વર્ણભરમણ સમુદ્ર ૩, એમ શેષ સર્વ સમુદ્રનાં પાણી પ્રાણે સેગટીના રસ સમાન સ્વાદવંત છે. અદો અમણો આવાખાવતો !

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેટલા સમુદ્ર ધણે મચ્છ કચ્છપાદિ જળચર જીવે કરી સદીન સમુદ્ર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તણ સમુદ્ર ધણે મચ્છ કચ્છપાદિ જળચર જીવે કરી સદીન છે. સવણ સમુદ્ર ૧, કાળોદ્ધી સમુદ્ર ૨, ને સ્વર્ણભરમણ સમુદ્ર ૩. અવશ્ય જીવન સર્વ સમુદ્ર ઘોડે મચ્છ કચ્છપે કરી સદીન છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સવણ સમુદ્રને વિષે કેટલી મચ્છની કુળકોડી છે ને જોનીના લક્ષ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સાત લક્ષ કુળકોડી મચ્છની જાન છે ને અનેક જોની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાળોદ્ધી સમુદ્ર તેને વિષે કેટલી મચ્છની જાતી કુળકોડી જોની છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, નવ લક્ષ કુળકોડી મચ્છની જાન છે.

પ્રશ્ન—દે ભગવાન, શરણાર્થીઓ સહુએ જિંદગી મરણી કુળોની જાન છે !
 ઉત્તર—દે ભગવાન, સહીયાર જાન કુળોની મરણી કુળોની જાન છે !
 પ્રશ્ન—દે ભગવાન, શરણાર્થીઓ સહુએ જિંદગી મરણી કુળોની જાન છે !

પ્રશ્ન-૬-દે જાન્ય, સહિયાર સાથે કાગળોની મરજીની જાણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ભગવંતે કહ્યું છે કે મનુષ્યને જોઈને જાણવું પડે છે કે તે કોણનો પુત્ર છે ?
 બિન—હે પ્રશ્ન, જાણવું પડે છે કે તે કોણનો પુત્ર છે કે તે કોણનો ભગવાન છે ?
 પ્રશ્ન—હે ભગવાન, જાણવું પડે છે કે તે કોણનો ભગવાન છે ?

મિત્ર—હે મિત્ર, જ્યારેથી અમિત્રને વચ્ચે આવ્યો છે ત્યારેથી જીવનમાં એક સ્થિતિ બની ગઈ છે. એક સ્થિતિ જેમાં જીવનમાં એક સ્થિતિ બની ગઈ છે. એક સ્થિતિ જેમાં જીવનમાં એક સ્થિતિ બની ગઈ છે.

મન—હે ભગવાન, કાશીમાંથી સમુદ્રને ત્રિમે મંડળી ડોળી મોટી સીસીની ભરપૂર થય છે!
કાશીમાંથી છે.
મન—હે ભગવાન, સુવર્ણચરણના પગેથી

[illegible]

૨૫—હે ભગવાન, તારાં ભગવાનનું સમુદાયને વિષે મુખની કેવી યોગી દર્શીની ભવિષ્યવાણી
 ૨૬—હે નાનામ, તારાં ભગવાનનાં ભવિષ્યવાણી ભગવાનને ઉપદેશને એક દર્શી
 ૨૭—હે ભગવાન, તારાં ભગવાનનું સમુદાયને વિષે મુખની કેવી યોગી દર્શીની ભવિષ્યવાણી

નર-હે નાનમ. જ્યન જાહેરને વિરે મરખી કેવી મોડી ટગરની અવરદનાઉ!
જન મરખી ટગર છે
ન-હે ભવન, કેડે નમે પડી

—હે સમય, હોલો: હો. અને વિશેષ ઉમ નામ છે. સુખ વર્ણ છે. મારા સુખ રસ

—દે જોઈએ, એટલે કે. એ વિષે હમ નામ છે. હમ વર્ણ છે. નામ હમ રાઈ

—જે ને નામ નામ છે. સુખ વર્ણ છે. નામ સુખ રસ છે

... ..
... ..
... ..

307. 24 2776
24 2776)
24 2776)
24 2776)
24 2776)
24 2776)

... ..
... ..
... ..
... ..

1. *Pharmaceutical industry* – The pharmaceutical industry is a major contributor to the economy of the United States. It is a highly competitive industry with a high degree of innovation. The industry is characterized by a high degree of concentration, with a few large firms dominating the market. The industry is also characterized by a high degree of regulation, with the Food and Drug Administration (FDA) overseeing the safety and efficacy of drugs. The industry is also characterized by a high degree of research and development, with a large portion of the industry's revenue being spent on research and development.

Figure 1. The effect of the concentration of the *Agrobacterium* suspension on the transformation efficiency of *Agrobacterium* strains. The number of transformed cells was determined by the number of colonies obtained after plating on the selective medium. The results are the mean of three independent experiments. Error bars represent standard deviation.

1. The first part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

1. The first group of people who are interested in the results of the study are the researchers themselves. They want to know if the study was successful in achieving its objectives and if the results are consistent with their expectations.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, યોનેન્દ્રીયનો પુદ્ગળ પરીણામ કેટલે ભેદે કહ્યો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બે ભેદે કહ્યો છે. શુભ સંઘ પરીણામ ૧, ને દુષ્ટ સંઘ પરીણામ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ચક્ષુ ઇન્દ્રિયનો વિષય પુદ્ગળ પરીણામ કેટલે ભેદે કહ્યો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બે ભેદે કહ્યો છે. સુરૂપ પરીણામ ૧, ને દુરૂપ પરીણામ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, શાણેન્દ્રિયનો વિષય પુદ્ગળ પરીણામ કેટલે ભેદે કહ્યો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બે ભેદે કહ્યો છે. સુચંદ્ર પરીણામ ૧, ને દુર્ચંદ્ર પરીણામ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, રસેન્દ્રિય વિષયનો પુદ્ગળ પરીણામ કેટલે ભેદે કહ્યો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બે ભેદે કહ્યો છે. સુખ રસ પરીણામ ૧, ને દુષ્ટ રસ પરીણામ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, રસેન્દ્રિય વિષયનો પુદ્ગળ પરીણામ કેટલે ભેદે કહ્યો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બે ભેદે કહ્યો છે. સુરૂપસં પરીણામ ૧, ને દુરૂપસં પરીણામ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે નિરચે અનેક પ્રકારના સંઘ પરીણામને વિષે, અનેક પ્રકારના રૂપ પરીણામને વિષે, એમ મધ્ય પરીણામને વિષે, રસ પરીણામને વિષે, રૂપસં પરીણામને વિષે પરીણામના પુદ્ગળ તેમને પરીણામે છે એમ કહીએ ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા. અનેક પ્રકારના સંઘ પરીણામને વિષે જ્ઞાત પરીણામના પુદ્ગળ તેમને પરીણામે છે એમ કહીએ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે નિમિત્ત શુભ સંઘના પુદ્ગળ દુષ્ટ સંઘપણે પરીણામે ? ને દુષ્ટ સંઘના પુદ્ગળ શુભ સંઘપણે પરીણામે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા. શુભ સંઘના પુદ્ગળ દુષ્ટ સંઘપણે પરીણામે છે ને દુષ્ટ સંઘના પુદ્ગળ શુભ સંઘપણે પરીણામે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે નિમિત્ત સુચંદ્ર પુદ્ગળ દુર્ચંદ્રપણે પરીણામે છે ? ને દુર્ચંદ્ર પુદ્ગળ સુચંદ્રપણે પરીણામે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા. એમ સુચંદ્ર પુદ્ગળ દુર્ચંદ્રપણે પરીણામે છે ને દુર્ચંદ્ર પુદ્ગળ સુચંદ્રપણે પરીણામે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એમ સુરૂપ પુદ્ગળ દુરૂપપણે ને દુરૂપ પુદ્ગળ સુરૂપપણે પરીણામે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા. એમજ પરીણામે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એમ સુરૂપસં પુદ્ગળ દુરૂપસંપણે ને દુરૂપસં પુદ્ગળ સુરૂપસંપણે પરીણામે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા. એમજ પરીણામે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેટલે દેશના મહાકવિ જ્ઞાત પોતાના પ્રકારના છે તે પૂરે છે પુદ્ગળ પરીણામને અને જો કે જો નહીં તેમને જ્ઞાત પોતાના પ્રકારના પરીણામને પૂરે પરીણામને પોતા પોતાના પ્રકારના પ્રકારે કહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, હા એમ કરવાને સમર્થ થવ.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે કેણે અર્થે એમ કહ્યું છે જે દેવતા મદર્થિક ભગવત મરી શકે!
ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, પાપાત્મિક પુરુષને નાખતી વેગએ પ્રથમ સીધા (ઉપાવગ્ના) જગીવન થકને, ત્વર પછી મંદ (લગ્નરી) જગીવન થાવ ને દેવતા મદર્થિક ભગવત માદા પ્રભાવન પૂરે પમ્પ ને પછી પમ્પ ઉપવગ્ના જગીવન હોવ તેણે અર્થે હે જ્ઞાનમ! એમ કહીએ છીએ જે ભગવત ને દેવતા નિમ્મે જલુહીપને પછગડે એકરીસ વાર કરીને તે પુરુષગને મદે. એની મૂલિશએ દેવતા ભેડો. ને જગતીની પેતે દેવતા રહી ને તે વાયથી પાપાત્મિક પુરુષને નાખે. જમિ ઉપર કુદે એટલે તે દેવતા મેરથપા જલુહીપની પાછળ એકરીસ વાર કરીને તે પાપાત્મિક પુરુષગને જમિએ પડે નહીં એવામાં મદમ્પ કરી લે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતા કોઈક મદર્થિક ભગવત માદા પ્રભાવન જગીરથ અન્ય પુ-
રુષ કરીરથી સીધા વિના પૂરે પડેજાગ વાગ મેને ઉદથા ભેદવા વિના મદવા સમર્થ થવ? મા! જા.પા. શકે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ એ અર્થે જાએય નહીં (એટલે મદમ્પ કરવા સમર્થ ન થવ)

પ્રશ્ન—... મદ-પા ક પા વિન. પુપપ

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવતા મહર્ષિક બાહીરજા પુદ્ગળ મંડીને પૂર્વજ વાળ પ્રને છેલ્યા બેદવા વિના સમર્થ થાય? દીર્ઘ કરવા અથવા લઘુ કરવા?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં. (કરી શકે નહીં.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવતા મહર્ષિક બાહીરજા પુદ્ગળ મંડીને પૂર્વજ વાળ પ્રને છેલ્યા બેદીને સમર્થ થાય? તે ગાંડ દીર્ઘ કરવા અથવા લઘુ કરવા?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા સમર્થ થાય. તે ગાંડ પ્રને ઇચ્છ્ય જીવ ન જાણે ન દેખે એટલી સૂક્ષ્મપણે માંદને દીર્ઘ (મોટી) કરે અથવા લઘુ (નાની) કરે. એ દંડીય વિષય તમા દેવ સત્તાનો વિચાર પુરો થયો. હવે આવતી જ્યોતિર્ગિની વાત કહે છે.

૧૨૪. જ્યોતિર્ગિ દેવતાનો અધિકાર ચાલુ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ચંદ્રમા સૂર્યના વૈમાનની હેઠે જે તારારૂપ જ્યોતિર્ગિ દેવતા છે. તે કાન્તે કરી હીણુ (ઓછા) તથા તુલ્ય (સરીખા) છે? વળી ચંદ્રમા સૂર્યને સમભાત્રે (મેડે) તારા છે તે કાન્તે કરી હીણુ તથા તુલ્ય છે? વળી ચંદ્રમા સૂર્યના વૈમાનને ઉપરે તારા છે તે કાન્તે કરી હીણુ તથા તુલ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા. તે તારા કાન્તે કરી હીણુ તથા તુલ્ય છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે સ્થે અર્થે એમ કહો છો જે ચંદ્રમા સૂર્યના વૈમાનની હેઠે જળવ ઉપરે તારા છે તે કાન્તિવાદિકે કરી હીણુ તથા તુલ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ જેમ જેવા જેવા તે તારારૂપ વૈમાનના અધિષ્ઠાયક દેવતાનાં પૂર્વ ભવને વિષે તપ, નિયમ, અભ્યર્થ્ય પ્રમુખ ઉત્કૃષ્ટ ક્રીષાં ઉદયે આવ્યાં તેમ તેમ તે દેવતાને કાન્તાદિકે કરી તેવાં તેવાં લઘુપણે તુલ્ય જરોજરપણે કહેવાય. તેણે અર્થે હે જ્ઞાતમ! ચંદ્રમા સૂર્યને જળવ ઉપરે પણ તારા કાન્તાદિકે હીણુ તથા તુલ્ય છે. (જેણે પાછલે ભવે તપ, નિયમ, અભ્યર્થ્યાદિકે મંદપણે કર્યાં છે તે પ્રાણી તારારૂપ વૈમાનાધિપતિ દેવ ભવને પામ્યા. ચંદ્ર, સૂર્યથી ધુતિ કાન્તિ વૈભવાદિકની અપેક્ષાએ દીન થાય છે, ને જેણે ભવાંતરને વિષે તપ, નિયમ અભ્યર્થ્યાદિકે ઉત્કૃષ્ટપણે આચર્યાં છે તે પ્રાણી તારારૂપ વૈમાનનું અધિપતિ-પણું પામ્યા ધુતિ કાન્તિ વૈભવાદિકે ચંદ્ર, સૂર્ય, દેવ જરોજર વૈમાન હોય, જેમ મનુષ્ય રાજ્ય પામ્યા નથી પણ રાજ્યની જરોજર સુખ ભોગવે છે તેમ.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકેક ચંદ્રમા સૂર્યને કેટલા નક્ષત્રો પરીવાર છે? કેટલા મોટા મહનો પરીવાર છે? ને કેટલી કોમકોડી તારાનો પરીવાર છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એકેક ચંદ્રમા સૂર્યને અડધારી મોહોટા મહ (મંગળ પ્રમુખ) ને અઠવાવીસ નક્ષત્ર (અભિચિત પ્રમુખ) એ એક ચંદ્રમાનો પરીવાર છે. (મહ, નક્ષત્ર, તારા એ સર્વ ચંદ્રમાના સેવક છે તો પણ હતાં સર્વ, ચંદ્રમા બે છદ છે તે માટે બનેલો મધ્યસ્થ ભાવે પરીવાર કલો.) હવે તારાની સખ્યા કહે છે. જાસાં હજાર, નવસે પચોતેર એટલી કોમકોડી તારા એક ચંદ્રમાનો પરીવાર છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, જ્યોતિષના આ દોષે મેં જાણતા પૂર્વે દીક્ષાના ચરીમાંતરણ કરવા અગાધાએ (વેદગ્ય) જ્યોતિષી દેવતા ચાર કરે છે ! (કરે છે ?)

ઉત્તર—હે યાત્રી, અગાધાએ ને એકવીસ જોગન એટલા અગાધાએ (૭૨) જ્યોતિષી કરે છે. એમ દક્ષિણ, પશ્ચિમ, ઉત્તરના ઉપથી અગાધાએ એકવીસ જોગન વેદગ્ય ભગવાંત કરે છે એથી એટલે ૭૨ જ્યોતિષી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, હોડના અંતરણી (મહાવીર) કરે વેદગ્ય જ્યોતિષી રહે છે ?

ઉત્તર—હે યાત્રી, અગાધાએ ને અગાધા જોગનની અગાધાએ જ્યોતિષી રહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ધર્મ સમ રમણિક જૂમિ ભાગ્યથી (સમજૂતી થઈ) કરે ઉચ્ચ સર્વથી દેવતા તારામંડળ ચાર કરે છે ? કરે ઉચ્ચ સર્વ વૈમાન ચાર કરે છે ? કરે ઉચ્ચ અંકમાં વૈમાન ચાર કરે છે ? કરે ઉચ્ચ સર્વથી ઉપરના તારામંડળ ચાર કરે છે ?

ઉત્તર—હે યાત્રી, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ધર્મ સમ રમણિક જૂમિભાગ્યથી સાતમે, નેત્ર જોગન ઉચ્ચ સર્વથી દેવતા તારા ચાર કરે છે. સમજૂતી થઈ આંસે જોગન ઉચ્ચ સર્વ વૈમાન ચાર કરે છે. સમજૂતી થઈ આંસે, એવી જોગન ઉચ્ચ અંક વૈમાન ચાર કરે છે. સમજૂતી થઈ નવમે જોગન ઉચ્ચ સર્વથી ઉપરના તારામંડળ ચાર કરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત સર્વથી દેવતા તારામંડળથી કરે ઉચ્ચ સર્વ વૈમાન ચાર કરે છે ? કરે ઉચ્ચ અંક વૈમાન ચાર કરે છે ? કરે ઉચ્ચ સર્વથી ઉપરના તારામંડળ ચાર કરે છે ?

ઉત્તર—હે યાત્રી, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ધર્મ સમ રમણિક જૂમિભાગ્યથી સાતમે, નેત્ર જોગન ઉચ્ચ સર્વથી દેવતા તારા ચાર કરે છે. સમજૂતી થઈ આંસે જોગન ઉચ્ચ સર્વ વૈમાન ચાર કરે છે. સમજૂતી થઈ આંસે, એવી જોગન ઉચ્ચ અંક વૈમાન ચાર કરે છે. સમજૂતી થઈ નવમે જોગન ઉચ્ચ સર્વથી ઉપરના તારામંડળ ચાર કરે છે.

કરે છે? ક્યું નક્કર સર્વથા બીટીરે માંડે ચાર ચરે છે? ક્યું નક્કર સર્વથા ઉમે ચાર ચરે છે? અને ક્યું નક્કર સર્વથા દેડે ચાર ચરે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જંજુડીપનામા કીપને તિંબે અબીજી નક્કર સર્વથા માંડે ચાર ચરે છે. મૂળ નક્કર સર્વથા બાંકીરે માંડે ચાર ચરે છે. રવાની નક્કર સર્વથા ઉપરે માંડે ચાર ચરે છે અને ભરણી નક્કર સર્વથા દેડે ચાર ચરે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ચંદ્રમાનું વૈમાન કયે સંસ્થાને સંસ્થીત છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, અર્ધા કોડ રૂબને સંસ્થાને સંસ્થીત છે. સર્વ રૂઢિક રત્નમય છે. અબુ-દુગન ઉંચી વધતી પ્રગળપણે સર્વ દિશાઓમાં પ્રસંગી પ્રખા કાન્નિ તેણે કરી મનોહર વર્ણન પૂર્વસીપરે કહેવું.

એમ અર્ધ વૈમાન, શુદ્ધ વૈમાન, નક્કર વૈમાન, અને તારા વૈમાન. એ સર્વે વૈમાન અર્ધ કોડને સંસ્થાને (આકારે) સંસ્થીત છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ચંદ્રમાનું વૈમાન કેટલું લાંબપણે પોહોળપણે છે? કેટલું પરિધિપણે છે? ને કેટલું જાડપણે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એક જોજનના એકમડ લાંબ કરીએ એટલા જાડ લાંબ લાંબપણે પોહોળપણે છે. તેથી ત્રીમણું આગ્રે પરિધિપણે છે ને એક જોજનના એકમડ લાંબ કરીએ એટલા ચોવીસ લાંબ જાડપણે (ઉંચપણે) છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સર્વનું વૈમાન કેટલું લાંબપણે, પોહોળપણે, પરિધિપણે અને જાડપણે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એક જોજનના એકમડ લાંબ કરીએ એટલા અસતાસીસ લાંબ લાંબપણે પોહોળપણે છે, તેથી ત્રીમણું આગ્રે પરિધિપણે છે ને એક જોજનના એકમડ લાંબ કરીએ એટલા ચોવીસ લાંબ જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, શુદ્ધ વૈમાન કેટલું લાંબપણે, પોહોળપણે, પરિધિપણે ને જાડપણે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, અર્ધ જોજન લાંબપણે પોહોળપણે છે. તેથી ત્રીમણું આગ્રે પરિધિપણે છે ને એક કોડ જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નક્કર વૈમાન કેટલું લાંબપણે, પોહોળપણે, પરિધિપણે ને જાડપણે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એક કોડ લાંબપણે પોહોળપણે છે તેથી ત્રીમણું આગ્રે પરિધિપણે છે. ને અર્ધ કોડ જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તારાનાં વૈમાન કેટલાં લાંબપણે, પોહોળપણે, પરિધિપણે. અને જાડપણે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, અર્ધ પ્રસ લાંબપણે પોહોળપણે છે. તેથી ત્રીમણું આગ્રે પરિધિપણે ને પાંચમે ધનુષ જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ચંદ્રમાનું વૈમાન કેટલા દગર દેરના ઉપાટે છે?

ઉત્તર—હે મનમ, એજ દબાર દેવના ઉપાડે છે. પૂર્વેથી આર દબાર દેવના ઉપાડે છે, એમ જ્યાર ઉતર કીને આર દબાર દેવના ઉપાડે છે.

મરન—હે ભગવત, મંદેનું વેમને કે જ દબાર દેવના ઉપાડે છે. તેમાં આર દબાર દેવના પૂર્વેથી ઉપાડે છે તે કહેવે રૂપે કયાડે છે?

ઉત્તર—હે મનમ, મંદે વેમને પૂર્વેથી આર દબાર દેવના કોડને રૂપે ઉપાડે છે. તે કોડ કહેવા છે તે કહેવે. એવે વેના ઉતમ કાન્નિયન મેલું સંખનું તળું હેવા છે. તથા નિર્ધન રૂપે. પોતે તથા સંખના કુપન કોણ તથા રાજીકર (મંદમા) તે સરખા ધોળા કાઠાવાને છે. તથા ઉપર કાઠા કાઠા સંખનું પુટ મિત્તે થવે એજ ભગવત ત્રીજી કોડની દાઢી કી તેલું મુખ દોઢાને છે. તથા કમળની પરી સુખમા તેલની કમ ને તાલનું છે. મેલના ભગા પેલું રાજાવ હે સિધમલ કોડ તેલના તથા છે. વિસ્તીર્ણ તે પુટ છે તેના કાઠાને છે. મેલેનું વિપુલ તેલના ગરૂ છે. પુટુ વિમલ અતી સુખમા મેલના સુખ ભગવતનું વિમલવન કોડને કેમરને આરોપે કરીને દોઢાને છે. આ- મેલ, સહીયા, પુડીયા, મેલી અને ધવન (સિધુ) તેલે કરી મેલવન તેલની મેલી છે. ઉપું કરીને નમાણું નીચું જાતીવન આઠાણીનું કોડનું તેલનું પુંડ છે. વળ રાજમલ તેલના તથા છે વળ રાજમલ તેલની દાઢ છે. રાજ સુખમલ તેની કમ છે. રાજ સુખમલ મલ તેલનું તાલનું છે. રાજ સુખમલ તેલે કરી મેલના છે. કમલ તેલનું મમન છે. મેલી- કરી મેલવન મેલનીપરી ઉપાડી મેલીવન મેલીકર અભુમતી (મધવ નહો તેરી) તેલની મેલી છે અભુમલનું ભગ પૂર્વે પુણકાર તેલનું પદામ છે. મેલોશ આરોહિત કોડના મેલ કમળ તે ધણોના કે. જ. હવે કોડને કાઠે કરી, મેલોકર કાઠે કરી આઠાકમને પુણકારાં કરી વિલમને કે. જ. વળાં કાઠા કોડવા આર દબાર દેવના કોડ રૂપના ધરણુકાર પૂર્વે વિલની નાડાને વહેડે.

મમ—હે ભગવત, નીલ. મંદે વેમને હાલિજી વિ. આર દબાર દેવના ઉપાડે છે. તે કહેવે રૂપે કયાડે છે.

ઉત્તર—હે મનમ, મંદે વેમને હાલિજી વિ. આર દબાર દેવના કોડને રૂપે ઉપાડે છે. તે કોડ કહેવા છે તે કહેવે. એવે વેના ઉતમ કાન્નિયન મેલું સંખનું તળું હેવા છે. તથા નિર્ધન રૂપે. પોતે તથા સંખના કુપન કોણ તથા રાજીકર (મંદમા) તે સરખા ધોળા કાઠાવાને છે. તથા ઉપર કાઠા કાઠા સંખનું પુટ મિત્તે થવે એજ ભગવત ત્રીજી કોડની દાઢી કી તેલું મુખ દોઢાને છે. તથા કમળની પરી સુખમા તેલની કમ ને તાલનું છે. મેલના ભગા પેલું રાજાવ હે સિધમલ કોડ તેલના તથા છે. વિસ્તીર્ણ તે પુટ છે તેના કાઠાને છે. મેલેનું વિપુલ તેલના ગરૂ છે. પુટુ વિમલ અતી સુખમા મેલના સુખ ભગવતનું વિમલવન કોડને કેમરને આરોપે કરીને દોઢાને છે. આ- મેલ, સહીયા, પુડીયા, મેલી અને ધવન (સિધુ) તેલે કરી મેલવન તેલની મેલી છે. ઉપું કરીને નમાણું નીચું જાતીવન આઠાણીનું કોડનું તેલનું પુંડ છે. વળ રાજમલ તેલના તથા છે વળ રાજમલ તેલની દાઢ છે. રાજ સુખમલ તેની કમ છે. રાજ સુખમલ મલ તેલનું તાલનું છે. રાજ સુખમલ તેલે કરી મેલના છે. કમલ તેલનું મમન છે. મેલી- કરી મેલવન મેલનીપરી ઉપાડી મેલીવન મેલીકર અભુમતી (મધવ નહો તેરી) તેલની મેલી છે અભુમલનું ભગ પૂર્વે પુણકાર તેલનું પદામ છે. મેલોશ આરોહિત કોડના મેલ કમળ તે ધણોના કે. જ. હવે કોડને કાઠે કરી, મેલોકર કાઠે કરી આઠાકમને પુણકારાં કરી વિલમને કે. જ. વળાં કાઠા કોડવા આર દબાર દેવના કોડ રૂપના ધરણુકાર પૂર્વે વિલની નાડાને વહેડે.

દાંતના પેરંત છેલ્લે તીજે વિગીનરૂપે કરી જીરાજીત છે. રક્ત સુવર્ણમય વિરાળ તીવ્રક પ્રમુખ તેજે કરી પરીમંડીત સહીત છે. અનેક મહિરત્નમય અમ્મ ઉત્પન્ન મુકુલિન જે ઐવેયક પ્રમુખ મળાને વિષે જૂવણ બાંધ્યા છે. વૈદુર્ય રત્નમય તેહનો કંડ છે. એહનો નિર્મળ વજ્રરત્નમય તીજો લટ અંકુસ કુંભારથળને વિષે યાંધો છે જેહને. તપનીય સુવર્ણમય મુષ બાંધ્યો જે કક્ષાગધ વિશેષ તેહને દર્શે કરી જાગવંત છે. બાંધુનંદ રત્નમય નિર્મળ તેહનું નિવડ મંડળ છે. વજ્ર રત્નમય વચ્ચે લાલા (ધંટાને વચ્ચે લટકે છે તે) તેજે કરી મનોહર અનેક અણિ રત્નમય તીહાં ધંટાના પાસાં છે. રૂપામય દોરડીએ કરી બાંધી એહથી ધંટાનું જુગળ તેહને મધુરે સ્વરે કરીને મનોહર છે. લય રહીત પ્રમણી-પેત વ્રત સુગત બસે સક્ષણે કરી પ્રચરત એહથી રક્ત સુવર્ણમય તેહની જામ છે. રાજ સુવર્ણમય જોરે કરી જોતયાં છે. કચ્છાએ તેહનું ગમન છે. પ્રીતિકારી તેહનું ગમન છે. મનને અનુસારે તેહનું ગમન છે. મનોહર છે. અણુમયી તેહની મનિ છે. અણુમયું તેહનું જળ વીર્ય પુરપાકાર પ્રાક્રમ છે મોહોરે મંજીર મુગ્ધગુલાદ શબ્દે કરીને મધુર મીઠે મનોહર શબ્દે કરીને આકાશપ્રતે પુરતાંધકાં ને દશે દિશીપ્રતે શોભાવતાંધકાં એહવા આર હમર દેવતા દાથીના રૂપના ધરણુદાર દક્ષિણ દિશીની બાંધાંધને વહેછે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત અંદ્ર વૈમાને પશ્ચિમ દિસે આર હમર દેવતા ઉપાડે છે તે જેહને રૂપે ઉપાડે છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, અંદ્ર વૈમાને પશ્ચિમ દિસે વૃષભ (ગજાદ) ને રૂપે ઉપાડે છે. તે વૃષભ કહેવા છે. તે કહે છે. સ્વેત સુભગ કાન્તિ સહીત છે. ચક્રમીત લક્ષિત પુશ્પિતાનામા મળી કરી હાસનું ચંચળ એહનું કંકુદ તે કુડી તેજે કરી શોભના સમ્પક પ્રકારે નમના તેહના પાસાં છે. મીઠતા પાસાં છે. સુગત લાયાં પાસાં છે. મીતમત્ત્ય પ્રમાણોપેત પુષ્ટ રનિર્લભ પાસાં છે. અખમ મચ્છ તથા વીહંગ (પંખી) તેહની પરે સુગત લાડી તેહની કુંખ છે. પ્રસરત રનીચ્છ મધુનીપરે જોળી દે દીપમાન પીળી તેહની આંખ છે. વિસ્તિર્થ પુષ્ટ તેહના ઉર છે. પ્રતિપૂર્ણ વિસ્તિર્થ તેહના રકંધ છે. વન પ્રતિપૂર્ણ વિપુળ વિસ્તિર્થ એહવે કપોતે કરી સહીત છે. લગારેક નમતાં વૃષભના વૃષ્ટ છે. ધણ નિચિત મુગ્ધ સક્ષણે કરી સહીત સરિયત તેહની કેડ છે. અવજાંઝ મસાંજ લાંગા વક્ષણે કરી પ્રસરત રમણિક મનોહર તેહનાં પુંજ છે. સમી ખરીના ધરણુદાર. સમ સિખીત સમા ને તીખા એહવા તેહના સુંઝ છે. તણ પાતળી સુદ્રમ સુગત લાડી ઝીચ્છ એહવી રેમસાથના ધરણુદાર છે. ઉપનીત પુષ્ટ માંસળ વિરાળ પ્રતિપૂર્ણ વૈદુર્ય રત્નમય દે દીપમાન કટાક્ષે કરી નિરીક્ષણ તેહનું જોતું છે. મુક્ત પ્રમાણે પ્રધાન ઉત્તમ સ્વચ્છ રમણિક એહવે ગજકંજરે કરી શોભીત છે. મધુર-માઝે કરી સુસુષ કંક (ગજુ) તેજે મંડીત સહીત છે અનેક મહિરત્નને ધરિત કચ્છનામા આભૂરણ મુકૂત રત્ની તેહને ગજે મળા છે. વર પ્રધાન ધંટને શબ્દે કરી શોભના સમીક છે. પદ્મર ઉત્પલ કમળ તેહની સુમધ માળાએ કરીને વિશ્લેષિત છે. વજ્ર રત્નમય તેહની

મૂલી છે. સ્થિતિ સ્વભાવ તેવના હાંન છે. સ્વા સ્વભાવ તેવની ક્રમ છે. સ્વા સ્વભાવ
મય તેવનું તમનું છે. સ્વા સ્વભાવ જોતે કરી જોતનાં છે. દેહાએ તેવનું મમન છે.
પ્રતિજ્ઞાની તેવનું મમન છે. મનને અનુસાર તેવનું મમન છે. મનોદર છે. અભુમતી તેવની
મનિ છે. અભુમતી જગ વીરં પુણ્યાર તેવનું પ્રક્રમ છે. મોહોરે મંબીર મર્જિત સગ્રે
કરીને શાસુ કરે કરીને મધુર મનોદર સગ્રે કરીને આશય પ્રતે પુરનાંયાં દી રિતીપ્રતે
સામાવનાંયાં એવના ચાર દળાર દેવના જગમના રપના ધરજુદાર પમિમ રિયીની જાંદા
પ્રતે વટે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત અંદ વૈમાને ઉતર રિતે ચાર દળાર દેવના ઉપાટે છે. તે રીદે રપે
ઉપાટે છે?

ઉત્તર—હે માનમ, અંદ વૈમાને ઉતર રિતે ચાર દળાર વૈમાને રપે ઉપાટે છે. તે વૈમા રીદના
ઉ તે રીદે છે. સ્વેન સ્વભાવ જાનિવંત જાનિવંત પ્રધાન સેતનવંત તરજુ દરિમેશા વનરપનિ
નિદેશ, મરિશા વનરપનિ તેવા જોતી ઉત્તર છે આંખ જોતની. વન નિવંત નિમિત્ત પુષ્ટ
એવના મારગની જો ઉત્તર. અમિત, સચિત, પુષિત, એવની અચળ અપગ તેવની જની
છે. વૃષધત, વજ્રમત, કે સુત, એવની અચળ અપગ તેવની જની
જોતે નમના તેવના પાસા છે સ્વભાવ સ્વભાવ પાસા છે. મિત માવાએ મળ્યા પુષ્ટ રચીત
તેવના પાસા છે મનોદર પાસાની જો વજ્રમત ઉત્તર તેવની કુસી છે પીનપુષ્ટ જન
આંદો પુષ્ટિત તેવની કુસી છે અચળ, પ્રેલગ સ્વભાવ સ્વભાવ એવની પ્રમત્ત રમ-
જોતે તેવના પાસાની કુસી છે અચળ, પ્રેલગ સ્વભાવ સ્વભાવ એવની પ્રમત્ત રમ-
જોતે તેવના પાસાની કુસી છે અચળ, પ્રેલગ સ્વભાવ સ્વભાવ એવની પ્રમત્ત રમ-

ખાંદા દાળીને રૂપે ગદે છે. ને દબાર દેતા પશિમ દિગાની ખાંદા ગમને રૂપે ગદે છે. ને ને દબાર દેતા ઉત્તર દિગાની ખાંદા ગેડાને રૂપે ગદે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નક્ષત્ર પેમાન કેટલા દેવતા ઉપાટે છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, આર દબાર દેતા ઉપાટે છે. તે કહેશે. મિંદ રૂપના પરબુદાર એક દબાર દેતા પૂરે દિગાની ખાંદા ઉપાટે છે એમ આરે રિગ્ને એકેક દબાર મળ્યાં.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તારા પેમાન કેટલા દેવતા ઉપાટે છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, બે દબાર દેવતા ઉપાટે છે તે કહેશે. મિંદ રૂપના પરબુદાર પાંચમે દેવતા પૂરે દિગાની ખાંદા ઉપાટે છે એમ આરે રિગ્ને પાંચમે પાંચમે મળ્યાં.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મંદમા ૧, મર્વ ૨, મદ ૩, નક્ષત્ર ૪, ને તારા ૫. એ માંડે કયા કયા થયો ઉત્તરગાની ગતીવંત છે? અથવા દબારી ગતીવંત છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, મંદમા થયો મર્વે સીમ (ગતારા) ગતીવંત છે. મર્વેથી મદમીમ ગતીવંત છે. મદમીમ નક્ષત્ર સીમ ગતીવંત છે. નક્ષત્રથી તારા સીમ ગતીવંત છે. ને સર્વ થયો મંદમા મંદ (દગા) ગતીવંત છે. ને સર્વ થયો તારા સીમ ગતીવંત છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મંદમા ૧, મર્વ ૨, મદ ૩, નક્ષત્ર ૪, ને તારા ૫. એ માંડે કયા કયા થયો અથપ રૂપીવંત છે? અથવા મદા રૂપીવંત છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, તારાથી નક્ષત્ર મદર્થિક (મોરી રૂપીવંત) છે. નક્ષત્રથી મદ મર્થિક છે. મદમીમ મર્વ મદર્થિક છે ને મર્વેથી મદમા મદર્થિક છે. સર્વથી અથપ રૂપીવંત તારા છે ને સર્વથી મોરી રૂપીવંત મંદમા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જરબુદારને રિગ્ને એક તારાથી બીજા તારાને કેટલું અથપાએ અંતર છે?

ઉત્તર—હે યૌનમ, બે પ્રકારે અતર કહ્યું છે ને કહે છે એક આધાતપણે અંતર ને બીજું નિર્વાધાતપણે અંતર ત્યા જે આધાતપણે અતર છે તે રથન્યરી જસેં છાસક જોજન અતર છે. (તે કેમ જે નિર્વાધ ને નિસતત પરંત સ્વભાવે આરે જોજન કયા છે, તે ઉપરે પાચસે જોજનના કુદ ઉચા છે ને મુખે પાચસે જોજનના સાંજા પહોળા છે, મધ્યે તલુરી પચોતેર જોજનના ને શીખરે ઉપરે તે બને પરંતના ફૂરે અરીએ જોજન પોહોળા છે ને તેને બે પામે આદ આદ જોજન વેરળા (છેટે) તારા આવે છે. એમ મળીને જસેં છાસક જોજન આધાતપણે જરબુદ અતર હોય) ને ઉત્કૃષ્ટપણે આર દબાર, જસેં બેતાલીસ જોજન અતર હોય (તે કેમ જે દસ દબાર જોજનનો મેરે પરંત પોહોળપણ છે ને તેને બે રસે અ-વારસે ને એકલીસ જોજન વેરળા તારા આવે છે. એ રીતે ત્રણ પીંડ મળીને આર દબાર બે બેતાલીસ જોજન આધાતપણે ઉત્કૃષ્ટ અંતર હોય એ બાવ) વળી ત્યાં જે નિર્વાધાતપણે અતર છે તે જરબુદથી પાચસે પહોળા ને ઉત્કૃષ્ટપણે બે માંડે એક તારાથી બીજા તારાને અંતર (છેડું) કહ્યું છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, અદમા ભગવાનનો દેવતા તેને કેટલી અમમદિયી છે!
ઉત્તર—હે મનુષ્ય, આ અમમદિયી (દેવતા) છે. તે કહે છે. અદમા ૧, દેવતા-
નામા ૨, અધિભાષી ૩, ને પ્રત્યક્ષ ૪, ત્યાં એ આ આવીથી એકથી દેવીને આર આર
દમર દેવતાનો પરીચાર છે. એમ એમ દમર દેવતા જાણી. તે અમમદિયી માનીથી
એકથી દેવી અનેની આર આર દમર દેવતાનો પરીચાર ચિત્રવર્ણને સમર્થ થાય. એમ સર્વ
મળી એમ દમર દેવતા ચિત્રવર્ણની થાય એ જુદાન જુદાન પરીચાર હશે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન અદમા ભગવાનનો દેવતા તેને કેટલી અમમદિયી છે!
ઉત્તર—હે મનુષ્ય, આ અમમદિયી (દેવતા) છે. તે કહે છે. અદમા ૧, દેવતા-
નામા ૨, અધિભાષી ૩, ને પ્રત્યક્ષ ૪, ત્યાં એ આ આવીથી એકથી દેવીને આર આર
દમર દેવતાનો પરીચાર છે. એમ એમ દમર દેવતા જાણી. તે અમમદિયી માનીથી
એકથી દેવી અનેની આર આર દમર દેવતાનો પરીચાર ચિત્રવર્ણને સમર્થ થાય. એમ સર્વ
મળી એમ દમર દેવતા ચિત્રવર્ણની થાય એ જુદાન જુદાન પરીચાર હશે.

ઉત્તર—હે મનુષ્ય, એ અર્થ સમર્થ નહીં (એ અર્થ સમર્થ નહીં)
પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે કયે અર્થે એમ કહે છે? એ અર્થ સમર્થ નહીં

ઉત્તર—હે મનુષ્ય, અદમા ભગવાનનો દેવતા તેને કેટલી અમમદિયી છે!
અદમા સિદ્ધાન્તને જુદાન તે એકી જ દેવતા સર્વથી એમ એમને એકી પરીચાર નહીં
હે મનુષ્ય, અદમા ભગવાનનો દેવતા તેને કેટલી અમમદિયી છે!
અદમા સિદ્ધાન્તને જુદાન તે એકી જ દેવતા સર્વથી એમ એમને એકી પરીચાર નહીં
હે મનુષ્ય, અદમા ભગવાનનો દેવતા તેને કેટલી અમમદિયી છે!
અદમા સિદ્ધાન્તને જુદાન તે એકી જ દેવતા સર્વથી એમ એમને એકી પરીચાર નહીં
હે મનુષ્ય, અદમા ભગવાનનો દેવતા તેને કેટલી અમમદિયી છે!
અદમા સિદ્ધાન્તને જુદાન તે એકી જ દેવતા સર્વથી એમ એમને એકી પરીચાર નહીં

૧, બીજાંતી ૨, જ્યાંતી ૩, ને અપરાધના ૪. તેનેથી પણ સર્વ અધિકાર ચંદ્રમાની પરે કહેવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ચંદ્રમાના નિમાનને વિષે દેવતાને કેટલા કાળની રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યમ પનાભાને માથે રિધિપદે કહી છે તે કહે છે. ચંદ્રમાની જ્યમના પાં પાંચની ને ઉત્કૃષ્ટે એક પાંચને એક લાખ વરસની.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ચંદ્રમાની દેવાંતાની કેટલા કાળની રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યમના પાં પાંચની ને ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પાંચને પચાસી દહાસ વરસની.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સર્વ નિમાનના દેવતાની કેટલા કાળની રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યમના પાં પાંચની ને ઉત્કૃષ્ટે એક પાંચ ને દહાસ વરસની.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સર્વની દેવાંતાની કેટલા કાળની રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યમના પાં પાંચની ને ઉત્કૃષ્ટે અર્ધ પાંચ ને પાંચદશ વરસની.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મદ વૈમાને દેવતાની કેટલા કાળની રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યમના પાં પાંચની ને ઉત્કૃષ્ટે એક પાંચની.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મદ વૈમાનની દેવાંતાની કેટલા કાળની રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યમના પાં પાંચની ને ઉત્કૃષ્ટે અર્ધ પાંચની.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નક્ષત્ર વૈમાને દેવતાની કેટલા કાળની રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યમના પાં પાંચની ને ઉત્કૃષ્ટે અર્ધ પાંચની.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નક્ષત્ર વૈમાનની દેવાંતાની કેટલા કાળની રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યમના પાં પાંચની ને ઉત્કૃષ્ટે પાં પાંચ આઠેસાની.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તારા વૈમાને દેવતાની કેટલા કાળની રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યમના પાંચનો આઠમો ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટે પાં પાંચની.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તારા વૈમાનની દેવાંતાની કેટલા કાળની રિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યમના પાંચનો આઠમો ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટે પાંચોપમના આઠમા ભાગ આઠેસાની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ચંદ્રમા ૧, સર્વ ૨, મદ ૩, નક્ષત્ર ૪, ને તારા ૫. એ માંહે કયા કયા યજી થોડા અથવા ઘણા અથવા સરખા અથવા વિશેષાધિક છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ચંદ્રમા સર્વ એ બે પરસ્પરે તેટલાજ (જરાબર) ને બીજા બ્યોતિની કરતાં થોડા છે. તે યજી નક્ષત્ર સંખ્યાત યજી (અઘાવીસ યજી) છે. તે યજી મદ સંખ્યાત યજી (ચંદ્ર. સર્વથી અઘાસી યજી) છે. ને નક્ષત્રથી ત્રીયજી આઠેસા છે. તે યજી તારા સંખ્યાત યજી છે. તારા કોઠાકોઠી ગમે છે, એ બ્યોતિનીનો અધિકાર પુરો થયો.

૧૨૫. વૈમાનિક દેવતાના અધિકારનો પહેલો ઉદઘોષ.

પ્રશ્ન—દે ભગવાન, વૈમાનીક દેવતાના વૈમાન ક્યાં ક્યાં છે? ને વૈમાનિક દેવતા ક્યાં વસેછે?
 ઉત્તર—દે મંગલ, જેમ પવનજીના જીભ રથનપાને વિષે કહ્યું છે તેમ સર્વ દેવેતું. પણ
 એટલો વિશેષ જે પર્વત કહેતી જગત્ ત્યાં ત્યાં સૌપર્વ ઉઠે એવાથી હજાર સામાનીક
 જગત્ જાનેરાએ પણ સુપર્વ દેવેતુંના વાચી વૈમાનીક દેવતા, દેવાંતાનું અધિપતિપણું
 કરેને થોડા વિચરે છે.

પ્રશ્ન—દે ભગવાન, ત્યાંનાથા દેવેક દેવતાના રાગને કેટલી જરીખતા કરી છે?

ઉત્તર—દે મંગલ, તેને ત્રણ પરખણ કરી છે. સપિયા ૧, ચણ ૨, ને જાણ ૩. નેમા
 અખંતર પરખણ સમઘિયા ૧, મધ્ય પરખણ ચણ ૨, ને જાણ પરખણ જગત્ ૩.

પ્રશ્ન—દે ભગવાન, સહનથા દેવેક દેવતાના રાગને અખંતર પરખણએ કેટલા હજાર
 દેવતા છે, મધ્ય પરખણએ કેટલા હજાર દેવતા છે, ને જાણ પરખણએ કેટલા હજાર દેવતા છે?

ઉત્તર—દે મંગલ, સહનથા દેવેક દેવતાના રાગને અખંતર પરખણએ જાણ હજાર
 દેવતા છે, મધ્ય પરખણએ ચણ હજાર દેવતા છે, ને જાણ પરખણએ મે.ગ હજાર દેવતા છે.

પ્રશ્ન—દે ભગવાન, સહન દેવતાનો રાગ તેને અખંતર પરખણએ કેટલી સેા દેતી છે?

જગત્ જાણેલી પરખણએ કેટલી સેા દેતી છે?

ઉત્તર—દે મંગલ, સહન દેવેક દેવતાના રાગને અખંતર પરખણએ જાણે દેતી છે
 જાણ પરખણએ ચણે ને જાણે. પરખણએ જાણે દેતી છે

પ્રશ્ન—દે ભગવાન, સહન દેવતાના રાગ તેને અખંતર પરખણએ કેટલી સેા દેતી છે?

જગત્ જાણેલી પરખણએ કેટલી સેા દેતી છે?

સર્વ કહેવું. પણ એટલો વિશેષ જે અભ્યંતર પરખદાએ દસ દહનર દેવતા છે, મધ્ય પરખદાએ બાર દહનર દેવતા છે, ને બાહ્ય પરખદાએ ચૌદ દહનર દેવતા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દશાનંદનામા દેવેન્દ્ર દેવતાના રાગને અભ્યંતર પરખદાએ કેટલી દેવી છે, મધ્ય પરખદાએ કેટલી દેવી છે, ને બાહ્ય પરખદાએ કેટલી દેવી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, દશાનંદનામા દેવેન્દ્ર દેવતાના રાગને અભ્યંતર પરખદાએ નવસે દેવી છે, મધ્ય પરખદાએ આઠસે દેવી છે, ને બાહ્ય પરખદાએ સાતસે દેવી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દશાનંદનામા દેવેન્દ્ર દેવતાના રાગની અભ્યંતર પરખદાના દેવતાની કેટલા કાળની રિયતિ છે. જ્યવત્ બાહ્ય પરખદાએ દેવતાની કેટલી રિયતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અભ્યંતર પરખદાએ દેવતાની સાત પશ્યોપમની રિયતિ છે, મધ્ય પરખદાએ દેવતાની છ પશ્યોપમની રિયતિ છે, ને બાહ્ય પરખદાએ દેવતાની પાંચ પશ્યોપમની રિયતિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દશાનંદનામા દેવેન્દ્ર દેવતાના રાગની અભ્યંતર પરખદાની દેવીની કેટલા કાળની રિયતિ છે. જ્યવત્ બાહ્ય પરખદાએ દેવીની કેટલી રિયતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અભ્યંતર પરખદાએ દેવીની પાંચ પશ્યોપમની રિયતિ છે, મધ્ય પરખદાએ દેવીની ચાર પશ્યોપમની રિયતિ છે, ને બાહ્ય પરખદાએ દેવીની ત્રણ પશ્યોપમની રિયતિ છે.

ત્રણે પરખદાનો અર્થ તેમજ ભગવંતની પરી કહેવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્રીજા સનતકુમાર દેવલોકના વંશન પુત્રમાં?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેમજ પનવજૂના બીજા સ્થાનપદની પરી કહેવું. જ્યવત્ સનતકુમારેન્દ્રને ત્રણ પરખદા છે. સમિતા ૧, ચડા ૨, ને વંધા ૩. તેમજ કહેવી પણ એટલો વિશેષ જે અભ્યંતર પરખદાએ આઠ દહનર દેવતા છે, મધ્ય પરખદાએ દસ દહનર દેવતા છે ને બાહ્ય પરખદાએ બાર દહનર દેવતા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્રીજા સનતકુમાર દેવલોકના દંદ્રને અભ્યંતર પરખદાના દેવતાની કેટલા કાળની રિયતિ છે જ્યવત્ બાહ્ય પરખદાએ દેવતાની કેટલા કાળની રિયતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અભ્યંતર પરખદાએ દેવતાની સાડા ચાર સાચરોપમ ને પાંચ પશ્યોપમની રિયતિ છે, મધ્ય પરખદાએ દેવતાની સાડા ચાર સાચરોપમ ને ચાર પશ્યોપમની રિયતિ છે ને બાહ્ય પરખદાના દેવતાની સાડા ચાર સાચરોપમ ને ત્રણ પશ્યોપમની રિયતિ છે. (બીજા દેવલોક ઉપગત દેવી નથી.)

અર્થ તેવીજ પરીણીપરી જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મહેન્દ્ર દેવલોકનું પુત્રમાં?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એમ મહેન્દ્રકેપે પણ દેવજ કહેવું. જ્યવત્ ત્રણ પરખદા, પણ એટલો

ઉત્તર—હે ભગવાન, અબ્ધાંતર પરખાણે છે દહાર દેવતા છે, મધ્ય પરખાણે આઠ દહાર દેવતા છે, ને જાણ પરખાણે દસ દહાર દેવતા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તેના ત્રણે પરખાણા દેવતાની રિધિ પુછી?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, અબ્ધાંતર પરખાણે દેવતાની સાથ આઠ સાચરોપમ ને સાત પશ્ચોપમની રિધિ છે, મધ્ય પરખાણા દેવતાની સાથ આઠ સાચરોપમ ને છ પશ્ચોપમની રિધિ છે, ને જાણ પરખાણા દેવતાની સાથ આઠ સાચરોપમ અને પાંચ પશ્ચોપમની રિધિ છે.

તેમજ સાં દેવતા સ્થાન પરથી વૈમાનિક દેવતાં ત્યાર પછી પરખાણાં પ્રત્યેક પ્રત્યેકે સંખે કહેલી.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, પાંચમા દેવતાના મદ્યેકેકે કેટલી પરખાણ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તેને પાંચ ત્રણ પરખાણ છે, પાંચ અબ્ધાંતર પરખાણે આઠ દહાર દેવતા છે, મધ્ય પરખાણે છ દહાર દેવતા છે ને જાણ પરખાણે આઠ દહાર દેવતા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે દેવતાની રિધિ કેટલી છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, અબ્ધાંતર પરખાણે દેવતાની સાથ આઠ સાચરોપમ અને પાંચ પશ્ચોપમની રિધિ છે, મધ્ય પરખાણે દેવતાની સાથ આઠ સાચરોપમ અને આઠ પશ્ચોપમની રિધિ છે, ને જાણ પરખાણા દેવતાની સાથ આઠ સાચરોપમ અને ત્રણ પશ્ચોપમની રિધિ છે.

અર્થ તેમજ પૂર્વથી પદે જાણવેલ.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, સાંક દહાર કેટલી પરખાણ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તેને પાંચ ત્રણ પરખાણ છે, જાણ અબ્ધાંતર પરખાણે બે દહાર દેવતા છે, મધ્ય પરખાણે આઠ દહાર દેવતા છે ને જાણ પરખાણે છ દહાર દેવતા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે દેવતાની રિધિ પુછી?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, અબ્ધાંતર પરખાણા દેવતાની આઠ સાચરોપમ ને સાત પશ્ચોપમની રિધિ છે મધ્ય પરખાણા દેવતાની આઠ સાચરોપમ ને છ પશ્ચોપમની રિધિ છે ને જાણ પરખાણા દેવતાની આઠ સાચરોપમ ને પાંચ પશ્ચોપમની રિધિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન મદ્યેકેકે કેટલી પરખાણ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તેને પાંચ ત્રણ ત્રણ પરખાણ છે, જાણ અબ્ધાંતર પરખાણે એક દહાર દેવતા છે, મધ્ય પરખાણે બે દહાર દેવતા છે ને જાણ પરખાણે આઠ દહાર દેવતા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન તે દેવતાની રિધિ પુછી?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અભ્યંતર પરખદાના દેવતાને સાડા પનર સાગરોપમ અને પાંચ પશ્યોપમની સ્થિતિ છે, મધ્ય પરખદાના દેવતાને સાડા પનર સાગરોપમ અને ચાર પશ્યોપમની સ્થિતિ છે અને બાહ્ય પરખદાએ દેવતાને સાડા પનર સાગરોપમ અને ત્રણ પશ્યોપમની સ્થિતિ છે.

અર્થ તેહીજ પૂર્વથીપરે જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સહસારેંદ્રની પરખદા પૂછી?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જીવત્ ત્રણ પરખદાએ પાંચસે દેવતા છે, મધ્ય પરખદાએ એક હજાર દેવતા છે ને બાહ્ય પરખદાએ બે હજાર દેવતા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તેહની સ્થિતિ પૂછી?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અભ્યંતર પરખદાએ સાડા સત્તર સાગરોપમ અને સાત પશ્યોપમની સ્થિતિ છે, મધ્ય પરખદાએ સાડા સત્તર સાગરોપમ અને છ પશ્યોપમની સ્થિતિ છે અને બાહ્ય પરખદાએ દેવતાની સાડા સત્તર સાગરોપમ અને પાંચ પશ્યોપમની સ્થિતિ છે.

અર્થ તેહીજ પૂર્વથીપરે જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આનંત, પ્રાણુત. બે દેવલોકનો એક પ્રાણુતેંદ્ર તેહની પરખદા પૂછી?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જીવત્ ત્રણ પરખદા છે. અભ્યંતર પરખદાએ અઢીસે દેવતા છે, મધ્ય પરખદાએ પાંચસે દેવતા છે અને બાહ્ય પરખદાએ એક હજાર દેવતા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે દેવતાની સ્થિતિ કેટલી છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અભ્યંતર પરખદાએ દેવતાની ઓગણીસ સાગરોપમ ને પાંચ પશ્યોપમની સ્થિતિ છે, મધ્ય પરખદાએ દેવતાની ઓગણીસ સાગરોપમ ને ચાર પશ્યોપમની સ્થિતિ છે. ને બાહ્ય પરખદાએ દેવતાની ઓગણીસ સાગરોપમ ને ત્રણ પશ્યોપમની સ્થિતિ છે.

અર્થ તેહીજ પૂર્વથીપરે જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આરણ્ય અને અમ્યુત દેવલોકના દેવતાના વિમાન ક્યાં છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેમજ કહેવાં. અમ્યુતેંદ્ર પરિવાર સહીત જીવત્ વિચરે છે. અમ્યુતેંદ્રના દેવેંદ્રને ત્રણ પરખદા છે. તેમાં અભ્યંતર પરખદાએ સવાસે દેવતા છે, મધ્ય પરખદાએ અઢીસે દેવતા છે. ને બાહ્ય પરખદાએ પાંચસે દેવતા છે. વળી અભ્યંતર પરખદાએ દેવતાની એકવીસ સાગરોપમ ને સાત પશ્યોપમની સ્થિતિ છે, મધ્ય પરખદાના દેવતાની એકવીસ સાગરોપમ ને ૩ પશ્યોપમની સ્થિતિ છે ને બાહ્ય પરખદાના દેવતાની એકવીસ સાગરોપમ ને પાંચ પશ્યોપમની સ્થિતિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, હેકલી ત્રીક. ઐવેવકના દેવતાના વિમાન ક્યાં ક્યાં છે? ને હેકલી ત્રીક. ઐવેવકના દેવતા ક્યાં વસે છે?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જેમ જનરલને બીજો સ્થાન પડે કશું છે તેમજ બાબુકું.
જેમ મુખ ત્રીક મેવેશનાં દેવતા, ઉપથી ત્રીક મેવેશના દેવતા, અનુભવ વૈમાનના
દેવતા બાબુ તે નવ મેવેશક અને અનુભવ વામી દેવતા સર્વ અદમિત છે. આકર દાકર
નથી તે માટે ત્યાં ધરખણ ન કહેવી અહો અમલો આરખાવતો! એ વૈમાનિક દેવતાને
પરેસો ઉદયો કયેલ.

૧૨૬. વૈમાનિક દેવતાના અધિકારનો બીજો ઉદયો.

પ્રશ્ન—હે ભગવાં, સંપર્ષ, હસાન દેવસોઠે વૈમાનની પૂજી સ્થે આધારે રહી છે!
ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, ધનોદધી (નિરા પાણિય) તેડને આધારે રહી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાં, સનકુમર, માદેક. દેવસોઠે વૈમાનની પૂજી સ્થે આધારે રહી છે!
ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, ધનવાય (નિરા વાયર) તેને આધારે રહી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાં, જમ દેવસોઠે વૈમાનની પૂજી સ્થે આધારે રહી છે!
ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, ધનરખને આધારે રહી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાં, સાગ દેવસોઠે વૈમાનની પૂજી સ્થે આધારે રહી છે!
ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, ધનોદધી ને ધનવાય એ બેને આધારે રહી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાં, માદાગુક ને સદસ. દેવસોઠે વૈમાનની પૂજી સ્થે આધારે રહી છે!
ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, માદાગુક ને સદસ. એ બેને આધારે રહી છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાં, માદાગુક ને સદસ. એ બેને આધારે રહી છે!
ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, માદાગુક ને સદસ. એ બેને આધારે રહી છે.

૧૨૭. વૈમાનિક દેવતાના અધિકારનો ત્રીજો ઉદયો.

૧૨૮. વૈમાનના

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, માદામુક, સદમાર. દેવસૌકે વૈમાનની પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જોતીસમેં જોજન જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આનંત, પ્રાણુન, આરણુ ને અચ્ચુન કયે વૈમાનની પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જોતીસમેં જોજન જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ના પ્રૈવેશકની પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જોતીસમેં જોજન જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અનુતર વૈમાનની પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જોતીસમેં જોજન જાડપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, હયાન. દેવસૌકે વૈમાન કેટલા જોજન ઉચપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, પાંચમેં જોજન ઉચપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સનનકુમાર, માહેંદ્ર. દેવસૌકે વૈમાન કેટલા જોજન ઉચપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, હમેં જોજન ઉચપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બ્રહ્મ, માંક. દેવસૌકે વૈમાન કેટલા જોજન ઉચપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, છાતમેં જોજન ઉચપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, માદામુક, સદમાર. દેવસૌકે વૈમાન કેટલા જોજન ઉચપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, આઠમેં જોજન ઉચપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આનંત, પ્રાણુન, આરણુ ને અચ્ચુન દેવસૌકે વૈમાન કેટલા ઉચપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, નવમેં જોજન ઉચપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ના પ્રૈવેશક વૈમાન કેટલા જોજન ઉચપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એક દસમેં જોજન ઉચપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પાંચ આનુતર વૈમાન કેટલા ઉચપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અઠાદસમેં જોજન ઉચપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, હયાન. દેવસૌકે વૈમાન એ આઠાર સચિત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તે વૈમાન એ પ્રકારના છે તે એક આઠારિકા પ્રતિષ્ઠા ને સેનુપીય છે. તે જીવન અવસ્થાકે પડી જાય છે મુક (પુરારિકા) છે. જો તેમા જે આઠારિકા પ્રતિષ્ઠા સેનુપીય છે તે જાનુ પ્રકારના છે ૧ ને (નેચ) ૨ ને (વીજા) ૩ ને (મનુષ્ય) ૪ ને (નેચ) ૫ ને (નેચ) જે આઠારિકા પડી જાય છે તે પુરારિકા (મુક પ્રતિષ્ઠા) ૬ ને (નેચ) ૭ ને (નેચ) ઉત્તમ સંસ્કાર છે. એમ જાણુ મોવકના વૈમાન સને કેટલે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પાંચ અવગર વૈમાન રમે આકારે સરિયત છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, પાંચ અવગર વૈમાન એ પ્રકારે છે. તમે એક દન (એક) છે. ને આર દીને આર ગોખા. છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંધર્મ, કદાન દેવકો વૈમાન કેવડાં લાગપણે, પોદોગપણે છે! ને કેવડાં પરિપણે છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, ને પ્રકારે છે, સંધર્મા વિગતારના ને અસંધર્મા વિગતારના એમ નરકારાકા કયા નેમ કદા. અવગર અવગર વૈમાન વગર. એક (સરાર્થ સિદ્ધ) સંધર્મા એમનું છે. ને આર દીને આર (વિધાર્થ) અસંધર્મા એમનું છે. ત્યાં ને સંધર્મા વિગતાર (સરાર્થસિદ્ધ) છે. ને અવગર પ્રમણે લાખ એમન વિગતાર છે. ને ને અસંધર્મા વિગતારના વૈમાન છે, ને અસંધર્મા લાખ એમન લાગપણે પોદોગપણે છે ને અસંધર્મા લાખ એમન પરિપણે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંધર્મ, કદાન દેવકો વૈમાન કેટલા વર્ણના છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, પાંચ વર્ણના છે. કાળા ૧, લીલા ૨, રાગા ૩, પીળાં ૪, ને પીળાં ૫.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સનતકુમાર, માદેક કપે વૈમાન કેટલા વર્ણના છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, આર વર્ણના છે. લીલાં ૧, રાગાં ૨, પીળાં ૩, ને પીળાં ૪.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અવકોક, લાંક કપે વૈમાન કેટલા વર્ણના છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, ત્રણ વર્ણના છે. ને રાગાં ૧, પીળાં ૨, ને પીળાં ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, માદ્યુક, કદાકારે વૈમાન કેટલા વર્ણના છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, એ વર્ણના છે. પીળાં ૧, ને પીળાં ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આનન પ્રાણુ, આગ્રુ ને અગ્રુને કેટલા વર્ણના છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, એક ધેગા વર્ણના છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નવ મેવેવન. વૈમાન કેટલા વર્ણના છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, એ પપ્પ એક ધેતી વર્ણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પાંચ અવગર વૈમાન કેવે વર્ણ છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, પાંચ મુકલ વર્ણ ધેગા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંધર્મ, કદાન દેવકો વૈમાન કેટલા પ્રકારે કરીને છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ નિન્ધે પ્રકાર છે. નિન્ધે ઉલોવત છે. પોતાની અન્તિએ કરી સરીત છે એમ અવગર અવગર વૈમાન નિન્ધે પ્રકાર છે નિન્ધે ઉલોવત છે. પોતાની પ્રકારે કરીને સરીત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવંત સંધર્મ કદાન દેવકો વૈમાન કેટલી મધ કરીને છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જેમ કોઇ કંઠના પુઝા હોય જાવત્ મધિ કરીને જાવત્ એવડા અત્યંત છટ મધવંત છે. એમ જાવત્ અલુતર વૈમાન લગે મધનું કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવસોકે વૈમાન કેહવે સ્પર્શ કરીને છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જેમ કોઇ મૃગચર્મ (મૃગનું ચામડું) હોય તથા ર હોય તેમજ પૂર્વથી પરે સર્વ સુકમાજ સ્પર્શ કહેવો. જાવત્ અલુતર વૈમાન લગે કહેવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવસોકે વૈમાન કેવડાં મોટાં છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એહ જાણીપનામા દ્વીપ સર્વ દ્વીપ ને સમુદ્રની મધ્યે છે. તેમજ પૂર્વથીપરે તે પુરે ત્રણ અપડીમાહિ એકવીસ વાર ફરે એહવી મનીએ કોઇક દેવતા છ માસ લગે તે વૈમાનમાહિ ચાલે સારે કોઇક વૈમાનનો પાર આવે ને કોઇક વૈમાનનો પાર પણ ન આવે એવડાં મોટાં વૈમાન છે. એમ જાવત્ અલુતર વૈમાન એક સર્વાર્થસિદ્ધ વૈમાન પ્રતે વ્યતિક્રમી જાય. ને વિજયાદિક ચાર વૈમાન પ્રતે વ્યતિક્રમી જાય નહીં.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવસોકે વૈમાન સ્વામય છે? (સેનાં છે.)

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વ રતનમય છે. સ્વાં ધણુ જીવ ને પુદ્ગલ એકદિપણે ઉપજે છે, ચલે છે, પુષ્ટ થાય છે. તે વૈમાન કબ્યાર્થપણે સાશ્વતાં છે ને વર્ણને મયણિ, મધને પયણિ, રસને પયણિ ને સ્પર્શને પયણિ અસાશ્વતાં છે. એમ જાવત્ અલુતર વૈમાન લગે કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવસોકને વિષે દેવતા કયાંથી આવી ઉપજે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ઉપપાતનો આગાવો જેમ પનવણુને ડાઠે લુકાંનિ પરે કહ્યો છે તેમ કહેવો. નિર્વચ, મનુષ્ય, પચેંદ્રી સમુર્ઠિમ વરજીને ગર્ભજ પચેંદ્રી નિર્વચ, મનુષ્યમાહિથી આત્મા ઉપજે. એમ ઉપપાત લુકાંતિ પદને અનુસારે જાવત્ અલુતર વૈમાન લગે કહેવું. (આઠમા દેવસોક સુધી ગર્ભજ મનુષ્ય, નિર્વચ ઉપજે, ને નવમા દેવસોકથી સર્વાર્થસિદ્ધ વૈમાન સુધી એક ગર્ભજ મનુષ્ય ઉપજે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવસોકે દેવતા એક સમયે કેટલા ઉપજે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યન્યથી એક, બે, ત્રણ ઉપજે ને ઉત્પ્રપણે સંખ્યાતા પણ ઉપજે અને અસંખ્યાતા પણ ઉપજે એમ જાવત્ સદસાર આઠમા દેવસોક લગે જાણુપાં (નિર્વચ આઠમા દેવસોક સુધી ઉપજે છે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આણુતાદિક ચાર દેવસોકે, નવ ક્રેવચકે ને પાંચ અલુતર વૈમાને એક સમયે કેટલા દેવતા ઉપજે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યન્યથી એક, બે ત્રણ ઉપજે ને ઉત્પ્રપણે સંખ્યાતાજ ઉપજે. (આણુતાદિક દેવસોકે ગર્ભજ મનુષ્યજ ઉપજે, ને ગર્ભજ મનુષ્યજે તે સંખ્યાતાજ છે તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવસોકે દેવતા સમયે સમયે એકેકે અપહરતાં (કાદતી) કેટલે કાળે સર્વ અપહરાય રહે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તે દેવતા અસંખ્યાના સમયે સમયે અપહરનાં પદાં, અસંખ્યાની ઉત્કર્ષિણી અવતર્કિણી સમી અપહરે તો પણ તે સર્વ અપહરાણ નહીં. એટલા છે. એમ જગત્ સહસાર આશ્રય દેવલોક સમી કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આશ્રુતક્રિક ચાર દેવલોકો, નવ દેવલોકો, ને પાંચ અશ્રુતાર વૈમાને દેવતા સમયે સમયે એકો અપહરનાં પદાં કેટલે કાલે સર્વ અપહરાણ રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તે પણ અસંખ્યાના છે માટે સમયે સમયે અસંખ્યાના અપહરણ પદાં જેવ પાંચેયના સુરમયજ્ઞે અસંખ્યાના ભાગ સમી અપહરિણિ તો પણ સર્વ અપહરણ નહીં એટલા છે. પણ નિમ્ને કથારેવ પણ અપહર્યાં નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૈ.ધર્મ, હતાન દેવલોકો દેવતાને કરી મોટી કરીની અવગ્રહના છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તેની ને એ કરીની અવગ્રહના છે. એક ભવપારણી ને બીજી ઉત્તર વૈદીય. તેમાં ને ભવપારણી કરીર તે જ્ય-વધી આંત્રિયને અસંખ્યાનમે ભાગે છે. (વિપજ્ઞાતી વેગાએ) ને ઉત્તરવૈદીય સાન દાખની છે. ને તીર્થ ને ઉત્તર વૈદીય કરીર તે જ્ય-વધી આંત્રિયને અસંખ્યાનમે ભાગે છે (પ્રશ્ન વેગાએ.) ને ઉત્તરવૈદીય સાન ભોગનની છે. તાર દેવલોક સુધી.

તાર પછી એકો દાષ એકો કરીએ તે એકો. સનનુભાર, મારેદે ૭ દાષ. જલ, લાંબો. પાંચ દાષ. મહાસુક, સહસારે ચાર દાષ. આનંતાકિક ચાર દેવલોકો મંજુ દાષ. નવ દેવલોકો ને દાષ. જગત્ અનુવર. વૈમાનના દેવતાને એક દાષ કરીની જ્ય-મહાન છે. તેમાં જગત્ નવ દેવલોકો ને અશ્રુતાર વૈમાને એકજ ભવપારણીય કરીર છે. ઉત્તર વૈદીય કરીર નથી. (કરચની દક્ષિણ છે પણ કહે નહીં કાંઈના આશ્રય મારે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૈ.ધર્મ, હતાન દેવલોકો દેવતાના કરીર કયે સમયે છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, ૭ સમયેવ કરીર અસંખ્યવૈદી છે. દાષ નથી, રપિર નથી, નિ નસ પણ નથી તે માટે સમયેવ નથી. (દાઃ નસને જ્ય તે સમયેવ કરીએ તે મારે.) જગત્ ને પુરુષ ૧૨, કાળ, અનેક છે જગત્ તે તેના કરીરના સમુદયજ્ઞે પરીક્રમે છે. એમ જગત્ અશ્રુતાર વૈમાનના દેવતા સમી કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૈ.ધર્મ, હતાન દેવલોકો દેવતાના કરીર કયે સમયે સમયે છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તે દેવતાના કરીર ને પ્રકરે છે એક ભવ પારણીય કરીર ને બીજી ઉત્તર વૈદીય કરીર તેમાં ને ભવપારણીય કરીર છે તે સર્વ સમ અનુગ્રહ સરકને છે ને તેમાં ને ઉત્તર વૈદીય કરીર છે. તે અનેક સરકને સમયોત છે (વેદવા ૧૫ રોનર વેદવા ૧૫ રોનર એમ જગત્ જગત્ અનુગ્રહ દેવલોક સમી જગત્.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત નવ દેવલોકો અને અશ્રુતાર વૈમાનના દેવતાના કરીર કયે સમયે છે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તે નવ ભવપારણીય કરીર છે તે સમ અનુગ્રહ સરકને સમયોત છે તેને ઉત્તર વૈદીય કરીર નથી. (એકેજગત્ અશ્રુતાર કહે આશ્રય રહેવ નથી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇશાન. દેવલોકે દેવતા કહેવા વર્ણ કરીને છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તમ મંત્રણું શરીયા સત્ય વર્ણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સનતકુમાર, માહેન્દ્ર. દેવલોકના દેવતા કહેવા વર્ણ છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, કમળના કેસરાં શરીયા ઝાર વર્ણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બ્રહ્મ દેવલોકના દેવતા કહેવે વર્ણ છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, આદ્ય મધુક વનસ્પતિ શરીયા પાત્રે વર્ણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ભાંનગાદિક જાતજીવેશ્વરના દેવતા કેવે વર્ણ છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સુકલ વર્ણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અનુત્તર વૈમાનસ દેવતા કેવે વર્ણ છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, પરમ સુકલ વર્ણ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇશાન. દેવલોકે દેવતાનાં શરીર કહેવા ગધવંત છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જેમ કાઠ કાઠના પુખ્ત હોય તેમજ સર્વ પૂર્વગીપર જાતજીવેશ્વરનાં શરીર ગધે કરીને છે. એમ જાતજીવેશ્વર અનુત્તર વૈમાનસ દેવતા સમી કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇશાન. દેવલોકે દેવતાનાં શરીર કહેવે રપસં કરીને છે!

ઉત્તર—જ્ઞાનમ, સિંહ મૃદુ, સુકુમાર, સ્નિગ્ધ એટલી શરીરની ત્વચા (ચામડી) છે. એટલા સુકુમાર રપસંવંત છે. એમ જાતજીવેશ્વર અનુત્તર વૈમાનસ દેવતા સમી કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇશાન. દેવલોકે દેવતાને કેટલા પુદ્ગલ સ્વાસો સ્વાસ પછે પરીજીમે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જે પુદ્ગલ હજી, કાન્ત, મનોહર જાતજીવેશ્વર તે પુદ્ગલ તે દેવતાને સ્વાસો સ્વાસ પછે પરીજીમે છે એમ જાતજીવેશ્વર અનુત્તર વૈમાનસ દેવતા સમી કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇશાન. દેવલોકે દેવતાને કહેવા પુદ્ગલ આદારપણે પરીજીમે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જે પુદ્ગલ હજી, કાન્ત. મનોહર જાતજીવેશ્વર તે પુદ્ગલ તે દેવતાને આદારપણે પરીજીમે છે એમ જાતજીવેશ્વર અનુત્તર વૈમાનસ દેવતા સમી કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇશાન. દેવલોકના દેવતાને કેટલી લેખા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને એક નેત્રુ લેખા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સનતકુમાર, માહેન્દ્ર. કંપના દેવતાને કેટલી લેખા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને એક પદ્મ લેખા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બ્રહ્મ દેવલોકના દેવતાને કેટલી લેખા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને એક પદ્મ લેખા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, હાંસ દેવેશો ભગવ નવ મૈત્રેયના દેવતાને કેટલી ભેગા છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રેય, તેને એક મુઠ્ઠા ભેગા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અનુગર વૈમાનિક દેવતાને કેટલી ભેગા છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રેય, તેને એક પાંચ મુઠ્ઠા ભેગા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કૈષર્ધ, હટાન દેવેશના દેવતા શું. સમ્ભાવ્ય કહી છે? ૩ મિધ્યાત્વ કહી છે? ૩ મિથ કહી છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રેય, એ ત્રણે કહી બારમા દેવેશો કહી છે. એમ ભગવ નવ મૈત્રેયના દેવતા સમ્ભાવ્ય કહી છે. મિધ્યાત્વ કહી છે; પણ મિથ કહી નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અનુગર વૈમાનિક દેવતા શું. સમ્ભાવ્ય કહી છે? ૩ મિધ્યાત્વ કહી છે? ૩ મિથ કહી છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રેય, સમ્ભાવ્ય કહી છે પણ મિધ્યાત્વ કહી નથી તેમ મિથ કહી પણ નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કૈષર્ધ, હટાન દેવેશના દેવતા શું. કાંતી છે, કે અકાંતી છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રેય, ત્રણ કાંત અને ત્રણ અકાંત નિશ્ચય છે. એમ ભગવ નવ મૈત્રેયના બધી ભણુ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અનુગર વૈમાનિક દેવતા શું. કાંતી છે, કે અકાંતી છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રેય, સર્વ કાંતી છે પણ અકાંતી નથી ત્રણ કાંત નિશ્ચય છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સર્વ વૈમાનિક દેવતાને કેટલા ભેગા છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રેય, મન, વચન અને કાયા એ ત્રણ ભેગા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તેને કેટલા ઉપયોગ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રેય, સકાર અને નિઃસકાર એ બે ઉપયોગ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કૈષર્ધ, હટાન દેવતા અરધિદાને કરીને કેટલું સ્ત્રેય ભણે, કેમ?

ઉત્તર—હે મૈત્રેય ભગવંતે આનુગરો અસમ્ભાવ્યો ભાગ દેમે અને ઉપરૂપણે હેમ ભગવ દેવતા પૃથી ભણી દેમે. ઉનુ ભગવ દેવતા વૈમાન ભણી દેમે. અને ત્રીપું ભગવ અસમ્ભાવ્ય કાષ, સદુઃ ભણી દેમે. એણી રીતે કૈષર્ધ, હટાન દેવતા પદેવી પૃથી ભણા અરધિદાને કરી દેમે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અનુગર, મદેશના દેવતા અરધિદાને કરી કેટલું સ્ત્રેય દેમે?

ઉત્તર—હે મૈત્રેય તે ત્રણ દેવેશના દેવતા બીજી પૃથી ભણી દેમે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અનુગર દેવતા અરધિદાને કરી કેટલું દેમે?

ઉત્તર—હે મૈત્રેય તે ત્રણ દેવેશના દેવતા ત્રીજી પૃથી ભણી દેમે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અનુગર, કદશના દેવતા અરધિદાને કરી કેટલું દેમે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે સાનમા, આકમા દેવલોકના દેવના ચોથી પૃથ્વી લગી દેખે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આજ્ઞાંત, પ્રાજ્ઞાંતના દેવના અવધીતાને કરી કેટલું દેખે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે નરમા, દસમા દેવલોકના દેવના પાંચમી પૃથ્વી લગી દેખે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આરણ્ય, અમ્યુનના દેવના અવધીતાને કરી કેટલું દેખે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે અગારમા, બારમા દેવલોકના દેવના ૧૭મી પાંચમી પૃથ્વી લગી દેખે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, હેઠલી ત્રીક અને મધ્યની ત્રીક એ ૭ દેવેશના દેવના કેટલું દેખે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે ૭ ત્રીકના દેવના ૭મી પૃથ્વી લગી દેખે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉપરથી ત્રીક દેવેશના દેવના અવધીતાને કરી કેટલું દેખે ?

ઉત્તર—જ્ઞાતમ, તે ઉપરથી ત્રીકના દેવના સાનમી પૃથ્વી લગી દેખે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અણુસર વૈમાનના દેવના અવધીતાને કરી કેટલું દેખે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, કાંઈક ઉણી સમગ્ર લોકનાળ દેખે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇસાનના દેવનાને કેટલી સમુદ્ધાત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને પાંચ સમુદ્ધાત છે. વેદના સમુદ્ધાત ૧, ક્યાપ સમુદ્ધાત ૨, મારણાતિક સમુદ્ધાત ૩, વૈદીય સમુદ્ધાત ૪, ને તેજસ સમુદ્ધાત ૫. એમ ભવત બારમા અમ્યુત દેવલોક લગી પાંચ સમુદ્ધાત છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નવ દેવેશ ને પાંચ અનુત્તર વૈમાનના દેવતાને કેટલી સમુદ્ધાત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ધુરથી (મધ્યમની) વેદના ૧, ક્યાપ ૨, ને મારણાતિક ૩, એ ત્રણ સમુદ્ધાત છે. (વૈદીયાદિક નથી પ્રયોજનના અભાવ માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇસાનના દેવતા કેટલી મુખા, તૃપા ભેગવતાંયકાં વિચરે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, મુખા, તૃપા નથી એમ ભવત અનુત્તર વૈમાનના દેવતા લગી બાણુ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્મ, ઇસાન દેવલોકે દેવતા એકે ૨૫ અથવા ધણું ૨૫ નવાં વૈકુવી શકે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા. એકે અથવા ધણું ૨૫ વૈકુવે. એમ એકે ૨૫ વૈકુવતાંયકાં એકેદ્રીનું, બેઠદ્રીનું, તેઠદ્રીનું, ચારેદ્રીનું ૨૫ અથવા પચેદ્રીનું ૨૫ વૈકુવે. ને ધણું ૨૫ વૈકુવતાંયકાં પણ એકેદ્રીનાં ૨૫ અથવા ભવત પચેદ્રીવનાં ૨૫ વૈકુવે. વળી સંખ્યાતા પણ વૈકુવે ને અસંખ્યાતા પણ વૈકુવે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એ ૨૫ વૈકુવે તે સરખાં ૨૫ વૈકુવે, કે અણુસરખાં ૨૫ વૈકુવે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સરખાં પણ વૈકુવે ને અણુસરખાં પણ વૈકુવે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તે ૨૫ સંખ્યાપણે વૈકુવે, કે અસંખ્યાપણે વૈકુવે.

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સંખ્યા પણ વૈકુવે ને અસંખ્યા પણ વૈકુવે.

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, તે ૧૫ તેજાં વૈજીને યું હરે ?

ઉત્તર—દે મૈત્રય, પેવના મન મૈનનાં કાવં હરે. એમ ભગવુ બારમા અમ્મુન દેવડોઁ
વચી હરેજું.

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, મૈવેવના અને અનુગર વૈમાનના દેવન યું કો ૧૫ વૈજયા સમર્થ
ઉ, ૧ મજા ૧૫ વૈજયા સમર્થ ઉ ?

ઉત્તર—દે મૈત્રય, એ ૧૫ મજા વૈજયા સમર્થ ઉ ને મજા ૧૫ મજા વૈજયા સમર્થ
ઉ. ૧મ નદી નિમ્ને તે સર્વનિ વૈજયા ન દોષ, વૈજયા નથી, ને વૈજયી નદી.
(મૈવેવના અમ્મુન મઃ૨)

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, કૌષર્મ, દરિયાના દેવન ડેલુંક મુખદાના ભાગવનના વિચરે ઉ ?

ઉત્તર—દે મૈત્રય, અનિત દન્દ, ૧૫, ૧૫ ભગવુ ૧૫ઠં ભાગવનનાં વિચરે ઉ, એમ
ભગવુ અનુગર વૈમાન મઝી હરેજું.

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, કૌષર્મ, દરિયાના દેવન ડેલીક રહિવંત ઉ ?

ઉત્તર—દે મૈત્રય, મહા રહિવંત ઉ, મહા ભુગીવંત ઉ, ભગવુ મહા પ્રભાવંત ઉ,
રહિમે હી કહીત ઉ. એમ ભગવુ બારમા અમ્મુન દેવડોઁ વચી હરેજું

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, મૈવેવ, અનુગર વૈમાનના દેવને ડેલીક રહિ ઉ ?

ઉત્તર—દે મૈત્રય, કવં મહર્ષિ ઉ ભગવુ કવં મહા પ્રભાવંત દરિયા ભાગ
હીત ઉ. ભગવુ તે કવં દેવતાના મજા ભગમેંક ઉ, ભદો વચ્ચે આપખાવડાં

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, કૌષર્મ, દરિયાના દેવન વિજુને કુંદરે હી ડેલવ ઉ ?

ઉત્તર—દે મૈત્રય, એ કાંરે ઉ. ઉત્તર વૈજી દરિયાવંત ને ભાગવનું દરિયાવં
તીકા એ ઉત્તર વૈજી દરિયાવંત ઉ તે કાંરે હી ભરદ્વાજ ઉ દરવ મેદનાં મેદવં ઉ,
ભગવુ હી વિજીએ ઉદેવ દરવનાં કાંરે દરવનાં ભગવુ પ્રતિષ્ઠા ઉ. ને ત્વાં એ
ભાગવનું દરિયાવંત ઉ ને ભાગવનું. વચ્ચે રહીત ઉ ને તે રાજાવિં વિજુને હી
કહીત ઉ

પ્રશ્ન—દે ભગવંત, કૌષર્મ, દરિયાના દેવડો દેવના વિજુને હી ડેલવ ઉ ?

ઉત્તર—દે મૈત્રય, એ કાંરે ઉ ઉત્તર વૈજી દરિયાવંત ને ભાગવનું દરિયાવંત
એ ઉત્તર વૈજી દરિયાવંત ઉ તે કાંરે પ્રમુખ ભાગવનું કહીત ઉ, ભુવનું મુખી
દન્દવંત કહીત, કાંર ઉત્તર મૈવેવે વચ્ચે રહીત ઉ, વચ્ચે સમન મુખ ઉ. મહા
મર્જરી વિષ સમન ઉ ભગવે સમન મેદવ મેદવ ઉ. મુખર અને ભગરે રહિ
મેદવે મેદવે મેદવ ઉ, ભગવ પ્રમુખ ભગવુ પ્રતિષ્ઠા ઉ અને ત્વાં એ ભાગવનું
દરિયાવંત એ ઉ દેવના ભાગવનું વચ્ચે રહીત ઉ ને રાજાવિં દરિયાવંત દેવને
હી કહીત ઉ એ દેવડો ઉત્તર દેવ દેવડો દેવડવ ઉ દેવડ નદી એમ ભગવુ
અમ્મુન મઃ૨ દેવડો કહી હરેજું

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મૈત્રેયકના દેવતા વિષ્ણુએ શુંગારે કરી કેહતા છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, આજરણુ વસે કરી રહીત છે. ને સ્વભાવીક શરીરની શેષાએ કરી સહીત છે. એમ અનુત્તર વૈમાનના દેવતા પશુ કહેવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સૌધર્ષ, ઇંદ્રાનના દેવતા કહેવા કમ ભોગ ભોગવનાંધકાં વિચરે છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, હજી સખ્દ, હજી રૂપ ભવત્ હજી સ્પર્શ ભોગવે છે એમ ભવત્ મૈત્રેયકના દેવતાં સગી કહેવું. અને અનુત્તર વૈમાનના દેવતાને ઉત્કૃષ્ટ સખ્દ ભવત્ ઉત્કૃષ્ટ સ્પર્શ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વૈમાનીક દેવતા, દેવાંદાની રિધિનિ કેટલી છે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જેમ પનવજાના રિધિનિ પડને અનુસારે સર્વની રિધિનિ કહેવી. તે પદેમા દેવકોકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય એક પચ્ચોપમની ને ઉત્કૃષ્ટી એ સાગરોપમની તેની પરિમિદિન દેવીની જમ્બ્ય એક પચ્ચની ને ઉત્કૃષ્ટી સાત પચ્ચની ને અપરિમિદિત દેવીની જમ્બ્ય એક પચ્ચની ને ઉત્કૃષ્ટી પચ્ચાસ પચ્ચની. ખીજા દેવકોકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય એક પચ્ચ આઠેરી. ને ઉત્કૃષ્ટી એ સાગર આઠેરી. તેની પરિમિદિન દેવીની જમ્બ્ય એક પચ્ચ આઠેરી ને ઉત્કૃષ્ટી નવ પચ્ચની. ને અપરિમિદિન દેવીની જમ્બ્ય એક પચ્ચ આઠેરી ને ઉત્કૃષ્ટી પચ્ચાસ પચ્ચની. ત્રીજા દેવકોકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય એ સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી સાત સાગરની. ચોથા દેવકોકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય એ સાગર આઠેરી ને ઉત્કૃષ્ટી સાત સાગર આઠેરી. પાંચમા દેવકોકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય સાત સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી દસ સાગરની. છઠા દેવકોકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય દસ સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી ચૈક સાગરની. સાતમા દેવકોકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય ચૈક સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી સત્તર સાગરની. આઠમા દેવકોકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય સત્તર સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી અઠાર સાગરની. નવમા દેવકોકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય અઠાર સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી આગવીસ સાગરની. દસમા દેવકોકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય આગવીસ સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી બીસ સાગરની. અગ્યારમા દેવકોકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય બીસ સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી એકવીસ સાગરની બારમા દેવકોકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય એકવીસ સાગરની. ને ઉત્કૃષ્ટી બારીસ સાગરની. પેદેવી મૈત્રેયકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય બારીસ સાગરની. ને ઉત્કૃષ્ટી ત્રેવીસ સાગરની ખીજા મૈત્રેયકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય ત્રેવીસ સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી ચૌવીસ સાગરની. ત્રીજા મૈત્રેયકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય ચૌવીસ સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી પચીસ સાગરની. ચોથી મૈત્રેયકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય પચીસ સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી છવીસ સાગરની પાંચમી મૈત્રેયકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય છવીસ સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી સત્તવીસ સાગરની. છઠી મૈત્રેયકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય સત્તવીસ સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી અઠવીસ સાગરની સાતમી મૈત્રેયકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય આઠવીસ સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી આગવીસ સાગરની. આઠમી મૈત્રેયકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય આગવીસ સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી ચૌવીસ સાગરની. નવમી મૈત્રેયકના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય બીસ સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી એકવીસ સાગરની. ચાર અનુત્તર વૈમાનના દેવતાની રિધિનિ જમ્બ્ય

એકતીસ સાવરની ને ઉનુદી તેવીસ સાવરની સર્વસંસિદ્ધ વૈમાનના દેવતાની સ્થિતિ જમન ને ઉનુદી તેવીસ સાવરની.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવતા મરિથી આનંદ રહીત મરીને ક્યાં જાય? ક્યાં ઉપજે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જેમ પનરજીના બુદ્ધિને પદમાં કશું છે તેમ સર્વ કહેવું. તે સંસેપમાં એમ જે પદેલા બીજા દેવલોકના દેવતા મરીને બાદર પૃષ્ઠી, પદ્મી, વનરખનિ, મર્મજ નિર્વય ને મનુષ્ય એ પાંચમાં જાય ત્રોજેથી આકાશ દેવલોક સુધીના દેવતા મરીને મર્મજ નિર્વય, મનુષ્યમાં જાય ને નવમા દેવલોકથી તે સરવાળે સિદ્ધના દેવતા મરીને એક મર્મજ મનુષ્યમાં જાય.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સાધર્મ, કલ્યાણ દેવલોકે સર્વ પ્રણી, સર્વ જૂત, સર્વ કુવ, સર્વ સન, પૃષ્ઠીપણે, જાતર વનરખનિપણે, દેવતાપણે, દેવીપણે, આસન, રૂપન, ધાન, માંડ, ઉપવરજીપણે પૂર્વે ઉપના છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ચારંચાર, અનેકચાર, અનંતીચાર ઉપના છે. સર્વ દેવલોકને વિષે એમજ કહેવું. પણ એટલો વિશેષ જે જે દેવલોક ઉપરનાં દેવીપણે નથી ઉપના (તેમજ ને દેવલોક ઉપરનાં દેવી નથી તે માટે) એમ કહેવાને વિષે પણ કહેવું. ને અનુવર વૈમાનને વિષે પણ એમજ કહેવું. પણ એમાં એટલો વિશેષ જે દેવતાપણે નથી ઉપના ને દેવીપણે પણ નથી ઉપના (તેમજ દેવી તે તીર્થ નથી ને દેવતા પણ તીર્થના એક જે ચાર ભવ કરે તે માટે તીર્થના દેવપણે સર્વ કુવ ઉપના નથી.) એ વૈમાનિકનો અધિ-કાર પ્રયે કરે.

૧૨૭. ચારે ગતીની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, અત્યાધાકાળ અને અદ્ય બદુલવનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નારાજને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જમનથી ૧૦૦૦ વર્ષની ને ઉનુદપણે તેવીસ સાવરોપમની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિર્વયને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જમનથી અનનુદ્યુત ને ઉનુદપણે ત્રણ પાંચોપમની સ્થિતિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્યની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેની પણ નિર્વયનીપરે ત્રણ પાંચોપમની સ્થિતિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવતાને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, દેવતાની સ્થિતિ નાનકાની પરે સ્થિતિ કહેવી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવતા, નાનકાને કેટલા કાળની કાયસ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેની ને ભવસ્થિતિ કરી તેવીજ કાયસ્થિતિ જાણવી (એકજ ભવ કરે તે માટે).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તિર્વચને કેટલા કાળની કાયસ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તિર્વચ નિર્વચપણે જલ્પ-વચી અંતમુંદુત્તં રહે. (તિર્વચપણે એકજ લઘુ ભવ કરે સારે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતા વનસ્પતિનો કાળ અનંતી ઉત્કર્ષિણી અવસ્થિતી અસંખ્યાતા-પુદ્ગલ પરાવર્ત લગી રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનુષ્ય મનુષ્યપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જલ્પ-વચી અંતમુંદુત્તં રહે. (એકજ લઘુ ભવ કરે સારે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પદ્મોપમ પૂર્વે કોડી પૃથક્કે અધીક રહે. (સાન ભવ પૂર્વે કોડીના કરીને આત્મે ભવ ત્રણ પદ્મોપમનો ભુગળીવાનો કરે સારે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નારજી, મનુષ્ય, દેવતાને અંતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જલ્પ-વચી અંતમુંદુત્તંનો અંતર પડે (અંતમુંદુત્તંનો અન્ય ભવ કરીને પાછો તેવીજ માથ સારે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતા કાળ અંતર પડે. (વનસ્પતિમાં જલ્પ સારે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તિર્વચને કેટલા કાળનો અંતર પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જલ્પ-વચી અંતમુંદુત્તંનો અંતર પડે. (અંતમુંદુત્તંનો નાદનો મનુષ્યનો એકજ ભવ કરીને પાછો નિર્વચ માથ સારે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે સાતરોપમ શત પૃથક્કે અંદે-રાત્રું અંતર પડે. (તિર્વચ ટાળી બાજી ત્રણ મનીમંદિ ઉત્કૃષ્ટે એટલેજ કાળ રહેવાય તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નારજી ૧, નિર્વચ ૨, મનુષ્ય ૩, અને દેવતા ૪. એ મંદિ કયા કયા થયા થોડા, ધણા, તુલ્ય, વિશેષાધિક હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વે થયા થોડા મનુષ્ય છે ૧, તેથી નારજી અસંખ્યાન ગુણા છે ૨, તે થયા દેવતા અસંખ્યાન ગુણા છે ૩, ને તે થયા તિર્વચ અનંત ગુણા છે ૪. (વનસ્પતિ અનંતા માટે.) એટલે એ અધિકાર પૂરો થયો. એ ચાર પ્રકારે સંસારી જીવ કયા, એ શ્રી જીવાભીષમ સૂત્રે ચતુર્વિધ જીવની પ્રતિપતિ સંપૂર્ણ થય.

૧૨૮. પાંચ પ્રકારે સંસારી જીવ. તેમાં તેની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, અંતર ને અદ્ય બહુલ્યનો અધિકાર.

ત્યાં જે આચાર્ય એમ કહે છે જે પાંચ પ્રકારે સંસારી જીવ કયા છે. તે એવી રીતે કહે છે જે એકદિ ૧, બેદિવિ ૨, તેદિવિ ૩, ચક્રદિવિ ૪, ને પચદિવિ ૫.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકદિવિ જીવના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ કયા છે. ચર્ચાપ્તા ૧, ને અપર્ચાપ્તા ૨, એમ જોત પચેદિવિ પછુ બે બેદ છે. ચર્ચાપ્તા ને અપર્ચાપ્તા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકદિવિ જીવને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જલ્પ-વચી અંતમુંદુત્તં ને ઉત્કૃષ્ટપણે જાતીસ દબર વરસની સ્થિતિ છે (પૃથ્વીકાય આથી જાતીસ દબર વરસની.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મેદંદિવ જીવને કેટલા કાળની ચિંતિ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જમ-વધી અંતર્મુદુત્તં ને ઉત્તુષ્પલ્લે ગાર વરસની ચિંતિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તેદંદિવ જીવને કેટલા કાળની ચિંતિ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જમ-વધી અંતર્મુદુત્તં ને ઉત્તુષ્પલ્લે આગલુપગ્ગસ રાત દીવસની ચિંતિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અરેદંદિવ જીવને કેટલા કાળની ચિંતિ છે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જમ-વધી અંતર્મુદુત્તં ને ઉત્તુષ્પલ્લે ૭ માસની ચિંતિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પચેદંદિવ જીવને કેટલા કાળની ચિંતિ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જમ-વધી અંતર્મુદુત્તં ને ઉત્તુષ્પલ્લે તેવીસ આશ્વોષમની ચિંતિ છે. (નારશી દેવના આશ્રી).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઓદંદિવ અપર્ષામાની કેટલા કાળની ચિંતિ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જમ-વધી અંતર્મુદુત્તં ને ઉત્તુષ્પલ્લે પચ્ચ અંતર્મુદુત્તં જાણુવી. એમ ભગવં પચેદંદિવ અપર્ષામા ને અંતર્મુદુત્તંની ચિંતિ છે. (અપર્ષામી પચ્ચાતો કાળ એટલોજ દોષ તે મારે).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઓદંદિવ પર્ષામાને કેટલા કાળની ચિંતિ છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જમ-વધી અંતર્મુદુત્તં ને ઉત્તુષ્પલ્લે ગારીસ દળાર વરસ અંતર્મુદુત્તં ઉજ્જની છે (વપગ્ગતી વેગાએ અંતર્મુદુત્તં અપર્ષામા દોષ તે મારે.) એમ સર્વ પર્ષામાને ઉત્તુષી ચિંતિ અંતર્મુદુત્તં ઉજ્જી જાણુવી (ઉપગ્ગતી વેગાએ અંતર્મુદુત્તં સર્વ જીવ અપર્ષામા દોષ તે મારે).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઓદંદિવ જીવ ઓદંદિવપલ્લે કેટલા કાળ સમી રહે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જમ-વધી અંતર્મુદુત્તં રહે. (એકજ નાદનો ભવ કરે ત્યારે) ને ઉત્તુષ્પલ્લે અતિ કાળ રહે. (વનરથનિમાં જાણ ત્યારે વનરથનિયા કાળ બેટલો રહે).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મેદંદિવ મેદંદિવપલ્લે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જમ-વધી અંતર્મુદુત્તં ને ઉત્તુષ્પલ્લે સંખ્યાતો કાળ રહે. (સંખ્યાતા ભવ મેદંદિવમાં કરે તે મારે).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તેદંદિવ તેદંદિવપલ્લે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, પૂર્વથી રીતે સંખ્યાતો કાળ રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અરેદંદિવ અરેદંદિવપલ્લે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, પૂર્વથી રીતે સંખ્યાતો કાળ રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પચેદંદિવ પચેદંદિવપલ્લે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જમ-વધી અંતર્મુદુત્તં રહે ને ઉત્તુષ્પલ્લે દળાર આશ્વોષમ આશ્રી રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકેદ્રીય અપર્ણા આકેદ્રીય અપર્ણાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જયન્મથી અંતર્મુદુર્ત રહે. ને ઉત્પત્તિપણે પણ અંતર્મુદુર્તજ રહે. (અપર્ણાના ધણા ભવ કરે તો પણ અંતર્મુદુર્તજ થાય) એમ એકેદ્રીય, તેદ્રીય, ચારેદ્રીય ને પચેદ્રીય અપર્ણાપણે કાલ રિચિતિ કહેતી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકેદ્રીય પર્ણા આકેદ્રીય પર્ણાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જયન્મથી અંતર્મુદુર્ત રહે ને ઉત્પત્તિપણે સંખ્યાતા હજાર વરસ રહે. (પર્ણાપણે ભવ આક કરે તે માટે.) એમ એકેદ્રીય પર્ણાપણે સંખ્યાતા વરસ લગી રહે. તેદ્રીય પર્ણાપણે સંખ્યાતા અઢોરાસ રહે. ચારેદ્રીય પર્ણાપણે સંખ્યાતા માસ લગે રહે ને પચેદ્રીય પર્ણાપણે સાતરોપમ સત. પૃથક્ત્વ લગી રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકેદ્રીય જીવને કેટલા કાળનું અંતર હોય? (એકેદ્રીયપણે ઊડીને પાણું કહેતે કાળે એકેદ્રીયપણે પામે?)

ઉત્તર—હે યાત્રી, જયન્મથી અંતર્મુદુર્ત. (અંતર્મુદુર્તનો એકજ ભવ બેદ્રિયાદિકનો કરીને પાછો એકેદ્રીય થાય.) ને ઉત્પત્તિપણે બે હજાર સાતરોપમ સંખ્યાતા વરસે અધીક. (એકલો કાળ બેદ્રિયાદિકમાં રહે. પછે પાછો એકેદ્રીય થાય તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બેદ્રિયને કેટલા કાળનું અંતર હોય?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જયન્મથી અંતર્મુદુર્ત ને ઉત્પત્તિપણે વનરપતિનો અનંતો કાળ અંતર પડે.

એમ તેદ્રીયનું પણ અંતર કહેવું. એમ ચારેદ્રીયનું પણ અંતર કહેવું. એમ પચેદ્રીયનું પણ અંતર કહેવું. અપર્ણા સર્વને આવીકતી પરે એમજ કહેવું. અને પર્ણાપણે પણ એમજ આવીકતી પરે અંતર કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકદ્રિ ૧, બેદ્રિ ૨, તેદ્રિ ૩, ચારેદ્રિ ૪, ને પચેદ્રિ ૫. એ માટે કયા કયાથકી યોગ ધણા, સંખ્યા ને વિગેયપિક છે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, સર્વથકી યોગ પચેદ્રિ ૧ તે થકી ચારેદ્રિ વિગેયપિક છે ૨. તે થકી તેદ્રિ વિગેયપિક છે ૩, તે થકી બેદ્રિ વિગેયપિક છે ૪. ને તે થકી એકદ્રિ અનંત મુજા છે ૫, અને તે થકી સદ્રા ને સર્વ સંસારી જીવ તે વિગેયપિક છે ૧. (બેદ્રિ-યાદિક સદીન માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકદ્રા અપર્ણા જનન પચેદ્રા અપર્ણા એ પ્રતિ કયા કયાથકી યોગ, ધણા, વુજ ને વિગેયપિક છે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, સર્વથકી યોગ પચેદ્રા અપર્ણા છે ૧, તે થકી ચારેદ્રીય અપર્ણા વિગેયપિક છે ૨. તે થકી તેદ્રીય અપર્ણા વિગેયપિક છે ૩. તે થકી બેદ્રિય અપર્ણા વિગેયપિક છે ૪. તે થકી એકદ્રા અપર્ણા અનંતમુજા છે. ૫. તે થકી સદ્રા ને સર્વ સંસારી જીવ અપર્ણા વિગેયપિક છે ૧.

પ્રશ્ન—દે અવગત, કોઈકી પર્વામાં જ્યારે પર્વેકી પર્વામાં એ મરિ ૩૫ ૩૫ થી થોડા, થઈ, ૭૫ ને વિગતવિષે છે!

ઉત્તર—દે મંગલ, સર્વેકી થોડા કોઈકી પર્વામાં છે ૧, તે થી પર્વેકી પર્વામાં વિગતવિષે છે ૨. તે થી તેડવિ પર્વામાં વિગતવિષે છે ૩, તે થી તેડવિ પર્વામાં વિગતવિષે છે ૪, તે થી કોઈકી પર્વામાં વિગતવિષે છે ૫, તે તે થી સુદીવ પર્વામાં વિગતવિષે છે ૬.

પ્રશ્ન—દે અવગત, કોઈકી જીવ પર્વામાં ને અવર્થમાં એ મરિ ૩૫ ૩૫ થી થોડા જ્યારે વિગતવિષે છે ૧?

ઉત્તર—દે મંગલ, મરિ થી થોડા સુદીવ અવર્થમાં છે ૧, તે થી મરિ પર્વામાં સંખ્યાવગુમાં છે ૨. એમ કોઈકી પર્વામાં, અવર્થમાંનું પગુ-અવ નહુ-વ કહેવું.

પ્રશ્ન—દે અવગત, મરિ પર્વામાં, અવર્થમાં એ મરિ ૩૫ ૩૫ થી થોડા, થઈ થોડા ઉત્તર—દે મંગલ, સર્વેકી થોડા કોઈકી પર્વામાં છે ૧. તે થી તેડવિ પર્વામાં અવર્થમાં અવગુમાં છે ૨. એમ તેડવિ, મરિગતવ, અને પર્વેકીવ પગુ કહેવા.

પ્રશ્ન—દે અવગત, કોઈકી ૧, મરિ ૨, તેડવિ ૩, અવર્થ ૪, તે પર્વેકી ૫. પર્વામાં, અવર્થમાં ૧૦. એ મરિ ૩૫ ૩૫ થી થોડા જ્યારે વિગતવિષે છે ૧?

ઉત્તર—દે મંગલ, સર્વે થી થોડા કોઈકી પર્વામાં છે ૧, તે થી પર્વેકી પર્વામાં વિગતવિષે છે ૨. તે થી તેડવિ પર્વામાં વિગતવિષે છે ૩. તે થી તેડવિ પર્વામાં અવર્થમાં અવગુમાં છે ૪. તે થી મરિગતવ અવર્થમાં વિગતવિષે છે ૫. તે થી તેડવિ અવર્થમાં વિગતવિષે છે ૬. તે થી તેડવિ અવર્થમાં વિગતવિષે છે ૭. તે થી કોઈકી અવર્થમાં અવગુમાં છે ૮. તે થી તેડવિ અવર્થમાં વિગતવિષે છે ૯. તે થી કોઈકી પર્વામાં સંખ્યાવગુમાં છે ૧૦. તે થી કોઈકી પર્વામાં વિગતવિષે છે ૧૧. એ ૧૨ થી ૩૫ ૩૫ થી થોડા જ્યારે વિગતવિષે છે ૧૩. એ ૧૪ થી ૩૫ ૩૫ થી થોડા જ્યારે વિગતવિષે છે ૧૪. એ ૧૫ થી ૩૫ ૩૫ થી થોડા જ્યારે વિગતવિષે છે ૧૫.

૧૬. ૭ પ્રશ્નને સંબંધી જીવ તેમાં તેની અવસ્થાનિ, તાજ સ્થિતિ, અવગત અને અવર્થ અવગુ-વગે અવિષય.

૧. ૭ પ્રશ્નને સંબંધી જીવ તેમાં તેની અવસ્થાનિ, તાજ સ્થિતિ, અવગત અને અવર્થ અવગુ-વગે અવિષય. ૨. ૭ પ્રશ્નને સંબંધી જીવ તેમાં તેની અવસ્થાનિ, તાજ સ્થિતિ, અવગત અને અવર્થ અવગુ-વગે અવિષય. ૩. ૭ પ્રશ્નને સંબંધી જીવ તેમાં તેની અવસ્થાનિ, તાજ સ્થિતિ, અવગત અને અવર્થ અવગુ-વગે અવિષય. ૪. ૭ પ્રશ્નને સંબંધી જીવ તેમાં તેની અવસ્થાનિ, તાજ સ્થિતિ, અવગત અને અવર્થ અવગુ-વગે અવિષય. ૫. ૭ પ્રશ્નને સંબંધી જીવ તેમાં તેની અવસ્થાનિ, તાજ સ્થિતિ, અવગત અને અવર્થ અવગુ-વગે અવિષય. ૬. ૭ પ્રશ્નને સંબંધી જીવ તેમાં તેની અવસ્થાનિ, તાજ સ્થિતિ, અવગત અને અવર્થ અવગુ-વગે અવિષય. ૭. ૭ પ્રશ્નને સંબંધી જીવ તેમાં તેની અવસ્થાનિ, તાજ સ્થિતિ, અવગત અને અવર્થ અવગુ-વગે અવિષય.

એમ બાદર પૃથ્વીકાયા પણ બે બેદ છે. એમ ચાર ચાર બેદ કરીને અપકાયા, તેડકાયા, વાયુકાયા ને વનસ્પતિકાયા. તે પણ સુદ્રમ ૧, બાદર-૨, પર્વાપ્તા ૩, ને અપર્વાપ્તા ૪, એમ ચાર ચાર બેદ કહેવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્રસકાયા જીવ કેટલે બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, બે બેદ છે, પર્વાપ્તા ૧, ને અપર્વાપ્તા ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃથ્વીકાયા જીવની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જળ-મયી અંતર્મુદુર્ગતની અને ઉત્કૃષ્ટપણે બાવીસ દહ્મર વરસની સ્થિતિ છે.

એમ સર્વેની સ્થિતિ કહેવી. ત્રસકાયાને જળ-મયી અંતર્મુદુર્ગતની અને ઉત્કૃષ્ટપણે તેત્રીસ સાગરોપમની સ્થિતિ છે. અપર્વાપ્તા સર્વને જળ-મયપણે અને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અંતર્મુદુર્ગતની સ્થિતિ છે. પર્વાપ્તા સર્વને જળ-મયી અંતર્મુદુર્ગતની અને ઉત્કૃષ્ટપણે આપ આપણી ઉત્કૃષ્ટી સ્થિતિ તે અંતર્મુદુર્ગતે ઉણી કહેવી. (અંતર્મુદુર્ગત અપર્વાપ્તાપણેના કાળ જળ તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃથ્વીકાયા જીવ પૃથ્વીકાયાપણે કેટલા કાળ સગી રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જળ-મયી અંતર્મુદુર્ગત રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અસંખ્યાતો કાળ. કાળથી અસંખ્યાતો ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણિ ને સ્નેહથી અસંખ્યાતો ભોક્તા આકાશ પ્રદેશ જેટલી ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી સગી પૃથ્વીકાયાપણે રહે.

એમ અપકાયા, તેડકાયા, ને વાયુકાયાને સ્થિતિ કહેવી. ને વનસ્પતિકાયા વનસ્પતિ માંહે જળ-મય અંતર્મુદુર્ગત રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતો કાળ અનંતો ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી અનંતો ભોક્તા આકાશ પ્રદેશ પ્રમાણુ રહે. આવગીકાના અસંખ્યાતમાં ભાગમાં જેટલા સમય હોય તેટલા યુદ્ધગળ પરાવર્ત સગી રહે. ત્રસકાયા જીવ ત્રસકાયાપણે જળ-મયી અંતર્મુદુર્ગત રહે, ને ઉત્કૃષ્ટપણે બે દહ્મર સાગરોપમ સંખ્યાતે વરસે અધિક એટલું રહે. વળી અપર્વાપ્તા ૭એ કાપના જીવ જળ-મયી ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અંતર્મુદુર્ગત સગીજ રહે. (અપર્વાપ્તાપણે સંખ્યાતા ભવ કરે પણ તે સર્વ યજ્ઞને અંતર્મુદુર્ગતજ થાય.) ને પર્વાપ્તા પૃથ્વી ૧, અપ ૨, વાયુ ૩, ને વનસ્પતિની કાયસ્થિતિ સંખ્યાતા દહ્મર વરસની હોય. (પર્વાપ્તાપણે ઉત્કૃષ્ટા પણ સંખ્યાતાજ ભવ કરે તે માટે.) ને પર્વાપ્તા તેડકાયાને સંખ્યાતા દીવસની કાયસ્થિતિ હોય. ત્રસકાયા પર્વાપ્તાપણે સાગરોપમ સત પ્રથક્ત્વ આચેરું રહે. એ પર્વાપ્તા સર્વને એમ કાયસ્થિતિ જણવી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃથ્વીકાયાને કેટલા કાળનું અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જળ-મયી અંતર્મુદુર્ગતનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતો (વનસ્પતિનો) કાળ અંતર પડે.

એમ અપકાયા, તેડકાયા ને વાયુકાયાને પણ અંતર કહેવું. ને વનસ્પતિકાયાને અંતર જળ-મય અંતર્મુદુર્ગતનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે અસંખ્યાતો કાળ અંતર પડે. વળી ત્રસકાયાને

અનર્થ કાગ અંતર ૫૩. (વનસ્પતિમાં બધા માટે) એમ અપર્ણા પૃષ્ઠી ૧, અપ ૨, તેડ ૩, વાયુ ૪, અને ત્રસ ૫. તેને અનર્તાકાગને (વનસ્પતિ કાગને) અંતર ૫૩. ને અપર્ણા વનસ્પતિને અસંખ્યાતા કાગને (પૃષ્ઠીપાદિકની કાવસ્થિતિને) અંતર ૫૩. વગી પર્ણા પૃષ્ઠી ૧, અપ ૨, તેડ ૩, વાયુ ૪, ને ત્રસ ૫. તેને અનર્થ કાગ (વનસ્પતિને કાગ) અંતર ૫૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃષ્ઠીકાયા ૧, ભગવ્ ત્રસકાયા ૧. એ માટે કયા કાવચી થોડા ૧. ભગવ્ વિરોધપિત છે? ૪.

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સર્વથી થોડા ત્રસકાયા જીવ છે ૧. તેથી તેડકાયા અસંખ્યતમુલ્ય છે ૨. તેથી પૃષ્ઠીકાયા વિરોધપિત છે ૩, તેથી અપકાયા વિરોધપિત છે ૪. તેથી વાયુકાયા વિરોધપિત છે ૫. ને તેથી વનસ્પતિકાયા અનર્થતમુલ્ય છે ૬.

એમ અપર્ણાનું આજ બદુત્ત પળ કહેવું અને પર્ણાનું પળ એમજ કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃષ્ઠીકાયા પર્ણા ૧, ને અપર્ણા ૨, એમાં કયા કાવચી થોડા ૧, ભગવ્ વિરોધપિત છે? ૪.

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સર્વથી થોડા પૃષ્ઠીકાયા અપર્ણા છે ૧, તેથી પૃષ્ઠીકાયા પર્ણા સંખ્યાત મુલ્ય છે ૨, (મુદ્ધમ પૃષ્ઠીકાયા પર્ણા થયું છે તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપકાયા પર્ણા ૧, ને અપર્ણા ૨, એમાં કયા કાવચી થોડા ૧, ભગવ્ વિરોધપિત છે? ૪.

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સર્વથી થોડા અપકાયા અપર્ણા છે ૧, તેથી અપકાયા પર્ણા સંખ્યાત મુલ્ય છે. ૨, એમ ભગવ્ વનસ્પતિકાયા વગી આજ, બદુત્ત કહેવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્રસકાયા પર્ણા ૧, ને અપર્ણા ૨. એ માટે કયા કાવચી થોડા ૧, થયું છે? ૨.

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સર્વથી થોડા ત્રસકાયા પર્ણા છે ૧, તેથી ત્રસકાયા અપર્ણા અસંખ્યાત મુલ્ય છે ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃષ્ઠીકાયા પર્ણા ૧, ભગવ્ ત્રસકાયા પર્ણા ૧, ને અપર્ણા ૧૨. એ માટે કયા કાવચી થોડા ૧, ભગવ્ વિરોધપિત છે? ૪.

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સર્વથી થોડા ત્રસકાયા પર્ણા છે ૧, તેથી ત્રસકાયા અપર્ણા અસંખ્યાત મુલ્ય છે ૨. તેથી તેડકાયા અપર્ણા સંખ્યાત મુલ્ય છે ૩, તેથી પૃષ્ઠીકાયા અપર્ણા વિરોધપિત છે ૪. તેથી અપકાયા અપર્ણા વિરોધપિત છે ૫, તેથી વાયુકાયા અપર્ણા વિરોધપિત છે ૬. તેથી વનસ્પતિકાયા અપર્ણા અનર્થ મુલ્ય છે ૭. તેથી પૃષ્ઠીકાયા પર્ણા વિરોધપિત છે ૮. તેથી અપકાયા પર્ણા વિરોધપિત છે ૯, તેથી વાયુકાયા પર્ણા વિરોધપિત છે ૧૦, તેથી વનસ્પતિકાયા અપર્ણા અનર્થ મુલ્ય છે ૧૧. તેથી ત્રસકાયા અપર્ણા વિરોધપિત છે ૧૨. તેથી વનસ્પતિકાયા પર્ણા સંખ્યાત મુલ્ય છે ૧૩. ને તેથી ત્રસકાયા પર્ણા વિરોધપિત છે ૧૪.

૧૩૦. સુદમ જીવની ભગવતિ, કાવરિયતિ, અંતર
ને અસ્ય જાનુલ્લભનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુદમ જીવની કેટલા કાળની રિપતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જપ-વર્ણી અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્પદ્યજે પણ અંતર્મુદુર્તની જ રિપતિ છે.

એમ સુદમ પૃથ્વી ૧, અપ ૨, તેડે ૩, વાયુ ૪, વનરપતિ ૫, અને નિગોદની રિપતિ કહેલી. વળી એમ સર્વ સુદમ અપર્વામા ને પર્વામાને પણ જપ-વર્ણી અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્પદ્યજે પણ અંતર્મુદુર્તની રિપતિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુદમ જીવ સુદમપણે કેટલા કાળ ભળી રહે? (કાવરિયતિપણે)

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જપ-વર્ણી અંતર્મુદુર્ત રહે ને ઉત્પદ્યજે અસંખ્યાતો કાળ અસંખ્યાતો કોઈના આકાશ પ્રદેશ તેટલી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી ભળી રહે.

એમ પુરિઆરિક સર્વ સુદમને પુરિયો કાળ કહેવો. જ્યારે સુદમ નિગોદને પણ પુરિયો કાળ કહેવો, ને અપર્વામા સર્વને જપ-વર્ણી અંતર્મુદુર્ત ને ઉત્પદ્યજે પણ અંતર્મુદુર્તની કાવરિયતિ છે. એમ પર્વામા પણ સર્વને જપ-વર્ણી પણે ને ઉત્પદ્યજે પણ અંતર્મુદુર્ત કાવરિયતિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુદમ જીવને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જપ-વર્ણી અંતર્મુદુર્તનો ને ઉત્પદ્યજે અસંખ્યાતો કાળ. તે કાળથી અસંખ્યાતી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી. ને ક્ષેત્રથી આંબુગતો અસંખ્યાતમા ભાગ પ્રમાણ આકાશ ભેળી માંહે જેટલા આકાશ પ્રદેશ હોય તેટલી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણીનો અંતર પડે.

એમ સુદમ વનરપતિકાળને ને સુદમ નિગોદને પણ આંબુગતો અસંખ્યાતમા ભાગ પ્રમાણ આકાશ ભેળી માંહે જેટલા આકાશ પ્રદેશ તેટલી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણીનો અંતર પડે. ને સુદમ પૃથ્વી ૧, અપ ૨, તેડે ૩, ને વાયુકાળ ૪, તેને વનરપતિના કાળ પ્રમાણ (અનંતા કાળનું) અંતર પડે. એમ અપર્વામાને પણ અંતર કહેવું, ને પર્વામાને પણ એમજ અંતર કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુદમ જીવ ૧, જ્યારે સુદમ નિગોદ ૭. એ માંહે કયા કયાથી થોડા ૧, મણા છે? ૪.

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ યજ્ઞ થોડા સુદમ તેડકાયા છે ૧, તે યજ્ઞ સુદમ પૃથ્વીકાયા વિરોધાધિક છે ૨. તે યજ્ઞ સુદમ અપકાયા વિરોધાધિક છે ૩, તે યજ્ઞ સુદમ વાયુકાયા વિરોધાધિક છે ૪, તે યજ્ઞ સુદમ નિગોદ અસંખ્યાત ગુણ છે ૫. (સુદમ નિગોદ તે સુદમ વનરપતિના સરી જલજીવાં અને તે એકેકે નિગોદે અનંતા જીવ છે.) તે યજ્ઞ સુદમ વનરપતિકાયા જીવ અનંત ગુણ છે ૬. (એકેકા નિગોદે અનંતા જીવ છે તે માટે) ને તે યજ્ઞ સર્વ સુદમ જીવ વિરોધાધિક છે ૭.

બાહર દુરની ભરસ્થિતિ વિશે.

એમ અપરખેનું જનુ ભરથ, બહુ-૧ હોવું. ને પર્ષાખનું ભરથ, બહુ-૧ બેનજ હોવું.

પ્રશ્ન—હે ભરથન, સુદમ પર્ષા ૧, અપર્ષા ૨ એ મટિ ૩૫૧ ૩૫૫થી શેઘ્ર મળે.

ઉત્તર—હે જૈનમ, સર્વ થી શેઘ્ર સુદમ દુર અપર્ષા છે ૧, તે થી સુદમ સંખ્યાન મુજુ છે. ૨.

એમ ભરથ સુદમ નિરેદ સમી અપર્ષા, થી પર્ષા સંખ્યાન મુજુ હોવા.

પ્રશ્ન—હે ભરથન, સુદમ ૧, સુદમ પર્ષા: ૨, ભરથ સુદમ નિરેદ પર્ષા ૭ પર્ષા ૧૪. એ મટિ ૩૫૧ ૩૫૫થી શેઘ્ર ૧, ભરથ વિરોધિ છે ૪.

ઉત્તર—હે જૈનમ, સર્વ થી શેઘ્ર સુદમ નેરો: ૫ અપર્ષા છે ૧. તે થી સુદમ ૩: ૫ અપર્ષા વિરોધિ છે ૨. તે થી સુદમ અપર્ષા અપર્ષા વિરોધિ છે ૩. તે થી સુદમ વધુ: ૫ અપર્ષા વિરોધિ છે ૪. તે થી સુદમ નેરો: ૫ પર્ષા સંખ્યાન મુજુ છે ૫, તે થી સુદમ પર્ષા: ૫ પર્ષા વિરોધિ છે ૬, તે થી અપર્ષા: ૫ પર્ષા વિરોધિ છે ૭, તે થી સુદમ વધુ: ૫ પર્ષા વિરોધિ છે ૮ થી સુદમ નિરેદ અપર્ષા. અસંખ્યાન મુજુ છે ૯. તે થી સુદમ નિરેદ સંખ્યાન મુજુ છે ૧૦, તે થી સુદમ વનરપનિઠા પર્ષા અનંત મુજુ છે ૧૧, સુદમ અપર્ષા વિરોધિ છે ૧૨, તે થી સુદમ વનરપનિઠા પર્ષા સંખ્યાન છે ૧૩, ને તે થી સુદમ પર્ષા વિરોધિ છે ૧૪. એ સુદમ દુરને અધિસર પુરો.

૧૩૧. બાહર દુરની ભરસ્થિતિ, કાપસ્થિતિ, આંતર

ને આદ્ય બહુત્વનો અધિસર.

પ્રશ્ન—હે ભરથન, બાહર દુરની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જૈનમ, ભરથથી અનંતમુદુર્ગ ને ઉનુદુર્ગને તેરીય કાળરોપમની સ્થિતિ (વચા નારી અ. ૪).

પ્રશ્ન—હે ભરથન, બાહર પર્ષા: ૧ની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જૈનમ, ભરથ અનંતમુદુર્ગ ને ઉનુદુર્ગને જાતીસ કાળર વરસની સ્થિતિ.

પ્રશ્ન—હે ભરથન, બાહર અપર્ષા: ૧ની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જૈનમ, ભરથથી અનંતમુદુર્ગ ને ઉનુદુર્ગને કાન કાળર વરસની સ્થિતિ.

પ્રશ્ન—હે ભરથન, બાહર નેરો: ૧ની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જૈનમ, ભરથ અનંતમુદુર્ગ ને ઉનુદુર્ગને જનુ અદે: ૫ થાતી છે.

પ્રશ્ન—હે ભરથન, બાહર વધુ: ૧ થાતી કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જૈનમ, ભરથ અનંતમુદુર્ગ ને ઉનુદુર્ગને જનુ કાળર વરસની છે.

પ્રશ્ન—હે ભરથન, બાહર અપર્ષા: ૧ નેરો: ૫ પર્ષા: ૫ પર્ષા વિરોધિ છે ૬, તે થી અપર્ષા: ૫ પર્ષા વિરોધિ છે ૭, તે થી સુદમ વધુ: ૫ પર્ષા વિરોધિ છે ૮, તે થી સુદમ નિરેદ અપર્ષા. અસંખ્યાન મુજુ છે ૯. તે થી સુદમ નિરેદ સંખ્યાન મુજુ છે ૧૦, તે થી સુદમ વનરપનિઠા પર્ષા અનંત મુજુ છે ૧૧, સુદમ અપર્ષા વિરોધિ છે ૧૨, તે થી સુદમ વનરપનિઠા પર્ષા સંખ્યાન છે ૧૩, ને તે થી સુદમ પર્ષા વિરોધિ છે ૧૪. એ સુદમ દુરને અધિસર પુરો.

ઉત્તર—હે યાત્રી, જ્ય-ય અંતર્મુદુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે દસ દબાર વરસની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રત્યેક યરીરિ બાદર વનસ્પતિકાયાની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે!

ઉત્તર—હે યાત્રી, જ્ય-ય અંતર્મુદુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે દસ દબાર વરસની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બાદર નિગોદની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જ્ય-ય અને ઉત્કૃષ્ટપણે અંતર્મુદુર્તની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બાદર તસકાયાની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જ્ય-ય અંતર્મુદુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેનીસ સાગરોપમની સ્થિતિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સર્વ અપર્માપાને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જ્ય-ય અને ઉત્કૃષ્ટપણે અંતર્મુદુર્તની છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સર્વ પર્માપાને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જ્ય-ય અંતર્મુદુર્ત અને ઉત્કૃષ્ટપણે પોતપોતાની ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ તેથી અંતર્મુદુર્ત ઉણી કહેવી. (સર્વને અંતર્મુદુર્ત અપર્માપાણે જ્ય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બાદર જીવ બાદરપણે કેટલા કાળ સગી રહે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જ્ય-યથી અંતર્મુદુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે અસંખ્યાતો કાળ રહે. તે કાળ યજી અસંખ્યાતો ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી. અને સ્વેચ્છાથી આકાસને અસંખ્યાતને આકાશ શ્રેણી માંહે જેટલા આકાશ પ્રદેશ હોય તેટલી ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી સગી બાદરપણે રહે.

બાદર પૃથ્વીકાયા ૧, બાદર અપકાયા ૨, બાદર તેજિકાયા ૩, બાદર વાયુકાયા ૪, પ્રત્યેક યરીરિ બાદર વનસ્પતિકાયા ૫, ને બાદર નિગોદ ૬. એટલાને પ્રત્યેક (એકકાળે) જ્ય-યથી અંતર્મુદુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપણે સંતિર કોણકોણ સાગરોપમની કાચ સ્થિતિ ભજવી અને અસંખ્યાતો ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી આશુભતા અસંખ્યાતમા ભાગ માંહે જેટલા આકાશ પ્રદેશ હોય તેટલા સગી ઓષપણે બાદરમાંહે અને બાદર વનસ્પતિપણે રહે.

રોષ યાકાયાને અનુગ્રંથ કહું છું—રોષ બાદર પૃથ્વી ૧, અપ ૨, તેજ ૩, વાયુ ૪, પ્રત્યેક યરીરિ બાદર વનસ્પતિ ૫, ને બાદર નિગોદ ૬. એ ૭ માંહે પ્રત્યેક (એકકાળે) સાડી ત્રણ ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી સગી રહે એટલે સંતિર કોણકોણ સાગરોપમ સગી રહે. ને સદમ, બાદર એ મળીને સામાન્ય યજી નિગોદપણે બીડી પુદ્ગલ પરાવંત સગી રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તસકાયા તસકાયાપણે કેટલા કાળ રહે?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જ્ય-યથી અંતર્મુદુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે એ દબાર સાગરોપમ ગ્રાસેરો રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સર્વ અપર્માપાની કાચસ્થિતિ કેટલા કાળની હોય?

ઉત્તર—હે યાત્રી, જ્ય-ય ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અંતર્મુદુર્તની હોય. (અપર્માપાણે જ્ય ભવ કરે તો પણ અંતર્મુદુર્તની રહે.)

હવે પર્થમા બારને ને પર્થમા બાર ત્રસકાપને એ બેની સવસ્થિતિ સચરેખે સન પ્રધાન પ્રગેશની હોય.

પર્થમા તેડકાપણે સંખ્યાના અદેરાય રહે અને ને પ્રાણના નિગેરણે અંતર્ગુ-
દુને કમે રહે. અને દેવ પૂરી ૧, અપ ૨, વાગુ ૩, ને પ્રવેક વનરપતિ ૪. એટલા
પર્થમાપણે સંખ્યાના હબર વસ સચી રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, બાર છવને કેટલા કાગને અંતર પડે? પણુ બારપણુ કેટલે
કાગે પડે?

ઉત્તર—હે મેનમ, બારછવ ૧. બાર વનરપતિકા ૨. પ્રવેક કીરિ બાર વનરપતિ-
કા ૩. ને બાર નિગેર ૪. એ ચારને પૂર્વીયે કાગ બનવ અસંખ્યાના હોડના
આકાસ પ્રેય ભેટલી વનરપિંડી, અવરપિંડી એટલો અંતર પડે. ને દેવ પૂર્વી ૧, અપ
૨, તેડ ૩, વાગુ ૪, ને ત્રસ ૫. એ પાંચ બારને અનતિ વનરપતિયે કાગ અંતર પડે.
એક એ નવ પર્થમાને પણ અંતર કહેજું. ને અપર્થમાને પણ એમજ અંતર કહેજું.

હવે એપણે બાર છવ ૧, બાર વનરપતિકા ૨, પ્રવેક કીરિ બાર વન-
રપતિકા ૩, ને બાર નિગેર ૪. એ ચારને અસંખ્યાના (પૂર્વીયે) કાગ અંતર દેવ.
ને દેવ બાર પૂરી ૧, અપ ૨, તેડ ૩, વાગુ ૪, ને ત્રસ ૫. એ પાંચને અનતિ
વનરપતિયે કાગ અંતર દેવ.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, બાર છવ ૧, બાર પૂર્વીકા ૨, બનવ બાર ત્રસા. ૫. ૬.
એ મહે કા કાપણી હોય? ૧. બનવ નિગેરપતિ છે? ૪.

ઉત્તર—હે મેનમ, સર્વકા હોય બાર ત્રસા. ૫. ૬. તેકા બાર તેડકા અસં-
ખ્યાન યુગુ છે. ૨. તેકા પ્રવેક કીરિ બાર વનરપતિકા અસંખ્યાન યુગુ છે. ૩,
તેકા બાર નિગેર અસંખ્યાન યુગુ છે. ૪. તેકા બાર પૂર્વીકા અસંખ્યાન યુગુ
છે. ૫. તેકા બાર અપકા અસંખ્યાન યુગુ છે. ૬. તેકા બાર વાગુકા અસંખ્યાન
યુગુ છે. ૭. તેકા બાર વનરપતિકા અનન યુગુ છે. ૮. ને તેકા સર્વ બાર છવ
નિગેરપતિ છે. ૬

એક એક દીને અપર્થમાનું પણ કાગ બનવ કહેજું

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, બાર છવ ૧૫૫. ૧. બાર પૂરી ૧૫૫. ૧. બાર બાર
ત્રસા. ૫. ૬. એ મહે કા કાપણી હોય? ૧. બનવ નિગેરપતિ છે? ૪

ઉત્તર—હે મેનમ, સર્વકા હોય બાર તેડકા. ૧૫૫. ૭. ૧. તેકા બાર ત્રસા. ૫.
૬. તેકા અસંખ્યાન યુગુ છે. ૨. તેકા પ્રવેક કીરિ બાર વનરપતિકા ૧૫૫. ૭. ૩.
તેકા બાર નિગેર અસંખ્યાન યુગુ છે. ૪. તેકા બાર પૂર્વીકા અસંખ્યાન યુગુ
છે. ૫. તેકા બાર અપકા અસંખ્યાન યુગુ છે. ૬. તેકા બાર વાગુકા અસંખ્યાન યુગુ
છે. ૭. તેકા બાર વનરપતિકા અનન યુગુ છે. ૮. ને તેકા સર્વ બાર છવ
નિગેરપતિ છે. ૬

અનંત મુખા છે ૮, તેથી સર્વ જાદર છત્ર પર્વામાં વિશેષાધિક છે. ૬.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જાદર છત્ર પર્વામાં ૧, અપર્વામાં ૨. એ માટે કયા કયાથી યોગ્ય મુખા હોય ?

ઉત્તર—હે મૈત્રવ, સર્વથી યોગ્ય જાદર છત્ર પર્વામાં છે ૧, તેથી જાદર છત્ર અપર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે ૨.

એમ સપ્તમાએ જાદર જાત ત્રસકાયા યગી પર્વામાંથી અપર્વામાં અસંખ્યાનમુખા કહેતા. પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જાદર છત્ર ૧, જાદર પૂર્ણીકાયા ૨, જાત જાદર ત્રસકાયા પર્વામાં ૬. તે અપર્વામાં ૧૮. એ માટે કયા કયાથી યોગ્ય ૧. જાત વિશેષાધિક હોય ? ૪.

ઉત્તર—હે મૈત્રવ, સર્વથી યોગ્ય જાદર તેડકાયા પર્વામાં છે ૧, તે થકી જાદર ત્રસકાયા પર્વામાં અસંખ્યાનમુખા છે ૨. તે થકી તેડીજ જાદર ત્રસકાયા અપર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે. ૩. તે થકી પ્રવેક શરીર જાદર વદરપત્રિકાયા પર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે. ૪. તે થકી જાદર નિગોદ પર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે ૫. તે થકી જાદર પૂર્ણીકાયા પર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે ૬. તે થકી જાદર અપકાયા પર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે ૭. તે થકી જાદર વાયુકાયા પર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે ૮. તે થકી જાદર તેડકાયા અપર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે ૯. તે થકી પ્રવેક શરીર જાદર વદરપત્રિકાયા અપર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે ૧૦. તે થકી જાદર નિગોદ અપર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે ૧૧. તે થકી જાદર પૂર્ણીકાયા અપર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે ૧૨. તે થકી જાદર અપકાયા અપર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે ૧૩. તે થકી જાદર વાયુકાયા અપર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે ૧૪. તે થકી જાદર વદરપત્રિકાયા પર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે ૧૫. તે થકી જાદર પર્વામાં વિશેષાધિક છે ૧૬. તે થકી જાદર વદરપત્રિકાયા અપર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે ૧૭. તે થકી જાદર અપર્વામાં વિશેષાધિક છે ૧૮. તે ને થકી સર્વ જાદર છત્ર વિશેષાધિક છે. ૧૯. એ જાદર છત્રને અધિકાર પૂરેલ થયા.

૧૩૨. મુકેમ, જાદર, જીવને બેગો અકા, બહુલ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જાદર છત્ર ૧ જાદર પૂર્ણીકાયા ૨ જાત જાદર નિગોદ ૮, જાદર છત્ર ૬, જાદર પૂર્ણીકાયા ૧૦, જાત જાદર ત્રસકાયા ૧૦, એ માટે કયા કયા થકી યોગ્ય ૧, જાત વિશેષાધિક છે ૮.

ઉત્તર—હે મૈત્રવ, સર્વ થકી યોગ્ય જાદર ત્રસકાયા ૬ ૧, તે થકી જાદર નિગોદ અસંખ્યાન મુખા છે ૨. તે થકી પ્રવેક શરીર જાદર વદરપત્રિકાયા અસંખ્યાન મુખા છે ૩. તે થકી જાદર નિગોદ અસંખ્યાન મુખા છે ૪. તે થકી જાદર અસંખ્યાન મુખા છે ૫. તે થકી જાદર પૂર્ણીકાયા અસંખ્યાન મુખા છે ૬. તે થકી જાદર અપકાયા અસંખ્યાન મુખા છે ૭. તે થકી જાદર વાયુકાયા અસંખ્યાન મુખા છે ૮. તે થકી જાદર વદરપત્રિકાયા પર્વામાં અસંખ્યાન મુખા છે ૯. તે થકી જાદર પર્વામાં વિશેષાધિક છે ૧૦. તે થકી

ત્રિ-તર—દે જ્ઞાનમ, સર્વથા યોગા બાદર તેડિયા પર્વામા ૥ ૧. તે થકી બાદર ત્રસકાયા પર્વામા અસંખ્યાન ગુણા છે ૨. તે થકી તેવીજ બાદર ત્રસકાયા અપર્વામા અસંખ્યાન ગુણા છે ૩. તે થકી પ્રત્યેક શરીરિ બાદર વનરપતિકાયા પર્વામા અસંખ્યાન ગુણા ૥ ૪. તે થકી બાદર નિગોદ પર્વામા અમંખ્યાન ગુણા છે ૫. તે થકી બાદર પૃથ્વીકાયા પર્વામા અસંખ્યાન ગુણા છે ૬. તે થકી બાદર અપકાયા પર્વામા અસંખ્યાન ગુણા ૥ ૭. તે થકી બાદર વાયુકાયા પર્વામા અસંખ્યાન ગુણા છે ૮. તે થકી બાદર તેડિયા અપર્વામા અસંખ્યાન ગુણા છે ૯. તે થકી પ્રત્યેક શરીરિ બાદર વનરપતિકાયા અપર્વામા અસંખ્યાન ગુણા છે ૧૦. તે થકી બાદર નિગોદ અપર્વામા અમંખ્યાન ગુણા ૥ ૧૧. તે થકી બાદર પૃથ્વીકાયા અપર્વામા અસંખ્યાન ગુણા છે ૧૨. તે થકી બાદર અપકાયા અપર્વામા અસંખ્યાન ગુણા છે ૧૩. તે થકી બાદર વાયુકાયા અપર્વામા અસંખ્યાન ગુણા છે ૧૪. તે થકી સુદમ તેડિયા અપર્વામા અસંખ્યાન ગુણા છે ૧૫. તે થકી મુદમ પૃથ્વીકાયા અપર્વામા વિશૈષિક છે ૧૬. તે થકી મુદમ અપકાયા અપર્વામા વિશૈષિક છે ૧૭. તે થકી સુદમ વાયુકાયા અપર્વામા વિશૈષિક છે ૧૮. તે થકી સુદમ તેડિયા પર્વામા સંખ્યાન ગુણા છે ૧૯. તે થકી મુદમ પૃથ્વીકાયા પર્વામા વિશૈષિક છે ૨૦. તે થકી સુદમ અપકાયા પર્વામા વિશૈષિક છે ૨૧. તે થકી સુદમ વાયુકાયા પર્વામા વિશૈષિક છે ૨૨. તે થકી સુદમ નિગોદ અપર્વામા અમંખ્યાન ગુણા છે ૨૩. તે થકી સુદમ નિગોદ પર્વામા સંખ્યાન ગુણા છે ૨૪. તે થકી બાદર વનરપતિકાયા પર્વામા અનંત ગુણા છે ૨૫. તે થકી બાદર પર્વામા વિશૈષિક છે ૨૬. તે થકી બાદર વનરપતિકાયા અપર્વામા અમંખ્યાન ગુણા છે ૨૭. તે થકી બાદર અપર્વામા વિશૈષિક છે ૨૮. તે થકી સર્વ બાદર વિશૈષિક છે ૨૯. તે થકી સુદમ વનરપતિકાયા અપર્વામા અમંખ્યાન ગુણા ૥ ૩૦. તે થકી સુદમ અપર્વામા વિશૈષિક છે ૩૧. તે થકી સુદમ વનરપતિકાયા પર્વામા સંખ્યાન ગુણા છે ૩૨. તે થકી સુદમ પર્વામા વિશૈષિક છે ૩૩. તે તે થકી સર્વ સુદમ સ્વ વિશૈષિક છે ૩૪. એ સુદમ, બાદર અપર્વા અપ, બાદર પર્વા થયા.

૧૩૩. નિગોદનો અધિકાર અદ્ય અનુલ્લ સાથે.

પ્રશ્ન—દે જ્ઞાનમ, નિગોદ કેવલે નદે કયા છે ?

ઉત્તર—દે જ્ઞાનમ, એ બંદે કયા છે. સુદમ વનરપતિકાયા તે સુદમ નિગોદ ૧. તે બાદર વનરપતિકાયા તે બાદર નિગોદ ૨. તે તે નિગોદના અધિકાર અપર્વામા સંખ્યાન ગુણા ૩. તે તે સુદમ નિગોદ કયાના વનરપતિકાયા પર્વામા (૧૪ દેવ.)

પ્રશ્ન—દે જ્ઞાનમ, સુદમ નિગોદ કેવલે બંદે કયા છે ?

ઉત્તર—દે જ્ઞાનમ, એ બંદે કયા છે. ૧૫મા નિગોદ ૧, તે અપર્વામા નિગોદ ૨.

પ્રશ્ન—દે જ્ઞાનમ, બાદર નિગોદ કેવલે બંદે કયા છે ?

ઉત્તર—દે જ્ઞાનમ, તે ૧૫મા નિગોદ કયા છે. ૧૫મા નિગોદ ૧, તે અપર્વામા નિગોદ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિગોહના છવ કેટલે બેરે કયા છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, બે બેરે કયા છે. સુદમ નિગોહના છવ ૧, ને જાદર નિગોહના છવ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુદમ નિગોહના છવ કેટલે બેરે કયા છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, બે બેરે કયા છે. સુદમ નિગોહ છવ પર્વામાં ૧. ને અપર્વામાં ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જાદર નિગોહના છવ કેટલે બેરે કયા છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તે પણ બે બેરે કયા છે. જાદર નિગોહ છવ પર્વામાં ૧, ને અપર્વામાં ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિગોહ ક્યાર્યપણે શું સંખ્યાના છે, કે અસંખ્યાના છે, કે અનંતા છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સંખ્યાના નથી, અસંખ્યાના છે. (એક નિગોહ તે એક દમ હરીએ તે માટે. અસંખ્યાના નિગોહ અસંખ્યાના દમ.) પણ અનંતા નથી.

એમ પર્વામાં પણ કહેવા ને અપર્વામાં પણ એમજ કહેવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુદમ નિગોહ ક્યાર્યપણે શું સંખ્યાના છે, કે અસંખ્યાના છે, કે અનંતા છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સંખ્યાના નથી. અસંખ્યાના છે. પણ અનંતા નથી.

એમ સુદમ નિગોહ પર્વામાં પણ કહેવા ને અપર્વામાં પણ એમજ કહેવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જાદર નિગોહ ક્યાર્યપણે શું સંખ્યાના છે, કે અસંખ્યાના છે, કે અનંતા છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સંખ્યાના નથી. અસંખ્યાના છે. પણ અનંતા નથી.

એમ જાદર નિગોહ પર્વામાં પણ કહેવા ને અપર્વામાં પણ એમજ કહેવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિગોહના છવ કેટલે બેરે કયા છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, બે બેરે કયા છે. સુદમ નિગોહના છવ ૧, ને જાદર નિગોહના છવ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુદમ નિગોહના છવ કેટલે બેરે કયા છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, બે બેરે કયા છે. સુદમ નિગોહના છવ ૧, ને જાદર નિગોહના છવ ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જાદર નિગોહના છવ કેટલે બેરે કયા છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, બે બેરે કયા છે. જાદર નિગોહના છવ ૧, ને અપર્વામાં ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિગોહ ક્યાર્યપણે શું સંખ્યાના છે, કે અસંખ્યાના છે, કે અનંતા છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સંખ્યાના નથી, અસંખ્યાના છે. (એક નિગોહ તે એક દમ હરીએ તે માટે. અસંખ્યાના નિગોહ અસંખ્યાના દમ.) પણ અનંતા નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુદમ નિગોહ ક્યાર્યપણે શું સંખ્યાના છે, કે અસંખ્યાના છે, કે અનંતા છે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સંખ્યાના નથી. અસંખ્યાના છે. પણ અનંતા નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિગોદ પ્રદેશાર્થપણે શું સંખ્યાતા છે, કે અસંખ્યાતા છે, કે અનંતા છે?
 ઉત્તર—હે જાતમ, સંખ્યાતા નથી. તેમ અસંખ્યાતા નથી. પણ અનંતા છે. (જે ભણી એકઠા નિગોદ અનંતે પુદ્ગલ પ્રદેશે નિષ્પન્ન એકેદિષ સરીરરૂપ છે તે માટે.)

એમ પર્વામાં પણ કહેવા, ને અપર્વામાં નિગોદના પણ અનંતા પર્વા કહેવા.

વળા એમ એજ પ્રમાણે સુદ્ધ નિગોદ, બાદર નિગોદ, પર્વામાં, અપર્વામાં સર્વે નવે આગાવે પ્રદેશાર્થપણે અનંતા કહેવા. એમજ નિગોદના જીવ પણ નવે આગાવે પ્રદેશાર્થપણે સર્વે અનંતા કહેવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુદ્ધ નિગોદ ૧, બાદર નિગોદ ૨, પર્વામાં ૩, ને અપર્વામાં ૪, એ દ્વાર્યપણે એ માટે કાણુ કયા કયાથડી થોડા, ધણા હોય?

ઉત્તર—હે જાતમ, સર્વથડી થોડા બાદર નિગોદ પર્વામાં દ્વાર્યપણે છે ૧, તેથડી બાદર નિગોદ અપર્વામાં દ્વાર્યપણે અસંખ્યાન ગુણા છે ૨, તેથડી સુદ્ધ નિગોદ અપર્વામાં દ્વાર્યપણે અસંખ્યાત ગુણા છે ૩, ને તેથડી સુદ્ધ નિગોદ પર્વામાં દ્વાર્યપણે સંખ્યાન ગુણા છે. ૪.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુદ્ધ નિગોદ ૧, બાદર નિગોદ ૨, પર્વામાં ૩, ને અપર્વામાં ૪. એ પ્રદેશાર્થપણે એ માટે કાણુ કયા કયાથડી થોડા ધણા હોય?

ઉત્તર—હે જાતમ, જેમ દ્વાર્યપણે કર્તુ. એમ પ્રદેશાર્થપણે પણ ચારે બોલ કહેવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુદ્ધ નિગોદ ૧, બાદર નિગોદ ૨, પર્વામાં ૩, અપર્વામાં ૪. એ ચાર દ્વાર્યપણે ને એ ચાર પ્રદેશાર્થપણે બેળા એટલે આઠ ૮. એ માટે કયા કયાથડી થોડા ધણા હોય?

ઉત્તર—હે જાતમ, સર્વથડી થોડા બાદર નિગોદ પર્વામાં દ્વાર્યપણે છે ૧, તેથડી બાદર નિગોદ અપર્વામાં દ્વાર્યપણે અસંખ્યાન ગુણા છે ૨, તેથડી સુદ્ધ નિગોદ અપર્વામાં દ્વાર્યપણે અસંખ્યાત ગુણા છે ૩, તેથડી સુદ્ધ નિગોદ પર્વામાં દ્વાર્યપણે સંખ્યાન ગુણા છે ૪. તે સુદ્ધ નિગોદ પર્વામાંના દ્વાર્યપણુથડી બાદર નિગોદ પર્વામાં પ્રદેશાર્થપણે અનંત ગુણા છે ૫, (અનંત પ્રદેશની એકેક નિગોદ છે તે માટે.) તેથડી બાદર નિગોદ અપર્વામાં પ્રદેશાર્થપણે અસંખ્યાન ગુણા છે ૬, તેથડી સુદ્ધ નિગોદ અપર્વામાં પ્રદેશાર્થપણે અસંખ્યાત ગુણા છે ૭, ને તે થડી સુદ્ધ નિગોદ પર્વામાં પ્રદેશાર્થપણે સંખ્યાન ગુણા છે ૮.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુદ્ધ નિગોદના જીવ ૧. બાદર નિગોદના જીવ ૨. પર્વામાં ૩. અપર્વામાં ૪. એ ચારે દ્વાર્યપણે ને ચારે પ્રદેશાર્થપણે વળા એ ચારે દ્વાર્યપણે ને એ ચારે પ્રદેશાર્થપણે બેળા એટલે આઠ ૮. એ માટે કયા કયા થડી થોડા ૧. જનવત્ વિશેષાપિ છે? ૪.

ઉત્તર—હે જાતમ, જેમ સુદ્ધ, બાદર નિગોદનું કર્તુ. તેમજ સુદ્ધ, બાદર. નિગોદના જીવનું પણ અપ્પ જનવત્ કહેવું. પણ તેમાં એટલો વિશેષ જે દ્વાર્યપણે પ્રદેશાર્થપણે

યજી સુદમ નિગોદ અપાર્થિયા દ્યાર્થપણે અસંખ્યાત ગુણ છે ૩, તે યજી સુદમ નિગોદ પર્થાયા દ્યાર્થપણે સંખ્યાત ગુણ છે. ૪, તે સુદમ નિગોદ પર્થાયાના દ્યાર્થપણથી બાદર નિગોદના છત્ર પર્થાયા દ્યાર્થપણે અનંત ગુણ છે ૫, (એકેક નિગોદમાં અનંત છત્ર છે તે માટે.) શેષ બોલ તેમજ કહેવા. તે એમ કે તે યજી બાદર નિગોદના છત્ર અપર્થાયા દ્યાર્થપણે અસંખ્યાત ગુણ છે ૬, તે યજી સુદમ નિગોદના છત્ર અપર્થાયા દ્યાર્થપણે અસંખ્યાત ગુણ છે ૭, તે યજી સુદમ નિગોદના છત્ર પર્થાયા દ્યાર્થપણે સંખ્યાત ગુણ છે ૮, તે સુદમ નિગોદના છત્ર પર્થાયા તેદના દ્યાર્થપણા યજી બાદર નિગોદના છત્ર પર્થાયા પ્રદેશાર્થપણે અસંખ્યાત ગુણ છે ૯, (એકેક છત્રને અસંખ્યાત પ્રદેશ છે તે માટે.) શેષ બોલ એમજ તે એમકે તે યજી બાદર નિગોદના છત્ર અપર્થાયા પ્રદેશાર્થપણે અસંખ્યાત ગુણ છે ૧૦, તે યજી સુદમ નિગોદના છત્ર અપર્થાયા પ્રદેશાર્થપણે અસંખ્યાત ગુણ છે ૧૧, તે યજી સુદમ નિગોદના છત્ર પર્થાયા પ્રદેશાર્થપણે સંખ્યાત ગુણ છે ૧૨, તે સુદમ નિગોદના છત્ર પર્થાયાના પ્રદેશાર્થપણથી બાદર નિગોદ પર્થાયાના પ્રદેશ અનંત ગુણ છે ૧૩, (એક નિગોદ અનંત પુદ્ગલ પ્રદેશ નિગોદ છે તે એકેક નિગોદના પુદ્ગલ એક નિગોદના છત્રપણ પણ અનંત ગુણ છે તે માટે.) તે યજી બાદર નિગોદ અપર્થાયા પ્રદેશાર્થપણે અસંખ્યાત ગુણ છે ૧૪, તે યજી સુદમ નિગોદ પર્થાયા પ્રદેશાર્થપણે સંખ્યાત ગુણ છે ૧૫, એ નિગોદનો અધિકાર પુરો થયો, એટલે જ પ્રકાર સંસારી છત્ર ક્યા. એટલે થી છત્રબીનમ મને ખટ વિષ પ્રતિપતિ સંપૂર્ણ થયું.

૧૩૬. સાત પ્રકારનાં સંસારી જીવ તેમાં તેની ભવરિથિતિ,

કાચરિથિતિ, અનંત, ને અદ્ય, અદ્યુત્તરને અધિકાર.

તાં જે આચર્ય એમ કહે છે જ સાત પ્રકારે સંસારી જીવ છે તે એવી રીતે કહે છે કે. નાગરી ૧ નિવંત ૨૩૫, ન કુમક નેગા ૨ નિવંતપી ન્વી ૩ મનુષ્ય પુરુષ, ન કુમક બેગા ૪. મનુષ્યની સ્ત્રી ૫ દેવતા. ને દેવતા.

પ્રદેશ—દે અનંત, નાગરી નિવંત ૩૦૫ સમગ્રી છે.

કુમક—દે નેગા, અપર્યાયી કા દ્યાર્થ અનંતી ન કુમક નાગી સામરે, પમની છે.

પ્રદેશ—દે અનંત, નિવંત ૨૩૫ ને ન કુમક ન ૩૦૫ ક મની રિથિતિ છે.

કુમક—દે નેગા, અપર્યાયી કા ૧૩૫ ને કુમક ન ૧૩૫ કા ૧૩૫ પર્થાયાની છે.

એ ન કુમક, અનંત, મનુષ્ય ૨૩૫ ન કુમક ને મનુષ્ય ન્વી ૫૫ અપર્યાય અનંત ને કુમક ન ૧૩૫ કા ૧૩૫ પર્થાયાની રિથિતિ છે.

પ્રદેશ—દે અનંત, દેગા ને કુમક કા ની રિથિતિ છે.

કુમક—દે નેગા, દેગા ને નાગરી ૨૩૫ અપર્યાય ૨૩૫ ૨૩૫ ને કુમક ને નેગા ૨૩૫, ૨૩૫ ની રિથિતિ કા ની.

પ્રશ્ન—હે ભગવાં, દેવતાને કેટલા કાળની વિધિ છે ?

ઉત્તર—હે મનુષ્ય, જ્ય-વર્ષી થયે ત્યારે વાસ્તવ્યે ને ઉત્કૃષ્ટપણે જન્મ, વન પાપોષમની. (અપરીમદીઃ કારણાં જાતુર્ણ) હવે શાવિધિ રહે છે.

નમો દેવતા ને કેવી કિંદને જે અવિધિન છે તેવીજ શાવિધિ જાતુર્ણી.

પ્રશ્ન—હે ભગવાં, વિવેચ જોતીયા વિવેચનેનીયપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે મનુષ્ય, જ્ય-વર્ષી અનર્થકુલને ને ઉત્કૃષ્ટપણે જાતવ્યે વનરપતિયે કાળ એવે-
દોષવિધિમાં રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાં, વિવેચણી આ વિવેચણીપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે મનુષ્ય, જ્ય-વર્ષી અનર્થકુલની શાવિધિ જાતુર્ણી ને ઉત્કૃષ્ટપણે જન્મ પાપો-
ષમ પુરોહી પુષ્કળ વરમે અપેક્ષ રહે. (વિવેચણીના સાત ભવ પુરોહીના કરીને
આમે ભવ જન્મ પાપોષમને જુદાજુદા કરી ત્યારે એ માત્ર જ્ય)

એમ મનુષ્ય ને મનુષ્યપણે જન્મ જન્મ પાપોષમ પુરોહી પુષ્કળે અપીઃ કાળ-
વિધિ જાતુર્ણી

પ્રશ્ન—હે ભગવાં, નમોને કેટલા કાળ જાતવ્યે પડે ?

ઉત્તર—હે મનુષ્ય, જ્ય-વર્ષી અનર્થકુલને (વિવેચણે જાતુર્ણી કરીને પાપો નારજી
જન્મ ને મનુષ્યપણે જાતવ્યે કાળ એવું જાતવ્યે પડે. (અવિધિમાં જાતવ્યે.)

એમ ભગવાં, નમો ને જન્મ ને જન્મ પાપોષમ પુરોહી પુષ્કળે અપીઃ કાળ-
વિધિ જાતુર્ણી

કે પ્રથમ સમયના ઉપના નારકી ૧. (તત્કાલોત્પન્ન) ઉપપાન સમય દર્શાવે દ્વીતીયાદિક સમયના તે અપ્રથમ સમયના નારકી ૨. એમ પ્રથમ સમયના નિર્વચ ૩. અપ્રથમ સમયના તિર્વચ ૪. પ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૫. અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૬. પ્રથમ સમયના દેવ ૭. ને અપ્રથમ સમયના દેવતા ૮.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયોત્પન્ન નારકીને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ય-ન્યથી એક સમય ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ એક સમયની સ્થિતિ છે. (તે એક ઉપજવાનો સમય વધી નવ સારે તો અપ્રથમ સમયનો કહેવાય તે માટે ઉપજતા પ્રથમ સમય લગીજ પ્રથમ સમયીક હોય તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના નારકીને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ય-ન્યથી દસ હજાર વરસ એક સમયે ઉણી (ઉપજવાને પહેલે સમયે પ્રથમ સમયી કહેવાય તે ન ગણાય તે માટે.) ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેનીસ સામરોપમ એક સમયે ઉણી સ્થિતિ જાણવી. (ઉપજવાને સમયે ઉણી જાણવી.) એમ સર્વજ જાણું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયોત્પન્ન નિર્વચને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ય-ન્યપણે ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ એક સમયની સ્થિતિ હોય. (પછે અપ્રથમ સમયી થાય તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના તિર્વચને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ય-ન્યથી સુત્રક ભવ પ્રહણ એક સમયે ઉણી (સર્વથા નાહો ખસે ને જપમ આવળીકાનો ભવ તે સુત્રક ભવ કહીએ. ને સમયોત્પન્ન તે પૂર્વજત જાણું.) ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પંચોપમ એક સમયે ઉણી સ્થિતિ હોય.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયી મનુષ્યને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પ્રથમ સમયી મનુષ્યને ને અપ્રથમ સમયી મનુષ્યને જોમ નિર્વચની સ્થિતિ કહી તેમજ કહેવી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયી દેવતાને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પ્રથમ સમયી દેવતાને ને અપ્રથમ સમયી દેવતાને જોમ નારકીની સ્થિતિ કહી તેમજ કહેવી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયીના નારકીને કેટલા કાળની કાલ સ્થિતિ હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પ્રથમના નારકીને ને અપ્રથમ સમયના નારકીને જો ભવ સ્થિતિ કહી તેજ કાલ સ્થિતિ જાણવી. (નારકી મરી અંતર રહીત નારકી ન થાય તે માટે.) એમજ દેવતાની પણ કાલ સ્થિતિ નારકી પર જાણવી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના નિર્વચ, પ્રથમ સમયના નિર્વચ પછે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જ્ય-વધી એક સમય ને ઉત્કૃષ્ટણે પણ એક એજ સમય રહે.
(એક સમય પછી અપ્રથમ સમયી કહેવાય માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના નિર્વચ, અપ્રથમ સમયના નિર્વચણે કેટલો ઝગ રહે!
ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જ્ય-વધી કુણક ભવ તે પણ પરીણે એક સમયે ઉલ્લો રહે ને
ઉત્કૃષ્ટણે અનંતા વનસ્પતિનો ઝાગ રહે. (જે યનિમાં જે જીવ ભવ તે જીવ ત્યાં પ્રથમ
તે ભવને પહેલે સમયે પ્રથમ સમયી બાલુવે. જો મને તેટલા ભવ તે મતી માટે કરે
તો પણ અપ્રથમ સમયી જ રહીએ પણ પ્રથમ સમયી ન રહીએ એ ભાવ.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય, પ્રથમ સમયના મનુષ્યણે કેટલો ઝગ રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જ્ય-વધી એક સમય રહે ને ઉત્કૃષ્ટણે પણ એજ સમય રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયી મનુષ્ય અપ્રથમ સમયીના મનુષ્યણે કેટલો ઝગ રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જ્ય-વધી કુણક ભવ તે પણ એક સમયે ઉલ્લો રહે. ને ઉત્કૃષ્ટણે
તણ પામોપમ પૂર્વે કોડી પ્રવાસને અધીક રહે. (સાત ભવ પૂર્વે કોડીના કરીને આડોભાવ
તણ પામોપમને આગળે કુલગણનો કરે સારે એ માત્ર થાય.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયી નારીને અંતર કેટલા ઝગનો પડે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જ્ય-વધી દસ દહાડ વરસ અંતરુંડું અધીક એટલો અંતર પડે
(તેમને દસ દહાડ વરસ સમયે ઉલ્લો અપ્રથમ સમયી નારી રહીને સાંથી મરી અંતરુંડું
નિર્વચનો ભવ કરી કરી પડે. નારી થાય ત્યાં પ્રથમ સમયી કહેવાય તે માટે.)
ને ઉત્કૃષ્ટણે વનસ્પતિના કેટલે (અનંત) ઝાગ અગર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના મનુષ્યના કેટલા ઝગનો, અગર પડે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જ્ય-વધી અગર પડે અગર પડે. (તે એજ જે મનુષ્ય નિર્વચનો
ભવ કરીને કરી કરી પડે. નારી થાય ત્યાં પ્રથમ સમયી કહેવાય તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયી નારીને અંતર કેટલો ઝગનો પડે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જ્ય-વધી દસ દહાડ વરસ અંતરુંડું અધીક એટલો અંતર પડે
(તેમને દસ દહાડ વરસ સમયે ઉલ્લો અપ્રથમ સમયી નારી રહીને સાંથી મરી અંતરુંડું
નિર્વચનો ભવ કરી કરી પડે. નારી થાય ત્યાં પ્રથમ સમયી કહેવાય તે માટે.)
ને ઉત્કૃષ્ટણે વનસ્પતિના કેટલે (અનંત) ઝાગ અગર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયી મનુષ્યના કેટલા ઝગનો, અગર પડે!

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જ્ય-વધી અગર પડે અગર પડે. (તે એજ જે મનુષ્ય નિર્વચનો
ભવ કરીને કરી કરી પડે. નારી થાય ત્યાં પ્રથમ સમયી કહેવાય તે માટે.)

સમયે મરીને મનુષ્યમાં કુલ્લક ભવ કરીને પાછો નિર્વચ યાવ ત્યારે એટલો અંતર પડે.) ને ઉત્કૃષ્ટપણે સામરોપમ સન પ્રથકલ્પ જાહેરો અંતર પડે. (તે એમને મનુષ્ય, દેવતા, નારદીમાં રહીને પાછો નિર્વચ યાવ. ત્યારે એ અંતર નજીવો. કેમકે નિર્વચ ટાળી શોષ તથા ગતીમાં એટલોજ ઉત્કૃષ્ટતા કાળ છે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયી મનુષ્યને કેટલા કાળનો અંતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ય-ન્યથી એ કુલ્લક ભવ સમયે ઉભા અંતર પડે. (તે એમને એકતો તેવીજ મનુષ્યનો સમયે ઉભો કુલ્લક ભવ ભોગવીને બીજો નિર્વચનો કુલ્લક ભવ કરીને પાછો મનુષ્યમાં ઉપજે તીઠાં પ્રથમ સમયી યાવ ત્યારે એ અંતર નજીવું.) ને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનતો) વનસ્પતિનો કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના મનુષ્યને કેટલા કાળનો અંતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ય-ન્યથી એક કુલ્લક ભવ સમયે અધીક અંતર પડે. (તે એમને સાંધી મરી નિર્વચનો એક કુલ્લક ભવ કરી પાછો મનુષ્ય યાવ ત્યારે.) ને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનતો) વનસ્પતિનો કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના દેવતાને કેટલા કાળનો અંતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ય-ન્યથી દસ દ્વગ્નર વરસ અંતર્મુદુર્તે અધીક અંતર પડે. (તે એમને દસ દ્વગ્નર વરસ સમયે ઉભા અપ્રથમ સમયી દેવતાનો પોતાનો ભવ ભોગવીને સાંધી મરી અંતર્મુદુર્તેનો નિર્વચનો ભવ કરી પાછો ફરી દેવતા યાવ ત્યારે.) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો) વનસ્પતિનો કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના દેવતાને કેટલા કાળનો અંતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ય-ન્યથી અંતર્મુદુર્તેનો અંતર પડે. (તે એમને અંતર્મુદુર્તેનો નિર્વચનો ભવ કરીને પાછો દેવતા યાવ ત્યારે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનતો) વનસ્પતિનો કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના નારદી ૧, જ્યત્ પ્રથમ સમયના દેવતા ૪, એ ચાર માંહે કયા કયા થકી થોડા, ધણાં હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વથકી થોડા પ્રથમ સમયના ઉપના મનુષ્ય છે ૧. તે થકી પ્રથમ સમયના નારદી અસંખ્યાત ગુણ છે ૨, તે થકી પ્રથમ સમયના દેવતા અસંખ્યાત ગુણ છે ૩, તે તેથકી પ્રથમ સમયના નિર્વચ અસંખ્યાત ગુણ છે ૪, (નિર્વચનો નિષ્કે એક સમયે અનતા ઉપજતા પાણીએ જળ હદાં નિર્વચ માટેથી મરીને પાછા નિર્વચ માટે ઉપજે છે તે તો અપ્રથમ સમયીજ હતીએ માટે તે લેણ નહીં. ને જે મનુષ્ય, દેવતા, નારદી એ જળ ગતી માટેથી મરીને જે નિર્વચ માટે ઉપજે છે તેજ પ્રથમ સમયી હતીએ તે તો અસંખ્યાનાજ હોય તે માટે અસંખ્યાના હતીએ એ જવાબ નજીવો.)

પ્રશ્ન—! ભગવંત, અપ્રથમ સમયના નારદી ૧, જ્યત્ અપ્રથમ સમયના દેવતા ૪, એ ચાર માંહે કયા કયા થકી થોડા ધણાં હોય ?

પ્રશ્ન—હે બાગવંત, પ્રથમ સમવના નારી ૧. ને અપ્રથમ સમવના નારી ૨. એ બે
કેવા કેવા થઈ શોડા થઈ શોડા ?
ઉત્તર—હે મનમ, સર્વથા શોડા થઈ શોડા.

એમ શી વળે જાતીના નારાણી પરે કહેવા. પણ તેમાં એટલો નિશીબ ને પ્રથમ સમયના નિર્ણય કથી અપ્રથમ સમયના નિર્ણય અનંત ગુણા છે.

ઉત્તર—હે માનમ, સર્વથા યોગ, ધણું દોષ ?
મનુષ્ય અસંખ્યાન ગુણા છે ૨. (સમુદ્ધિમ સદીન) તેથી અપ્રથમ સમવના
અસંખ્યાન ગુણા છે ૩. તેથી પ્રથમ સમવના

અંતરે ને અંતરે. બહુવિધ અધિકાર.

અનંત ને અંધ. બહુ રતો અધિકાં.

१. $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-2} = -2x^{-3} = -\frac{2}{x^3}$
 २. $\frac{1}{x^3} = x^{-3}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-3} = -3x^{-4} = -\frac{3}{x^4}$
 ३. $\frac{1}{x^4} = x^{-4}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-4} = -4x^{-5} = -\frac{4}{x^5}$
 ४. $\frac{1}{x^5} = x^{-5}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-5} = -5x^{-6} = -\frac{5}{x^6}$
 ५. $\frac{1}{x^6} = x^{-6}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-6} = -6x^{-7} = -\frac{6}{x^7}$
 ६. $\frac{1}{x^7} = x^{-7}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-7} = -7x^{-8} = -\frac{7}{x^8}$
 ७. $\frac{1}{x^8} = x^{-8}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-8} = -8x^{-9} = -\frac{8}{x^9}$
 ८. $\frac{1}{x^9} = x^{-9}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-9} = -9x^{-10} = -\frac{9}{x^{10}}$
 ९. $\frac{1}{x^{10}} = x^{-10}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-10} = -10x^{-11} = -\frac{10}{x^{11}}$
 १०. $\frac{1}{x^{11}} = x^{-11}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-11} = -11x^{-12} = -\frac{11}{x^{12}}$
 ११. $\frac{1}{x^{12}} = x^{-12}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-12} = -12x^{-13} = -\frac{12}{x^{13}}$
 १२. $\frac{1}{x^{13}} = x^{-13}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-13} = -13x^{-14} = -\frac{13}{x^{14}}$
 १३. $\frac{1}{x^{14}} = x^{-14}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-14} = -14x^{-15} = -\frac{14}{x^{15}}$
 १४. $\frac{1}{x^{15}} = x^{-15}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-15} = -15x^{-16} = -\frac{15}{x^{16}}$
 १५. $\frac{1}{x^{16}} = x^{-16}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-16} = -16x^{-17} = -\frac{16}{x^{17}}$
 १६. $\frac{1}{x^{17}} = x^{-17}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-17} = -17x^{-18} = -\frac{17}{x^{18}}$
 १७. $\frac{1}{x^{18}} = x^{-18}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-18} = -18x^{-19} = -\frac{18}{x^{19}}$
 १८. $\frac{1}{x^{19}} = x^{-19}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-19} = -19x^{-20} = -\frac{19}{x^{20}}$
 १९. $\frac{1}{x^{20}} = x^{-20}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-20} = -20x^{-21} = -\frac{20}{x^{21}}$
 २०. $\frac{1}{x^{21}} = x^{-21}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-21} = -21x^{-22} = -\frac{21}{x^{22}}$
 २१. $\frac{1}{x^{22}} = x^{-22}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-22} = -22x^{-23} = -\frac{22}{x^{23}}$
 २२. $\frac{1}{x^{23}} = x^{-23}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-23} = -23x^{-24} = -\frac{23}{x^{24}}$
 २३. $\frac{1}{x^{24}} = x^{-24}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-24} = -24x^{-25} = -\frac{24}{x^{25}}$
 २४. $\frac{1}{x^{25}} = x^{-25}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-25} = -25x^{-26} = -\frac{25}{x^{26}}$
 २५. $\frac{1}{x^{26}} = x^{-26}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-26} = -26x^{-27} = -\frac{26}{x^{27}}$
 २६. $\frac{1}{x^{27}} = x^{-27}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-27} = -27x^{-28} = -\frac{27}{x^{28}}$
 २७. $\frac{1}{x^{28}} = x^{-28}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-28} = -28x^{-29} = -\frac{28}{x^{29}}$
 २८. $\frac{1}{x^{29}} = x^{-29}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-29} = -29x^{-30} = -\frac{29}{x^{30}}$
 २९. $\frac{1}{x^{30}} = x^{-30}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-30} = -30x^{-31} = -\frac{30}{x^{31}}$
 ३०. $\frac{1}{x^{31}} = x^{-31}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-31} = -31x^{-32} = -\frac{31}{x^{32}}$
 ३१. $\frac{1}{x^{32}} = x^{-32}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-32} = -32x^{-33} = -\frac{32}{x^{33}}$
 ३२. $\frac{1}{x^{33}} = x^{-33}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-33} = -33x^{-34} = -\frac{33}{x^{34}}$
 ३३. $\frac{1}{x^{34}} = x^{-34}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-34} = -34x^{-35} = -\frac{34}{x^{35}}$
 ३४. $\frac{1}{x^{35}} = x^{-35}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-35} = -35x^{-36} = -\frac{35}{x^{36}}$
 ३५. $\frac{1}{x^{36}} = x^{-36}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-36} = -36x^{-37} = -\frac{36}{x^{37}}$
 ३६. $\frac{1}{x^{37}} = x^{-37}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-37} = -37x^{-38} = -\frac{37}{x^{38}}$
 ३७. $\frac{1}{x^{38}} = x^{-38}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-38} = -38x^{-39} = -\frac{38}{x^{39}}$
 ३८. $\frac{1}{x^{39}} = x^{-39}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-39} = -39x^{-40} = -\frac{39}{x^{40}}$
 ३९. $\frac{1}{x^{40}} = x^{-40}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-40} = -40x^{-41} = -\frac{40}{x^{41}}$
 ४०. $\frac{1}{x^{41}} = x^{-41}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-41} = -41x^{-42} = -\frac{41}{x^{42}}$
 ४१. $\frac{1}{x^{42}} = x^{-42}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-42} = -42x^{-43} = -\frac{42}{x^{43}}$
 ४२. $\frac{1}{x^{43}} = x^{-43}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-43} = -43x^{-44} = -\frac{43}{x^{44}}$
 ४३. $\frac{1}{x^{44}} = x^{-44}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-44} = -44x^{-45} = -\frac{44}{x^{45}}$
 ४४. $\frac{1}{x^{45}} = x^{-45}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-45} = -45x^{-46} = -\frac{45}{x^{46}}$
 ४५. $\frac{1}{x^{46}} = x^{-46}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-46} = -46x^{-47} = -\frac{46}{x^{47}}$
 ४६. $\frac{1}{x^{47}} = x^{-47}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-47} = -47x^{-48} = -\frac{47}{x^{48}}$
 ४७. $\frac{1}{x^{48}} = x^{-48}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-48} = -48x^{-49} = -\frac{48}{x^{49}}$
 ४८. $\frac{1}{x^{49}} = x^{-49}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-49} = -49x^{-50} = -\frac{49}{x^{50}}$
 ४९. $\frac{1}{x^{50}} = x^{-50}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-50} = -50x^{-51} = -\frac{50}{x^{51}}$
 ५०. $\frac{1}{x^{51}} = x^{-51}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-51} = -51x^{-52} = -\frac{51}{x^{52}}$
 ५१. $\frac{1}{x^{52}} = x^{-52}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-52} = -52x^{-53} = -\frac{52}{x^{53}}$
 ५२. $\frac{1}{x^{53}} = x^{-53}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-53} = -53x^{-54} = -\frac{53}{x^{54}}$
 ५३. $\frac{1}{x^{54}} = x^{-54}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-54} = -54x^{-55} = -\frac{54}{x^{55}}$
 ५४. $\frac{1}{x^{55}} = x^{-55}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-55} = -55x^{-56} = -\frac{55}{x^{56}}$
 ५५. $\frac{1}{x^{56}} = x^{-56}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-56} = -56x^{-57} = -\frac{56}{x^{57}}$
 ५६. $\frac{1}{x^{57}} = x^{-57}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-57} = -57x^{-58} = -\frac{57}{x^{58}}$
 ५७. $\frac{1}{x^{58}} = x^{-58}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-58} = -58x^{-59} = -\frac{58}{x^{59}}$
 ५८. $\frac{1}{x^{59}} = x^{-59}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-59} = -59x^{-60} = -\frac{59}{x^{60}}$
 ५९. $\frac{1}{x^{60}} = x^{-60}$ $\therefore \frac{d}{dx} x^{-60} = -6$

১৯৭১-৭২
 ১৯৭২-৭৩
 ১৯৭৩-৭৪

1. 1990년 1월 1일 현재
 2. 1990년 1월 1일 현재
 3. 1990년 1월 1일 현재

उपरांत—
१. २. ३. ४. ५. ६. ७. ८. ९. १०.
११. १२. १३. १४. १५. १६. १७. १८. १९. २०.
२१. २२. २३. २४. २५. २६. २७. २८. २९. ३०.
३१. ३२. ३३. ३४. ३५. ३६. ३७. ३८. ३९. ४०.

१-२-३-४-५-६-७-८-९-१०-११-१२-१३-१४-१५-१६-१७-१८-१९-२०-२१-२२-२३-२४-२५-२६-२७-२८-२९-३०-३१-३२-३३-३४-३५-३६-३७-३८-३९-४०-४१-४२-४३-४४-४५-४६-४७-४८-४९-५०-५१-५२-५३-५४-५५-५६-५७-५८-५९-६०-६१-६२-६३-६४-६५-६६-६७-६८-६९-७०-७१-७२-७३-७४-७५-७६-७७-७८-७९-८०-८१-८२-८३-८४-८५-८६-८७-८८-८९-९०-९१-९२-९३-९४-९५-९६-९७-९८-९९-१००

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પૃથ્વી આદીકને અંતર સર્વને અનંતાકાળનું ૫૨. ને વનરપનિઘમને અસંખ્યાના કાળનું અંતર ૫૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃથ્વીકાળ ૧, ભગવત્ પચેંદ્રીકાળ ૯, એ નવમઢિ કયા કયા થઈ યોગ, ધણું હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ સર્વથકી યોગ પચેંદ્રીજીવ છે ૧, તેથકી ચારેંદ્રી જીવ વિશેષાધિક છે ૨, તેથકી તેરેંદ્રીય વિશેષાધિક છે ૩, તેથકી બેરેંદ્રીય વિશેષાધિક છે ૪, તેથકી તેકાળ અસંખ્યાન ગુણ છે ૫. તેથકી પૃથ્વીકાળ વિશેષાધિક છે ૬. તેથકી અપકાળ વિશેષાધિક છે ૭. તેથકી વાયુકાળ વિશેષાધિક છે ૮. ને તેથકી વનરપનિકાળ અનંત ગુણ છે. ૯. એ નવ પ્રકારે સંસારી જીવ કયા. એ શી જીવભીષમ સ્વે નવ વિધ પ્રતિપત્તિ સંપૂર્ણ થઈ.

૧૩૭. દશ પ્રકારે સંસારી જીવ તેમાં તેની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, અંતર ને અદ્ય બહુત્વનો અધિકાર.

તાં જે આચાર્ય એમ કહે છે જે દસ પ્રકારે સંસારી જીવ કયા છે. તે એવી રીતે કહે છે કે. પ્રથમ સમયના એકેંદ્રીય ૧. અપ્રથમ સમયના એકેંદ્રીય ૨. પ્રથમ સમયના બેરેંદ્રીય ૩. એમ ભગવત્ પ્રથમ સમયના પચેંદ્રીય ૯. ને અપ્રથમ સમયના પચેંદ્રીય ૧૦. પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના એકેંદ્રીયને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જીવન્યથી એક સમયની ને ઉત્કૃષ્ટપણે ૫૫ એક સમયની સ્થિતિ છે. (૫૭ અપ્રથમ સમયી કહેવાય.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના એકેંદ્રીયને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જીવન્યથી અતિ સધુ અસં ને હવન આવળીકાનો એક મુશ્કેલ ભવ તે ૫૫ એક સમયે ઉજાની. ને ઉત્કૃષ્ટપણે બાવીસ દબાર વરસ એક સમયે ઉજાની સ્થિતિ છે.

એમ એણે અભીપ્રાયે સર્વ પ્રથમ સમયીને જીવન્યથી એક સમય ને ઉત્કૃષ્ટપણે ૫૫ એક સમયની સ્થિતિ કહેવી. ને અપ્રથમ સમયી સર્વને જીવન્યથી એક મુશ્કેલ ભવ તે ૫૫ એક સમયે ઉજાની ને ઉત્કૃષ્ટપણે જેદને જેદથી સ્થિતિ છે તે સમયે ઉજા કહેવી. એમ ભગવત્ અપ્રથમ સમયી પચેંદ્રીયને ઉત્કૃષ્ટી સ્થિતિ તેવીસ સામરોપમ એક સમયે ઉજા કહેવી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના એકેંદ્રીયને કેટલા કાળની કાયસ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પ્રથમ સમયી સર્વને જીવન્યથી એક સમયની ને ઉત્કૃષ્ટપણે ૫૫ એક સમયની કાયસ્થિતિ કહેવી. ને અપ્રથમ સમયી સર્વને જીવન્યથી એક મુશ્કેલ ભવ તે ૫૫ સમયે ઉજાની ને ઉત્કૃષ્ટપણે એકેંદ્રીયને (અનંત) વનરપનિઘો કાળ, બેરેંદ્રી, તેદ્રી, ચરેંદ્રીકાને સંખ્યાતો કાળ અને પચેંદ્રીયને દબાર સામરોપમ જાગેરાની કાયસ્થિતિ કહેવી. પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના એકેંદ્રીયને કેટલા કાળનું અંતર હોય ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જ્યનથી ને કુણ્ણ ભવ સમયે ઉજ્જનું (તે એમને એકતો તેવીજ કુણ્ણ ભવ ને અંતર માટે એક જન્મ કુણ્ણ ભવ કરીને જાણે એકંદીય થાય તે માટે.) અને ઉનુદ્ધપ્પે (અનતો) વનરપનિતો કાળ અંતર પડે (એકંદીય માટે અનતો કાળ રહે પણ પ્રથમ સમયો ન કહેવાય. પણ જ્યારે નેદ્દીયદિગ્ગે ભવ કરીને જાણે એકંદીય થાય ત્યારે પ્રથમ સમયો થાય તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આપ્રથમ સમયના એકંદીય કેટલા કાળનો અંતર દોષ ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, જ્યનથી એક કુણ્ણ ભવ સમયે અધીક. (નેદ્દીયદિગ્ગે એક કુણ્ણ ભવ કરીને જાણે એકંદીય થાય ત્યારે.) ને ઉનુદ્ધપ્પે ને હળવ સામયેષમ સમ્પાદને વચ્ચે અધીક (એટલું નેદ્દીયદિગ્ગે રહીને જાણે એકંદીય થાય તે માટે.)

દોષ સર્વ નેદ્દીયદિગ્ગે પ્રથમ સમયોને અંતર જ્યનથી ને કુણ્ણ ભવ સમયે ઉજ્જનું. (તે એમને એક તો પેનતો કુણ્ણ ભવ અને અંતર માટે એક જન્મ જાનતો કુણ્ણ ભવ કરે એ જન્મ અંતર બજનું.) અને ઉનુદ્ધપ્પે (અનતો) વનરપનિતો કાળ અંતર પડે.

વળે આપ્રથમ સમયો કોર સર્વ નેદ્દિયદિગ્ગે જ્યનથી એક કુણ્ણ ભવ સમયે અધીક (તેહી જાણના પૂર્વગત.) ને ઉનુદ્ધપ્પે (અનતો) વનરપનિતો કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના એકંદી ૧. બીજા પ્રથમ સમયના પચેંદી ૫. એ પાંચ માટે કયા કયા થકી થોડા થણા દોષ ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, સર્વ થકી થોડા પ્રથમ સમયના પચેંદીય છે ૧. તેથકી પ્રથમ સમયના અકેંદીય વિરોધિ છે ૨. તેથકી પ્રથમ સમયના નેદ્દિ વિરોધિ છે ૩. તેથકી પ્રથમ સમયના નેદ્દિ વિરોધિ છે ૪. તેથકી પ્રથમ સમયના એકંદી વિરોધિ છે ૫. (એકંદી પૂણા સમયે કાલ્લ અનંતા ઉપજનાં પચેંદી જન્મ ને ૧૬૫ ન હેવા કીમો ને નેદ્દિયદિગ્ગે મદેથી એકંદીયજે ઉપજના દોષ તે પ્રથમ સમયો કરીએ તે જડે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આપ્રથમ સમયના એકંદી ૧. બીજા આપ્રથમ સમયના પચેંદી ૫ એ પાંચ માટે કયા કયા થકી થોડા થણા દોષ ?

ઉત્તર—મૈત્ર્ય, એમ પ્રથમ સમયજે આપ્રથમ સમયના એકંદી ૧. તેથકી પ્રથમ સમયના નેદ્દિ વિરોધિ છે ૨. તેથકી આપ્રથમ સમયના એકંદી અનંત કાળ રહે ૩. એકંદી આપ્રથમ સમયના અનંત છે તે જડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના એકંદી ૧ ને આપ્રથમ સમયના એકંદી ૫ એ પાંચ માટે કયા કયા થકી થોડા થણા દોષ ?

ઉત્તર—હે મૈત્ર્ય, સર્વ થકી થોડા પ્રથમ સમયના એકંદી ૧. તેથકી પ્રથમ સમયના નેદ્દિ વિરોધિ છે ૨. તેથકી આપ્રથમ સમયના એકંદી અનંત કાળ રહે ૩. એકંદી આપ્રથમ સમયના અનંત છે તે જડે.

દોષ નેદ્દિયદિગ્ગે ભવ નેદ્દે કાલ થકી થોડા પ્રથમ સમય છે ને તેથકી આપ્રથમ

સમયી અસંખ્યાન ગુણ છે ૮.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, પ્રથમ સમયના એકેત્રી ૧. અપ્રથમ સમયના એકેત્રી ૨. બીજા પ્રથમ સમયના પચેત્રી ૬. ને અપ્રથમ સમયના પચેત્રી ૧૦. એ દશ માટે કેવું કથા કરા થકી યોગ થયું હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વ થકી યોગ પ્રથમ સમયના પચેત્રી છે ૧, તેથી પ્રથમ સમયના ચતુર્ત્રી વિશેષાધિક છે ૨, તેથી પ્રથમ સમયના તેઢદિ વિશેષાધિક છે ૩, તેથી પ્રથમ સમયના બેઢદિ વિશેષાધિક છે ૪, તેથી પ્રથમ સમયના એકેત્રી વિશેષાધિક છે ૫, (બેઢદિવાદિક માટેથી ઉપજતા અસંખ્યાતાજ પામીએ તે માટે.) તેથી અપ્રથમ સમયના પચેત્રી અસંખ્યાત ગુણ છે ૬, તેથી અપ્રથમ સમયના ચતુર્ત્રી વિશેષાધિક છે ૭, તેથી અપ્રથમ સમયના તેઢદિ વિશેષાધિક છે ૮, તેથી અપ્રથમ સમયના બેઢદિ વિશેષાધિક છે ૯, ને તેથી અપ્રથમ સમયના એકેત્રી અનંત ગુણ છે ૧૦. એ દશ પ્રકારના સંસારી જીવ કર્યા. એટલે શ્રી જીવાભીષમ સુત્રે દશ વિધ પ્રતિપતિ સંપૂર્ણ થઈ. એટલે સંસારી જીવો અભિગમ વાતારિય સંપૂર્ણ થયો.

૧૩૮. સર્વ જીવનો અધિકાર.

સર્વ જીવને વિષે એક નવ પ્રતિપતિ એણી પર કરીએ, તે કરે છે. કેટલાએક આચાર્ય એમ કરે છે ને બે બે સર્વ જીવ કર્યા છે. બીજા કેટલાએક આચાર્ય એમ કરે છે ને દશ બે સર્વ જીવ કર્યા છે. તેમાં પ્રથમ બે બે કરે છે.

૧૩૮. બે બે સર્વ જીવના આજ્ઞાયા ૧૩. તેમાં તેની કાયસ્થિતિ,

અંતર ને અસંખ્ય અદુત્વનો અધિકાર.

તેમાં ને આચાર્ય એમ કરે છે ને બે બે સર્વ જીવ છે ને એમ કરે છે ૧. સીક ૧, ને અસિક તે સંસારી જીવ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, નિક નિકપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, નિકની આદિ છે પણ અન નથી (માટે તેનો કાળ કરેલા નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, અસિક અસિકપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અસિક ને સંસારી જીવ તેના બે બે છે તે એક જેની આદિ પણ નહિ અને અન પણ નહિ. ને અભ્યજીવ ૧. અને જેની આદિ નથી પણ અન છે તે અન જીવ કરીએ ૨. પણ એ બેના કાળનું માન કરેલા નહિ.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, નિકને કેટલા કાળનું અન છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, આદિ અર્થે પતિત (આદિ છે પણ અન નથી) ને અંતર નહિ (નિક પાછા સંસારી થાય નહીં માટે),

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અસિદ્ધ જે સંસારી હવ તેડને કેટલા કાળનું અંતર છે ?
 ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બે બે છે. તેમાં જે અનુદિ અપર્વ વસિત તે અમય હવ
 તેડને અંતર નથી (કિમો અમય હવ સિદ્ધ ન થાય તે માટે.) ને અનુદિ સપર્વ વસિત
 તે ભય હવ મેક્ષા બસે પણ પાછા ફરી સંસારી હવ ન થાય તે માટે તેને પણ અંતર નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સિદ્ધ ૧, ને અસિદ્ધ તે સંસારી હવ ૨. એ બે માટે કયા કયાથી
 ઘોષા મળ્યા છે ?
 ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વથી ઘોષા સિદ્ધ છે ૧, તેથી અસિદ્ધ જે સંસારી હવ તે
 અવધા વગ્ગા બે બે સર્વ હવ કલા છે સદ્વિષ (તે દિવિ સદીન સંસારી હવ)

૧, ને અનેદિષ (તે દિવિ સદીન સિદ્ધ હવ) ૨.
 પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સદ્વિષ સદ્વિષપણે કેટલો કાળ રહે ?
 ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સદ્વિષ બે બે છે. અનુદિ અપર્વ વસિત તે અમય ૧, ને અનુદિ
 સપર્વ વસિત તે ભય ૨, એ બેના કાળનું માન કહેવાય નહો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અનેદિષ જે સિદ્ધ તે અનેદિષપણે કેટલો કાળ રહે ?
 ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અનેદિષ જે સિદ્ધ તે સાદિ અપર્વસીત છે તેની આદી છે પણ
 અંત નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સદ્વિષને અંતર કેટલા કાળનું પડે ?
 ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સદ્વિષને અંતર નથી (કિમો અનેદી મધ સદ્વિષ નહો થાય માટે)
 એમ અનેદીને પણ અંતર નથી. (જનેની અવધા પૂર્વવત.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સદ્વિષ ૧, ને અનેદી ૨. એ બે માટે કયા કયા ઘોષા, મળ્યા હોય ?
 ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વથી ઘોષા તે અનેદી સિદ્ધ છે ૧. તેથી સદ્વિષ તે સંસારી
 અનત યુષા છે. ૨. ॥૨॥

અવધા વગ્ગા બે બે સર્વ હવ કલા છે. સકાયા ૧, (તે સંસારી હવ) ને અકાયા
 ૨. (તે સિદ્ધના હવ.)

એમજ રિપિત અગર પ્રમુખ પૂર્વપરે કહેડું. ॥૩॥
 અવધા વગ્ગા બે બે સર્વ હવ કલા છે. સમ્બેથી ૧. (તે સંસારી હવ પેહેલેથી
 તેમજ અણુરથન કમીના) ને અભેથી ૨. (તે મર્યાદા યુષાં. યુના ને સિદ્ધ.)

તેમજ એકની કાયરિયતિ. અગર, અપ, જદુત ને જેમ સકાયા, અકાયાને કહ્યું
 મળ કહેડું. ॥૪॥
 અવધા વગ્ગા બે બે સર્વ હવ કલા છે. સર્વેથી ૧. (તે નવમા યુષાં. યુના કમી)
 અવેથી ૨. (તે દરમ. યુષાં. યુના ઉપરના અને સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સવેદી સવેદી પણ કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સવેદી ત્રણ બેદ છે. તે આદિ અપર્યવસિત ૧. (તે અત્યંત ક્યારેય પંખુ સવેદી નહીં ટળે) આદિ સપર્યવસિત ૨. (તે અત્યંત ક્યારેય પંખુ અવેદિયાસે) ને સાદિ સપર્યવસિત ૩. (તે ઉપસમ શ્રેણીથી પડ્યા તે) તેમાં જે સાદિ અપર્યવસિત ઉપસમ શ્રેણીથી પડીને સવેદી થયા છે તે જ્ઞાન-વર્થી અંતર્મુદુર્ત સવેદી રહે (પછે પાછો શ્રેણી ચડીને અવેદી થાય તે માટે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતો કાળ સવેદી રહે એટલે અનંતો ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી શ્રેણી અર્થે પુરૂષગ દેસે ઉત્પન્ન પરાવર્ત સંસારમાં ભળે પછે મોક્ષ જાય. અને જે આદિ અપર્ય વસિત ને અનંત સર્વ વર્મીન છે તેવના કાળનું માન કહેવાય નહીં.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અવેદી અવેદીપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અવેદિ બે બેદ છે. તે સાદિ અપર્ય વસિત ૧, (તે સીધ તથા બારમાં ગુણાણુ ઉપરના જીવ) ને સાદિ સર્વ વર્મીન ૨, (તે દસમે અગ્રારમે ગુણાણુ અવેદિ તે) તેમાં જે સાદિ સર્વ વસિત અવેદિ છે તે જ્ઞાન-વર્થી એક સમય રહે. (તે એમને એક સમેજ કાળ કરે ત્યારે સવેદિ થાય તે માટે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અંતર્મુદુર્ત રહે (દસમા, અગ્રારમા ગુણાણુનું એટલુંજ માન છે પછે ત્યાંથી પડેતા સવેદી થાય તે માટે) અને જે સાદિ અપર્યવસિત તેના કાળનું માન કહેવાય નહીં. (સરખુ દે બારમા ગુણાણુ ઉપરના પડતું નથી અને સિદ્ધ પણ ક્યારેય સવેદી ન થાય તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સવેદીને કેટલા કાળનું અંતર હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, આદિ અપર્ય વસિત (જે અજાન) તેડને અંતર નથી. આદિ સર્વ વસિત (તે જાન) તેને પણ અંતર નથી. ને સાદિ સર્વ વસિત તે જે ઉપસમ શ્રેણી અવેદી થઇને કાળ કરે ત્યાં સવેદી થાય તેડને જ્ઞાન-વર્થી એક સમયનું અંતર પડે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અંતર્મુદુર્તનું અંતર પડે. (એટલું અવેદી રહીને સવેદી થાય તે માટે અંતર્મુદુર્ત હોય.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અવેદીને કેટલા કાળનું અંતર હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બે બેદ છે. સાદિ અપર્યવસિત તે કાષ્ઠ શ્રેણી ચડી અવેદિ થાય તેડને અંતર નથી ૧ (પાછો સવેદી ન થાય તે માટે) અને સાદિ સપર્યવસિત (તે દસમા, અગ્રારમા ગુણાણુના) અવેદિ તેડને જ્ઞાન-વર્થી અંતર્મુદુર્તનું અંતર પડે (સવેદી થઇને અંતર્મુદુર્ત પાછો શ્રેણી મારે ત્યાં અવેદી થાય તે માટે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતો કાળ જનવર અર્થે પુરૂષગ પરાવર્ત દેસે ઉત્પન્ન અંતર પડે (એટલો કાળ સવેદી પછે રહીને પાછો અવેદી થાય.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સવેદી ૧. ને અવેદી ૨. એ બે માટે કયા કયા યજી થોડા ધણાં હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વ યજી થોડા અવેદી છે ૧. તે યજી સવેદી જીવ અનંત ગુણા છે ૨. ॥૫॥

અથવા વળી બે બેદે સર્વ જીવ કળા છે. આદારી ૧, ને અજાદારી ૨, (નિમ્ન મનિ, કેવળ સમુદ્ધાતે, અગ્રેયી અને સિદ્ધ.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આદારી જીવ આદારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, આદારી જીવ બે બેદે છે. તે હૃદયમય આદારી ૧, અને કેવળ આદારી ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, હૃદયમય જીવ આદારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યન્યથી એક ક્ષુધક જીવ તેવજી બે સમયે ઉજો રહે. (તે કેવળ નિમ્નદગ્ધી બે સમય અજાદારી રહીને ક્ષુધક જીવ કરે તે ભોજનની વળી નિમ્નદગ્ધી અજાદારી થાય ત્યારે એ માન લાભુ.) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અસંખ્યાનો કાળ જીવતુ ક્ષેત્રથી જ્ઞાનમુક્તિના અસંખ્યાનમા ભાગ મારિને જોડવા આકાશ પ્રદેશ હોય તેટલી ઉત્સર્પિણી અસંખર્પિણી સમી રહે (નિમ્નદગ્ધી ન કરે આદારીજ રહે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેવળ આદારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—જ્ઞાનમ, જ્યન્યથી અંતમુંદુર્ત અને ઉત્કૃષ્ટપણે રમે ઉણી પૂર્વ કાલી સમી આદારી હોય.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અજાદારી અજાદારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અજાદારી બે બેદે છે. હૃદયમય અજાદારી ૧, અને કેવળ અજાદારી ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, હૃદયમય અજાદારી હૃદયમય અજાદારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યન્યથી એક સમય રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે બે સમય રહે (નિમ્નદગ્ધી બંનેથી થોડા એટલું અજાદારી રહે તે માટે. વળી પ્રધાનરે ત્રણ સમય પણ અજાદારી કલા છે પણ શ્રી સિદ્ધાંત મારિ કશું ને તરેત છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેવળ અજાદારી કેવળ અજાદારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બે બેદ છે તે મિદ્ધ થયા તે કેવળી સદામ અજાદારી છે ૧, અને મનુષ્ય અને રથા. કેવળી ક્યારેક અજાદારી (કેવળ સમુદ્ધાત વેળા) હોય. ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મિદ્ધ થયા તે કેવળ અજાદારી કેટલા કાળ પસી રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અજાદારી થયાની આદિ છે પણ અત નથી. (મિદ્ધ થાતા આદારી નહીં થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, જ્યન્ય કેવળ અજાદારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યન્ય કેવળ અજાદારી બે બેદે છે સર્વની ૧, (નિમ્ને મુજબને જાણ કેવળ સમુદ્ધાત કરવા અજાદારી હોય) અને અર્ધની ૨ (મનુષ્યને મુજબને જાણ કેવળ અજાદારી હોય.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સત્તેથી તેમને યજ્ઞાણે ભગમ્મ કેવળી અણુદારી કેટલો કાગ રહે!
ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્ય-વપણે અને ઉત્તરણે પણ કેવળી સમુદ્ધાન કરનાં વજુ સમય
અણુદારી રહે. (આ સમયનો કેવળી સમુદ્ધાન ૧૧ તેમાં જોળે, યોધો અને પાંચમે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અત્તેથી મહામે યજ્ઞાણે ભગમ્મ કેવળી અણુદારી કેટલો કાગ રહે!
ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્ય-વપણે અને ઉત્તરણે પણ અંતર્મુદ્ધાન અણુદારી રહે:
(આપણા યજ્ઞાણાનું એકસુંજ પાંચ લગુ અણુદારી માન છે તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, હમ્મરમ અણુદારીને કેટલા કાગનું અંતર પડે!
ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્ય-વપણે એક સમય અંતર પડે ને ઉત્તરણે બે સમયનું અંતર
પડે (વિષદવતિ અણુદારી દોષ તે માટે આદારનો અંતર પડે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેવળી આદારને કેટલા કાગનું અંતર પડે.)
ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્ય-વપણે અને ઉત્તરણે પણ વજુ સમયનું અંતર પડે (કેવળ
સમુદ્ધાને અણુદારી દોષ તારે આદારનો અંતર પડે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, હમ્મરમ અણુદારી ને કેટલા કાગનો અંતર પડે!
ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્ય-વપણે હમ્મર ભવ બે સમયે ઉત્તરણે અંતર પડે (તે એક
ને વિષદવતિ બે સમય અણુદારી રહીને હમ્મર ભવ કરે ત્યાં આદારી થકીને વજુ વિષદવતિ
કરે તે માટે) અને ઉત્તરણે અસંખ્યાનો કાગ ભગવત્ આયુગત્ય અસંખ્યાતમા ભાગ
માટે નેટલા આકાશ પ્રોત દોષ તેટલી ઉત્કર્ષિણી, અવસર્પિણી થયો રહે. (વિષદવતિ
કરે નહીં તારે અંતર પડે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સિદ્ધ કેવળી અણુદારીને અંતર કેટલા કાગનો પડે!
ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તે તે સારી ભવનં વસિત છે તેને અંતર નથી. (શરીને આદારી
નહીં કાગ તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સત્તેથી તેમને યજ્ઞાણે ભગમ્મ કેવળી આદારીને અંતર કેટલા
કાગનો પડે!

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્ય-વપણે અને ઉત્તરણે પણ અંતર્મુદ્ધાન અંતર પડે (કેવળી
સમુદ્ધાન પડી અંતર્મુદ્ધાને મહામે યજ્ઞાણું પડીતરને તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અત્તેથી ભગમ્મ કેવળી અણુદારીને અંતર કેટલા કાગનો પડે!
ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તેને અંતર નથી (કેમો મહામા યજ્ઞાણાથી પાંચરોજ સુક્તિ ભવ
વમે આદાર ન કરે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આદાર ૧, ને અણુદાર ૨, એ બે માટે કયા કયાથી કોણ
માન છે!

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વથી થોડા હવ અગ્નિદારી છે ૧, તેથી આદારી હવ અસંખ્યાન શુભા છે ૨, (નિમોદનો અસંખ્યાનનો ભાગ સદા વિમદરતી વર્તના અગ્નિદારી પાત્રીએ તે માટે અભાદારીથી આદારી અનંતા ન કરીએ એ ભાગ.) ૥૬૩

અથવા વળી પ્રકારનારે બે બે સર્વ હવ કયા છે. ભાગ ૧, (તે ભાગને બેરેતે) અને અભાગ ૨. (તે જે માન રહે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સભાગક સભાગકપણે કેટલા કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યનપણે એક સમય રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અંતર્મુદ્ગત લગી ભાગ વર્ગશુ સંદીપ રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અભાગક અભાગકપણે કેટલા કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અભાગક બે બેરે છે. સિદ્ધ અભાગક ૧, (જેની આદિ છે પણ અંત નથી) તે સંસારી અભાગક ૨. (જેની આદિ પણ છે, ને અંત પણ છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સિદ્ધ અભાગક અભાગકપણે કેટલા કાળ સમી રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ એના કાળનું માન કહેવાય નહીં. (કેમકે સિદ્ધ ક્યારેય પણ જોયે નહીં)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંસારી અભાગક અભાગકપણે કેટલા કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યનપણે અંતર્મુદ્ગત લગી રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતો કાળ અનંતી ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી ક્ષેત્રથી અસંખ્યાના પુદ્ગલ પરાવર્ત લગી અભાગકપણે રહે. (એક પ્રિમાદિ રહેલાં અભાગક છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સભાગકને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યનપણે અંતર્મુદ્ગતો અંતર પડે ને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનંતો) વનરપતિનો કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અભાગકને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે બેરે છે. સિદ્ધ અભાગક ૧, ને સંસારી અભાગક ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સિદ્ધ અભાગકને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને અંતર નથી (સિદ્ધ ક્યારેય પણ જોયે નહીં તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંસારી અભાગકને કેટલા કાળનું અંતર પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યનપણે એક સમય (કાપાદ્ય પ્રવૃત્તિ) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અંતર્મુદ્ગતો અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ભાગ ૧, ને અભાગક ૨, એ બે માટે કયા કયાથી થોડા થોડા હોય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વથી થોડા ભાગ છે ૧, તેથી અભાગક અનંત શુભા છે ૨. (એકીપ ને સિદ્ધ અનંતા છે તે માટે) ૫૨૦

સિદ્ધ સર્વદિય કાણ, જોણ વેણ કસાય લેસાય!!

નાણું વયોગા હારા, માસ સરીરાય ચરમોય ॥૧॥ (ટીકાયાં)

અર્થ—સિદ્ધ ૧, સપ્તદીપ ૨, ડાપ ૩, જોષ ૪, વેદ ૫, કથા ૬, લેસ્યા ૭, ઘાન ૮, ઉપોચ ૯, આહારી ૧૦, જાણ ૧૧, સગરીરી ૧૨, નેગરીમટન ૧૩. એ તેર આજ્ઞાવાની સંપ્રદાયી ગણા કરી. એ શ્રી જીવાબીજમ સર્વે સર્વ જીવની પ્રતિપત્તિ સંપૂર્ણ ૫૪.

૧૪૦. ત્રણ પ્રકારે સર્વ જીવ. તેના આજ્ઞાવા સાત. તેમાં તેની કાયસ્થિતિ, અંતર ને અકષ, અદુત્તવનો અધિકાર.

સાં જે આજ્ઞાને એમ કહે છે જે ત્રણ પ્રકારે સર્વ જીવ કયા જી તે એવી રીતે કહે છે કે સમ્પ્રદાયી ૧, મિથ્યાદષ્ટી ૨, ને સમ્પ્ર, મિથ્યાદષ્ટી તે શ્રીચદષ્ટી ૩.

પ્રશ્ન—તે બ્રહ્મવંત, સમ્પ્રદાયી સમ્પ્રદાયીયણે કેટલા કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સમ્પ્રદાયી બે બે છે. તે. સાદિ અપરંપરિત ૧, (તે અનાદિ મિથ્યા-તામાંથી સમ્પ્રકત પામ્યો તેની આદી છે. પણ અંત નથી કેમકે ક્ષાયક સમ્પ્રદાયી પડે નહીં મોઢા જીવ તે માટે.) ને સાદિ સર્વવંત ૨. (તે જે સમ્પ્રકત પામ્યો તે વચી પદ-વાય થાય છે તે.) તેમાં જે સાદિ સર્વવંતીન સમ્પ્રકતદષ્ટી છે તે જીવનથી અંતનુંદુર્ગમ રહે (ઉપચમ સમ્પ્રકત પ્રમુખ) ને ઉત્કૃષ્ટપણે બસક સાચરોપમ આશેરાં રહે (સાવેપ-સમીક સમ્પ્રકતવંત)

પ્રશ્ન—તે બ્રહ્મવંત, મિથ્યાદષ્ટી મિથ્યાદષ્ટીયણે કેટલા કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, મિથ્યાદષ્ટી ત્રણ બે છે. તે સાદિ સર્વવંત ૧. (તે પાતાળ) અનાદિ અપરંપરિત ૨ (તે મિથ્યાની અવસ્થા) અને અનાદિ સર્વવંતિત ૩, (તે જીવ) તેમાં જે સાદિ સર્વવંતીન મિથ્યાની સમ્પ્રકતથી પડીને મિથ્યાનામાં આયા છે તે જીવનથી અંતનુંદુર્ગમ રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ જીવન અપ પુરુષમય વગવાનું રહે જેના રહે પડી સમ્પ્રકત પામે (અને જેના તેના કાળનું માન થાય નહીં)

પ્રશ્ન—હે બ્રહ્મવંત મિથ્યાદષ્ટી મિથ્યાદષ્ટીયણે કેટલા કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, મિથ્યાદષ્ટી (લીજ નીચ વચ્ચાણે) ને જીવનથી અને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અંતનુંદુર્ગમ રહે (પડી સમ્પ્રકત પામે અથવા મિથ્યાદષ્ટી જીવ)

પ્રશ્ન—હે બ્રહ્મવંત, સમ્પ્રદાયીયણે કેટલા કાળના અવસ્થા રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સમ્પ્રદાયીના બે નદ છે. સાદિ અપરંપરિત ૧, ને સાદિ સર્વવંતિત ૨, તેમાં જે સાદિ અપરંપરિત (સમ્પ્રકત સમ્પ્રકતી) નેડેને અનત નથી કેમકે તે પાછો મિથ્યાની ન જાય તે માટે) અને જે સાદિ સર્વવંતીન (તે ઉપચમી કાવેપમથી સમ્પ્રકત) નેડેને સમ્પ્રકતી અંતનુંદુર્ગમ અંતર પડે અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ જીવન અપ પુરુષમય વગવાનું રહે જેના અવસ્થા ૫૮ (નિદેને કહે વચી પાછો ફરિને અવસ્થા સમ્પ્રકત ૫૮)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મિથ્યાદષ્ટીને કેટલા કાળનો અંતર પડે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, મિથ્યાદષ્ટીના ત્રણ બેદ છે. અનાદિ અપર્વતસીત ૧, (તે અમત્ય) અનાદિ સપર્વતસીત ૨, (તે જાળ) ને સાદિ સપર્વતસીત ૩ (તે સમ્યક્ત્રયથી પરીને મિથ્યાદષ્ટી થયા છે તે) તેમાં પ્રથમ અનાદિ અપર્વતસીતને અંતર નથી. તેમ અનાદિ સપર્વતસીત તેને ત્રણ અંતર નથી. અને એ સાદિ સપર્વતસીત છે તેને અંતર જપ્તનથી અંતમુંદુર્લભ અને ઉન્નુદપણે પાસા સાચવેલમ કાચેરણું અંતર પડે. (એટલું સમ્યક્ત્રયમાં સ્ત્રીને પાછા મિથ્યાત્વ જમે તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મિથ્યાદષ્ટીને અંતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જપ્તનથી અંતમુંદુર્લભ અંતર પડે. ને ઉન્નુદપણે અનંતો કાળ ભગત્ત્વ અર્થ પુરુષના પરાગતે દેહકલ્પો અંતર પડે. (એટલે કાલે દ્રુત સમ્યક્ત્રય પામતાં મિથ્યાત્વ આવે તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સમ્યક્દષ્ટી ૧, મિથ્યાદષ્ટી ૨, ને મિથ્યાદષ્ટી ૩, એ ત્રણ માટે કયા કાયથી યોગ થયું હોય ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સર્વથા યોગ મિથ્યાદષ્ટી છે ૧, તેથી સમ્યક્ત્રય દષ્ટી અનંત સુખા છે ૨. (સિદ્ધ અનંતા માટે) ને તેથી મિથ્યાદષ્ટી અનંત સુખા છે ૩. (નિશ્ચિદ જાળા તે માટે.) આમ

અથવા વળી ત્રણ બેદ સર્વ છત્ર કયા છે. પરીત ૧, (પ્રત્યેક દરીરી તથા પરીત સંસારી) અપરીત ૨, (સાધારણ દરીરી તથા જલુણ સંસારી) ને નોપરીત, ને અપરીત ૩. (તે સિદ્ધ.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પરીત છત્ર પરીતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, પરીત છત્ર બે બેદ છે. કાપરીત ૧, (તે પ્રત્યેક દરીરી) ને સંસાર પરીત ૨. (તે અજ્ઞ સંસારી).

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાપરીત કાપરીતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જપ્તનથી અંતમુંદુર્લભ રહે ને ઉન્નુદપણે અસંખ્યાનો કાળ રહે. ભગત્ત્વ અસંખ્યાનો હોવાના આકાશ પ્રોત્ત જેટલી ઉત્સર્પિણી અવર્તિણી સત્તી પ્રત્યેક દરીરીપણે રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંસાર પરીત સંસાર પરીતપણે કેટલા કાળ સમી રહે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જપ્તનથી અંતમુંદુર્લભ રહે. (પણ સમયે તત્કાળ કેવળ પાથી મુક્તિ જપ્ત તે માટે) ને ઉન્નુદપણે અનંતો કાળ ભગત્ત્વ અર્થ પુરુષના પરાગતે દેહ કલ્પો રહે. (એટલા માટે જેને સંસાર ભગત્ત્વ રહ્યું હોય તે પરીત સંસારી કહીએ.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપરીત અપરીતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, અપરીત બે બેદ છે. ને કાપ અપરીત ૧. (તે સાધારણ દરીરી) ને સંસાર અપરીત ૨. (તે જલુણ સંસારી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાપ અપરીત કાપ અપરીતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જમન્યથી અંતર્મુદ્ગત રહે. (નિગોદ માંહે) અને ઉન્નુદ્ગપણે અનંતા કાળ રહે. (તે કાળયથી અનંતી ઉન્નુદ્ગપણી, અવસર્પિણી સ્વેનયથી અનંતા લોકાકાસ પ્રમાણે અસંખ્યાત પુદ્ગલ પરાવર્તન કરે તે આવગકાને અસંખ્યાતને ભાગે જોડણા સમય માય તેડસો કાળ રહે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંસાર અપરીત સંસાર અપરીતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બે ભેદ છે, અનાદિ અપર્યવસિત ૧. (તે અજન્ય જીવ) અને અનાદિ સપર્યવસિત ૨. (તે જન્ય જીવ છે ને જેને અર્ધ પુદ્ગલ ઉપરાંત સંસાર છે તે) (એના કાળનું માન કહેવાય નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નોપરીત, નો અપરીત (તે સિદ્ધ) કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેડની આદિ છે, પણ અંત નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાલ પરીતને અંતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જમન્યથી અંતર્મુદ્ગતનો અંતર પડે. (એકજ નિગોદનો ભવ કરી પાછો પ્રત્યેક થાય તે માટે.) ને ઉન્નુદ્ગપણે અનંતા કાળ અંતર પડે. (નિગોદમાં રહીને પ્રત્યેક થાય ત્યારે અને નિગોદનો કાળ અટી પુદ્ગલ પરાવર્તન છે તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંસાર પરીતને અંતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેડને અંતર નથી. (કેમકે જે અજન્ય સંસારી છે તે અજન્ય સંસારી ન થાય તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાલ અપરિતને કેટલા કાળનો અંતર પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, કાલ અપરિત ને સાચાત્મ સંકીરી તેડને અંતર જમન્યથી અંતર્મુદ્ગતનો પડે ને ઉન્નુદ્ગપણે અસંખ્યાત પુદ્ગલો કાલધિનિભો કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સન ન અસીત (તે અનાદિ અપર્યવસિત અજન્ય) તેડને કેટલા કાળનો અંતર પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેડને અંતર નથી. (તે અનાદિ અપર્યવસિત ૧. (તે અજન્ય) અને અનાદિ સર્વ રસીત ન. (તે જન્ય જીવ અજન્ય સંસારી અજન્ય) તેમાં અનાદિ અપર્યવસિતને પણ અંતર નથી અને અનાદિ સર્વ રસીતને પણ અંતર નથી. (કાળ જે અજન્યને જન્ય થતું નથી તે અજન્ય નથી અને જે જન્ય છે તે અજન્ય સંસારી પરીત થઈ પણ જન્ય અજન્ય નજી નથી થાય તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નોપરીત નો અપરીત (તે સિદ્ધ) તેને અંતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેડને અંતર નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પરીત ૧ અપરીત ૨, અને નોપરીત ને અપરીત ૨. એ ત્રણ મળી કયા કાળ થઈ શકે ?

ઉત્તર-દે મેનમ, ગાંધી રોડ નજીક છે ૧, (પ્રવેશ કોરી અને અલ્પ સંખ્યાની છે.) તે રોડ બેજીન ને અલ્પ (સિડ) ને સ્વનન ધ્વનિ છે ૨. તે રોડ અલ્પ (ને અલ્પ રોડની અને અલ્પ સંખ્યાની) સ્વનન ધ્વનિ છે ૩. ૧૫૫

[illegible]

ਮਰਨ—ਏ ਅਰਥ, ਪਾਪਾਂ ਦੁਰ ਪਰਿਪਾਕਤੀ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ?

ઉત્તર-દે. ૩૧મ, ૧૯૫૫ની રજાનુંદુનું છે અને ૮૫૯૫૭ સુધીના સવ મંત્રાલય મંત્રીશ્રી ૧૯૫૫-૫૬ ના રૂ. ૧૫૫૫.૫૭૦ મંત્રીશ્રી ને આપી.

ਮਰਨ—ਹੇ ਭਗਵਾਨ, ਮਾਧਵ ਮਾ ਹੁਰ ਮਾਧਵਮ, ਮੈਂ ਹੋਵਾਂ : ਮਾ ਹੋਵਾਂ :

ઉત્તર—દે. નામ, કાચાની કાંચબુંદને રહે અને દિનુપ્રતિ ૧૫ અંતરબુંદોનું રહે.
(અવધાન: ધાતુ ભર રહે તે ૧૫ અંતરબુંદો ખરે બેટલા ભર યા ત્રણ ત્રણ કરે.)

प्रश्न—दे. अमरं, ने.पमं, ने.अपमं (ने.सि.) हेतु ३.७ रेटे।

ઉત્તર—તે ન તમ, તેજે. શાદિ અપરંપરિત છે. (એકેએ તેડની આદિ ઉપજું માંત નથી.)

୫୩—ଦି ଭାବନା, ସମ୍ବନ୍ଧିତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଓ ଶିକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

ઉત્તર—દે. ૩૧મ, ૧૯૫૫ના અંતર્મુદતનો ને ઉત્તરમાં ૧૫ અંતર્મુદતનો અંતર ૫૩.
(એટલે ૧૯૫૫ના ૩૧મ ઉ ને ૫૩)

પ્રશ્ન—૮ કેમ જાન, બાપુજી તો ૧૨મી ૬.૪.૧૯૨૨ ૪૩૧

ઉત્તર—દે મેં તમ, વપન્સી કાંતરેંદુનંતે ને દિનુપણે કાપરોપમ સન પ્રથકલ આમેસાને।
અંતરે ધરે (મિલકે.જા પાંખાળે કાજ છે તે આરે)

મકાન—દે જમરાલ, મે.૧૫૦૦, મે.૨૫૫૦ (લિટ) તેડને અનંત કલ્યા કાળમે ૫૩૬

ઉત્તર—દે આતમ, તેડને સ્વ નર નરી.

प्रश्न-६ अथर्वण, पृथ्वी १, व्यपस्यं २, मे नोपयन्तः, नोअपयन्तः ३, ओ वज्र मणि
१५। १५।४७। दे. ५। ८। दे. ९।

ઉત્તર:-૧. માનવ, અવધર્મી થેડા ને પધાર્મી, ને, અપધર્મી (નિહી) છે ૧, તેથી અપધર્મી અવનયુગ છે ૨. (નિષેડીયા તિલ્હી અવનયુગ છે તે કહે) ને તે થઈ પધાર્મી કુલ સમ્પ્રત્યુષ્ઠ છે ૩. (જુ.મ મારે પધાર્મી થઈ છે તે કહે) ૥૬

અથવા ૧લી તથા બંને સર્વે છા. ૧૨ છે જ્યાં ૧ ખાતે ૨, તે સ્વધ, તે બાદર
૩. (તે સિદ્ધ)

પરિણામ—જો અમલદાર, અથવા ડેપુટી મેજિસ્ટ્રેટ ડેપુટી કમિશનર સાથે

ਉਸਾਰ—ਜੇ ਕਾਮ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਮ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બાદર જીવ બાદરપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અંતર્મુદુર્ત રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અસંખ્યાતો કાળ. તે કાળથી અસંખ્યાની ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી અને ક્ષેત્રથી આગુળના અસંખ્યાતમા ભાને આકાશ શ્રેણીમાંથી જેટલા આકાશ પ્રદેશ હોય તેટલી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી લગી રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નોસુક્ષ્મ, નોબાદર (સિદ્ધ) કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને સાદિ અપરં વસીત છે (તેની આદિ છે પણ અંત નથી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુક્ષ્મ જીવને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને બાદરપણાની કાયસ્થિતિના કાળ જેટલો અંતર ભજીવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બાદર જીવને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને સુક્ષ્મપણાની કાયસ્થિતિના કાળ જેટલો અંતર ભજીવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નોસુક્ષ્મ, નોબાદર તેહને અંતર કેટલા કાળનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેહને અંતર નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સુક્ષ્મ ૧, બાદર ૨, અને નોસુક્ષ્મ નોબાદર ૩, એ ત્રણ થાંદે કયા કયાથી થોડા થણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વથી થોડા નોસુક્ષ્મ નોબાદર (સિદ્ધ) છે. ૧, તે થી બાદર જીવ અનંત ગુણ છે ૨, ને તે થી સુક્ષ્મ જીવ અસંખ્યાન ગુણ છે. ૩, જાણી

અથવા પછી ત્રણ ભેદે સર્વ જીવ કલા છે, તે સંઘી ૧, (મન સહીત પચૈંદ્રી) અસંઘી ૨, (તે મન રહીત) ને નોસંઘી નોઅસંઘી ૩, (તે સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંઘી જીવ સંઘીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અંતર્મુદુર્ત રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે પ્રથક્ત્વસો સામર આગ્રેરી રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અસંઘી જીવ અસંઘીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યપણે અંતર્મુદુર્ત રહે. ને ઉત્કૃષ્ટપણે વનરપતિના જેટલો (અનંત) કાળ રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નોસંઘી નોઅસંઘી (તે સિદ્ધ) કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે તો સાદિ અપરં વસીત છે. (તેની આદિ છે પણ અંત નથી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંઘી જીવને અંતર કેટલા કાળનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અંતર્મુદુર્તનો અંતર પડે અને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનંત) વનરપતિનો કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અસંઘી જીવને અંતર કેટલા કાળનો પડે?

- ઉત્તર—હે મૌનમ, જ્ય-વધી અનમુંદુર્ગને અંતર પડે ને ઉ-ગુદપણે પ્રથમ-૪ સે: સાચો-૫મ આગેરાનું અંતર પડે. (એટલે: સંકોનો કાગ છે તે માટે.)
- પ્રશ્ન—હે મૌનમ, નોસંતી, નોઅસંતી ને ડેટયા કાગનો અંતર પડે?
- ઉત્તર—હે મૌનમ, નેદને અંતર નથી.
- પ્રશ્ન—હે અચરંત, સંતી ૧, અસંતી ૨, ને નોસંતી, નોઅસંતી ૩, (તે સિદ્ધ) એ વળ માટે ૩૫ કાયકાથી શોધ થજાં હોય?
- ઉત્તર—હે મૌનમ, સર્વથી શોધ સંતી (મન સરીન) છે ૧, તે થાથી નોસંતી, નોઅસંતી (સિદ્ધ) ને અનંત યુજા છે ૨, ને તે થાથી અસંતી અનંત યુજા છે ૩, ૫૫૫૫ અથવા વળી વળ પ્રકારે સર્વ છત્ર કાગ છે. તે અચ સિદ્ધિ ૧, (તે અચ) અમચ સિદ્ધિ ૨, (તે અમચ) ને નોઅચસિદ્ધિ, નોઅઅચસિદ્ધિ ૩, (તે સિદ્ધ).
- પ્રશ્ન—હે અચરંત અચસિદ્ધિ અચસિદ્ધિ ૫૫૫૫ ડેટયો કાગ રહે?
- ઉત્તર—હે મૌનમ, તે અનાદિ સર્વ વર્તીન છે. (તેની અદિ નથી પણ અંત છે).
- પ્રશ્ન—હે અચરંત, અમચસિદ્ધિ અમચસિદ્ધિ ૫૫૫૫ ડેટયો કાગ રહે?
- ઉત્તર—હે મૌનમ, તે અનાદિ અપર્વર્તીન છે. (એટલે તેની અદિ પણ નથી, ને અંત પણ નથી).
- પ્રશ્ન—હે અચરંત, નોઅચસિદ્ધિ, નોઅઅચસિદ્ધિ ડેટયો કાગ રહે?
- ઉત્તર—હે મૌનમ, તે સારિ અપર્વર્તીન છે (એટલે તેની અદિ છે પણ અંત નથી).
- એ વળેને અંતર નથી (કેમકે અચ છે તે અમચ ન થાય, અમચ છે તે અચ ન થાય ને સિદ્ધ છે તે અસિદ્ધ ન થાય ને માટે).
- પ્રશ્ન—હે અચરંત, અચ ૧, અમચ ૨, ને નોઅચ નોઅઅચ ૩, એ વળ માટે ૩૫ કાયકાથી શોધ થજાં હોય?
- ઉત્તર—હે મૌનમ, સર્વથી શોધ અમચ છે ૧, તે થાથી નોઅચ નોઅઅચ (તે સિદ્ધ) અનંત યુજા છે ૨, ને તે થાથી અચ અનંત યુજા છે ૩, ૫૫૫૫ અથવા વળી વળ પ્રકારે સર્વ છત્ર કાગ છે. તે વચ ૧, (તે ઉદીચારિ) રચાર (તે એટલી) નોઅચ નોઅઅચ ૩. (તે સિદ્ધ)
- પ્રશ્ન—હે અચરંત, વચછત્ર વચપણે ડેટયો કાગ રહે?
- ઉત્તર—હે મૌનમ, જ્ય-વધી અનમુંદુર્ગને ને ઉ-ગુદપણે ને હમર સાચો-૫મ આગેરાં ૨. (૫૫૫૫ દિવિપિ પ્રતિપતિને વિષે તેજ, વામુને પણ વચ કાગ છે પણ છત્ર રચારમાં ૨૫૫ છે અને છત્ર તો કાગ ને દિવિપિવિજ વચ અમુત તો તે માટે તો ને હમર ચો-૫મ આગેરાં રહે. એ કાગ)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સ્થાવર જીવ સ્થાવરપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, વનસ્પતિના બેટલો (અનંતો) કાળ રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નોતસ નોરથાવર જીવ (તે સિદ્ધ) કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેનો સાદિ અપર્યવસીત છે. (તેની આદિ છે પણ અંત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્રસ જીવને અંતર કેટલો કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, વનસ્પતિના બેટલો (અનંતો) કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સ્થાવર જીવને અંતર કેટલો કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ હજાર સાચરોત્તમ ઝાઝેરોત્તમ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નોતસ નોરથાવર તેને અંતર કેટલો કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેહને અંતર નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ત્રસ ૧, સ્થાવર ૨, ને નોતસ નોરથાવર ૩, એ ત્રણ મણિ ક્યા ક્યા થકી થોડાં થણાં હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થકી થોડા ત્રસ જીવ છે ૧, તેથકી નોતસ નોરથાવર તે અનંત ગુણ છે ૨, ને તે થકી સ્થાવર જીવ અનંત ગુણ છે ૩. જાણે એ મી જીવો મિગમ સુને સર્વ જીવની ત્રિવિધિ પ્રતિપતિ સપૂર્ણ થય

૧૪૧. ચાર પ્રકારે સર્વ જીવના આળાયા ચાર. તેમાં તેની કાયસ્થિતિ;
અંતર ને અદ્ય, બહુત્વનો અધિકાર.

ત્યાં જે આઆર્થ એમ કહે છે જે ચાર ભેદે સર્વ જીવ કલા છે. તે કહે છે. મનગ્નેષી ૧, (સંતી પથેદી તે પશુ મન વ્યાપાર સહીત) વચનગ્નેષી ૨, (તે બેદ્રિવાદિક તે પશુ વચન વ્યાપારવંત) કાયગ્નેષી ૩, (સર્વ જીવ) ને અગ્નેષી ૪ (તે સિદ્ધ અને ચર્ચકમા ગુણકાણના.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનગ્નેષી મનગ્નેષીપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રય-ત્રયી એક સમય રહે (મનો વચનગ્નેષી પુદ્ગલ લેવારપ) ને ઉન્નૃપણે અંતર્ગુહુર્ત રહે. (મન વ્યાપાર ચીનનરપ) એમ વચનગ્નેષી પણ કહેવાં.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કાયગ્નેષી કાયગ્નેષીપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રય-ત્રયપણે અંતર્ગુહુર્ત રહે અને ઉન્નૃપણે વનસ્પતિના બેટલો (અનંતો) કાળ રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અગ્નેષી અગ્નેષીપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેનો સાદિ અપર્યવસીત છે (એટલે તેની આદિ છે પણ અંત નથી.)

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ય-નથી અંતર્મુદ્ગતનો અંતર પડે (અવેદી તથા પુણવેદી ધાર્તા અંતર પડે તે) અને ઉન્નુદ્ગપણે અનંતો કાગ અંતર પડે. (તે એમ જે વનરપતિ મહિ જાય ત્યારે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પુણવેદને અંતર કેટલા કાગનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ય-નથી એક સમયનો. (ઉપસાંન નામે યુજ્ઞાણે એક સમય અવેદી રહી અનુત્તર વૈભાને જાય ત્યાં વળી પુણવેદી થાય તે માટે.) અને ઉન્નુદ્ગપણે વનરપતિના જેટલો (અનંતો) કાગ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નપુંસકવેદીને અંતર કેટલા કાગનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ય-નથી અંતર્મુદ્ગતનો (ઉપસાંન વેદ તથા અન્ય વેદને ભગવંતર) અને ઉન્નુદ્ગપણે સાગરોપમ પ્રચકત્ત રો જાગેરોનો અંતર પડે. (એટલું પુણવેદપણે રહે પછી નપુંસક વેદ થાય તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અવેદીને અંતર કેટલા કાગનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અવેદી એ બંદે છે. તે સારિ અપર્વ વસિત ૧, (તે ક્ષીણવેદી અને સિક) તેહને અંતર નથી. અને સારિ સપર્વ વસિત ૨. (તે ઉપસાંન વેદી ક્ષત્રમે, અચારમે યુજ્ઞાણે) તેહને જ્ય-નથી અંતર્મુદ્ગતનો અંતર પડે. ને ઉન્નુદ્ગપણે અનંતો કાગ ભગવંત અર્થ પુરુષગ પરાવર્તે દેશે ઉજો એટલો અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અવેદી ૧, પુણવેદી ૨, નપુંસકવેદી ૩, ને અવેદી ૪. એ ચાર મહિ કયા કયા થકી થોડા ધર્મા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વથકી થોડા પુણવેદી છે ૧, તે થકી અવેદી સખ્યાત યુજ્ઞા છે ૨, તે થકી અવેદી અનંત યુજ્ઞા છે ૩. (સિક અનંતા તે માટે) ને તે થકી નપુંસકવેદી અનંતયુજ્ઞા છે ૪. (એકેદી અનંતા તે માટે.)

અથવા વળી ચાર બંદે સર્વ જીવ કયા છે. તે અશુ દસંબી ૧, (આંખે રોમે તે) અચ્ચુ દસંબી ૨, (આંખ વિના રોમ ચાર દસંબે જાણે તે,) અરણિ દસંબી ૩, (અગ્ની દસંબે રોમે તે) ને કેવળ દસંબી ૪, (તે કેવળ દસંબે રોમે તે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અશુ દસંબી અશુ દસંબીપણે કેટલો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ય-નથી અનંતમુદ્ગત રહે ને ઉન્નુદ્ગપણે હવર સાગરોપમ જાગેરો રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અચ્ચુ દસંબી અચ્ચુ દસંબીપણે કેટલો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બે બંદ છે. અનંતિ અપર્વતીત ૧, (તે અનંત) ને અનંતિ સપર્વતીત ૨, (તે અનંત) (તે બેના કાગનું માન કરેજય નહીં.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અરણિ દસંબી અરણિ દસંબીપણે કેટલો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ય-નથી એક સમય રહે. (અરણિ પાંચા પછીજ રહે) ને મરણ

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અસંજત અસંજતપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ત્રણ ભેદ કયા છે, અનાદિ અપર્યવસીત ૧, (તે અમર) અનાદિ સપર્યવસીત ૨, (તે લઘ્ય) અને સાદિ સપર્યવસીત ૩, (તે પડવાય) તેમાં જે સાદિ સપર્યવસીત છે તે જ્ય-વથી અંતર્મુદુર્ત અને ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પુરુષ પરાવર્ત મારે રહે. (શીપ બેનું કાળ માન ન કહેવાય.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંજતા સંજત સંજતા સંજતપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-વથી અંતર્મુદુર્ત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે નવ વરસે ઉણીકા પુરંસગી રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નો સંજત, નોઅસંજત, નો સંજતા સંજત. (સિદ્ધ) કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે તો સાદિ અપર્યવસીત છે. (તેની આદિ છે પણ અંત નથી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંજતને અંતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-વથી અંતર્મુદુર્તનું (માફ અપવસાએ પડવા ૩૫) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પુરુષ પરાવર્ત દેસે ઉણું એટલું અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અસંજતને અંતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ત્રણ ભેદ છે. તે અનાદિ અપર્યવસીત ૧, અનાદિ સપર્યવસીત ૨, અને સાદિ સપર્યવસીત ૩. તેમાં અનાદિ અપર્યવસીત અને અનાદિ સપર્યવસીત એ બેને અંતર નથી. અને સાદિ સપર્ય વસીત તેને જ્ય-વથી એક સમયનું અંતર પડે અને ઉત્કૃષ્ટપણે નવ વરસે ઉણું પૂર્વ કોડીનું અંતર પડે. (એટલુંજ ચારીરનું માન છે પણ તે ઉપરાંત અવસ્થાએ અવિરતિ આવે તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંજતા સંજતને કેટલા કાળનું અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ સંજતને કશું તેમ જ્ય-વ અંતર્મુદુર્તનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પુરુષ પરાવર્ત દેસે ઉણું અંતર કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નોસંજત, નોઅસંજત, નોસંજતા સંજત (સિદ્ધ) તેહને કેટલું અંતર પડે.

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેહને અંતર નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સંજત ૧. અસંજત ૨. સંજતા સંજત ૩. અને નોસંજત, નો અસંજત, નોસંજતાસંજત ૪. એ ચાર માંહે કયા કયા યજી થોડા, ધણાં હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ યજી થોડા સંજત છે ૧. (ઉત્કૃષ્ટપણે નવ દળર કોડ સાથે પાળીએ તે માટે.) તે યજી સંજતા સંજત અસંજ્યાત યજી છે ૨. (નિર્વિધ માંહે દેવ વિરતિ અસંજ્યાત પાળીએ તે માટે.) તે યજી નોસંજત, નોઅસંજત, નોસંજતા સંજત તે અનંત યજી છે ૩. (સિદ્ધ અનંત માટે) તે યજી અસંજત અનંત યજી છે. ૪. ત્રણ એ શ્રી જ્ઞાનિયમયને ચતુર્વિધ સર્વ જીવની પ્રતિપતિ સંપૂર્ણ યજી.

૧૪૨. પાંચ પ્રકારે સર્વ હવના આજ્ઞાવા બે. તેમાં તેની કાયદિયનિ,
આંતર ને અકષ બહુતવનો અધિકાર.

તાં નો આચાર્ય એમ કહે છે નો પાંચ ભેદે સર્વ હવ કયા છે તે કહે છે. નારી
૧. નિર્વેચ ૨. મનુષ્ય ૩. દેવતા ૪. અને સિદ્ધ ૫.

એકની કાયદિયનિ અને અનર જેમ પૂર્વે કયા છે તેમજ હયાં પણ જાણવાં.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નારી ૧. નિર્વેચ ૨. મનુષ્ય ૩. દેવતા ૪. અને સિદ્ધ ૫. એ પાંચ
મહે કયા કયા થઈ શોડા, થયાં દોષ ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વ થઈ શોડા મનુષ્ય છે ૧. તે થઈ નારી અસંખ્યાન યુધ્ધા છે
૨. તે થઈ દેવતા અસંખ્યાન યુધ્ધા છે ૩. તે થઈ સિદ્ધ અનંત યુધ્ધા છે ૪. તે તે થઈ
નિર્વેચ અનંત યુધ્ધા છે ૫. ૥૧૪

અથવા વળી કાચ ભેદે સર્વ હવ કયા છે. કોષકૃત ૧ મનકૃત ૨ માયાકૃત
૩. ભોજકૃત ૪ અને અકૃત ૫. (તે સિદ્ધ અને દેવતા મુખ્યભૂતી ઉપરથી જાણવા)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત
(૧૪૩ કોષકૃત ભગવંત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત

કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત
કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત કોષકૃત

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ક્ષીણ કાળપને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને અંતર નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉપસાંત કાળપને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-ન્યપણે અંતર્મુકુર્તનો અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતો કાળ અર્ધ પુરુષના પરાવર્તે માટેનો અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કૌષકકાળ ૧. જાવત્ અકાળ ૫. એ પાંચ માટે કયા કયા યજ્ઞ યોગ્ય હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ યજ્ઞ યોગ્ય અકાળ છે ૧. તે યજ્ઞ માનકાળ અનંત યજ્ઞ છે ૨. તે યજ્ઞ કૌષકકાળ વિશેષાધિક છે ૩. તે યજ્ઞ માયાકાળ વિશેષાધિક છે ૪. અને તે યજ્ઞ શોભકાળ વિશેષાધિક છે ૫. ॥૨૧॥ એ શ્રીજીવાભિનમસ્યે પંચવિધ પ્રતિપતિ સર્વ જીવની સંપૂર્ણ યજ્ઞ.

૧૪૩. ૭ પ્રકારે સર્વ જીવના આજ્ઞાવા બે. તેમાં તેની કાયસ્થિતિ,

અંતર ને અદ્ય, બહુત્વનો અધિકાર.

ત્યાં જે આચાર્ય એમ કહે છે જે ૭ બેઠે સર્વ જીવ કલા છે તે કહે છે. એકંદ્રી ૧. બેઠ્ઠી ૨. તેંદ્રી ૩. ચઉરીંદ્રી ૪. પચેંદ્રી ૫. અને અનેંદ્રી ૬. (તે સિદ્ધ.)

એકની કાયસ્થિતિ અને અંતર તે એમ પૂર્વે કલા છે તેમજ જાણવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકંદ્રી ૧. જાવત્ અનેંદ્રી ૬. એ ૭ માટે કયા કયા યજ્ઞ યોગ્ય હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ યજ્ઞ યોગ્ય પચેંદ્રી છે ૧. તે યજ્ઞ ચઉરીંદ્રી વિશેષાધિક છે ૨. તે યજ્ઞ તેંદ્રી વિશેષાધિક છે ૩. તે યજ્ઞ બેઠ્ઠી વિશેષાધિક છે ૪. તે યજ્ઞ અનેંદ્રી અનંત યજ્ઞ છે ૫. અને તે યજ્ઞ એકંદ્રી અનંત યજ્ઞ છે ૬. ॥૧૧॥

અથવા વળી ૭ બેઠે સર્વ જીવ કલા છે. ઉદારીક સરીરી ૧. વૈદીય સરીરી ૨. આદરક સરીરી ૩, તેજસ સરીરી ૪, કાર્મણ સરીરી ૫, અને અસરીરી ૬, (તે સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉદારીક સરીરી ઉદારીક સરીરપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-ન્યથી શુદ્ધ ભવ બે સમયે ઉણે રહે. (તે એમજ વીમ્બગની બે સમય ઉદારીક સરીરી સરીરી શુદ્ધ ભવ કરી ત્યાં ઉદારીક સરીરી યદને વળી વીમ્બગની ઉદારીક સરીરી સરીરી થાય તે માટે.) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અસંખ્યાતો કાળ જાવત્ આજીવને અસંખ્યાતમે ભાગે જેટલા આકાશ પ્રદેશ તેટલી ઉત્સર્પિણી આવસર્પિણી લગી રહે. (ત્યાં લગી વિમ્બગની ન કરે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વૈદીય સરીરી વૈદીય સરીરપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-ન્યથી એક સમયજ રહે. (તે એમજ વિદુર્વણી ૬૨૭એ એક

સમય વૈકીય પુરુષજ અહીંને વિચારણ કરે તે માટે) અને ઉત્પદ્યજે તેત્રીય સામરોપમ અંતર્મુદ્ગતે અધીક રહે. (તે એમ ને અંતર્મુદ્ગતની વૃત્તિવૃદ્ધિવંત મરીને દેવતા, નારમીપણે ઉપજે ત્યાં તેત્રીય સામર લગી રહે ને માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આદારક સરીરી આદારક સરીરપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જમ-વધી અંતર્મુદ્ગત રહે અને ઉત્પદ્યજે પણ અંતર્મુદ્ગત રહે. (એટલીજ આદારક સરીરની સ્થિતિ છે તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તેજસ સરીરી તેજસ સરીરપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના બે બેદ છે. તે અનાદિ અપર્યં વસીન ૧. (તે અમન્ય) અને અનાદિ સપર્યં વસીન ૨. (તે ભન્ય) એમ કાર્પણ સરીરી પણ કહેવા. (તેના કાળનું માન ન થાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અસરીરી (સિદ્ધ) કેટલા કાળ લગી રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તે તો સાદિ અપર્યંવસીન છે (તેની આદિ છે પણ અંત નથી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉદારીક સરીરીને અંતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જમ-વધી એક સમયનો (તે ચરન સમયે વિમલજનીને અંતર પડે) ને ઉત્પદ્યજે તેત્રીય સામરોપમ અંતર્મુદ્ગતે અધીક અંતર પડે. (તે એમ ને મનુષ્ય, નિર્વચ વિપ્રલંબ કરીને મરીને દેવતા, નારમી માટે તેત્રીય સામરોપમને આવડે ઉપજે પછે ફરી મનુષ્ય, નિર્વચ થાય ત્યારે એ અંતર જલજીવે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વૈકીય સરીરીને અંતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જમ-વધી અંતર્મુદ્ગતને અંતર પડે. (તે એમ ને દેવતા, નારમી મરીને નિર્વચને ભવ અંતર્મુદ્ગતને ફરી ફરી દેવતા, નારમી થય ત્યારે તથા વિપ્રલંબ સંદરી ફરી અંતર્મુદ્ગતે વિપ્રલંબ કરે મનુષ્ય, નિર્વચ તે માટે.) ને ઉત્પદ્યજે અન્યથા વન-રપતિને કાળ અંતર પડે (વનરપતિમાં વૈકીય નથી તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, આદારક સરીરીને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જમ-વધી અંતર્મુદ્ગતને અંતર પડે. (તે એમને આદારક સરીર કરીને સંદરી ફરી પણ અંતર્મુદ્ગતે આદારક કરે ત્યારે) અને ઉત્પદ્યજે અન્યથા કાળ અંતર અર્પે (જમ પામવું તેમ ઉજે એટલે અંતર પડે (આદારક સરીર સમ્યક્થી અપ્રમાદિ રીતે કરે અને તેને એટલેજ સસાવ દોષ તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, તેજસ સરીરીને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને અંતર નથી (તેમો અનાદિ અમન્ય સર્વે છે અને અંતર નથી ન હોય તે માટે.) એમ કાર્પણ સરીરીને પણ કહેવું અને અસરીરી (સિદ્ધ) અંતર નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, ઉદારીક સરીરી ૧. જ્યત્ અસરીરી ૬. એ ૭ મહિ કયા કયાયથી થોડા, ધણાં હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થકી થોડા આહારક સરીરી છે ૧. (ઉત્પાદન નવ દળનર હોય તે માટે) તેથકી વૈજ્ઞેય સરીરી અસંખ્યાત ગુણ છે ૨. (દેવતા, નારકી અને કેટલા એક મનુષ્ય, નિર્વચને હોય તે માટે.) તેથકી ઉદારીક સરીરી અસંખ્યાત ગુણ છે ૩. (જો કે ઉદારીક સરીરી જીવ અનંતા છે તો પણ ઉદારીક સરીર અસંખ્યાત ગુણ છે કારણ કે એક સરીરે અનંતા જીવ છે તે માટે જીવ અનંતા છે પણ સરીર તો અસંખ્યાતાજ છે માટે અસંખ્યાત ગુણ કલા છે એ ભાવ.) તેથકી અસરીરી (સિદ્ધ) અનંત ગુણ છે ૪. તેથકી તેજસ, કાર્પણ સરીરી એ બે પરસ્પરે દુષ્ટ છે પણ પૂર્વજા થકી અનંત ગુણ ૬ ૧. (સર્વ જીવને પ્રત્યેક પ્રત્યેકે તેજસ, કાર્પણ એ બે સરીર તો શુદ્ધ શુદ્ધ ૥ તે માટે) ॥૨॥ એ શ્રીજીવાભિગમ સૂત્રે ૭ બેઠે સર્વ જીવની પ્રતિપત્તિ સંપૂર્ણ થઇ.

૧૪૪. સાત પ્રકારે સર્વ જીવના આજ્ઞાવા બે. તેમાં તેની કાયસ્થિતિ, અંતર ને અદ્ય, બહુવ્રતો અધિકાર.

સાં જે આચાર્ય એમ કહે છે જે સાત બેઠે સર્વ જીવ કલા છે તે કહે છે. પૃથ્વીકાયા ૧. અપકાયા ૨. તેજિકાયા ૩. વાયુકાયા ૪. વનસ્પતિકાયા ૫. ત્રસકાયા ૬. અને અકાયા ૭. (તે સિદ્ધ.)

એકની કાયસ્થિતિ અને અંતર તે પૂરે કલાં છે તેમ કહેવાં.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃથ્વીકાયા ૧. જ્યત્ અકાયા ૭. એ સાત મહિ કયા કયા થકી થોડા, ધણાં હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થકી થોડા ત્રસકાયા છે ૧. તેથકી તેજિકાયા અસંખ્યાત ગુણ છે ૨. તેથકી પૃથ્વીકાયા વિશેષાધિક છે ૩. તેથકી અપકાયા વિશેષાધિક ૬ ૪. તેથકી વાયુકાયા વિશેષાધિક છે ૫, તે થકી અકાયા અનંત ગુણ છે ૬, અને તે થકી વનસ્પતિકાયા અનંત ગુણ ૬ ૭. ॥૨॥

અથવા વળી સાત બેઠે સર્વ જીવ કલા છે. કૃષ્ણ લેસ્વાવંત ૧, નીલ લેસ્વાવંત ૨, કાપોત લેસ્વાવંત ૩, તેજો લેસ્વાવંત ૪, પદ્મ લેસ્વાવંત ૫, સુક્ત લેસ્વાવંત ૬, અને અલેસ્વાવંત ૭, (તે સિદ્ધ.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કૃષ્ણ લેસ્વાવંત કૃષ્ણ લેસ્વાવંતપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-વર્થી અંતમુંદુત્તં રહે (તે મનુષ્ય, નિર્વચ આથી જાણી.) અને ઉત્પાદણે તેત્રીસ સામરોપમ અંતમુંદુત્તં અધિક રહે (તે એમ જે સાતમી નરકે તેત્રીસ સામરોપમ અને અંતમુંદુત્તં અધિક તે આજ્ઞા ભવનું જાણી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, નિઘ લેસ્વાવંત નિઘ લેસ્વાવંતપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-વર્થી અંતમુંદુત્તં રહે. અને ઉત્પાદણે દસ સામરોપમ અને

પામેપમને અસંખ્યાનમે ભાગે અપિ રહે. (તે એમને પુષ પ્રમાણે એટલા આતખા-
વન થયો નિષ દેખા છે તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભરવંત, કાપોત લેખાવંત કાપોત લેખાવંતપણે કેટલો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્યનથી અંતમુંદુતું રહે અને ઉત્પદ્યજે ત્રણ સાચોપમ અને
પામેપમને અસંખ્યાનમે ભાગે અપિ રહે. (તે એમને ત્રીજી નરી એટલા આતખાવંત
થયો કાપોત લેખા છે તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભરવંત, તેને લેખાવંત તેને લેખાવંતપણે કેટલો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્યનથી અંતમુંદુતું રહે તે ઉત્પદ્યજે બે સાચોપમ અને પામેપમને
અસંખ્યાનમે ભાગે અપિ રહે. (કાગ રોડો એટલું આતખું છે તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભરવંત, પણ લેખાવંત પણ લેખાવંતપણે કેટલો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્યનથી અંતમુંદુતું રહે અને ઉત્પદ્યજે રણ સાચોપમ અને
અંતમુંદુતું અપિ રહે. (રણ સાચોપમ પાંચમા રોડો આપી અને અંતમુંદુતું પાંચ
ભાગુ જાણું)

પ્રશ્ન—હે ભરવંત, કાગ લેખાવંત કાગ લેખાવંતપણે કેટલો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્યનથી અંતમુંદુતું રહે અને ઉત્પદ્યજે તેથીય સાચોપમ અને
અંતમુંદુતું અપિ રહે. (સર્વ સિદ થયો કાગ લેખા છે તે માટે તે અંતમુંદુતું તે
પાં ભાગુ જાણું)

પ્રશ્ન—હે ભરવંત, અલેખાવંત અલેખાવંતપણે કેટલો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, અલેખી (સિદ) તે સર્વ અર્થ વસીત છે. (નિતી અર્થ છે પણ
અંત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભરવંત, કુખ્ય લેખાવંતને કેટલા કાગનું અંતર પડે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્યનથી અંતમુંદુતું અને ઉત્પદ્યજે તેથીય સાચોપમ અને
અંતમુંદુતું અપિ એટલું અંતર પડે. (કાગ લેખાની એટલી સિયનિ છે માટે.) એમ નિષ
લેખાવંતને અને કાપોત લેખાવંતને પણ અંતર કહેવો.

પ્રશ્ન—હે ભરવંત, તેને લેખાવંતને કેટલા કાગનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્યનથી અંતમુંદુતું અને ઉત્પદ્યજે અનલે કાગ (નિયેત માટે
રહે તો) અંતર પડે એમ પણ લેખાવંતને પણ અંતર કહેવો અને કાગ લેખાવંતને
પણ એમજ અંતર કહેવો.

પ્રશ્ન—હે ભરવંત, અલેખાવંત (સિદ) તેને કેટલા કાગનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, તેને સર્વ અર્થવસીત તેને અંતર નથી.

પ્રશ્ન—હે ભરવંત, કુખ્ય લેખાવંત ૧, નિષ લેખાવંત ૨, કાપોત લેખાવંત ૩, તેને

લેસ્વાર્ત ૪, ૫મ લેસ્વાર્ત ૫, શુક્ર લેસ્વાર્ત ૬, અને અલેસ્વાર્ત ૭. (સિદ્ધ) એ સાત મહિ કયા કયાથી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વથી થોડા શુક્ર લેસ્વાર્ત જીવ છે ૧, તેથી ૫મ લેસ્વાર્ત સંખ્યાન ગુણ છે ૨, તેથી તેજે લેસ્વાર્ત સંખ્યાન ગુણ છે ૩, તેથી અલેસ્વાર્ત (સિદ્ધ) અર્ત ગુણ છે ૪, તેથી કોણ લેસ્વાર્ત અર્ત ગુણ ૫, તેથી નિઃ લેસ્વાર્ત નિર્લેશિક છે ૬, અને તેથી કુળ લેસ્વાર્ત જીવ નિર્લેશિક છે ૭. આઠ એ શી જીનામીમ સુને સમવિષ સર્વ જીવની પ્રતિપત્તિ સંપૂર્ણ થય.

૧૪૫. આઠ પ્રકારે સર્વ જીવના આગાવા બે. તેમાં તેની કાયરિધિતિ, અંતર ને અદ્ય, બાહ્યનો અધિકાર.

તાં જે આચાર્ય એમ કહે છે જે આઠ બેરે સર્વ જીવ કયા છે તે કહેશે. નારી ૧, નિર્વંચ ૨, નિર્વંચની સ્ત્રી ૩, મનુષ્ય ૪, મનુષ્યની સ્ત્રી ૫, દેવતા ૬, દેવીઓ ૭, ને સિદ્ધ ૮.

પ્રશ્ન—હે જ્ઞાનમ, નારી નારીઓને કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યનથી હજી દળર વરસ ને ઉગુટપણે તેરીમ કાપરોપમ રહે.

પ્રશ્ન—હે જ્ઞાનમ, નિર્વંચ નિર્વંચને કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યનથી અતમુંકુન રહે ને ઉગુટપણે અનતો વનસપતિના જેટલો કાળ રહે.

પ્રશ્ન—હે જ્ઞાનમ, નિર્વંચની સ્ત્રી નિર્વંચની સ્ત્રીઓને કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યનથી અતમુંકુન રહે અને ઉગુટપણે ત્રણ પચોપમ પૂર્વે કોઈ પ્રયત્નને અધિક રહે. (નિ એમ જે સાત જગ કોડ પૂર્વના કરીને આડનો જગ ત્રણ પચોપમ નો જુગપણે કરે ત્યારે ને માત યાવ)

પ્રશ્ન—હે જ્ઞાનમ, મનુષ્ય મનુષ્યને કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યનથી અતમુંકુન રહે અને ઉગુટપણે ત્રણ પચોપમ પૂર્વે કોઈ પ્રયત્નને અધિક રહે (અતની જગના નિર્વંચની સ્ત્રી પચે પૂર્વના એમ મનુષ્યની સ્ત્રી ત્રણ કાળરિધિ કહેશે).

પ્રશ્ન—હે જ્ઞાનમ, દેવતા દેવતાને કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, દેવતા જ્યનથી હજી દળર વરસ રહે ને ઉગુટપણે તેરીમ કાપરોપમ રહે.

પ્રશ્ન—હે જ્ઞાનમ, દેવી દેવીને કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યનથી હજી દળર વરસ રહે અને ઉગુટપણે પચોપમ પચોપમ પચી રહે. (અતની જગના નિર્વંચની સ્ત્રી પચે પૂર્વના એમ દેવીની સ્ત્રી ત્રણ કાળરિધિ કહેશે.)

પ્રશ્ન—હે સગરંત, સિદ્ધ સિદ્ધપણે કેમજો કાગ રહે?

દેશને—હે અંતમ, તેને સારી અપજાસીન છે. (નિની જાણે છે પણ અંત નથી.)

પ્રશ્ન—દે ભવરાંત, નારાણે કેટલા કાળનું અંતર પડે?

સીનાર—હે જાનબ, જમ-બપો આંતરુંદુસંતું (તંદુસ મઝાહિનો બા રહી પાઝી તારી
મા ત્યારે) અને કુટુંબને જનરપરિના જેટલો અનસો કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—દે સમયે, નિર્ણયને કેટલા કાળનું અંતર પડે?

દિનશ્રી-દો રીનમ, જ્ય-વધી અંતરુંનું અને ઉત્પાદો સારોવમ સન પ્રધાત પ્રાપ્તુનું
અંતર શ્રો. (તિર્થ દાગી રીન જળ રનિ મારો એરોગ કાગ છે તે મારો)

૫૫—દે ભગવંત, નિર્વચણી જીને કેટલા કાળનું ચતર ૪૩.

પિતર-—તે નામ, જામ-પથી અનુક્રમણું ને ઉગ્રપણે અનતો વતરપનિનો કામ
 જાનર ૧૩. એમ અનુષ ૧. અનુષ્ઠી ૨, દેવના ૩, ને દેવી ૪ એ યદેને અનર પૂરે
 એમ નિર્વચીત્રી ૬ અનુ નેમ જામ-અ અનુક્રમણું ને ઉગ્રપણે અનતો વતરપનિના ૨. જનું
 જાનર ૨૬૩

५२९—इ कथा न सिद्धे हेतु, अग्रे अत्र ५३०

દિશનું— મં ૧૫, જે એ જાણે અપરં રમ ૧ ઉ જેને અતર ન દે.૫

[illegible]

1970-1971
 1972-1973
 1974-1975
 1976-1977
 1978-1979
 1980-1981
 1982-1983
 1984-1985
 1986-1987
 1988-1989
 1990-1991
 1992-1993
 1994-1995
 1996-1997
 1998-1999
 2000-2001
 2002-2003
 2004-2005
 2006-2007
 2008-2009
 2010-2011
 2012-2013
 2014-2015
 2016-2017
 2018-2019
 2020-2021
 2022-2023
 2024-2025
 2026-2027
 2028-2029
 2030-2031
 2032-2033
 2034-2035
 2036-2037
 2038-2039
 2040-2041
 2042-2043
 2044-2045
 2046-2047
 2048-2049
 2050-2051
 2052-2053
 2054-2055
 2056-2057
 2058-2059
 2060-2061
 2062-2063
 2064-2065
 2066-2067
 2068-2069
 2070-2071
 2072-2073
 2074-2075
 2076-2077
 2078-2079
 2080-2081
 2082-2083
 2084-2085
 2086-2087
 2088-2089
 2090-2091
 2092-2093
 2094-2095
 2096-2097
 2098-2099
 2100-2101
 2102-2103
 2104-2105
 2106-2107
 2108-2109
 2110-2111
 2112-2113
 2114-2115
 2116-2117
 2118-2119
 2120-2121
 2122-2123
 2124-2125
 2126-2127
 2128-2129
 2130-2131
 2132-2133
 2134-2135
 2136-2137
 2138-2139
 2140-2141
 2142-2143
 2144-2145
 2146-2147
 2148-2149
 2150-2151
 2152-2153
 2154-2155
 2156-2157
 2158-2159
 2160-2161
 2162-2163
 2164-2165
 2166-2167
 2168-2169
 2170-2171
 2172-2173
 2174-2175
 2176-2177
 2178-2179
 2180-2181
 2182-2183
 2184-2185
 2186-2187
 2188-2189
 2190-2191
 2192-2193
 2194-2195
 2196-2197
 2198-2199
 2200-2201
 2202-2203
 2204-2205
 2206-2207
 2208-2209
 2210-2211
 2212-2213
 2214-2215
 2216-2217
 2218-2219
 2220-2221
 2222-2223
 2224-2225
 2226-2227
 2228-2229
 2230-2231
 2232-2233
 2234-2235
 2236-2237
 2238-2239
 2240-2241
 2242-2243
 2244-2245
 2246-2247
 2248-2249
 2250-2251
 2252-2253
 2254-2255
 2256-2257
 2258-2259
 2260-2261
 2262-2263
 2264-2265
 2266-2267
 2268-2269
 2270-2271
 2272-2273
 2274-2275
 2276-2277
 2278-2279
 2280-2281
 2282-2283
 2284-2285
 2286-2287
 2288-2289
 2290-2291
 2292-2293
 2294-2295
 2296-2297
 2298-2299
 2300-2301
 2302-2303
 2304-2305
 2306-2307
 2308-2309
 2310-2311
 2312-2313
 2314-2315
 2316-2317
 2318-2319
 2320-2321
 2322-2323
 2324-2325
 2326-2327
 2328-2329
 2330-2331
 2332-2333
 2334-2335
 2336-2337
 2338-2339
 2340-2341
 2342-2343
 2344-2345
 2346-2347
 2348-2349
 2350-2351
 2352-2353
 2354-2355
 2356-2357
 2358-2359
 2360-2361
 2362-2363
 2364-2365
 2366-2367
 2368-2369
 2370-2371
 2372-2373
 2374-2375
 2376-2377
 2378-2379
 2380-2381
 2382-2383
 2384-2385
 2386-2387
 2388-2389
 2390-2391
 2392-2393
 2394-2395
 2396-2397
 2398-2399
 2400-2401
 2402-2403
 2404-2405
 2406-2407
 2408-2409
 2410-2411
 2412-2413
 2414-2415
 2416-2417
 2418-2419
 2420-2421
 2422-2423
 2424-2425
 2426-2427
 2428-2429
 2430-2431
 2432-2433
 2434-2435
 2436-2437
 2438-2439
 2440-2441
 2442-2443
 2444-2445
 2446-2447
 2448-2449
 2450-2451
 2452-2453
 2454-2455
 2456-2457
 2458-2459
 2460-2461
 2462-2463
 2464-2465
 2466-2467
 2468-2469
 2470-2471
 2472-2473
 2474-2475
 2476-2477
 2478-2479
 2480-2481
 2482-2483
 2484-2485
 2486-2487
 2488-2489
 2490-2491
 2492-2493
 2494-2495
 2496-2497
 2498-2499
 2500-2501
 2502-2503
 2504-2505
 2506-2507
 2508-2509
 2510-2511
 2512-2513
 2514-2515
 2516-2517
 2518-2519
 2520-2521
 2522-2523
 2524-2525
 2526-2527
 2528-2529
 2530-2531
 2532-2533
 2534-2535
 2536-2537
 2538-2539
 2540-2541
 2542-2543
 2544-2545
 2546-2547
 2548-2549
 2550-2551
 2552-2553
 255

છાતક સામરોપમ આગેશં રહે. (જે વાર અનુવર વિમાને અથવા ત્રણ વાર અનુવર મારે
દેવકોઠિ અરધિ જ્ઞાન સહીત જ્ય એવાં ત્યારે એ છાતક સામરોપમ થાય અને જે મનુષ્યના
વર્ગે ભવ કરે તે સાધિકપણું જાણવું.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનપર્વવ્રતની મનપર્વવ્રતની પહે કૈટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે પ્રાંતમ, જ્યન્યથી એક સમય રહે. (ઉપજીને જ્ય ત્યારે) અને ઉત્પદ્યજે
દેશો જીવો (નવ વરસે જીવો) પૂર્વ કોડી રહે. (કેમકે મનપર્વવ્રતના મારીતવંતેજ દેવ
જેથી મારીતવે તેટલોજ કાળ છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેવળગ્રાની કેવળગ્રાની પહે કૈટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે પ્રાંતમ, તે તો સાદિ અપર્વ વગીત છે. (તેની આદિ છે પણ અંત નથી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનિ અગ્રાની મનિ અગ્રાની પહે કૈટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે પ્રાંતમ, તેના ત્રણ બેદ છે. અનાદિ અપર્વ વગીત ૧, (તે અખલ) અનાદિ
સપર્વ વગીત ૨, (તે અપ્રાપ્ત સમ્યક્ત અને જ્ય) અને સાદિ સપર્વ વગીત ૩, (તે
સમ્યક્ત પામીને પડયા છે તે.) તેમાં જે સાદિ સપર્વ વગીત (પડયા છે) તે જ્યન્યથી
અંતમુંદુર્ગં રહે અને ઉત્પદ્યજે અનંતો કાળ જ્યત્ અર્ધ પુરુષ પરાતતં દેશે કોજો
રહે. (પડયા થયે અગ્રાની રહે.) એમ યુત્ત અગ્રાની પણ મનિ અગ્રાનીનીપર કહેવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વિભંગગ્રાની વિભંગગ્રાની પહે કૈટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે પ્રાંતમ, જ્યન્યથી એક સમય રહે અને જ્યુદ્યજે તેગ્રીસ સામરોપમ દેશે
જીવો પૂર્વ કોડી અધિક રહે. (તે એમ જે પૂર્વ કોડીના આપખાવંત વિભંગગ્રાન સદિત
મનુષ્ય મગીને સાતમી નરકે જ્ય ત્યારે એ માન થાય પછે વિભંગગ્રાની અવરય મટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનિગ્રાનીને અતર કૈટલો કાળનું દેવા?

ઉત્તર—હે પ્રાંતમ, જ્યન્યથી અતમુંદુર્ગં અને જ્યુદ્યજે અનંતો કાળ જ્યત્ અર્ધ
પુરુષ પરાતતં દેશે કોજો અતર પડ. (પડયાને)

એમ યુત્ત ગ્રાની ૧, અરધિ ગ્રાની ૨, અને મન પર્વવ્રત ગ્રાની ૩, એ ત્રણેને મનિગ્રાની
નીપર અતર જાણવું

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, કેવળગ્રાનીને કૈટલો કાળનું અતર દેવા?

ઉત્તર—હે પ્રાંતમ, સદિ અપર્વ વગીતને અતર ન દેવા. (આનું ન જ્ય તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, મનિ અગ્રાનીને કૈટલો કાળનું અતર દેવા?

ઉત્તર—હે પ્રાંતમ, તેના ત્રણ બેદ છે. તે અનાદિ અપર્વ વગીત ૧, (તે અખલ) તેદને
અતર નથી. અનાદિ સપર્વ વગીત ૨, (તે અપ્રાપ્ત ગ્રાની અને જ્ય) તેદને પણ અતર
નથી. અને સદિ સપર્વ વગીત ૩, (તે પડયા) તેદને અતર જ્યન્યથી અંતમુંદુર્ગં
અને ઉત્પદ્યજે છાતક સામરોપમ આગેશં અતર પડે. (એટલેજ મનિગ્રાનીનો કાળ
છે તે માટે) એમ યુત્ત અગ્રાનીને પણ મનિ અગ્રાનીનીપર કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વિષમ જાતને અંતર કેટલા કાળે ૫૨?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્ય-વધી અતર્કુદ્ધનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતિ કાળ અંતર ૫૨. (વનરવિનિ મારે જ્ય તારે તીર્થ વીમજ નથી ને મારે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અનિશ્ચાની ૧, મુનશ્ચાની ૨, અરધિશ્ચાની ૩, મનપરવશાની ૪, કેવલશ્ચાની ૫, અનિશ્ચાની ૬, મુનશ્ચાની ૭, અને વિષમશ્ચાની ૮ એ આઠ મારે કયા કયાથી કયા, ધણું દોષ?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, સર્વથી કયા છત્ર મનપરવશાની છે ૧, (તે કોમ ૩ મનપરવશાની તે સુદ સુપ્રતોષ દોષ ને મારે સખ્યાન ૫૨૫) તે કાળ અરધિશ્ચાની અસખ્યાન કાળ છે ૨, તે કાળ અનિશ્ચાની અને મુનશ્ચાની એ ને ૫૨૫૨ે ગુરુ છે. (મનિ, મુનશ્ચા સર્વોત્તમ દોષ ને મારે) અને અરધિશ્ચાનીથી વિગતપિત છે. ૪, (વિવેચ, મનુષ્ય મારે ધણું ને મારે) તે કાળ વિષમ જાતી અસખ્યાન કાળ છે. (મિષ્ટાન્ત દષ્ટિ ધણું છે મારે) ૫, તે કાળ કેવલશ્ચાની અનંત કાળ છે ૬, (મિદ અનંત મારે) ને તે કાળ અનિશ્ચાની, અને મુનશ્ચાની એ ને ૫૨૫૨ે ગુરુ (સરખા) છે સર્વથી મારે ધણું કેવલશ્ચાની કાળ અનંત કાળ છે ૮, (મીઠ કાળ કોઈ અનંત કાળ છે તે મારે) ૧૨૧ એ કો છત્રશીલમ કહે અરધિશ્ચાનીથી સર્વધું ધણ.

૧૪૧. નવ પ્રશ્ને સર્વ છત્રના આગાધા એ. તેમાં તેની કાયસ્થિતિ, અંતર ને અદ્ય, બદુલવના અધિમાર.

તાં ને આચાર્ય કોમ કહે છે ને ના મોરે સર્વ છત્ર કયા છે તે કહે છે કોઈ ૧, મેદકી ૨, તેદકી ૩, કીરેકી ૪, નારકી ૫, પચેકી વિવેચ ૬, મનુષ્ય ૭, દેવ ૮, ને સિદ્ધ ૯.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કોઈ છત્ર કોઈપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જ્ય-વધી અતર્કુદ્ધનું રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતિ વનરવિનિ કાળ રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મેદકા મેદકીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ જ્ય-વધી અતર્કુદ્ધનું રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે સખ્યાન કાળ રહે?

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારકા નારકીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ જ્ય-વધી હસ હસર વસ રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે તેનાં સાચાં પામણી રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પચેકા વિવેચ પચેકી વિવેચપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે મૈત્રમ જ્ય-વધી અતર્કુદ્ધનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે વધુ પામણી પૂર્વ કોઈ પ્રકારે અધિ રહે (અ. જ્ય કાળ ૩૨૫) કોમ મનુષ્યને વધુ કહેતુ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવતા દેવતાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, દેવતાને જ્યન્ય દસ હજાર વરસ અને ઉત્કૃષ્ટ તેજીસ સાગર કહેજું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સિદ્ધ સિદ્ધપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સાદિ અપર્વ વસીન છે. (તેની આદિ છે પણ અંત નથી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકેન્દ્રીને અંતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યપણે અંતર્મુદુર્તનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે બે હજાર સાગરોપમ સંખ્યાને વરસે અધિક અંતર પડે. (એકેન્દ્રી દાગી રોષ એટલેજ કાળ છે તે મારે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બેઇરીયને અંતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અંતર્મુદુર્તનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનંતો) વનરપતિને કાળ અંતર પડે. (એકેન્દ્રી માંહે જ્ય ત્યારે.)

એમ તેન્દ્રી ૧, ચૌરેન્દ્રી ૨, નારકી ૩, પચેન્દ્રી તિર્થંચ ૪, મનુષ્ય ૫, અને દેવતા ૬, એ સર્વને બેઇરીની પરી જ્યન્ય અંતર્મુદુર્તનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનંતો) વનરપતિને કાળ અંતર પડે. (એકેન્દ્રી માંહે જ્ય ત્યારે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સિદ્ધને અંતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે તો સાદિ અપર્વ વસીન છે તેને અંતર ન હોય.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, એકેન્દ્રી ૧, બેદ્રી ૨, તેદ્રી ૩, ચતુરેન્દ્રી ૪, નારકી ૫, પચેન્દ્રી તિર્થંચ ૬, મનુષ્ય ૭, દેવતા ૮, અને સિદ્ધ ૯, એ નવ માંહે કયા કયાથી યોગ્ય, પણ હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થકી યોગ્ય મનુષ્ય છે ૧, તે થકી નારકી અસંખ્યાન ગુણા છે ૨, તે થકી દેવતા અસંખ્યાત ગુણા છે ૩, તે થકી પચેન્દ્રી તિર્થંચ અસંખ્યાન ગુણા છે ૪, તે થકી ચતુરેન્દ્રી વિશેષાધિક છે ૫, તે થકી તેદ્રી વિશેષાધિક છે ૬. તે થકી બેદ્રી વિશેષાધિક ૭, તેથકી સિદ્ધ અનંતગુણા છે ૮. અને તે થકી એકેન્દ્રી અનંતગુણા ૯. ॥૧॥

અથવા વળી નવ બેદે સર્વ જીવ કલા છે. પ્રથમ સમયના નારકી ૧, અપ્રથમ સમયના નારકી ૨, પ્રથમ સમયના તિર્થંચ ૩, (પૂછા કાળે ઉપજવાને પદીસે સમયે વર્તતા તે પ્રથમ સમયી કહીએ અને રોષ સર્વ તે અપ્રથમ સમયી કહીએ), અપ્રથમ સમયના તિર્થંચ ૪, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૫, અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૬, પ્રથમ સમયના દેવતા ૭, અપ્રથમ સમયના દેવતા ૮, અને સિદ્ધ ૯.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના નારકી પ્રથમ સમયના નારકીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક સમયજ રહે. (પછે અપ્રથમ સમયી થાય તે મારે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયી નારકી અપ્રથમ સમયી નારકીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી દસ હજાર વરસ એક સમયે જીજ્ઞા રહે. ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેજીસ સાગરોપમ એક સમયે જીજ્ઞા રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના તિર્થે પ્રથમ સમયના નિર્વચણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એકજ સમય રહે?

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના તિર્થે અપ્રથમ સમયના નિર્વચણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ય-વધી કુદ્રક ભવ એક સમયે ઉભો રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે જનતો વનરખનિનો કાળ રહે. (જાવના પૂર્વવત.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય પ્રથમ સમયના મનુષ્યપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એકજ સમય રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય અપ્રથમ સમયના મનુષ્યપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ય-વધી કુદ્રક ભવ એક સમયે ઉભો રહે. ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પાંચો-૧૫૫ પૂર્વે ફરી પ્રયત્નને અધિક રહે. (કાળ આઠ ભવ કરવાથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, દેવના દેવતાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, દેવના નારાધીની પદે પ્રથમ સમયે અપ્રથમ સમયના કહેવા.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સિદ્ધ સિદ્ધપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેણે સદિ અપરં વસીત છે. (તેની આદિ છે પણ અંત નથી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના નારાધીને અંતર કેટલા કાળનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ય-વધી દશ દહાર વરસ અંતર્મુદુને અધિક અંતર પડે. (તે એમ જે દશ દહાર વરસનું નરનું જ્ય-વ આપુધ્ય જોતરીને અંતર્મુદુને અન્ન ભવ કરી ફરી પાછો નરકમાં ઉપજે ત્યાં પ્રથમ સમયે થાય તે માટે.) ને ઉત્કૃષ્ટપણે જનતો કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના નારાધીને અંતર કેટલા કાળનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ય-વધી અંતર્મુદુને (તે એમ જે અંતર્મુદુને અન્ન ભવ કરી નરક માટે ઉપજે ત્યાં) ને ઉત્કૃષ્ટપણે જનતો કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના નિર્વચને કેટલા કાળનું અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ય-વધી બે કુદ્રક ભવ સમયે ઉભો જન પડે (તે એમ જે સમયે ઉભો રેલાનો કુદ્રક ભવ બેઠમણિ ફરી નિર્વચ થવ ના પ્રથમ સમય થાય તે માટે.) અને ઉત્કૃષ્ટપણે જનતો કાળ અંતર પડે (તે એમ જે જનતો કાળ નિર્વચમાં રહે પણ વધે અન્ન જનનિ ભવ કર્યા વિના પ્રથમ સમયે ન થવ તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના નિર્વચને કેટલા કાળનું અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ય-વધી એક કુદ્રક ભવ સમયે અધિક જન પડે (એક મનુષ્યનો છુટુ ભવ કરીને પાંચે નિર્વચ થવ ના.) અને ઉત્કૃષ્ટપણે કરી પ્રથમ સમયે કાળ અંતર પડે (એકે કરી જન અન્ન કરીને. દશ વા. નિર્વચ થવ તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના મનુષ્યને કેટલા કાળનું અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ પ્રથમ સમયના નિર્વચને કહ્યું તેમ અંતર કહેજું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના મનુષ્યને કેટલા કાળનું અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-વથી એક કુલક જાવ સમયે અધીકનું અંતર પડે. (તે એમ જે એક નિર્વચનો કહ્યું જાવ કરીને પાછો મનુષ્ય થાવ ત્યારે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતો કાળ અંતર પડે. (વનરપતિમાં જાવ ત્યારે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના દેવતાને કેટલા કાળનું અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ પ્રથમ સમયના નારકીને અંતર કહ્યું તેમ અંતર કહેજું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના દેવતાને કેટલા કાળનું અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ અપ્રથમ સમયના નારકીને અંતર કહ્યું તેમજ અંતર કહેજું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, સિદ્ધને અંતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સાદિ અપર્યં વસીતને અંતર નથી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના નારકી ૧, પ્રથમ સમયના નિર્વચ ૨, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૩, પ્રથમ સમયના દેવતા ૪. એ ચાર માંહે કયા કવાયકી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વથકી થોડા પ્રથમ સમયના મનુષ્ય છે ૧, તે થકી પ્રથમ સમયના નારકી અસંખ્યાન ગુણા છે ૨, તે થકી પ્રથમ સમયના દેવતા અસંખ્યાન ગુણા છે ૩, અને તે થકી પ્રથમ સમયના નિર્વચ અસંખ્યાનગુણા છે ૪, (જે કે નિર્વચ સાદા અનંતા ઉપજતા પામીએ પણ તે છતાં તેવા નહીં પણ જે દેવતા, નારકી અને મનુષ્ય મરિચી જે નિર્વચમાં ઉપજતા હોય તેનેજ પ્રથમ સમયના નિર્વચ કહીએ તે માટે અસંખ્યાનાજ પામીએ એ ભાવાર્થ જણાવો.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના નારકી ૧, અપ્રથમ સમયના નિર્વચ ૨, અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૩, અને અપ્રથમ સમયના દેવતા ૪, એ ચાર માંહે કયા કવાયકી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વથકી થોડા અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય છે ૧, તે થકી અપ્રથમ સમયના નારકી અસંખ્યાન ગુણા છે ૨, તે થકી અપ્રથમ સમયના દેવતા અસંખ્યાન ગુણા છે ૩, અને તે થકી અપ્રથમ સમયના નિર્વચ અનંત ગુણા છે ૪,

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના નારકી ૧, અને અપ્રથમ સમયના નારકી ૨, એ બે માંહે કયા કવાયકી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થકી થોડા પ્રથમ સમયના નારકી છે ૧, તે થકી અપ્રથમ સમયના નારકી અસંખ્યાન ગુણા છે ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના નિર્વેચ ૧, અને અપ્રથમ સમયના નિર્વેચ ૨, એ બે માટે કયા કયાયથી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વથાથી થોડા પ્રથમ સમયના નિર્વેચ છે ૧, તેથી અપ્રથમ સમયના નિર્વેચ અનંત યુક્ત છે ૨. (ને એમ જે નિર્વેચ મરી નિર્વેચમાં ઉપજે એવે છે તે સર્વે અપ્રથમ સમયનાજ કદીએ તે માટે.)

એમ મનુષ્ય જાને દેવતાનું અદ્ય, બહુત્વ જેમ નારીનું કશું તેમ પ્રથમ સમયનાથી અપ્રથમ સમયના અસંખ્યાન યુક્ત કહેય.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના નારી ૧, પ્રથમ સમયના નિર્વેચ ૨, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૩, પ્રથમ સમયના દેવતા ૪, અપ્રથમ સમયના નારી ૫, અપ્રથમ સમયના નિર્વેચ ૬, અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૭, અપ્રથમ સમયના દેવતા ૮, ને સિદ્ધ ૯. એ ના માટે કયા કયાયથી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વથાથી થોડા પ્રથમ સમયના મનુષ્ય છે ૧, તેથી અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય અસંખ્યાન યુક્ત છે ૨, તેથી પ્રથમ સમયના નારી અસંખ્યાન યુક્ત છે ૩, તેથી પ્રથમ સમયના દેવતા અસંખ્યાન યુક્ત છે ૪, તેથી પ્રથમ સમયના નિર્વેચ અસંખ્યાન યુક્ત છે ૫, તેથી અપ્રથમ સમયના નારી અસંખ્યાન યુક્ત છે ૬, તેથી અપ્રથમ સમયના દેવતા અસંખ્યાન યુક્ત છે ૭, તેથી સિદ્ધ અનંત યુક્ત છે ૮, અને તેથી અપ્રથમ સમયના નિર્વેચ અનંત યુક્ત છે ૯. આમાં એ શી કલ્યાણીયમ મુલે નવ વિષ સર્વે જીવની પ્રતિષ્ઠિતિ સંપન્ન થય.

૧૬૭. ૬૨૧ પ્રકારે સર્વે જીવના આજ્ઞાવા બે. તેમાં તેની કાયસ્થિતિ, અંતર ને અદ્ય, બહુત્વનો અધિકાર,

ત્યાં જે આચાર્ય એમ કહે છે જે ૬૨૧ બે સર્વે જીવ કલાએ તે કહે છે પૃથ્વીકાયા ૧, અપકાયા ૨, તેડીકાયા ૩, વાયુકાયા ૪, વનસ્પતિકાયા ૫, બેદદિ ૬, તેડદિ ૭, મકરેદિ ૮, પચેદિ ૯ અને અનેદિ ૧૦. (તે સિદ્ધ.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃથ્વીકાયા જીવ પૃથ્વીકાયાપણે કેટલો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જન્મ-મથી અતમુદુર્ગ રહે અને ઉત્પદ્યણે અસંખ્યાતો કાગ અસંખ્યાની ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી એ કાગથી બાંધ્યું, અને સંવયથી અસંખ્યાના મોડાના જેટલા આકાશ પ્રદેશ હોય તેટલી ઉત્સર્પિણી. અવસર્પિણી કમી રહે.

એમ અપકાયા ૧, તેડીકાયા ૨ અને વાયુકાયા ૩. એ ત્રણેને પૃથ્વીકાયાની પેરે કહેયું.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વનસ્પતિકાયા જીવ વનસ્પતિકાયાપણે કેટલો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જન્મ-મથી અતમુદુર્ગ રહે અને ઉત્પદ્યણે અનંતો કાગ અનંતી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી અને તે આકાશ પ્રદેશ જેટલો અસંખ્યાના પુદ્ગલ પરાવર્ત આગળીકાયા અસંખ્યા ૧૫. સ્વામ્ય. જેટલા સમય હોય તેટલા પુદ્ગલ પરાવર્ત કમી રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, બેઠદિ બેઠદિપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી અંતર્મુદુર્ત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે સંખ્યાનો કાળ રહે.

એમ તેઠદિ ૧, અને ચક્રીદ્રી ૨, એ બનેની પણ કાચરિયનિ બેઠદ્રીનોપર કહેતી.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પચેદ્રી પચેદ્રીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી અંતર્મુદુર્ત રહે, અને ઉત્કૃષ્ટપણે હમર સામરોપમ અભેરં લગી રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અનેદ્રી (સિદ્ધ) અનેદ્રીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેતો સાદિ અપર્વસિત છે. (તેની આદિ છે પણ અંત નથી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પૃથ્વીકાયાને અંતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી અંતર્મુદુર્તનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે વનરપતિના કાળ જેટલું અંતર પડે.

એમ અપકાયા ૧, તેઢકાયા ૨, વાયુકાયા ૩, બેઠદિ ૪, તેઢદિ ૫, ચક્રીદ્રી ૬, અને પચેદ્રી ૭, એ સાતેને અંતર જ્યન્યથી અંતર્મુદુર્તનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે વનરપતિના જેટલો અનંતો કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, વનરપતિકાયાને અંતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અસંખ્યાતો કાળ. જેટલી પૃથ્વીકાયાની કાચરિયનિ તેટલું વનરપતિ કાયાને અંતર જાણુ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અનેદ્રી (સિદ્ધ) ને અંતર કેટલા કાળનું હોય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેતો સાદિ અપર્વસિત છે તેને અંતર ન હોય.

પ્રશ્ન—હે ગૌતમ, પૃથ્વીકાયા ૧, અપકાયા ૨, તેઢકાયા ૩, વાયુકાયા ૪, વનરપતિકાયા ૫, બેઠદિ ૬, તેઢદિ ૭, ચક્રીદ્રી ૮, પચેદ્રી ૯, અને અનેદ્રી ૧૦, (સિદ્ધ) એ દશ મહિ કયા કયાયકી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વથકી થોડા પચેદ્રી છે ૧, તેથકી ચક્રીદ્રી વિરોપાધિક છે ૨, તેથકી તેઢદિ વિરોપાધિક ૩, તેથકી બેઠદિ વિરોપાધિક છે ૪, તેથકી તેઢકાયા અસંખ્યાતગુણ ૫, તેથકી પૃથ્વીકાયા વિરોપાધિક છે ૬, તેથકી અપકાયા વિરોપાધિક છે ૭, તેથકી વાયુકાયા વિરોપાધિક છે ૮, તેથકી અનેદ્રી (સિદ્ધ) અનંત ગુણ છે ૯, અને તેથકી વનરપતિકાયા અનંત ગુણ છે ૧૦. ॥૧૧॥

અથવા વળી દશ બેઠે સર્વ જીવ કલા છે. પ્રથમ સમયના નારકી ૧, અપ્રથમ સમયના નારકી ૨, પ્રથમ સમયના તિવંચ ૩, અપ્રથમ સમયના તિવંચ ૪, પ્રથમ સમયના મતુષ્ય ૫, અપ્રથમ સમયના મતુષ્ય ૬, પ્રથમ સમયના દેવતા ૭, અપ્રથમ સમયના દેવતા ૮, પ્રથમ સમયના સિદ્ધ ૯, અને અપ્રથમ સમયના સિદ્ધ ૧૦.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના નારી પ્રથમ સમયના નારી પછે કેટલો કાળ રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રય, એક સમય સમીપ રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના નારી અપ્રથમ સમયના નારીપછે કેટલો કાળ રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રય, જ્ય-વધી દસ હજાર વરસ એક સમયે ઊભા રહે. અને ઉત્કૃષ્ટપણે તેવીકે સાચોપમ એક સમયે ઊભા રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના નિર્વ્ય પ્રથમ સમયના નિર્વ્ય પછે કેટલો કાળ રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રય, એક સમય સમીપ રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના નિર્વ્ય અપ્રથમ સમયના નિર્વ્યપછે કેટલો કાળ રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રય, જ્ય-વધી એક હુકમ ભગ તે પછુ એક સમયે ઊભા રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે અન્યો વનાવનિના જોડકો કાળ રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય પ્રથમ સમયના મનુષ્યપછે કેટલો કાળ રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રય, એકજ સમય રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય અપ્રથમ સમયના મનુષ્યપછે કેટલો કાળ રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રય, જ્ય-વધી હુકમ ભગ તે પછુ સમયે ઊભા રહે. અને ઉત્કૃષ્ટપણે મનુષ્ય પમોપમ પૂર્વે કોડી પ્રકારે અધિક રહે. (સાત આદિ ભગ કરકારી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના દેવતા પ્રથમ સમયના દેવતા પછે કેટલો કાળ રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રય, પ્રથમ સમયના દેવતા અને અપ્રથમ સમયના દેવતા જેમ નારી કદા જેમ કદેસ.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના સિદ્ધ પ્રથમ સમયના સિદ્ધપછે કેટલો કાળ રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રય, એકજ સમય રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના સિદ્ધ અપ્રથમ સમયના સિદ્ધપછે કેટલો કાળ રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રય, તે તો સારી અર્થર્થ વચીત છે. (તેની ભારી છે પણ ભગ નથી.)

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના નારીને કેટલો કાળ રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રય, જ્ય-વધી દસ હજાર વરસ ભગવંતુને ભારી ભગવંતુ રહે (તે એકજે દસ હજાર વરસેનો નારીને ભગ જે પછુ ભગવંતુને નિર્વ્યથે ભગ કરી નારી કદા ભગ તે.) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અન્યો વનાવનિને કાળ ભગ તે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, અપ્રથમ સમયના નારીને કેટલો કાળ રહે!

ઉત્તર—હે મૈત્રય, જ્ય-વધી ભગવંતુને ભગ તે (તે એકજે એક નિર્વ્યથે ભગ કરી કરી નારી કદા ભગ તે.) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અન્યો વનાવનિને કાળ ભગ તે.

પ્રશ્ન—હે ભગવંત, પ્રથમ સમયના નારીને કેટલો કાળ રહે!

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-વર્થી બે શુશ્રુક ભવ સમયે ઊંણા અંતર પડે. (તે એમને એકતો પોતાનો શુશ્રુક લઘુ ભવ બોગતી બીજે મનુષ્યનો શુશ્રુક લઘુ ભવ બોગતી કરી ફરી નિર્વય થાય સારે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો વનરપતિનો કાળ અંતર પડે. (અન-ગતી માંદેથી નિર્વયમાં ઉપજતો પ્રથમ સમયી કહેવાય પણ તિર્વય માંદેથી ઉપજતો કહેવાય નહીં. માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, અપ્રથમ સમયના નિર્વયને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-વર્થી એક શુશ્રુક ભવ સમયે અધિક અંતર પડે. (તે એમને એક મનુષ્યનો લઘુ ભવ કરી ફરી નિર્વય થાય સારે એ અંતર) અને ઉત્કૃષ્ટપણે સાતરોપમ સત પ્રયાત્ય કાલોના અંતર પડે. (અન્ય પણ મનિ માંદે એટલેજ કાળ રહેવાય તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, પ્રથમ સમયના મનુષ્યને કેટલા કાળનો અંતર હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-વર્થી બે શુશ્રુક ભવ સમયે ઊંણાનું (તે એમને એકતો પોતાનો લઘુ ભવ બોગતી બીજે નિર્વયનો લઘુ ભવ કરી ફરી પાછો મનુષ્ય થાય સારે એ અંતર પડે.) અને ઉત્કૃષ્ટપણે વનરપતિના એટલે અનતો કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, અપ્રથમ સમયના મનુષ્યને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-વર્થી એક શુશ્રુક ભવ સમયે અધિક અંતર પડે. (તે એમને વયે એક નિર્વયનો લઘુ ભવ કરી ફરી પાછો મનુષ્ય થાય સારે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે વનરપતિના એટલે અનતો કાળ અંતર પડે.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, પ્રથમ સમયના દેવતાને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પ્રથમ સમયના દેવતાને અને અપ્રથમ સમયના દેવતાને જેમ તારણીને અંતર કશું તેમજ કહેતું.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, પ્રથમ સમયના મિદ્ધને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને અતર નથી. (કેમકે અપ્રથમ સમયી થકને પાછા ક્યારેય પણ પ્રથમ સમયી ન થાય તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે જ્ઞાતમ, અપ્રથમ સમયના મિદ્ધને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્યાં અતર સમિતને અતર ન હોય.

પ્રશ્ન—હે ભગવાંત, પ્રથમ સમયના નાન્દી ૧, પ્રથમ સમયના નિર્વય ૨, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૩, પ્રથમ સમયના દેવતા ૪, તે પ્રથમ સમયના મિદ્ધ ૫, એ પાંચ માંદે કયા કયા થઈ શકે, પણ કેવું?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અર્થ થઈ શકે પ્રથમ સમયના મિદ્ધ છે ૧, (ઉત્કૃષ્ટપણે પણ એકમેક આજ્ઞા થાઈને તે માટે) તે થઈ અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય અન્યથાનું શુણ્ઠી છે ૨, (અનિર્વય મનુષ્ય એક સમયે અન્યથાના ઉપજે તે માટે.) તે થઈ પ્રથમ સમયના નાન્દી

મનુષ્ય ૧, પ્રથમ સમયના દેવતા ૭, અપ્રથમ સમયના દેવતા ૮, પ્રથમ સમયના સિદ્ધ ૯, ને અપ્રથમ સમયના સિદ્ધ ૧૦. એ દશ માટે કયા કયાયકી યોગ, અથવા ધર્મ, અથવા સરીખા, અથવા વિશિષ્ટાધિક દોષ ?

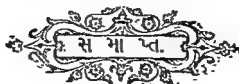
ઉત્તર—હે જાતમ, સર્વથકી યોગ પ્રથમ સમયના સિદ્ધ છે ૧, (ઉત્પત્તિ પલ્લ એકમે આઠ પાખીએ તે માટે.) તેયકી પ્રથમ સમયના મનુષ્ય અસંખ્યાત ગુણા ૨, (સમુર્થિમ મનુષ્ય એક સમે અસંખ્યાત ઉપજતા પાખીએ તે માટે.) તેયકી અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય અસંખ્યાત ગુણા છે ૩, તેયકી પ્રથમ સમયના નારકી અસંખ્યાત ગુણા ૪, તે યકી પ્રથમ સમયના દેવતા અસંખ્યાત ગુણા છે ૫, તે યકી પ્રથમ સમયના નિર્વ્ય અસંખ્યાત ગુણા છે ૬. (જો કે નિર્વ્ય તો સદાઈ એક સમયે અનંતા ઉપજતા પાખીએ પણ સાં ને નિર્વ્ય માંહેથી મરીને નિર્વ્ય માંહે ઉપજે છે તે તો અપ્રથમ સમયનાજ ક્ષીએ તે, માટે તે હદાં લેવા નહીં પણ ને અન્ય તણુ મનિમાંહેથી મરી નિર્વ્ય માંહે આવી ઉપજે ૭ તે ઉપપાત સમયે પ્રથમ સમયી ક્ષીએ તે હદાં લેવાં તો તે તો અસંખ્યાતજ પાખીએ નેથી કરીને અસંખ્યાતજ કલા છે.) તે યકી અપ્રથમ સમયના નારકી અસંખ્યાત ગુણા છે ૭. તે યકી અપ્રથમ સમયના દેવતા અસંખ્યાત ગુણા છે ૮. તે યકી અપ્રથમ સમયના સિદ્ધ અનંત ગુણા છે ૯. અને તે યકી અપ્રથમ સમયના નિર્વ્ય અનંત ગુણા છે ૧૦. (સદાઈ નિર્વ્યમાં ઉપજતા યકા પણ અપ્રથમ સમયીજ ક્ષીએ તે માટે.) ૧૧૨૥
એ શ્રી જીવાલિગમ સત્રે દશ વિધ સર્વ જીવની પ્રતિપતિ સંપૂર્ણ થઈ. એટલે સર્વ સંસારી અને અસંસારી જીવનો અલિગમ સંપૂર્ણ થયો. એટલે શ્રી જીવાલિગમ સત્ર (ત્રીજાં ઉપાંગ) સંપૂર્ણ થયું. તેમાં કાંઈ જૂઠા ચુક દોષ તો અરિદાંત અનંતા સિદ્ધ કેવળી ભગવાંતની સોખે તરેસ મિત્તમિદુઃ.

ઈતિ શ્રી જીવા ભગવતિ સત્ર ત્રીજું ઉપાંગ સંપૂર્ણ ॥

દોહરો.

જવલગે મેરુ અઢગઢે, જવલગે શશિપર મૂર; ॥

તવલગે ણ પૃસ્તિકા, રહો અલંદ ભરપૂર. ॥૧॥

આશ્રય પત્ર.

આ પુસ્તક બાપા પદેલાં અશ્રવણી મહાકથા આશ્રય આપનાર સદ્ગુરુશ્રીના મુખારત્ન નામ ઉપાસર સામે નીચે પ્રમાણે પ્રવર કરવામાં આવે છે.—

૬૮ મુંબઈ બંદર.

૨ રા. રા. રેલવેના સખીયાસ સપ્લુડી,
એચ. સી. ઈ. માડુલા.

૧ „ મુમુલસ વીરજી સાહ.

૧ „ કુંજરમી ભારમજ એન્ડ કો.

૧ „ નારજી પરીપતમ,
૩૨૭-અંબારવાળા,

૧ „ મેકગણસ પ્રેમજી સાહ,
મોંચેરોગવાળા.

૩ „ જોશાસ રામજી સાહ,
મોંચેરોગવાળા.

૧ „ જલજીવન રામજી સાહ, „

૨ „ પુલ્લજી લાલાભાઈ પીરરીયા,
મોંચેરોગવાળા.

૧ „ માનજી જુહા રો. „

૧ „ રેલજી જુહા સાહ. „

૧ રા. રા. મુમુલસ પીરરીયા સખીયાસ
મહાકથા રા. રા. જોશાસ રામજી.

રા. રા. અમરજી વીરજી સાહ,
મોંચેરોગવાળા મારફત.

૧ રા. રા. અમરજી વીરજી સાહ,
મોંચેરોગવાળા.

૧ „ કુમરજી મરજી સાહ. „

૧ „ રેલજી જલજીવન સાહ. „

૧ „ જલજીવન મુલાસજી રો. રા.,
રેલવેવાળા.

૧ „ રા. રા. અમરજી વીરજી સાહ, રેલવેવાળા.

૧ „ રા. રા. અમરજી વીરજી સાહ, રેલવેવાળા.

૧ „ મુમુલસ રો. રા. સાહ. „

૧ „ મુમુલસ રો. રા. સાહ.

૧ „ મુમુલસ રો. રા. સાહ.

રા. રા. જોશાસ પાનાસજી મેતા
(સોની) મારફત.

૨ રા. રા. જોશાસ પાનાસજી મેતા.

૧ „ ઉમેરજી મુમુલસજી સાહ.

૧ „ પ્રમજી જલજીવન સાહ.

૧ „ સાંકરજી જલજીવન રો. રા.

૨ „ જલજીવન જાણી સાહ, ૩૨૭
પુનરીયાળા.

૧ „ મેલુપન મોંચી સાહ, મુંચવાળા.

૨ „ નરસીભાઈ વીરજી.

૩ „ મેકગણસ જલજીવન.

૧ „ રેલવેજી અમેર સાહ.

૧ „ મોંચજી મુમુલસ સાહ, ૩૨૭

પરીયાળા.

૧ „ મેલુપી રાજી સાહ,
૩૨૭ રા. રા. જોશાસજી.

૧ „ જીમજી રજુડી સાહ,

૩૨૭ પરીયાળા.

૧ „ મેલુપાસ રો. રા. ૩૨૭ રા. રા. જોશાસજી.

૧ „ અમરજી રો. રા. રો. રા.

૧ „ મેલુપી રો. રા. રો. રા.

૧ „ વરજી રો. રા. રો. રા. ૩૨૭ મુંચવાળા.

રા. રા. અમેરજી વીરજી સાહ, મોંચવાળા
રેલવેવાળા.

૨૧ રા. રા. મુમુલસ રો. રા. રો. રા.

- ૧૧ " અભેયદાસ ગોપાળજી કોઠારી.
 ૫ " શુભામયદ મોનીયદ સાહ.
 ૧ " પ્રેમચંદ નંદલાલ પારેખ.
 ૧ " કેશવજી મકનજી દોશી.
 ૧ " કપુરચંદ રામચંદ કંપાણી.
 ૧ " તારાચંદ હરખચંદ સાહ.

ગોંડળ.

- ૧ રા. રા. ભાઈચંદ શીરાજ કોઠારી.
 ૧ " નરભેરામ જીરા સાહ.
 ૧ " કાનજી મીડાચંદ શેઠ.
 ૧ " લક્ષુ જેથંદ સાહ.
 ૧ " પાનાચંદ નારણજી મોદી.
 ૧ " શીતાપર ડોશા હા. ત્રીકમજી, દેસાઈ.
 ૧ " રવજી પ્રેમજી ગોડા.
 ૧ " ખુશામચંદ વર્ધમાન ચંધાણી.
 ગોંડળ સીડી ફોનદાર.
 ૧ " શુભામચંદ વાવજી દોશી.
 ૧ " દુસબજી પ્રેમજી ગોડા.
 ૧ " નરભેરામ વસબજી મોદી.
 ૧ " મણીકચંદ કાળીદાસ ભરવાડા.
 ૧ " વીરપાળ ભદવજી " "
 ૨ " અભેયંદ રણછોડ.
 ૧ " કંપાણજી દેવકરજી શેઠ.
 ૨ " નરભેરામ કુંભરશી જીરીયા.
 ૧ " પાનાચંદ શીરાજ મુખલાર.
 ૧ " અમરચંદ હેમચંદ ચંધાણી.
 ૧ " ચત્રજી રોકરશી કોઠારી,
 ગોંડળ આ. રે. ક. સાહેબ.
 ૧ " પરસીતમ મુળચંદ પારેખ.
 ૧ " ત્રીભોવન જીરાજ પારેખ.

મોરબી મેના લાણજી મકનજી મારફત

- ૫ રા. રા. દેસાઈ અનોપચંદ જમભાઈ હા.
 મણીનાઈ હાકેમચંદ જોતપરવાળા.
 ૧ " સંધાણી અભેયંદ હંસરાજ ગોંડળ
 ૧ " લાણજી મકનજી, મહેતા. "
 ૫ " મોરબી જૈનચાળા હા. ડવેરી
 ત્રીભોવન મોણસી.

- ૫ " અંબાળી ડોશાણી શેઠ.
 ૩ " વનેચંદ રામપાળ દેસાઈ હા.
 નાનુભાઈ પોપટભાઈ.
 ૩ " ધેલા વાવજી ચંધવી.
 ૨ " જુહા ડોશાણી શેઠ.
 ૨ " નીમચંદ દેવચંદ શેઠ.
 ૨ " ખુશામચંદ ભદવજી શેઠ.
 ૨ " મોણસી અમુજામ ડવેરી.
 હા. ત્રીભોવનભાઈ.
 ૨ " મનસુખદાસ તારાચંદ,
 મોરબી ફાર્સીક સુપરી.
 ૨ " સુખદાસ મેતજી હા. પુરીભાઈ.
 ૧ મોરબી લાઈબેરી.
 ૧ " ત્રીકમજી મુળચંદ ચંધવી.
 ૧ " હીરાચંદ લક્ષ્મીચંદ મહેતા.
 ૧ " વનેચંદ પોપટ દફતરી.
 ૧ " ઉમીદાસકેર કુલચંદ દફતરી.
 ૧ " ભાઈચંદ જમજીવન મહેતા.
 ૧ " ત્રીકમજી ધનજી મહેતા.
 ૧ " મણીકચંદ ગોવીંદજી મહેતા.
 રહે વડવાણ રાહેર.

રા. રા. સુનીલાલ નારણજી મારફત.

૩ રા. ગ. ધનજી લાલચંદના ઉપાશ્રયખાતે.

- [illegible]

१६ पैरव'द२.

୧. ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ
 ୨. ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ

૨. ડી.જી. રામજી ચાંદ.

१ " मनमोहनदास त्रपुरचंद मे:सगावा

१ " हरद्वारनाम नेमीदास.
१ " पारमहंस नानदास आने
१ " धामजी

१ " देवीदास लक्ष्मीनंद मेररीवा.

१ " हरभयंद वेष्टन साङ्-
१ " अमरभयंद जस्तः साङ्-
१ " अमरभयंद जस्तः साङ्-

[illegible]

૧. નામ અમરજીવ
 ૨. નામ અમરજીવ
 ૩. નામ અમરજીવ

१. " नानयसं तारयसं.

१ " १५२ भाग ८८

[illegible]

૪ ગીતા મીમાન્સા સોશાયલના ઉપાધ્યક્ષ તરફથી હા પુનાનર ખેતાર ન્યાય વિશે.

१ रा. द. श्रीमन्महेश्वरजी महाराज

[illegible]

1. માહિતી આપવા હરખચંદ
1. વધુમાં હેમચંદ મહે
1. જાણી દેખી જાય

૩૦ વેરાવળ.

- ૨૫ રા. રા. શાહ ખુશાવચંદ મોસારજીની
વિધવા બાપ જીજીબાપ નાનજી.
૨ „ યુલચંદ ગોવિંદજી શાહ.
૩ „ નરોત્તમ જેઠા શાહ હા. બાપ
શીવકુંવર.

૬ માંગરોળ.

- ૨ રા. રા. નેમચંદ વસનજી રોક.
૧ „ કપુરચંદ હરખચંદ શાહ.
૧ „ કાળીદાસ પ્રેમચંદ રોક.
૧ બાપ જીવલ પ્રેમજી.
૧ રા. રા. હરખચંદ ખીમજી બદાણી.

૬ સરસાઇ.

- ૨ા. રા. વિઠલજીબાપ જેચંદ,
સરસાઇ મહાલકરી સાહેબ મારફત.
૧ રા. રા. વીઠલજીબાપ જેચંદબાપ.
૧ „ કપુરચંદ નયુ શાહ.
૧ „ અજરમર કાળા દોરી.
૧ „ મોનજી કચરા દોરી.
૧ „ નરભેરામ પ્રાગજી કાળસારી.
૧ „ દામોદર પાનાચંદ. „

૩ વડીયા.

- ૧ રા. રા. પ્રાણજીવન અંદરજી.
૧ જૈન સ્થાનક ખાતે હા. કોઠારી અવેર-
ચંદ જીવાબાપ.
૧ રા. રા. મોતીચંદ વાઢાવજી દોરી.

૬ રાજકોટ.

- ૧ રા. રા. અનોપચંદ મુળચંદ મહેતા,
હા. બાપ જીવલબાપ.
૧ „ ન્યાલચંદ કપુરચંદ મહેતા.

- ૧ „ અવેરચંદ મુળચંદ મોરી.
૧ „ મોતીચંદ એધવજી રોક.
૧ „ દુલમજી કાળા રોક, હા. બાપ
જીવલબાપ.
૧ „ માલુકચંદ મોનજી દોરી.
સિદ્ધપુર પાટણ (ગુજરાત).

- ૧ રા. રા. પ્રભાસંકર લીલાધર દોરી
પાટણ ન્યાયાધીશ સાહેબ.
વેરા તારાચંદ દોલચંદ મારફત.
૧ શી પાટણ જૈન સ્થાનકવાસી સ્થાનક ખાતે.
૧ રા. રા. તારાચંદ દોલનચંદ વેરા.
૧ „ જેઠુબાપ હરખચંદ ભલુશાળી.
૧ „ રતનચંદ અમલચંદ શાહ.
૧ „ કેશવલાલ મગનલાલ રોક.
૧ „ મોહનલાલ લહેરબાપ ભલુશાળી.
૧ „ કાલાબાપ ખુશચંદ ભલુશાળી.
૧ „ સરખચંદ ત્રીભોવનદાસ અવેરી.

સરધાર.

- ૫ „ રોક મુળચંદબાપ કરસનજી રોક.
જેતપુર.
૫ „ શામળજીબાપ ખેડાબાપ કામદાર.
૧ „ પ્રેમચંદ કરસનજી બદાણી.

અમદાવાદ.

- ૧ „ હીરાચંદ વેલજી સંધાણી.
૧ „ પુંજીબાપ હીરાચંદ શાહ.
હસા.
૧ જૈનશાળા હા. રા. રા. વનમાળી વેલજી.
ડીકર. (રજુલી)
૨ જૈનશાળા હા. રા. રા. ત્રીભોવન ખીનાંગર.
વેજલપુર.
૨ રા. રા. કોદર જગનલાલ ગોધી.

સા.પ્ર.૫૨.

૧ સ્થાનક ખાતે હા. રા. રૂ. કચ્છા લાખ આ
બેળીયા

૧ સ્નેહીયા સ્ત્રીન પ્રશ્નિગ્રહ આપમેરી તરફથી.
દા. સ્વચ્છતા પ્રેમજી વડીલ.

અચમેર,

૧૬ ધી મેનેજર જીન બુઃ ડીપેલ

०१५५।

१ स्थानक जाने ६८ २८ २८ नाशक वेधक.

१ विस्तार.

१. २. ३. ४. ५. ६. ७. ८. ९. १०. ११. १२. १३. १४. १५. १६. १७. १८. १९. २०. २१. २२. २३. २४. २५. २६. २७. २८. २९. ३०. ३१. ३२. ३३. ३४. ३५. ३६. ३७. ३८. ३९. ४०. ४१. ४२. ४३. ४४. ४५. ४६. ४७. ४८. ४९. ५०. ५१. ५२. ५३. ५४. ५५. ५६. ५७. ५८. ५९. ६०. ६१. ६२. ६३. ६४. ६५. ६६. ६७. ६८. ६९. ७०. ७१. ७२. ७३. ७४. ७५. ७६. ७७. ७८. ७९. ८०. ८१. ८२. ८३. ८४. ८५. ८६. ८७. ८८. ८९. ९०. ९१. ९२. ९३. ९४. ९५. ९६. ९७. ९८. ९९. १००.

४३ पुनः.

૩ પુનઃપ્રવેશ અને દા. રા. રા. તરફ
ચંદ ઉત્તરચંદ.

1. Dim.

२१. २६ अप्रैल १९५३ ई. उपसी हासी भारत

१. प्रेक्षा रचनाएषां संघे समस्त ६८

શ્રી. રા. દેવનાથજી ચમણ મેઠી.

१. अनुसूचित

୧ ୨୯ ୩୩ ପ୍ରଜାପାତ ଡିଭିନି ଟାଉ.

१. सामान्य (गैर-उच्च)

१ २१ २२ ४०१५२ ४२११५ ३:४२

१ प्रेमसागर।

૧ સ. રા. રા. રામજી દેવજી દા.

१. २२५६६.

૧૩૩. બેરબર મીલ

१ लभजे५५२.

भास्कर भास्करचंद्र श्रीदास भास्कर

१. स्थान: आने का विषय: १२७७ योग

१. सप्तमी।

• • • • •

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਦੇਵ ਕੌਰ

१. अरिचरितः.

1. 2006 14

पुनः प्रारम्भः

१. निवासः.

[illegible]

२ भाषाभाषी.

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

१. ... २५/११/१९८८

2000 年 12 月 1 日

६ दशमः

ભારતનું આત્મિક જાગૃતિ માટે

1. *Chlorophyll a* (Chl *a*)
 2. *Chlorophyll b* (Chl *b*)
 3. *Chlorophyll c* (Chl *c*)
 4. *Chlorophyll d* (Chl *d*)
 5. *Chlorophyll e* (Chl *e*)
 6. *Chlorophyll f* (Chl *f*)
 7. *Chlorophyll g* (Chl *g*)
 8. *Chlorophyll h* (Chl *h*)
 9. *Chlorophyll i* (Chl *i*)
 10. *Chlorophyll j* (Chl *j*)
 11. *Chlorophyll k* (Chl *k*)
 12. *Chlorophyll l* (Chl *l*)
 13. *Chlorophyll m* (Chl *m*)
 14. *Chlorophyll n* (Chl *n*)
 15. *Chlorophyll o* (Chl *o*)
 16. *Chlorophyll p* (Chl *p*)
 17. *Chlorophyll q* (Chl *q*)
 18. *Chlorophyll r* (Chl *r*)
 19. *Chlorophyll s* (Chl *s*)
 20. *Chlorophyll t* (Chl *t*)
 21. *Chlorophyll u* (Chl *u*)
 22. *Chlorophyll v* (Chl *v*)
 23. *Chlorophyll w* (Chl *w*)
 24. *Chlorophyll x* (Chl *x*)
 25. *Chlorophyll y* (Chl *y*)
 26. *Chlorophyll z* (Chl *z*)
 27. *Chlorophyll aa* (Chl *aa*)
 28. *Chlorophyll ab* (Chl *ab*)
 29. *Chlorophyll ac* (Chl *ac*)
 30. *Chlorophyll ad* (Chl *ad*)
 31. *Chlorophyll ae* (Chl *ae*)
 32. *Chlorophyll af* (Chl *af*)
 33. *Chlorophyll ag* (Chl *ag*)
 34. *Chlorophyll ah* (Chl *ah*)
 35. *Chlorophyll ai* (Chl *ai*)
 36. *Chlorophyll aj* (Chl *aj*)
 37. *Chlorophyll ak* (Chl *ak*)
 38. *Chlorophyll al* (Chl *al*)
 39. *Chlorophyll am* (Chl *am*)
 40. *Chlorophyll an* (Chl *an*)
 41. *Chlorophyll ao* (Chl *ao*)
 42. *Chlorophyll ap* (Chl *ap*)
 43. *Chlorophyll aq* (Chl *aq*)
 44. *Chlorophyll ar* (Chl *ar*)
 45. *Chlorophyll as* (Chl *as*)
 46. *Chlorophyll at* (Chl *at*)
 47. *Chlorophyll au* (Chl *au*)
 48. *Chlorophyll av* (Chl *av*)
 49. *Chlorophyll aw* (Chl *aw*)
 50. *Chlorophyll ax* (Chl *ax*)
 51. *Chlorophyll ay* (Chl *ay*)
 52. *Chlorophyll az* (Chl *az*)
 53. *Chlorophyll aza* (Chl *aza*)
 54. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 55. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 56. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 57. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 58. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 59. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 60. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 61. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 62. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 63. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 64. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 65. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 66. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 67. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 68. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 69. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 70. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 71. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 72. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 73. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 74. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 75. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 76. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 77. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 78. *Chlorophyll azz* (Chl *azz*)
 79. *Chlorophyll azaa* (Chl *aza*)
 80. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 81. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 82. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 83. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 84. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 85. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 86. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 87. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 88. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 89. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 90. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 91. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 92. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 93. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 94. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 95. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 96. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 97. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 98. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 99. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 100. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 101. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 102. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 103. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 104. *Chlorophyll azz* (Chl *azz*)
 105. *Chlorophyll azaa* (Chl *aza*)
 106. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 107. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 108. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 109. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 110. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 111. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 112. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 113. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 114. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 115. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 116. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 117. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 118. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 119. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 120. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 121. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 122. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 123. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 124. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 125. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 126. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 127. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 128. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 129. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 130. *Chlorophyll azz* (Chl *azz*)
 131. *Chlorophyll azaa* (Chl *aza*)
 132. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 133.

[illegible]

9. 2013-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-104

347-1141 424

